

ಡಾ. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಸಿರಿಗರೆ
ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ದತ್ತಿನಿಧಿ ಪ್ರಕಟಣೆ

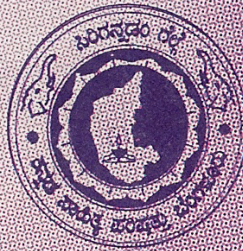
ಮಂಗಳರಾಜ ವಿರಚಿತ

ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿ ದರ್ಪಣಂ

(ವಿಷವೈದ್ಯ)

ಸಂಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಗದ್ಯಾನುವಾದ

ಬಿ.ಎಸ್. ಪ್ರಸಾದ್

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು

ಪಂಪಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ೫೬೦ ೦೧೮

ಡಾ. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಸಿರಿಗೆರೆ
ಇವರ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ದತ್ತಿನಿಧಿ ಪ್ರಕಟಣೆ

ಮಂಗಳರಾಜ ವಿರಚಿತ

ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿ ದರ್ಪಣಂ

(ವಿಷವೈದ್ಯ)

ಸಂಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಗದ್ಯಾನುವಾದ

ಬಿ. ಎಸ್. ಸಣ್ಣಯ್ಯ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು

ಪಂಪಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜವೇಟೆ
ಬೆಂಗಳೂರು- ೫೬೦೦೧೮

KHAGENDRA MANIDARPANAM- (VISHAVIDYA)

by :Mangaraja Ed, & Trd, by B.S. SANNAIAH

Published by: Kannada Sahitya Parishat

Pampa Mahakavi Road, Chamarajapet, Bangalore - 560018

Pages : 281+xii Price : 70-00 ; 2004

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೦೪
ಪ್ರತಿಗಳು : ೧೦೦೦
ಬೆಲೆ : ಎಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳು

© ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದೆ.

ಡಾ. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಸಿರಿಗೆರೆ
ಇವರ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ದತ್ತಿನಿಧಿ ಪ್ರಕಟಣೆ

ಪ್ರಕಟಣ ಸಮಿತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು

ಸಂಚಾಲಕರು

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಶಂಕರಯ್ಯ

ಸದಸ್ಯರು

ಶ್ರೀ ಪುಂಡಲೀಕ ಹಾಲಂಬಿ

ಡಾ. ನಲ್ಲೂರು ಪ್ರಸಾದ್

ಪ್ರೊ. ಎಲ್. ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್

ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ

ಅಜ್ಜಂಪುರ ಜಿ. ಸೂರಿ

ಡಾ. ಕಮಲಾ ಹಂಪನಾ

ಒಗನೆಯ ಅ. ಭಾ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ

ಮುದ್ರಣ : ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀ. ಅಚ್ಚುಕೂಟ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು,
ಪಂಪಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೧೮

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನುಡಿ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಾಡು-ನುಡಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸಂವರ್ಧನೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆ. ಸುಮಾರು ೮೮ ವರ್ಷಗಳ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸ ಹೊಂದಿರುವ ಪರಿಷತ್ತು ಅನೇಕ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ; ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಕಟಣಾಕಾರ್ಯ ಪ್ರಧಾನವಾದುದಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದಿನ ಹಲವಾರು ಮಹನೀಯರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಷತ್ತು ಹೊರತಂದಿದೆ. ಈ ಕೃತಿಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ.

ಕನ್ನಡದ ಜನತೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿಮಾನಿಗಳ ವಾಚನಾಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವುದು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದಾನಿಗಳು ಉತ್ತಮ ವೈಚಾರಿಕ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಗಾಗಿ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಆ ದತ್ತಿಯ ಹಣದಿಂದ ಬರುವ ಬಡ್ಡಿಯ ಹಣದಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಒಂದೊಂದು ಉಪಯುಕ್ತ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಸುತ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಸಣ್ಣಯ್ಯ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಗದ್ಯಾನುವಾದ ಮಾಡಿರುವ 'ಮಂಗಳಾಜನ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿ ದರ್ಪಣಂ' ಎಂಬ ಈ ಕೃತಿಯು 'ವಿಷವೈದ್ಯ' ವನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಮದ್ದುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವಿಷನಿಧಾನ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ವೈದ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಉಪಯುಕ್ತ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಕಾಳಸರ್ಪದ ವಿಷದಿಂದ ಹಿಡಿದು ದವಸಧಾನ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಕೈಮಸುಕು ಮೊದಲಾದ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷದಿಂದ ಆಗುವ ಅನಾಹುತಗಳಿಗೆ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸಹೃದಯ ಓದುಗರು ಆದರದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದತ್ತಿ ದಾನಿಗಳಾದ ಡಾ. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮಗಳು. ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಗದ್ಯಾನುವಾದ ಮಾಡಿರುವ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಸಣ್ಣಯ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಪ್ರಕಟಣೆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆರವಾದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿ ದರ್ಪಣಂ

ಪೀಠಿಕೆ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾವ್ಯ ವ್ಯಾಕರಣ ಭಂಡಸ್ಸು ಅಲಂಕಾರ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧಿಗೊಂಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಕಲೆ ವೈದ್ಯ ಶಿಲ್ಪ ಅಶ್ವ ಮೊದಲಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದಲೂ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿಯ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮ ಗ್ರಂಥಗಳು ರಚನೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಚರಕ ಸುಶ್ರುತ ಸಂಹಿತೆಗಳೂ ಮಾಧವನಿಧಾನ ಅಷ್ಟಾಂಗಹೃದಯ, ಪೂಜ್ಯಪಾದ ಮತ್ತು ಉಗ್ರಾದಿತ್ಯರ ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕಗಳೂ ಇರುವಂತೆ ಅವುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದ ಕೈಗಂಡ ಮದ್ದುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ರೋಗನಿಧಾನಗಳೂ ಚಿಕಿತ್ಸಾಪ್ರಕರಣಗಳೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿರುವುದುಂಟು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷವೈದ್ಯಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾಗಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಯೆಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಮಂಗರಾಜನ 'ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣಂ'.

ಇದನ್ನು ಸತ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಗಳಿಂದ ರಚಿಸಿದ ಮಂಗರಾಜನು ೧೩೩೬-೫೭ ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಮೊದಲನೆಯ ಹರಿಹರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದವನು ಎಂಬುದು ಈ ಕೃತಿಯಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ; ಎಂದರೆ ಈತನು ಸು. ೧೩೫೦ ರಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿರಚನೆ ಮಾಡಿರುವಂತಿದೆ. ಗ್ರಂಥಧಾದಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರಾದಿಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಜೈನಗುರುಗಳೂ 'ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕ'ವೆಂಬ ವೈದ್ಯಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದವರೂ ಆದ ಸು. ೬ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಪೂಜ್ಯಪಾದರನ್ನು ನೆನೆಯುವುದರಿಂದಲೂ ಮಂಗರಾಜನು ಜೈನಕವಿ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಂಗರಾಜನು ತನ್ನ ಇತಿವೃತ್ತವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಹೊಯ್ಸಳದೇಶದ ರಾಜನಾದ ಹರಿಹರದೇವನು ದೇವಳಿಗೆ ಎಂಬ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವೈಭವದಿಂದ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮುಗುಳಿ ಎಂಬುದು ಬಹು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ಅನೇಕ ಕವಿಜನರಿಗೆ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನವಾಗಿದ್ದಿತು. ಈ ಜನಪದದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಾಮುಖಿಕಮಲದಂತೆ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮುಗುಳಿ ಎಂಬುದು ಸಕಲ ಸುಖದ ನೆಲೆವನೆಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲಿನ ದೊರೆಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದು, ಆ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರೋದಯದಂತೆ ಅನೇಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣವಂತರು ಜನಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಜಿನದೇವರ ಪಾದಕಮಲದ ದುಂಬಿಯೂ ಪರಮಾಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರಕೋವಿದನೂ ಪುಣ್ಯದೇಹಿಯೂ ರಾಜಸಮಾನನೂ ಇಂದ್ರವೈಭವದಿಂದ ಕೂಡಿದವನೂ ಸಜ್ಜನನೂ ಆದ ಮಂಗರಾಜನು ವಿಧ್ವನ್ಯನೆಯಾಗಿದ್ದನು. ಈತನ ಪತ್ನಿಯಾದರೊ ಕೋಗಿಲೆಯ ಮಧುರಧ್ವನಿಯನ್ನೂ ಕಾಮಲತೆಯಂತಹ ಕೋಮಲ ಶರೀರವನ್ನೂ ಮನ್ಮಥನ ಬಾಣಗಳಂತಹ ಹೊಳೆಯುವ ಕಡೆಗಣ್ಣು ನೋಟವನ್ನೂ ಚಂದ್ರಮಂಡಲದಂತಹ ಮಂಗಳಕರ ಮುಖವನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದ ಮೆರ್ಮಲೆಯು ಪತಿಯ ಮನವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವಳಾಗಿದ್ದಳು. ಮನುಜಶ್ರೇಷ್ಠನೆನಿಸಿದ ಆ ರಾಜನಿಗೆ ಚೆಲುವೆಯಾದ ಪೆರ್ಮಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಗರಾಜನು ಜನಿಸಿದನು.

ಈ ಮಂಗರಾಜನೇ ಪ್ರಕೃತ 'ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣ'ದ ಕರ್ತೃವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈತನಿಗೆ ಜವ್ವಾನೆ ಮೇಧಾವಿ ಎಂಬ ಪ್ರೀತಿಯ ತಮ್ಮದಿದ್ದು ಈ ಮೂವರೂ ವಿಭು ಮಂತ್ರ ಉತ್ಸಾಹವೆಂಬ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ದೇವಲರಾಜನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ಉದಾತ್ತ ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿದ್ದು ಬುಧಜನ ಸೇವಕನಾಗಿದ್ದನು. ಧೈರ್ಯ ಉದಾರತೆಗಳು ಅವನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದುವು. ಈತನನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾಲಜ್ಞಾನಿ, ಉತ್ತಮ ಕೀರ್ತಿವಂತ, ಮನಃಸ್ಥಸದೃಶ, ಸಜ್ಜನಶ್ರೇಷ್ಠ ಪರೋಪಕಾರಶೀಲ ಪುಣ್ಯಪುರುಷ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ರಾಜವಂಶದವ ಎಂದೆಲ್ಲರೂ ಅನುದಿನವೂ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು; ಕವಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಂಗರಾಜನು ಸಮಸ್ತ ಜನತೆಯ ಬಯಕೆಯಂತೆ, ಲೋಕದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥದ ಮೊದಲಿಗೆ ತನ್ನ ಉದಾತ್ತ ತತ್ತ್ವವನ್ನು

ಮರನಂ ಗಾಳಿಯ ಧೂಳಿಯಂ ರಜನಿಯಂ ನೀರಾಟಮಂ ಬೇಟಮಂ
ಸುರೆಯಂ ಸೂಳೆಯರಂ ವಿಟಾಟವಿಕರಂ ಕೊಂಡಾಡಿ ಬೆಂಡಾಗದೀ
ಧರೆಯೋಳ್ ಸರ್ವಜನೋಪಕಾರಮೆನಲೀ ಮಂತ್ರೈಷಧವ್ರಾತಮಂ
ನಿರುತಂ ಭಾವಿಸಿ ಪೇಟ್ಟ ಮಾನವನೆ ತಾಂ ದೇವಂ ಧರಾಚಕ್ರದೊಳ್

೧-೬೩

ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಬುಧಜನ ಸಮೂಹದ ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹಲವರು ಕಥೆ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು. ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಜಲಕೇಳಿ ಸೂಳೆಗೇರಿ ಮೊದಲಾದುವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮನಮೋಹಕ ಮಹಾಪೂರವನ್ನೇ ಹರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ರಚನೆಗೆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಶರೀರಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಎಂಬುದೇ ಮಂಗರಾಜನ ಮಾನವತಾ ವಾದವಾಗಿದೆ. ಮಾನವನಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗೆಗೆ, ವಿಷಜಂತುಗಳಿಂದ, ವಿವಿಧ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಒದಗಿಬರುವ ಕಷ್ಟಕೋಟಲೆಗಳ ಪರಿಹಾರದ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿಯ ಹೇಳುವವರು ತಾವೇ ದೇವರಲ್ಲವೇ? ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಮಂಗರಾಜನ ಮನೋವಾಂಛೆಯನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ; ಗ್ರಂಥಸಾಫಲ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಇರುವ ಉದಾತ್ತ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ವಿಶದೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಈತನು ಔಷಧಾದಿಗಳಿಂದ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುವ ರೀತಿನೀತಿಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಯುತವಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ರೀತಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿದೆ; ಪ್ರತಿಭಾಸಂಪನ್ನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ವೈದ್ಯವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದವರು ಆಯಾ ನಿದಾನ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ ಉಪಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿಷನಿದಾನ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿವರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿ ದರ್ಪಣವು ಆಯುರ್ವೇದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ; ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡುವವರಿಗೆ ವಿಷವೈದ್ಯದ ಅದ್ಭುತಲೋಕವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಭೇದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ನಿವಾರಣಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನೂ ವಿಶದವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿರುವ ಈ ಕೃತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಯಾರೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸದಿರುವುದು ತೀರಾ ವಿಷಾದನೀಯ ಎಂದೇ

ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾಗಿರುವವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇದರ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಯದವರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರವಿನಿಮಯದಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬಹುಶಃ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಂದಿನ ಆಯುರ್ವೇದ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವುದೂ, ಪ್ರಕೃತ ಗ್ರಂಥವು ಚಂಪೂರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದು ಕನ್ನಡ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯದವರು ಇದನ್ನು ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದುದೂ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಇದರ ಆಧುನಿಕ ಗದ್ಯಾನುವಾದವನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಓದುಗರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾಳಸರ್ಪದ ವಿಷದಿಂದ ಹಿಡಿದು ದವಸಧಾನ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ, ಕೈಮಸುಕು ಮೊದಲಾದ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷದಿಂದ ಆಗುವ ಅನಾಹುತಗಳಿಗೆ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಪಾನ ಅಂಜನ ನಸ್ಯ ಲೇಪ ಮೊದಲಾದ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ರೀತಿನೀತಿಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಔಷಧಗಳಿಂದಲ್ಲದೆ ಮಂತ್ರತಂತ್ರಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ಒಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗ್ರಂಥದ ಹಲವಾರು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ದೊರೆತರೂ ಅನೇಕ ಪಾಠಾಂತರಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ದೊರೆತ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಒಂದುಮಟ್ಟಿನ ಪಾಠಾಂತರಗಳಿಲ್ಲದವನ್ನೂ ದಾಖಲಿಸಿ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದವರೆಂದರೆ ಎಂ. ವೆಂಕಟರಾವ್ ಮತ್ತು ಪಂಡಿತ ಎಚ್. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು. ಇದು ಮದರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದಿಂದ ೧೯೪೨ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು; ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಯಿತು.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರತಿಗಳು ದೊರೆಯದಿದ್ದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ನಾನು ಇದರ ಸದುಪಯೋಗ ಮುಂದುವರಿಯಲೇಬೇಕೆಂಬ ಸದಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ; ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಫಲನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ವೈದ್ಯರಾರೂ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಹಂಬಲ ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದುದರಿಂದ ನಾನೇ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಯಿತು; ಈ ಗ್ರಂಥವು 'ಸರ್ವ ಜನೋಪಕಾರಿ' ಎಂಬ ಮಂಗರಾಜನ ಮಾತನ್ನು ಮನನ ಮಾಡಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು; ಎಡರು ತೊಡರುಗಳು ಬಂದ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದ ಡಾ|| ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಉದಾರ ಸಹೃದಯತೆಯ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ; ಅಲ್ಲದೆ ಜ್ಯೋತಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಂಶಗಳು ಬರುವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿಷ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಶ್ರೀಧರಾಚಾರ್ಯನ ಜಾತಕತೀಲಕವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿರುವ ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀಯುತ ಸಂಪತ್ ಕೃಷ್ಣಜೋಯಿಸರ ಸಹಾಯಹಸ್ತ ಒದಗಿಬಂದಿದೆ.

ಆಯುರ್ವೇದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ವೈದ್ಯವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾರೂ ಇತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸದೆ ಮೂಲಗುಂಪಾಗಿ ಹುಳುಗಳ ಆಹಾರವಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಗ್ರಂಥಗಳು ಆಸಕ್ತ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂತಾಗಲಿ ಎಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಗದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ

ಕಳಲೆ ನಂಜರಾಜನ 'ಸಕಲ ವೈದ್ಯ ಸಂಹಿತಾ ಸಾರಾಂಶವ'ದ ಎರಡನೆಯ ಸಂಪುಟವನ್ನೂ ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನ 'ವೈದ್ಯಕಂದ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಕೃತಿಯನ್ನೂ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಎರಡು ಕೃತಿಗಳು, ೧೯೮೪ ಮತ್ತು ೧೯೯೩ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಈಗ ಮೊದಲನೆಯ ಮಂಗರಸನ 'ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿ ದರ್ಪಣಂ' ಗ್ರಂಥವೂ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಗ್ರಂಥಗಳು ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು ಕಠಿಣ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡ ನಾನು ಅವುಗಳ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಗದ್ಯಾನುವಾದವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಪಾಠಪರಿಷ್ಕರಣ

೧. 'ಕ' : "ಇದು ಮೈಸೂರು ಬೊಮ್ಮರಸ ಪಂಡಿತರಲ್ಲಿದ್ದ ತಾಳಪ್ರತಿ. ಇದು ಇನ್ನೂರುವ ಪರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬರೆದಿರಬಹುದೆಂದು ಅದರ ಅಕ್ಷರಸಾಮ್ಯದಿಂದ ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧಿಕಾರ ಆದಿಭಾಗದವರೆಗೆ ಟೀಕೆಯು ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಪಾಠ, ಸ್ವಾತಿತ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಇದು ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿ (೧೫ನೆ ಇಯ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಇಲ್ಲ."
೨. 'ಖ' : "ಇದು ಆರಾ-ಜೈನ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿರುವ ತಾಳಪತ್ರಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರತಿ. ಇದು ಸುಮಾರು ಮುನ್ನೂರು ಪರುಷಗಳ ಹಿಂದಣ ಪ್ರತಿಯೆಂದು ಕಂಡುಬರುವುದು. ಇದರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ವೈದ್ಯವಿಷಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಕೆಲವು ಓಲೆಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುವು. ಬಳಿಕ "ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕ"ದ (ಜಗದ್ವಳ ಸೋಮನಾಥಕೃತ) ಕೊಂಚಭಾಗವು ಇದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಶುದ್ಧ ಪಾಠಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದೊರಕುವುವು."
೩. 'ಗ' : "ಇದು ಮ||ರಾ|| ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದುದು. ಇದರಲ್ಲೂ ಗ್ರಂಥವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುದು. ಆದರೂ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೆ ಗ್ರಂಥಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರುವುವು. ಔದಾಸೀನ್ಯ ಪ್ರಮಾದ ಗ್ರಂಥದ ನ್ಯೂನತೆ ಮೊದಲಾದುವುಗಳು ಲೇಖಕರ ದೋಷದಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿರಬಹುದೆಂಬ ಊಹೆಗೆ ಅವಕಾಶವುಂಟು. ಗ್ರಂಥಗಳು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲೇ ಕೆಲವು ಶ್ಲೋಕಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೂ ಇವೆ. ಇವನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದೆ."
೪. 'ಘ' : "ಇದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಭಿಷಗೃಹಂ ಎಚ್. ನರಸಿಂಹಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಪ್ರತಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹದಿಮೂರು ಅಶ್ವಾಸಗಳೂ ಅದರ ಮುಂದೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಭಾಗವೂ ಇರುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಯೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆಯು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ. ಈ ಟೀಕೆಯು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಅರ್ಹವಾಗಿಲ್ಲ. ಹಳಗನ್ನಡ ಶಬ್ದಪದ್ಯರೂಪವನ್ನೇ ಅರಿಯದ ಆಧುನಿಕಸೊಬ್ಬನಿಂದ ಇದು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ

ಕಂಡುಬರುವುದು. ಉದಾಹರಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದನ್ನ ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸುವೆನು. ದೂತ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳುವ ಮೂರನೆಯ ಸಂಗ್ರಹಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ “ಒಟ್ಟಿಲುಲಾಯ..... ನರಂ ಕರಪಲ್ಲಿವಾಯನಪ್ಪವಂ” (ಪು ೬೮) ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಿವಾಯಂ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಬಾಯವನು ಎಂದರೆ ಬೋಡಬಾಯವನು ಎಂಬರ್ಥವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಲ್ಲಿಬಾಯಿ, ಇಲಿಬಾಯಿ ಉಳ್ಳವನು ಎಂದು ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರೆದಿದೆ. “ಬಹುಳಮಗ್ರಮಿಲ್ಲೆಂದಿರೆ ತಾಂ ಕಡೆಗಕ್ಕುಂ ಲಿತ್ವಂ” “ಪಲ್ಲಿವಾಯ್ ಅಗಿಲಿಲಿ ಗಂಧಂ” ಎಂಬ ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣದ ಸೂತ್ರಪ್ರಯೋಗಗಳೂ ಈ ಟೀಕಾಕಾರನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ”.

೫. ‘ತ’ : “ಇದರಲ್ಲಿ ಆದಿಯ ಮೂರು ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಇದನ್ನು ಮೂಡಬಿದೆಯು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲೋಕನಾಥಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಶುದ್ಧ ಪಾಠಗಳು ದೊರಕಿವೆ. ಗ್ರಂಥವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದರೆ ತುಂಬಾ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.”

ಹೀಗೆ ಮೇಲಣ ಐದು ಪ್ರತಿಗಳ ವಿವರವನ್ನು ನೀಡಿರುವವರು. ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು. ೧೯೪೨ ರಲ್ಲಿ ಮದರಾಸಿನಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾದ ‘ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣ’ ದ ಪರಿಷ್ಕರಣಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಇವಾಗಿವೆ.

೬. ‘ಜ’ : ಇದು ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಆಗಮದರ್ಶನ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಎ ೧೭ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿ, ೧-೩೪ ಮತ್ತು ೧-೩೨ ಪತ್ರಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಅಸಮಗ್ರ ಪ್ರತಿಯಾಗಿದೆ. ೩ನೆಯ ಅಧಿಕಾರದ ೬ನೆಯ ಪದ್ಯದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಗ್ರಂಥವಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ಕರಕರ್ಣಿ=ಮರಸಣಿಗೆ ಗೆಡ್ಡೆ, ರಂಜಿಕೆ=ಕಂಪಿಲ್ಲ, ಟೀ. ರಂಜಿಕೆಸೊಪ್ಪು ಎಂಬಂತಹ ಟೀಕೆಗಳಿವೆ.

೭. ‘ಶ್ರ’ : ಇದು ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಆಗಮದರ್ಶನ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿರುವ ಕೆ. ೨೭೮ ಎಂಬ ಓಲೆಪ್ರತಿ.

೮. ‘ಅ’ : ಇದು ಎಚ್. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪರಿಷ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವ ಪಾಠವಾಗಿದೆ.

ಈ ಮೊದಲು ದಾಖಲಾಗಿರುವ, ಹಿಂದಣ ಸಂಪಾದಕರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಐದು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ‘ಖ’ ಪ್ರತಿ ಉತ್ತಮವಾದುದಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪಾಠಗಳನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಯಾವ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳೂ ಶುದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಪಾಠಗಳೆಂದು ಕಂಡುಬಂದ ಕೆಲವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವನ್ನು ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನಾಗಿ

ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದ ಇಂತೀ ಪೇಟ್ರೊಬ್ರೆಂಜಿಯೊಳಂ (೩-೧೦೧) ಎಂಬುದಕ್ಕಿರುವ ಇಂತೀ ಪೇಟ್ರೊ (೨) ಇಂತಾಂ ಪೇಟ್ರೊ (೧), ಚಿಂತಿಸಿಯಹಿದಷ್ಟನಂ (೩-೧೦೧) ಎಂಬುದಕ್ಕಿರುವ ಚಿಂತಿಸಿ ಸರ್ಪದಷ್ಟನಂ(೨) ಚಿಂತಿಸಿದಹಿದಷ್ಟನಂ (ಫ) ಎಂಬಂತಹ ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನು ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವೆಡೆ 'ಇ' ಎಂಬ ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರ ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು 'ಕ' ಪ್ರತಿಯೊಡನೆ ಸಮೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಆಯುರ್ವೇದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಸಡ್ಡೆ ಅನಾಸಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಇಂತಹ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗುವುದು ದುಸ್ಸರವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ೧೯೩೨ರಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ್ದರೂ ಇದು ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ವನವಾಸ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದವರು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿದರು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಇದೀಗ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಡಾ|| ಸಿ. ವೀರಣ್ಣ, ಈಗ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿರುವ ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಶಂಕರಯ್ಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಪುಂಡಲೀಕ ಹಾಲಂಬಿ ಅವರಿಗೆ ಮಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ; ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಕರ್ತರಾದ ಇತರ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಭಟ್ಟಾರಕ ಮಹಾಸ್ವಾಮೀಜಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಣಾಮಗಳು.

ಓದುಗರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲೆಂದು ವಿಸ್ತಾರ ವಿಷಯ ಸೂಚಿಯನ್ನೂ ಪದ್ಯಗಳ ಅಕಾರಾದಿಯನ್ನೂ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅರಿತ ನುರಿತ ವೈದ್ಯರು ಮಾತ್ರ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿನ ಚಿಕಿತ್ಸಾದಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೈಸೂರು

ಬಿ.ಎಸ್. ಸಣ್ಣಯ್ಯ

ಪರಿವಿಡಿ

ಪೀಠಿಕೆ-

೧ .	ಪ್ರಥಮಾಧಿಕಾರಂ	೧
	ಸಂಜ್ಞಾ ಪ್ರಕರಣಂ	
೨ .	ದ್ವಿತೀಯಾಧಿಕಾರಂ	
	ಸ್ಥಾವರವಿಷಯಪ್ರಕರಣಂ	೧೯
೩ .	ತೃತೀಯಾಧಿಕಾರಂ	
	ಸಂಗ್ರಹಾಧಿಕಾರಂ	೪೮
೪ .	ಚತುರ್ಥಾಧಿಕಾರಂ	
	ಗಾರುಡಮಂತ್ರಾಧಿಕಾರಂ	೬೬
೫ .	ಪಂಚಮಾಧಿಕಾರಂ	
	ಪಾನಾಧಿಕಾರಂ	೯೨
೬ .	ಷಷ್ಠಾಧಿಕಾರಂ	
	ಅಂಜನ ಪ್ರಕರಣಂ	೧೧೦
೭ .	ಸಪ್ತಮಾಧಿಕಾರಂ	
	ನಸ್ಯ ಪ್ರಕರಣಂ	೧೧೭
೮ .	ಅಷ್ಟಮಾಧಿಕಾರಂ	
	ಲೇಪನ ಪ್ರಕರಣಂ	೧೩೧
೯ .	ನವಮಾಧಿಕಾರಂ	
	ಅಂಜನ ಪಾನ ನಸ್ಯಲೇಪನ ಪ್ರಕರಣಂ	೧೪೦
೧೦ .	ದಶಮಾಧಿಕಾರಂ	
	ಕ್ಷುದ್ರಸರ್ಪವಿಷಾಪಹರಣಂ	೧೪೫

೧೧.	ವಿಕಾದಶಾಧಿಕಾರಂ	
	ವೃತ್ತಿಕ ಪ್ರಕರಣಂ	೧೫೮
೧೨.	ದ್ವಾದಶಾಧಿಕಾರಂ	
	ಮೂಷಿಕವಿಷ ಪ್ರಕರಣಂ	೧೬೭
೧೩.	ತೃಯೋದಶಾಧಿಕಾರಂ	
	ಸರ್ವ ಜಂಗಮ ವಿಷಮವಿಷಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪ್ರಕರಣಂ	೧೭೫
೧೪.	ಚತುರ್ದಶಾಧಿಕಾರಂ	
	ಕೃತ್ತಿಮ ವಿಷಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪ್ರಕರಣಂ	೧೯೮
೧೫.	ಪಂಚದಶಾಧಿಕಾರಂ	
	ಬಾಷ್ಪಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪ್ರಕರಣಂ	೨೧೨
೧೬.	ಷೋಡಶಾಧಿಕಾರಂ	
	ಸಂಕೀರ್ಣಾಧಿಕಾರಂ	೨೨೧
	ವಿಷಯ ಸೂಚಿತ ಪದಗಳ ಆಕರಾದಿ	೨೫೨
	ಪದ್ಯಗಳ ಆಕರಾದಿ	೨೫೮

ಮಂಗಳಸ ವಿರಚಿತ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣಂ

ಪ್ರಥಮಾಧಿಕಾರಂ

ಸಂಜ್ಞಾ ಪ್ರಕರಣಂ

ಸು|| ಶ್ರೀಮದ್ಗೀರ್ವಾಣಶೋಣಾಮಳ ಮಣಿಮಕುಟೋದ್ಯತ್ಪ್ರಭಾವಲ್ಲರೀ ಪ್ರೋ
ದ್ವಾಮಾಂಘ್ರಿದ್ವಂದ್ಯಕಲ್ಪಾಂಘ್ರಿಪುನಸಫಸಚಿಂತ್ಯಂ ಸಮಸ್ತಾರ್ಥದಿಂ ನಿ
ಷ್ಕಾಮಂ ಸೋಮಾರ್ಕಕೋಟಿದ್ಯುತಿ ವಿಮಳಗುಣಂ ಮುಕ್ತಿಸೌಖ್ಯಾವನೀಜಾ
ರಾಮಂ ಶ್ರೀಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಂ ನಿರವಧಿಕ ಸುಖಾವಾಪ್ತಿಯಂ ಮಾಚ್ಛೆ ನಮೋಕ್ತುಂ

೧

ಮ|| ಸು|| ತೊಲಗಲ್ ವ್ಯಾಮೋಹಮಂತಾವೃತಿಯುಗಮಸದುದ್ವಿಷ್ಟಮಾಯುರ್ವಿನಾಮಾ
'ಮ'ಲಗೋತ್ರಂ ವೇದನೀಯಂ ಸ್ಥಿರತವೇನಿಸೀ ಸದ್ಗುಣಂ ತಾಮ ತಮೋಕ್ತುಂ
ನಿಲೆ ಸೌಖ್ಯಜ್ಞಾನಮುಖ್ಯಂ ಗುಣಮಗಣಿತ ಸಿದ್ಧರ್ಥಕಾಗಿರ್ಪರೆಮ್ಮಾ
ವಿಲಭಾವಂ ಪಿಂಗೆ ಕೈವಲ್ಯದೊಳೆ ನಿಲಿಸಿ ರಕ್ಷಿಣೈ ಸದ್ಭಾವದಿಂದಂ

೨

ಮ|| ಮನಮೆಂಬೊಂದು ಮಹಾಮದದ್ವಿರದಮಂ ಸುಜ್ಞಾನಮೆಂಬುಕುಶಂ
ವಿನುತಂ ಕೈವಶಮಾಗಿರಲ್ಪದಜಿನಾತ್ಮಾನಮಂ ಮಾಡಿ ಭಾ
ಷ್ಠನೆ ಪಂಚಾಚರಣಂಗಳಿಂ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞತ್ವದಿಂ ರೂಢಿವೆ
ತ್ಸವದ್ಯರ್ ದಯೆಗೆಯ್ಗೆ ಸೂರಿಗಳಶೇಷರ್ ನಮೋಕ್ತುಚಾರಮಂ

೩

೧. ಸುರರ ಮಕುಟಮಣಿಯ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ ರಶ್ಮಿಗಳ ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಶೋಭಿತವಾದ
ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪಾದದ್ವಯಗಳನ್ನುಳ್ಳವನೂ, ನಿರ್ಮಲನೂ ಕಲ್ಪನಾತೀತನೂ ಸಮಸ್ತಾರ್ಥದಿಂದ
ನಿಷ್ಕಾಮಿಯೂ, ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರ ಕೋಟಿಕಿರಣಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣವಂತನೂ
ಆಗಿ ಮುಕ್ತಿಯಿಂದಲಿ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಪಾರ್ಶ್ವನಾಥನು ನಮಗೆ ಶಾಶ್ವತಕುಖವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲಿ.
೨. ಆವರಿಸಿದ ಮೋಹವು ತೊಲಗಿ, ಎಲ್ಲ ಕೋಟಲೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ವೇದನಾತೀತರೂ
ಶಾಶ್ವತ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತರೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಅಗಣಿತ ಗುಣಗಳೂ ಆದ ಸಿದ್ಧರು ನಮ್ಮ ಕೀಳು
ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಕೈವಲ್ಯಪದದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಉದಾರಭಾವದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ೩.
ಕೈವಶವಾಗಿರುವ ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಅಂಕುಶದಿಂದ ಮನವೆಂಬ ಮದಿಸಿದ ಆನೆಯನ್ನು ಆತ್ಮಾನ
ಮಾಡಿ, ಭೇಷ ಎನ್ನುವಂತೆ ಪಂಚಾಚರಣಗಳಿಂದ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಪಾರಂಗತ್ವದಿಂದ ಕೂಡಿದ, ನಿಷ್ಕಳಂಕರಾದ

ಸ್ತ|| ಹೇಯೋಪಾದೇಯ ತತ್ವಂಗಳನಜ್ಞೆಯ ಬುಧರ್ ದ್ವಾದಶಾಂಗಂ ಬಾಹ್ಯಂ
ಹೇಯಂ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಮಾಗಲ್ ತಿಳಿಪಿ ತಣಿಪಿ ಮತ್ತಂ ಜಿನಾಧೀಶ್ವರೋಕ್ತ
ಶ್ರೇಯೋಮಾರ್ಗಾಗ್ರಾಮಿಪ್ರವರರಿವರೆನಲ್ ವಂದ್ಯರಪ್ಪರ್ ವರೋಪಾ
ಧ್ಯಾಯರ್ ನಿರ್ಮಾಯರೆಮ್ಮಂ ಬಿಡದೆ ತಡೆಯದಿಂ ಪಾಲಿಸುತ್ತೀಕೆ ನಿಚ್ಚಂ

೪

ಮ|| ಸ್ತ|| ವಿಲಸದ್ಯೋಗಪ್ರಯೋಗಾಮೃತ ಜಲನಿಧಿಗಳ್ ಸರ್ವಸಂಕಲ್ಪದೂರರ್
ವಿಲಕಾಳವ್ಯಾಳ ಹಾಲಾಹಲ ವಿರಹಿತ 'ಸು'ಧ್ಯಾನಯುಕ್ತರ್ ವಿರಕ್ತರ್
ಕುಲಶೈಲಾಕಾರನಿಷ್ಕಂಪತೆ ತಮಗೆಸೆವಾ ಸಾಧುಗಳ್ ಸಾಧಿತಾತ್ಮ್ಯ
ಜ್ವಲತೇಜರ್ ಪ್ರೇಮದಿಂ ರಕ್ಷಿಸುಗೆ ಮಿಸುಪ ಕಾರುಣ್ಯಭಾವಕಳೆಮ್ಮಂ

೫

ಶಾ|| ಹಂಸಜ್ಞಾನದಿನಾದಿನಾಥರನಪ್ಪರ್ ಮಾಂಗಲ್ಯರೂಪರ್ ಜಿನರ್
ಸಂಸಾರಾಂಬುಧಿಪೋತರುನ್ನತಗುಣರ್ ಸಿದ್ಧರ್ ಸದಾ ಪಂಡಿತೋ
ತ್ತಂಸರ್ ಪಾಠಕರಾ ಸುಸಂಯುತಯುತಂ ಸಾಧುವ್ರಜಂ ಕೂಡೆ ವಿ
ಧ್ವಂಸಂ ಮಾಡಿ ಭವೋದಗ್ರದುಃಖವಿಷಮಂ ರಕ್ಷಿಕ್ಕೆ ಭವ್ಯಕಳಂ

೬

ಚಂ|| ಮದಮುಖಮಾಗಿ ಕಂಡಮದು ಸದ್ಗುಣಮಂ ಕೆಳಗಿಟ್ಟಿದಂತುಮ
ಲ್ಲದೆ ದಿನದೊಳ್ ದಿನಾಂತ್ಯದೊಳೆ ರಾಗವಿರಾಗತೆವೆತ್ತು ದುರ್ಜನ
ತ್ವದೊಳೆಣೆಯಾಗಿ ರಾಜಸಭೆಯೊಳ್ ತಲೆಗುತ್ತವುದೇವುದೆಂದು ಬಂ
ದಿದೆ ವರಮೆಂದು ವಾಣಿ ನೆಲಸಿಕೆ ಮದೀಯಮುಖಾರವಿಂದದೊಳ್

೭

ಕಂ|| ಕೋಮಳ ಲತಾಂಗವಿಲಸ|ತ್ವಾಮರಸಮುಖಾನ್ಯ ಪುಷ್ಪರವಗಜಗತಿಯಿಂ
ಕಾಮವನೋಪಮ ತನುವೆಸೆ| ವಾ ಮಹಿಮಾವನಧಿ ಪದ್ಮೆ ಪಾಲಿಸುಗೆಂದುಂ

೮

ಸಮಸ್ತ ಸೂರಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ನಡತೆಯನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲಿ. ೪. ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕಾರಯೋಗ್ಯ
ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲೋಸುಗ ವಿಧ್ವಾಂಸರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ದ್ವಾದಶಾಂಗ ಅಂಗಬಾಹ್ಯಗಳು ಕೊಡಬಹುದಾದ
ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವಾಗಿರಲು, ಅವುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯ ಹೇಳಿ, ಜಿನಾಧೀಶರು ಹೇಳಿರುವ ಉತ್ತಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ
ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಪ್ರಾಜ್ಞರಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡದೆ ಸದಾ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲಿ.
೫. ಉನ್ನತವಾದ ಯೋಗ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಅಮೃತಶರಧಿಯಂತಿರುವವರೂ, ಸರ್ವಸಂಕಲ್ಪದೂರರೂ,
ಹೇಯವಾದ ಕಾಲಸರ್ಪವೃತ್ತ್ಯವೆಂಬ ಹಾಲಾಹಲವಿಷಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದವರೂ ಧ್ಯಾನಿಗಳೂ ವಿರಕ್ತರೂ
ಕುಲಪರ್ವತದಂತೆ ಅಚಲರೂ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಸಾಧಿತರೂ ಉಜ್ವಲತೇಜರೂ ಕರುಣಾಪೂರಿತರೂ
ಆದ ಸಾಧುಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ೬. ಆತ್ಮಶ್ಚಾನದ ಒಡೆಯರೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ
ಮಂಗಳಕರರೂ ಆದ ಜಿನರೂ, ಸಂಸಾರಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ನಾವೆಯಂತಿರುವ ಉನ್ನತ ಗುಣಿಗಳಾದ ಸಿದ್ಧರೂ,
ಪಂಡಿತಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೂ, ಅಗಾಧಸಂಯಮಿಗಳಾದ ಸಾಧುಗಳೂ ಈ ಲೋಕದ ಜನರ
ದುಃಖವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಕಾಪಾಡಲಿ. ೭. ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಸದ್ಗುಣವನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ
ಹಿಗ್ಗಿ ದಿನಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಳೆಗುಂದಿ ದುರ್ಜನರೊಡನೆ ಕೂಡಿ ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸುವಂತಿರುವ
ತಾವರೆಯು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಬಗೆದು ಬಂದ ಸರಸ್ವತಿಯು ಪರವಾಗಿ ದೊರೆತಿರುವ ನನ್ನ ಮುಖಿಕಮಲದಲ್ಲಿ
ನೆಲಸಿರುವಳು. ೮. ಕೋಮಲ ಶರೀರದ ಕಮಲಮುಖಿಯಾದ ಕೋಕಿಲಸ್ವರದಿಂದ ಕೂಡಿದ,
ಗಜಗಮನೆಯಾದ, ಮನ್ಮಥನ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದಂತಹ ಶರೀರದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಮಹಿಮಾನ್ವಿತಳಾದ

ಉ|| ಮಂಗಳದೇವತಾಸದನ ಸದ್ಭೂಷಣ ಪಾವನ ಸದ್ಭೂಷಣೀ
ವೃಂದ ಗಣಭಕ್ತದಾಂಬುರುಹ ಸಂಕುಳಮಾವಗಮಸ್ಥನೀಯ ಭಾ
ವಾಂಗಪವಿತ್ರಮಾನಸದೊಳಿಂತೆಸದೀರ್ಕೆ ಸುರಾಗದೇವಚ್ಛೇಯಂ
ಪಿಂಗದೆ ದೋಷಭಾವಭವಬಂಧಮದಾಮಯ ದುಃಖಸಂಕುಳಂ

೯

ಚಂ|| ಸುರುಚಿರ ಪಾರ್ಶ್ವಚೈತ್ಯವಿಭು ಶೋಭಿತ ರತ್ನಕೀರೀಟ ಮೌಕ್ತಿಕಾ
ಭರಣ ಮನೋಹರಾಂಗ ಧರಣೇಂದ್ರಮನಸ್ಸರಸೀಮರಾಳೆ ಸುಂ
ದರಕರಪಾದಪದ್ಮಯಂಭಯಾಂಕುಶಹಸ್ತೆ ಮದಿಪ್ಪಸಿದ್ಧಿಯಂ
ತ್ತರಿತದೊಳಿತ್ತು ರಕ್ಷಿಪ್ಪದು ಪದ್ಮೆ ಸರೋರುಹಸದೈ ಸಂತತಂ

೧೦

ಅಧಿಗತತತ್ವರುಂ ವಿಗತರೌದ್ರರೇನಿಪ್ಪ ಸಮಂತಭದ್ರರುಂ
ಮಧುರ ಮನೋಹರಾಂಗ ವಿನಯೋಕ್ತ ನಯಾರ್ಥವಚಿಪ್ರಯುಕ್ತರುಂ
ವಿಧುನಿಭಕೀರ್ತಿಸಂಯಮ ಪವಿತ್ರರೂಪಾರ್ಜಿತ ಪುಣ್ಯಪಾತ್ರರುಂ
ಬುಧತತಿವಂದ್ಯರುಂ ಪ್ರೇಗಚ್ಛೇದಾರದಿಂದಮೆ ಪೂಜ್ಯಪಾದರುಂ

೧೧

ಮ|| ಸ್ಥಿರಮಾರ್ಗಕೆ ಮದೀಯ, ಮಾನಸದೊಳಂ ಶ್ರೀವೀರಸೇನವ್ರತೇ
ಶ್ವರನಾ ಶ್ರೀಪದಕೋಮಳಾರುಣ ಪಯೋಜದ್ವಂದ್ಯಮಸ್ಮತ್ಪೂರಾ
ದುರಭಿಪ್ರಾಯದಿನಾದ ದುಷ್ಕೃತತಮಂ ಪಿಂಗಲ್ಯೈ ನೈರ್ಮಲ್ಯವ್ಯ
ಷ್ಟಿರಮಾದೇವತೆ ರಾಗದಿಂ ನಿಲೆ ಚಿರಂ ತತ್ಪೂಜಿತವಿಖ್ಯಾತಿಯಿಂ

೧೨

ಉ|| ಬಂಧವಿದೂರನಂ ಭುವನಬಾಂಧವನಂ ಸಕಲಜ್ಞಾನಪ್ಪ ಸೀ
ಮಂಧರನಂ ಮನೋಮುದದಿನೆಯ್ವಿ ತದೀಯ ವಚಿಪಯೋಧಿಯೋಳ್
ಸಂಧಿಸಿ ಬುದ್ಧಿಮಂದರಮನಾ ಸಮಯಾಮೃತದಿಂದೆ ಮುಂ ಕೃಪಾ
ಸಿಂಧುವೆ ಕೊಂಡಕುಂದಮುನಿ ಪಾಲಿಸಿದಂ ಬುಧರುಂ ಧರಿತ್ರಿಯೋಳ್

೧೩

ಪದ್ಮಾಪತಿಯು ಸದಾ ನಮಸ್ತು ಕಾಪಾಡಲಿ. ೯. ಮಂಗಳದೇವತೆಯ ಮನೆಯಾಗಿ ಸದ್ಭೂಷಣಗಳಿಂದ
ಕೂಡಿದ ಉತ್ತಮ ಜನರ ಸೇವಕನಾದ ನನ್ನ ಭಾವಾಂಗವಾದ ಪವಿತ್ರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳ
ಪಾದಕಮಲಗಳು ನೆಲಸಿರಲು ಲೋಕದ ದುಃಖಸಮೂಹದ ದೋಷಗಳು ದೂರವಾಗಲಾರವೆ?
೧೦. ಸುಂದರ ಪಾರ್ಶ್ವಚೈನಬದಲಿರುವ ರತ್ನಕೀರೀಟದ ಮುತ್ತಿನಾಭರಣದಿಂದ ಶೋಭಾಯಮಾನವಾಗಿರುವ
ಧರಣೇಂದ್ರರಾಜನ ಮನಸ್ಸರೋವರದ ಹಂಸೆಯಂತಿರುವ, ಸುಂದರ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನಳ್ಳೆ,
ಅಭಯಾಂಕುಶವಸ್ತ್ರೆಯೂ ಕಮಲಾಸೀನಳೂ ಆದ ಪದ್ಮೆಯು ಸದಾ ನನ್ನ ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ
ಕಾಪಾಡಲಿ. ೧೧. ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಸೌಮ್ಯಸ್ವಭಾವದವರೂ ಆದ ಸಮಂತಭದ್ರರನ್ನೂ, ಕಾಂತಿಯಿಂದ
ಕೂಡಿದ ಕೋಮಲಶರೀರರೂ ನಯವಿನಯ ಅರ್ಥವಚನದಿಂದ ಕೂಡಿದವರೂ, ಸೋಮಸಮ
ಕೀರ್ತಿ ಸಂಯಮಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಪವಿತ್ರರೂ ಪುಣ್ಯಪಾತ್ರರೂ ಬುಧಸಮೂಹದಿಂದ ವಂದಿತರೂ
ಆದ ಪೂಜ್ಯಪಾದರನ್ನೂ ಅತಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತೇನೆ. ೧೨. ಶ್ರೀವೀರಸೇನವ್ರತೇಶ್ವರರ ಕೋಮಲ
ಹಾಗೂ ಕೆಂಪಾದ ಕಮಲದಂತಹ ಪಾದದ್ವಯಗಳು ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಸದಾ ನೆಲಸಿರಲಿ; ನನ್ನ
ದುರಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಉಂಟಾದ ದುಷ್ಕೃತತಮವು ದೂರವಾಗುವಂತೆ ಅವರ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯು
ಚಿರಂತನವಾಗಿ ನನ್ನ ಮೇಲಿರಲಿ. ೧೩. ಬಂಧಮುಕ್ತನೂ ಲೋಕಬಂಧುವೂ ಸಕಲಜ್ಞಾನಿಯೂ ಆದ
ಸೀಮಂಧರನನ್ನು ಮನಸ್ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸೇರಿ, ಆತನ ವಚೋಸಮುದ್ರವನ್ನು ಬುದ್ಧಿಯೆಂಬ
ಮಂದರಪರ್ವತದಿಂದ ಕಡೆದು ಬಂದ ಸಮಯಾಮೃತದಿಂದ ಕೃಪಾಸಿಂಧುವೆನಿಸಿದ ಕೊಂಡಕುಂದಮುನಿಯು

ಮ|| ತಪದೋಳ್ಳಿಂ ಮನಮೋಲ್ವು ದೇವತೆಯೆ ತತ್ತಿದ್ವಾಂಷಧಂ ಲೇಪಮಾ
ಗೆ ಪದಾಂಭೋಜತಳಕ್ಕೆ ಪೂಸಲದಹಿಂ ವೈಯಮಾಧ್ಯದಿಂದಾ ವಿದೇ
ಹಪರಕ್ಷೇತುಮನೆಯ್ತಿ ತೀರ್ಥಕ'ರ ಸಂಸ್ಥೆ'ಮೂರ್ತಿಯಂ ಕಂಡು ಕೀ
ರ್ತಿಪ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಪಾತ್ರವಾದ ಮಹಿಮಂ ಶ್ರೀಪೂಜ್ಯಪಾದೋತ್ತಮಂ

೧೪

ಭಯಮಂ ಮನಃಪ್ರತಸ್ಕರಂಗಭಯಮಂ ಭವ್ಯಗೇ ರಾಗಾದಿಗಂ
ಕ್ಷಯಮಂ ಸುಶ್ರುತದೇವಿಗಂ ವಿನಯಮಂ ವೈಶೇಷಿಕಾದ್ಯಗೇ ವಿ
ಸ್ಮಯಮಂ ತಮ್ಮ ತಪೋಗುಣಂಗಳಿನಶೇಷಜ್ಞತ್ವದಿಂದಿತ್ತ ನಿ
ರ್ಭಯನಂ ಶ್ರೀಗುರು ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಯಂ ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ವಂದಿಪೆಂ

೧೫

ಚಂ|| ಅನುಪಮ ಭಾನುಕೀರ್ತಿಮಲಧಾರಿ ಮುನೀಶ್ವರನಿಂತಿರಲ್ಲೆ ತ
ತ್ಸುವಿನೋಳಂ ತಿಲಾಂಶದನಿತಂ ಮಲಮಂ ತೆಗೆದೋರ್ಮೆ ಸರ್ಪದ
ಷ್ಟನ ತನುವಿಗೆ ಪೂಸೆ ವಿಷಮಾಗಳೆ ಪಿಂಗುಗುಮೆಂದೊಡಿಸ್ತು ತ
ನ್ಮನಿಯ ತಪಃಪ್ರಭಾವಮನದೇವೋಗಿಟ್ಟಿರ್ ನರರೊಂದು ಜಹ್ವೆಯೊಳ್

೧೬

ಕಂ|| 'ಹೇಮಾಂತಂ ತತ್ಕಾಂತಂ' 1 'ನಾ'ಮಾಂತ ಗಜಾಂತಮಾದ 'ಶಾಸ್ತ್ರ ಸುಹೋರಾ'
ಮಾಮಹಿಮೆಗೆ ನೆಹಿ ನೋಂತಂ! ಸೋಮಂ ಜೈನಾಗಮಾಮೃತಾಂಬುಧಿಸೋಮಂ

೧೭

ಚಂ|| ಮದ ಮದನಾಂಗಗೋಷ್ಠಿ ಪುದಿದಿದರ್ ವಿಮೋಹ ವಿಷಾದ ಚಿಂತೆ ಪೊ
ಣ್ಣದ ಮದ ಲೋಭಮೆಂಬವಿನಿತುಂ ತಲೆದೋರಿದ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಯಿಂ
ದೊದವಿದ ಕೀರ್ತಿಯಿಂದಮರಸಂತತಿಯರ್ಚಿಸಿ ವಂದಿಸುತ್ತೆ ಮಾ
ಡಿದ ನುತಿಯಿಂದ ತಾನಮರಕೀರ್ತಿಯೆನಲ್ ನೆಗಟ್ಟಿಂ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್

೧೮

ಲೋಕದ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದನು. ೧೪. ಉತ್ತಮ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಂಪ್ರೀತನಾದ ದೇವತೆಯು
ತನ್ನ ಸಿದ್ಧಾಂಶಧವನ್ನು ಕಮಲದಂತಹ ಪಾದದ್ವಯಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಅದರಿಂದ ಗಗನಗಾಮಿನಿಯಾಗಿ
ವಿದೇಹಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ತೀರ್ಥಾಂಕರ ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ದರ್ಶಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸುವ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದ
ಮಹಿಮಾವಂತರೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದೋತ್ತಮರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ೧೫. ಮನಃಪ್ರಸಂಗಿ ಭಯವನ್ನೂ
ಭವ್ಯರಿಗೆ ಅಭಯವನ್ನೂ ಮನೋವಿಕಾರಾದಿ ರಾಗಗಳಿಗೆ ವಿನಾಶವನ್ನೂ ಸುಶ್ರುತದೇವಿಗೆ ವಿನಯವನ್ನೂ
ವೈಶೇಷಿಕಾದಿ ತತ್ತ್ವಪ್ರತಿಪಾದಕರಿಗೆ ವಿಸ್ಮಯವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ತಪೋಗುಣಂಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನದಿಂದ
ಉಂಟುಮಾಡಿದ ನಿರ್ಭಯಿಯಾದ ಶ್ರೀಗುರು ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳಿಗೆ ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.
೧೬. ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಮಲಧಾರಿ ಭಾನುಕೀರ್ತಿಮುನೀಶ್ವರರು ತಮ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿನ ತಿಲಾಂಶದಷ್ಟು ಮಲವನ್ನು
ತೆಗೆದು ಸರ್ಪದಷ್ಟು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಆ ಕೂಡಲೆ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಆ ಮುನಿಗಳ
ತಪಃಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಮನಃಪ್ರಪಾತ್ರದಮು ಮರ್ಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆ ? ೧೭. ಜೈನಾಗಮಮೆಂಬ ಅಮೃತಾಂಬುಧಿಗೆ
ಚಂದ್ರನಂತಿರುವ ಸೋಮರಾಜನು ಹೇಮಚಂದ್ರಾದಿಗಳ ವ್ಯಾಕರಣ, ನಾಮಲಿಂಗಾನುಶಾಸನಾದಿ ನಿಘಂಟು,
ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ ಗಜಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಹೋರಾಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಮಹಾಮಹಿಮೆಗೆ ಮಾರುಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ೧೮.
ಈತನು ಉನ್ನತ್ತ ಮನಃಪ್ರಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಮೋಹ ವಿಷಾದ ಚಿಂತೆ ಮದ ಲೋಭ ಎಂಬಿವೆಲ್ಲವೂ
ತಲೆದೋರದಂತೆ ನಡೆದು, ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಯಿಂದಂಟಾದ ಕೀರ್ತಿಯಿಂದ ಅಮರಸಮೂಹವು
ಪೂಜಿಸಿ ವಂದಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ಶಾಶ್ವತಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದನು.

1 ರಶ್ಮೀ (ತ) 2 ಹೇಮಾಂತಂ ತತ್ಕಾಂತಂ (ಗ) ಹೇಮಾಂತಂ ತತ್ಕಾಂತಂ (ಚ) 3 ಕಾ (ಚ) 4 ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ
ಸುಹೋರಾ(ಗ) ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ ಸುಪಾರಂ (ಚ)

೮೦|| ಆ ಮುನಿಮುಖ್ಯ ಶಿಷ್ಯತೀಲಕಂ ನೇಗ್ಲಂ ಸಲೆ ಧರ್ಮಭೂಷಣಂ
ಶ್ರೀಮದಶೇಷಭವ್ಯಜನಸೇವ್ಯ ಪದಾಂಬುರುಹದ್ವಯಂ ಸದಾ
ಕಾಮಮದೇಭಕೇಸರಿ ಜಿನಾಗಮವಾದೀಸುಧಾಕರಂ ಸ್ಥಿರಂ
ಭೂಮಹಿಳಾಧಿನಾಥಮಹಿತಂ ಮುನಿಸಂಘಸರೋಜಭಾಸ್ಕರಂ

೧೯

ಕಂ|| ಧ್ಯಾನತಪೋರತ್ನಮುಮಂ! ಭಾನುಪ್ರತಿಮಾನ ಕೀರ್ತಿಯಂ ವಂದಿಸುವೆಂ
ಜ್ಞಾನೋದಯ ಗುಣಮಣಿಯಂ! ಭಾನುತನಂ ವರ್ಧಮಾನಮುನಿಪುಂಗವನಂ

೨೦

ಚಂ|| ಶುಭತರ ಭಾವನಾನಲನ ಪೇರ್ಪಿಗೊಯಿಂದರಿ 'ತಳ್ಳುವೀ'ಗಳೇ
ವಿಭವದ ಕರ್ಮವಿಲ್ ಕಮಲನಾಳದ ನೂಲರಲಂಬು ಮನ್ಮಥ
ತ್ರಿಭುವನಮಂ ಭಯಂಗೊಳಿಸಿದೆಂ ಗಡಮೆಂಬತಿಗರ್ವಮೇಕೆ ಮಾ
ಣಭಿನವ ಧರ್ಮಭೂಷಣಮುನೀಶನ ಮುಂದೆ ಭವತ್ಪ್ರತಾಪಮೇಂ

೨೧

ಕಂ|| ಖಂಡಿಸಿ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಮುಮಂ! ಕೊಂಡಾಡಿ ಜಿನೇಂದ್ರಮಾರ್ಗಮಂ ಬೆಳಗಿ ಮಹೀ
ಮಂಡಲದೊಳೆಸೆದನಭಿನವ! ಪಂಡಿತ ಚಂಡಾಶುಗಂ ಸಮಪ್ರಭರೋಳರೇ

೨೨

ಗುರುಕುಚಿಯರ ಮಹಿಯಿಂದಂ! ಸ್ವರನಾರ್ದಿಸಲರಲ ಸರಲ್ಲಳಂ ತನ್ನ ತಪ
ಶ್ವರಣ ದವಾಗ್ನಿಯನುರುಪಿದ! ವರಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನಮುನಿಪನಂ ವಂದಿಸುವೆಂ

೨೩

ಮಾಣೆಕ್ಕನಂದಿ ಮುನಿಪದ! ಮಾಣೆಕ್ಕಜ್ಯೋತಿಯಿರೆ ಮನೋಗೇಹದೊಳಂ
ಕಾಣಲರಿದಾವುದಿಳೆಗ! ಕ್ಷೋ ಜಿನಾಗಮದೊಳಖಿಳ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯಂ

೨೪

ಸಾರಂ ಸಾರತ್ರಿತಯಂ! ಮಾರಮದಪ್ರಹರಣೈಕದಕ್ಷನ ಮತದೊಳ್
ಧಾರಿಣಿಯೊಳೊಪ್ಪಿದಂ ತ! ತ್ವಾರತ್ರಯವೇದಿಯೆನಿಸಿ ಕೇಶವಮರ್ಯಂ

೨೫

೧೯. ಆ ಮುನಿಯ ಮುಖ್ಯಶಿಷ್ಯರಾದ ಧರ್ಮಭೂಷಣರು ಲೋಕದ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಂದ ಪೂಜಿತವಾದ
ಪಾದಕಮಲಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಯಾವಾಗಲೂ ಕಾಮವೆಂಬ ಆನೆಗೆ ಕೇಸರಿಯಂತೆ, ಜಿನಾಗಮಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ
ಚಂದ್ರನಂತೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ, ಇಳಾತಳಕ್ಕೆ ಒಡೆಯರೂ ಮುನಿಸಂಘವೆಂಬ ಕಮಲಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯರೂ ಆಗಿ
ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ೨೦. ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ತಪಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ರತ್ನದಂತೆಯೂ, ಸೂರ್ಯಸಮಾನ ಕೀರ್ತಿವಂತರೂ
ಜ್ಞಾನೋದಯಗುಣಮಣಿಯೂ ಲೋಕಪೂಜಿತರೂ ಆದ ವರ್ಧಮಾನ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.
೨೧ ಶುಭತರ ಭಾವನೆಯೆಂಬ ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆ ಹಬ್ಬಿರಲು, ಮನ್ಮಥನೇ ವೈಭವದ ಕಬ್ಬಿನಬಿಲ್ಲು,
ಕಮಲನಾಳದ ನೂಲು ಮತ್ತು ಹೂಬಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮೂರುಲೋಕವನ್ನು ತರ್ಲಾಗೊಳಿಸಿದೆನೆಂಬ
ಅತಿಗರ್ವವೇಕೆ ನಿನಗೆ ಬಿಡು; ಅಭಿನವ ಧರ್ಮಭೂಷಣಮುನಿಯ ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರತಾಪ ನಡೆಯುವುದೆ
? ೨೨. ಮಿಥ್ಯಾತ್ವವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ಜಿನೇಂದ್ರಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿ ಭೂಲೋಕವನ್ನು ಬೆಳಗಿದ
ಅಭಿನವ ಪಂಡಿತರಾದ ಚಂಡಾಶುಕವಿಗೆ ಸಮಾನರಿದ್ದಾರೆಯೆ? ೨೩. ಮೋಹನಾಗಿಯರ ಮರೆಯಿಂದ
ಹೂಬಾಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ಮನ್ಮಥನನ್ನು ತನ್ನ ತಪಶ್ವರಣ ದವಾಗ್ನಿಯಿಂದ ಸುಟ್ಟ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನ
ಮುನಿಪರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ೨೪. ಮಾಣೆಕ್ಕನಂದಿಮುನಿಯ ಪಾದದ ಮಾಣೆಕ್ಕಜ್ಯೋತಿಯಿರಲು
ಅಗಾಧವಾದ ಜಿನಾಗಮದಲ್ಲಿನ ಅವಿಲ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮನೋವೇಗದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಲು
ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ೨೫. ಮನ್ಮಥನ ಮದವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರತ್ರಿತಯ
(ಗೊಮ್ಮಟಸಾರ ತ್ರಿಲೋಕಸಾರ ಲಬ್ಧಿಸಾರ) ದ ಸಾರವಾಗಿ ಸಾರತ್ರಯವೇದಿಯೆನ್ನಿಸಿದ ಕೇಶವಮರ್ಯಂ

¹ಬ¹ಮೋದಲೋಳಮರಿನ್ಯಪರಂ| ನಿರ್ಮೂಲಿಸಿ ಕಳೆದುಮೇಕಚಿತ್ತಾರಿಂಶ
ತೃಮದ ಬಂಧಮನಲಿ¹ದಾ| ನಿರ್ಮಳನಂ ಧರಣಿಯಲ್ಲಿಯುಂ ಪೊಗಟಿದಾರ್ ೨೬

ದಯೆಯಿಂ ಜೀವಂಗಳನೋ| ವಿಯೆ ಮನ್ಮಥನೇಂಬ ತಸ್ಯರಂಗಿತ್ತು ಮಹಾ
ಭಯಮುಮನಶ್ಚಾಂತಂ ಮುಕ್ತಿಯನೆಯ್ದುವ ಮುನಿಗಳೆನಿಬರನಿಬಗೆಟವೆಂ ೨೭

ಪಂಡಿತ ಜೈನೋತ್ತಮ ನಿಜ| ಮಂಡಲಮಂ ಜೈನಗ್ರಹ ಸಹಸ್ರಂಗಳೂಮಂ
ದಂಡಾಧಿನಾಥಮುಖ್ಯನ| ಖಂಡಿತಮನೆ ಪಾಲಿಸುತ್ತಮಿರ್ಪಂ ಬೊಪ್ಪಂ ೨೮

ಸು|| ಸದ್ಜ್ಞಾನೋಪಜ್ಞ ಧರ್ಮಸ್ಥಿತ ಸುತ²ವರ² ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವ ಚಾರಿತ್ರಯುಕ್ತಂ
ಕುಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನಿದೂರೀಕೃತತರ ಜಿನಸಂಕಲ್ಪಿತಂ ಕಲ್ಪಭೂಷಂ
ಪ್ರಜ್ಞಾವಿಜ್ಞಾನ ಭೇದೋದ್ಭವ ವಿಮಲಿನ ವೈದಗ್ಧ್ಯದಗಾಘ್ನಕೈವ
ಲ್ಯಜ್ಞಾನಾಧಾರ ಭೂಭೂವಿಭುಗುಪಸಚಿವಂ ಭೈಚಮಂತ್ರೀಶಪುತ್ರಂ ೨೯

ವ|| ಅಂತು ಪೊಗಟಿವೆತ್ತುಪೊಪ್ಪಂಟಿದೆಯಿರುಗಪ ದಂಡಾಧೀಶನ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಯೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಕಂ|| ಇರುಗಪ ಮಂತ್ರಿಯ ಮತಿಸಾ| ಗರಮಂ ಬೆರಸಿದುವಶೇಷ ವಿದ್ಯಾನದಿಗಳ್
ನಿರುಪಮ ಚರಿತ್ರರತ್ನಾ| ಕರನದಳಿಂ ತಿರ್ದುವೆನಿಪನಾ ಗುಣನಿಳಯಂ ೩೦

ವ|| ಎಂದು ವಂದಿಸಿ ಸರ್ವಜನೋಪಕಾರಿಯಪ್ಪ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣ³ದೊಳ್ ನಿರ್ವಿಣೀ
ಕರಣ ಮಂತ್ರ ಯಂತ್ರಿಷಧಮೆಂಬ¹ವೈದ್ಯಗ್ರಂಥಮಂ ಪೇಚ್ಚಿನದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು. ೨೬. ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಶತ್ಪುರಾಜರನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಿ ಏಕಚಿತ್ತಾರಿಂಶ (೪೧) ಕರ್ಮದ ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದ ನಿರ್ಮಲ ಸ್ವಭಾವದವನನ್ನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೊಗಳದವರಾರು? ೨೭. ದಯೆಯಿಂದ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ, ಮನ್ಮಥನೇಂಬ ತಸ್ಯರಂಗಿ ಮಹಾಭಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತಾನೆ. ೨೮. ಜೈನೋತ್ತಮಪಂಡಿತಸಮೂಹದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂಮಂಡಲವನ್ನೂ ಸಹಸ್ರ ಸಹಸ್ರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜೈನಗ್ರಹಗಳನ್ನೂ ಮಹಾದಂಡಾಧಿನಾಥನಾದ ಬೊಪ್ಪನು ಅಖಂಡಿತವಾಗಿ ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ೨೯. ಉತ್ತಮಜ್ಞಾನಿಯೂ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವ ಚರಿತನೂ ಕೀಳುಜ್ಞಾನವನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸಿದ ಜಿನಸಂಕಲ್ಪಿತನೂ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತಿರುವವನೂ ಪ್ರಜ್ಞಾವಿಜ್ಞಾನಭೇದದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಶ್ರೇಷ್ಠಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪಾಪನಾಶ ಮಾಡಿದವನೂ ಕೈವಲ್ಯಜ್ಞಾನಾಧಾರನೂ ಆದ ರಾಜನಿಗೆ ಭೈಚಮಂತ್ರಿಯ ಪುತ್ರನು ಉಪಸಚಿವನಾಗಿದ್ದನು. ವ|| ಹೀಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಇರುಗಪ ದಂಡಾಧಿಪತಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣವೇನೆಂದರೆ ೩೦. ಇರುಗಪಮಂತ್ರಿಯ ಮನಸ್ಸಾಗರವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾ ನದಿಗಳೂ ಸೇರಿವೆ. ಅನುಪಮ ಚರಿತ್ರರತ್ನಾಕರನಾದ ಈತನು ತನ್ನ ಸದ್ಗುಣದಿಂದ 'ತಿರ್ದುವ' (ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ) ವೆನಿಸಿರುವನು. ವ|| ಎಂದು ವಂದಿಸಿ ಸರ್ವ ಜನೋಪಕಾರಿಯಾದ 'ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣ'ವೆಂಬ ವೈದ್ಯಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ

ಉ|| ಶ್ರೀಜಿನಯೋಗಿಯಿಂದ ಪ್ರಥಿತಮಾದುದು ಯಾದವವಂಶಮುಂ ಕರಾಂ
ಭೋಜದೊಳಂತವ್ ಪಿಡಿದ ಕುಂಚದ ಪೆರ್ಬುಲಿಯೊಂದು ಕಾರಣಂ
ಯೋಜನೆಗಾಯ್ತು ನಾಮಮದು ಹೊಯ್ಲುಳವೆಂದು 'ತ'ದೀಯ ರಾಜ್ಯಮುಂ
ರಾಜಿಪುದಿಂತು ತಾನನುಗತಾರ್ಥಮದಾಗಿರೆ ಹೊಯ್ಲುಳಾಖ್ವಿದಿಂ

೩೧

ವ|| ಅದಂತೆಂದೊಡೆ

ಚಂ|| ಪರಿವೃತಮಾದ ವಾರ್ಧಿಯೆನಿಪ್ಪದ್ವ ಸರೋವರಮಧ್ಯದೊಳ್ ನಿರಂ
ತರಧರೆಯೆಂಬ ಪಂಕಜದ ಕರ್ಣಿಕೆಯಂತೆ ಸುಮೇರುವಂತದ
ಕೈರುತರ ದಕ್ಷಿಣಾಶೆಯೊಳಗಿಪ್ಪದು ಹೊಯ್ಲುಳದೇಶಮಂತದಾ
ಧರಗನುರಾಗಮಂ ಹರಿಹರಕ್ಷಿತಿಪಂ ಕೊಡುತಿರ್ಪೆನೊಲ್ಲೆಯಿಂ³

೩೨

ಸಕಳ ಕಳಾ ಕಳಾಪ ಪರಿಪೂರ್ಣಮಹಾಮತಿಗಳ್ಳೆ ಸತ್ಯಭಿ
ವಕ ಕವಿ ವಾದಿ ವಾಗ್ಮಿ ಗಮಕಿಪ್ರಕರಕ್ಕವನೀಸುರಗೇ ಮಾಂ
ತ್ರಿಕರಿಗಭಿಷ್ಟಿತಪ್ರದ ನಮೇರುಸಮಾನತೆಯಿಂದ ವಿರಾಜಿಕುಂ
ಪ್ರಕಟಿತ ಧರ್ಮನೀ ಹರಿಹರಾವನಿಪಂ ನೃಪವಂಶಭೂಷಣಂ

೩೩

ಶ|| ದೂರೋತ್ಸಾರಿತ ವೈರಿಭೂಪನಚಿಳ ಶ್ರೀಹೃದ್ಯವಿದ್ಯಾಸ್ವಕೂ
ಪಾರಾವಾರಗುಣಂ ಧರಾಮರಸಮೂಹಾನಲ್ಲಕಲ್ಪದ್ರುಮಂ
ಕ್ರೂರಾತ್ಮಾರಿಮದೇಭ ಭೈರವ ಮಹಾಕಂಠೀರವಂ ಸದ್ಗುಣಾ
ಧಾರಂ ಧಾರಿಣಿಯಂ ಚಿರಂ ಹರಿಹರಕ್ಷಾಪಾಲಕಂ ಪಾಲಿಪಂ

೩೪

ವ|| ಅಂತಾ ನೃಪವಂಶತಿಳಕಂ ಹರಿಹರೇಶ್ವರನಾಳ್ವ ಸರ್ವಸುಖಾವಲಂಬನಮಪ್ಪ ಪಲವುಂದೇಶಂಗಳೊಳ್
ಕಂ|| ಭಾವಿಸಲರಿದದಜಿರವಂ ಭೂವನಿತೆಯ ಲಪನದಂತಿರಾವಗುಂಸೆಗುಂ

⁴ದೇವಳಿಗೆಯೆಂಬ ದೇಶಂ ದೇವರ್ಗಣಮಿಲ್ಲಮಲ್ಲಿಯಖಿಳಸುಖಂಗಳ್

೩೫

೩೧. ಶ್ರೀಜಿನಯೋಗಿಯಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಯಾದವವಂಶವಾಯಿತು. ಅವರು ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ
ಹಿಡಿದ ಕುಂಚ ಮತ್ತು ಹೆಬ್ಬಲೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಹೊಯ್ಲುಳವೆಂಬ ಹೆಸರಾದ ದೇಶವು ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿದೆ.
ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ, ೩೨. ಸುತ್ತವರಿದ ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಶೋಭಿಸುವ ಸರೋವರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ
ಧರೆಯೆಂಬ ಕಮಲದ ಬೀಜಕೋಶದಂತೆ ಮೇರುಪರ್ವತವಿದೆ. ಅದರ ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಲುಳ
ದೇಶವಿದ್ದಿತು. ಹರಿಹರರಾಜನು ಅಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಜನತೆಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದನು. ೩೩.
ಸಕಲಕಲಾಪರಿಪೂರ್ಣರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಸತ್ಯಭಾವಕ ಕವಿ ವಾದಿ ವಾಗ್ಮಿ ಗಮಕಿಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ
ಭೂಸುರರಿಗೆ ಮಾಂತ್ರಿಕರಿಗೆ ಬಯಸಿದುದನ್ನು ನೀಡುವ ನಮೇರು ಸಮಾನವಾಗಿರುವ ಧರ್ಮಾನುರಾಗಿಯೂ
ರಾಜವಂಶಭೂಷಣನೂ ಆದ ಹರಿಹರರಾಜನು ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ೩೪. ವೈರರಾಜರನ್ನು ದೂರಕ್ಕೆ
ಓಡಿಸುವಂತಹ ಶೂರನೂ ವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರನೂ ಭೂಸುರಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷನೂ ಕ್ರೂರಿಗಳೆಂಬ
ಮದಿಸಿದ ಆನೆಗಳಿಗೆ ಸಿಂಹಸ್ವರೂಪನೂ ಸದ್ಗುಣಿಯೂ ಆದ ಹರಿಹರರಾಜನು ಬಹುಕಾಲ ರಾಜ್ಯಭಾರ
ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ವ|| ಹೀಗೆ ರಾಜವಂಶತಿಲಕನಾದ ಹರಿಹರರಾಜನು ಆಳಿವ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ
ಕೂಡಿದ ಹಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ೩೫. ಭೂದೇವಿಯ ಮುಖದಂತೆ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವ ದೇವಳಿಗೆ ಎಂಬ

ಉ|| ಸನ್ಮತಮಪ್ಪ 'ದೇ'ವಳಿಗೆ ನಾಡಿಕೆಯೋಳ್ ಖರದಂಡಮುಂ ಸಮು
ತ್ತನ್ನಕರಪ್ರಪೀಡೆ ಕಠಿನತ್ವಮುಮಿಲ್ಲೆನುತಿರ್ಪರಲ್ಲರುಂ
ನನ್ನಿಯದೇ ಸರಂಗಳೊಳೆ ಧೇನುಕುಚಂಗಳೊಳಂಗಳನಾಜನ
ಸ್ವರ್ಣಘಟೋಪಮಾನ ಕುಚಯುಗ್ಧಮೊಳುಂಟದಿಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಮೇ

೩೬

ಶಾ|| ಚೋರಾಂಗತ್ತ ನಿಷೇಧಮಾರ್ಗಮಪಮಾದಂ ತದ್ವಿಘಾತಾಖ್ಯಮುಂ
ಟಾ ರಾಜಂ ಪರಿರಕ್ಷಿಸಿರ್ಪ ಜನತಾವಿಚ್ಛಿಷ್ಟ ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳೊಳ್
ಸಾರಾಪೀಡನಮೆಂಬುದುಂಟು ವನಿತಾಬಿಂಬಾಧರಸ್ಥಾನದೊಳ್
ಧೀರಂ ಭಾವಿಪೊಡಿಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ನರ ನಾರೀವೃಂದದೊಳ್ ನಿಶ್ಚಯಂ

೩೭

ಕಂ|| ಬಾಲಕರೊಳ್ ನಿರ್ಲಜ್ಜತೆ! ಮಾಲೆಯೊಳಂ ವರ್ಣಸಂಕರಂ ಕುಟಿಲತ್ವಂ
ಬಾಲೆಯರ ಕುರುಳೊಳಲ್ಲದೆ! ಪೋಲಿಪೊಡು ಜನದ ಮನದೊಳಿಲ್ಲಮಿವೆಂದುಂ

೩೮

ಆ ನಾಡೊಳ್ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ! ಭೂನುತವೆಂದೆನಿಸೆ ಚಿಕ್ಕಮುಗುಳಿಯದುಂ ಸ್ವ
ಸ್ಥಾನಪ್ರಾಪ್ತಿಯನೀಗುಂ! ಜ್ಞಾನನಿಧಾನರ್ಗಶೇಷ ಸುಕವಿಜನಕ್ಕುಂ

೩೯

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಕಂ|| ಆ ಜನಪದಕಾಂತಾಮುಖ! ರಾಜೀವದವೋಲ್ ಕರಂ ಮನಂಗೊಳಿಸಿ ರಮಾ
ಭಾಜನಮೆನೆ ಮುಗುಳಿ ಕರಂ! ರಾಜಿಸುಗುಂ ಸಕಲ ಸುಖದ ಪೊಂಪುಪ್ರಿಯಿಂದಂ

೪೦

ಚಂ|| ಮದನಶರಂಗಳಂತೆಸೆವ ಕಾಂತೆಯರಿಂ ವನವೃಕ್ಷಮಾಲೆಯಿಂ
ಮೃದುಮಧುರಂಗಳಪ್ಪ ಫಲದಿಂ ಕುಸುಮಾವಳಿಯಿಂ ಸುನರ್ತಕೀ
ಸುದತಿಯರಿಂದೆ ಗಾಯಕಿಯರಿಂದೆ ಸಮಗ್ರತೆವೆತ್ತದೆತ್ತಲುಂ
ಮುದಮನದಾಗಿಹುಂ ವಿಷಯಪಂಚಕದಿಂ ಮುಗುಳೀಪುರಂ ಕರಂ

೪೧

ನಾಡು ಸುರಸುಖವನ್ನು ಮೀರಿದ ಊಹಾತೀತ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ೩೬. ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ದೇವಳಿಗಿಯು ದಂಡನೆ ಹಿಂಸೆ ಕಠಿನತ್ವಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದೆಲ್ಲರೂ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು;
ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಿದ್ದು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ವರ್ಣಘಟದಂತಹ ಕುಚಗಳು ಕಾಮಧೇನುವಿನ ಕೆಚ್ಚಲಿನಂತಿದ್ದು
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಿತು. ೩೭. ಅಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ನಿಷೇಧ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ; ಅದಿದ್ದುದು
ಜನತೆಯ ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಸಾರಾಪೀಡನವೆಂಬುದು ವನಿತೆಯ ಅಧರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಿದ್ದಿತೇ
ಹೊರತು ಉಳಿದಂತೆ ನರನಾರೀಸಮೂಹದಲ್ಲಿಯೂ ಇದನ್ನು ಭಾವಿಸುವಂತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ.
೩೮. ನಿರ್ಲಜ್ಜತೆಯು ಬಾಲಕರಲ್ಲಿ ವರ್ಣಸಂಕರವು ಹೂಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಕೆಂಬುದು ಬಾಲೆಯರ
ಮುಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಇವಾವುಪೂ ಜನಮನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ೩೯. ಇಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ
ಚಿಕ್ಕಮುಗುಳಿಯೆಂಬುದು ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನವಾಗಿದ್ದಿತು. ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ
೪೦. ಆ ದೇಶದ ಮುಖಕಮಲದಂತೆ ಶೋಭಿಸಿ ಸಂತಸವನ್ನೀಯುವ, ಲಕ್ಷ್ಮಿನಿವಾಸವೆನ್ನುವಂತೆ ಸಕಲ
ಸುಖಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಮುಗುಳೀಪುರವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ೪೧. ಮನ್ಮಥಶರದಂತಿರುವ
ಕಾಮಿನಿಯರಿಂದ ನಂದನವನಗಳಿಂದ ಮೃದುಮಧುರ ಹಣ್ಣುಹಂಪಲುಗಳಿಂದ ಪುಷ್ಪಸಮೂಹದಿಂದ
ಉತ್ಪಮ ನರ್ತಕಿಯರಿಂದ ಸಂಗೀತವಿದ್ದಾಂಸರಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಮುಗುಳೀಪುರವು ವಿಷಯಪಂಚಕದಿಂದ

ಮ|| ವರ ಪದಾಕ್ರಂದಿದೆ ಪುಷ್ಟಿತ ಕುಜವ್ರಾತಂಗಳಿಂ ಪಟ್ಟದ
ಸ್ವರದಿಂದೊಪ್ಪುವ ಗಂಧಶಾಳಿವನದಿಂದುತ್ತುಂಗ ಚೈತ್ಯಾಲಯೋ
ತ್ವರದಿಂ ಹರ್ಮ್ಯಗೃಹಾಳಿಯಿಂ ಸುಜನರಿಂ ಸಂಪತ್ತಿಯಿಂದಾವಗಂ
ನಿರುತಂ ಶ್ರೀಮುಗುಳೀಪುರಂ ಸೊಗಯಿಕುಂ ವಿಪ್ರಂಭರಾ!ನೂಪುರಂ! ೪೨

ಕಂ|| ಅದಜಧಿಪರಬ್ಜಾರ್ಭನ! ವಿದಿತ ಪರಂಪರೆಯನೆಸೆವ ಮಂಶಾರ್ಣವದೊಳ್
ವಿಧುವುದಯಿಪಂತಿರೊಗದರ್! ಸದಮಳ ಗುಣನಿಳಯರಾದ್ಯರಗಣಿತರವರೊಳ್ ೪೩

ಉ|| ಶ್ರೀಜನಪಾದಪದ್ಮಮಧುಪಂ ಪರಮಾಗಮದತ್ವಚಿತ್ತನಂ
ಭೋಜದಳೇಕ್ಷಣಂ ಪರಮಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷಿತ ಪುಣ್ಯದೇಹದಿಂ
ರಾಜಸಮಾನನಿಂದ್ರವರವೈಭವ ಸಜ್ಜನಪಾರಿಜಾತನಂ
ದೀ ಜಗಮಟ್ಟಿಯಿಂದೆ ಸಲೆ ಬಸ್ಮಗುಗುಂ ವಿಭು ಮಂಗರಾಜನಂ ೪೪

ಚಂ|| ಸುರುಚಿರವೃತ್ತರತ್ನಸದನಂ ಜನರಕ್ಷಣದಕ್ಷನಬ್ಜಮಂ
ದಿರೆಯ ಸುಜನ್ಯಭೂಮಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮಸಂಗತನಾವಗಂ ಶುಭಾ
ಕರ ವಿಲಸತ್ ಸರಸ್ವತಿ ನಿರಂತರಮಿರ್ಪುರದೊಂದೆ ಸಿಂಧುಗಂ
ದೊರೆ ಮುಗುಳೀಪುರಪ್ರಭು ವಿದಗ್ರಶ್ರೀಖಾಮಣಿ ಮಂಗಕೋತ್ತಮಂ ೪೫

ವ|| ಇಂತನೇಕ 'ಪೊಗಟ್ಟಿಗೆ' ನೆಲೆಯಾದ ವಿಭುಲಲಾಮನ ಮನೋಮರಾಳಿಕೇಳಿಗೆ ಸರಸಿಜಾಕರವಾದ
ಚಂ|| ಕಲನಿನದಂ ಪಿಶಸ್ತನಮೆ ತದ್ವಿಳಸದ್ವಿಮಳಾಂಗಿಯಂಗಕೋ
ಮಲಲತೆ ತಾನೆ ಕಾಮಲತೆ ಪೂಗಣೆಗಳ್ ತದಪಾಂಗಮಿಂದುಮಂ
ಡಲಮದು ಮಂಗಲಾನನಮೆನಲ್ ಕುಸುಮೇಷುಗೆ 'ಪೆರ್ಮಲೆಯಾಕೆ'ನಿ
ಶ್ಚಲ ಬಲಮಾಗಿರಲ್ ಮನಮನಂಡಲೆವಳ್ ನಲಿದಾತ್ಮನಾಥನಾ ೪೬

ಸಂತಸವನ್ನಂಟುಮಾಡಿದ್ದಿತು. ೪೨. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸರೋವರಗಳಿಂದ ಹೊಂಬಿಟ್ಟ ಮರಗಳಿಂದ ದುಂಬಿಯ
ರೋಗಕಾರದಿಂದ ಸುಪಾಸಿತ ಬತ್ತದ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಉನ್ನತ ಚೈತ್ಯಾಲಯಗಳಿಂದ ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಮನೆಗಳಿಂದ
ಉತ್ತಮ ಜನರಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದ ಮುಗುಳೀಪುರವು ಪರಮಾತ್ಮನ ಕಾಲದುಗಿಯಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು.
೪೩. ಅದರ ದೊರೆಗಳು ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದು, ಆ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನು
ಉದಯಿಸುವಂತೆ ಅನೇಕ ಶ್ರೇಷ್ಠಗುಣವಂತರು ಜನಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ೪೪. ಶ್ರೀ ಜನದೇವರ
ಪಾದಕಮಲದ ದುಂಬಿಯೂ, ಪರಮಾಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರಕೋವಿದನೂ ಕಮಲದಂತಹ ಕಣ್ಣುಳ್ಳವನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ
ಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪುಣ್ಯದೇಹಿಯೂ ರಾಜಸಮಾನನೂ ಇಂದ್ರವೈಭವನೂ ಸಜ್ಜನ ಪಾರಿಜಾತನೂ
ಆಗಿರುವನೆಂದು ಪ್ರಭು ಮಂಗರಾಜನನ್ನು ಜನತೆಯು ಹೊಗಳುತ್ತಿದೆ. ೪೫. ಉತ್ತಮ ರತ್ನಗಳ ಮನೆ,
ಜನರಕ್ಷಣದಕ್ಷ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ, ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಸಂಗತ, ಶುಭಕರ, ಸರಸ್ವತಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ
ನೆಲೆಸಿರುವುದರಿಂದ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಮುಗುಳೀಪುರದ ಪ್ರಭು ಮಂಗರಾಜನು ವಿದ್ವನ್ಮನೆಯಾಗಿದ್ದನು.
ವ|| ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾದ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠನ ಮನೋಮರಾಳಿಕೇಳಿಗೆ ಸರೋವರವೆನಿಸಿದ
೪೬. ಕೋಗಿಲೆಯಂತಹ ಮಧುರಧ್ವನಿಯನ್ನೂ ಕಾಮಲತೆಯಂತಹ ಶೋಭಿಸುವ ಕೋಮಲ ಶರೀರವನ್ನೂ
ಮನ್ಮಥನ ಹೊಬಾರಗಳಂತಹ ಹೊಳೆಯುವ ಕಡೆಗಳ್ಳಿ ನೋಟವನ್ನೂ ಚಂದ್ರಮಂಡಲದಂತಹ ಮಂಗಳಕರ
ಮುಖವನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ಪೆರ್ಮಲೆಯೆಂಬಾಕೆಯು ಕಾಮದೇವನಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿತ ಬಲಮಾಗಿರುವಂತೆ

ಕಂ|| ಆ ಸಮುಕ್ತನಿಧಾನೆಗೆ| ವಾಸವನ ಸತೀಸಮಾನೆಗನ್ನೂನಕಲಾ
ವಾಸವಿಧುವದನೆಗುಬಿದರ್| ಪಾಸಟಿಯಪ್ಪರೆ ಮನುಷ್ಯಸತಿಯರ್ ಕ್ಷಿತಿಯೊಳ್ ೪೭

ಚಂ|| ಎನೆ ನೆಗಲ್ಪಾ ತ್ರಿಲೋಕಪತಿ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನಾಂಪ್ರಿಸರೋಜಬ್ಧಂಗ ಸ
ನ್ಮನುಜಮುಕುಂದನೆಂದೆನಿಪ ತದ್ವಿಭುಗಂ ಮೃಗನೇತ್ರಯಪ್ಪ ತ
ನ್ಮನ ವಿಲಸಲ್ಲತಾಲಿತೆ ಪೆರ್ಮಲೆಗಂ ಜನಿಸಿದಪಂ ಸದಾ
ಘನತರಕೀರ್ತಿ ಪುಣ್ಯಕರಮೂರ್ತಿ ಮಹಾಪ್ರಭು ಮಂಗಮನ್ಮಥಂ ೪೮

ಶಾ|| ಶ್ರೀಮನ್ಮೂರ್ಗಾವರ್ಯನಾ ಗುಣಗಣಾಲಂಕಾರ'ನೀಡ್ಯಾ'ನುಜಂ
ಪ್ರೇಮಕ್ಕಾಸ್ತದಮಪ್ಪ ಪುತ್ರವಿನುತರ್ ಜಪ್ಪಾನೆ ಮೇಧಾವಿಯಂ
ಬೀ ಮೂವರ್ ವಿಭು ಮಂತ್ರಮುತ್ಸಹಮೆನಿಪ್ಪಾ ಶಕ್ತಿಯಂತಾಗಿರ
ಲೈ ಮಾನ್ಯಂಗೆ ಸಮಾನನಾವನೆನಿಪಂ ವಿಶ್ವಂಭವಾಚಕ್ರದೊಳ್ ೪೯

ಚಂ|| ಸುರುಚಿರ ಮೇರುವುಂ ಪರಬುಧಾವಳಿಸೇವ್ಯ ನಮೇರುವುಂ ಮನೋ
ಹರತರ ದುಗ್ಧವಾರಿಧಿಯುಮಿದರ್ಪೋಲಾವಗಮೊಪ್ಪೆ ದೈರ್ಯಮುಂ
ನಿರುಪಮಮಪ್ಪದಾರತೆಯುಮೊಳ್ಳಿನಗಾಧತೆಯುಂ ವಲಂ ಗುಣೋ
ತ್ಕರಮಿವು ಬಂದುಮಿಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರ್ಕಮಮೋಘಶುಭಾಂಗ ಮಂಗನೊಳ್ ೫೦

ಶಾ|| ದಾರಿದ್ರ್ಯಾಂಬುಧಿ ಶೋಷಣಿವರ್ಧಹನಜ್ವಾಲಾವಳಿವಿಭ್ರಮಂ
ಧೀರಂ ಪುಣ್ಯಪುರಾಣ ಶುಶ್ರುತತರಂ ದಾನಪ್ರಸಂಗಂ ಸದಾ
ಚಾರಂ ಚಾರುಗುಣಾನ್ವಿತಂ ಬುಧನುತಂ ಸಮುಕ್ತರತ್ನಾಕರೋ
ದಾರಂ^೨ ದೇವಲದೇಶ ಮುಖ್ಯ ಸುಜನಶ್ರೀಸಂಗನೀ ಮಂಗಣಂ ೫೧

ಕೂಡಿ ಗಂಡನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವಳು. ೪೭. ಸಮುಕ್ತಪರಿಣತೆಯೂ, ಇಂದ್ರನ ಸತೀಸಮಾನೆಯೂ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾಲಿನಿಪುಣಿಯೂ ಚಂದ್ರವದನೆಯೂ ಆದ ಈಕೆಗೆ ಈ ಲೋಕದ ಮಾನವಸ್ತ್ರೀಯರು ಸರಿಗೊಟ್ಟವರೆ? ೪೮. ಹೀಗೆ ಶೋಭಿಸುವ ಮೂಲೋಕದ ಒಡೆಯನಾದ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನನ ಪಾದಕಮಲದ ದುಂಬಿಯಂತಿರುವ ಮನುಜಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂದೆನಿಸುವ ಆ ರಾಜನಿಗೂ ಜಿಂಕೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳಂತಹ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಆತನ ಮನಸ್ಸಂತೋಷವನ್ನಂಟುಮಾಡುವ ಚೆಲುವೆ ಪೆರ್ಮಲೆಗೂ ಸತ್ಕೀರ್ತಿವಂತನೂ ಪುಣ್ಯಕರಮೂರ್ತಿಯೂ ಆದ ಮಹಾರಾಜ ಮಂಗರಾಜನು ಜನಿಸಿದನು. ೪೯. ಸಕಲ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಂಗರಾಜನಿಗೆ ಜಪ್ಪಾನೆ ಮೇಧಾವಿ ಎಂಬ ಪ್ರೀತಿಯ ತಮ್ಮಂದಿದ್ದು, ಈ ಮೂವರೂ ವಿಭು ಮಂತ್ರ ಉತ್ಸಾಹವೆಂಬ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿರಲು ಈ ರಾಜನಿಗೆ ಧರಾಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮಾನರಿಲ್ಲವೆಂಬಂತಿದ್ದನು. ೫೦. ಉನ್ನತವಾದ ಮೇರುಪರ್ವತವೂ, ಬುಧಜನಸೇವಕ ನಮೇರುವೂ ಮನೋಹರವಾದ ಹಾಲಿನಂತಹ ಸಮುದ್ರವೂ ಇರುವಂತೆ ಯಾವಾಗಲೂ ದೈರ್ಯ ಉದಾರತೆ ಉತ್ತಮ ನಡತೆಗಳು ಮಂಗರಾಜನ ಶುಭಶರೀರದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ್ದವು. ೫೧. ದೇವಲದೇಶದ ರಾಜನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ದಾರಿದ್ರ್ಯವೆಂಬ ಸಮುದ್ರಶೋಷಕನೂ ಬಡಬಾನಲಂತೆ ಧೀರನೂ ಪುರಾಣಪುಣ್ಯಕಥಾಕೇಳಿಯೂ ದಾನಶೀಲನೂ ಸದಾಚಾರಿಯೂ ಸದ್ಗುಣಿಯೂ ಬುಧಜನಮಂದಿತನೂ ಸಮುಕ್ತರತ್ನಾಕರನೂ ಉದಾರನೂ ಸಜ್ಜನಕಿಯೂ

ಚಂ|| ಸ್ಮರಪರಿತಾಪದಿಂ ನೆಹಿ ಮರುಳ್ಳನದಿಂದಜತಾತನೆನ್ನೊಳಂ
ಬೆರಸಿದನೀ ವಧೂಭವದ ಪುಟ್ಟಿಗೆ ಪೊಲ್ಲೆನುತಿಲ್ಲಿ ರಾಗಮೋಳ್
ನಿರುಪಮನಪ್ಪ ಮಂಗವಿಭುವಾದಳೊ ಭಾರತಿಯಲ್ಲದಂದು ಪೇಟ್
ಪರರಿಗಿದೆತ್ತೊ ಪ್ರಥಿತ ಸರ್ವಕಳಾಕುಶಲತ್ವಮೊಪ್ಪುಗುಂ

೫೨

ವಿನುತ ಕಳಾಗಮಜ್ಜನಮಲಾಸ್ವಯ ಕೀರ್ತಿ ಮನೋಜಮೂರ್ತಿ ಸ
ಜ್ಜನತಿಳಿಕಂ ಪರಾರ್ಥಚರಿತಂ ಕೃತಪುಣ್ಯನಮೋಘ ವಾಕ್ಯಪಾ
ವನ ವಿಭುವಂಶಮಂಡನನಶೇಷಜನಸ್ತುತ ಸತ್ಯವೀಶನಂ
ದನುದಿನಮುಟ್ಟಿಯಿಂದೆ ನೆಹಿ ಬಾಣ್ಣೆಕುಮಾರನ ಸಚ್ಚರಿತ್ರಮಂ

೫೩

ಮೃದುತರಸೂಕ್ತಿಯಿಂದೆ ರಸಪುಟ್ಟಿಗಳಿಂದೆ ಸದಪ್ರಯೋಗದಿಂದೆ
ದುದಿತ ಘನಪ್ರಬಂಧನಯದಿಂದಮೆ ಸರ್ವಜನೋತ್ಸವತ್ವಮಂ
ಪುದಿದನುರಾಗದಿಂದಮೃತವೃಷ್ಟಿಗಳಂ ಕಣಿವಂತು 'ಪೇಟ್ಟಿ' ತಿ
ರ್ದಿದ ಕೃತಿಯಂ ಬುಧರ್ ಕಿವಿಗಳಿಂ ಮೊಗೆವರ್ ಪ್ರಭು ಮಂಗನುಕ್ತಿಯಿಂ

೫೪

ವ|| ಎಂಬ ಕವಿತೃಸರಣಿಯಿಂ ಮಂತ್ರೋಷಧಂಗಳ ²ಪ್ರ²ಕರಂಗಳಂ ಕೇಳಿ ಬುಧರ್ ಪರಿಭಾವಿಸುತ್ತಿರಲೈ

ಕಂ|| ಪದ್ಯಂಗಳ್ ರಸಪು³ಷ್ಟಿಗ|| ಉದ್ಯತ್ಯವಿವೃಷಭನಿಗದಿತಂ ಪೆಣತೇನನ
ವದ್ಯಮುಮೆನೆ ಪೇಟ್ ಸತ್ಯವಿ ಹೃದ್ಯಂ ಮಾಬ್ಬುತ್ತಿ ಮಂಗ ನಿನ್ನೊಳ್ ಸಹಜಂ

೫೫

ವ|| ಎಂದು ಪ್ರಯೋಜನಾಭ್ಯರ್ಥನೆಯಂ ಮಾಡಿದರದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಶಾ|| ಏಕಾನೇಕ ಮತಸ್ತತತ್ತ್ವ ಸದಸತ್ಯಾದ್ವಾದ ವಿದ್ಯಾಂಬುಧಿ
ಶ್ಲೋಕಾಧ್ವಾನ ಗಭೀರ ಮಾರ್ದವಯುತಂ ಸಾರ್ಥಂ ಪರಿತ್ಯಕ್ತ ಮೋ
ಹಾಕಾರಂ ವಿಮಲಂ ಜಿನೇಂದ್ರವಚನಂ ತತ್ತ್ವರ್ವಭಾಷಾತತ್ತ್ವಂ
ಲೋಕಾರೋಗ್ಯನಿಮಿತ್ತಮಿಲ್ಲಿ ತಿಳಿದರ್ ಮುಂ ಪೇಟ್ಟಿರೀ ಗ್ರಂಥಮಂ

೫೬

ಆಗಿದ್ದನು. ೫೨. ಮನ್ಯುಷ್ಯತಾಪದಿಂದ ಮರುಳಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನನ್ನು ಕೂಡಿದನು, ಈ ಸ್ವೀಜನ್ಯವೇ
ಹೀನವಾದುದೆಂದು ಬಗೆದ ಸರಸ್ವತಿಯು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಮಂಗರಾಜನನ್ನು ವರಿಸಿದಳು.
ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸರ್ವಕಲಾ ನೈಪುಣ್ಯತೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು? ಹೇಳು ೫೩.
ಶ್ರೇಷ್ಠಕಲಾಜ್ಞಾನಿ ಉತ್ತಮ ಕೀರ್ತಿವಂತ ಮನ್ಯುಷ್ಯಸ್ಮರ ಸಜ್ಜನಶ್ರೇಷ್ಠ ಪರೋಪಕಾರಶೀಲ ಪುಣ್ಯಪುರುಷ
ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾಜವಂಶದವ ಎಂದೆಲ್ಲರೂ ಅನುದಿನವೂ ಆತನ ಉತ್ತಮ ಚರಿತೆಯನ್ನು
ಬಾಣ್ಣಿಸುವರು. ೫೪. ಉತ್ತಮ ಸೂಕ್ತಿಗಳಿಂದ ರಸಪುಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ಪದಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಬಂಧದಿಂದ
ಸರ್ವಜನರ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅವುತದ ಮಳೆಯನ್ನು ಕರೆಯುವಂತೆ ಹೇಳಿದ ತಿದ್ದಿದ ಈ
ಕೃತಿಯನ್ನು ಬುಧಜನರು ಪ್ರಭು ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ಕೇಳಿ ತಣಿಯುವರು. ವ|| ಮಂತ್ರೋಷಧಂಗಳ
ಅಗಾಧ ವಿವರವನ್ನು ಕವಿತೃರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರಲು ೫೫. ರಸಪುಷ್ಟಿಯಿಂದ
ಕೂಡಿದ ಪದ್ಯಗಳು ಕವಿಶ್ರೇಷ್ಠರಿಂದ ಹೇಳಿದವೂ ದೋಷಮುಕ್ತವೂ ಸತ್ಯವಿಹೃದ್ಯವೂ ಆಗಿರುವುದು
ಮಂಗರಾಜ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸಹಜವಲ್ಲವೆ ? ವ|| ಎಂದು ಪ್ರಯೋಜನದ ಸಿರಿಮೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದರು.
ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ೫೬. ಅನೇಕ ಮತತತ್ತ್ವಗಳ ಸಾರವಾದ ಸ್ಯಾದ್ವಾದವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರದಂತಿರುವ ಶ್ಲೋಕಗಳು
ಗಂಭೀರ ಮತ್ತು ಮಾರ್ದವತೆಯಿಂದಲೂ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ್ದು ಮೋಹದಿಂದ
ಮುಕ್ತವಾದ ಉನ್ನತ ಜಿನೇಂದ್ರವಚನವಾಗಿವೆ. ಇವು ಸರ್ವಭಾಷಾತತ್ತ್ವವಾಗಿದ್ದು ಲೋಕದ ಉದ್ಧಾರನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ

ಉ|| ಕನ್ನಡದಿಂ ಸಮಸ್ತ ಜನಗೋಚರಮಪ್ಪವೊಲೊಲ್ಲ ಪೇಟ್ಟುದೈ
ನೀನ್ನಮಗಂದು ಭವ್ಯರೂಪದೊಡೆಯೊಳಂ ಬೆಸಗೊಳ್ಳುದುಂ ಕರಂ
ನನ್ನೊಳಂತವರ್ಗ ತಿಳಿಪಲ್ ಮನದಂದೆನಿದಂ ವಿಳಾಸಸಂ
ಪನ್ನತೆವೆತ್ತದೀ ಕೃತಿಯದಂತೆನೆ ಮತ್ಸುಕೃತಪ್ರಭಾವದಿಂ

೫೭

ವ|| ಅದಂತೆಂದೊಡೆ

ಕಂ|| ಎನಿತಸ್ಮದೀಯ ಪದಮುಂ| ಟನಿತಹೊಳಪಶಬ್ದ ಮಾತ್ರಮಿಲ್ಲಂ ಭಿಷಾ
ನನ ಗದ್ಯರದೊಳಮುಂಟಿಂ| ಬ ನಯೋಕ್ತಿಯನಟಿದು ಪೇಟ್ಟಪೆಂ ತತ್ಕೃತಿಯಂ

೫೮

ಉದಕಂ ಪಡೆದೊಡಮೇಂ ಪ| ದ್ವದ ಗಂಧಂ ಗಂಧವಾಹನಿಂ ಪರವಪೊಲಿಂ
ತೊದವಿದ ಮದೀಯ ಕವಿತಾ| ಭೃದಯ ಯಶಂ ಪರೆಗುಮಿಳಿಗೆ ಸಂತರೆ ನಿಮ್ಮಿಂ

೫೯

ವಾದಿ 'ಚ'ಮತ್ಯತಿ ಸತ್ಯತಿ| ಯಾದೊಡೆ ಮುಂ ಕೊಂಡು'ಕೊನೆವಿರಿ ನೀವಿಂ'
ಮೇದಿನಿಯೊಳಾಗದೊಡೆ ಸಂ| ವಾದಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದೊಡಹುದೆ 'ತತ್ಸಾಮಿತ್ಯಂ'

೬೦

ಮ|| ಗುಣಮಂ ಕಂಡೊಡೆ ಸಜ್ಜನಂ ಸಭೆಗೊಳ್ ಕೊಂಡಾಡುಗುಂ ದೋಷಮಂ
ಗುಣಹೀನಂ ಕೃತಿಬಂಧದೊಳ್ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿಪ್ಪಂ ಗುಣಗ್ರಾಹಿಯ
ಲ್ವಾಕಕ್ಕರ್ಥಯಾದನಿರ್ವರೊಳವುಂ ನೈಜಂಗಳೆಂಗುಂ ಮಹಾ
ಗ್ರಂಥ ಲೇಖ್ಯ ಪರಿಣಾಮಭೇದಮನಲಿನ್ನಾರ್ ವಾರಿಪರ್ ಭಾವಮಂ

೬೧

ಕಂ|| ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೆಂಬಿವ| ನೊರ್ಮೊದಲೊಳೆ ಬಯಸುವಾತನೀ ಗಾರುಡಮಂ
'ಧರ್ಮಮೆನಲ್' ಪೇಟ್ಟಿಂ ತ| ಕ್ಯಾರ್ಮೆಯೊಳಂ ಮಿಕ್ಕ ವಿದ್ಯೆಯೊದೊರೆಯಿದುಳೊಳ್

೬೨

ತಿಳಿದು ಈ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ೫೭. ಸಮಸ್ತ ಜನರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಭವ್ಯರು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲೋಸುಗ
ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದನು. ಈ ಕೃತಿಯು ನನ್ನ ಸುಕೃತ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ.
ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ೫೮. ನನ್ನ ಪದಗಳೆಷ್ಟಿವೆಯೋ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೂ ಅಪಶಬ್ದ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ;
ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವು ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.
೫೯. ಕಮಲದ ವಾಸನೆಯನ್ನು ನೀರು ಪಡೆದರೂ, ಗಾಳಿಯಿಂದ ಅದು ಪಸರಿಸುವಂತೆ ಸಂತರಾದ
ನಿಮ್ಮಿಂದ ಈ ನನ್ನ ಕವಿತೆಯ ಯಶಸ್ಸು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹರಡುತ್ತದೆ. ೬೦. ವಾದಿಯ ಚಮತ್ಕಾರದಿಂದ
ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಯಾದಲ್ಲಿ ಲೋಕದ ಜನರಾದ ನೀವು ಹೊಗಳುತ್ತೀರಿ; ಅದಾಗದೆ ಬರಿದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರೆ
ಹಿರಿಯತನ ಬರುತ್ತದೆಯೆ ? ೬೧. ಗುಣವನ್ನು ಕಂಡ ಸಜ್ಜನರು ಅದನ್ನು ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾರೆ;
ಗುಣಹೀನರು ದೋಷವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗುಣಗ್ರಾಹಿಯಲ್ಲದವನು ಅಣಕವಾದುವುದರಲ್ಲಿ ಆಗ್ರಗಾಣ್ಯನಾದರೆ,
ಮಹಾಗ್ರಂಥಯಾದವನು ಇವು ಸಹಜವಾಗಿದ್ದು ಲೇಖ್ಯ ಪರಿಣಾಮಭೇದಮೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕಿನ್ನಾರು ಅಡ್ಡಿಯತ್ತಾರೆ?
೬೨ ಧರ್ಮ ಅರ್ಥ ಕಾಮವೆಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಮೊದಲಲ್ಲಿಯೇ ಬಯಸುವಾತನು ಈ ಗಾರುಡವಿದ್ಯೆಯನ್ನು
ಧರ್ಮವೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದರಿಂದ, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉಳಿದ ವಿದ್ಯೆಗಳು
ಸರಿಸಾಟಿಯಾಗಬಲ್ಲವೆ ? ೬೩. ಮರ ಗಾಳಿ ಧೂಳಿ ರಜನಿ ಜಲಕ್ರೀಡೆ ಸಂಭೋಗ ಸುರೆ ಸೂಳೆಯರು

ಮ॥ ಮರನಂ ಗಾಳಿಯ ಧೂಳಿಯಂ ರಜನಿಯಂ ನೀರಾಟಮಂ ಬೇಟಮಂ
ಸುರೆಯಂ ಸೂಳೆಯರಂ ವಿಟಾಟವಿಕರಂ ಕೊಂಡಾಡಿ ಬೆಂಡಾಗದೀ
ಧರೆಯೊಳ್ ಸರ್ವ ಜನೋಪಕಾರಮೆನಲೀ ಮಂತ್ರೈಷಧವ್ರಾತಮಂ
ನಿರುತಂ ಭಾವಿಸಿ ಪೇಟ್ಟಿ ಮಾನವನೆ ತಾಂ ದೇವಂ ಧರಾಚಕ್ರದೊಳ್

೬೩

*ವ॥ ಎಂದಲೇಷ ಬುಧಜನೋಪಕಾರಾರ್ಥಂ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತಿಮಪ್ರಪ್ತತಿ ನಾನಾ
ವಿಷಹರಣಕಾರಣಮಪ್ಪ ಗ್ರಂಥಮಂ ಪೇಟಲೊಡರ್ಚಿದನೆಂದೆಂದೊಡೆ

ಕಂ॥ ಗುಣನಿಧಿ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣಮೀ ಕೃತಿ ರಚಿತಮಾಯ್ತು ಮಂಗಪ್ರಭುವಿಂ
ಪ್ರಣುತಂ ಜನಹಿತಮೆನೆ ಧಾರಿಣಿಯೊಳಿದು ಮೆಚ್ಚಿದಿರ್ಪ ಸಜ್ಜನರೊಳರೇ

೬೪

ನರಗರುಜತೆ ಭೇಷಜದಿಂ! ದರುಜತೆಯಿಂ ದೇಹ ದೇಹದಿಂದಂ ಜ್ಞಾನಂ
ಪರಮಜ್ಞಾನದ ಮೋಕ್ಷಂ! ದೊರೆಕೊಳ್ಳುವದೆಂದು ಪೇಟ್ಟಿಪೆಂ ಭೇಷಜಮಂ

೬೫

ಆದ್ಯರ ಹಿತತ್ವದೊಳಗಾಂ! ಹೃದ್ಯಮೆನಲ್ ಪಲವು ಮತದೊಳಾನೆಣೆವನಿತಂ
'ವೈದ್ಯಮಿ'ದನೆಲ್ಕೆ ಪೇಟ್ಟಿಂ ! ವೈದ್ಯಾಂಭೋನಿಧಿಯೊಳೆತ್ತಿ ತತ್ಸಾರಮುಮಂ

೬೬

ಉ॥ ಆಗಲೆ ದಷ್ಟಜೀವಿತಮದಾಗಲೆ ದಷ್ಟನ ಸಾವು ಭಾವಿಸ

ಲ್ಯಾಗಲೆ ಕೀರ್ತಿಯಾಗಳಪಕೀರ್ತಿಯಭಿಜ್ಞತೆಯಿಂದಮಜ್ಞತಾ

ಯೋಗದಿನಾಭಿಷಕ್ತಮಜನಕ್ಕಹ ಕಾರಣದಿಂದಮಾಂ ಪರೇ

ಕ್ವಾಗುಣ ಮುಖ್ಯಮೆಂದೊಸೆದು ಪೇಟಲೊಡರ್ಚಿದನೀ ಪ್ರಪಂಚಮಂ

೬೭

ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತಿಮ ವಿಷಭೇದಂಗಳ್

ಕಂ॥ ಉರಗ ಪುಗಮಾಖು ವೃಕ್ಷಿ! ಸುರೆ ಕೀಟಕಮುಂ ಕುಧಾನ್ಯ ತಂಬುಲ ಕನಕಂ

ನಿರುಪಮಿತ ಕೃತಿಮಂಗಳ್! ಪರಿಕಿವೊದಿವು ದಶವಿಧಂ ವಿಷಂಗಳೆನಿಕ್ಕುಂ

೬೮

ವಿಟ ನಟ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿ ಕಾಲಕಳೆಯದೆ ಈ ಲೋಕದ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ
ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತಹ ಮಂತ್ರೈಷಧಾದಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಹೇಳಿದ ಮಾನವನೆ ಈ ಭೂಮಿಯ
ದೇವನೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ವ॥ ಎಂದು ಎಲ್ಲ ಬುಧಜನರ ಉಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತಿಮ
ಮೊದಲಾದ ನಾನಾ ವಿಷಹರಣ ಕಾರಣವಾದ ಗ್ರಂಥರಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ೬೪. ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ
ಕೂಡಿದ 'ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣ' ವೆಂಬ ಈ ಕೃತಿಯು ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ಜನೋಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ
ರಚಿತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಸಜ್ಜನರು ಮೆಚ್ಚಿದಿರುವರೆ ? ೬೫. ವೈದ್ಯದಿಂದ ನರರಿಗೆ
ಶರೀರಬಾಧೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಇಂತಹ ಶರೀರದಿಂದ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ; ಪರಮಜ್ಞಾನದಿಂದ
ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವೈದ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ೬೬. ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಉಕ್ತವಾದ
ಹಿತತ್ವದೊಳಗಣ ಹಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ತಿಳಿದಷ್ಟನ್ನು ವೈದ್ಯಸಾಗರದಿಂದ ತೆಗೆದು ಇದುವೆ
ವೈದ್ಯ ಎನ್ನುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ೬೭. ಕಡಿಸಿಕೊಂಡಮನು ಕೂಡಲೆ ಸಾಯುತ್ತಾನೆ. ಭಾವಿಸಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ
ಕೀರ್ತಿ ಅಪಕೀರ್ತಿಗಳು ಅಭಿಜ್ಞತೆ ಮತ್ತು ಅಜ್ಞತೆಯ ಯೋಗದಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.
ಆದುದರಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಾಗುಣ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳ
ತೊಡಗಿದ್ದೇನೆ. ೬೮. ಹಾವು ಜಿಂಕೆ ಇಲಿ ಚೀಳು ಕೀಟಗಳು ಮದ್ಯ ಕೆಟ್ಟ ಧಾನ್ಯ ತಂಬುಲ ಕನಕ
ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಕೃತಿಮ ವಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಹತ್ತು ವಿಧ ವಿಷಗಳಿವೆ.

ಮ|| ಉರಗಂ ವೃತ್ತಿಕ ಮೂಷಿಕಾದಿ ಶುನಕ ವ್ಯಾಘ್ರಾದಿಯುಂ ಗೌಳಿಯುಂ
ಸರಟಂಗಳ್ ಮೊದಲಾದುವುಂ ಮಕರ ಮತ್ಸ್ಯಾದ್ಯಷ್ಟವ್ರತಮುಂ
ನೊರಜುಂ ಗುಂಗುಜು ಪಟ್ಟದಾದಿಗಳಿವುಂ ಪಕ್ಷಿವೃದಂ ಮತ್ಸ್ಯರುಂ
ಧರೆಯೊಳ್ ನಂಜಿಲಿ ನಲ್ಲಿಜುಂಪೆ ಮೊದಲಾದೆಲ್ಲು ವಿಷಗ್ರಾಹಿಗಳ್
ವ|| ಇನ್ನು ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಂಗಳಾವುವೆನೆ

೬೯

ಕಂ|| ಬಾಷ್ಪಂಗಳೆಂಬಿನಿತ್ತಲಿ ಕಷ್ಟತೆಯುಂ ಕೃತ್ರಿಮಂಗಳಂ ಪೆಣಿರಿಂದಂ
ಚೇಷ್ಟಿಸಿದಭಿಚಾರಂಗಳ್ ನಿಷ್ಪತ್ತ ವಿಘಾತ ಮಂತ್ರತಂತ್ರಮನುಸಿರ್ವೆಂ

೭೦

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ನಾನಾ ವಿಷಂಗಳೊಳಗೆ ವಿಭೇದಂಗಳ್ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮಮೆಂಬೆರಡು
ತೆಜಗಳಂಟು, ಅವಙ್ಗೊಳ್

ಕಂ|| ಸ್ಥಾವರ ವಿಷಮಿರ್ಪತ್ತ| ಯದ್ವಾವುವಿವೆಂಬ ನಾಮ ವಿಷವೀರ್ಯಮುಮಂ
ಕೇವಳ ಕುತ್ರಿತ ವಿಷಮಂ| ಭಾವಿಪೊಡವಟುಪಶಮಂಗಳಂ ವಿವರಿಸುವೆಂ

೭೧

ಉ|| ಕೂಟ'ದ' ತಕ್ಷಕಂ ಕುಳಿಕ ಪದ್ಮಸಂತ ಮಹೋಗ್ರಪದ್ಮ ಕ
ಕೋಟಿಕ ಶಂಖಪಾಳ ನುತ ವಾಸುಗಿಯೆಂಬ ಕುಲಂಗಳೆಂಟುಙ್ಗೊಳ್
ಸ್ಫೋಟನೆಯಿಂದ ತೋರ್ಪವಟ ಚಿಹ್ನಮನನ್ವಯವರ್ಣಮಂ ವಿಷೋ
ತ್ಪಾಟನ ಭೇದಮಂ ದಶನಭೇದಮುಮಂ ತಿಳಿವಂತು ಪೇಟ್ಟಿಪೆಂ

೭೨

ದೂತಿ ಕರಾಳಿ ಕಾಳಿ ಯಮದೂತಿಗಳೆಂಬ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣದಂಷ್ಟಸಂ
ಘಾತದ ಭೇದಮಂ ಕ್ಷತಪರೀಕ್ಷೆಗಳಂ ಧರೆ ವಾರಿ ಪಟ್ಟಿಸಂ
ವಾತ ವಿಶೇಷದಂತಕಮನಂತವಙ್ಗಿಂದಹ ಚೇಷ್ಟೆಯೆಂಬಿವಂ
ಧಾತುಗಳಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದೊಪ್ಪುವ ಜಾಂಗಳಿಕಂ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್

೭೩

೬೯. ಹಾವು ಚೇಳು ಇಲಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವೂ, ನಾಯಿ ಹುಲಿ ಮುಂತಾದುವೂ, ಗೌಳಿ ಓತಿಗಳೇ
ಮೊದಲಾದುವೂ, ಮೊಸಳೆ ಮೀನು ಮುಂತಾದ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ, ನೊರಜು ಗುಂಗುರು
ದುಂಬಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವೂ, ಪಕ್ಷಿಸಮೂಹವೂ, ಜನರೂ, ನಂಜಿಲಿ ನಲ್ಲಿರುವೆ ಮೊದಲಾದೆಲ್ಲವೂ
ವಿಷಗ್ರಾಹಿಗಳಾಗಿವೆ. ವ|| ಉಳಿದ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಗಳಾವುವೆಂದರೆ ೭೦. ಬಾಷ್ಪವಿಷಗಳೆಷ್ಟಿರುವುವೋ
ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟತರವಾದ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಗಳನ್ನೂ, ಪರಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದ ಅಭಿಚಾರಗಳ ಅನಿಷ್ಟತೆಗಳನ್ನೂ
ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವ|| ಅದೇನೆಂದರೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯ
ವಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಎಂಬೆರಡು ರೀತಿಗಳಿವೆ. ೭೧.
ಸ್ಥಾವರವಿಷವೆಂಬುದು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವಿಧವಾಗಿರುವುದು. ಅವುಗಳ ಹೆಸರು ಅಧಿಕವಿಷ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ
ವಿಷಗಳನ್ನೂ, ನಿವಾರಣೆ ವಿಧಾನಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ೭೨. ತಕ್ಷಕ ಕುಳಿಕ ಪದ್ಮ ಅನಂತ
ಮಹೋಗ್ರವಾದ ಪದ್ಮ ಕೋಟಿಕ ಶಂಖಪಾಳ ವಾಸುಗಿ ಎಂಬ ಎಂಟು ಜಾತಿಯ ಸರ್ಪಗಳಲ್ಲಿ
ಕಂಡುಬರುವ ವಂಶಲಕ್ಷಣ ವರ್ಣ ಹಲ್ಲಿನ ಭೇದವನ್ನೂ, ವಿಷನಿವಾರಣೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ
ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೭೩. ದೂತಿ ಕರಾಳಿ ಕಾಳಿ ಯಮದೂತಿಯೆಂಬ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ
ಕುಟ್ಟಿದ ವಿಷಗಳ ಭೇದವನ್ನೂ, ಗಾಯದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನೂ ಭೂಮಿ ನೀರು ಬೆಂಕಿ ಗಾಳಿಗಳ ವಿಶೇಷವಿಂದಾಗುವ
ಚೇಷ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ಧಾತುಗಳನ್ನೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಷವೈದ್ಯರು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ವ|| ಅದು

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಕಂ|| ಕಾಣದ ಮುನ್ನಂ ದಷ್ಟ! ಪ್ರಾಣದ ಗತಿ ದಷ್ಟನನ್ವಯಂ ಕೃತದೇಡೆಯಂ
ಜಾಣನೆ ಪೇಟಲ್ ಜಗದ! ಕ್ಷಣಾ ಜಿನೋಕ್ತಿಯೊಳೆ ಮಂಗರಾಜಂ ಬಲ್ಲಂ ೭೪

ಮ|| ನೆಲನಿಂ ದೂತನಿನಾದ ಚೇಷ್ಟೆಯೊಡವಿಂ ವಾರಂಗಳಿಂ ಹೋರೆಯಿಂ
ವಿಲಸದ್ವೃತ್ತಿನಾ ದಿನಪ್ರತಿಯಿಂ ಮರ್ಮಂಗಳಿಂ ಪೊಬ್ಬಿನಿಂ
ಪಲವಪ್ಪ ಸ್ವರದಿಂ ನಿಮಿತ್ತತಿಯಿಂ ಮಂತ್ರೈಷಧಿವ್ರಾತದಿಂ
ಸಲೆ ಜೀವಿಪ್ಪನಿವಂ ಮೃತಾಂಗಿಯಹನೆಂಬೀ ಭೇದಮಂ ಪೇಟ್ಟಪೆಂ ೭೫

ಕಂ|| ತಾಪಿಸುವ ದಷ್ಟದೇಹಿಗ! ಳೋಪಗೇ ತದೀಯ ದೂತರಪ್ಪ ನರಗೀರ್
ವಾಪರವಿಧಾನಮುಮನಾ! ಲಾಪದೊಳೆಂ ಶಬ್ದನಿರ್ವಿಷಂಗಳನುಸಿರ್ವೆಂ ೭೬

ವ|| ಅಂತಗ್ಗಾಮಪ್ಪ

ಕಂ|| ಸ್ವಾಪರ ಜಂಗಮ ಕೃತಿಮ! ಮಾವಾವ ವಿಷಕ್ಕೆ ತತ್ವತೀಕಾರಮುಮಂ
ಜೀವಹಿತಮಪ್ಪವಂ ಪರಿ! ಭಾವಿಸಿ ಪೇಟ್ಟೆಂ ಜಿನಾಗಮೋಕ್ತಮದಿಂ ೭೭
ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹನಿರೀಕ್ಷೆಯಂ ಪೇಟ್ಟೆಂ

ಚಂ|| ಗಿರಿಶ ನಿರೀಕ್ಷಣಾವ'ಧಿಯೊಳಂ ಭಸಿತಂಗಳೊಳಿಸ್ಥಿಚರ್ಮದೊಳ್
ಪಿರಿಯ ಪಥಂಗಳೊಳ್ ಮಲದೊಳೂರೊಳಮಾ ಮಲಮೂತ್ರದಿರ್ಕೆ ಭೀ
ಕರತರ ರುದ್ರಭೂಮಿ ಪುಟು ಕೊಂಡೆಡೆಯೊಳ್ ಬೆಳೆದಿದರ್ ಮೂಲಮಂ
ತರು ಲತೆ ಗುಲ್ಮಮಂ ತರಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪೂಮಾಗದಾವಗಂ ೭೮

ಕಂ|| ಅಲರಂ ಬಸಂತದೊಳ್ ತ! ತ್ವಲಮಂ ಗ್ರೀಷ್ಮದೊಳೆ ಮೂಲಮಂ ಶರದದೊಳೆಂ
ದಲಮಂ ಶಿಶಿರದೊಳೆಂ ತಾಂ! ನಲವಿಂ ಪ್ರಾಪ್ತವೃತ್ತಿನಂಗಳೊಳ್ ಭಲ್ಲಿಗಳಂ ೭೯

ಹೇಗೆಂದರೆ ೭೪. ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡವನನ್ನು ಕಾಣದ ಮುಂಚೆಯೆ ಕಚ್ಚಿದ ಗಾಯದ ಭಾಗವನ್ನು ತಿಳಿದು ಹೇಳಲು ಲೋಕಪೂಜ್ಯ ಜಿನೋಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮಂಗರಾಜನು ಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ೭೫. ನೆಲ, ದೂತನ ಚೇಷ್ಟೆ, ವಾರ ಹಾಗೂ ಲಗ್ನಗಳಿಂದ, ಪಕ್ಷ ದಿನ ವೇಳೆ ಮತ್ತು ದೇಹಭಾಗಗಳಿಂದ, ಹೊತ್ತಿನಿಂದ, ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸ್ವರ, ನಿಮಿತ್ತಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಮಂತ್ರ ಮತ್ತು ಔಷಧಗಳಿಂದ ದಷ್ಟನು ಬದುಕುವನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ. ೭೬. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದಾಗ ಸಂಕಟಪಡುವ, ಪ್ರೀತಿಸಾತ್ರರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸೇವಕರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಉತ್ತಮ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವ ರೀತಿಯನ್ನೂ ಕಾಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳದೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ವ|| ಹೀಗೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವ ೭೭. ಸ್ವಾಪರ ಜಂಗಮ ಕೃತಿಮಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತಹ ಜೀವಹಿತಕಾರಕವಾದ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಜಿನಾಗಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ವ|| ದ್ರವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ೭೮. ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ, ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ, ಮೂಳೆ ಚರ್ಮಗಳೆಡೆಯಲ್ಲಿ, ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸಿಯಲ್ಲಿ, ಊರಿನಲ್ಲಿನ ಮಲಮೂತ್ರಗಳೆಡೆಯಲ್ಲಿ, ರುದ್ರಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಹುಳುಗಳು ತಿಂದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು ಮರ ಬಳ್ಳಿ ಪೊದರು ಬೇರುಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಾರದು. ೭೯. ವಸಂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೂವನ್ನೂ, ಗ್ರೀಷ್ಮದಲ್ಲಿ ಫಲವನ್ನೂ ಶರತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರನ್ನೂ ಶಿಶಿರದಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳನ್ನೂ

ಹೇಮಂತದೊಳಂ ಪಣ್ಣಿ| ನೇಮಾತೀ ಕ್ರಮಂಗಳಿಂ ದ್ರವ್ಯಮುಮಂ
ಪ್ರೇಮದೊಳಂ ಸಾಧಿಪುದು ಮ| ಹಾಮಯ ಹಾಲಾಹಲಕ್ಕೆ ಸಂಗ್ರಹ'ಕಾಱಂ'

೮೦

ಪರಿಭಾಷೆ

ಶಾ|| ಕುಂದೇಂದೀವರಚಾತಿಪೂತಕರ ನಂದ್ಯಾವರ್ತದೊಳ್ ಪುಷ್ಪಮಂ
ಸಂದಾ ದಾಡಿಮ ನಾಳಿಕೇರ ಕದಳೀವ್ರಾತಂಗಲೊಳ್ ತತ್ಥಲಂ
ಸಂದಾ ನಾಗಸುಭೂರ್ಜತಾಳತ್ಯಣ ವಲ್ಲಾ ದ್ಯುಂಗಳೊಳ್ ಪತ್ರಮಂ
ಕಂದಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಮೆ ಸೂರಣಾದಿಗಳೊಳ್ ಬಾಳಾದಿಯೊಳ್ ಮೂಲಮಂ

೮೧

ಕಂ|| ಪ್ರಸವಕ್ಕೆ ಪತ್ರ ಪತ್ರ| ಕೈಸವ ಫಲಂ ಫಲಕ್ಕೆ ಭಲ್ಲಿ ಭಲ್ಲಿಗೆ ಪಣ್ಣಂ
ತಸದ್ಭವದ ಪಾಣ್ಣಿ ಬೇರ್ಗಲ್| ವಿಶೇಷತರ ವೀರ್ಯವೃದ್ಧಿಯಿಂದೆಟುಗುಣಂ

೮೨

ಉ|| ಭಾಗಮಿದಿಂತುಟಿನ್ನದುವುಮಂ ಸಮಭಾಗಮವೆಗೆ ವಸ್ತುಮಂ
ತಾಗಲಲರ್ ಫಲಂ ದಳಸಮೂಲಮಿವೆನ್ನದೆ ಪೇಟ್ಟುವೆಲ್ಲಮಂ
ಬೇಗದೊಳಗೆ ಬೇರ್ಗಲನುಂ ?ರಸ'ಮಿಂತುಟದೆಂದು ಪೇಟದಂ
ದಾಗಳೆ ನೀರೊಳಂದರೆದುಕೊಳ್ಳುದು ನಿಜ ಪುರುಷಾರ್ಥಸಾಧಕಂ'

೮೩

ತನ್ಮಾತ್ರಿಕಲಕ್ಷಣಂ

ಚಂ|| ವಿನಯನಿದಾನನಾರ್ಯಜನಸಂಗತಿ ಲೋಭವಿದೂರನಾವಗಂ
ಮನುನಿಯಮಾದಿನಿಷ್ಠ ಮದನಾಂಗ ವಿವರ್ಜಿತನಿಷ್ಠವರ್ಗ ಸ
ಜ್ಞಸಹಿತಕಾರಿ ಸೂರಿಯುಭಿಮಾನಿ ವಿವರ್ಜಿತ ಮಾನರೋಷನೆಂ
ಬನುಪಮ ಪಂಡಿತಂ ಧರೆಯ ಮಾಂತ್ರಿಕರೊಳ್ ಗುರುಭಕ್ತನಪ್ಪವಂ

೮೪

ವರ್ಷಾಯತುವಿನಲ್ಲಿ ಮರದ ತೊಗಟೆಯನ್ನೂ ೮೦. ಹೇಮಂತದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ನಿಯಮಿತ
ಕ್ರಮದಿಂದ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ ವಿಷವೈದ್ಯ ಮಾಡುವವನು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ೮೧. ಮೊಲೆ
ತಾವರೆ ಜಾಜಿ ನಂದ್ಯಾವರ್ತಹೂವುಗಳೂ, ದಾಳಿಂಬೆ ತೆಂಗು ಬಾಳೆಗಳ ಫಲಗಳೂ, ನಾಗಕೇಸರ
ಭೂರ್ಜ ಮತ್ತು ತಾಳೆಗಳ ಕಡ್ಡಿ ಬಳ್ಳಿ ಎಲೆಗಳೂ, ಸೂರಣಾದಿ ಗಡ್ಡೆಗಳೂ ಲಾಮಂಚಾದಿಗಳ ಬೇರೂ
ಗ್ರಾಹ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ೮೨. ಹೂವಿಗೆ ಎಲೆ, ಎಲೆಗೆ ಕಾಯಿ, ಕಾಯಿಗೆ ಪೊದರು, ಪೊದರಿಗೆ ಹಣ್ಣು,
ಇಂತಹ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಬೇರು ವಿಶೇಷರೀತಿಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೊದಗಿಸುವಂತಹ ಎಂಟು ಗುಣಗಳಿವೆ. ೮೩.
ಇಂತಿಷ್ಟು ಭಾಗವೆಂದು ಯೋಚಿಸದೆ ವಸ್ತುವಿನ ಫಲ ಪತ್ರ ಬೇರು ಎನ್ನದೆ, ರಸ ಹೀಗಿದೆ ಎನ್ನದೆ
ಹೇಳಿದುವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಗಲೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಪುರುಷಾರ್ಥಸಾಧಕವಾಗಿದೆ.
೪|| ಅದು ಮಾಂತ್ರಿಕ ಲಕ್ಷಣ ೮೪. ವಿನಯವಂತನೂ ಸುಸಂಸ್ಕೃತನೂ ಉದಾರಿಯೂ ನಿಯಮನಿಷ್ಠನಿಂದ
ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವವನೂ ಕಾಮವಿದೂರನೂ ಬಂಧುಬಳಗ ಹಾಗೂ ಸಜ್ಜನಸಹಿತಕಾರಿಯೂ ವಿದ್ವಜ್ಜನರ
ಅಭಿಮಾನಿಯೂ ಕೋಪವಿಮುಕ್ತನೂ ಗುರುಭಕ್ತನೂ ಆದವನು ಲೋಕದ ಮಾಂತ್ರಿಕರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ

ಚಂ|| ಸ್ಥಿರತರ ಬುದ್ಧಿಭಾವಯುತನಸ್ತಯ ಶುದ್ಧನೂನಮೂರ್ತಿ ಸ
ತುರುಷನಮೋಘಾಕೃತ್ಯನಮಲಾಂಗನಕುಸ್ತಿತಕರ್ಮನಾಗಳಂ
ಪರಹಿತವೃತ್ತನೊಳ್ಳಿದನುದಾರ ಗಂಭೀರ ಗುಣಾಡ್ಯನಪ್ಪವಂ
ಧರೆಯ ಭಿಷಗ್ವರಾಗ್ರಣೆಯನಿಪ್ಪನತಂದ್ರನವದ್ವಪರ್ಜಿತಂ

೮೫

ಪಾತ್ರಾಪಾತ್ರ ವಿಶೇಷಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ್

ವ|| ಅದಂತೆಂದೊಡೆ ಇಂತಪ್ಪ ನುತಚರಿತಕೀರ್ತಿಯಶರಪ್ಪವರ್ಗಗಳಾಗೆ ಪೇಟ್ಟುದೆಂದೊಡೆ

ಕಂ|| ಕರುಣನಿಧಿಯಾಗಮಜ್ಞಂ ಗುರುಭಕ್ತಂ ಪರಹಿತಂ ನಿಮಿತ್ತಾದಿಗಳೊಳ್

ಪರಿಣತನಪ್ಪ ನರಂಗಂ ದಿರದುಪದೇಶಿಪ್ಪದು ಬಲ್ಲರೀ ಗ್ರಂಥಮುಮಂ

೮೬

ನೀರಸನತಿನಿರ್ಘಟನವಿ ಚಾರಪರಂ ಶಾಸ್ತ್ರದೂಷಕಂ ಖಳನೆಗ್ಗಂ

ಕ್ರೂರನತಿಕಷ್ಟನಿಷ್ಕುರ ಚಾರನೆನಿಪ್ಪವಗೆ ಪೇಟವೇಡಿದನೆಂದುಂ

೮೭

ಉ|| ಧರ್ಮಪರಗ್ ದಾನಗುಣಮುಳ್ಳವರ್ಗಂ ವ್ರತಶೀಲಯುಗ್ಮಂ

ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತರಪ್ಪವರ್ಗ ವಂಶವಿಶುದ್ಧಗಿಟ್ಟಿಯಿಂದೆ ಪೇ

ಟ್ಟಿರ್ಮುದದಿಂದೆ ಕೂಡೆ ಕುಡುವರ್ ಪಡೆಗುಂ ಶುಭಕೀರ್ತಿಲಕ್ಷಿಯಂ

ಧರ್ಮದಮಪ್ಪ ಧರ್ಮವಸುಕಾಮಸುಖಗಳನೀ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್

೮೮

ಪಂಡಿತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ೮೫. ಸ್ಥಿರ ಬುದ್ಧಿಯವನೂ ಉತ್ತಮ ವಂಶದವನೂ ಸತ್ಪುರುಷನೂ ಹಿತನುಡಿಯವನೂ ಸುಂದರ ಶರೀರನೂ ಉನ್ನತ ನಡತೆಯವನೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಪರಹಿತವನ್ನು ಬಯಸುವವನೂ ಒಳ್ಳೆಯವನೂ ಉದಾರಿಯೂ ಗಂಭೀರ ಗುಣವಂತನೂ ಉತ್ಸಾಹಿಯೂ ಉತ್ತಮನೂ ಆದ ವೈದ್ಯನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯೋತ್ತಮನೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ವ|| ಇಂತಹ ಉತ್ತಮ ಚರಿತರೂ ಕೀರ್ತಿಯಶರೂ ಆದವರು ಯಾರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ೮೬. ಕರುಣೆಯೂ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯೂ ಗುರುಭಕ್ತನೂ ಪರಹಿತಕಾರಿಯೂ ನಿಮಿತ್ತಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತನೂ ಆದ ಮಾನವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದಂತಹವರು ಈ ಗ್ರಂಥೋಪದೇಶ ಮಾಡಬೇಕು. ೮೭. ಬುದ್ಧಿವಂತನಲ್ಲದವನೂ ನಿಷ್ಕರುಣೆಯೂ ವಿಚಾರಹೀನನೂ ಶಾಸ್ತ್ರನಿಂದಕನೂ ನೀಚನೂ ದಡ್ಡನೂ ಕ್ರೂರಿಯೂ ಕಠಿಣನೂ ನಿಷ್ಕುರನೂ ಚಾರನೂ ಆದವನಿಗೆ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಹೇಳಬಾರದು. ೮೮. ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ದಾನಪರರಿಗೆ ವ್ರತ ಶೀಲಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಕುಲದವರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದವರಿಗೆ ಯಶೋಲಕ್ಷಿ ಕೂಡುವಳಲ್ಲದೆ ಆನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಧರ್ಮ ಸಂಪತ್ತು ಕಾಮಸುಖಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುವು.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ
 ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತಮನಾನಸಂ
 ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾಗಮೋತ್ಪಂಗ ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ
 ವಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ಸಂಜ್ಞಾಧಿಕಾರಂ
 ಪ್ರಥಮಂ'

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
 ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ
 ಆನಂದಿತ ಮನಸ್ಸನ್ನಳ್ಳ ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ
 ವಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಸಂಜ್ಞಾ ಪ್ರಕರಣವೆಂಬ

ಮೊದಲನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ದ್ವಿತೀಯಾಧಿಕಾರಂ

ಸ್ಥಾವರವಿಷಯ ಪ್ರಕರಣಂ

ಸ್ಥಾವರ ವಿಷಯ

ಕಂ|| ದೇವಾದಿದೇವನಂ ಜಿತಂ ಭಾವಜನನಚಿಂತ್ಯ ಮುಕ್ತಿಲಕ್ಷ್ಮೀವರನಂ
ಭಾವಿಸಿ ವಂದಿಸಿ ಜನದಾ| ಸ್ಥಾವರವಿಷಯಪ್ರಕರಣಂ ವಿವಕ್ಷಿಸಿ ಪೇಟ್ಟಿಂ

೧

ಉ|| ದೇವ ಜಿನೇಂದ್ರಭಾಷಿತವಿಷಯಗಳೆ ಮೂದಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆಂತೆನಲ್
ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮಂ ಕೃತಕಯೋಗಜವಂದಿವಳಿಸಿಂ ವಿವೇಕಿಸಲ್
ಸ್ಥಾವರಮಿಷಯಕ್ಕೆದು ತೆಜನಂತಧಿಕಂಗಳುಮಲ್ಲಿಯ್ದುಮುಂ
ಕೇವಳ ಮಧ್ಯಮಾಧಮವಿಭೇದಮನಾದರದಿಂದೆ ಪೇಟ್ಟಿಂ

೨

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡ್

ಪಂಚವಿಂಶತಿ ಸ್ಥಾವರವಿಷಯ ನಾಮಂಗಳ್

ಕಂ|| ಸಲೆ ಮುಸ್ತೆ ವತ್ಸನಾಭಂ| ಬಲಾಹ ಪುಷ್ಕರಶರಂ ಹರಿದ್ರಾ ಶೃಂಗೀ
ಕುಲ ಮೇಷಶೃಂಗಿ ಹಾಲಾ| ಹಲ ಕಾಸ್ತುಕ ರಕ್ತಶೃಂಗಿ ಮಧುಪಾಕಂಗಳ್

೩

ಪರಿವಿಡಿಯೊಳಿಂದ್ರವಜ್ರಂ| ಸ್ಥೂರದುರು ಕರ್ಕಾಟಕ ಶೃಂಗಿ ಮಧುರು ಕ್ರೌಂಚಂ
ಹರಿತಾರ್ಕ ಕಾಳಕೂಟಕ| ಮರಿದನಿಸಿದ ಪುಂಡರೀಕ ಸಂಕೋಚಂಗಳ್

೪

ಗಾಳವಮಂಜನ ರೋಹಿಣಿ| ಮಾಳೋಚಿಸಲೇಕವೀರಮಿಂತಿರ್ಪತ್ತೈ
ದೀ ಲೋಕದೊಳಂ ಕ್ಷೂರ| ಜ್ವಾಲಿಗಳಂತಿವಳಿಸಿಲ್ಲದತಿಕ್ಷೂರಂಗಳ್

೫

೧. ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನೂ ಅಸಾಮಾನ್ಯನೂ ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮೀವರನೂ ಆದ ದೇವಾದಿದೇವನಿಗೆ
ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಜನಕ್ಕೊದಗುವ ಸ್ಥಾವರವಿಷಯದ ನಿವಾರಣಾಕ್ರಮವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ.
೨. ಜಿನೇಂದ್ರದೇವರು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತಿಮವೆಂಬ ಮೂರು ತರನ
ವಿಷಯಗಳು ಯೋಗದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದುವಾಗಿವೆ; ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಸ್ಥಾವರದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು
ವಿಧವಿದ್ದು ಐದು ಅತಿಕ್ರೂರಿಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮಧ್ಯಮ ಅಥವಾ ಭೇದಗಳನ್ನು
ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ವ|| ಅದೇನೆಂದರೆ ೩. ಮುಸ್ತೆ ವತ್ಸನಾಭ ಬಲಾಹ ಪುಷ್ಕರಶರ ಹರಿದ್ರಾ
ಶೃಂಗೀಕುಲ ಮೇಷಶೃಂಗಿ ಹಾಲಾಹಳ ಕಾಸ್ತುಕ ರಕ್ತಶೃಂಗಿ ಮಧುಪಾಕಗಳೂ ೪. ಇಂದ್ರವಜ್ರ ಕರ್ಕಾಟಕ
ಶೃಂಗಿ ಮಧುರು ಕ್ರೌಂಚ ಹರಿತ ಅರ್ಕ ಕಾಳಕೂಟ ಪುಂಡರೀಕ ಸಂಕೋಚಗಳೂ ೫. ಗಾಳವ ಅಂಜನ
ರೋಹಿಣಿ ಏಕವೀರ ಎಂಬ ಒಟ್ಟು ೨೫ ರೀತಿಯ ಕ್ಷೂರ ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಐದು

ವ|| ಅವಾವುವೆಂದಡೆ

ಕಂ|| ಸಂಕೋಚ ಕಾಳಕೂಟವಿ| ಪಾಂಕಮಮಾ ಪತ್ನನಾಭಿ ಮುಸ್ತಕ ಶೃಂಗಾ
ಖ್ಯಂ ಕರಮಿಳಿಯೊಳಿವೈದುಂ| ಪಂಕಜಭವನಟಿಯಲರಿದು ತತ್ಕೂರತೆಯುಂ

೬

ಉಟಿವಿಪ್ಪತ್ತು ಮಧ್ಯಮ| ಮಿಳಿಯೊಳಗಿಂ ಮಿಕ್ಕುವೆಲ್ಲಮಲ್ಲೆ ಜಘ್ನಂ
'ವಿಳಸತ್ತನುವಂ ಬೆರಸಾ| ವಿಳಮಂ ಮಾಡಲ್ ತದಂಗಳೇಷ್ಟೆಯನೊರೆವೆಂ

೭

ಮ|| ಅತಿಸಾರಂ ಮೂರ್ಛೆ ದಾಹಂ ಮತಿವಿಕಳತೆಯುಂ ಭ್ರಾಂತಿ ಹೃಚ್ಛಲೆ ತಾಪಂ
ಗತಸತ್ತಂ ನೇತ್ರಮಾಂದ್ಯಂ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೃತಿಯುಂ ಗದ್ಗದಧ್ವಾನಕಂಠಂ
ಗತಿಭಂಗಂ ಶ್ವಾಸಖಾಸಂ ರುಧಿರವಮನಮುಂ ಸ್ವೇದಮತ್ಯಂತ ಖೇದಂ
ದೃತಕೋಪಂ ತಾಮಿವೆಲ್ಲಂ ವಿಷಮುತರಮನಿಪ್ಪಂಗೆ ಚಿಹ್ನೆಗಳಕ್ಕುಂ

೮

ಇಂತಧಿಕಸ್ಥಾವರವಿಷ| ಸಂತತಿಯುಮನವಳಿ ನಾಮ ವಿಷವೀರ್ಯಮುಮುಂ
ಭ್ರಾಂತರ್ಗ ತಿಳಿಯಪೇಲ್ಪಿಂ| ಮುಂತಹಿಪ್ರವೇನಾ ವಿಷಾಪಹರಣಾಕ್ರಮಮುಂ

೯

ಪಲವೌಷಧಿ ಮಂತ್ರದೊಳಂ| ಕೆಲವುಂ ದುರ್ಲಭತರಂಗಳೆನವೇಡವಳೊಳೆ
ನೆಲೆಯೆನಿಪುದು ಯೋಜಿಪಂಗೆತಿ| ಸುಲಭಂಗಳೆನಲೈ ಪೇಲ್ಪಿಪೆಂ ಮುನಿಮತದಿಂ

೧೦

ಮಂತ್ರಂಗಳ್

(೧) ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷ್‌ಸಂಹರಾಯ್^೩
ಹಂ ಝಂ ರಿಝಂ ಕ್ಲಿಂ ಹಂಸ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥದೇವತಾಚ್ಛಾ ವಿಷಹರ ಮಲ್ಲಿನಾಥದೇವತಾಚ್ಛಾ
ತ್ರಿಭುವನ ಗರುಡಾಚ್ಛಾ ಶ್ರೀಧರದೇವತಾಚ್ಛಾ ಶೀಘ್ರಂ ನಿರ್ವಿಷಂ ಕುರು'ಹುಂ^೪ ಘಟ್‌ಸ್ವಾಹಾ

ಇದು ಸಕಲ ವಿಷಹರ ಮಂತ್ರಂ

(೨) ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಭೈರವೇ ಮಹಾಭೈರವೇ ಕಾಳಕೂಟವಿಷಂ ಸ್ತೋಟಿಯ
'ಖಂಡಯ' ಆವತಾರಯ' ನಾಭಿವಿಷಂ ಹಾಲಾಹಲವಿಷಂ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷಂ ಶಂಕಾವಿಷಂ 'ಉಪಘಾತವಿಷಂ'
ಸ್ಥಾವರವಿಷಂ ಜಂಗಮವಿಷಂ ಕಾಲಚಂಚುಚಾಪರಯೂತಾಜ ಸುಮಂತು 'ಜಹಾ'ದ್ವಯುಃ
ಚಿನ್ನ'ನಳಖಿ'ಚಂದ್ರಜಯ ಓಂ ಕಾಳಾಯ ಮಹಾಕಾಳಾಯ ಕಾಳಗರ್ಭವಿಹಾ ಅಮೃತಗರ್ಭ ದೇವಿ

ಅತಿಕೂರವಾದುವಾಗಿವೆ. ವ|| ಅವಾವುವೆಂದರೆ ೬. ಸಂಕೋಚ ಕಾಳಕೂಟ ಪತ್ನನಾಭಿ ಮುಸ್ತಕ ಶೃಂಗ
ಎಂಬೀ ಐದು ವಿಷಗಳು ಬ್ರಹ್ಮೂ ತಿಳಿಯದಂತಹ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಅತಿಕೂರ ವಿಷಗಳಾಗಿವೆ. ೭.
ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟತ್ತು ವಿಷಗಳು ಮಧ್ಯಮವಾಗಿದ್ದು ಉಳಿದವು ಅಧಮವಾಗಿದ್ದು ಉತ್ತಮವಾದ ಶರೀರವನ್ನು
ಸೇರಿ ಮಾಡುವ ಶರೀರಚೇಷ್ಟೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ೮. ಅತಿಸಾರ ಮೂರ್ಛೆ ದಾಹ ಬುದ್ಧಿಭ್ರಮಣೆ
ಭ್ರಾಂತಿ ಹೃದಯಶೂಲೆ ತಾಪ ಬಲಹೀನತೆ ಕಣ್ಣುಮಂಜು ಅಸಹಜ ಶರೀರಪ್ರಕೃತಿ ಗದ್ಗದಧ್ವನಿ ನಿಶ್ಚಲತೆ
ಕೆಮ್ಮು ರಕ್ತವಮನ ಬೆವರುವುದು ದುಃಖ ಕೋಪ ಇವೆಲ್ಲವೂ ದಷ್ಟನ ವಿಷಮುತರ ಚಿಹ್ನೆಗಳಾಗಿವೆ. ೯.
ಹೀಗೆ ಅಧಿಕವಾದ ಸ್ಥಾವರ ವಿಷಸಂತತಿಯನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಹೆಸರು ವಿಷದಾಧಿಕ್ಯಗಳನ್ನೂ ವಿಷಾಪಹರಣಾ
ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತಿಳಿಯದವರಿಗೆ ಮುಂದೆ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ೧೦. ಹಲವು ಔಷಧ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ
ಕೆಲವು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಅವುಗಳ ಮೂಲ ಗುಣಗಳನ್ನರಿತು ಉಪಚಾರ
ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಬಹು ಸುಲಭವೆಂಬ ಮುನಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರಗಳು:

1. ನಿ (ತ) 2. ಸಲೆ (ತ) 3. ಸಂಹಾರಯ (ಅ) 4. ದೇಹತೋಂ (ತ) 5. (ಪಾತಯ) ಖಂಡಯ (ಅ)
6. ದಾ(ತಾ)ರಯ (ಅ) 7. (ಉಪಘಾತಮಿಷಂ.) (ಅ) 8. ಜ (ಹಾ) (ನಾ) (ಅ) 9. ನಳ (ನ) ಖಿ (ಅ)

ಓಂ ಕ್ಷಾಂ ಕ್ಷೀಂ ಕ್ಷ್ವಂ ಕ್ಷ್ವಂ ಕ್ಷ್ವಂ ಓಂ ಹುಂ ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ ನಾಸ್ತಿ ವಿಷ ಸ್ವಾಹಾ

ಇದು ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಭೈರವೀಮಂತ್ರಂ

(೩) ಓಂ ಅಮೃತೇ ಅಮೃತೋದ್ಭವೇ ಅಮೃತವರ್ಷಿಣೇ ಇದಮೃತಂ ಸ್ವಾವಯಸಂ 'ಕ್ಷಿಂ ಬ್ಲಂ'
ದ್ರಾಂ ದ್ರಿಂ ದ್ರಾವಯ ಹಂ ಝಂ ಝಿಂ ಹಂಸ ಸ್ವಾಹಾ - ಇದು ಅಮೃತಧಾರಾಮಂತ್ರಂ
(೪) ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಒಡ್ಡಾಮರೇಶ್ವರಾಯ ಕುಂಚಿತವೃತ್ತ ಅಮೃತ ಜಟಾ ಯತ ಓಂ
ಅಭಮಹಾಯುತೋ ಒಬಿ ಹಠಾಲೇವರ್ಷಸ್ಸುವಿ ನಯನಖಾತಯುಖಾಯಿ ನೇಮಯುಖಾಯಿ
ಶ್ರೀರಾಮೇಶ್ವರಾಯ ದ್ರಾಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರಾಂ ಹರಹರ ವಿಷಂ ಸ್ವಾಹಾ - ಇದು ಒಡ್ಡಾಮರೇಶ್ವರೀಮಂತ್ರ:
ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಂತ್ರಗಳ್ ಪಠಿತ ಸಿದ್ಧಿ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರವಾರ್ಧಾರೆಯ ವಿಧಿತ್ರಯ

ಶಾ|| ಈ ಮಂತ್ರಗಳೊಳಾವುದೊಂದಜೊಳೊಂ ತಾಂ ನಂಜಿನಂ ದಗ್ಧ

ಪ್ಪಾ ಮರ್ತಾಂಗಮನೋರ್ಮ ಮಂತ್ರಿಸುವುದಂತಾ ಮಂತ್ರವಾರ್ಧಾರೆಯಂ

ಸೋಮಧ್ಯಾನವಿಶೇಷದಿಂ ತಳಿದು ಸಮ್ಯಗೇಷಜಾನಿಕಮಂ

ನಾಮೋಚ್ಚಾರಣಪೂರ್ವಕಂ ಪಠಿಸಿ ದಷ್ಟಂಗೀಯೆ ಬಾಬ್ಬುಂ ದಿಟಂ

೧೧

ವಮನೋಪವಾಸಮಂ ತ| ತ್ವಮದಿಂ ಮಾಡಿಸಿ ಮಲಾಪಹರಣಮದಿಂಬಿಂ

ಸಮನಿಸೆ ಬಲಿಕ್ಕಮವರ್ಗಂ| ದು ಮಹಾಭೇಷಜಮನೀಯೆ ವಿಷಹರಮಕ್ಕುಂ

೧೨

ಮದನಫಲ ಲೋಧಮೆಂಬಿವ| ನುದಕದೊಳಂ ಕುಡಿಯೆ ಕುಡುವುದಂತಲ್ಲದೊಡೀ

ವುದು ಬಚಿಯೊಳುಪ್ಪಮಂ ಬೆರ| ಸಿದು ವಮನಮದಾಗೆ ಸರ್ವ ವಿಷಹರಮಕ್ಕುಂ

೧೩

ಉದಕದೊಳೆ ಬಿಳಿಯ ಬೇರಂ| ಪದನಣ್ಣಿದೀಯೆಳ್ಳೆ ವಿಷಮನಲಿದಾ ವಮನಂ

ಅದು ದೊರಕದಂದು ಚುಂಚಿನೊ| ಕೊದವಿದ ಬೀಜಮುಮನರೆದು ಕುಡುವುದು ಬೇಗಂ

೧೪

ನೀರೊಳ್ ಮಣುಗಿಸಿ ಕುಡು ಕಾ| ಲ್ಲೀರೆಯ ಬೇರಂ ಸಮಾಕ್ಷಿಕಂ ಫೃತದಿಂ ಸಂ

ಹಾರಿಸುಗುಂ ವಮನಂ ವಿಷ| ದಾರುಣಮಂ ತತ್ಕ್ಷಣಂ ಭಿಷಗ್ಗರಮತದಿಂ

೧೫

ಮೇಲಿನಂತೆ ೧೧. ಈ ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದಿಂದ ವಿಷಪೀಡಿತನಾದವನ ಶರೀರವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿ, ಮಂತ್ರಸಹಿತ ನೀರನ್ನು ಸೋಮಧ್ಯಾನದಿಂದ ಚಿಮ್ಮುಕಿಸಿ, ಸಮ್ಯಕ್ ಜ್ಞಾನ ಪೂರಿತವಾದ ಔಷಧವನ್ನು ನಾಮೋಚ್ಚಾರಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಠಿಸಿ ದಷ್ಟನಿಗೀಯಲು ಆತನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬದುಕುವನು. ೧೨. ವಮನ ಮತ್ತು ಉಪವಾಸಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವರಿತು ಮಾಡಿಸಿ, ಮಲನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಬಳಿಕ ಅವರಿಗೆ ಔಷಧೋಪಚಾರ ಮಾಡಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೧೩. ಉಮತ್ತದ ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಲೋಧ ಇಲ್ಲವೆ ಬಚಿ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಿ ವಮನವಾಗಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೧೪. ದೇಹಸ್ಥಿತಿಯನ್ನರಿತು ಬಿಳಿಯ ಬೇರನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ವಮನವಾಗಿ ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಚುಂಚಿನಬೀಜವನ್ನು ಅರೆದು ಬೇಗನೆ ಕೊಡಬೇಕು. ೧೫. ಕಾಡುಹೀರೆಯ ಬೇರನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಕೊಡಲು ವಮನವಾಗಿ ಉಗ್ರವಿಷವನ್ನು ಕೊಡಲೆ ನಿವಾರಿಸುವುದೆಂಬುದು ವೈದ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ೧೬. ಕಾಡುಹೀರೆಯ ಕಾಯಿಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ ಕೊಡಲು ವಾಂತಿಯಾಗಿ ತಕ್ಷಣವೇ ಉಗ್ರವಿಷವು

ನೀರೋಳ್ ಮಜುಗಿಸಿ ಕುಡು ಕಾ| ಟ್ಲೀರೆಯ ಫಲಮೊಂದನಾದೊಡಂ ತತ್ಕ್ಷಣದಿಂ
ದಾರುಣ ವಿಷಂಗಳಂ ಸಂಹಾರಿಸುಗುಂ ಭರ್ದಿಯಾಗೆ ಮನುಮುನಿಮತದಿಂ

೧೬

ಚಂ|| ಎಳದೆನಿಸಿರ್ಪ ಕೈಪೆಸೊರೆಯೊಪ್ಪುವ ಕಾಯ ರಸಂ ಬರಲ್ಪವಂ
ಪಿಱಿ ಮೆಲುಗಿರ್ಚಿನಿಂದಡು ಗುಳಂ ಬಬ್ಬಿಯೊಳ್ ಚಣಕಪ್ರಮಾಣದಿಂ
ಗುಟಿಗೆಯನೊಪ್ಪೆಮಾಡಿ ಗುಡಮಿಶ್ರಮದಾಗಿರಲಿತ್ತೊಡಾಕ್ಷಣಂ
ತೊಲಗುಗುಮೆಯ್ವ ವಾಂತಿಯೊಳೆ ಸರ್ವವಿಷಂ ವಿಭು ಮಂಗನುಕ್ತಿಯುಂ

೧೭

ಉ|| ನಂಜು ತಗುಟ್ಟುದೆಂದೆನಿಸುಮಂಜಲದೇವುದು ಶೀತತೋಯದಿಂ
ರಂಜಪ ಪುತ್ರಜೀವಿಯನೆ ನಿಷ್ಕಸಮಾನಮನಿತ್ತೊಡಂತೆ ತಾ
ನಂಜನ ನಶ್ಯದಿಂದಳಿಕುಂ ಹರಿಯಂತು ತಗುಟ್ಟುದಂತಪಿಂ
ಕುಂಜರಕೋಟಿಯುಂ ಬೆದಜುವಂದದೊಳಂ ಕವಿಪದ್ಯಾಸ್ಯರಾ

೧೮

ಹಾಲಾಹಲಾದಿ ಮುಖ್ಯವಿಷಕ್ಕೆ

ಮೂಲಫಲಪತ್ರಸಂಭವ| ಹಾಲಾಹಲ ಮುಖ್ಯಜಾತಿಯಂ ಸಂಹರಿಸಲ್
ನೀಲಿ ಹಯಗಂಧಿ ಟಂಚಿಕೆಸಾಲದೆಯೊಂದೊಂದೆ ಧರೆಯೊಳಂ ಕೊಳೆಯಿವಳೊಳ್

೧೯

ಬಜೆ ತುತ್ತ ಟಂಕಣಾಖಂ|ರಜನಿ ಭುಜಂಗಾಕ್ಷಿ ಶೈಲಕರ್ಣಕೆಯೆಂದುಂ
ವೃಜಿನವೆನಿಪವಿಳಿ ಗರಳ|ತ್ಯಜನಕ್ಕೊಂದೊಂದೆ ಕುಡಿಸು ನರಮೂತ್ರಯುತಂ

೨೦

ಸರ್ವಸ್ಥಾವರಕ್ಕೆ

ಮಧುವಿಂ ಮುಸಲೀಕಂದಂ| ವಿಧಿಯುಕ್ತಂ ಕಟುಕಮಿಶ್ರಿತಂ ಮೇಣ್ ಮಧುವಿಂ
ಸುಧಗಣೆಯಪ್ಪಜದಂಡೆಯ| ನೆ ಧಾರ್ಮಿಕಂ ಕುಡಿಸಲದು ವಿಷಂಗಳನಟಿಗುಂ

೨೧

ಮ|ದ್ರ|| ಅರಿದೀ ಹಾಲಾಹಲಾದ್ಯಂ ವಿಷಮತರಮಿದೆಂದಂಜವೇಡಿ'ಲ್ಗೆ ಬೇಗಂ
ನರಮೂತ್ರಂ ಗವ್ಯಮೂತ್ರಂ ಪಟಿಯ ಪ್ಪತಮಿರಲ್ಪಾವುದೊಂದೊಂದಂಜೊಳ್ ಕೊಂ

ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದೆಂಬುದು ಮನುಮುನಿಗಳ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೭. ಕಹಿಸೋರೆಯ ಎಳೆಯ ಕಾಯಿಯ ರಸವನ್ನು ಹಿಂಡಿ, ಮಂದಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ, ಅನಂತರ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಚಣಕಪ್ರಮಾಣದ ಗುಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ವಾಂತಿಯಾಗಿ ಸರ್ವವಿಷವೂ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ೧೮. ವಿಷವುಂಟಾಯಿತೆಂದು ಹೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಪುತ್ರಜೀವಿಯನ್ನು ನಿಷ್ಕ (ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯ) ತೂಕದಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅಂಜನ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಸಿಂಹ ಬಂದಲ್ಲಿ ಆನೆಯ ಸಮೂಹವೇ ಹೆದರುವಂತೆ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುತ್ತದೆ, ಕೇಳು ಕವಿಪದ್ಯಾಸ್ಯರಾ ೧೯. ಬೇರು ಫಲ ಪತ್ರಗಳಿಂದಂಟಾಗುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಹಾಲಾಹಲ ವಿಷವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ನೀಲಿ ಹಯಗಂಧಿ ರೆಂಚಿಕೆಗಳು ಒಂದೊಂದೇ ಸಾಲದೆ? ೨೦. ಬಜೆ ತುತ್ತ ಟಂಕಣ ರಜನಿ ಭುಜಂಗಾಕ್ಷಿ ಶೈಲಕರ್ಣಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಲು ಎಲ್ಲ ವಿಷಗಳನ್ನೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸಬಹುದು. ೨೧. ಮುಸಲೀಕಂದ ತ್ರಿಕಟುಗಳನ್ನು ಜೇನಿನೊಡನೆ ಇಲ್ಲವೆ ಅಜದಂಡೆಯನ್ನು ಸಮಾನ ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಎಲ್ಲ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು.

೨೨. ಹಾಲಾಹಲಾದಿ ವಿಷಗಳು ಬಹಳ ಕ್ರೂರವೆಂದು ತಿಳಿದು ಹೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಕೂಡಲೆ ನರಮೂತ್ರ

ಡರೆದಾ ಹಾರಿದ್ರಮೋದಂ ಕುಡೆ ಪರಿಹರಿಕುಂ ಕಾಳಕೂಟಾದಿಯಾ ಸ್ಥಾ
ವರಮಂ ತಜ್ಜಂಗಮಾಖ್ಯಂಗಳವೆನಿತನಿತಂ ಮಂಗರಾಜೋಕ್ತಿಯಿಂದಂ ೨೨

ಅರಿಸಿನ ಗೋಕ್ಷೀರಂ ಮೇ! ಇರಿಸಿನ ರುಜೆವೆರಸು ಪಾಲೊಳಂ ಮಣುಗಿಸಿ ಮೇ
ಇರಿಸಿನ ರುಜೆ ಮಧ್ವಾಜ್ಯಮ! ನಿರದೀಂಟಲ್ ಸರ್ವವಿಷಮ ವಿಷಸಂಹರಣಂ ೨೩

ನೀರಿಂದೆ ಬಿಳಿಯ ಗುಂಜಿಯ! ಬೇರಂ ಬಜೆವೆರಸು ರಾಗದಿಂ ಕುಡಿಸಲೊಡಂ
ದಾರುಣ ವಿಷದಗ್ಧಂ! ಪಾರದೆ ಪೆಜಿತಂ ವಿಷಾಪಹರಣಮಿದಕ್ಕುಂ ೨೪

ಹಾಲಾಹಲ-ಕಾಲಕೂಟ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಪರತಿಗುಡೆಗೂಡಿ ಕೊತ್ತುಂ! ಬರಿಯೊಂದೆ ಕಳೆವುದಲ್ಲೆ ಹಾಲಾಹಲಮಂ
ನಿರುತಂ ಗುಡ ಕಾರ್ಪಾಸದ! ಸುರಸಂಗಳ್ ಕಾಲಕೂಟಮಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ ೨೫

ರಕ್ತಶೃಂಗೀವಿಷಕ್ಕೆ

ಅರಿದನಿಪ ರಕ್ತಶೃಂಗಿಯ! ಗರಳಕ್ಕಂ ಗೋಮಯೋತ್ಪಜಲಮಂ ಕುಡಿಸಲ್
ಪರಿಹರಿಕುಂ ಮೇಣ್ ಶೃಂಗಿಯ! ಗರಳಮನಂಗುರವಿದೊಂದೆ ಕಳೆಗುಮಮೋಘಂ ೨೬

ವತ್ಸನಾಭಿಗೆ

ಸಾಸಿವೆ ಮೇಣಸುತರಣೆಯ! ನಾ ಸರ್ಪಶೃರ್ಕರಾಯುತಂಗಳನರೆದೀ
ಗಾಸುರದ ವತ್ಸನಾಭನ! ವಾಸನೆಯಿಂ ಕಿಡಿಸಿ ಕಳೆಗುಮಾಕ್ಷಣಾದಿಂದಂ ೨೭

ಜೀರಕಮತಿಬಜೆ 'ತ'ಗುತಿಯು! ಮಾ ರಜನಿಯುಮಭ್ರನಾದಿಯಜಮೂತ್ರಯುತಂ^೨
ವಾರಿಪುವು ವತ್ಸನಾಭನ! ಕ್ರೂರತೆಯನಿವಾಲು ಮರ್ದಿನೋಳ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ೨೮

ಹಸುವಿನ ಗಂಜಳ ಹಳೆಯ ತುಪ್ಪ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದರೊಡನೆ ಅರಿಸಿನವನ್ನರೆದು
ಕೊಡಲು ಕಾಳಕೂಟಾದಿ ಸ್ಥಾವರ ಹಾಗೂ ಜಂಗಮ ವಿಷಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸಬಹುದೆಂಬುದು
ಮಂಗರಾಜನ ಉಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ೨೩. ಅರಿಸಿನ ಹಸುವಿನ ಹಾಲು ಅಥವಾ ಅರಿಸಿನ ಕೋಷ್ಠಗಳನ್ನು
ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಅಥವಾ ಅರಿಸಿನ ಕೋಷ್ಠ ಜೇನುತುಪ್ಪ ತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಲು ಎಲ್ಲ ವಿಷಮ
ವಿಷಗಳೂ ಪರಿಹರ. ೨೪. ಬಿಳಿಗುಂಜಿಯ ಬೇರು ಮತ್ತು ಬಜೆಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು
ದಾರುಣವಿಷಪೂರಿತನಿಗೂ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ; ಬೇರೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಯೋಜಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.
೨೫. ತಿಗುಡೆ ಮತ್ತು ಕೊತ್ತುಂಬರಿಗಳು ಹಾಲಾಹಲ ವಿಷವನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸುತ್ತವೆ; ಬೆಲ್ಲ ಮತ್ತು
ಕಾರ್ಪಾಸದ ರಸಗಳು ಕಾಲಕೂಟವಿಷವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತವೆ. ೨೬. ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸಿದ ರಕ್ತಶೃಂಗಿಯ
ವಿಷವನ್ನು ಗೋವಿನ ಸ್ನೇಹಿಯ ರಸವನ್ನು ಕುಡಿಸಿ ಪರಿಹರಿಸಬಹುದು; ಶೃಂಗಿಯ ವಿಷವನ್ನು ಅಂಗುರುವೊಂದೇ
ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ೨೭. ಸಾಸಿವೆ ಮೇಣಸು ಉತ್ತರಣಗಳನ್ನು ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆಗಳೊಡನೆ
ಅರೆದು ಕೊಡಲು ವತ್ಸನಾಭಿವಿಷವು ಆ ಕೂಡಲೆ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೨೮. ಜೀರಿಗೆ ಅತಿಬಜೆ
ತಗಚೆ ಅಗಸೆ ಅರಿಸಿನ ಅಬ್ರ(ಕರ್ಪೂರ, ಕೊಡನಾರಿಗಡ್ಡೆ ಅಥವಾ ಅಬ್ರಕ) ಇವು ಅರನ್ನು
ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಡಿನ ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಕೊಡಲು ವತ್ಸನಾಭಿಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
೨೯. ಲಾಮಂಚದ ಬೇರು ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ ಮತ್ತು ತಾರೆಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಭಂಡದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕುಡಿಸಿ ಬಂದ

ಅಭಯಾಮಲಕಾಕ್ಷಂಗಳ ಸುಭಾಂಡದಿಂ ಕೃಥಿತಮಾದ ಜಲಮಂ ಕುಡಿಸಿ
ಲೃಭಿಭವಿಷ ವತ್ಸನಾಭಿ! ಪ್ರಭವಭಯಂ ಪಿಂಗುಗುಂ ಮನೋಹರಚರಿತಾ

೨೯

ನಾಂಗು(ಲೀ)ರೀಕದ ವಿಷಕ್ಕೆ

ವಮನೋಪವಾಸಮೇ ಮು! ಖ್ಯಮದಕ್ಕುಂ ಕ್ರಮದೊಳೊಂದೆ ಕುಡುವುದು ದುಗ್ಧಾ
ಜ್ಯಮುಮಂ ಮಲಹರಣಮುಮಂ! ಕ್ರಮದಿಂ ಮಾಡಿಸುಗೆ ನಾಂಗುರಿಕವಿಷಮಲಿಗುಂ

೩೦

ಪೊಸತಪ್ಪ ಕೋಷ್ಠ ಸೈಂಧವಮಸೆವುಷ್ಣೋದಕದೊಳೀಯಲಿಗುಂ ಮತ್ತು
ವಸುಧೆಯೊಳೆ ಬಿಳಿಯ ಸುಂಡೆಯೆ! ದಸೆಗೆಡಿಕುಂ ನಾಂಗುರೀ(ಲೀ)ಕದಸಕದ ವಿಷಮಂ

೩೧

ಮಾಗಧಮೊಂದಲ್ಲದೊಡಾ! ನಾಗರಮದುಮಿಲ್ಲದಿದೊಡಂ ನೀಲಿಯುಮಂ
ಬೇಗದೊಳರದೀವುದು ತಾ! ನಾಗಳೆ ನಾಂಗುರಿ(ಲೀ)ಕ ವಿಷಮವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೩೨

ನಾಗರ ಮಧುಕಮುಮಂ ಸಮ! ನಾಗಿರೆ ತಕ್ರದೊಳೆ ಕುಡಿಸೆ ಮೇಣೆಕ್ಕೆಯುಮಂ
ಬೇಗಂ ಬೆನ್ನೇರೊಳ್ ಕುಡೆ! ನೀಗುಗುಮರಿದೆನಿಪ ನಾಂಗು'ರೀಕದ ವಿಷಮಂ¹

೩೩

ಕಣೆಗಿಲ(ಬೇರು ಎಣ್ಣೆ) ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕರವೀರದ ಸೊಕ್ಕಿಂಗರೆ! ದರಿಸಿನಮಂ ದಧಿಪ್ರತಂಗಳಿಂ ಕುಡು ಮತ್ತು
ದೊರಕದೊಡಣೆಲೆ ನಿಶಾ ಶ! ಕರ್ಕೆಯಂ ಚೆರಸಿತ್ತೊಡಾಗಳಂತದು ಕಿಡುಗುಂ

೩೪

ಅಭಯ ನಿಶೆ ಮರಿಚೆ ಮಧುಕ! ಪ್ರಭೇದದಿಂದಿದರ್ ನಾಲ್ಕುಮಂ ಕೂಡಿಯಂ
ಶುಭದ ಪಯೋಮಿಶ್ರದಿನೀ! ಯ ಭಯಂಕರಮಪ್ಪ ಕಣೆಗಿಲತಿವಿಷಮಲಿಗುಂ

೩೫

*ಪುಳ್ಳಂಪುಣಸೆಯುಮಂ ಕೂ! ಡೊಳ್ಳಿದುವೆನಿಸಿರ್ಪ ಗೋಪಿಯಂ ಕುಡು ಮತ್ತು
ಮಲ್ಲಿಗೆ ನೀಲಿಗಳಂ ತಳು! ವಿಲ್ಲದೆ ಕುಡು ಕಣೆಗಿಲುಗ್ರತರ ವಿಷಮಲಿಗುಂ

೩೬

ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಸಿದರೆ ವತ್ಸನಾಭಿ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು, ಕೇಳು ಮನೋಹರಚರಿತಾ.
೩೦. ವಮನ ಉಪವಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಕ್ರಮವರಿತು ಹಾಲು ತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಲಹರಣಾ
ಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ನಾಂಗುರಿ(ಲೀ)ಕನ (ಕೋಳಿಕುಟುಮನ ಗಿಡ?) ವಿಷ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು.
೩೧. ಹೊಸದಾದ ಕೋಷ್ಠ ಸೈಂಧವಗಳನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಮತ್ತು ಬಿಳಿಯ
ಸುಂಡೆಯ ಕಾಯಿಯು ನಾಂಗುರಿಕ ವಿಷವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು. ೩೨. ಹಿಪ್ಪಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಒಣಶುಂಠಿ
ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀಲಿಯನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಅರೆದು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ನಾಂಗುರಿಕ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು.
೩೩. ಒಣಶುಂಠಿ ಮತ್ತು ಮಧುಕಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಮಜ್ಜೆಯೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಅಥವಾ ಎಕ್ಕೆಯನ್ನು
ಬಿಸಿನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ನಾಂಗುರಿಕ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೩೪. ಅರಿಸಿನವನ್ನು
ಮೊಸರು ತುಪ್ಪಗಳೊಡನೆ ಅರೆದು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಅಣಲೆ ಅರಿಸಿನ ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಬೆರಸಿ
ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಣೆಗಿಲೆಯಿಂದಾದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೩೫. ಲಾಮಂಚ ಅರಿಸಿನ ಮೊಸರು ಮಧುಕ ಈ
ನಾಲ್ಕನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನೀರು ಅಥವಾ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಭಯಂಕರವಾದ ಕಣೆಗಿಲ ವಿಷವು
ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೩೬. ಪುಳ್ಳಂಪುಣಸೆಯನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಗೋಳಿಯೊಡನೆ ಕೂಡಿಸಿ ಇಲ್ಲವೆ
ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮತ್ತು ನೀಲಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೂಡಲೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಉಗ್ರವಾದ ಕಣೆಗಲು ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು.

ಅರಿಸಿನಮಂ ಶರ್ಕರೆಯಿಂದರದೀವುದು ಮಧುಕಸಹಿತಮುಣಿಲೆಯುಮಂ ಮೇ
ಣೆರದೀವುದುಣಿಲೆಯೊಂದಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ ಕಣಿಗಿಲುಗ್ರವಿಷಮನಿತನಿತಂ

೩೭

ಖದಿರಪ್ರಸೂನ'ಮಾ ಖದಿ! ರದ' ರಸಮಂ ಬಿಲಮುಮಾಮ್ನು ಗೋಕ್ಷೀರಮುಮೋ
ಳ್ಳಿದುವಪ್ಪ ಬೆಣ್ಣೆಯಂಗುರು! ಮದಿರಿಪ್ಪದೊಂದೊಂದೆ ಕಣಿಗಿಲುಗ್ರಮನಿತನಿತಂ

೩೮

ಅಶ್ವಮಾರಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ತರಣಿಯ ಮೂಲಂ ಸಜಲಂ! ಮರಿಚಂ ಸಹತಕ್ರಮಲ್ಲದಂ^೨ದರೆ ಬೆಣ್ಣೆ
ರರಿಸಿನಮಂ ನೀರೊಳದಂ! ಭರದಿಂ ಕುಡಲಶ್ವಮಾರಿಯುಗ್ರವಿಷಪ್ಪಂ^೨

೩೯

ಭತ್ತದ(ನೆಲ್ಲ) ಬೇರ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಅಂಬಿಲ ಲವಣ ಹರೀತಕಿ! ಜಂಬೂಫಲ ಯಷ್ಟಿಮಧುಕಮೆಂಬಿವು ನಿಜದಿಂ
ಕಿಂ ಬಹುನಾ ಶಾಲಿಯ ಬೇರಿಂಬಿನ ವಿಷಹರಮಿದಲ್ಲಿ ಸುಜನವರೋಕ್ಕಾ

೪೦

ಕಿಣುನೆಲ್ಲಿಯಕ್ಕಿಗರ್ಹಮ! ನೆಣಿವುದು ಮೇಣ್ ಪುಳಿಯನೆಣಿವುದಲ್ಲದೊಡಂ ತಂ
ದೆಣಿವುದು ಕಾಂಜಿಕಮೊಂದಂ! ಪುಣಿಪಡಿಗುಂ ನೆಲ್ಲಬೇರ ವಿಷಮಾಕ್ಷಣದಿಂ

೪೧

ಕಹಿಸೋರೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಸಲಿಲಯುತಮರಳಗಂಜಿಯ! ನಲಸದೆ ಮೇಣ್ ದಧಿಯುತಂ 'ಪುನರ್ನ'ವಿಯಂ ಮೇಣ್
ಪಲವರೊಳೆನಂಗುರಮಂ! ಜಲದಿಂ ಕುಡಿಸಲ್ಯಲಾಬುವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೪೨

ಕಹಿಹೀರೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಜಂಬೂರಸಮಂ ಕುಡು ಕಟು! ತುಂಬಿಯ ಫಲದಲದೊಳೊಗದೆ ಪಟುತರವೆನಿಪಾ
ಡಂಬರದ ವಿಷಮನಬಿಗುಮ! ದಂಬುಧರಂ ಕೈಪಿವೀರೆಗುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೪೩

೩೭. ಅರಿಸಿನ ಸಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಮಧುಕ ಮತ್ತು ಅಣಿಲೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಅಣಿಲೆಯೊಂದನ್ನು
ಅರೆದು ಕೊಡಲು ಕಣಿಗಿಲದ ಅತಿಯಾದ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೩೮. ಖದಿರದ ಹೂವು, ಅದರ ರಸ
ಮತ್ತು ಅಂಬಿಲ, ಮಾವು ಮತ್ತು ಹಸುವಿನ ಹಾಲು, ಉತ್ತಮವಾದ ಬೆಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ದ್ರಾಕ್ಷೆಗಳು
ಒಂದೊಂದೂ ಉಗ್ರವಾದ ಕಣಿಗಿಲ ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತವೆ. ೩೯. ತರಣಿಯ
(ಸೂಳೆಬೊಟ್ಟುಗಿಡ?) ಬೇರನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ಮೇಣಸನ್ನು ಮಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ, ಅರಿಸಿನವನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನಲ್ಲಿ
ಅರೆದು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಅಶ್ವಮಾರಿ(ಕಣಿಗಿಲ)ಯ ಉಗ್ರವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೪೦. ಹೆಚ್ಚು
ಹೇಳುವುದೇನು ? ಅಂಬಿಲ ಲವಣ ಹರೀತಕಿ ನೇರಳೆಹಣ್ಣು ಯಷ್ಟಿ ಮಧುಕಗಳು ಬತ್ತದ ಬೇರಿನ
ವಿಷವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ ಹೇಳು ಸುಜನವರೋಕ್ಕಾ. ೪೧. ಕಿರುನೆಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಶುಕ್ಕಗಳನ್ನು
ಅಥವಾ ಹುಳಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಕಾಂಜಿಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬತ್ತದ ಬೇರಿನಿಂದಾದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೪೨.
ಧಾನ್ಯದ ಗಂಜಿಯನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಅಥವಾ ಪುನರ್ನವಿಯನ್ನು ಮೊಸರಿನೊಡನೆ ಇಲ್ಲವೆ ಹಲವಿಂದೇನು?
ಅಂಗುರ (ಹಿರಿಮದ್ದಿನ ಬೇರು)ವನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಕಹಿಸೋರೆಯ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು.
೪೩. ನೇರಳೆಹಣ್ಣಿನ ರಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಹಿಸೋರೆಯ ಎಲೆಯಿಂದಾದ ವಿಷನಿವಾರಣೆ; ಕಹಿಸೋರೆಯ

1. ಮೂಲದಿನದ (ತ) 2. ತರಿಸಿನವಲಮುಮನರದೀವುದು ನೀರಿಂದಂಪರಿಹರಿಸುವುದಶ್ವಮಾರಿಯುರುತರ
ವಿಷಮಂ (ತ) 3. ಪುಣ (ತ)

ಘಟಿಯಿಸಿತಿದು ಕಾಲ್ಪೇರೆಯು! ಪಟುವಿಷವೆಂದಂಜಬೇಡ ಘನರವಮೊಂದಂ
ಕಟುತರ ಪಿಪ್ಪಲಿಯಂ ಮೇಣ್! ಝಟತೆಯೊಳಿಕ್ಕಲ್ಪದಲೆಯದೇ ತದ್ವಿಷಮಂ

೪೪

ಕಾಂಜೇರ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಭೋರನೆ ನೇಪಾಲ ತಿಗಡಂ! ಕ್ಷೀರದೊಳಲ್ಲದೊಡೆ ನಿಶೆಯುಮಭಯಮುಮಂ ಬೆ
ನ್ನೀರೊಳ್ ಕುಡೆ ಕಳೆಗುಂ ಕಾಂ! ಜೇರ ವಿಮಿಶ್ರಿತಮೆನಿಪ್ಪ ತಿಳಜದ ವಿಷಮಂ

೪೫

ಇಟ್ಟಬೀಜದ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಬಾಟಿಯ ಪಕ್ಷೇಪಾಲ 'ತಿವ್ರ'! ಡಾಳೋಚಿಸೆ ಮೇಣದುಕ್ಕಿನುದಕಂ ಮೇಣ್ ಸಿತ
ಬಾಳಂ ತೋಯಸಮೇತಮ! ದೇಪಾಲಮೇನಿಟ್ಟಿಯೆಸೆವ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೪೬

ಜೇಪಾಳದ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಜಂಬೀರ ಪುತ್ರಜೀವಿಯು! ನಿಂಬಿಂ ಕುಡಿಸಲ್ಪದಂದು ಹೆಸಪಿನ ಪೊಸಕ
ಟ್ಟೆಂಬುದುಮಂ ಕುಡೆ ಜೇಪಾ! ಕಂಬೊರೆದ ವಿಷಂಗಳಂ ವಲಂ ಸಂಹರಿಕುಂ²

೪೭

ಉಮತ್ತದ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಉ|| ತಾವರೆಯಕ್ಕದಲ್ಲದೊಡಮಾಸಡಿ ಮೇಣ್ ರವಿಮೂಲಮಕ್ಕದಾ
ತಾವರ ಶರ್ಕರಾಸ್ಥಿತಮದಾಗಲಿ ಪಟ್ಟಿಯ ಬಿತ್ತು ಪಾಲ್ಗುಂ
ಭಾವಿಸಲಾ ನಿಶಾದ್ವಯಮದಲ್ಲದೆ ಕೈತಕಮೂಲಮಕ್ಕದಂ
ಜೀವನಮಿಶ್ರದಿಂ ಕನಕದುಗ್ರವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕಮಾಕ್ಷಣಂ

೪೮

ಸಣಬಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಸಣಬಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಕುಡು ಚೋಕ್ಷಣಕೆಯ ಕೂಡಮೃತಲತೆಯನಲ್ಲದೊಡಂತಾ
ಕ್ಷಣದೊಳ್ ಕಿಟುಗೋಣಿಯುಮಂ! ಪ್ರಣತಯಶಂ ಕೊಡುವುದುಪವಿಷಂ ಭೂವಿನುತಾ

೪೯

ಇಲಿವಾಲದ - ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲು ವಿಷಕ್ಕೆ

ಇಲಿವಾಲದ ವಿಷಮಂತದು! ತಿಳಿಗುಂ ದಂತಿಯುಮನಣಿಲೆಯಂ ಕುಡೆ ಮತ್ತಂ
ತಿಳಜ ಸಿತ ತಕ್ರಪಾನಂ! ಕಳೆಗುಂ ರವಿದುಗ್ಗದೋಷಮಂ ತತ್‌ಕ್ಷಣಾದಿಂ

೫೦

ವಿಷವು ಕೊನ್ನಾರಿಗಡ್ಡೆಯಿಂದ ಪರಿಹರ. ೪೪. ಇದು ಬಹಳ ಉಗ್ರವಾದ ಕಹಿಹೀರೆಯ ವಿಷವೆಂದು ಹೆದರಬೇಡಿರಿ, ಕಿರುಕುಸಾಲೆಯನ್ನೂ ಹಿಪ್ಪಲಿಯನ್ನೂ ಕೂಡಲೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ೪೫. ನೇರಲ ತೊಕ್ಕನ್ನು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅರಿಸಿನ ಮತ್ತು ಲಾಮಂಚಗಳನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಾಂಜೇರಮಿಶ್ರಿತ ಎಣ್ಣೆಯ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೪೬. ಬಾಳೆಯಹಣ್ಣು ನೇರಲತೊಕ್ಕು ಕುಡಿಸಿದ ನೀರು ಅಥವಾ ಸಕ್ಕರೆ ಲಾಮಂಚಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕೂಡಲು ಇಟ್ಟಬೀಜದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೪೭. ನಿಂಬೆಯ ರಸ ಮತ್ತು ಪುತ್ರಜೀವಿಗಳನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಇಲ್ಲವೆ ಹೆಸರಿನ ಹೊಸಕಟ್ಟನ್ನು ಕೂಡಲು ಜೇಪಾಳದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೪೮. ತಾವರೆ ಇಲ್ಲವೆ ಆಸಡಿ ಅಥವಾ ಎಕ್ಕದ ಬೇರು ಅಥವಾ ತಾವರೆ ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಹತ್ತಿಯಬೀಜ ಹಾಲು ಎರಡರಿಸಿನಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಕೇದಗೆಯ ಬೇರನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕೂಡಲು ಉಗ್ರವಾದ ಉಮತ್ತದ ವಿಷವು ಆ ಕೂಡಲೆ ಪರಿಹರ. ೪೯. ಚೋಕ್ಷಣಕೆಯೊಡನೆ ಅಮೃತಬಳ್ಳಿ ಇಲ್ಲವೆ ಕಿರುಗೋಣಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಣಬಿನ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೫೦. ದಂತಿ (ಜಾಪಾಳ, ಉಮತ್ತ) ಮತ್ತು ಅಣಿಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಇಲಿವಾಲದ ವಿಷವೂ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಮಜ್ಜೆಗೆಯನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಎಕ್ಕದ ಹಾಲಿನ ದೋಷವೂ ನಿವಾರಣೆ.

ಎಕ್ಕೆಯಪಾಲ್ಗಳ ವಿಷಮಂ! ದುಕ್ಕಲಿಕುಂ ತೈಲ ಟಂಕ^೧ಣಾಂಬುಗಳಿಂದಂ^೧
ನಿಕ್ಕುವಮೇಂ ಪಾಲೋಳ್ ಕುಡೆ! ಚಿಕ್ಕನೆ^೨ಗೋಣೆ^೨ಯುಮನಣಲೆಯಂ ಬುಧಮಿತ್ತು
ಮು|| ಸ್ತ|| ಎಳನೀರಿಂ ಕ್ಷೀರದಿಂ ಸ್ನಾನಮನೊಡರಿಪುದಾ ಸ್ನಾನದಿಂ ಪಾನದಿಂದಂ
ತಿಳಿಗುಂ ತಾನರ್ಕದುಗ್ಧಪ್ರಭವಮದಮದಾಗಲ್ ಕರಂ ಕಣ್ಣೊಳಿದಾ
ವಿಳಮಂ ಮಾಡಲ್ಯೆ ಬೇಗಂ ತಿಳಜಮನೆ ವಲಂ ಕೊಂಡು ಪಿಂಡಲ್ಯದಾಗಳ್
ಕಳೆಗುಂ ನೇತ್ರವ್ಯಥಾಭೀತಿಯನಿದುಲೆಯೆ ಬೇಳಗ್ಗಂ ಮರ್ದಮುಂಟೇ

೫೧

ಕಳ್ಳಿಯಹಾಲ ವಿಷಕ್ಕೆ

೫೨

ಉ|| ಆವರೆ ನೆಲ್ಲಿ ಯಷ್ಟಿಮಧುಕಂ ತಿಲವಾಸಡಿ ಕೊಗ್ಗಿ ಗೋಷ್ಟಯಂ
ತಾವರೆ ನೇಣಿಲಂಕವಲೆ ಶರ್ಕರೆ ಪಾಲ್ಪದಾ ಪ್ರಸೂನಮಿಂ
ದೀವರ ಮಿತ್ರಭಕ್ತ ಕಟುಕತ್ರಯಮೆಂಬಿವು ಬೇಣಿವೇಣಿ ತಾಂ
ಭಾವಿಸೆ ಕಳ್ಳಿಯುರ್ಕನಜಿಗಂತು ವಿಲೇಪನಪಾನದಿಂ ದಿಟಂ

೫೩

ಹುಲಿಗಲ ವಿಷಕ್ಕೆ - ಕಾಗಿದೊಂಡ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಹುಲಿಗಲ ವಿಷಕ್ಕೆ ಜಂಬುವಿ! ನೆಲೆಯುಂ ಮೇಣೋವನರೆದು ಕುಡು ತಕ್ರದೊಳಂ
ಜಲದಿಂ ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯುಮ! ನಲಸದೆ ಕುಡೆ ಪೋಕು ಕಾಗಿತೊಂಡೆಯ ವಿಷಮುಂ^೩

೫೪

ಕೊಗ್ಗಿಯ ಕಷಾಯವೊಂದುಂ! ಮಗ್ಗಿಸುಗುಮದಂಗುರುಗ್ರವಿಷಮಂ ಮತ್ತಂ
ನುಗ್ಗಿಯ ಮದಮಂ ಕ್ಷೀರಂ! ತಗ್ಗಿಸುಗುಮದಮಲಚರಿತನನುಮತದಿಂದಂ

೫೫

ಹಯಗಂಧಿಯ ಸೊರ್ಕು ಫಳ! ತ್ರಯದ ಕಷಾಯಂಗಳಿಂದಮಲಗುಮವಶ್ಯಂ
ನಯವಿದನಪ್ಪ ವಿಷಾಗ್ನಿಯ! ಭಯಮಂ ಪಿಂಗಿಸುವ ಮಂಗನನುಮತದಿಂದಂ
ಸುರದಾಳಿಯ ಸೊರ್ಕಿಂಗಂ! ದರಿಮೇಧದ ತಿಗುಡನರೆದು ಕುಡುವುದು ಮತ್ತಾ^೪
ಸಿರಿಸದಕುಸುಮಂಗಳನಂ! ತರೆದೀವುದದಂ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಿಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ

೫೬

೫೧. ಎಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಟಂಕಣಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಗೋಣೆ ಮತ್ತು ಅಣೆಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಲಿನೊಡನೆ
ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು ಕೇಳು ಬುಧಮಿತ್ತು ೫೨. ಎಳನೀರು
ಮತ್ತು ಹಾಲುಗಳಿಂದ ಸ್ನಾನ ಪಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಎಕ್ಕದ ಹಾಲಿನ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು.
ಅದು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರೆ ಎಕ್ಕನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಿಂಡಲು ಅದು ಪರಿಹರವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿನ
ಭೀತಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಮದ್ದಿದೆಯೆ? ೫೩. ಆವರಿಕೆ ನೆಲ್ಲಿ
ಯಷ್ಟಿಮಧುಕ ಎಳ್ಳು ಶತಾವರಿ ಕೊಗ್ಗಿ ಗೋಷ್ಟಯ (ಹಸುವಿನ ಹಾಲು) ತಾವರೆ ನೇರಿಲು ಅಂಕೋಲೆ
ಸಕ್ಕರೆ ಪಾಲ್ಪದ ಚಿಗುರು ಸೂರ್ಯಭಕ್ತ ಕಟುಕತ್ರಯ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಲೇಪನ
ಪಾನ ಮಾಡಲು ಕಳ್ಳಿಯ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೫೪. ನೇರಳೆಎಲೆ ಮತ್ತು ಓವನ್ನು ಅರೆದು ಮಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ
ಕೊಡಲು ಹುಲಿಗಲ ವಿಷವೂ ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ನೀಡಲು ಕಾಗಿದೊಂಡೆಯ ವಿಷವೂ
ನಿವಾರಣೆ. ೫೫. ಅಂಗುರುವಿನ ಅತಿಯಾದ ವಿಷವನ್ನು ಕೊಗ್ಗಿಯ ಕಷಾಯದಿಂದಲೂ, ನುಗ್ಗಿಯ
ವಿಷವನ್ನು ಹಾಲಿನಿಂದಲೂ ಪರಿಹರಿಸಬಹುದೆಂಬುದು ಉತ್ತಮ ಪ್ರುರಾಷರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.
೫೬. ಅಶ್ವಗಂಧಿಯ ಮತ್ತು ವಿಷಾಗ್ನಿಯ ವಿಷಗಳನ್ನು ತ್ರಿಫಲೆಯ ಕಷಾಯವು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ
ಪರಿಹರಿಸುವುದೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೫೭. ಅರಿಮೇಧ (ಹುಚ್ಚುಕಗ್ಗಲಿಗಿಡ)ದ
ತಿಗುಡನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸಿರಿಸದ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ದೇವದಾಳಿಯ ವಿಷವು ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ

1. ಣಾಸ್ತಿತದಿಂದಂ (ತ)
2. ಗೋಣಿಣಿ (ಅ)
3. ಯಂ ಜವದಿಂದಿಂಟಿಸುಗೆ ಕಾಕದಂಡಿಗೆ ಸಯದಿಂ (ತ)
4. ಗುರೋ (ತ)
5. ಮೇಣತಾಂ (ತ)

ಜಾದುಂ ತತ್ತಂ ಲೋಧಂ! ನೈದಿಲ್ ಮಗ್ಗುರೆಗುಪವಿಷಂ ಚಿಲ್ಲಮದ ಕೈದೆ ಘನನಾದಿ ಕಾಂಜಿಕ! ಮಾದು ಕೌತುಕಮೆ ತಾನದುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ	೫೮
ಗೋರೋಚನ ಕುಂಕುಮಮಂ! ನೀರಿಂ ಶ್ರೀಗಂಧದಿಂದ ಕಳೆಗುಂ ಮೇಣ್ ಕ ಪೂರದ ವಿಷಮಂ ಬೇಗಂ! ಧಾರಣಿಯೋಳ್ ಭೃಂಗರಸಮಿದೊಂದತಿಶಯದಿಂ	೫೯
ಬಿಸಿನೀರೋಳಣಲೆಯಂ ಕೊಳ್! ಬಿಸಜಂ ಮಲಯರುಹ ಶೀತವಾರಿಯುಮಂ ಮೇಣ್ ದಸೆಗಿಡಿಕುಂ ಕರ್ಪೂರದೊ! ಕೆಸೆವ ವಿಷಂಗಳನಶೇಷಗುಣಗಾಣಿಕೆಯಾ	೬೦
ಅರೆದು ಕುಡು ಮೇಘರವಮಂಕರಿದೆನಿಸುವ ಜೀರಕಾನ್ವಿತಂ ವಾರಿಯೊಳಂ ದರಿದೆನಿಸಿದ ಕರ್ಪೂರಂ! ಬೆರಸಿದ ತೈಲದ ವಿಷಂಗಳುಪಶ ¹ ಮಿಸಿಕುಂ ¹	೬೧
ಇದಿಲುಮಂ ನೀರಿಂದಂ! ಮರ್ದಿಸಿ ಕುಡಿಸಲ್ಯೆ ಕಪ್ಪುರಂ ತಿಲತೈಲಂ ಪೊರ್ದಿದ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ! ಸಿದ್ಧಾಂತಂ ಮಂಗರಾಜಮತಮಿದು ವಿನುತಂ	೬೨
ಕರ್ಪೂರಂ ಗುಡವೆರಸಿದೊ ² ! ಡಪ್ಪದು ವಿಷ ³ ಮಾ ವಿಷಕ್ಕೆ ³ ವಮನಂ ಬಜೆ ನೀ ರುಪ್ಪಂ ಪ್ರತಿವಿಷಮಕ್ಕುಂ! ತಪ್ಪುಗುಮೇ ಮಂಗಳಭೂಪನಿಷ್ಕೋಕ್ತಿ ವಲಂ ⁴	೬೩
ಕಪ್ಪುರದೊಳ್ ಪುಳಿವೆರಸಿದೊಡಪ್ಪದು ವಿಷಮಂತದರ್ಕೆ ಪಾಲ್ಪರದ ರಸಂ ತಪ್ಪದುಪವಿಷಮದಕ್ಕುಂ! ತಪ್ಪದು ಮೇಣ್ ಭೃಂಗರಸಮದತಿಹಿತವಚನಾ	೬೪
ಕಿಣುನೆಲ್ಲಿಯಗಸೆ ಮಳೆಯಜ! ಮಣಿ ಕುಂಕುಮಮಾ ತ್ರಿಶೂಲಿ ತಾಂಬೂಲದಲಂ ನಣಿ ಸಹದೇವಿಗಳೆಂಬಿವು! ಪಣಿಗುಮಿವೊಂದೊಂದೆ ಬಗೆಯೆ ಸೂತದ ವಿಷಮಂ	೬೫

ಪರಿಹರ. ೫೮. ಜಾದು ಮಜ್ಜೆಗೆ ಲೋಧ ನೈದಿಲೆಗಳು ಮಗ್ಗರೆ ವಿಷವನ್ನೂ, ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ಮತ್ತು ಅಂಬಲಿಗಳು ಚಿಲ್ಲದ, ವಿಷವನ್ನೂ ಉಪಶಮ ಮಾಡುತ್ತವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ೫೯. ಗೋರೋಚನ ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ ಶ್ರೀಗಂಧಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಅಥವಾ ಭೃಂಗರಸವನ್ನು ನೀಡಲು ಕರ್ಪೂರದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೬೦. ಸದ್ಗುಣಿಯೇ ಕೇಳು, ಅಣಲೆಯನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನೊಡನೆ, ತಾವರೆ ಶ್ರೀಗಂಧಗಳನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಕರ್ಪೂರದ ವಿಷವು ಪರಿಹರವಾಗುತ್ತದೆ. ೬೧. ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ಮತ್ತು ಕರಿಯ ಜೀರಿಗೆಯನ್ನು ಅರೆದು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಕರ್ಪೂರ ಮಿಶ್ರಿತ ತೈಲದ ವಿಷಗಳು ಉಪಶಮನವಾಗುತ್ತವೆ. ೬೨. ಇದ್ದಿಲನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಕುಡಿಸಲು ಕರ್ಪೂರಮಿಶ್ರ ತೈಲದ ವಿಷವು ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ೬೩. ಕರ್ಪೂರವು ಬೆಲ್ಲದೊಡನೆ ಸೇರಿದರೆ ವಿಷವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಬಜೆ ನೀರುಪುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಮನ ಮಾಡಿಸಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆಯೆಂಬ ಮಾತು ತಪ್ಪದೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಇಷ್ಟೋಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ೬೪. ಕರ್ಪೂರ ಮತ್ತು ಹುಳಿಗಳು ಬೆರೆತು ವಿಷವಾದುದನ್ನು ಪಾಲ್ಪರದರಸ ಅಥವಾ ಭೃಂಗರಸ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ೬೫. ಕಿರುನೆಲ್ಲಿ ಅಗಸೆ ಶ್ರೀಗಂಧ ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ ತ್ರಿಶೂಲಿ ವೀಳೆಯದೆಲೆ ಸಹದೇವಿ ಎಂಬೀ ಒಂದೊಂದರಿಂದಲೂ ಪಾದರಸದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀಗಂಧಂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಗೆಯು! ಮಾ ಗಂಧಕದುರ್ಕನಿಲಿಸುಗುಂ ಟಂಕಣಾಕಂ
ದಾಗಳೆ ಸೈಂಧವ ಗುಡದೊಳ್! ಬೇಗಂ ರಾಮಕಮನಿಕ್ಕಿ ಕುಡಲದನಲಿಸುಗುಂ ೬೬

ಸ್ವಾಧೀನಮದೊಂದೆ ಶರೀ! ರಾಧಿಷ್ಟಿತಮಪ್ಪ ಸಮದಮಂ ಕರ್ಪೂರ ಶಿ
ಲಾಧಾತುವಿನ ವಿಷಕ್ಕುಂ! ಸಾಧಿತಮಾಗಿದ್ ನೀಲಿಯೊಂದೆ ಸಮರ್ಥಂ ೬೭

ಸಾಲದೆ ಕಂಕುಷ್ಯಕ್ಕುಂ ಬೇಲದ ಮೂಲಂ ತದಭ್ಯಕಕ್ಕಾಸಡಿಯೊಳ್
ಮೂಲರಸಂ ಕುಸುಬೆಯ ರಸ! ಮಾಲೋಕಿಸಲುಪವಿಷಂ ಮನೋಹರಚರಿತಾ ೬೮

ಬಿಸಿನೀರೊಳ್ ಕಡೆದಳೆಯಿಂ! ದೆ ಸಮಸ್ತತಮಾದ ನೆಲ್ಲಿಯುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ
ಅಸಿತದುಯುಕ್ತಾನ್ತದ ಮದಮಂ! ದೆಸೆಗಿಡಿಸುಗುಮೆಂದೊಡ್ಲಿ ಸಂದೆಯಮುಂಟೇ ೬೯

ಬಾಳಮದಕ್ಕುಂ ಬಚೆಗಂ! ತೇಳಿಸದಿರದರೆದು ಕೂಡೆ ತಂಡುಲಜಲದಿಂ
'ದೇಲಕ್ಕಿ'ಯನರೆದೀವುದು! ಮೇಳಿಸದಂತದಲಿ ವಿಷಮನಂತದೆ ಕಳೆಗುಂ ೭೦

ಮೇಣಿಸಿಂದುದಯಿಸಿದ ಮದಂ! ಮಣಗುಂ ನೆಲ್ಲಿಯನೆ ಮೆಲುಗೆ ಶಾಲಲ್ಲಿಯುದಕಂ
ಪ್ರಣೇಸೆಯ ರಸಮಿಂಗಿಂಗಂ! ಭಣಿತ ಸುಗಂಧಿಯ ಕಟುತ್ರಯಕ್ಕುಪಗರಳಂ ೭೧

ಕ್ವಾರತ್ರಯ ಕಟುಕತ್ರಯ! ಮಾರಯ್ಯಲ್ ಕಿಡಿಸುಗುಂ 'ಮರುದ್ವಿಜ್ಜಗಳಂ'
ತೋರಂತಿರುರಿಪುಗುಂ ಸಬುಕಾರದ ಮದಮೆಂಬವನಮನಿದು ಕೇವಳಮೇ ೭೨

ಭಸಿತದೊಡನಾಲಿಕಲ್ಲಿಕ್ಕಿಸೆ ಗೋಕ್ಷೀರಪ್ರಯುಕ್ತವಹ ತೆಂಗಿನ ಸು
ಪ್ರಸವಸಮೇತಂ ಶರ್ಕರ! ವಸುಧೆಯ ಸಬುಕಾರದುದಿತಮದಮುಪಶಮಿಕುಂ ೭೩

ತಿಲ ಮಾಷ ಟಂಕೆಣಾವನಿ! ಫಲಮಿರದೊಂದೊಂದೆ ಕಿಡಿಸುಗುಂ ಸರ್ಷಪದೊಳ್
ನೆಲಸಿದ ಮದಮಂ ಮೇಣಂಬಿಲಮೊಂದೇ ಕಿಡಿಸುಗುಂ ಜಗಜ್ಜನಮಹಿತಾ ೭೪

೬೬. ಶ್ರೀಗಂಧ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಗೆಗಳಿಂದ ಗಂಧಕದ ವಿಷವೂ, ಸೈಂಧವ ಬೆಲ್ಲ ಇಂಗುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಬಿಳುಗಾರದ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೬೭. ಶರೀರವನ್ನು ಸೇರಿದ ಕರ್ಪೂರ ಶಿಲಾಧಾತುವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ನೀಲಿಯೊಂದೆ ಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ. ೬೮. ಬೇಲದ ಬೇರು ಕಂಕುಷ್ಯದ ವಿಷಕ್ಕೂ ಆಸದಿಯ ಬೇರಿನ ರಸ ಮತ್ತು ಕುಸುಬೆಯ ರಸಗಳು ಅಭ್ರಕದ ವಿಷಕ್ಕೂ ಉಪವಿಷಗಳಾಗಿವೆ. ೬೯. ಬಿಸಿನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಡೆದ ಮಜ್ಜೆಗೆಯೊಡನೆ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸೂಜಿಗಲ್ಲಿನ ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿದೆಯೇ? ೭೦. ಲಾಮಂಚ ಅಥವಾ ಎಲಕ್ಕಿಯನ್ನರೆದು ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಬಚೆಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ, ಅದರ ವಿಷವನ್ನು ಅದೇ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ೭೧. ಮೇಣಸಿಂದಾದ ವಿಷಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿಯನ್ನು ತಿನ್ನುವುದೂ, ಇಂಗಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಶಾಲಲ್ಲಿ(ಎಲವ)ಯ ನೀರೂ ಮತ್ತು ತ್ರಿಕುಟಕದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸುಗಂಧಿಯೂ ಉಪವಿಷಗಳಾಗಿವೆ. ೭೨. ಮೂರು ಕ್ವಾರ ಮತ್ತು ತ್ರಿಕುಟಕಗಳು ಗಾಳಿ ಬೆಂಕಿಗಳಂತೆ ಸಬುಕಾರ (ಸಾಬೂನು)ದ ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತವೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯವೇ? ೭೩. ವಿಭೂತಿ ಅಲಿಕಲ್ಲು ಹಾಲುಗಳೊಡನೆ ತೆಂಗಿನ ಹೊಂಬಾಳೆ ಸೇರಿಸಿ ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಸಾಬೂನಿನ ವಿಷ ಉಪಶಮವಾಗುವುದು. ೭೪. ಎಲೈ ಮಹಿಮಾವಂತನೇ ಕೇಳು, ಎಳ್ಳು ಉದ್ದು ಬೆಳುಗಾರ ಅಗಸೆಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚು ಇವು ಒಂದೊಂದೇ ಸಾಸಿವೆಯಿಂದಾದ ವಿಷವನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡುವುವು.

- ಅಂಬುವಿಮಿತ್ರ ಪುನರ್ನವಿಂಬುಮದ ಸಾಸಿವೆಯ ತೈಲಮದವದನಲಿಂಗಂ
ಕಿಂ ಬಹುನಾ ಲಶುನಯುಗಿ ಕೃಂಬುವಿನೋಳ್ ಬೆರಸಿದವರೆಯುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೭೫
- ಬೇವಿನಲೆ ಬಿಳಿಯ ಗಣಜಿಲುಮಾವಿನ ಪಾಲಿಂದಮರೆದು ಶರ್ಕರಸಹಿತಂ
ಸೇವಿಸೆ ಜೀರಗೆ ಮೆಂಥೆಯಿ ದೋವದ ವಿಷಹರಮದಕ್ಕು ಮಹಿಮದ ಗರುಡಾ ೭೬
- ಗುಡ ರಾಮಲ ಪೃತಮಿನಿತಂ ಕೊಡುವುದು ಸವನಿಪ್ಪ ಸಬ್ಬಸೀಗೆಯ ಮದಕಂ
ಕುಡುಗೇಲಕ್ಕಿಗೆ ಸಿತಮಂ ಕುಡು ಕೊತ್ತುಂಬರಿಗೆ ತ್ರಿಘ್ನೆಯಂ ಕ್ಷಾರಮುಮಂ ೭೭
- ನಿತ್ತರಿಸಲೀಯದುಳ್ಳಿಯ ಮತ್ತತೆಯಂ 'ರುಜೆ' ಹರಿತಕಿಗಳಂ ಒಗೆಯಲ್
ಪತ್ತಿಯ ರಸ ಸಕ್ಕರೆಗಳ್ ಮತ್ತಾ ಪಿಪ್ಪಲಿಗೆ ಮಧುಸಿತಂ ಪ್ರತಿಗರಳಂ ೭೮
- ತುಳಸೀರಸ ಧಾತ್ರೀಫಳ ವಿಳಸತ್ಯೇತಕಿಯ ಮೊಲ್ಲೆರಸಮೋರೊಂದೇ
ಕಳೆಗುಂ ಲವಣದ ವಿಷಮಾ ಗಳೆ ಖರ್ಜೂರಕ್ಕೆ ಪದಕ್ಷೇಪರತಿಯಿಂ ೭೯
- ಕ್ಷೀರಂ ಮೇಣ್ ವಾರಿ ಯವ ಕ್ಷಾರಂ ಮೇಣ್ ನಾಳಿಕೇರರಸಮುಂ ತತ್ಸಹ
ಕಾರದ ಮದಮಂ ಕಳೆಗುಂ ಧಾರಿಣಿಯೋಳ್ ಕವಿಜನೈಕಮಿತ್ರನ ಮತದಿಂ ೮೦
- ಪಾಲುಂ ನೇಲಿಲಪ್ಪಣ್ಣ ನಾಲೋಚಿಸದಧಿಕಮಾಗಿ ಕೊಂಡತಿವಿಷಮಂ
'ಜಾ'ಳಿಸುಗುಂ ನೆಲ್ಲಿಯಕಾಯ್ ಕಾಲೋಚಿತಮಲ್ಲದಿರೆ ಪೆರ್ಗಳ್ ಕಟ್ಟುಂ ೮೧
- ಮಧುಕದ ಕಷಾಯತೋಯಂ ಸುಧಾಸಮಂ ಜಂಬುಪಾಲ್ಗೊಂದಿದ ಮದಮಂ
ವಿಧಿಯುಂ ಕೊಂಡೊಡದಕ್ಕುಂ ವಿಧುಂತುಡಂ ವಿಧುಗೆ ಶತ್ರುವೆಂತಂತೆ ವಲಂ ೮೨
- ಟಂಕಣ ಸೈಂಧವ ತತ್ಸಹೋಳಂ ಕಿಡುಗುಂ ಜಂಬುವಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಮದಮುಂ
ಸಂಕಸಿದಿರಣಲೆ ಮರಿಚಮು ಮಂ ಕೂಡಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ಯೆ ತದ್ವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ ೮೩

೭೫. ಪುನರ್ನವಿ (ಕೊಮ್ಮೆಗಿಡ)ಯನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಸಾಸಿವೆ ಎಣ್ಣೆಯ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದೇನು? ಈರುಳ್ಳಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ವಿಷಗಳಿಗೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿದ ಅವರೆಯು ಉಪವಿಷವಾಗುವುದು. ೭೬. ಬೇವಿನಲೆ ಬಿಳಿಯ ಗಣಜಿಲುಗಳನ್ನು ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಸಕ್ಕರೆ ಸಹಿತ ಸೇವಿಸಲು ಜೀರಗೆ ಮೆಂಥೆಯ ಮತ್ತು ಓವಿನ ವಿಷಗಳು ಹಾವಿಗೆ ಗರುಡನಿದ್ದಂತೆ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೭೭. ಸಬ್ಬಸೀಗೆ ವಿಷಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಲ ಇಂಗು ಮತ್ತು ತುಪ್ಪಗಳನ್ನೂ, ಎಲಕ್ಕಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನೂ ಕೊತ್ತುಂಬರಿ ವಿಷಕ್ಕೆ ತ್ರಿಫಲೆ ಮತ್ತು ಕ್ಷಾರವನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು. ೭೮. ಉಳ್ಳಿಯ ಮತ್ತನ್ನು ರುಜೆ ಅಳಲೆಗಳೂ, ಹಿಪ್ಪಲಿ ವಿಷವನ್ನು ಮಧು ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆಗಳೂ ನಿವಾರಣೆಮಾಡುತ್ತವೆ. ೭೯. ತುಳಸಿ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ ಕೇತಕಿ ಮೊಲ್ಲೆರಸಗಳು ಒಂದೊಂದೂ ಉಪ್ಪಿನ ವಿಷವನ್ನೂ, ಪದಕ್ಷೇಪರಗಳು ಖರ್ಜೂರದ ವಿಷವನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತವೆ. ೮೦. ಹಾಲು ಅಥವಾ ನೀರು, ಯವಕ್ಷಾರ ಇಲ್ಲವೆ ನಾಳಿಕೇರ ರಸವು ಮಾವಿನಹಣ್ಣಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆಂಬುದು ಕವಿಜನಮಿತ್ರನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೮೧. ಹಾಲು ಮತ್ತು ನೇರಿಲ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸದೆ ಅಧಿಕವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುದರಿಂದ ಆಗುವ ವಿಷವನ್ನು ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿ ಇಲ್ಲವೆ ಹೆಸರುಕಟ್ಟು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ೮೨. ನೇರಿಲಹಣ್ಣಿನೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಹಾಲಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಮಧುಕದ ಕಷಾಯ ಅದರ ಸಮ ಜೇನುತುಪ್ಪವು ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಶತ್ರುಮಾದ ಧ್ವಾಷ್ಟುವಿದ್ದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ೮೩. ಬಿಳುಗಾರ ಸೈಂಧವ ಮಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಅಣಲೆ ಮತ್ತು ವೆಣಸುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಡಲು ನೇರಿಲಹಣ್ಣಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಲಸಿನಹಣ್ಣಿನ ವಿಷಮಂ! ತಿಲಜಂ ಮೇಣುಪ್ಪಿನೆಸಳಿ ಮಾವಿನಕಾಯುಂ
ಫಲಿಲನೆ ಸುಂಠಿಯೊಳೆಯುಂ! ವಿಳಸಜ್ಜಾಯಿಫಳಿ ಹಿಂಗು ತಕ್ರಂ ಕಳೆಗುಂ ೮೪

ಕಡಸಿಗೆಯೆಸಳಿಂ ಮೇಣಂ! ಕುಡುವುದು ಮೇಣ್ ತಕ್ರ ನಾಗರಂಗಳನೊಲವಿಂ
ಕುಡುವುದು ಬಾಳೆಯಹಣ್ಣೆ! ತೊಡರ್ಡ್ ವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಮಲ್ತೆ ಮರಿಚದೊಳೆಲ್ಲಂ¹ ೮೫

ನೆಲ್ಲೆಯುಮಂ ಮೆಲುವುದು! ²ಪುಲ್ಲಂಪುಣೆಚೆಯ² ಸುಬೀಜಮಂ ಮೇಣ್ ಮತ್ತಂ
ತಲ್ಲದೆ ಕಳವಲಬಿತ್ತಂ! ನಿಲ್ಲವು ³ತಾವಿಳಿಯ³ ನಾಳಿಕೇರ ವಿಷಂಗಳ್ ೮೬

ಪಿಂಗದೆ ಕಡಲೆಯ ಪುಳಿ ಮಧು! ರಂಗಿಯ ಬಿತ್ತಕ್ಕಿಗರ್ಚಿನೀವುದು ಸಿತದಿಂ
⁴ತೆಂಗಿಂಗಾ ಕ್ಷೀರ⁴ ವಿಷ! ಕ್ಕಂ ಗೂಜಲೆ ವಜ್ರಿಯೆಸೆವ ಪಾಲಂ ಸಿತದಿಂ ೮೭

ಕಡಸಿಗೆಯ ಬೇರನೊಂದಂ! ⁵ಕುಡಿಸುವು⁵ದಂತಲ್ಲದಂದು ತಾಂ ವಾರಿಯನೇ
ಕುಡಿಸಲ್ ಕರ್ವಿನ ಗರಳಂ! ಕಿಡುಗುಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ವೈದ್ಯವಿದ್ಯಾಂಬುನಿಧೀ ೮೮

ನಾರಂಗಳೊಪ್ಪುವ ಬೆಳು! ಗಾರಂ ಹೇರಿಚಿ⁶ಗಮಣೆಲೆಯುಂ⁶ ಮೇಣ್ ಸದ್ಯು
ಕ್ಪಾರಂ ಕಿತ್ತೀಚಿಗೆ ತಾ! ನೋರಂತುಪವಿಷಮದಾ ತವಕ್ಷೀರಾಖ್ಯಂ ೮೯

ನಾಗರಮಂ ದಧಿಯೊಳ್ಳೆರ! ಸಾಗಳೆ ಕುಡಲದು ಗುಣಪ್ರದಂ ದಾಡಿಮಸಂ
ಯೋಗದ ಮದಮಂ ಕಳೆಗುಂ! ಸಾಗರಗಂಭೀರನೆನಿಪ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ ೯೦

ನಿಂಬೆಗೆ ಮತ್ತಿಯ ತಿಗುಡಂ! ತಿಂಬುದು ಮೇಣ್ ಮಧುವನಾದೊಡಂ ಪ್ರತಿವಿಷಮ
ಕ್ಕಿಂಬಿನ ಪುಣಸೆಯ ತ್ವಕ್ಕದೊ! ಡಂಬಡದೊಡೆ ಮಾದಲಕ್ಕೆ ಮಗ್ಗರೆ ದಿಟಂ ೯೧

ವಿಲಸಿತ ಸೈಂಧವಮದು ಮಾ! ದಲದ ವಿಷಾಪಹಮೆನಿಕ್ಕುಮಿಳೆಯೊಳ್ ರಂಧ್ರಾ
ಫಲದ ಮದು ತಾನಭಯದೊಳೆಗುಂ⁷ಮಂಜಿಗೆ ನಳಿನ⁷ಮಲಿವಂತೆವೊಲಂ ೯೨

೮೪. ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿನ ವಿಷವನ್ನು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಅಥವಾ ಉಪ್ಪಿನೆಸರ ಮಾವಿನಕಾಯಿಯುಂ ಶುಂಠಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ ಮಜ್ಜೆಗಿಯೂ ಜಾಯಿಕಾಯಿ ಹಿಂಗು ಮಜ್ಜೆಗೆಗಳೂ ಕಳೆಯುತ್ತವೆ. ೮೫. ಕಡಸಿಗೆ ಕಷಾಯ ಮೇಣುಸುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಶುಂಠಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಮೇಣುಸೊಂದನ್ನೇ ಆದರೂ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಬಾಳೆಯಹಣ್ಣಿನ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೮೬. ನೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಪುಳ್ಳಂಪುಣೆಸೆ ಬೀಜ ಮತ್ತು ಕಳವಲ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಲು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ವಿಷ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ೮೭. ಕಡಲೆಯ ಹುಳಿ ಮಧುರಂಗಿಯ ಬೀಜವನ್ನು ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಗೂಜಲೆ ಮತ್ತು ವಜ್ರಿ(ಎಲೆಗಳ)ಯ ಹಾಲನ್ನು ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಳನೀರಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೮೮. ಕಡಸಿಗೆಯ ಬೇರನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಮುಡಿವಾಳವನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಕಬ್ಬಿನ ರಸದ ವಿಷ ಪರಿಹರ ಕೇಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ವೈದ್ಯವಿದ್ಯಾಂಬುನಿಧೀ ೮೯. ನಾರಂಗಳೆ ಬೆಳುಗಾರವೂ ಹೇರಿಗೆಗೆ ಅಂಜಲೆ ಅಥವಾ ಸದ್ಯಕ್ಷಾರವೂ, ಕಿತ್ತೀಳಿಗೆ ತವಕ್ಷೀರವೂ ಉಪವಿಷಗಳಾಗಿವೆ. ೯೦. ಶುಂಠಿಯನ್ನು ಮೊಸರಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಕೊಡಲು ದಾಳಿಂಬದ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಗಂಭೀರಸ್ತುಧಾವದವನಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ೯೧. ನಿಂಬೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಮತ್ತಿಯ ತಿಗುಡು ಮತ್ತು ಜೇನುತುಪ್ಪವೂ, ಮಾದಲ ವಿಷಕ್ಕೆ ಹುಣಸೆಯ ತೊಗಟೆ ಇಲ್ಲವೆ ಮಗ್ಗರೆಯು ಪ್ರತಿವಿಷವಾಗಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿದೆ. ೯೨. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಾದಲದ ವಿಷವು ಸೈಂಧವದಿಂದಲೂ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನ ವಿಷವು ಅಳಲೆಕಾಯಿಯಿಂದಲೂ ಮಂಜಿನಿಂದ ಕಮಲ ಅಳಿವಂತೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ.

1. ಳೆ ವಲಂ(ಅಗಚಿ) 2. ಪು(ಲ್ಲು)ಳ್ಳುಂಬುಣೆಸೆಯ (ಅ) ಪುಳ್ಳುಂಬುಣೆಸೆ(ಕಗ) 3. ತಾ(ಕ) ತಾನಿಳಿಯ(ಗಿ) 4. ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ(ತ) 5. ಕೊಡುವುದು(ತ) 6. ಕಿತ್ತಳೆಗೂಜಿತಿಿಯುಂ 7. ಮಜ್ಜೆಗಿಯಲ್ಲಿ(ತ)

ಅರವಿಂದದಳಂ ಸಿತಮಾ| ವರಿಕೆಯ ಪೊಸಸೊಪ್ಪ ಸಮನದಾಗಲ್ಪಂತಾ
ನರೆದುಂ ಪಾಲಿಂ ಸೇವಿಸೆ| ಪರೆಗುಂ ಬೇವಿನ ವಿಷಂ ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ ೯೩

ನೀರಸ'ಸುಣ್ಣಕೆ' ಕೆಮ್ಮು ಣ್ಣೋರಂತಿರೆ ನೆಲ್ಲಿಗಂತೆ ತಾಳೆಯಕಾಯಂ
ಧಾರಣೆಯೊಳೇಲೆ ಶಿಖಿಮುಖ| ಕಾರಯ್ಯಲ್ ತಕ್ಕಯುತಮದುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೯೪

ಏಲಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟುಮೊಸರೊಳ್| ಸಾಲದೆ ಕಳಲಾಗಿ ಕುಡಿಸಲಣಲೆಯ ವಿಷಮಂ
ಸೋಲಿಸುಗುಂ ಕಣಾಂ'ಜಿತ' ಮೇಲಪಿತಮದರ್ಕೆ ಬೇಟೆ ಮದುಗಳೊಳಾವೇ ೯೫

ಅಣಲೆ ಬೆಳುವಾಲಕುಪವಿಷ| ಮೇಸೆಸಲದೇಂ ಹೊನ್ನೆಗಬ್ಬನಾದಿಯ ಮತ್ತೇಂ
ಭಣಿತಂ ನೀಲಿಗೆ ಕುಡುಗಾರ್ಜಾದಿಂದಮೃತೋಪಮಾನಮೆಂಬುದು ಪುಸಿಯೇ ೯೬

ಕುಡುವುದು ಶುಂಠಿಯುಮಂ ಮೇಣ್| ತಡೆಯದೆ ಶಿವೆಯೊಂದನೀವುದುಷ್ಣೋದಕದಿಂ
ಕಡಸಿಗಿಯ ಸೊಕ್ಕನಟಿಗುಂ| ಪೊಡವಿಯ ಬೆಳಲಿಗೆ ತೊಳಸಿ ಗುಗ್ಗುಳು ಮರಿಚಂ ೯೭

ನಸುಗುನ್ನಿಯು'ಸೊಕ್ಕಿಂ' ಪಸುವಿನ ಪೃತಮಲ್ಲದಂದು ಭಸಿತಂ ಮೇಣ್ ನೀ
ಲಿಸಮೇತಂ ಹಂಸಪಾದಿಯು| ಮೆಸೆವ ಸುಗಂಧಿಗಳೆ ಬಗೆಯಲುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೯೮

ನಟುವಂಜಿ ನೆಲಾವರೆಗಳ್| ತುಣುಚಿಯ ಕರಿಯಂ ಜಲಾನ್ವಿತಂ ಪೂಸುಗೆ ಮೇಣ್
ಪಟಿಗುಂ ಪಂಕದ ಲೇಪದಿ| ನಟಿ ನಸುಗುನ್ನಿಯ ವಿಷಂ ಭಿಷಗ್ಗರ್'ಮತದಿ' ೯೯

ತೊಳಸಿಯ ಕರಿ ಸುಬುಕಾರಂ| ಗಳುಮಂ ಕಳಿಯುಕ್ತಮಾಗಿ ಪೂಸುಗೆ ಮೇಣಾ
ಗಳೆ ಕರ್ಡಮದಿಂ ಪೂಸಲ್| ಕಳಿಗುಂ ಸಂದೇಹಮೇಕೆ ತುಣುಚಿಯ ತಿನಿಸಂ ೧೦೦

೯೩. ತಾವರೆಯ ಎಲೆ ಸಕ್ಕರೆ ಆವರಿಕೆಯ ಹೊಸಸೊಪ್ಪನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ಹಾಕಿ ಅರೆದು ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಬೇವಿನ ವಿಷ ಪರಿಹರ, ಕೇಳು ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ. ೯೪. ಸುಣ್ಣದಿಂದಾದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಕೆಮ್ಮುಣ್ಣನ್ನೂ, ನೆಲ್ಲಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ತಾರೆಯ ಕಾಯಿಯನ್ನೂ ಚಿತ್ರಮೂಲದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಏಲಕ್ಕಿಯನ್ನೂ ಮಜ್ಜಿಗೆಯೊಡನೆ ಕೊಡುವುದು ಉಪವಿಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೯೫. ಏಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮೊಸರು ಅಥವಾ ಮಜ್ಜಿಗೆಯೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಅಣಲೆಯ ವಿಷಪರಿಹರ. ಆಮೇಲೆ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮತ್ತು ಗಂಜಿಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಅಪಿತವಾಗಿವೆ, ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಮದ್ದುಗಳಿರುವುವೆ ? ೯೬. ಬೆಳುವಾಲಕ್ಕೆ ಅಣಲೆಯನ್ನೂ ಹೊನ್ನೆಗೆ ಅಪ್ಪನಾದಿಯನ್ನೂ ನೀಲಿಗೆ ಭಣಿತವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷಣವೇ ಅದು ಅಮೃತಸಮಾನವಾಗುವುದೆಂಬುದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ೯೭. ಶುಂಠಿ ಅಥವಾ ಅಿಗಳುಶುಂಠಿಯನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಡಸಿಗಿಯ ವಿಷವೂ ತುಳಸಿ ಗುಗ್ಗುಳ ಮರಿಚಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಬೆಳಲಿಗಿಯ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೯೮. ನಸುಗುನ್ನಿಯ ಸೊಕ್ಕಿಗೆ ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪ ಇಲ್ಲವೆ ಭಸಿತ ಅಥವಾ ನೀಲಿಯನ್ನು ಹಂಸಪಾದಿ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧಿಗಳೊಡನೆ ಸೇರಿಸಲು ಉಪವಿಷಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ೯೯. ನಡುವಂಜಿ ನೆಲಾವರೆ ತುರುಚಿಗಳ ಸುಟ್ಟ ಕರಿಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಇಲ್ಲವೆ ಪಂಕದ ಲೇಪನಮಾಡಲು ನಸುಗುನ್ನಿಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ಎಂಬುದು ವೈದ್ಯರ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೦೦. ತುಳಸಿಯ ಕರಿ ಮತ್ತು ಸುಬುಕಾರಗಳನ್ನು ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಇಲ್ಲವೆ ಕರ್ಡಮದಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ತುರುಚಿಯಿಂದಾದ ನವೆಯ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹ ಬೇಡ.

ಪರ್ಪಟಕದ ಕಷಾಯಮು! ದೊಪ್ಪವರುಷ್ಕರದೊಳಾದ ಶೋಭೆಯುಮಂ ತಾ
ದರ್ಪಮನಾಗಳೆ ತೊಲಗಿಪು! ದೊಪ್ಪವ ಮುತ್ತದ ಕಷಾಯಮುಂ ಮೇಣ್ ಕಳೆಗುಂ ೧೦೧

ಸುಪವಿತ್ರ ಫಲತ್ರಯಮುಂ! ವಿಪಾಕಮೆನಿಸಿದ್ ವಾರಿಯುಂ ಮೇಣ್ ಪಾಲ್ಪರ
ದಪರಿ ಸುಪಾಕದ ಜಲದಿಂ! ವ್ಯಪಕತಮಾಗಿಪ್ಪದಲ್ತೆ'ಕೇರಮದಾಪ್ಪಂ'! ೧೦೨

ವರಸೊಗದೆ ಸಿತಂ ಮೇಣ್ ತುಂ! ಬುರಮೂಲದ ಪಾನ ನೀಲಿ ಕರ್ಕೋಟಕಿಯಂ
ಬುರುಹದ ಕೇಸರಮಿವು ತಾ! ನರುಷ್ಕರದ ಪುಣ್ಣೆ ಬೇಟೆವೇಟೆ ರಹಸ್ಯಂ ೧೦೩

ಕರದಿಂ ಮುಟ್ಟದೆ ತೊಳೆ ನೀಂ! ನರಮೂತ್ರದೊಳಲ್ಲದಂದು ಬಿಸಿಯಂಬಿಲದಿಂ
ಪಿರಿದನಿಪ ಗೇರಪುಣ್ಣಳ! ನಿರದಿಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟದರ್ಕೆ ದಿವ್ಯೋಷಧಮಂ ೧೦೪

ಮ|| ಸತಿಲಕ್ಷೀರಮುಮಂತುಮಲ್ಲದೊಡೆ ಸಾಜ್ಯಂ ಮೇಘನಾದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಮ
ಪ್ರತಿಮಂ ತುಂಬುರಸೊಪ್ಪೆಯಲ್ಲದೊಡಮಾ ತಾಂಬೂಲವಲ್ಲಿದಲಂ
ಕ್ಷಿತಿಯೊಳ್ ಪರ್ಪಟಕಂ ಸಹಾಂಬುವನಿಶಂ ಗೇರ್ ತಿಂದು ಪುಣ್ಣಗೆ ಲೇ
ಪಿತಮಾಗಲ್ಪಿದೆಯ್ವಿ ಮಾಣ್ಣ ತನು ಶೋಭಾಕ್ರಾಂತನಪ್ಪಂ ನರಂ ೧೦೫

ಮನುಜಗೇ ಗೇರಪುಣ್ಣಳ! ಘನಮಾಗಿರೆ ಕುಟಜಪುಷ್ಪಮಂ ಪೂಸುಗೆ ಮೇಣ್
ಘನನಾದಿಯೊಳಾಜ್ಯಮುಮಂ! ತನುಲೇಪಂಗೆಯ್ವಿ ಮೆಯ್ಯ ಪುಣ್ಣ್ ಮಾಣ್ಣಂ ೧೦೬

ತಿಲ ದೂರ್ವೆ ಸೊಗದೆಯೆಂಬಿವ! ನಲಸದೆ ಪೂಸಲ್ಕರುಷ್ಕರಾವಿದ ಪುಣ್ಣ್
ನಲಸದೆ ಪೋಕುಂ ಮೆಯ್ಯೊಳ್! ಸುಲಲಿತ ಕವಿಪಿಕವಸಂತನಿಷ್ಕೋಕ್ತಿಯೊಳಂ ೧೦೭

ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ಕಿಟುಕುಸಾಲೆಯು! ನಲ್ಲದೊಡೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಮಯಣಯುತಮಾದುದಳಿಂ
ದಲ್ಲದೊಡೆ ಮಧುಕ ಫೃತದಿಂ! ನಿಲ್ಲವು ಭಲ್ಲಾತಕಾಖ್ಯಮೊಂದಿದ ಪುಣ್ಣ್ ೧೦೮

೧೦೧. ಪರ್ಪಟಕದ ಕಷಾಯವು ಗೇರಿನಿಂದಾದ ಹುಣ್ಣಿನ ಊತವನ್ನೂ, ಮುತ್ತದ ಕಷಾಯವು ಹುಣ್ಣಿನ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನೂ ಅಡಗಿಸುತ್ತವೆ. ೧೦೨. ಪವಿತ್ರವಾದ ತ್ರಿಫಲೆಯ ಕಷಾಯವೂ ಮತ್ತು ಪಾಲ್ಪರದ ಪಾಕದಿಂದಾದ ಜಲವೂ ಗೇರಿನಿಂದಾದ ಹುಣ್ಣನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತವೆ. ೧೦೩. ಸೊಗದೆ ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ತುಂಬುರದ ಬೇರಿನ ಕಷಾಯದ ಸೇವನೆ, ನೀಲಿ ಕರ್ಕೋಟಕಿ ಮತ್ತು ತಾವರೆಹೂ ಕೇಸರಗಳು ಗೇರುಹುಣ್ಣಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಔಷಧಗಳಾಗಿವೆ. ೧೦೪. ಗೇರಿನಿಂದಾದ ಹುಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಮುಟ್ಟದೆ ನರಮೂತ್ರ ಇಲ್ಲವೆ ಬಿಸಿಯ ಗಂಜಿಯಿಂದ ತೊಳೆದು, ಅನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯ ಔಷಧವನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕು. ೧೦೫. ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಅಥವಾ ತುಪ್ಪ ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ತುಂಬುರಸೊಪ್ಪು ಇಲ್ಲವೆ ವೀಳಿಯದೆಲೆ ಪರ್ಪಟಕಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಗೇರಿನಿಂದಾದ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಲೇಪಿಸಲು ವಾಸಿಯಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಮನುಷ್ಯನಾಗುವನು. ೧೦೬. ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಗೇರಹುಣ್ಣುಗಳು ಅತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಬೆಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಹೂವನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಘನನಾದಿಯನ್ನು ಲೇಪ ಮಾಡಲು ಶರೀರದಲ್ಲಿನ ಹುಣ್ಣುಗಳು ವಾಸಿಯಾಗುವವು. ೧೦೭. ಎಳ್ಳು ದೂರ್ವೆ ಸೊಗದೆ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಗೇರಿನ ಹುಣ್ಣುಗಳು ವಾಸಿಯಾಗುವವೆಂಬುದು ಕವಿಕೋಗಿಲಿಗೆ ವಸಂತನಂತಿರುವವನ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ೧೦೮. ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ಇಲ್ಲವೆ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಮಯಣಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಅತಿಮಧುರ ಮತ್ತು ತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದರೆ

ನೀರಂ ನೆಯ್ಯಂ ಪೊಯ್ತುಂ ಚಾರಿಸಿ ವಳಿಗೆಯೊಳೆ ಬಿಡದೆ ನೂಜ್ಜೊಟ್ಟರೆಗಂ ನೀರಿಂದೆ ತೊಳೆದು ಪೂಸೆ ನಿ ವಾರಿಸುಗುಂ ಗೇರಪ್ಪಣ್ಣನಂತಾ ಕ್ಷಣಾದಿಂ	೧೦೯
ಕಜುಕೆಯ ರಸಭಾಗಂ ನಾ ಲ್ಲೂಸೊಳಂ ಪೊಯ್ ಫೃತಮನೊಂದುಮಂ ರಸಮಣಿಯಲ್ ನಣಿಯಟ್ಟು ಫೃತದ ಲೇಪದೆ ಪಟುಗುಮರುಷ್ಕರದ ಪುಣ್ಯಳಂತಾ ಕ್ಷಣದೊಳೆ	೧೧೦
ಕರಿಯೆಳ್ಳೆ ¹ ಮೈರು ¹ ಬೆಣ್ಣೆಯೊ ಕರಿಸಿನಮನದಲ್ಲದಂದು ತಿಲ ಪಿಚುದಳಮಂ ಬೆರಸರಿಸಿನಮಂ ಪೂಸು ತ್ರಿರೆ ಕೇರಿದಾದ ಪುಣ್ಯಳಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ	೧೧೧
ಕರಿಯೆಳ್ಳಂ ಗೋಕ್ಷೀರದೊಳರೆದೆಮೈರು ಬೆಣ್ಣೆವೆರಸು ಮೇಣ್ ಬೆಣ್ಣೆಯೊಳಂ ದರಿಸಿನಮನಪ್ಪನಾದಿಯೊ ಕರೆದಿಕ್ಕಲ್ ಕೇರಪ್ಪಣ್ಣಳಿರವಮೋಘಂ	೧೧೨
ತುಂಬುರಬಿತ್ತುಂ ಸಿತಮುಂ ತಾಂಬೂಲದಲಂಗಳಿನಿತನೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳಂ ಕೊಂಬುದು ಕೇರಿನ ಪುಣ್ಯಳ ಕುಂಬು ಕೊಂಡಾದ ವಿಷಮನಟುಗುಮವಶ್ಯಂ	೧೧೩
ಲೊಕ್ಕಿಗೆ ತಕ್ಕಂ ವಿಶ್ವಂ ಕಕ್ಕಿಗೆ ತಾಂ ಪೆಸಟಕಟ್ಟು ಮೇಣಾ ಗಣಜಲೆಯುಂ ನಿಕ್ಕುವ ಮಧುಕಂ ತಕ್ರಮಿ ವಕ್ಕುಂ ಪ್ರತಿಗರಳಮಿಂತು ಪರಹಿತಚರಿತಾ	೧೧೪
ದುತಿಗದಕ್ಕುಂ ಪ್ರತಿಗರ ಕಂ ತಿಳಿ ನೀಂ ಬಳ್ಳಿಸೊಂಡೆಯುಂ ಬೆಲ್ಲಂ ಮ ತ್ತಂತು ಕುರುಟಿಗೆಗಮಿದು ಸಿ ದ್ವಾಂತಮೆನಲ್ ಕೊಗ್ಗಿ ನೆಲ್ಲಿಯುಂ ಪ್ರತಿಗರಳಂ	೧೧೫
ಹಿಂಗುಂ ವಿಶ್ವಂ ಬೆರಸಿ ^೨ ರ ಲೇಂ ^೩ ಗಳ ಚಿತ್ರಕದ ವಿಷಮವಿಷದ ವಿರೋಧಂ ಸಂಗಳಿಸಿದ ಗುಂಜಾಮದ ಮಂ ಗೆಲಲೇನಪ್ಪನಾದಿಯೊಂದದಮೋಘಂ	೧೧೬

ಗೇರಿನಿಂದಾದ ಹುಣ್ಣುಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ೧೦೯. ನೀರು ಮತ್ತು ತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ವಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಬಿಡದೆ ನೂರು ಬಾರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಿ, ಹುಣ್ಣನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ಹೆಚ್ಚಲು ಗೇರಹುಣ್ಣು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೧೧೦. ನಾಲ್ಕು ಭಾಗ ಗರಿಕೆಯ ರಸವನ್ನೂ ಒಂದು ಭಾಗ ತುಪ್ಪವನ್ನೂ ಹಾಕಿ ರಸ ಇಂಗುವಂತೆ ಬೇಯಿಸಿ ಬಂದ ಫೃತದ ಲೇಪ ಮಾಡಲು ಗೇರಹುಣ್ಣು ಬಹುಬೇಗ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ೧೧೧. ಕರಿಯವಳ್ಳು ಎಮ್ಮೆಯ ಬೆಣ್ಣೆ ಅರಿಸಿನ ಇಲ್ಲವೆ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಹತ್ತಿಯ ಎಲೆ ಅರಿಸಿನಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರೆ ಗೇರಿನಿಂದಾದ ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪರಿಹರವಾಗುವುವು. ೧೧೨. ಕರಿಯೆಳ್ಳನ್ನು ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲೆರೆದು ಎಮ್ಮೆಬೆಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಅಥವಾ ಬೆಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಅರಿಸಿನ ಅಭಿನಾದಿಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಹೆಚ್ಚಲು ಗೇರುಹುಣ್ಣುಗಳು ವಾಸಿಯಾಗುವುವು. ೧೧೩. ತುಂಬುರ ಬೀಜ ಸಕ್ಕರೆ ವೀಳಿಯದೆಲೆಗಳನ್ನು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಗೇರಿನ ಹುಣ್ಣುಗಳಿಂದಾದ ವಿಷ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೧೧೪. ಲೊಕ್ಕಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಶುಂಠಿಗಳೂ, ಕಕ್ಕೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಗಣಜಲೆಯೂ ಮಧುಕ ಮತ್ತು ಮಜ್ಜೆಗೆಯೂ ಪ್ರತಿವಿಷಗಳಾಗಿವೆ. ೧೧೫. ದುತಿ (ಜಾಪಾಳ)ಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಬಳ್ಳಿಸೊಂಡೆ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲಗಳೂ, ಕುರುಟಿಗೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಕೊಗ್ಗಿ ನೆಲ್ಲಿಗಳೂ ಪ್ರತಿವಿಷಗಳಾಗಿರುವುದು ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆ. ೧೧೬. ಹಿಂಗು ಶುಂಠಿಗಳು ಬೆರೆತು ಚಿತ್ರಮೂಲದ ವಿಷವನ್ನೂ, ಅಭಿನಾದಿಯು ಗುರುಗುಂಜಿ ವಿಷವನ್ನೂ ಗೆಲ್ಲುತ್ತವೆಂಬುದು ಅಮೋಘವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಕುಸುಬೆಯ ರಸವಜದುಗ್ಧಂ! ಯಿಸೆವ ಹರೀತಕಿಯುಮಾದೊಡೊಂದೊಂದೆ ವಲಂ
 ದೆಸೆಗಿಡಿಕುಮಂಕೊಲೆಯ ಮದ! ಮೆಸಗುಮೆ ಪೇಟ್ ಕುಡಿಯೆ ವಾರಿಯಂ ಬುಧಬಂಧೂ ೧೧೭

ಬೆರಸಿದೊಡೆ ನುಗ್ಗಿ ಗೋರಣಿ! ಯೆಲೆಯಂಕೋಲೆಯ ಮದಕ್ಕೆ ಪದ್ಧಾಕ್ಷಿಯದೊಂ
 ದರುಟಾಳದ ಮದ ಶಮನಂಬೆರಸಿರೆ ಮಧುವಿಗೆ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ ೧೧೮

ವಿಷಮೆಕ್ಕೆಗೆ ಗಿಣೆಮೂಗಂ! ವಿಷಮುಂಗುರಿಗಂತೆ ಪಾಲು ಜಂಬೂತ್ವಚಮಾ
 ವಿಷದಣಬೆಗೆ ಮೊಸರಿಳೆಯೊಳ್! ಭಿಷಗ್ಗರರ್ ಹಿಂಗು ತಗಚೆಗುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೧೧೯

ಸೂರಣಿಕೆ ನೆಲ್ಲಿ ಮತ್ತಂ! ತೋರಂತಿರೆ ಪುಣಿಸೆಯೆಸೆವ ಪಣ್ ತಿಲಜಮದ
 ಕ್ಕಾರಯ್ಯ ತಕ್ರ ಗೂಜಿಲು! ಬಾರಿಸುಗಂತದಜ ಗರಳಮಂ ಗುಣನಿಲಯಾ ೧೨೦

ಕೆಸವಿನ ಸೂರಣದಸಕಮ! ನೆಸೆವಾ ವಾಸ್ತುಕದ ರಸಮದಲ್ಲದೊಡಂ ಮೇಣ್
 ವಸುಧೆಯೊಳಂತೆಳನೀರುಂ! ಮಸುಳಿಸುಗುಂ ಸಕಲ ಸುಜನಸೇವ್ಯನ ಮತದಿಂ ೧೨೧

ಇಳೆಯೊಳಗೆ ಹಸ್ತಿರ್ಣಗಿ! ಸಲೆ ಪುಳ್ಳುಂಬುಣಿಸೆಯುಪವಿಷಂ ಮೇಣ್ ತೈಲಂ
 ನೆಲಗುಳ್ಳದ ಮದಮಂ ತಾಂ! ತೊಲಗಿಸುಗುಂ ನೆಲ್ಲಿಯೊಂದೆ ಪರಹಿತಚರಿತಾ ೧೨೨

ಮುಂಗುಟುವಳ್ಳಿಯ ವಿಷಮಂ! ಸಂಗಳಿಸಿದ ಸಿತದೊಳಂ ಶತಾವರಿಯಲಿಗುಂ
 ಪಿಂಗಿಸುಗುಂ ಪಾಗಲ ವಿಷ! ಸಂಗತಿಯಂ ನೆಲ್ಲಿಯೊಂದೆ ಗುಣಗೂನಿಕಯಾ ೧೨೩

ದೀಪದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಮದಮು! ದ್ವಾವಿಸೆ ನಿಗುಂಡಿ ಮರಿಚದೊಳ್ ಸಮನಾಗ
 ಲ್ಲಾವಿನ ಪಾಲಿಂದೊಂಟೆ ಶು! ಭಾವಹಮಕ್ಕುಂ ವಿದಗ್ಧಪೂಡಾರತ್ನಾ ೧೨೪

೧೧೭. ಕುಸುಬೆಯ ರಸ ಆಡಿನ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಅಣೆಲೆಕಾಯಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದನ್ನು
 ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಅಂಕೋಲೆಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ೧೧೮. ನುಗ್ಗಿ ಗೋರಣಿವಲೆಗಳನ್ನು
 ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಅಂಕೋಲೆಯ ವಿಷವೂ, ಪದ್ಧಾಕ್ಷಿಯೊಂದನ್ನು ಮಧುವಿಂದ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ
 ಅರುಟಾಳದ ವಿಷವೂ ಉಪಶಮನವಾಗುವುವು. ೧೧೯. ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆಗೆ ಗಿಣೆಮೂಗನಗಡ್ಡೆಯೂ,
 ಮುಂಗುರಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ನೇರಿಲಹಣ್ಣಿನ ರಸವೂ ವಿಷದಣಬೆಗೆ ಮೊಸರೂ, ತಗಚೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಹಿಂಗೂ
 ಉಪವಿಷಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ವೈದ್ಯರ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೨೦. ಸೂರಣಿಗಡ್ಡೆಯ ವಿಷವನ್ನು ನೆಲ್ಲಿ
 ಮತ್ತು ಹುಣಿಸೆಯ ಹಣ್ಣೂ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯ ಮದವನ್ನು ಗೂಜಿಲು ಮತ್ತು ಮಜ್ಜೆಗಿಯೂ ನಿವಾರಿಸುತ್ತವೆ.
 ೧೨೧. ಕೆಸಪ್ಪ ಮತ್ತು ಸೂರಣದ ವಿಷವನ್ನು ಚಕ್ಕವತ್ತದ ರಸ ಇಲ್ಲವೆ ಎಳನೀರು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತವೆಂಬುದು
 ಎಲ್ಲ ಸುಜನಸೇವಕನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೨೨. ಹಸ್ತಿರ್ಣಯ (ಬಳ್ಳಿ ರಕ್ಕಸಿ)? ವಿಷಕ್ಕೆ ಪುಳ್ಳುಂಬುಣಿಸೆ
 ಅಥವಾ ತೈಲಗಳು ಉಪವಿಷಗಳಾಗಿವೆ, ನೆಲಗುಳ್ಳದ ವಿಷವನ್ನು ನೆಲ್ಲಿಯೊಂದೆ ಪರಿಹರಿಸುವುದು.
 ೧೨೩. ಮಂಗುರುವಳ್ಳಿಯ ವಿಷವು ಶತಾವರಿಯನ್ನು ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಹಾಗಲ ವಿಷವು
 ನೆಲ್ಲಿಯೊಂದರಿಂದಲೇ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ, ಕೇಳು ಗುಣಗೂನಿಕಯಾ. ೧೨೪. ನಿಗುಂಡಿ ಮತ್ತು ಮೇಣಸುಗಳ
 ಸಮಭಾಗವನ್ನು ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ದೀಪದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ವಿಷ ಪರಿಹರ, ಕೇಳು ವಿದಗ್ಧ

ಆವಾ ವ ಪ್ಲಂ ಮೆಲಿಲಾವಂ ತತ್ಪಲದ ಬೀಜಮಂ ತ್ರಿಕುಟದಿಂ
ಸೇವಿಸಲುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ ಭೂವಿಶ್ವತ ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ ೧೨೫

ಚ|| ಬೆರಸುಗೆ ಪುತ್ರಜೀವಿಯೊಳೆ ಕಂಬುವನಾ ನವಕೃಷ್ಣಜೀರಕಂ
ಬೆರಸರದೀಯೆ ತುಂಬೆಯ ಮದಾಪಹಮಲ್ಲದೊಡೇವುದಾವುದಂ
ಬೆರಸದೆ ಪಿಂಡಿ ನೀಂ ತುರುವೆಯಂ ರಸಮುದ್ಧವಮಾಗಲಂತದಂ
ಪರಿಹರಿಕುಂ ತದೀಯ ಮದಮಂ ವಿಭುವಂಶಲಲಾಮನುಕ್ತಿಯಿಂ ೧೨೬

ಮರಿಚ ಸುತಕ್ರಂಗಳ್ ತುಂ| ಬುರ ವಿಷಮಂ ಕಿಡಿಸುಗುಂ ಭಿಷಗ್ವರಮತದಿಂ
ಮೊಸರ್ವರಸುಂಟೋಗರಕಂ| ಪೆಸಪಿನ ಕಟ್ಟೀಂಟಲದಕೆ ಹಿತಮಂ ಮಾಯ್ಯಂ ೧೨೭

ಸುತಜೀವಿ ಕೃಷ್ಣಜೀರಕ| ಯುತಮಾಗಲ್ ಕಾಯಿವೆರಸು ಮೇಣ್ ತುಣುವೆಯನು
ದ್ಧತಮಾದ ರಸಮುಮೀಕ್ಷಿಸೆ| ಕ್ಷಿತಿಯೊಳ್ ತುಂಬೆಯ ಮದಾಪಹಂ ಗುಣನಿಲಯಾ ೧೨೮

ಮೊಸರ್ವರಸುಂಟೋಗರದಾ| ಮಿಸುಪ ಮದಂ ತೊಲಗುಗುಂ ನವೀನಮೆನಿಪ್ಪಾ
ಪೆಸಪಿನ ಕಟ್ಟುಂ ಕುಡಿಸಲ್| ವಸುಧಾತಲಮಾನ್ಯ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ ೧೨೯

ಉಳ್ಳಿ ಸಿತಂ ವ್ಯೋಷಂ ಪಯ| ವೊಳ್ಳಿದುದೆನಿಸಿದ್ ಬಂಚೆ ಮಡುವಾಗಲಿವಂ
ಕೊಳ್ಳು ತಿಲತೈಲಗೂಡೆ| ಯುಕ್ತುಗಳಾ ಗರಳಮಂ ಕರಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ ೧೩೦

ಹೂರಂ ತ್ರಿಕುಟಕಂ ಕಾ| ಬ್ಬೇರೆ ಸುತಕ್ಕೊಲಘಟ್ಟಿ ಸಿತ ಜಲಧರಮುಂ
ವಾರಿಯೊಳರದೀಂಟದುವೆ ನಿ| ವಾರಿಕು ಪಯಗೂಡಿದೆಯ್ಯಮುಳ್ಳಿನ ವಿಷಮಂ ೧೩೧

ಬಾದೇಂ ಪಿಟ್ಟಿಗೆ ಕದು| ಷ್ಣೋದಕಮಂ ಕುಡಿಯೆ ಲವಣಮಿಶ್ರದ ತಕ್ರಮ
ದೋದನಕುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ| ಮೇದಿನಿಯೊಳ್ ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ ೧೩೨

ಚೂಡಾರತ್ನಾ. ೧೨೫. ಆವಾ ವ ಹಣ್ಣುಗಳೇ ಆಗಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿದುದರಿಂದ ಆಗುವ ವಿಷಕ್ಕೆ ಆಯಾಯ ಹಣ್ಣುಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತ್ರಿಕುಟದೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೨೬. ಪುತ್ರಜೀವಿ ಕಂಬು ಕರಿಯಜೀರಿಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅರೆದು ಇಲ್ಲವೆ ತುರುವೆಯ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಬಂದ ರಸವನ್ನು ಕೊಡಲು ತುಂಬೆಯ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ರಾಜವಂಶಶಿಲಕನ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ೧೨೭. ತುಂಬುರ ವಿಷಕ್ಕೆ ಮೊಸು ಮಜ್ಜೆಗಳೂ, ಮೊಸರಿನೊಡನೆ ಉಂಡ ಆಹಾರದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಹೆಸರಕ್ಕಟ್ಟು ಹಿತವೆಂಬುದು ವೈದ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ೧೨೮. ಕಾಯಿಯೊಡನೆ ಪುತ್ರಜೀವಿ ಕರಿಯ ಜೀರಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ತುರುವೆಯ ರಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ತುಂಬೆಯಿಂದಾದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೨೯. ಮೊಸರು ಕೂಡಿ ಉಂಡ ಆಹಾರದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಹೆಸರಿನ ಕಟ್ಟನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೩೦. ಉಳ್ಳಿ ಸಕ್ಕರೆ ವ್ಯೋಷ (ಶುಂಠಿ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮೊಸು) ಪಯ (ಹಾಲು ಅಥವಾ ನೀರು) ಬಂಚೆ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಯ ಮುಳ್ಳಿನ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೩೧. ಹೂರ ತ್ರಿಕುಟಕ ಕಾಡುಹೀರೆ ತಕ್ಕೊಲದಗಂಧ ಕಲ್ಲಸಕ್ಕರೆ ಜಲಧರಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಸೇವಿಸಲು ಪಯಗೂಡಿದ ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಯ ಮುಳ್ಳಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೩೨. ಬರಿಯ ವಾದದಿಂದೇನು ? ಹಿಟ್ಟಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಉಪ್ಯಮಿಶ್ರಿತ ಮಜ್ಜಿಗೆಯ ಮದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಸಿಯಾದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದರೆ ಉಪಶಮವಾಗುವುದು.

ಮರಿಚ ಶಿಖಿ ಶುಂಠಿ ಬೇವಿನ| ಸುರಸಂ ಗಣಿಜಲಯಮೂಲ ಸೈಂಧವಸಹಿತಂ
ಪರಿಮದಿಸಿ ಕುಡು ವಾರಿಯೊ| ಇರದಶನದ ಸೊಕ್ಕುಮುಟ್ಟಿವುದೊಂದಚ್ಚರಿಯೇ ೧೩೩

ವರ್ಣಾನ್ನಮಿಶ್ರಿತಂ ಪರಿ| ಪೂರ್ಣಂ ಕೊಂಡವಿಳ ಶಾಕಪಾಕಾದಿಗಳಂ
ಪೂರ್ಣಫಲಭೇದಮಂ ಸಂಕೀರ್ಣಂಗೊಂಡಂಗೆ ಲವಣತಕ್ತಂ ಶುಭದಂ ೧೩೪

ವಿದಳಾನ್ನ ಸರ್ವಶಾಕಂ| ಕದಶನಮಿವನುಂಡವರ್ಗೇ ಶುಂಠಿಗಳುಂ ತ
ಕ್ರದೊಳೊಂದಿದ ಭಯಮುಂ ಮೇಣ್| ವಿದಳಿಸುಗುಂ ತದ್ವಿಷಂಗಳಂ ಬುಧಮಿತ್ರಾ ೧೩೫

ಅಪರಿಮಿತಮಪ್ಪ ವಿದಳಾ| ನೃಪತ್ರಫಲಶಾಕ ಭೋಜನಂಗಳ ವಿಷಮುಂ
ವ್ಯಪ್ತತಮಂಬಿಲ ದಧಿಯಿಂ| ಗುಪಶಮಮಕ್ಕುಂ ವಿವೇಕಚೂಡಾರತ್ನಾ ೧೩೬

ಕರಿಯೆಲೆಯ ರಸದೊಳಂ ಸಿಂ| ಧುರುಹಂ ಮಗಧರುಹ ವಿಶ್ವಮಂ ಮೆಲ್ಲುದು ಮೇಣ್
ವರ ಕಟುಕರೋಹಿಣಿಯುಮಂ| ಚರಿಸುಗೆ ಟಂಕಣಮನಧಿಕ ಭೋಜನ ವಿಷಮುಂ ೧೩೭

ನೀರಿಂ ಶುಂಠಿಯುಮಂ ಬಿ| ನ್ನೀರಿಂದಣೆಲೆಯುಮನೀಂಟಿ ಕಡಸಿಗೆಯ ರಸಂ
ಕ್ಷೀರಕ್ಕಪ್ಪವಾಸಂ ಮೇಣ್| ಧಾರಾಧರನಾದಿ ಮತ್ತಮುಪವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೧೩೮

ಪೊಸ ಪೆಸಟ ಕಟ್ಟುಮಂ ಕುಡಿ| ವಸುಧಾಫಲ ಭೋಜನಂಗಳಂ ಮಾಲ್ಪುದು ಶುಂ
ಠಿಸಮೇತ'ಮ'ಭಯಮಂ ಮುಟು| ಗಿಸಿಕೊಂಬುದು ಮೊಸರ ವಿಷಮನಂತದು ಕಳೆಗುಂ ೧೩೯

ಕುಡು ಶರ್ಕರೆಯುಂ ಮೊಸರಿಂ| ತೊಡರ್ದ ವಿಷಂಗಳುಮನಳು'ಕುಂ ತಕ್ತದ ಸೊ
ಕಡಸುಗುಮದಣಿಂ ಮರಿಚಂ| ಕೆಡಿಸುಗುಮದು ತಕ್ರಮರಿಚಮೆಂಬುದು ಧರೆಯೊಳ್ ೧೪೦

ತಡೆಯದೆ ತಕ್ತದ ವಿಷಮಂ| ತೊಡೆಗುಂ ತಲೆದೋಜದಂತಾಕ್ಷಣದೊಳ್ ತಾಂ
ಕಡಸಿಗೆಯೆಸರ್ನಾಳರಮಂ| ಕುಡುವುದು ಮದುರ್ಗಳಿದರ್ಕೆ ದೊರೆ ಪೆಟತುಂಟೀ ೧೪೧

೧೩೩. ಮೊಸು ಶಿಖಿ (ಚಿತ್ರಮೂಲಿಕೆ) ಶುಂಠಿ ಬೇವಿನ ರಸ ಗಣಜಿಲದ ಬೇರು ಸೈಂಧವಗಳನ್ನು
ಅರೆದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅನ್ನದ ಸೊಕ್ಕು ನಿವಾರಣೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿದೆ? ೧೩೪.
ಮಿಶ್ರಿತಾನ್ನ ಶಾಕಪಾಕಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಪೂರ್ಣಫಲಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಸ್ವಸ್ಥರಾದವರಿಗೆ
ಉಪ್ಪುಮಿಶ್ರಿತ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ೧೩೫. ಬುಧಮಿತ್ರನೇ ಕೇಳು, ವಿದಳಾನ್ನ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ
ಶಾಕಾನ್ನಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ ವಿಷಗಳನ್ನು ಶುಂಠಿಯೂ ಲಾಮಂಚವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ ಮಜ್ಜೆಗಿಯೂ
ಪರಿಹರಿಸುತ್ತವೆ. ೧೩೬. ಅಪರಿಮಿತವಾದ ವಿದಳಾನ್ನ ಪತ್ರ ಫಲಶಾಕಾಹಾರಗಳ ವಿಷವನ್ನು ಅಂಬಿಲ
ಮತ್ತು ಮೊಸರುಗಳು ನಿವಾರಿಸುತ್ತವೆ, ಕೇಳು ವಿವೇಕಚೂಡಾರತ್ನಾ ೧೩೭. ಕರಿಯೆಲೆಯ ರಸದೊಡನೆ
ಲಕ್ಕಿಸೊಪ್ಪು, ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮತ್ತು ಶುಂಠಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ ಮತ್ತು ಬೆಳುಗಾರಗಳನ್ನು
ಸೇವಿಸಲು ಅಧಿಕ ಭೋಜನದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೩೮. ಶುಂಠಿಯನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ, ಅಣೆಲೆಯನ್ನು
ಬಿಸಿನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಹಾಗೂ ಕಡಸಿಗೆಯ ರಸ, ಮೇಘನಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಉಪವಾಸ
ಹಾಲಿನಿಂದಾದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಉಪವಿಷವಾಗಿವೆ. ೧೩೯. ಹೊಸ ಹೆಸರುಕಟ್ಟನ್ನು ಕುಡಿಯಲು, ವಸುಧಾಫಲ
ಭೋಜನ ಮಾಡಲು, ಶುಂಠಿ ಮತ್ತು ಲಾಮಂಚಗಳನ್ನು ಬೇಯಿಸಿದ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು
ಮೊಸರ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೧೪೦. ಸಕ್ಕರೆಯು ಮೊಸರಿನಿಂದಾದ ವಿಷವನ್ನೂ ಮೊಸು
ಮಜ್ಜೆಗಿಯ ಸೊಕ್ಕನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ತಕ್ರಮರಿಚವೆಂದು ಹೇಳುವರು. ೧೪೧. ಮಜ್ಜೆಗಿಯ
ವಿಷವನ್ನು ಕಡಸಿಗೆ ಮತ್ತು ಶುಂಠಿಯ ರಸಗಳು ಆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ನಾಶಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿದೂರೆಯಾದ

ಮರಿಚಂ ಮಾಕ್ಷಿಕ ಕೂಷ್ಮಾಂ| ಡರಸಂ ತಾಂಬೂಲದಳರಸಂಗಳನೀಂಟಲ್
ಪಟುಗುಂ ಮೇಣ್ ಬಿಸುನೀರ್ ಗಡ| ತರಣಿಗೆ ತಮವೋಡುವಂತೆ ತುಪ್ಪದ ಗರಳಂ ೧೪೨

ಕುಂಬಳದ ಫಲರಸಂ ಮೇ| ಣೆಂಬಿನ ಲೊಕ್ಕಿಯ ಕಷಾಯಮುಂ ಕೆ(ಕು)ಡಿಸುಗುಮು
ಷ್ಣಾಂಬುವೆ ಮೇಣಾ ಮಧುವಿಂ| ತಿಂಬಿದ ವಿಷಮಂ ವಿವೇಕ ಚೂಡಾರತ್ನಾ ೧೪೩

ಮಧುವುಂ ಗೋಘೃತಮುಂ ಕೂಡೆ ಧಾತ್ರಿಯೋಳ್ ಕೊಂಡೊಡುದು ವಿಷಂ ಭಾವಿಪೊಡಂ
ಸುಧೆಗೊಯೆನಿಪಂಗುರಮಂ| ಬುಧರೀವುದದರ್ಕದಪವಿಷಂ ಗುಣನಿಳಯಾ ೧೪೪

ಕಂಗುಂಗೆಯೆಣ್ಣೆಗಿಕ್ಕುರ| ಸಂಗಳೆ ಭಾವಿಸೆ ತಿಲಕ್ಮರರ್ಕನ ಮೂಲಂ
ಸಂಗಳಿಸಿದ ತಿಲಜಕ್ಕೆ ಮ| ನಂಗೊಳಿಸುವ ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷಬೀಜಮಿವರಿಗಳ್ ೧೪೫

ಸಿತಯುತದ ಪಯಃಪಾನಮ| ದತಿಶಯದಿಂ ಕಳೆಗುಮೆಸೆವ ತೈಲದ ವಿಷಮಂ
ಘೃತಸಿತ ಮಧುವುಂ ಮೇಣೀ| ಕ್ಷಿತ್ರಿಯೋಳ್ ತದ್ಗರಳನಾಶನಂ ಬುಧಬಂಧೂ ೧೪೬

ಮಳಯರುಹ ನಾಗಕೇಸರ| ಮಿಳೆಯೋಳ್ ಸಬ್ಬಸಿಗಿಯುಪವಿಷಂಗಳೆನಿಕ್ಕುಂ
ಹುಳಿಸೆಯ ಹುಳಿಯುಂ ಗುಡಮುಂ| ತಿಳಸಂಭವಮೆನಿಸಿದೆಣ್ಣೆಗಮಳಚರಿತ್ರಾ ೧೪೭

ಎಳ್ಳಗಸೆಯ ತೈಲಕ್ಕುಂ| ಬೆಲ್ಲಂ ಪುಣಸೆಯ ಫಲೋದ್ಗತಂ ಪ್ರಳಿವೆರಸಲ್
ನಿಲ್ಲದೆ ಕುಡಿಸಲ್ಪುಪವಿಷ| ಮಲ್ಲದೆ ಪೇಟೆದಕೆ ಬೇಟೆ ದೊರೆ ಪೆಟತುಂಟೇ ೧೪೮

ಕೊಣೆಯೊಳೆ ಬೇವಿನೆಣ್ಣೆಗಿರೇಣುಕ ಕುಟಜಂಗಳರಿಗಳಕ್ಕುಂ ಧರೆಯೋಳ್
ಮೇಣಾಡಲದೆಣ್ಣೆಗೆ ಸ| ಪ್ರಾಣಿಸದೊಡೆ ತುಳಸಿ ಗುಡ ಸಿತಂ ಹಿತಮಕ್ಕುಂ ೧೪೯

ಎಳನೀರುಂ ಸಕ್ಕರೆ ಸೊರೆ| ಯೆಲೆಯುಂ ಪ್ರತಿವಕ್ಷಮಿಳೆಯೊಳಕ್ಕುಂ ಪಾಲೋಳ್
ಕೆಳೆಗೊಂಡ ಕಬಲೆಯಿಂದಂ| ವಿಳತರಮೆನಿಸಿದ ಮದಕ್ಕೆ ಬುಧಜನಮಿತ್ರಾ ೧೫೦

ಮದ್ದುಗಳು ಬೇರೆ ಇರುವುವೇ? ೧೪೨. ಮೇಣಸು ಜೇನುತುಪ್ಪ ಕುಂಬಳ ಮತ್ತು ವೀಳೆಯದೆಲೆಗಳ
ರಸವನ್ನು ಮತ್ತು ಬಿಸಿನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಕತ್ತಲೆಯೋಡುವಂತೆ ತುಪ್ಪದ ವಿಷ
ಪರಿಹರ. ೧೪೩. ಕುಂಬಳಕಾಯ ರಸ ಅಥವಾ ಲೊಕ್ಕಿಯ ಕಷಾಯ ಮತ್ತು ಬಿಸಿನೀರು ಜೇನುತುಪ್ಪದಿಂದಾದ
ವಿಷವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತವೆ. ೧೪೪. ಜೇನುತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪ ಕೂಡಿ ಆದ ವಿಷಕ್ಕೆ
ಜೇನುತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಅಂಗುರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದಕ್ಕದೇ ಉಪವಿಷವಾಗುತ್ತದೆ. ೧೪೫. ಕಂಗುಂಗೆಯೆಣ್ಣೆಯು
ವಿಷಕ್ಕೆ ಕಬ್ಬಿನ ಹಾಲೂ, ಎಳ್ಳಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಎಕ್ಕದ ಬೇರೂ, ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯು ವಿಷಕ್ಕೆ ಕೊಳವಳಿಕೆ ಬೀಜಗಳೂ
ಶತ್ರುಗಳಾಗಿವೆ. ೧೪೬. ಸಕ್ಕರೆಗೂಡಿದ ಹಾಲನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ, ತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ
ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಎಣ್ಣೆಯ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬುಧಬಂಧುವೆ ನೀನು
ತಿಳಿದುಕೊ. ೧೪೭. ಶ್ರೀಗಂಧ ನಾಗಕೇಸರಗಳು ಸಬ್ಬಸಿಗಿಯ ವಿಷಕ್ಕೂ ಹುಣಿಸೆಹುಳಿ ಬೆಲ್ಲಗಳು
ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಗೂ ಉಪವಿಷಗಳೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿ ಅಮಳಚರಿತ್ರಾ. ೧೪೮. ಎಳ್ಳಗಸೆಯ ಎಣ್ಣೆಗೆ ಬೆಲ್ಲ ಮತ್ತು
ಹುಣಿಸೆಹುಳಿಯು ಉಪವಿಷವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಬೇರೆ ಔಷಧವಿದೆಯೇ ಹೇಳಿ. ೧೪೯.
ಬೇವಿನೆಣ್ಣೆಯು ವಿಷಕ್ಕೆ ರೇಣುಕ ಕೊಡಸಿಗಳು ಶತ್ರುಗಳಾಗಿವೆ, ಔಡಲದೆಣ್ಣೆಯು ವಿಷನಿವಾರಣೆಗೆ ತುಳಸಿ
ಗುಡ ಸಕ್ಕರೆಗಳು ಹಿತಕಾರಿಗಳಾಗಿವೆ. ೧೫೦. ಎಳನೀರು ಸಕ್ಕರೆ ಸೋರೆಯೆಲೆಗಳು ಕಳಲೆಯ ಹಾಲಿನಿಂದಾದ

ಸೋಗಯಿಪ ಹಿತಕರಮಪ್ಪಾ! ತಗಚೆ ಗಡಂ ತಾಂ ವಿಪಕ್ಷಮಕ್ಕುಂ ಬಿದಿರಿಂ
ದೋಗದಿರ್ದ ಕಲಿಲೆಗಂ ತಾ! ನಗಣೆತ ಗುಣನಿಲಯ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ ೧೫೧

ಸಲೆ ಮರಿಚ ನಾಗರಂಗಳನಳೆಯಿಂ ಕೋಳಲಧಿಕಮಪ್ಪ ಜೋಳದ ಸೊಕ್ಕಂ
ತೊಲಗಿಸುಗುಮಖಳ ವಿದ್ಯಾ! ಜಲನಿಧಿಯೆಂದೆನಿಪ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ ೧೫೨

ವರಮೇಘ ಶುಂಠಿ ಸೈಂಧವ! ಮರಿಚಂ ಮಾಗಧಮಿವೆಲ್ಲಮಂ ತತ್ತದೊಳಂ
ಬೆರಸರೆದು ಕುಡಿಸೆ ಜೋಳದ! ಕರಮರಿದೆನಿಸಿದ ವಿಷಂಗಳಂ ಸಂಹರಿಕುಂ ೧೫೩

ಅಲಸದೆಯಗಸೆ ಕಷಾಯದ! ಜಲಮಂ ತ್ರಿಕಟುಕದ ಸಿಂಧುವಾರದ ಯುತದಿಂ
ಘಳಿಲನೆ ಕುಡುವುದು ನರರೋಳ! ನೆಲಸಿದ ಸಾವೆಯ ಮದಂಗಳಂ ಸಂಹರಿಕುಂ ೧೫೪

ಮ|| ಲಶುನಂ ನಾಗರ ಹಿಂಗರಿಷ್ಟಮಿನಿತಂ ಕೂಡಿಟ್ಟು ಮತ್ತಂ ಕ್ರಿಯಾ
ಕುಶಲಂ ಭಾವಿಸೆ ದುಗ್ಗದಿಂದತಿವಚಾ ಸಂಯೋಗದಿಂದೀಗೆ ವೈ
ದ್ಯಶತಂಗಳ ಪೆಜಿವೇಕೆ ರಾಗಿಯ ವಿಷಂ ಕೆಯ್ಯೊಡು ಬಿಟ್ಟುಗೆ ತ
ತ್ವಶಮಂ ತಾನಿದು ಸಾಲ್ಗುಮೊಂದೆ ಬಗೆಯಲ್ ಶ್ರೀಮಂಗರಾಜೋಕ್ತಿಯಿಂ ೧೫೫

ವರಕೋಷ್ಯ ರಾಮಶಂಗಳ! ನರೆದೊಂದಾಗಿರಲು ಪಾಲೋಳಿವುದು ಮತ್ತಂ
ಪರಿಹರಿಪುದಾಕ್ಷಣಂ ತಾಂ! ಧರೆಯೋಳ್ ರಾಗಿಯ ವಿಷಂಗಳಂ ಗುಣನಿಯಾ ೧೫೬

'ಇರದಟ್ಟಿ'ಹತ್ತುವಂ ನಾ! ಗರಮುಂ ಹೆದ್ದುಂಬೆಯೆಂಬಿವಂ ತತ್ತದೊಳಂ
ತರೆದೀಗೆ ನವಣೆಯಿಂದಂ! ಪೊರೆದ ವಿಷಂ ತೀರ್ಗುಮೆಂದನಮಲಚರಿತ್ರಂ ೧೫೭

ಬರಗಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಕುಂಬಳ! ದ ರಸಂ ತಾನಕ್ಕುಮುಪವಿಷಂ ಕೋದ್ರವದಿಂ
ಪೊರೆದ ವಿಷಂ ಪರಿಹರಿಪುದು! ಮರಿದೇ ಕೂಷ್ಠಾಡರಸ ಗುಡಾನ್ನಿತಪಾನಂ ೧೫೮

ಮರಿಚಂ ಕುಂಬಳದಲೆಯುಮ! ನರೆದ ರಸಂ ಸಿಂಧುವಾತಮಂ ಕೂಡಿ ಬಲು
ಕ್ಕಿರದೀಂಟಲ್ ಹಾರಕ್ಕಿಯ! ಪಿರಿದೆನಿಪ ವಿಷಾಪಹರಣಮಕ್ಕುಮಮೋಘಂ ೧೫೯

ವಿಷಕ್ಕೆ ಶತ್ರುವಾಗಿವೆ, ಕೇಳು ಬುಧಜನಮಿತ್ರಾ. ೧೫೧. ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಂತೆ ಬಿದಿರ ಕಳೆಲೆಯು
ವಿಷಕ್ಕೆ ತಗಚೆಯು ಪ್ರತಿವಿಷವಾಗಿದೆ. ೧೫೨. ಮೋಸು ಶುಂಠಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು
ಅಧಿಕವಾದ ಜೋಳದ ಸೊಕ್ಕನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತದೆಂಬುದು ಅಖಿವಿದ್ಯಾನಿಧಿಯನ್ನಿಸಿದ ಮಂಗರಾಜನ
ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ. ೧೫೩. ಮೇಘ ಶುಂಠಿ ಸೈಂಧವ ಮೋಸು ಹಿಪ್ಪಲಿ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಜ್ಜಿಗೆಯೊಡನೆ
ಅರೆದು ಕುಡಿಸಲು ಜೋಳದಿಂದಾದ ಅಸಾಧ್ಯವೆನಿಸಿದ ವಿಷಗಳೂ ಪರಿಹರವಾಗುವುವು. ೧೫೪.
ಅಲಸ್ಯ ಮಾಡದೆ ಕೂಡಲೆ ಅಗಸೆ ಕಷಾಯವನ್ನು ತ್ರಿಕಟುಕ ಮತ್ತು ಲೋಕ್ಕಿಗಳ ಸಮೇತ ಕೊಟ್ಟರೆ
ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲುಣಾದ ಸಾವೆಯ ಮದ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ. ೧೫೫. ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಒಣಗಿದ ಶುಂಠಿ ಹಿಂಗು
ಅರಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಟ್ಟು, ಹಾಲು ಅತಿಬಿಚ್ಚಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೊಡಲು ರಾಗಿಯ ವಿಷದಿಂದ ಅಸ್ವಸ್ಥನಾದವನಿಗೆ
ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲು ಇದೊಂದೇ ಸಾಕೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ೧೫೬. ಕೋಷ್ಯ ಮತ್ತು
ಇಂಗುಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ರಾಗಿಯ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುತ್ತದೆ. ೧೫೭. ಅಟ್ಟಿಹತ್ತು
ಒಣಶುಂಠಿ ಹೆದ್ದುಂಬೆಗಳನ್ನು ಮಜ್ಜಿಗೆಯೊಡನೆ ಕೊಡಲು ನವಣೆಯಿಂದಾದ ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೧೫೮.
ಬರಗಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಕುಂಬಳದ ರಸವೂ, ಹಾರಕದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಲಗೂಡಿದ ಕುಂಬಳ ರಸವೂ ಉಪವಿಷಗಳಾಗಿವೆ.
೧೫೯. ಮೋಸು ಕುಂಬಳದಲೆಗಳನ್ನರೆದು ಬಂದ ರಸಕ್ಕೆ ಸೈಂಧವವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಹಾರಕದ

- ಕೊಂಬುದು ಕಟುಕತ್ರಯಮುಂ| ಜಂಬೀರದ ರಸಸಿತ ಪ್ರಯುಕ್ತಮದೇಂ ಮೇಣ್
ನಿಂಬೆಯ ರಸದೊಡನಿಂಗುಂ| ಕಂಬುವಿನ ವಿಷಾಪಹರಣಮಕ್ಕುಮಮೋಘಂ ೧೬೦
- ಇರೆ ಮುಳ್ಳುಸೌತೆ ನುಗ್ಗಿಯು| ವರಬೀಜಂ ಸೈಂಧವಾನ್ವಿತಂ ಮೇಣ್ ಕೊತ್ತುಂ
ಬರಿ ತತ್ತಂ ಕುಡೆ ಗೋಧಿಯು| ಗರಕ್ಕುಪವಿಷಮಿದಲ್ತೆ ಸುಜನವರೇಣ್ಯಾ ೧೬೧
- ಸಾರತರಂ ಗೋಧಿಯು ಮದ| ವಾರಣಮಿದೆ ಸಾಲ್ಗುಮಿಂತಿದಂ ಕುಡು ನಯದಿಂ
ಜೀರಕಮಂ ತಕ್ರದೊಳಂ| ಭೋರುಹದಳನಯನ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ ೧೬೨
- ನಾಗರ ಹಿಂಗುಮನರದೊಂ| ದಾಗಿರೆ ಕಾಸಿದ ಕಷಾಯದೊಳ್ ಬೆರಸೀಯಲ್
ಬೇಗಂ ತ್ರಿಕಟುಕಮನದುಂ| ನೀಗುಗುಮರಿದೆನಿಪ ಚಣಕಮದಮನಮೋಘಂ ೧೬೩
- 'ಹೆಸಜಿಂಗಂ ಧಾತ್ರೀ'ಫಲ| ಮೆಸವಾವುರ್ದಿಂಗೆ ಮುಳ್ಳುಸೌತೆಯು ಮತ್ತು
ಪೊಸಮಜ್ಜಿಯವರೆಗೆ ಹಿತ| ಮಸಮಾನ ಗುಣಕ್ಕಿವರ್ಕೆ ಸರಿ ಮದೋಳವೇ ೧೬೪
- ಪೊಸಶುಂಠಿ ಸೈಂಧವಂ ಮರಿ| ಚಸಮೇತಮಿವಕ್ಕುಮುಪವಿಷಂಗಳ್ ಧರೆಯೋಳ್
ಮಿಸುಪವರೆಯ ಮದಮಂ ಮಾ| ನೆಸುಗುಂ ಮನುಕುಲಲಲಾಮ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ ೧೬೫
- ಸಿಂಧುಜ ರಾಮಕಮುಂ ಮೇಣ್| ಸೈಂಧವಮುಂ ಮರಿಚಯುಕ್ತಮವರೆಯ ಮದದಾ
ಬಂಧಮನಟಿಗುಮವತ್ಯಂ| ಬಂಧಜನಾನಂದನೆನಿಪ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ ೧೬೬
- ಸೋಡವರೆಯ ಸೊರ್ಕಿಂಗಂ| ದಾಡುಳಿಚಂ ಮಧುಕ ಚಿತ್ರಮೂಲಮನಿಂಬಿಂ
ದಾಡಿನ ಪಾಲೋಳ್ ಸೇವಿಸ| ಲೋಡಿಸುಗುಂ ತದ್ವಿಷೋಗ್ರಮಂ ಗುಣನಿಳಯಾ ೧೬೭
- ತಿಲಕೈಲ ಸೈಂಧವಂ ಪಿ| ಪ್ವಲಿ ಮರಿಚಂ ವಿಶ್ವಮೆಂಬಿವಂ ಸಮನಾಗ
ಲ್ಕಳಿದು ಮೆಲುತ್ತಿರೆ ತೊಲಗುಗು| ಮಲಸಂದೆಯ ಸೊರ್ಕು ಬುಧಲಲಾಮನ ಮತದಿಂ ೧೬೮

ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೬೦. ಕಟುಕತ್ರಯ ಜಂಬೀರರಸ ಸಕ್ಕರೆ ಅಥವಾ ಇಂಗು ಸೇರಿಸಿದ ನಿಂಬೆಯ ರಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಂಬುವಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದುದು. ೧೬೧. ಮುಳ್ಳುಸೌತೆ ನುಗ್ಗಿಯಬೀಜ ಸೈಂಧವಗಳು ಅಥವಾ ಕೊತ್ತುಂಬರಿ ಮಜ್ಜೆಗೆಗಳು ಗೋದಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಉಪವಿಷವಲ್ಲವೆ ಹೇಳು ಸುಜನಶ್ರೇಷ್ಠ. ೧೬೨. ಕಮಲದಳನೇತ್ರನಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಗೋದಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಜೀರಗೆ ಸೇರಿಸಿದ ಮಜ್ಜೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ೧೬೩. ಒಣಶುಂಠಿ ಮತ್ತು ಹಿಂಗುಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಕಾಸಿದ ಕಷಾಯಕ್ಕೆ ತ್ರಿಕಟುಕವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಡಲೆಯಿಂದಾದ ವಿಷ ಕೂಡಲೆ ಪರಿಹರ. ೧೬೪. ಹೆಸರಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿಯೂ ಉದ್ದಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಮುಳ್ಳುಸೌತೆಯೂ ಅವರೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಮಜ್ಜೆಯೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇವಕ್ಕೆ ಸರಿಸಮನಾದ ಮದ್ದುಗಳಿರುವುವೇ? ೧೬೫. ಹೊಸ ಶುಂಠಿ ಸೈಂಧವ ಮೊಣಸುಗಳು ಅವರೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಉಪವಿಷಗಳೆಂಬುದು ಮನುಕುಲಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೬೬. ಸೈಂಧವ ಹಿಂಗು ಅಥವಾ ಸೈಂಧವ ಮೊಣಸುಗಳು ಅವರೆಯ ಮದವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತ. ೧೬೭. ಅಡುಸೋಗೆ ಮಧುಕ ಚಿತ್ರಮೂಲಗಳನ್ನು ಆಡಿನ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಸೋಡವರೆಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೬೮. ಬುಧಶ್ರೇಷ್ಠನ ಮತದಂತೆ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಸೈಂಧವ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮೊಣಸು ಒಣಶುಂಠಿಗಳನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ಹಾಕಿ

1. ಹೆಸಜಿಂ (ಗಂ) ಗಾ ಧಾತ್ರೀ (ಅ) ಪೆಸಜಿಂಗೆ ಧಾತ್ರಿಯ(ಇ) ಪೆಸಜಿಂಗಂ ಪತ್ರಿ (ಈ) ಪೆಸಜಿನಗಂ ದಾತ್ರಿ (ಗ)

ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಮೊಣಸುಮಂ ಕುಡಿಸಲ್ಲದೊಡಂ ತಕ್ಕ ಲವಣ ಧಾತ್ರೀರಸಮಂ ಅಲ್ಲದೊಡೆ ವಿಶ್ವತಕ್ರಮಃ ನೊಳ್ಳಿದುದಂ ಕುಡಲು ತೊಗರಿಯುದಿತಮದಪ್ಪಂ	೧೬೯
ಹುರುವಳ್ಳಿಯ ಸೊರ್ಕಿಂಗಂ ಹರೀತಕೀಯುಕ್ತ ಮೇಘನಾದಿಯುಮಂ ಮೇಣ್ ವರಹಿಂಗು ವಿಳಂಗಮನಿರ ದರೆದೀಂಟಲ್ ಪಾಲೊಳುಪವಿಷಂ ತಾಂ ಧರೆಯೊಳ್	೧೭೦
ಕುರುವಿಂದಂ ಕಟುಕತ್ರಯ ಮುರು ಕಡಸಿಗಿಯೆಂಬಿವಂ ಸುನಿಂಬೆಯ ರಸದಿಂ ದರೆದು ಕುಡಿಸಲ್ಲದಾಗಳೆ ಪಟಿಗುಂ ಬೆಲ್ಲದ ವಿಷಂ ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ	೧೭೧
ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆ ಕಟುಕತ್ರಯ ಮರಿಸಿನಮುತ್ಪರಣೆಯಕ್ಕಿ ಮಧುವೆಂಬಿವಜಿಂ ವಿರಚಿಸಿದ ಗುಲಿಗೆಯಂ ತೇದಿದರಚ್ಚೆಲ್ ನಯನದೊಳ್ ವಿಷೂಚಿಕೆ ಕಿಡುಗುಂ	೧೭೨
ಬಿಳಿಯ ಪುನರ್ನವಿ ಮೊಣಸಿಂ ಗುಳಿದ ಗುಣಂ ಸ್ವಂಧವಂಗಳೆಂಬಿವನಿಂಬಿಂ ಪುಳಿನಿಂಬೆಯ ರಸಮರ್ದಿತ ಗುಳಿಗೆಯನಿಸಲಮರಿಯಿಂದಜೀರ್ಣಂ ಕಿಡುಗುಂ	೧೭೩
ಅರಿಸಿನಮುಮನಂಬಿಲದೊಳ್ ಬೆರಸೀವುದದಲ್ಲದಂದು ಮಳಯಜಮಂ ತಾಂ ಬೆರಸಿದ ನೀರಂ ಕುಡುವುದು ಪಿರಿದೇಂ ತಂಬುಲದ ಸೊರ್ಕದಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ	೧೭೪
ಫಟಿಲನೆ ಕೊಡುವುದು ನಿರ್ಮಳ ಜಳಮಂ ತಾಂಬೂಲದಳ ಮದಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ ಬೆಳುಗಾರ ಮಜ್ಜೆಗಳೆಂ ಬಿಳಿಯಲೆಯಂ ಕುಡುವುದಡಕೆಯೊಗರ ವಿಷಕ್ಕಂ	೧೭೫
ಬೆರಸಿ ಬೆಳುಗಾರ ಬೆಣ್ಣೆಯೊ ಕರೆದೊಲಕ್ಕಿಯುಮನಿತ್ತೊಡೇಂ ನಿಲ್ಲುಮೆ ಪೇಟೆ ಪರಿಕಿಸಲೆ ನಾಗವಳ್ಳಿಯು ಗರಳಂ ಕವಿಕುಲಸರೋಜಭಾಸ್ವರಮತದಿಂ	೧೭೬
ತಂಬುಲದ ಚೂರ್ಣದಧಿಕತೆ ಯಿಂ ಬಾಯ್ ನೆಪ್ಪೆ ಬೆಂದು ಪುಗುಟ್ಟಳಾದೊಡದುಂ ತಾಂ ಪಂಬಲಿಸದೆ ಪಲವಂ ತಾಂ ನಂಬು ದಿಟಂ ತೈಲಮೊಂದಜಿಂ ದುಂ ಕಿಡುಗುಂ	೧೭೭

ಸೇವಿಸಲು ಅಲಸಂದೆಯ ಸೊಕ್ಕು ನಿವಾರಣೆ. ೧೬೯. ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಮೊಣಸು ಇಲ್ಲವೆ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಸ್ವಂಧವಲವಣ ನೆಲ್ಲಿಯ ರಸ ಅಥವಾ ಒಣಶುಂಠಿ ಮಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ತೊಗರಿಯ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೭೦. ಹುರುಳಿಯ ಸೊಕ್ಕಿಗೆ ಹರೀತಕಿ ಕಿರುಕುಸಾಲೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಹಿಂಗು ವಿಳಂಗಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಅದು ಪರಿಹರ. ೧೭೧. ಕುರುವಿಂದ ತ್ರಿಕಟುಕ ಕಡಸಿಗಳನ್ನು ನಿಂಬೆಯ ರಸದಿಂದರೆದು ಕುಡಿಸಲು ಬೆಲ್ಲದ ವಿಷ ಪರಿಹರ ಕೇಳು, ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ. ೧೭೨. ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆ ತ್ರಿಕಟುಕ ಅರಿಸಿನ ಉತ್ತರಣೆಯಕ್ಕಿ ಬೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಗುಳಿಗೆಯನ್ನು ತೇದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ವಿಷೂಚಿಕೆ ನಿವಾರಣೆ. ೧೭೩. ಬಿಳಿಯಕೊಮ್ಮೆ ಮೊಣಸು ಇಂಗುಳಿದ ಗುಣ ಸ್ವಂಧವಗಳನ್ನು ನಿಂಬೆಯ ಹುಳಿಯಲ್ಲಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಗುಳಿಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲು ಅವರೆಯಿಂದಾದ ಅಜೀರ್ಣ ನಿವಾರಣೆ. ೧೭೪. ಅರಿಸಿನವನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಇಲ್ಲವೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಂಧವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ತಾಂಬೂಲದ ಸೊಕ್ಕು ಪರಿಹರ. ೧೭೫. ಶುದ್ಧವಾದ ನೀರನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ತಾಂಬೂಲ ಮದವೂ, ಬೆಳುಗಾರ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಬಿಳಿಯಲೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಅಡಕೆಯ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ೧೭೬. ಬೆಳುಗಾರ ಬೆಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಏಲಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಕೊಡಲು ವೀಳೆಯದೆಲೆಯ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಕವಿಕುಲಕಮಲಭಾಸ್ವರನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೭೭. ತಾಂಬೂಲದಲ್ಲಿ ಸುಣ್ಣು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಬಾಯಿಬೆಂದು

ಹಸುವಿನ ಪಾಲೋಳ್ ನೆಲ್ಲಿಯು! ರಸಮಂ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಂ ಸಿತಂ ಬೆರಸೀಂಟಿ
ಲ್ಕುವಳ್ಳವ ಭಂಗಿ ಮಾಂಸ! ಪ್ರಸರದ ಕಳ್ಳುಗಳ ವಿಷಮನಟಿಗುಮವತ್ಯಂ ೧೭೮

ಆದರದಿಂದೊಲೆಯನು! ಷ್ಣೋದಕದಿಂದ ಕಡೆದ ತಕ್ರದೋಳ್ ಬೆರಸಿಯದು
ಬಾದೇಂ ಕುಡಿಸಿಗೆ ಮದ್ಯದೊ! ಛಾದ ವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಮೆಂಬಿದೇಂ ಕೇವಳಮೇ ೧೭೯

ಸಿತಮಂ ಬೆರಸುಗೆ ಗೋವಿನ! ಫೃತದೊಳದಂ ಮದ್ಯಪಂಗೆ ಕುಡೆ ತನ್ನದ್ವಮಂ
ಕ್ಷಿತಿಯೋಳ್ ಶೀಘ್ರದೊಳಿಂಗುಂ! ಪ್ರತೀತ ಗುಣನಿಲಯರಾದ್ಯರನುಮತದಿಂದಂ ೧೮೦

ಅರಿಸಿನಮಂ ಮೇಣಸಂ ಬೆರ! ಸರೆದೀವುದು ಮದ್ಯ ಮಾಂಸದುರ್ಕಟಿಗುಂ ಮ
ತ್ತರಿಸಿನಮೊಂದಂ ಸೇವಿಸೆ! ಪಟಿಗುಂ ಶುನಿಯಿಸೆವ ದುಗ್ಧದಿಂದಹ ಗರಳಂ ೧೮೧

ಅರಗು ನವನೀತ ಸಿತ ಮಳ! ಯರುಹಂ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬಾಳಸೇವ್ಯ(ವೆ)ಗಳಂ ತಂ
ದರೆದೀಂಟಲಿರಿಯ ಸೆಕೆಯಿಂ! ಪಿರಿದು ಬಟಲ್ದಿಗೆ ಬಾಧೆ ಪಿಂಗುಗುಮಚೆರಂ ೧೮೨

ಜೀರಗೆ ಸೇವಂತಿಗೆ ಕ! ಪೂರ್ಣಂ ಪಾಲಾಲಿಕಲ್ಲು ಭಸಿತಯುತಂ ಕ.
ಪೂರ್ಣ ಶಿಲಾಧಾತುವಿವಂ! ನೀರೋಳ್ ಕುಡೆ ಕಿಚ್ಚಿನುರಿಯ ಬಟಲಿಕೆಯಿಂಗುಂ ೧೮೩

ಉಪಯುಕ್ತಮಪ್ಪ ತಕ್ಕವ! ಲ ಪುಟ್ಟಯೇಲಕ್ಕಿ ತಗರ ಮಲಯಜಮಿನಿತಂ
ಸುಪರಿಮಿತದಕ್ಕಿರ್ಚಿನೋಳುಪ ಸೇವಿಸೆ ಪೊಗೆಯಿನೊಗದ ಬಟಲಿಕೆಯಿಂಗುಂ ೧೮೪

ಮಲಯರುಹಂ ನಿಂಬದಳಂ! ಜಲಧರನಿನದಂ ಸಮುದ್ರಫಲಮಿನಿತಂ ತಂ
ಡುಲಜಲದಿಂದೀಂಟಿಸೆ ಪೊಗೆ! ಬಳಸಿ ಬಟಲ್ದಿಗೆ ಹಿತಮದಕ್ಕುಮಮೋಘಂ ೧೮೫

ಮೊಸರ ರಸದಿಂದೆ ಮೇಣ್ ಕಿಟು! ಕುಸಾಲೆಯಂ ಸಿಂಧುಜಾತದಿಂದೊಂದಿಸಿ ಕ
ಣ್ಣೆಯೆ ಪೊಗೆ ನಟ್ಟ ಕಣ್ಣೋ! ಮಸುಳಿಸಿದೊಡೆ ವಿಮಲತರಮುಮಕ್ಕುಮಮೋಘಂ ೧೮೬

ಹುಣ್ಣುಗಳಾದಲ್ಲಿ ಅದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆಯೊಂದೇ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ೧೭೮. ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲಿಯ ರಸ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಸಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕುಡಿಯಲು ಭಂಗಿ ಮಾಂಸ ಮತ್ತು ಕಳ್ಳುಗಳ ವಿಷ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಹರವಾಗುತ್ತವೆ. ೧೭೯. ಬಿಸಿನೀರಿನಿಂದ ಕಡೆದ ಮಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಅಣೆಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಕುಡಿಸಲು ಮದ್ಯದಿಂದಾದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲ. ೧೮೦. ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕಿ ಕೊಡಲು ಮದ್ಯದ ಮದವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಹಿರಿಯರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ೧೮೧. ಅರಿಸಿನ ಮೇಣಸುಗಳನ್ನು ಅರೆದುಕೊಡಲು ಮದ್ಯಮಾಂಸಗಳಿಂದಾದ ವಿಷವೂ, ಅರಿಸಿನವೊಂದನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ನಾಯಹಾಲಿನ ವಿಷವೂ ಅಳಿಯುತ್ತವೆ. ೧೮೨. ಅರಗು ಬೆಣ್ಣೆ ಸಕ್ಕರೆ ಶ್ರೀಗಂಧ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬಾಳ ಲಾಮಂಚದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಕುಡಿಯಲು ಉರಿಯ ಸೆಕೆಯಿಂದ ಬಳಲುವವನ ಹಿಂಸೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ೧೮೩. ಜೀರಗೆ ಸೇವಂತಿಗೆ ಕರ್ಪೂರ ಹಾಲು ಅಲಿಕಲ್ಲು ಭಸಿತ ಕರ್ಪೂರ ಶಿಲಾಧಾತುಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಿಚ್ಚಿನುರಿಯ ಬಳಲಿಕೆ ಪರಿಹರ. ೧೮೪. ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುವ ತಕ್ಕವಲ (ತಕ್ಕೋಲ) ಪುಟ್ಟವಲಕ್ಕಿ ತಗರ ಶ್ರೀಗಂಧ ಇವಿಷ್ಟನ್ನೂ ಅಕ್ಕಿಹಚ್ಚಿನೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಹೊಗೆಯಿಂದಾದ ಬಳಲಿಕೆ ಪರಿಹರ. ೧೮೫. ಶ್ರೀಗಂಧ ನಿಂಬದಳ ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ಸಮುದ್ರಫಲಗಳನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಹೊಗೆಯಿಂದ ಅಸ್ವಸ್ಥನಾದವನಿಗೆ ಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೧೮೬. ಮೊಸರ ನೀರಿನಿಂದ ಇಲ್ಲವೆ ಕಿರುಕುಸಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ವೇದಮದೊಡನೆ ಹೊಂದಿಸಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚುವುದರಿಂದ ಹೊಗೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣು ಮಂಜಾಗಿದ್ದರೆ ಅವು ನಿರ್ಮಲವಾಗುತ್ತವೆ.

ತುಪ್ಪಮನೀಂಟುವುದಿನಿದಂ! ದೊಪ್ಪವುದು ತೊಡೆದು ನಾಸಿಕಾಂತರದೊಳಮಂ ತವ್ವದುಮಂ ಕಣ್ಣೆಚ್ಚುವುದೊಪ್ಪದೊಳಡುವುದು ಬಲಿಕ್ಕೆ ಪೊಗೆಯಡುಗೆಗಳು	೧೮೭
ಪೊಸವೆಸಗಟ್ಟೆಳನೀರ್ ಪಾಲ್! ವಸುಧಾಫಲ ಪಾನಮಾದೊಡಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಪಸಿಯೆಳ್ಳಂ ಶರ್ಕರೆಯುಂ! ಬಿಸಿಲಿಂ ಬೆಂಡಾವಂಗೆ ಹಿತಕರಮಕ್ಕುಂ	೧೮೮
ನೀರುಮನಾಕಂಠಾಂತಂ! ಪೂರಿಸಿದ ನರಂಗಮಮರ್ದುವಳ್ಳಿಯ ಬೇರಂ ಚಾರಿಸಿ ಕಟಿಯಿಂ ಕುಡಿಸಲ್! ವಾರಿ ಮರಲೆಟ್ಟೀಡಲಾ ನರಂ ಜೀವಿಸುಗುಂ	೧೮೯
ಕುಂಬಾಜರ ತಿಗುರಿಯೊಳಿ! ಟ್ಟಿಂಬಿನೊಳಂ ತಿರಿವೆ ನೀರೊಳೆಟ್ಟುದರದೊಳಂ ತುಂಬಿದ ನೀರಂ ಕಳೆ ಬಲಿ! ಯಂ ಬಿಡದಗ್ನಿಯೊಳೆ ಕಾಸಿ ಮಾಟ್ಟುದು ಮರ್ದಂ	೧೯೦
ನಾಗರ ಶಿವೆಯುಪ್ಪೆಂಬಿವ! ನಾಗಳೆ ತಾಂ ಕೂಡಿ ಕುಡಿಸುಗಂತ್ಲದೊಡಂ ಬೇಗದೊಳಭಯಂ ಮಥಿತದ! ಯೋಗದೊಳಂ ಹಿತಮದರ್ಕೆ ಕುಡುವುದು ಮರ್ದಂ	೧೯೧
ಪೂಸುವುದು ಭಸಿತಮಂ! ಕಾಸುವುದು ಶರೀರಮಂ ಬೆಮರ್ವನ್ನೆಗಮುಪ ವಾಸಮಿರಿಸುವುದು ಹಿತಮ! ತ್ರಾಸಂ ನೀರ್ಗುಡಿದು ಬಸಿಲು ಬಾತನ ತನುಮಂ	೧೯೨
ಕ್ಷೀರಾನ್ನ ಹೆಸಲುಗಟ್ಟೆಳ! ನೀರುಂ ಮೇಣ್ ಪಟ್ಟಿಯೆಸಲು ಮೇಣ್ ಪುಣೆಸೆಯ ಪಣ್ ಸಾರತರ ಸಿತಮಿವೆಯ್ನೆ ವಿಚಾರಿಸೆ ಕಳೆಗುಂ ಚರಾಚರಂಗಳ ವಿಷಮಂ	೧೯೩
ಸಗಣಾದ ರಸಮಂ ಪುಣೆಸೆಯೊ! ಕೊಗೆದಾ ಪುಳಿ ಕೈಪೆಸೋರೆ ಸುರಾಮಲ ಕುಟಜಂ ಬಗೆಗೊಟ್ಟ ಕೈಪೆತರಂಗಳ್! ಜಗದೊಳ್ ಸ್ಥಾವರ ವಿಷಂಗಳುಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ	೧೯೪

೧೮೭. ತುಪ್ಪವನ್ನು ತಿಂದು, ಮೂಗಿನೊಳಗೆ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅನಂತರ ಹೊಗೆಯಡುಗೆ ಮಾಡುವುದು. ೧೮೮. ಹೊಸ ಹೆಸರಕಟ್ಟು ಎಳನೀರು ಹಾಲು ನೆಲ್ಲಿಯ ರಸಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕುಡಿಯುವುದು, ಹಸಿಯ ಎಳ್ಳು ಸಕ್ಕರೆಗಳು ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಬೆಂಡಾವನಿಗೆ ಹಿತವಾದುವಾಗಿವೆ. ೧೮೯. ಕಂಠಪೂರ್ತಿ ನೀರು ಕುಡಿದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅವ್ಯತಬಳ್ಳಿಯ ಬೇರನ್ನು ಹಾಕಿದ ಅಂಬಲಿಯನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ನೀರು ಹೊರಬಂದು ಆತನು ಬದುಕುವನು. ೧೯೦. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೀರುತುಂಬಿಕೊಂಡವನನ್ನು ಕುಂಬಾರರ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿಟ್ಟು ತಿರುಗಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಹೊರದೊಡೆದು, ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಶಾಲಿಕೊಟ್ಟು ಅನಂತರ ಮದ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ೧೯೧. ಶುಂಠಿ ಶಿವೆ (ನೆಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಲಾಲಿ) ಉಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕುಡಿಸುವುದು ಇಲ್ಲವೆ ಲಾಮಂಚದ ಬೇರನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮದ್ದಾಗಿದೆ. ೧೯೨. ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದು ಹೊಟ್ಟೆಯುಬ್ಬರಿಸಿದವನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ವಿಭೂತಿ ಹಚ್ಚಿ, ಬೆವರುವವರೆಗೂ ಶಾಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಉಪವಾಸವಿರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ೧೯೩. ಕ್ಷೀರಾನ್ನ ಹೆಸರುಕಟ್ಟು ಎಳನೀರು ಅಥವಾ ಹತ್ತಿಯ ಕಷಾಯ ಅಥವಾ ಹುಣಸೆಯ ಹಣ್ಣು ಸಕ್ಕರೆಗಳು ಚರಾಚರ ವಿಷಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತವೆ. ೧೯೪. ಸಗಣಾದ ರಸ ಹುಣಸೆಹುಳಿ ಕಹಿಸೋರೆ ಇಂಗು ಕೊಡಿಸಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಹಿಯಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಲೋಕದಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಾವರ ವಿಷಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತವೆ.

ಧರೆಯೋಳ್ ಸಕಳ ಚರಾಚರ! ಗರಳಕ್ಕಂ ದಿವ್ಯಯೋಗಮೊಂದನೆ ಪೇಟ್ಟಿಂ
ವರ ನೀಲಿ ಲೋಧ್ರಮಂ ಕುಡೆ! ಹರನ ಗಳಂ ಪೊರೆದ ಗರಳಮಾದೊಡಮುಖಂ ೧೯೫

ಎಕೆ ಬಸವಬಿಂದು ಬಿದಿರ! ಲೇಕಾಂತ ವಿಷಪ್ರಹಾರಮೊಂದನೆ ಪೇಟ್ಟಿಂ
ಸೂಕರ ವಿಷೈಯನೀಂಟಿಪು! ದಾ ಕಲ್ಪಮನೆಸೆದು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಟೈ ಬುಧಂ ೧೯೬

ಉಬ್ಬಿದ್ ವಿಷ ಮರಳೊಂ! ದುಬ್ಬೇಗದೊಳಂ ಬಬಲ್ಪುಬಿದ್ ನಂಕಂ
ಕಬ್ಬುಗಳಂ ಮೆಲಿಸುವುದು! ನೆಬ್ಬಿಸುವುದೊಂದೆ ರಾತ್ರಿಯೋಳ್ ಬುಧಬುಧಾ ೧೯೭

ಮದನಫಲ ಲೋಧ್ರಮೆಂಬಿವ! ನುದಕದೊಳಂ ಕುಡಿಯೆ ಕುಡುವುದಂತಲ್ಲದೊಡಂ
ಸದಮಳ ಬಚೆಯಂ ಕುಡಿಸಲ್ಪಿದು ತಾಂ ವಿಷಮೋಗ್ರತರ ವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ ೧೯೮

ವಿಷಮ ವಿಷಂಗಳ್ಳಂ ಪ್ರತಿ! ವಿಷತಂತ್ರಮನಿತು ಪೇಟ್ಟಿನೆನ್ನಣಿವನಿತಂ
ಸುಶಮಂ ತಾನೆನೆ ಕಂಟಕ! ವಿಷಪ್ಪಮೆಂದನಿಪ ಮಂತ್ರತಂತ್ರಮನುಸಾರ್ವಂ ೧೯೯

ಉ|| ಕಲ್ಪುಗೊತ್ತಿ ಕಾಲ್ಪಳುಣಿ ನೊಂದೊಡೆ ಬಾತು ಸಿಗುರ್ಗಲಿಂದೆ ನೋ
ವುಳ್ಳೊಡೆ ಭಾನುದುಗ್ಧಮನೆ ಪೊಯ್ತು ಕರಂ ಸೊಗಸಪ್ಪ ಮಾಟೈಯಿಂ
ಮೆಲ್ಲನೆ ಮೆಟ್ಟಿ ಕಾಯ್ದೊಲೆಯನಾಗಳೆ ಮಾಣ್ಣುಮದರ್ಕೆ ಬಾತುದುಂ
ಮುಳ್ಳುಸಿಗುರ್ಗಲಂ ಪೊಜಗಮುಚ್ಚಳಿಕುಂ ವಿಭು ಮಂಗನುಕ್ರಿಯಿಂ ೨೦೦

ವಿಷಮುಳ್ಳಿಗೆ ಮಂತ್ರ

೧. ಓನ್ನಮೋ ಭಗವತೇ ಹರನ ಮುಳ್ಳಾದೊಡೇನು, ಹರಿಯ ಮುಳ್ಳಾದೊಡೇನು ಇಂದ್ರನ
ಮುಳ್ಳಾದೊಡೇನು, ಚಂದ್ರನ ಮುಳ್ಳಾದೊಡೇನು ರಾಹು ಮುಳ್ಳಾದೊಡೇನು (ವಿಷನಾಗನ ಬೆನ್ನ
ಮುಳ್ಳಾದೊಡೇನು) ಕೀತಡೆ ಬಾತಡೆ ಪಜ್ಜದ ಕೊಡತಿಯಲು ಒಂಬತ್ತ ಒಡೆಯ ಹೊಂಪ್ಪಿ ಓಂ
ಜುಂಬಾಳು ಗುರುಪ್ರಸಾದ

೧೯೫. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಸಕಲ ಚರಾಚರವಿಷಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯವಾದ ಯೋಗವೊಂದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ
ನೀಲಿ ಮತ್ತು ಲೋಧ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಕೊರಳಲ್ಲಿನ ವಿಷವಾದರೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

೧೯೬. ಮೂರ್ಛಹೋಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವವರಿಗೂ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯ ಕ್ರಮವೊಂದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಅದೇನೆಂದರೆ
ಬುಧಜನರು ಸೂಕರವಿಷೈಯನ್ನು ತಿನ್ನಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಕಲ್ಪವನ್ನು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ೧೯೭.

ಹೆಚ್ಚಿದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಆವೇಗದಿಂದ ಬಳಲಿ ಬಿದ್ದವನಿಗೆ ಕಬ್ಬನ್ನು ತಿನ್ನಿಸಿ
ಎಚ್ಚರವಾಗಿಟ್ಟಿರುವುದೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ೧೯೮. ಮದನಫಲ (ಮಗ್ಗಾರಿ) ಮತ್ತು

ಲೋಧ್ರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಬಚೆಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಲು ಉಗ್ರವಾದ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೧೯೯.

ಕ್ಷುಷ್ಕರವನಿಸಿದ ವಿಷಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿವಿಷಗಳನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಿರುಪ್ಪೆನು; ಇನ್ನು ಕಂಟಕರಾದವುಗಳಿಗೆ
ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೨೦೦. ಕಲ್ಪುಗೊತ್ತಿ ಪಾದಗಳು ನೊಂದರೆ, ಊದಿಕೊಂಡು
ಸಿಗುರುಗಳೆದ್ದು ನೋವಾದರೆ ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲನ್ನು ಹೊಯ್ದು ಕಾದ ಒಲೆಯನ್ನು ಹಿತವಾಗುವಂತೆ
ಮೆಟ್ಟಲು ಊತ ಹೋಗಿ ಮುಳ್ಳುಸಿಗುರುಗಳೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

೨. ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಅಸಿಯಾಯುಷಂ ನಮಃ ಪಾಂಡವೈವರುಂ ಸಂಧಿಸಿ ಬಂಧಿಸಿ ಬಟ್ಟಿಯಲುವೀ ಬಡಗ ಮುಂತಾಗಿ ಪೋಗುತ್ತೆ ಇಂದುವೆಂಬ ಹಂದಿಯಂ ಕೊಂಡು, ಮುಖದ ಬಿಲ್ಲು ಸಂಧಿಸಿ ಮುಳ್ಳು ಮಂತ್ರಪನಾರು ಬಲ್ಲರು ಯೆಂದರೆ ಯೆಹಾತೆವೀರನೆಂಬ ಕೂಸಂಬಲ್ಲ ಪಂಚಧಾರೆಯ ಮುಳ್ಳು ಪೊಸಧಾರೆಯ ಮುಳ್ಳು ಕಾರೆಯ ಮುಳ್ಳು ತಿವರು ಮುಳ್ಳು ನಾಲ್ಕು ಧಾರೆಯ ಮುಳ್ಳು ವಿಷ ಶರೀರ ಶಾಲೆಯ ಕೆಡುಗುಂ ಗುರುಪ್ರಸಾದ

ಕಂ|| ಈ ಮಂತ್ರಯುಗದೊಳೊಂದಂ| ಪ್ರೇಮದೊಳೊಂಬತ್ತು ಸೂಟ್ಟಿರು ಮಂತ್ರಿಸಿ ನಿ
ಸ್ಸೀಮಂ ಪುಣ್ಣೆಡೆ ಮದಂ| ಭೂಮಿಯೊಳಂ ಮುಳ್ಳುಚರ್ಚಿ ಬೀಬ್ಬುಮವಶ್ಯಂ ೨೦೧

ಕುರುಟಗುಂ ಬೇರ್ಗಳಂ ಪು| ಇಂದಿಕ್ಕಲ್ ಮೆಯ್ಯೊಳುಡಿವ ಮುಳ್ಳುಂ ಸರಲು
ತ್ತರಿತದೊಳೆ ಬೀಬ್ಬುಮೆಂದಂ| ಪರಮಶ್ರೀ ಪಂಚಗುರು ಪದಾಂಬುಜ ಮಧುಪಂ ೨೦೨

ಸುರಪತಿಯಾಸೆಗೆ ಮುಖಮಾಗಿರುತುಂ ಮೆಲ್ವಿಹಿವ ಕೋಣನೊಪ್ಪವ ಕಿವಿಯೊಳ್
ಪೊರೆದಿರ್ಪ ಕೊಗ್ಗಿಯಂ ತಂ| ವಿರದಿಕ್ಕುಗೆ ಪುಣ್ಣೆ ಮುಳ್ಳು ಬೀಬ್ಬುಮವಶ್ಯಂ ೨೦೩

ಇಂದನಕಂದಮನಾಜ್ಞದೊ| ಕೊಂದಿಸಿ ಕಟ್ಟುವುದು ಪುಣ್ಣೊಳಲ್ಲದೊಡಂ ತಾ
ನಂದಿದಿಂದ್ರವಾರುಣಿಯುಮಂ| ತಂದಿಕ್ಕಲ್ ಮುಳ್ಳು ಸರಲುಳುಂ ಪೊಜಮಡುಗುಂ ೨೦೪

ಮರಿಚಂ ಸುಣ್ಣುಮಿವೆರಡುಮಂ| ನರೆದರ್ಕ್ಕೀರಸಂಯುತಂ ಪುಣ್ಣೊಳಿಡಲ್
ಸರಳುಂ ಮುಳ್ಳುಂ ಪೊಜಮಡುಗಿರದೆ ಶರೀರಂಗಳಿಂದಮಿದು ಕೇವಳಮೇ ೨೦೫

ಲೊಕ್ಕಿಯ ಬಂದಣಿಗೆಯುಮಂ| ಚಕ್ಕನ ಪೂಸಲ್ಲದಿದೊಡೆಕ್ಕೆಯ ಪಾಲಂ
ಪೊಕ್ಕಿದಲೆರೆ ನಿಬಿಡಮನಲ್| ಸಿಕ್ಕಿದ ಮುಳ್ಳಲಗು ಪಾದದಿಂದ ಪೊಜಮಡುಗುಂ ೨೦೬

ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ). ೨೦೧. ಬಲ್ಲಂತಹವನು ಈ ಎರಡು ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಂಬತ್ತು ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಮದ್ದನ್ನು ಹಾಕಲು ಮುಳ್ಳುಗಳು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕಳಚಿಬೀಳುವುವು. ೨೦೨. ಕುರುಟಗೆ ಬೇರನ್ನರೆದು ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಮುರಿದ ಮುಳ್ಳುಸರಲು ಬೇಗನೆ ಹೊರಬರುವುದೆಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಶ್ರೀ ಪಂಚಗುರುಗಳ ಪಾದಕಮಲಬ್ಜಂಗನು ಹೇಳಿದನು. ೨೦೩. ಇಂದ್ರದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ ನಿಂತು ಕೋಣನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗುಗ್ಗಿಯನ್ನು ತಂದು ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಮುಳ್ಳು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಹೊರಬರುವುದು. ೨೦೪. ಇಂದನಕಂದವನ್ನು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಿ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವುದು ಇಲ್ಲವೆ ಇಂದ್ರವಾರುಣಿಯನ್ನು ತಂದು ಹಚ್ಚಲು ಮುಳ್ಳುಸರಲುಗಳು ಹೊರಬರುತ್ತವೆ. ೨೦೫. ಮೂಸು ಸುಣ್ಣು ಈ ಎರಡನ್ನು ಅರೆದು ಎಕ್ಕದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಮುಳ್ಳು ಮತ್ತು ಸರಲು ಹೊರಬರುತ್ತವೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲ. ೨೦೬. ಲೊಕ್ಕಿಯ ಬಂದಣಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆ ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಪಾದದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕ ಮುಳ್ಳುಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೂ ಹೊರಬರುವುವು.

ನವಣೆಯ ಹಿಟ್ಟಿನೊಳಂ ಕೊಂ ಡವಯವದಿಂ ನೆಗ್ಗಲೆಸೆವ ಕೊನರಂ ಬೆರಸಂ ತವನೆ ತೊಳಸುಡುವುದುಣ್ಣುದು ಜವದಿಂ ಪೊಳಮಡುವುದಲಗು ಮುಳ್ಳಂ ತನುವಿಂ	೨೦೭
ಶರಪುಂಬಿಯ ಬೇರಂ ತಂ ದರೆದೊಣ್ಣೆಯೊಳಯ್ವೆ ಕೂಡಿ ಕುಡಿಸುಗೆ ಮತ್ತಂ ತಿರದೆ ಪೊಳಮಡುಗುಮಂಬುಗ ಕಿರಿದೆನಿಸಿದ ಮುಳ್ಳಂ ಬುಧಾಂಬುಜಮಿತ್ರ	೨೦೮
ನೆಗ್ಗಿ ವಿಷಕಂಟಕಮುಮಂ ತೆಗೆದು ಪ್ರಣ್ಣೆ ನೀಲಿ ಪಟ್ಟಿಯ ಕೊನರಂ ತೊಗರಿಯ ಕೊನರಂ ಮಗುಟ್ಟಿ ಕೃಗೆ ಮಾಣ್ಣಂ ಮಂಗವಿಭುವಿನನುಮತದಿಂದಂ	೨೦೯
ಗರಳಂ ಬೆರಸಿದ ಮುಳ್ ನಡೆ ಸಿರಿಸಮಂಕೋಲೆ ನಿಂಬಮೀಶ್ವರಿ ಪುಲಿಗಿಲ್ ಸುರವಾರುಣಗಳ ಸೊಪ್ಪಂ ನಿರಂತರಂ ಬೇದುಕಟ್ಟುಗಂತಲ್ಲದೊಡಂ	೨೧೦
ನೆಲಗೋಣೆ ಪೂಸೆ ಪಾಪಟೆ ಹುಲಿಗಿಲ್ ದೊಗ್ಗಲೆಯ ಹಣುಹೆಯೆಂಬಿವಳಿಲೆಯಂ ಕಟೆಯೊಳುಣೆ ಕಾಸಿ ಕಟ್ಟಲ್ ತೊಲಗುಗುಮೊದಲಿಸುವ ಮುಳ್ಳ ವಿಷಮನಿತನುಂ	೨೧೧
ಇಂಬಿನೊಳಿವುದು ತದ್ಗ್ಗಿ ನಿಂಬಮುಮಂ ಕೂಡಿ ತುಳಿದು ಪ್ರಳಯೆನಿಸಿಪೋ ಳ್ಳಂಬಲದೊಳ್ ಬೆರಸಿವುದು ದುಂ ಬಿಡದೊಳುಣಿಸುವ ನೋವನಾಗಳೆ ಕಿಡಿಕುಂ	೨೧೨
ಸುರದಾಳಿ ನೀಲಿ ಯಾಶ್ವರಿ ಸುರವಾರುಣೆ ಮೇಣ್ ಸುಗಂಧಿ ವಿಷ ಮುಂಗುರಿಯಂ ಗುರು ನಾಂಗುರಿಕ ಬಿಜೆಯಿವ ನೆದಿಂಬಿಂ ಪೂಸೆ ಕಂಟಕೋಗ್ರವಿಷಪ್ಪಂ	೨೧೩
ಆವಾಪ ಮುಳ್ಳು ನಟ್ಟೊಡೆ ತಾವುಂ ಮಾಡುವುದದರ್ಕೆಯವಳವಳಿಲೆಯಂ ಭಾವಿಸಿ ತಂಡುಲಜಲದಿಂ ದೀವುದು ಮಿಕ್ಕುವುದದೊ ವಿಚಾರಿಸಲಿವಳಿಂ	೨೧೪

೨೦೭. ನೆಗ್ಗಲ ಚಿಗುರನ್ನು ತೊಳೆದು ನವಣೆಯ ಹಿಟ್ಟಿನೊಡನೆ ಬೇಯಿಸಿ; ಸೇವಿಸಲು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕ ಮುಳ್ಳು ಬೇಗನೆ ಹೊರಬರುವುದು. ೨೦೮. ಕೊಗ್ಗಿಯ ಬೇರನ್ನು ತಂದು ಅರೆದು ಎಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಕುಡಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸಿದ ಅಂಬುಗಳೂ ಮುಳ್ಳುಗಳೂ ಹೊರಬರುತ್ತವೆ, ಕೇಳು ಬುಧಾಂಬುಜಮಿತ್ರ. ೨೦೯. ಒದಗಿಬಂದ ವಿಷಕಂಟಕಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ, ಹುಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ನೀಲಿ ಹತ್ತಿಯ ಚಿಗುರು ಮತ್ತು ತೊಗರಿಯ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದರೆ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತವೆಂಬುದು ಮಂಗದಾಜನ ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ. ೨೧೦. ವಿಷಪೂರಿತ ಮುಳ್ಳು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಸಿರಿಸ ಅಂಕೋಲೆ ನಿಂಬೆ ಈಶ್ವರಿ ಹುಲಿಗಿಲು ಇಂದ್ರವಾರುಣಗಳ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ಕಟ್ಟುವುದು, ಅದಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ೨೧೧. ನೆಲಗೋಣೆ ಹೂಸೆ ಪಾಪಟೆ ಹುಲಿಗಿಲು ದೊಗ್ಗಲೆ (ದಂಟು) ಹರುವೆಗಳ ಎಲೆಯನ್ನು ಅಂಬಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಸಿ ಕಟ್ಟಲು ಮುಳ್ಳಿನ ವಿಷವೆಲ್ಲ ತೊಲಗುವುದು. ೨೧೨. ನೆಲಬೇವನ್ನು ಜಜ್ಜಿ ಹಳಿಯಾದ ಅಂಬಲದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಕೊಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ನೋವನ್ನು ಆಗಲೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ೨೧೩. ಸುರದಾಳಿ ನೀಲಿ ಈಶ್ವರಿ ಸುರವಾರುಣ ಸುಗಂಧಿ ವಿಷಮುಂಗುರಿ ಅಂಗುರು ನಾಂಗುರಿಕ ಬಿಜೆಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಉಗ್ರವಾದ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೨೧೪. ಯಾವ ಯಾವ ಮುಳ್ಳು ನಾಟುವುದೋ ಆಯಾಯ ಗಿಡದ ಎಲೆಯನ್ನು ಅಕ್ಕಿಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಕೊಡುವುದು;

ತರಳ|| ವಿವಿಧ ಶಸ್ತ್ರದ ಘಾಯದೊಳ್ ಸಲಿಸಂತೆ ತುಪ್ಪದಿನಟ್ಟು ಗೋ
ದುವೆಯ ಪಿಟ್ಟನೆ ವಿಷ್ಣುವಲ್ಲಭಿ ಹೊನ್ನಗನ್ನೆಯನಕ್ಕೆ ಸಂ
ಭವಿಸೆ ಲಜ್ಜರಿಕಾಖ್ಯಮುಂ ಶರಪುಂಖಿ ವಾಯಸ ಜಂಘೆಯಿಂ
ತಿವಳಿಸಿಳಾಪುದನಾದೊಡಂ ತೊಡೆಗಲ್ಲಿ ತದ್ವೃತಪಾನದಿಂ

೨೦೫

ಮಾಲಿನಿ|| ಪುರುಜನ ವಚನಾಂಭೋರಾಶಿಯೊಳ್ ತಮ್ಮ ಧೀಮಂ
ದರಸುಮಥನಜಾತಂ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಾಪ್ತುತಂ ತ
ದ್ವರಮುನಿಪತಿಯಪ್ಪೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದೋಕ್ತಿಯೊಳ್ ಸ್ಥಾ
ವರವಿಷಹರಮಂ ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂದೊಪ್ಪೆ ಪೇಳಿಂ

೨೦೬

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿ ಪಾರಗ ಶ್ರೀ
ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚೇತನರಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತ ಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾಗಮೋತ್ತಂ
ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ಸಕಲ ಸ್ಥಾವರ ವಿಷವಿಶೇಷ ವಿಪಕ್ಷಾಧಿಕಾರಂ

ದ್ವಿತೀಯಂ

ಉಳಿದವುಗಳ ವಿಚಾರವೇ ಬೇಡ. ೨೦೫. ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಆಯುಧಗಳಿಂದಾದ ಗಾಯಗಳಿಗೆ
ಗೋದಿಯ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ವಿಷ್ಣುವಲ್ಲಭಿ ನರಿ ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ ಲಜ್ಜರಿ (ನೆಲ್ಲಿ) ಕೊಗ್ಗಿ
ವಾಯಸಜಂಘೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಫಲಿತಪಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ೨೦೬. ಪುರುಷೇವ
ಜಿನನ ವಚನಾಂಬುರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಮಂದರಸಮ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮಥಿಸಿ ಬಂದ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಾಪ್ತುತವನ್ನು
ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಪೂಜ್ಯಪಾದರು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಸ್ಥಾವರವಿಷಹರಣವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತ ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ
ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಸಕಲ
ಸ್ಥಾವರವಿಷವಿಶೇಷಗಳ ನಿವಾರಣಾಕ್ರಮದ

ಎರಡನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ತೃತೀಯಾಧಿಕಾರಂ

ಸಂಗ್ರಹಾಧಿಕಾರಂ

ಜಂಗಮ ವಿಷಂಗಳ್

ಶಾ|| ಶ್ರೀಮನ್ನಾಗ ನರಾಮರೇಂದ್ರ ನಮಿತ ಶ್ರೀಪಾದಪದ್ವಯಂ
ಕಾಮೋಗ್ರಾಹಿ ವಿಷಾಪಹಾರ ವಿಲಸಧ್ಯಾನೈಕಗಮ್ಯಂ ಬುಧ
ಕ್ಷೇಮಂ ಶಾಂತರಸಾಮೃತಾಬ್ಧಿಯನಘಂ ಸಂಸಾರದುಃಖಾಪಹಂ
ಸೋಮಾರ್ಕದ್ಯುತಿಕೋಟಿ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನಪಂ ರಕ್ಷಿಣೈ ಭವ್ಯರ್ಕಳಂ

೧

ಕಂ|| 'ಪಿಂತು'ಸಿದ್ಧಿಂ ಸ್ಥಾವರವಿಷ| ಸಂತತಿಗುಪವಿಷಮನಿಂತು ಜಂಗಮವಿಷದೋಳ್
ಶಾಂತರಸಮಯ ಜಿನೇಂದ್ರಮ| ತಾಂತರದೋಳ್ ತಿಳಿದು ಪೇಟ್ಟನೆಂಟಂಗಮುಮಂ

೨

ವ|| ಅಂತು 'ಗ'ರುಡಮತದೊಳೆಂಟಂಗವಾವುವೆಂದೊಡೆ

ಶಾ|| ಈ ಭೂಲೋಕದೊಳೊಪ್ಪೆ ಸಂಗ್ರಹಮುಮಂಗನ್ನಾಸ ರಕ್ಷಾವಿಧಿ
ಸ್ತೋಭಂ ಸ್ತಂಭವಿಷಪ್ರಹಾರಮಧಿಕಂ ಚೋದ್ಯಾಖ್ಯಮುಂ ಮತ್ತೆ ಸ
ರ್ಪಾಭಂ ತಾಂ ಖಟಿಕಾಘೋಪ್ರಧಿತದಂತೋದ್ದಂಶಮೆಂಬಿಂತಿಮಂ
ತಾ ಭವ್ಯೋತ್ತಮನಪ್ಪ ಮಂಗವಿಭುವಿದುಕ್ತಗಳೆಂಟಂಗಮುಂ

೩

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

೧ ಸಂಗ್ರಹಂ

ಕಂ|| ತನುವಿಂ ದಷ್ಟನ ಜೀವಂ| ವಿನಷ್ಟಮೆನಲೆಯ್ಯಿಪೋದುದೊ ಮೇಣ್ ಬಿಡದಾ
ತನುವಿನೊಳಿದರ್ಪುದೋಯಂ| ದು ನಿರೀಕ್ಷಿಪ ಭೇದಮಲ್ಲ ಸಂಗ್ರಹಮಕ್ಕುಂ

೪

೧. ಶ್ರೀನಾಗ ನರ ಸುರರಿಂದ ಪೂಜಿತವಾದ ಶ್ರೀಪಾದಕಮಲದ್ವಯರೂ, ಉಗ್ರ ನಾಗವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಉತ್ತಮ ಧ್ಯಾನಿಗಳೂ, ಸಜ್ಜನೋದ್ಧಾರಕರೂ ಶಾಂತರಸಾಮೃತಸಾಗರರೂ, ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ಸಂಸಾರದುಃಖದೂರಿತರೂ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಕೋಟಿಕಿರಣಪ್ರಭಾವವುಳ್ಳವರೂ ಆದ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನರು ಭವ್ಯರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ೨. ಸ್ಥಾವರವಿಷಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಉಪವಿಷವನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಜಂಗಮವಿಷದ ಬಗೆಗೆ ಶಾಂತರಸಮಯರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರ ಅಭಿಲಾಷೆಯಂತೆ ತಿಳಿದು ಎಂಟಂಗಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ೩|| ಈ ಗುಡಮತದಲ್ಲಿನ ಎಂಟಂಗಗಳಾವುವೆಂದರೆ ೩. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಬರುವಂತೆ ಸಂಗ್ರಹ ಅಂಗನ್ನಾಸ ರಕ್ಷಾವಿಧಿ ಸ್ತೋಭ ಸ್ತಂಭ ನಿರ್ವಿಷ ಚೋದ್ಯ ಸರ್ಪದ ರೀತಿಯ ಖಟಿಕಾಘೋಂದ್ರ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ದಂತೋದ್ದಂಶದ ಎಂಟಂಗಗಳು ಭವ್ಯೋತ್ತಮನಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಉಕ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ. ೪. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನ ಶರೀರದಿಂದ ಪ್ರಾಣ ಹೋಯಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು

೨ ಅಂಗನ್ಯಾಸಂ

ಆ ಸರ್ಪದಷ್ಟನಂಗದೊ| ಕೋಸರಿಸದೆಯಮೃತಬೀಜ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷರವಿ
ನ್ಯಾಸಂ ಮಾಡ್ತದೆ ಅಂಗ| ನ್ಯಾಸಮೆನಿಕ್ಕುಂ ವಿವೇಕಕುವಲಯುಚಂದ್ರಾ

೫

೩ ರಕ್ತಾವಿಧಿ ೪ ಸ್ತೋಭಂ

ದಷ್ಟಪುರುಷಂಗೆ ರಕ್ತೆಯ| ಸ್ವಪ್ನಮೆನಲ್ ಮಾಡ್ತದುದುವೆ ರಕ್ತೆಯೆನಿಕ್ಕುಂ
ದಷ್ಟಂಗಾವೇಶಮಮಂ| ಸ್ವಪ್ನಮೆನಲ್ ತಂದು ನುಡಿಸುವುದೆ ತಾಂ ಸ್ತೋಭಂ

೬

೫ ಸ್ತಂಭಂ ೬ ನಿರ್ವಿಷಂ

ವಸುಧೆಯೊಳಂ ವಿಷಮಂ ಸ್ತಂ| ಭಿಸುವುದೆ ತಾಂ ಸ್ತಂಭಮಂಗೆ ಮತ್ತಾ ವಿಷಮಂ
ದೇಗಿಡುವುದುವೆ ನಿರ್ವಿಷ| ಮೆ ಸೂನ್ಯತಂ ಮಂಗವಿಭವಚೋವಿಲಸನದಿಂ

೭

೭ ಚೋದ್ರಂ ೮ ಖಟಿಕಾಘೋಂದ್ರಂ

ಪತ್ರಾಚ್ಚಾದನದಿಂದಂ| ಚಿತ್ರತೆಯಂ ಮಾಡ್ತದುವೆ ಚೋದ್ರಮೆನಿಕ್ಕುಂ
ಶತ್ರುಗೆ ಲಿಖಿತ ಘೋಂದ್ರನ| ಗಾತ್ರಂ ಖಟಿಕಾಘೋಂದ್ರನೆಂಬುದು ಧರೆಯೊಳ್

೮

ಗಾಂತೆಂಟಧಿಕಾರಂಗಳ| ನೆಂತುಂ ಪೆಸಗೊಂಡೆನವಳಿ ವಿವರಣೆಯಂ ಪೇ
ಟ್ಟಿಂತಿರಲಿವುದು ಚರವಿಷ| ಸಂತತಿಯೊಳ್ ಘೋಂ ಕುಲಬಲಂಗಳ 'ತಟದಿಂ'

೯

೧೦ ಅದಂತೆಂದೊಡೆ

ಅಂಗಂಗಳೊಳಗೆ ಸಂಗ್ರಹ| ಮಿಂ ಗಣನೆಗೆ ಮುಖ್ಯಮದನೆ ಮೊದಲೊಳ್ ಪೇಟ್ಟಿಂ
ತುಂಗುಣರಣಿಯೆ ಮುಗುಳಿಯ| ಮಂಗವಿನಿರ್ಮಿತ ಖಗೆಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್

೧೦

ಸಂಗಳಿಸಿದೊಳೆಸೆವ ಕು| ಲಂಗಳೂಮಂ ದೇಶಕಾಲಭೇದಂಗಳುಮಂ

ತುಂಗುಣರಣಿಯ ಮುಗುಳಿಯ| ಮಂಗಬುಧೋತ್ತಮನೆ ಬಲ್ಲೋ ವಸುಮತಿಯೊಳ್

೧೧

ಸಂಗ್ರಹವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ೫. ಸರ್ಪ ಕುಚ್ಚಿದವನ ಶರೀರವನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಸರಿಸದೆ ಅಮೃತ ಬೀಜಮಂತ್ರಾಕ್ಷರದಿಂದ ಉಪಚರಿಸುವುದೆ 'ಅಂಗನ್ಯಾಸ'ವೆನ್ನಿಸುವುದು, ಕೇಳು ವಿವೇಕ ಕುವಲಯುಚಂದ್ರಾ. ೬. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದ ವೃತ್ತಿಗೆ ರಕ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು 'ರಕ್ತೆ' ಯೆನ್ನಿಸುವುದು, ದಷ್ಟಂಗೆ ಆವೇಶವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಸ್ವಪ್ನವಾಗಿ ನುಡಿಸುವುದು 'ಸ್ತೋಭ'ವಾಗುತ್ತದೆ. ೭. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷವನ್ನು ಸ್ತಂಭನ ಮಾಡುವುದು 'ಸ್ತಂಭ'ವೆಂದೂ, ಮತ್ತೆ ಆ ವಿಷವನ್ನು ಹೊಗಳಾಡಿಸುವುದು 'ನಿರ್ವಿಷ' ವೆಂದೂ ಮಂಗರಾಜನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಉಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ೮. ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊದಿಸಿ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದನ್ನು 'ಚೋದ್ರ'ವೆಂದೂ, ಶತ್ರುವಿಗೆ ಘೋಂದ್ರನ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ತೋರಿಸುವುದನ್ನು 'ಖಟಿಕಾಘೋಂದ್ರ'ವೆಂದೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವರು. ೯. ಹೀಗೆ ಎಂಟು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ, ಅವುಗಳ ವಿವರಣೆಗಾಗಿ ಜಂಗಮವಿಷ ಸಂತತಿಯನ್ನೂ ಸರ್ಪಗಳ ಕುಲ ಬಲಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೧೦. ಅದೇನೆಂದರೆ ೧೦. ಎಂಟು ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಾದುದರಿಂದ ಮೊದಲಿಗೆ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಈ ಖಗೆಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ತಿಳಿಯಲೆಂದು ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೧೧. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಾವುಗಳ ಕುಲ ದೇಶ ಕಾಲಭೇದಗಳನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠಗುಣವಂತನೂ ವಿದ್ವಾಂಸನೂ ಆದ

ಅನುಪಮನಂತ ಕುಳಿಕಂ| ಘನ ವಾಸುಕಿ ಶಂಖಪಾಳ ತಕ್ಷಕನಿಳಯೋಳ್
ವಿನುತ ಮಹಾಪದ್ಧನೇಂ| ದೇನಿಪಂ ಕರ್ಕೋಟಕಾಖ್ಯಾನಂ ಪದ್ಧತನುಂ ೧೨

ಇಂತಷ್ಟ ವಿಧದ ಘನೇಗಿಕ್ಕಿತುಂ ಕುಲಭೇದವಿಷವಿಶೇಷಂಗಳುಮಂ
ಮುಂತೆನಿಸುವ ಭೂತಂಗಳ| ದಂತಕ್ರಮ ಧಾತುಚೇಷ್ಟೆಯಂ ವಿವರಿಸುವೆಂ ೧೩

ವ|| ಅಷ್ಟಕುಲ ಸರ್ಪಂಗಳ ಲಕ್ಷಣಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ
ಚಂ|| ಸಿರದೊಳೆ ನಾಸಿಕಂಬರಮನಲ್ ಕರಮೊಪ್ಪುವ ನಾಗಚಿಹ್ನಮಂ
ತರದೊಳೆ ಪೇಟ್ಟಿಪೆಂ ಸಿತ ಸರೋಜಮನಂತನ ಚಿಹ್ನಮಕ್ಕುಮು
ಕ್ಷರಮನೆ 'ಶಂಖಮಿಂ'ತೆಸೆಗುಮೊಪ್ಪುವ ಶೇಷಶಿರೋವಿಭಾಗದೊಳ್
ಪರಿಕಿಸಲುತ್ವಲಂ ಮೆಜೆವ ವಾಸುಗಿಗೊಂದಳಿ ನೀಂ ಧರಿತ್ರಿಯೋಳ್ ೧೪

ಮ|| ಸ್ತ|| ನಿರುತಂ ಕಾರ್ಕೋಟಗಂಗಂ ತ್ರಿನಾಯನಮೆಸೆಗುಂ ಸ್ತಸಿಕಂ ತಕ್ಷಕಂಗೆಂ
ಪ್ಪಿರೆ ಚಂದ್ರಾರ್ಧತ್ರಿಶೂಲಂ ಸ್ಫುರಿಸಲಹಿಯದೇ ಶಂಖಪಾಳಂ ಮಹಾಪ
ದ್ಧರ ರಾಜಾವರ್ತಬಿಂದುಪ್ರಥಿತಮೆನಿಕುಮಾ ಪೃಷ್ಠದೊಳ್ ಪದಪ್ರಪ್ತಾಂ
ತರದೊಳ್ ಪಂಚಾಂಗಬಿಂದೂತ್ಯರಮೆಸೆವರೂಪಾಯದಿಂ ತೋರ್ಕುಮಲ್ಲೇ ೧೫

ಅಷ್ಟನಾಗಂಗಳ ಭೂತ ಚತುಷ್ಟಯಂಗಳನ್ನಯಂ

ಕಂ|| ಧರಣಿ ಜಲ ವೃಕ್ಷಿ ಮಾರುತ| ವರ ಭೂತ ಚತುಷ್ಟಯಂಗಳನ್ನಯ ವಿಷಮಂ
ಧರಿಸಿಷ್ಟರದೇರಡಹಿಯು| ದ್ಧರವೀರ್ಯಮನಜಿಯ ಪೇಟ್ಟಿಪೆಂ ಕ್ರಮದಿಂದಂ ೧೬

ಹುತವಹನಂಶಕದ ವಿಷಂ| ಸಿತವರ್ಣಮನಂತ ಕುಳಿಕರುಂ ದ್ವಿಜಕುಲದರ್
ಮತಿಯುಂ ಕಣ್ಣಂ ಕಿಡುಗುಂ| ಕ್ಷಿತ್ರಿಯೋಳ್ ದಷ್ಟಂಗೆ ವಮನಮಕ್ಕುಮುದಾಗಳ್ ೧೭

ಧರೆಯಂಶಕದ ವಿಷಂಗಳ್| ನಿರುತಂ ಪಾರ್ಥಿವಕುಲಂಗಳರುಣಾಚ್ಚಾಯಂ
ವರ ಶಂಖಪಾಳ ವಾಸುಗಿ| ಗರಳ ಗುಣಂ ಗುರು ಜಡತ್ವ ಹಿಮಮನಿಸಿಕುರ್ಕಂ ೧೮

ಮಂಗರಾಜನು ತಿಳಿದಿದ್ದಾನೆ. ೧೨-೧೩. ಅನಂತ ಕುಳಿಕ ವಾಸುಕಿ ಶಂಖಪಾಳ ತಕ್ಷಕ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪದ್ಮ ಕರ್ಕೋಟಕ ಎಂಬ ಎಂಟು ವಿಧದ ಸರ್ಪಗಳ ಕುಲಭೇದ ವಿಷವಿಶೇಷಗಳನ್ನೂ, ಒದಗುವ ಭೂತಚೇಷ್ಟೆಗಳು ದಂತಕ್ರಮ ಧಾತುಚೇಷ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ವ|| ಎಂಟು ಕುಲಸರ್ಪಗಳ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ೧೪. ತಲೆಯಿಂದ ನಾಸಿಕದವರೆಗೆ ತೋರುವ ನಾಗಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅನಂತನೆಂಬ ಜಾತಿಗೆ ಬಿಳಿಯಕಮಲವೂ ಶೇಷನ ಶಿರೋಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರದಂತದ ಶಂಖವೂ, ವಾಸುಕಿಗೆ ಉತ್ಪಲವೂ ಇರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊ. ೧೫. ಕಾರ್ಕೋಟಕನಿಗೆ ಮೂರು ಕಣ್ಣು ತಕ್ಷಕನಿಗೆ ಸ್ತಸ್ತಿ ಚಿಹ್ನೆಯೂ ಇರುತ್ತವೆ; ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯ ತ್ರಿಶೂಲವಿರುವುದೇ ಶಂಖಪಾಳನೂ, ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಾವರ್ತದ (ಎಳೆ ನೀಲಿಬಣ್ಣದ) ಬಿಂದುವಿರುವುದು ಮಹಾಪದ್ಮನೂ ಬೆನ್ನಿನ ಐದು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಾಗಿ ತೋರಲು ಪದ್ಮದೊಂದೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೧೬. ಭೂಮಿ ನೀರು ಅಗ್ನಿ ಗಾಳಿಯೆಂಬ ಭೂತಚತುಷ್ಟಯಗಳ ವಿಷವನ್ನು ಎರಡೆರಡು ಸರ್ಪಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ೧೭. ಅಗ್ನಿಯಂಶದ ಬಿಳಿಯ ವಿಷವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅನಂತ ಕುಳಿಕಗಳು ದ್ವಿಜಕುಲದವಾಗಿವೆ. ಇವು ಕಟ್ಟಿದವನ ಬುದ್ಧಿ ಭ್ರಮಣೆಯಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಕೆಟ್ಟು ವಮನವಾಗುತ್ತದೆ. ೧೮. ಭೂಮಿಯಂಶದ ವಿಷವನ್ನು ಶಂಖಪಾಳ ವಾಸುಕಿಗಳು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಕುಲದವಾಗಿದ್ದು, ಇವುಗಳ ವಿಷವು ಕೆಂಪಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದವನಿಗೆ ಶರೀರಭಾರವೂ ಜಡತ್ವವೂ

ಮಾರುತನಂಶದ ವಿಷಮಂ ದಾರಯ್ಯಡೆ ವೈಶ್ಯವಂಶ ಮಾರ್ಗಂ ಸ್ವರ್ಗಂ ಚಾರುಮಹಾಂಬುಜ ತಕ್ಷಕ ರೋರಂತಿರೆ ಪಿಡಿಯೆ ತನುಮುಖದ್ವ್ಯತಿ ಕಿಡುಗುಂ	೧೯
ಸಲಿಲಾಂಶಕ ಗರಳಮದೂ ಕೈಲಿಗಂ ಕೃಷ್ಣಾಭಮಲ್ಲೆ ಕಾರ್ಕೋಟಕನುಂ ವಿಲಸತ್ ಪದ್ಮಂ ಪಿಡಿಯಲ್ ಸಲೆ ಲಾಲಾಸ್ತಾವ ಗಳನಿರೋಧಮುಮುಕ್ಕುಂ	೨೦
ಶ್ವೇತಂ ದ್ವಿಜಾತಿ ರಕ್ಷೋಪೇತಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯನೆ ವೈಶ್ಯನುಂ ಕನಕಾಭಂ ಭೂತಳದಸಿತಂ ಶೂದ್ರಂ ಮಾತೇಂ ಜಾತಿಯೊಳೆ ನಾಲ್ಕು ನಾಗಕುಲಂಗಳ್	೨೧
ಕರಿದಜ್ಞಿ ಕರ್ಕೋಟ ಪದ್ಮಂ ಪರಿಕಸೆ ಪಾಂಡುರಮುಮಕ್ಕನಂತಂ ಕುಳಿಕಂ ವರ ಶಂಖಪಾಳ ವಾಸುಗಿ ಯರಣಾಮುಮಾ ಪದ್ಮ ತಕ್ಷಕಂ ಕನಕನಿಭಂ	೨೨
ಗಗನ'ಮ'ನಾಡಿಪ ನರನಂ ಯುಗ ಪಾರ್ಶ್ವಮನಿಳಿಯನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾಡುಗುಮೀ ಜಗ'ದೊಳ್ ವಿ'ಜಾತಿ ಮೊದಲಾ ಗಗ್ಗೂಮಾ ನಾಲ್ಕು 'ಜಾತಿ' ಘನಕುಲಮನಿಶಂ	೨೩
ಕೇಳ ಯಮದೂತಿ ರಾಕ್ಷಸಿ ಕಾಳಿ ಕರಾಳಿಗಳೆ ನಾಲ್ಕುಮಕ್ಕುಂ ವಿಷದಂ ಪ್ಪಾಳಿಗಳುಂಟ'ದಮರಕುಳಿ ವ್ಯಾಳರ್ ಜಯ ವಿಜಯರೆನಿಪವರ್ ದಿವಸಂಸ್ಥರ್	೨೪
ಅಂತಾ ಜಯ ವಿಜಯಯುಗ ಕೈತುಂ ಪರ್ತನಮದಿಲ್ಲಮೀ ಮೇದಿನಿಯೊಳ್ ಸಂತತಮಾ'ಶೀವಿಷಮನಿ ಪಿ'ತಿದು ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರಸಂಪಾದನೆಯಿಂ	೨೫
ಪೇಟಲಿವೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾ ಭೀಳ ಕ್ಷತದಿಂದಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಕಪದಸ್ಯನೆ ಮೇಳದ ವೃತ್ತಂ ಚಾಪಂ ಕಾಳೀ ಪ್ರಮುಖಂಗಳಿಗೆ ಯಥಾಶ್ರಮದಿಂದಂ	೨೬

ಶೀತವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ೧೯. ಗಾಳಿಯಂಶದ ವಿಷವನ್ನುಳ್ಳ ಮಹಾಪದ್ಮ ತಕ್ಷಕಗಳು ವೈಶ್ಯಕುಲದವಾಗಿದ್ದು ವಿಷವು ಹೊಂಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿ ಕಚ್ಚಿದವನ ಶರೀರ ಮತ್ತು ಮುಖಕಾಂತಿ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ೨೦. ನೀರಿನಂಶದ ವಿಷವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಾರ್ಕೋಟಕ ಪದ್ಮಗಳು ಒಕ್ಕಲಿಗಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಕಪ್ಪಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ಕಚ್ಚಿದರೆ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿದು ಗಂಟಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ೨೧. ದ್ವಿಜನು ಬಿಳಿದಾಗಿಯೂ, ಕ್ಷತ್ರಿಯನು ಕೆಂಪಾಗಿಯೂ ವೈಶ್ಯನು ಹೊಂಬಣ್ಣವಾಗಿಯೂ ಶೂದ್ರನು ಕಪ್ಪಾಗಿಯೂ ನಾಗಕುಲದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿಗಳಿವೆ. ೨೨. ಕರ್ಕೋಟಕ ಪದ್ಮಗಳು ಕರಿದಾಗಿಯೂ, ಅನಂತ ಕುಳಿಕಗಳು ಪಾಂಡುರವೂ, ಶಂಖಪಾಳ ವಾಸುಗಿಗಳು ಕೆಂಪೂ, ಮಹಾಪದ್ಮ ತಕ್ಷಕಗಳು ಹೊಂಬಣ್ಣವೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ೨೩. ಭೂಮಿಯಿಂದ ಆಕಾಶದವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ವಿಚಾರಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾನವನನ್ನು ಈ ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿಯ ಸರ್ಪಗಳು ಹಿಂಸಿಸುತ್ತವೆ. ೨೪. ಯಮದೂತಿ ರಾಕ್ಷಸಿ ಕಾಳಿ ಕರಾಳಿ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ವಿಷದ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನುಳ್ಳವಾಗಿರುವ ಉಳಿದ ಅಮರಕುಲದ ಸರ್ಪಗಳಾದ ಜಯ ವಿಜಯರೆಂಬವರು ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಗಳಾಗಿರುವರು. ೨೫. ಹೀಗೆ ಆ ಜಯ ವಿಜಯ ಜೋಡಿಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಶೀವಿಷವೆನ್ನಿಸಿದ ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಶಾಸ್ತ್ರವಾರಗಳಿವೆ. ೨೬. ಭಯಂಕರವಾದ ಕಾಳಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮುಖ ಸರ್ಪದಷ್ಟೆ ಗಾಯದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಾಕಪದ ಅಂಕುರ ವೃತ್ತ ಮತ್ತು ಚಾಪಗಳಾಗಿವೆ. ೨೭. ಆ ಕಾಳೀ ಪ್ರಮುಖಗಳ ಚಿಹ್ನೆಗಳಾವುವೆಂದರೆ

ವ|| ಆ ಕಾಳೀ ಪ್ರಮುಖಂ (ಗಳ ಚಿಹ್ನೆ)ಗಳಾವುವೆಂದೊಡೆ

ಕಾಳೀ ಯಮದೂತಿಯೆಸೆವ ಕ| ರಾಳಿ ವಲಂ ರಾಕ್ಷಸೀ ಪ್ರಮುಖ ನಾಮದೊಳಂ
ಮೇಳಿಸಿ ನಿಲ್ಲುಂ ವಿಷದಂ| ಪ್ಲಾಳಿಗಳೆಜವಾ ಕ್ಷತಂಗಳಕ್ಕುಂ ಕ್ರಮದಿಂ ೨೭

ಅಂತಲ್ಲದಂಕುಶಾಕೃತಿ| ದಂತಂ ತಾಳುಗೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಪ್ಪುದು ಕಾ
ಲಂ ತಾನದು ಪೆಸರಿಂ ಸ | ಪಾರ್ಣತಕನೆಂಬಂಗಾಧ್ಯಮಂತದಜಿ ವಿಷಂ ೨೮

ಸ್ತ|| ಓರೊಂದಕ್ಕೊಂದ ಪಲ್ಲಾಗಿರಲಧಿಕ ರಕ್ತಾಭಮಾ ಪಲ್ ಕರಂ ತಾಂ
ಘೋರಂ ತಾನಲ್ಲದೊಂದೊಂದೆನಿಪ ಬೆಮರ ಬಿಂದೂಧ್ಯಮಂ ನೀಲವರ್ಣಾ
ಕಾರಂ ಮತ್ತೊಂದು ಜಂಭೀರದ ಫಲಸದೃಶಂ ಚಿತ್ರಮೆಂತಿಪ್ಪುದಂತಾ
ಕಾರಂ ಕೇಳ್ ಮೂಜಿಜಿಂ ಕರ್ಚಿದೊಡದನಿಟಿಪಲ್ ವೈನತೇಯಂಗಾಧ್ಯಂ ೨೯

ಕಂ|| ಕುಳಿಕಂ ವಾಸುಗಿ ತಕ್ಷಕ| ನಿಳೆಯೊಳ್ ಕರ್ಕೋಟ ಪದ್ಮವಾ ಪದ್ಮಶೃಂಗಂ
ಸಲೆ ಶಂಖಪಾಳನೆಂಬಿವು| ಕೊಳುಗುಂ ರವಿವಾರಮಾದಿಯಾಗಿರೆ ಕ್ರಮದಿಂ ೩೦

ಆದಿಯ ದಿನದೊಳನಂತಂ| ಬಾಧಿಪ್ಪುದು ಪದಾಗ್ರಮಂ ನಿಧಾನಿಸಲದು ತ
ಪ್ತಾದಾಗ್ರದೊಳಿರ್ಕುಂ ವಿಷ| ಮಾದರದಿಂದಜಿಗೆ ಮಂಗವಿಭುವಿನ ಮತದಿಂ ೩೧

ಶಶಿವಾರದಂದು ವಾಸುಗಿ| ಯೆಸೆವಷ್ಟಮ ಯಾಮದಲ್ಲಿ ಸಿರಮಂ ಪಿಡಿಗುಂ
ಪ್ರಸರಂಬೆತ್ತ ವಿಷಂ ತಾ| ನಸಹ್ಯಮಿರ್ಪಡೆಯದಲ್ತೆ ಜಾನುಸ್ಥಾನಂ ೩೨

ಭೂಮಿಜನೊಳ್ ತಕ್ಷಕನ| ಕ್ಷೇಮಕರಂ ಪಿಡಿಯೆ ಬಲದ ಮುಂಗೆಯ್ಯೆಡೆಯಂ
ಯಾಮಂ ಸಾರ್ಥಮದಾಗ| ಲೈಮಾತೋ ಕಟಿಯೊಳಿರ್ಕುಮಾ ವಿಷಮುದಿತಂ ೩೩

ಬುಧನೊಳ್ ಕಾರ್ಕೋಟಕನುಂ| ಕ್ಷುಧಾತುರಂ ಬಂದು ಪಿಡುವುದುಂ ಕಿಣುದೊಡೆಯಂ
ನಿಧನವದಾಗಿಸುವ ಗುಣ| ವಿಧಿಯಿಂದಂ ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ ತದ್ವಿಷಮಿರ್ಕುಂ ೩೪

೨೭. ಕಾಳೀ ಯಮದೂತಿ ಕರಾಳಿ ಮತ್ತು ರಾಕ್ಷಸಿಯೆಂಬ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳೊಡನಿರುವ ವಿಷದ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದಾಗುವ ಗಾಯಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿರುವುವು. ೨೮. ಅಂಕುಶಾಕೃತಿ ದಂತವು ನಾಲಗೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವುದು. ಇದು ಕಾಲವೆಂಬುದಾಗಿದ್ದು ಇದರ ವಿಷವು ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದಾಗಿದೆ. ೨೯. ಒಂದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಹಲ್ಲಿದ್ದು ಒಂದು ಅತಿಕಂಪಾಗಿ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಬೆಮರ ಬಿಂದುವಿನಂತಿದ್ದು ನೀಲವರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಇನ್ನೊಂದು ನೇರಿಲಹಣ್ಣಿನಂತಿದ್ದು ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರರಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ವೈನತೇಯನಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ೩೦. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕುಳಿಕ ವಾಸುಗಿ ತಕ್ಷಕ ಕರ್ಕೋಟಕ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪದ್ಮ ಶಂಖಪಾಳ ಎಂಬವು ರವಿವಾರ ಆದಿಯಾಗಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ಕಚ್ಚುತ್ತವೆ. ೩೧. ಆದಿ ದಿನದಲ್ಲಿ ಅನಂತನು ಪಾದವನ್ನು ಕಚ್ಚುವುದು; ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೆ ಇದರ ವಿಷ ಪಾದಾಗ್ರದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದೆಂಬುದು ಮಂಗವಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೩೨. ಸೋಮವಾರದಂದು ವಾಸುಗಿಯು ಎಂಟನೆಯ ಜಾವದಲ್ಲಿ ತಲೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು, ಇದರಿಂದ ಪ್ರಸಾರಗೊಂಡ ವಿಷವು ಮೋಣಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ೩೩. ಮಂಗಳವಾರದಂದು ತಕ್ಷಕವು ಬಲದ ಮುಂಗೈಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು, ಒಂದು ಜಾವವಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ವಿಷವು ಕಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ೩೪. ಬುಧವಾರದಂದು ಕಾರ್ಕೋಟಕನು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಬಂದು ಕಿರುದೊಡೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಸಾವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತಹ ಆ ವಿಷವು ನಾಭಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಗುರುದಿನದೊಳ್ ಪದಕ್ರಮಂ! ಭರದಿಂ ಬಂದೆಡು ಜಾವವರೆಗು ಪಿಡಿಗುಂ
ನಿರುತಂ ದಕ್ಷಿಣ ಜಂಘೆಯ! ನುರು ವಿಷಮಿಕುಂ ಶಿರಪ್ರದೇಶದೊಳೆ ದಿಟಂ

೩೫

ಆಪತ್ಕರನೆಂಬೊಂದು ಮ! ಹಾಪದ್ವಂ ಶುಕ್ರವಾರದೊಳ್ ಬೆನ್ನಂ ತಾಂ
ಕೋಪದ ಯಾಮತ್ರಯದೊಳ್! ತಾಪಿಸುಗುಂ ಪಿಡಿಯೆ ತಲೆಯೊಳೆವಿಷಮಿಕುಂ

೩೬

ಮಂದನೊಳೆ ಶಂಖಪಾಳಂ! ಸಂದೆಯಮೇಂ 'ಜಾವ'ದಲ್ಲಿ 'ಹಗಲು' ಪಿಡಿಗುಂ
ಬಂದಿಕುಂ ಕಣ್ಣೊಳ್ ವಿಷ! ಮಂದಣಿ ನೀಂ ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ

೩೭

ಅಜುವತ್ತು ಮತ್ತೆ ತೊಂಬ! ತ್ತಜಿಕೆಯುದೈವತ್ತು ಮತ್ತೆ ನಾಲ್ಕತ್ತಕ್ಕುಂ
ನೆಣೆಯಂಬತ್ತಪ್ಪತ್ತನೆ! ನಿಜಿಗೆಯ ಮೂವತ್ತುಮಿವಣಿ ಘಳಿಗೆಗಳ್ಳುಂ

೩೮

ಇವಣಿ ವಿವರೀತದಿಂದಂ! ತವು ಪಲವುಂ ಕ್ಕುದ್ರಜಾತಿಸಂಕರದಿಂದ
ಪ್ಪುವು ಸರ್ಪಗಳವಲ್ಲದೆ! ವಿವರಣೆಯೇಂ ತತ್ತ್ವಸಿದ್ಧ ಜಾತಿಗಳ್ಳುಂ

೩೯

ವ|| ಇನ್ನು ಸರ್ಪಂಗಳುಂ ಪಿಡಿವುದರ್ಕೆ ಕಾರಣ ವಿಶೇಷಂಗಳಂ ಪೇಟ್ಟಿನದೆಂತೊಂದೊಡೆ

ಮ||೩೫|| ಸುರತಾರ್ಥಕ್ಕೋಭದಿಂ ಪಿಂಗುವದತಿವಿಷದರ್ಪಿಷ್ಣುನುತ್ಪನ್ನಾಹಾ
ರರತಂ ಸ್ವಸ್ಥಾನ ಉಬ್ಬು ಕ್ಕುಧಿತನಧಿಕಭೀತಂ ನರಂ ದಾಂಟಿ ತನ್ನಂ
ಪಿರಿದುಂ ಶಂಕಾಕುಳಂ ತಾನೆನಿಪ ನವವಿಧಂ ವೈರಸಂಬಂಧಮಕ್ಕುಂ
ಧರೆಯೊಳ್ ನಿಷ್ಕಾರಣಂ ಬಂದಡಸಿ ಪಿಡಿದೊಡಂ ಕಾಲಸರ್ಪಾವ್ತಿನಕ್ಕುಂ

೪೦

ವ|| ಮತ್ತಂ ವಿಷಧರಂಗಳಿರ್ದ ಸ್ಥಾನವಿಶೇಷತೆಯಿನಸಾಧ್ಯಮಪ್ಪ ವಿಷಮುಂ ಪೇಟ್ಟಿನದೆಂತೆನೆ

೩೫. ಗುರವಾರದಂದು ಪದಕ್ರಮೆಂಬ ಸರ್ಪವು ಭರದಿಂದ ಬಂದು ಎರಡು ಜಾವದವರೆಗೂ ಬಲದ
ಜಂಘೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ; ಇದರ ವಿಷವು ಶಿರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ೩೬. ಆಪತ್ಕರನುಂಟುಮಾಡುವಂತಹ
ಮಹಾಪದವು ಶುಕ್ರವಾರ ಮೂರನೆಯ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಕೋಪದಿಂದ ಬೆನ್ನನ್ನು ಕಚ್ಚಿದರೆ ವಿಷ ತಲೆಯಲ್ಲಿ
ಸೇರುತ್ತದೆ. ೩೭. ಶನಿವಾರದಂದು ಶಂಖಪಾಳನು ಮೊದಲ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ
ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ವಿಷ ಸೇರುತ್ತದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹ ಬೇಡ ಎಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ.
೩೮. (ಮೇಲಣ ಎಳು ವಿಧ ಸರ್ಪಗಳಿಗೆ) ಅರವತ್ತು ತೊಂಬತ್ತು ಐವತ್ತು ನಾಲ್ಕತ್ತು ಎಂಬತ್ತು ಎಪ್ಪತ್ತು
ಮತ್ತು ಮೂವತ್ತು ನಿರಿಗಳಿದ್ದು ಇವು ಇವರ ಘಳಿಗೆಗಳಾಗಿವೆ. ೩೯. ಈ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೂ
ಹಲವು ಕ್ಕುದ್ರಜಾತಿಯ ಸರ್ಪಗಳಿದ್ದರೂ, ಇವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುವಲ್ಲದುದರಿಂದ ಇವುಗಳ ವಿವರಣೆ
ಅನಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ವ|| ಇನ್ನು ಆ ಸರ್ಪಗಳು ಕಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ,
ಅದೇನೆಂದರೆ ೪೦. ಸುರತಾರ್ಥದಿಂದ ಮಂಚಿತವಾದಾಗ, ಅತಿವಿಷದಿಂದ ಉನ್ಮತ್ತವಾದಾಗ, ಆಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ
ತಿರುಗುವಾಗ, ತನ್ನ ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗ, ಹಸಿದಿರುವಾಗ, ಹೆಚ್ಚು ಭಯಗೊಂಡಾಗ, ಮನುಷ್ಯನು
ಅದನ್ನು ದಾಟಿದಾಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶಂಕಾಕುಳವೇ ಮೊದಲಾದ ಒಂಬತ್ತು ವಿಧ ಸರ್ಪಗಳು ಶತ್ರುತ್ವದಿಂದ
ಕಚ್ಚುತ್ತವೆ. ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಬಂದು ಹಿಡಿಯಲು ಅದು ಕಾಲಸರ್ಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವ|| ಮತ್ತೂ
ಸರ್ಪಗಳಿರುವ ಸ್ಥಾನವಿಶೇಷದಿಂದ ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸುವ ವಿಷವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ

ಚಂ|| ಒಡಗೇಜ್ ಜೀರ್ಣಕೂಪದಡೆ ಬಿಲ್ಲ ಸುರಾಲಯ ನೀರಸದ್ವುಮಂ
ಸುಡುವೆಡೆಗಾಡು ಪುತ್ತಿನೊಳಕ್ಕುಜಂ ನಿಧಿದಾಣ ಕೋಟರಂ
ಕಡೆಸಿಡಿದೊಂದ ಭೂಜವಟಕಾನನಮೊಪ್ಪುವ ವೇಣುಕುಂಜವೆಂ
ಬೆಡೆಗೊಳಿದರ್ ಪಾವು ಕೊಳಲಪ್ಪದಸಾಧ್ಯಮಿಳಾತಳಾಗ್ರದೊಳ್

೪೧

ವ|| ಇನ್ನಿತಪ್ಪಂಗದೊಳ್ ವಿಷಂ ಸಂಕ್ರಮಿಸಲೆತ್ತಲರಿದೆಂಬಾ ಸ್ಥಾನಮಂ ಪೇಟೆಂ

ಚಂ|| ಪೆಡತಲೆ ಕಣ್ಣೊಸಲ್ ಕರತಳದ್ವಿತಯಂ ಪಣೆಗಣ್ ಕದಂಪು ಕಾ
'ಲಡಿದುದಿ'ಮೂಗು ನಾಭಿ ಹೃದಯಂ ಚೆಬುಕಂ ತಲೆ ರೋಮದಂಚು ನಾ
ಣೆಡೆ ಕುಚಮಧ್ಯಮುಂ ^೧ಪದಜು^೨ ಪುರ್ವಗಳೆಂಬಿವುಮಂ ಮಹಾಂ ಕೊಂ
ಡೊಡೆ ಗುಡಂಗೆಮೆತ್ತಲರಿದೆಂದೊಡೆ ಪೇಟುಬೆ'ದರ್ಗ ಸಾಧ್ಯಮೇ

೪೨

ಕಂ|| ^೩ನಡುನೆತ್ತಿಯು^೪ದರ ದೇಹದೊ| ಳೆಡೆಯೆಡೆಯೂ ಸಂಧಿ ಕೊಡಲೆ ನಾಲಗೆ ಗುಡಮುಂ
ನಡುಬೆನ್ನಂಜಿವನೀಕ್ಷಿಸಿ| ಪಿಡಿಯಲ್ಪರಿದದಜ ಗರಳಮಾ ವಿಗಪತಿಗಂ

೪೩

ವ|| ಇನ್ನು ಶುಭ [ಕಾಲ] ತಿಥಿ ವಾರ ನಕ್ಷತ್ರ ಯೋಗ ಕರಣಂಗಳಂ ಪೇಚ್ಚಿನದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಅಷ್ಟಮಿ ನವಮಿ ಚತುರ್ದಶಿ| ಕಷ್ಟದಮಾವಾಸ್ಯೆ ಪೂರ್ಣೆ ಪಂಚಮಿ ರಿಕ್ತಾ
ಸ್ವಪ್ನಮನಿಸಿದರ್ ಕೃಷ್ಣಾಃ| ತೃಪ್ತದ ತಿಥಿಯಾಗಲಂತದಶುಭಮನಿಕ್ಕುಂ

೪೪

ಇನವಾರ ಭೌಮವಾರಂ| ಶನಿವಾರಂ ಶುಕ್ರವಾರಮೆಂಬಿವಣೀಗೊ ಭೋ
ರನೆ ಬಂದು ಪಿಡಿಯೆ ಸರ್ಪಂ| ವಿನತಾಸುತನೆಂಬವಂಗೆ ವಿಷಮರಿದಕ್ಕುಂ

೪೫

ಭರಣಿಯೊಳಾಶ್ಲೇಷೆಯೊಳಂ| ಸುರಪತಿಯೊಳ್ ಪಾವು ಪಿಡಿಯೆ ತದ್ವಿಷಮರಿದಾ
ಗುಡಂಗೆಂದೆನೆ ಮಿಕ್ಕಿನ| ಪುರುಷರ ಪವಣೇನೊ ಮರಣಮಕ್ಕುಮವಶ್ಯಂ

೪೬

೪೧. ಒಳಗೆರೆ ಹಾಳುಬಾವಿ ಪಾಳು ದೇವಾಲಯ ಒಣಮರ ಸ್ತಾನ ಹುತ್ತ ಅಕ್ಷದ (ನೆಲ್ಲಿ ತಾರೆ) ಮರ
ನಿಧಿಸ್ಥಾನ ಮರದ ಪೊಟರ ಆಲದ ಮರದ ಗುಂಪು ಬಿದಿರುಮೆಳೆ ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದಲ್ಲಿ
ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ನಿವಾರಣೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ವ|| ಇನ್ನು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ವಿಷ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ
ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದಾವುದೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೪೨. ಹೆಡತಲೆ ಕಣ್ಣು ನೊಸಲು ಎರಡು ಅಂಗೈ
ಹಣೆ ಕಣ್ಣು ಕೆನ್ನೆ ಕಾಲಡಿ ತುದಿಮೂಗು ಹೊಕ್ಕಳು ಹೃದಯ ಗದ್ದ ತಲೆ ಕೂದಲಬುಡ ನಾಣೆಡೆ
ಕುಚಮಧ್ಯ ಮಣಿಕಟ್ಟು ಹುಬ್ಬುಗಳೆಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಘಟಿಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಲು ಅದರ ನಿವಾರಣೆ ಗುಡನಿಗೂ
ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದಮೇಲೆ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಹೇಳು. ೪೩. ನಡುನೆತ್ತಿ ಉದರ ಶರೀರಸಂಧಿಗಳು
ನಾಲಗೆ ಗುದ ನಡುಬೆನ್ನು ಎಂಬಿವನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಇದರ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಗುಡನಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದು.
ವ|| ಇನ್ನು ಶುಭವಾದ ಕಾಲ ತಿಥಿ ವಾರ ನಕ್ಷತ್ರ ಯೋಗ ಕರಣಕಾಲಗಳನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಅದೇನೆಂದರೆ
೪೪. ಪಂಚಮಿ ಅಷ್ಟಮಿ ನವಮಿ ಚತುರ್ದಶಿ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಶುನ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದ
ಕೃಷ್ಣಾಕ್ಷದ ತಿಥಿಯಾಗಲು ಅಶುಭವೆನಿಸುವುದು. ೪೫. ಭಾನುವಾರ ಮಂಗಳವಾರ ಶುಕ್ರವಾರ ಶನಿವಾರಗಳಲ್ಲಿ
ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಲು ಅದರ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಗುಡನಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ೪೬. ಭರಣಿ
ಅಶ್ಲೇಷೆ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾವು ಕಚ್ಚಲು ಅದರ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ಆ ಗುಡನಿಗೂ
ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವಾಗ, ಉಳಿದ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೆ? ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಮರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಂ|| ಶ್ರವಣ ವಿಶಾಖೆ ಚಿತ್ತ ಮಖೆ ಕೃತ್ತಿಗೆ ರೇವತಿ^೧ಮೂಲ ಪುಷ್ಯಮಿಂ^೨
ತವಗತ ಪೂರ್ವ ಮೂಞ್ಸೆವ ಮಧ್ಯದಿನಂ ದಿವಸಾಂತ್ಯರಾತ್ರಿಯೊಳ್
ಪರ್ವಣಿಸಿದರ್ಧಮಾಗಲಹ ವೇಳೆ ನಿಶಾಂತಮೆನಿಪ್ಪ ಕಾಲಮಂ
ಬಿವಟೊಳಹಿಪ್ಪಜಂ ಕೊಳಲಸಾಧ್ಯಮದೆಂದಣಿ ನೀಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ ೪೭

ಕಂ|| ನಂದೆಯೊಳಂ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯೊ! ಇಂದಾ ಗ್ರಹಣಂಗಳೊಳ್ ವ್ಯತೀಪಾತದೊಳಂ
ಬಂದಾ ವೈದೃತಿಯೊಳ್ ಘನ! ಸಂದಿಸೆ ಪರಿಹರಿಸಲರಿದು ತಾರ್ಕ್ಯವರಂಗಂ ೪೮

ರವಿವಾರ ಹಸ್ತ ಪಂಚಮಿ! ಶ್ರವಣಂ ಶನಿವಾರ ಷಷ್ಠಿ ಕುಜನಸ್ಥಿನಿಯೆಂ
ಬಿವಟೊಳ್ ಸಪ್ತಮಿ ಪುಷ್ಯಂ! ನವಮಿಯೊಳಂ ಗುರುಪುಮೊದವಿರಲ್ಪತಿಕಷ್ಟಂ ೪೯

ಶನಿ ರೋಹಿಣಿಯೇಕಾದಶಿ! ಯನುರಾಧೆ ಬುಧಾಷ್ಟಮಿತ್ರಯಂಗಳುಮೋವ
ಲ್ಮನಸಯದೆ ದಶಮಿ ರೇವತಿ ಧನುರ್ಜೇಷ್ಠರ್ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿಯಹಿ ಕೊಳಲಶುಭಂ ೫೦

ಯಮಘಂಟವರ್ಧಯಾಮಂ! ಸಮನಿಸೆ ತಿಥಿ ವಾರ ಸಂಕ್ರಮಂಗಳಿವಶಭಂ
ಭ್ರಮರಹಿತನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ! ಯೆ ಮಾಲ್ಪುದಶುಭಂಗಳಂ ವಿವರ್ಜಿಸಿ ಮರ್ದಂ ೫೧

ವ|| ದೂತ ಲಕ್ಷಣಮಂ ಪೇಚ್ಚೆಂ

ದೂತನ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಂ ನಾ! ನಾ ತೆಜದಿಂದಣಿದು ಬಲಿಕೆ ಮಾಲ್ಪುದು ವಿದ್ಯಾ
ಪೂತ ವಿಭೀಷಜ ಮಂತ್ರ! ಪ್ರಾತಮುಮಂ ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿಭಾಜನನಷ್ಟಂ ೫೨

ಚಂ|| ಸುರಪ ಸುರಾರಿಯಬ್ಬಿಪತಿಯಾ ಧನದೇಶ್ವರರಿಪ್ಪ ದಿಕ್ಕಿನೊಳ್
ಬರೆ ಶುಭಮಗ್ನಿ ದಂಡಧರ ಮಾರುತ ಮಾರವಿರೋಧಿಯಾಶೆಯೊಳ್
ಬರಲತಿಕಷ್ಟಮಿಷ್ಟಫಲಮಾಗದು ಪೋಗದಿರೆಗೆ ದೂತನಂ
ಪರಿವಿಡಿಯಿಂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಶುಭಾಶುಭಮಂ ಧರೆಗೆಯ್ವೆ ಪೇಟ ನೀಂ ೫೩

೪೭. ಶ್ರವಣ ವಿಶಾಖೆ ಚಿತ್ತ ಮಖೆ ಕೃತ್ತಿಕೆ ರೇವತಿ ಮೂಲ ಪುಷ್ಯ ಪುಬ್ಬೆ ಪೂರ್ವಾಷಾಢ
ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ದಿವಸಾಂತ್ಯ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ರಾತ್ರಿಯ ಅಂತ್ಯಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಪಗಳು
ಕುಚ್ಚಿದರೆ ಆ ವಿಷದ ನಿವಾರಣೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಬುಧೋತ್ತಮನೇ ನೀನು ತಿಳಿದುಕೊ. ೪೮.
ನಂದೆ (ಹದಿನೈದು ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಷಷ್ಠಿ ಮತ್ತು ಏಕಾದಶಿಗಳು) ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಗ್ರಹಣಕಾಲ
ವ್ಯತೀಪಾತ ಮತ್ತು ವೈದೃತಿಯೊಳಗಲ್ಲಿ ಹಾವು ಕುಚ್ಚಲು ಅದರ ನಿವಾರಣೆ ಗುರುಡುಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ.
೪೯. ಭಾನುವಾರ ಹಸ್ತ ಪಂಚಮಿ ಶ್ರವಣಗಳಲ್ಲಿ, ಶನಿವಾರ ಷಷ್ಠಿ ಕುಜ ಅಶ್ವಿನಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸಪ್ತಮಿ ಪುಷ್ಯ
ನವಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುರು ಬಂದಿದ್ದರೆ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಅತಿಕಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೫೦. ಶನಿ ರೋಹಿಣಿ ಏಕಾದಶಿ
ಅನುರಾಧ ಬುಧ ಅಷ್ಟಮಿ ನವಮಿ ದಶಮಿ ಧನುರ್ಜೇಷ್ಠರು (ಮಾರ್ಗಶಿರಮಾಸದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಿನಿ ನಕ್ಷತ್ರ)
ಕೂಡಿಬಂದಿರಲು ಅಹಿ ಕುಚ್ಚಿದರೆ ಅಶುಭವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. ೫೧. ಯಮಗಂಡಕಾಲ ಅರ್ಧಪ್ರಹರಗಳಲ್ಲಿ
ತಿಥಿ ವಾರ ಸಂಕ್ರಮಣಗಳು ಅಶುಭವೆಂದು ಯೋಚಿಸದೆ ಅಶುಭಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಮಾಡಬೇಕು. ವ|| ದೂತ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೫೨. (ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಬಂದ) ದೂತನ
ಚೇಷ್ಟೆಗಳನ್ನು ನಾನಾ ರೀತಿಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಅನಂತರ ಸರಿಯಾದ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಔಷಧ
ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಉಪಚರಿಸಿದಾತನು ಪುಣ್ಯ ಮತ್ತು ಕೀರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆ.
೫೩. ದೂತನು ಇಂದ್ರ ನಿರುತಿ ವರುಣ ಕುಬೇರರಿರುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಶುಭವಾಗುತ್ತದೆ;
ಅಗ್ನಿ ಯಮ ವಾಯು ಈಶಾನಾದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬರಲು ಅತಿಕಷ್ಟವಾಗಿ ಇಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
ಆದುದರಿಂದ ದೂತನನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಶುಭಾಶುಭಗಳನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿಸು.

ಮ|| ಫಲ ಪುಷ್ಪಾಂಕಿತ ಹಸ್ತ ದಿವ್ಯವಸನಂ ತಾಂಬೂಲರಾಗಂ ಮಹಾ
ಕುಲಜಂ ಸದ್ಗುಣಭೂಷಣಂ ಸುಲಲಿತಂ ಶ್ರೀಖಂಡಮಾಲ್ಯಾಂಕನಿ
ಶ್ವಲನಾಪೂರ್ಣ ಸುಲಕ್ಷಣಾಂಗನಮಲಂ ಸದ್ಭಾವದಿಂ ಬಂದಮಂ
ವಿಲಸದ್ವಕ್ಷುಟುವಾಗಿ ದೂತನುಪಮಾತೀತಂ ಶುಭಂ ಧಾತ್ರಿಯೋಳ್

೫೪

ಮ|| ಸ್ತ|| ತೃಣಹಸ್ತಂ ಕಾಷ್ಠಹಸ್ತಂ ಸ್ಥಲಿತ ನಿಜಪದಂ ಸಾಶ್ವನೇತ್ರಂ ಕುನೇತ್ರಂ
ಕುಣಪಾಂಗಂ ಜೀರ್ಣವಸ್ತ್ರಂ ಭಯಚಕಿತಕರಂ ಕಾಂತಹಸ್ತಂ 'ಸರಾವೋ'
ಲ್ಗುಣ ವಾಕ್ಯದ್ವಂದ್ವಯುಕ್ತಂ ಬಧಿರನಸಿತ ರಕ್ತಾಭಮಾಲ್ಯಾಂಗ ದೀನಂ
ಭಣಿತಾಶೇಷಮಯಂ ಬಂದಿರಲವನೆ ಕೃತಾಂತಾನುಗಂ ತಾನೆನಿಕ್ಕುಂ

೫೫

ಉ|| ಒಟ್ಟಿ ಲುಲಾಯ ಗರ್ದಭರಥಂಗಳನೇಷಿದವಂ ಕುಲಾನ್ವಿತಂ
ಬಿಟ್ಟಿ ಶಿರೋರುಹಂಗಳ ನರಂ ಕರ ಪಲ್ಲಿವಾಯನಪ್ಪವಂ
ನಟ್ಟಿ ವಿಲೋಚನಂಗಳೊಳಿ ಮೇಗನೆ ನೋಡುತಮಿರ್ಪ ಮೂನಿಸಂ
ತೊಟ್ಟನೆ ಬಂದು ಪೇಟಲಶುಭಂ ಗತಮಾನಸನನ್ಯವಂಶಜಂ

೫೬

ಉ|| ಸುಯ್ಯದೆ ಪೊಯ್ಯದಂದು ನೆಲನಂ ತಲೆಯಿಂದೊಡೆಹಾಯ್ದು ಭೂಮಿಯೋಳ್
ಮೆಯ್ಯನುರುಳ್ಳದುಟ್ಟು ಹೊದೆದಿದರ್ ಸುವಸ್ತ್ರದ ನೂಲನಾಕ್ಷಣಂ
ಕೆಯ್ಯೊಳಿ ಪೀಡಿಸುತ್ತಿರದೆಯಂಗುಲಿಯಂ ಮಿಡಿಯುತ್ತ ಮೇಗನೆ
ದೊಯ್ಯನೆ ನೋಡೆದಿರ್ಪಧಟ ದೂತನವಂ ಶುಭದೂತನಲ್ಲವೇ

೫೭

ಉ|| ಕೆಯ್ಯೊಳಿ ಕಾಷ್ಠಮಂ ಮುಱಿಯುತಾಗುಸುತ್ತತ್ತಿರ್ದನಾಗಿರು

೫೪. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಫಲಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಉತ್ತಮ ಬಟ್ಟೆ ತೊಟ್ಟು, ತಾಂಬೂಲದಿಂದ ರಂಜಿತನಾಗಿ, ಉತ್ತಮಕುಲದವನೂ ಸದ್ಗುಣಭೂಷಣನೂ ಕೋಮಲನೂ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಹಾರವನ್ನು ಧರಿಸಿದವನೂ ಗುಂಭೀರನೂ ಉತ್ತಮಲಕ್ಷಣಯುತನೂ ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿದವನೂ ಬಲು ಮಾತುಗಾರನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ ಆದ ದೂತನು ಬಂದಲ್ಲಿ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶುಭವಾಗುವುದು. ೫೫. ಹುಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದವನೂ, ಕಾಲು ನಡುಗುತ್ತಿರುವವನೂ, ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಕೂಡಿದವನೂ, ವಕ್ರ ಕಣ್ಣುಳ್ಳವನೂ, ಕೆಟ್ಟ ವಾಸನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದವನೂ, ಹರಿದ ಬಟ್ಟೆಯವನೂ, ಭಯಭರಿತನೂ, ಕಾಂತ (ಕಲ್ಲು ಅಥವಾ ಕಬ್ಬಿಣ) ಹಸ್ತನೂ, ಎರಿದ ದ್ವನಿಯಿದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡದವನೂ, ಕಿವುಡನೂ, ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಕೆಪ್ಪುಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದವನೂ, ದೀನನೂ, ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಮಾತಿನವನೂ ಬರಲು ಆತನೇ ಯಮಸದೃಶನಾಗುತ್ತಾನೆ. ೫೬. ಒಂಟಿ ಕೋಣ ಕತ್ತೆ ರಥಗಳನ್ನೇರಿದವನೂ ಕುಲಾನ್ವಿತನೂ ತಲೆಗೂದಲು ಕೆದರಿದವನೂ ಹಲ್ಲಿಲ್ಲದವನೂ ನೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೇಲೆಯೇ ನೋಡುತ್ತಿರುವವನೂ ಆದ ಮನುಷ್ಯನು ಬಂದು ಹೇಳಲು ಅಶುಭವಾಗುತ್ತದೆ; ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ವಂಶದವನಾದರೆ ಸಾಯುತ್ತಾನೆ. ೫೭. ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡದೆ, ಬಿಡುಕೊಳ್ಳದೆ, ತಲೆಯಿಂದ ನೆಲವನ್ನು ಗುದ್ದದೆ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಹೊರಳದೆ, ಹೊದ್ದ ಬಟ್ಟೆಯ ದಾರವನ್ನು ಕೀಳದೆ, ಬೇಕನ್ನು ಮಿಡಿಯುತ್ತ ಮೇಲೆ ನೋಡದಿರುವ ದೂತನು ಶುಭದೂತನಲ್ಲವೇ?

ತೋಯ್ಯನೆ ಸುಯ್ಯತುಂ ನೆಲನನೇತಱೊಳಂ ಪೊಡೆಯುತ್ತೆ ಮತ್ತಮಾ
ರಯ್ಯೆ ಕರಂಗಳಂ ಪಿಡಿಯುತುಂ ಬಲೆ ಬಳ್ಳಿಯನಾಯುಧಂಗಳಂ
ಮೆಯ್ಯನುರುಳ್ಳುತುಂ ಧರೆಯೊಳಿಪೊಡವಂ ಯಮದೂತನಲ್ಲವೇ

೫೮

ಕಂ|| ಅಸಿತಂಬರದರುಣಾಂಬರ| ಭಸಿತಾಂಗಂ 'ಕೃಷ್ಣ'ನಂಗವಿಕಳಂ ಕುಬ್ಜಂ
ಕಿಸುಗುಳಿಗಂ ಕೃಶ ಸರುಜಂ| ಬೆಸಗೊಂಡೊಡಮುಸಿರದಿದೊಡಂ ತಾಂ ಕಷ್ಟಂ

೫೯

ಮ|| ದ್ರ|| ತಲೆಯಂ ತೂಗುತ್ತೆ ಮೇಗಂ ದೆಸೆಗಳನೆ ಕರಂ ನೋಲ್ವವಂ ಕೇಶಮಂ ಕೆ
ಯ್ಯೊಳ್ ನೀವುತ್ತೆಣ್ಣೆಯಂ ಮಂಡೆಯೊಳೊರಸಿದವಂ ಮುಕ್ಕೇಶಂ ನೂಗ್ರಂ
ಗಲೊಳಂ ತತ್ತಾಣೆಶಾಖಾಗ್ರದೊಳೆಳಸುವವಂ ಭಂಡಿಯಂ ಕಟ್ಟಿ ಕೋಣಂ
ಗಳುಮಂ ತಾನೇಱಿದಾತಂ ಬರಲವನೆ ವಲಂ ಕಾಲದೂತೋಪಮಾನಂ

೬೦

ಕಂ|| ವೃದ್ಧಮಧುರ ವಾಕ್ಯನಷ್ಟಂ| ಸದಯಂ ಗಂಭೀರನಾದ ವಚನವಿಭೇದಂ
ಪದನಱಿದು ಪೇಲ್ವನಷ್ಟಂ| ಪದಪಿಂದಂ ಪಡೆವನಲ್ಲೆಯಭಿಮತಫಲಮಂ

೬೧

ದೂತಂ ವಾರ್ತೆಯನಱಿಪಿ| ದಾರ್ತನುಮಾಕುಳತೆಯಿಂದಿರಲ್ ಮೊಗಮಂ ನಿ
ರ್ಭೀತಂ ನೋಡದಿರಲ್ಗಂ| ಮಾತೇಂ ಸಚಿಯೆಂಬುದಾತನೆಂಬುದನಱಿವಂ

೬೨

ಉ|| ಪನ್ನಗದಷ್ಟನಾದನೆನುತಂದುಸಿದೊರ್ವಪ್ಪ ದೂತನಲ್ಲಿ ಮೇ
ಗನ್ನಗತೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲದುಂ ಪುಸಿಯೆಂದಱಿಯಲ್ಲದಂದು ದ
ಷ್ಟಂ ನಿಜವಾರ್ತೆಯೆಂದು ನುಡಿದಾತನೀಕ್ಷಿಸಲಾವ ತಾಣಮಂ
ತನ್ನ ಕರಂಗಳಿಂದೊಸೆದು ಮುಟ್ಟಿದೊಡಾಯೆಡೆಯೆಗೆ ಬಲ್ಲವಂ

೬೩

ಮ|| ಮೊಗಮಂ ಮುಟ್ಟಲೆ ವಿಪ್ರನಗೆ ಭುಜಮಂ ತಾಂ ಮುಟ್ಟಿಯುಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯಂ

೫೮. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಮುರಿಯುತ್ತಾ ಆಕಳಿಸುತ್ತಾ ಅತಿರೌದ್ರನಾಗಿರುತ್ತಾ ನಿಟ್ಟಿಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಕೈಗೆ
ಸಿಕ್ಕಿದುದರಿಂದ ನೆಲವನ್ನು ಬಡಿಯುತ್ತಾ ಕೇಳಬಂದವರ ಕೈಗಳನ್ನೂ ಬಲೆ ಬಳ್ಳಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನೂ
ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳುತ್ತಿರುವ ದೂತನು ಯಮದೂತನಲ್ಲವೆ? ೫೯. ಕಷ್ಟ
ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸಿದ, ಕಪ್ಪಾದ ಅಂಗವಿಕಲನಾದ ಕುಬ್ಜನೂ ಹೊಲಸು ವಾಸನೆಯುಳ್ಳವನೂ
ಕೃಶನೂ ರೋಗಿಯೂ ಕೇಳಿದರೂ ಮಾತನಾಡದಿರುವ ದೂತನು ಬಂದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ೬೦.
ತಲೆದೂಗುತ್ತ ಮೇಗೂ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೋಡುವವನು, ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ನೀವುತ್ತ ತಲೆಯ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು
ಬರಸುವವನು, ಉಗುರುತುದಿ ಕೈತುದಿಯಿಂದ ಸವರುವವನು, ಭಂಡಿ ಕತ್ತೆ ಕೋಣಗಳನ್ನೇರಿದವನು
ಬರಲು ಅವನೆ ಯಮಸದೃಶನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೬೧. ವೃದ್ಧ ಮಧುರ ಮಾತನ್ನಾಡುವವನು,
ದಯೆಯುಳ್ಳವನು, ಗಂಭೀರ ಮಾತಿನಿಂದ ಕೂಡಿದವನು, ಇರುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನರಿತು ಹೇಳುವವನು
ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ೬೨. ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ ದೂತನು
ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಭಯರಹಿತನಾಗಿ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡದಿರಲು ಆತನು ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು
ಸುಳ್ಳೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. ೬೩. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿತೆಂದು ಹೇಳಿದ ದೂತನು ಮೇಲೆ ನೋಡುತ್ತಾ
ನೂಗುತ್ತಿರಲು ಅದು ಸುಳ್ಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು, ಅಲ್ಲದೆ ಕಚ್ಚಿದ್ದು ನಿಜವಿಷಯವೆಂದು ಹೇಳಿದವನನ್ನು
ನೋಡಲು ಯಾವ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ ಮುಟ್ಟುತ್ತಾನೋ ಆಯಾ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೆಂದು
ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೬೪. ಮುಖವನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ವಿಪ್ರನೆಂದೂ, ಭುಜವನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಕ್ಷತ್ರಿಯನೆಂದೂ,

ನೇಬ್ಬಿರುದ್ಧಿತಯಂಗಳೋಳ್ ಸ್ವರಶರ್ಮಾಗಲ್ ವೈಶ್ಯವಂಶಂ ತದಂ
ಪ್ರಿಗಳಂ ಬೆಟ್ಟಿನೊಳಂದು 'ಘರ್ಷಿಸೆ' ವಲಂ ಶೂದ್ರಾದಿಯಿಂದಿಬ್ಬರೊಳ್
ಬಗೆಯುಳ್ಳಂ ನೆಹಿ ನೋಡಿ ಪೇಚ್ಚಿ ವಿಲಸದ್ವೃತಾಂಗಮಂ ಮಾಂತ್ರಿಕಂ

೬೪

ವ|| ಇನ್ನು ಸ್ವರಮಂ ಪೇಚ್ಚಿಂ

ಮ||ಪ್ರ|| ನಿಲೆ ದೂತಂ ಮುಂದೆ ಮೇಣ್ ವಾಮದೊಳತಿಶುಭದಂ ಚಂದ್ರನಾಗಲ್ ಮತ್ತಂ
ಬಲದೊಳ್ ಮೇಣ್ 'ಪಿಂತೆ' ನಿಂದಂದತಿ ಶುಭಫಲದಂ ಸೂರ್ಯನಾಗಲ್ ಮತ್ತಂ
ಬಲನುಂ ಪಿಂತಾಗೆ ಚಂದ್ರಂ ಸಮನಿಸಲೆಡನುಂ ಮುಂತುಮಾಗಲ್ ಸೂರ್ಯಂ
ನಿಲೆ ಪೊಲ್ಲಂ ಸೋಮಸೂರ್ಯರ್ ನಿಲೆ ಸತಿ ಪುರುಷದ್ವಂದ್ವದಿಂ ಪಂಡನಕ್ಕುಂ

೬೫

ಪ್ರ|| ದೂತಂ ಪೇಚ್ಚಿಕ್ಕರಂಗಳ್ ಸಮವೆನಿಸೆ ಸರಂ ಚಂದ್ರನಾಗಲ್ಯೆಯುಂ ಮೇಣ್
ದೂತಂ ಪೇಚ್ಚಿಕ್ಕರಂಗಳ್ ವಿಷಮವೆನೆ ಸರಂ ಸೂರ್ಯನಾಗಲ್ ಬಾಬ್ಬಂ
ದೂತಂ ಪೇಚ್ಚಿಕ್ಕರಂಗಳ್ ಜಿಯಿಂದಿಂತಿವಣಿತರದೊಳಂ ದಷ್ಟನಂ ಬಿಟ್ಟು ಪೋಕುಂ
ಚೈತನ್ಯಂ ತಾನಿದೆಂಬೀ ಕ್ರಮಮನುಷಿಪಿದಂ ಮಂಗವೈರೀಭಸಿಂಹಂ

೬೬

ಕಂ|| ಸಸಿಯಕ್ಕೆ ಭಾನುವಕ್ಕಿಂ! ತುರ್ಗಿಗಳೊಳಾರಯ್ತು ನೋಡಿ ದೂತಂ ಬಂದಾ
ದಸೆಯೊಳ್ ಪೇಚ್ಚಲ್ ಶುಭದಂ! ಪುಸಿ ಜೀವಿಸಲರಿಯನೆಂಗೆ ಶೂನ್ಯಾಶೆಯೊಳಂ

೬೭

ಗಗನ ಜಳ ಭೂಮಿ ಶಿಖಿ ವಾ! ಯುಗಳಂ ನಡುವಡಿಯೆಡಂಗಳಪರಿಮಮೆಂತುಂ
ಸೂಗಯಿಪ ಬಲವನೆ ತತ್ವಂಮುಗುಳಿಯ ವಿಭು ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ

೬೮

ನಡವೊಡೆ ನಿಲ್ಲೊಡೆಯೊಳಗುಮ! ನಡವೊಡೆ ಸ್ಥೂರ್ ರೇಚಕಂ ವಲಂ ಕುಂಭಕಮುಂ
ಪೊಡವಿಯೊಳೆ ಪೂರಕಂಗಳ್! ಬೆಂಡಗುವೆತ್ತಿದ್ ಮನುಕುಲಾಂಬರಭಾನೂ

೬೯

ಎರಡು ತೊಡೆಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ವೈಶ್ಯನೆಂದೂ, ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬೆರಳಿನಿಂದ ಮುಟ್ಟಲು ಶೂದ್ರಾದಿಗಳೆಂದೂ
ದೂತನ ಅಂಗಳಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಮಾಂತ್ರಿಕನು ಹೇಳಬೇಕು. ವ|| ಇನ್ನು ಸ್ವರದ
ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೬೫. ದೂತನು ಮುಂದೆ ಅಥವಾ ಎಡಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಹೇಳಲು
ಚಂದ್ರಸ್ವರವಾದರೆ ಇಲ್ಲಿವೆ ಬಲ ಅಥವಾ ಹಿಂದೆ ನಿಂತು ಸೂರ್ಯಸ್ವರವಾದರೆ ಶುಭವೂ, ಬಲ
ಅಥವಾ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಚಂದ್ರಸ್ವರವಾದರೆ ಇಲ್ಲಿವೆ ಎಡ ಅಥವಾ ಮುಂದೆ ನಿಂತು
ಸೂರ್ಯಸ್ವರವಾದರೆ ಅಶುಭವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಸತಿ ಪತಿಗಳಿಂದದಲ್ಲಿ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳು ಕೂಡಿದ್ದರೆ
ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ೬೬. ದೂತನು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಸಮಾಕ್ಷರವಾಗಿದ್ದು ಚಂದ್ರಸ್ವರವಾಗಿರಲು
ಅಥವಾ ಅಕ್ಷರಗಳು ವಿಷಮಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಸೂರ್ಯಸ್ವರವಾಗಿರಲು ದಷ್ಟನು ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ದೂತನು
ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ಅರಿತು ದಷ್ಟನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದು. ಇದನ್ನು ಚೈತನ್ಯವೆಂಬ ಕ್ರಮದಿಂದ
ಮಂಗರಾಜನು ಪಿಳಿಸಿದನು. ೬೭. ಚಂದ್ರನಾಗಲಿ ಸೂರ್ಯನಾಗಲಿ ಹೀಗೆ ಸ್ವರವನ್ನು ತಿಳಿದು,
ದೂತನು ಬಂದ ದಿಕ್ಕನ್ನು ನೋಡಿ. ೬೮. ಆಕಾಶ ನೀರು ಭೂಮಿ ಅಗ್ನಿ ವಾಯುಗಳು, ನಡು ಅಡಿ
ಎಡ ಬಲ ಮೇಲೆ ಎಂಬ ತತ್ವವು ಮುಗುಳಿಯ ಪ್ರಭುವಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೬೯.
ಉಸಿರು ಹೊರಹೋದರೆ ನಿಂತರೆ ಒಳಹೋದರೆ ರೇಚಕ ಕುಂಭಕ ಪೂರಕಗಳೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲವೆ,

ಅಮೃತದೊಳೆ ಪೂರಕಂ ತಾಂ| ಸಮನಿಸೆ ಧರೆ ಜಲಮಿವಾಗಿ ಶುಭದಮನಿಕ್ಕುಂ
ದಮಿಯಿಸಿ ವಿರಚಿಸೆ ಶಿಖಿಯುಂ|ಸಮೀರನುಂ ನಭವದಾಗೆಯಶುಭಮನಿಕ್ಕುಂ ೨೦

ಅತಿರೋಗಾಹಿಗ್ರಹಪೀಡಿತನಾದೆಂ ಕೆಟ್ಟಿನೆನೊ ಪದನಂಬೆಡೆಯೊಳಮು
ದ್ವತ್ತರಾಯಮಾಗಿ ಬಾಬ್ಬುಂ| ಗತಜೀವಿತನಪ್ಪನೆಂಗೆ ಬೀಯದೊಳಾತಂ ೨೧

ದಿನಕರನೊಳಾಯಮಾಗಲ್| ಘನಮನಿಪಟ್ಟಿಗ್ಗಮದಕ್ಕುಮಾತಂಗಾಯು
ಷ್ಯನಿಬಂಧಂ ಶಶಿ ದೊರೆಕೊಳ| ಲನೂನಮನಿಸಿರ್ಕುಮೆಂತುಮಶುಭಂ ಬೀಯಂ ೨೨

ಸಸಿ ದಿನಪರೊಡನೆ 'ತಡೆ'ಯಲ್| ವಸುಧೆಯೊಳಂ ಕಾರ್ಯಹಾನಿಯಿಕ್ಕುಮವಶ್ಯಂ
ಸಸಿ ಶುಭಕಾರ್ಯಕ್ಕುಚಿತಮೆ| ಯಶುಭದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪೊಲ್ಲ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ ೨೩

ಪೂರಕದಿಂದಂ ಬಾಬ್ಬುಂ| ಸೂರಂ ಮೇಣ್ ಚಂದ್ರನಾಗಿ ರೇಚಕದಿಂದಂ
ಧಾರಿಣಿಯೊಳುಟಿಯನಿದೆ ತ| ತ್ವಾರಂ ತಿಳಿದಿಂ ಬಟಿಕ್ಕೆ ಮಾಡುಗೆ ಮದಂ ೨೪

ವ|| ಇನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆಯೆ'ಶುಭಾಶುಭಂಗಳಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ
ದೂತಂ ಪೇಟ್ಟಕ್ಕರಸಂ| ಘಾತಮನೆ ದ್ವಿಗುಣಿಸಿಟ್ಟು ಭಾಗಿಸು ಶಿಖಿಯುಂ
ದೇತೊದಳೊ ಪಟಿಯೆ ಸಾಗುಂ| ಮಾತೆನೊಂದೆರಡು ಮಿಕ್ಕೊಡಾತಂ ಬಾಬ್ಬುಂ ೨೫

ವ|| ಇನ್ನು ದಷ್ಟನ ನಾಮಾಕ್ಷರದಿಂದೆ ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ, ಅದಂತೆಂದೊಡೆ
ಮ||ಬ್ರ|| ಎಸೆವಾ ಮಾಹೇಂದ್ರಮುಂ ವಾರುಣಮುಮೆನಿಪ ನಾಮಾಕ್ಷರಂಗಳ್ ಜೀ
ವಿಸುಗುಂ ದಷ್ಟಂ ತದೀಯಾಕ್ಷರಮನಿಲ ಹುತಾಶಂಗಳಾಗಲ್ಯೆ ಮತ್ತು
ವಸುಗುಭಂ ತಾನೆ ರಕ್ಷಾವಿಧಿಗಳನೆ ವಲಂ ಮಾಡೆಯುಂ ಸಾಗುಮೆಂದೀ
ವಸುಧಾಖ್ಯಾತರ್ಗೆ ಪೇಟ್ಟು ಸಕಲ ಗುಣ ಮಹೋತ್ತಂಗೋ ಮಂಗರಾಜಂ ೨೬

ಕೇಳು ಮನುಕುಲಾಂಬರಭಾನೂ. ೨೦. ಅಮೃತಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರಕವಾಗಿ ಧರೆ ಜನ ಕೂಡಿ ಬಂದರೆ ಶುಭವೂ, ಕುಂಭಕವಾಗಿ (ದಮಿಯಿಸು), ಅಗ್ನಿ ಗಾಳಿ ಆಕಾಶ ಒದಗಿ ಬಂದರೆ ಅಶುಭವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ೨೧. ಅತಿಯಾದ ರೋಗ ಸರ್ಪ ಮತ್ತು ಗ್ರಹಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತನಾದೆ ಕೆಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರ ನೆರವು ದೊರೆತರೆ ಜೀವಿಸುವನು. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಯಲಾರನು. ೨೨. ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲು ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯವಾಗುತ್ತದೆ; ರಾತ್ರಿಯಾಗಿರಲು ಆಯುಷ್ಯ ನಿಬಂಧನೆಯಾಗುತ್ತದೆ; ಹೇಗೂ ಆತನ ಸ್ಥಿತಿ ಅಶುಭವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೨೩. ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರಿರುವಲ್ಲಿ ಉಪಚರಿಸಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ; ಶುಭಕಾರ್ಯಕ್ಕೆಲ್ಲ ಚಂದ್ರನು ಉತ್ತಮ; ಅಶುಭಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೨೪. ಸೂರ್ಯನಿದ್ದಾಗ ಪೂರಕದಿಂದಲೂ, ಚಂದ್ರನಿದ್ದಾಗ ರೇಚಕದಿಂದಲೂ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆತನು ಬದುಕಲಾರನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಬಳಿಕ ಮದ್ದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ವ|| ಇನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಶುಭಾಶುಭಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೨೫. ದೂತನು ಹೇಳಿದ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಿಸಿ ಮೂರರಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಶೇಷವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಯುತ್ತಾನೆ. ಒಂದೆರಡುಳಿದರೆ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ವ|| ಇನ್ನು ದಷ್ಟನ ನಾಮಾಕ್ಷರದ ಆಧಾರದಿಂದ ಬದುಕುವ ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಅದೇನೆಂದರೆ ೨೬. ಇಂದ್ರ ವರುಣ ಎಂಬರ್ಥ ಬರುವ ನಾಮಾಕ್ಷರಗಳು ದಷ್ಟನಿದ್ದರೆ ಆತನು ಬದುಕುತ್ತಾನೆ, ವಾಯು ಅಗ್ನಿಗಳಾದರೆ ಸ್ವತಃ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ರಕ್ಷಾವಿಧಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಯುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಸಕಲ ಗುಣಸಂಪನ್ನನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು.

ಕಂ|| ಸ್ವರದೊಳಮೈ ಔಯೆಂಬೀ| ಯೆರಡುಂ ವ್ಯಂಜನದೊಳೊಪ್ಪುವೆತ್ತಕ್ಕರಮುಂ
ಯ ರ ಲ ವಮುಂ ಮಾಹೆಂದ್ರಂ| ಧರೆಯೊಳಮಂ ಅ: ಸ್ವರಂಗಳಪ್ಪತಿಗಕ್ಕುಂ 2೭

ಎಸೆವಾ ಸ್ವರಂಗಳಾಜುಂ| ಪೆಸರ್ವೆತ್ತೊಪ್ಪಂಗಳಪ್ಪ ಶ ಪ ಸ ಹಮುಂ ಭಾ
ವಿಸಲಿವು ವಾರುಣಮಕ್ಕುಂ| ವಸುಧಾಚಕ್ರೈಕಮಾನ್ಯನನುಮತದಿಂದಂ 2೮

ಮ||ಸ್ರ|| 'ಸರ'ದೊಳ್ ಮಿಕ್ಕಿದ್ ಹ್ರಸ್ವಾಕ್ಷರಮನಿತನಿತುಂ ಮಾರುತಂ ತಾನೆ ಮತ್ತಾ
ಸ್ವರದೊಳ್ ನೋಲ್ವೊಂದು ದೀರ್ಘಾಕ್ಷರಕುಲಮನಿತುಂ ಪಾವಕೋದ್ಭೂತಮಕ್ಕುಂ
ಧರೆಯೊಳ್ ತಾಂ ಸರ್ಪದಷ್ಟಂಗಿವೆ ಪೆಸರೆನಿಸಲ್ ಜೀವಿಸಲ್ಯಾರ್ಪನಲ್ಲಿಂ
ದಜ್ಜಿದತ್ಯಂತಂ ಪಲಂ ಪೇಲ್ವೊದಿಗುವೆ ದಿಟಂ ಮಂಗರಾಜೋಕ್ತಿಯಿಂದಂ 2೯

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ಪದಿನಾಲ್ಕು ಸ್ವರಾಕ್ಷರಮಧ್ಯದೊಳ್ ಐ ಔ ಎಂಬೀ ಸ್ವರದ್ವಯಮುಂ ಕಾರಾದಿ
ವ್ಯಂಜನಗಳೆಂಬ[ಯರಲವಗಳೆಂಬ] ಮಾಹೆಂದ್ರನಾಮಾಕ್ಷರಗಳಕ್ಕುಂ. ಮತ್ತಮಲ್ಲಿ ಅಂ ಅ: ಎಂಬೆರಡುಂ
[ಸ್ವರಂಗಳಾಜುಂ]^೧ ಉಷ್ಣಗಳೆಂಬ ಸಂಕ್ಷಿಯುಳ್ಳ ಶ ಪ ಸ ಹ ಎಂಬೀ ನಾಲ್ಕು ವಾರುಣನಾಮಾದಿನಿರ್ಹಂ.
ಮಿಕ್ಕ ಸ್ವರಂಗಳೊಳ್ ಹ್ರಸ್ವಾಕ್ಷರಂಗಳೆಲ್ಲು ಮಾರುತಂಗಳ್. ಅವಾವುವೆಂದೆಡೆ ಅ ಇ ಉ ಎಂಬಿವು.
ದೀರ್ಘ ಸ್ವರಂಗಳೆಲ್ಲು ಪಾವಕ ಸಂಭವಂಗಳಕ್ಕುಂ. ಅವಾವುವೆಂದೊಡೆ ಆ ಈ ಊ ಎಂಬಿವು.
ಅಲ್ಲಿ ಮುಂ ಪೇಲ್ವಿ ಮಹೇಂದ್ರವಾರುಣಂ ದಷ್ಟನಾಮದೊಳ್ ಬರೆ ಶುಭಂಗಳ್. ಉಲಿದ ಮರು
ದ್ವೈಗಳ್ ಅಶುಭಂಗಳೆಂದಜಿವುದು.

ಕಂ|| ಆರ್ಗಮಸಾಧ್ಯಂ ಬಗೆಯಲ್| ವರ್ಗಾದಿಯ ಯುಗಯುಗಂಗಳಂತವು ಪತ್ತುಂ
ವರ್ಗಸೆ ಮಾರುತಮಕ್ಕುಂ| ದುರ್ಗಮ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆ ಮಿಕ್ಕ ಪಂಚದಶಂಗಳ್ ೮೦

ವ|| ವರ್ಗಾಕ್ಷರಂಗಳ ಮೊದಲೆರಡೆರಡಕ್ಕರಂಗಳ್ ಕೂಡೆ ಐದು ವರ್ಗಕ್ಕುಂ ಪತ್ತಕ್ಕರಂ; ಅವು
ಮರುದ್ದೇವತಾ ಸ್ವರೂಪಂಗಳಹವು. ಅವಾವುವೆಂದೆಡೆ ಕಖ ಚಫ ಟತ ತಥ ಪಫ. ಮಿಕ್ಕ

೭೭. ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿನ ಐ ಔ ಎಂಬೀ ಎರಡು, ವ್ಯಂಜನಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತಕ್ಕರ (ಕಾರಾದಿ?) ವ್ಯಂಜನಗಳು
ಯರಲವಗಳು ಮಾಹೇಂದ್ರನಾಮಾಕ್ಷರಗಳು; ಅಂ ಅ: ಎಂಬೀ ಸ್ವರಗಳು ೭೮ ಅರು ಸ್ವರಗಳು
ಉಷ್ಣಗಳಾದ ಶಪಸಹಗಳು ವಾರುಣ ನಾಮಾಕ್ಷರಗಳು ಎಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ.
೭೯. ಉಳಿದ ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ಹ್ರಸ್ವಾಕ್ಷರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮಾರುತವೂ, ಮತ್ತೆ ಆ ಸ್ವರದಲ್ಲಿರುವ ದೀರ್ಘಾಕ್ಷರಗಳೆಲ್ಲವೂ
ಪಾವಕವೂ ಆಗುವುವು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಪದಷ್ಟನಿಗೆ ಇವು ಹೆಸರಾಗಿರಲು ಬದುಕಲಾರನೆಂದು
ತೀರಿದು ಹೇಳಿದುದು ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಮತದಂತೆ ನಿಜವಾಗಿದೆ. ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು
ಸ್ವರಾಕ್ಷರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿನ ಐ ಔ ಎಂಬ ಎರಡು ಸ್ವರಗಳೂ ಕಾರಾದಿ ವ್ಯಂಜನಗಳೂ (ಯರಲವಗಳೂ)
ಮಾಹೇಂದ್ರ ನಾಮಾಕ್ಷರಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತೆ ಅಂ ಅ: ಎಂಬೆರಡು ಸ್ವರಗಳೂ ಅರು ಉಷ್ಣಗಳೆಂಬ
ಸಂಕ್ಷಿಯನ್ನುಳ್ಳ ಶಪಸಹ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ವಾರುಣನಾಮಾಕ್ಷರಗಳಾಗಿವೆ. ಉಳಿದ ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ
ಹ್ರಸ್ವಾಕ್ಷರಗಳೂ ಮಾರುತಗಳಾಗಿವೆ. ಅವಾವುವೆಂದರೆ ಅಇಉ ಎಂಬಿವಾಗಿವೆ. ದೀರ್ಘಸ್ವರಗಳೆಲ್ಲವೂ
ಪಾವಕವಾಗಿವೆ. ಅದಾವುವೆಂದರೆ ಆಈಊ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ ಮಹೇಂದ್ರ ವಾರುಣಗಳು
ದಷ್ಟನಾಮದಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಶುಭವೂ, ಉಳಿದ ವಾಯು ಅಗ್ನಿಗಳು ಅಶುಭವೂ ಆಗಿವೆಯೆಂದು ತೀರಿಯುವುದು
೮೦. ವರ್ಗಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಎರಡೆರಡು ಅಕ್ಷರಗಳು ಸೇರಿ ಹತ್ತಾಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಮಾರುತವಾಗಿದ್ದು
ಉಳಿದ ಹದಿನೈದು ಅಕ್ಷರಗಳು ಮೈಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿವೆ. ವ|| ವರ್ಗಾಕ್ಷರಗಳ ಮೊದಲ
ಎರಡೆರಡು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕೂಡಿದರೆ ಐದು ವರ್ಗದಿಂದ ಹತ್ತು ಅಕ್ಷರಗಳಾಗುತ್ತವೆ.
ಮರುದ್ದೇವತಾಸ್ವರೂಪಗಳಾದ ಇವಾವುವೆಂದರೆ ಕಖ ಚಫ ಟತ ತಥ ಪಫ. ಉಳಿದ ಮೂರಕ್ಷರಗಳು

ಮೂಱಕ್ಕರಂಗ್ ಕೂಡಿ ಪದಿನೈದುಂ ಅವುಂ ಮ್ಹೆದೇವತಾಸ್ವರೂಪಂಗಳ್ ಎಂತೆಂದೊಡೆ ಗೃಹಣ ಜಝಾಣ
ಡಢಾಣ ದಧನ ಬಭಮ. ಇಂತು ಪದಿನೈದಕ್ಕುಂ, ಇವು ನಾಮಾಕ್ಷರಂಗಳಾಗಲಸಾಧ್ಯಂ ಎಂದಣಿವುದು.
ಇನ್ನು ಶುಭನಿಮಿತ್ತಂಗಳಂ ಪೇಜ್ಜೆಂ

ಮ||೧೨|| ಸುವಿತಾನಂ ಚಾಮರಂ ಭೂಷಿತ ಯುವತಿಯರುಂ ಮದ್ಯಮಧ್ಯಾಮಿಷಂ ಗಂ
ಧವಿಲಿಪ್ತಸ್ವಾಂಗನುದ್ಯುತ ಕುಸುಮಫಲಗ್ರಾಢಿ. ದೂರ್ವಾಕ್ಷತಂ ಪ
ಲ್ವ ಪ ಮಾಂಗಲ್ಯಪ್ರಯುಕ್ತಂ 'ಕರಮೇಸೆವಿನಿತಂ' ಕಂಡೊಡತ್ಯಂತ ಶಸ್ತ್ರಂ
ಭುವನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಯನಿಸಿದ ಮಂಗಾಖ್ಯನಿಷ್ಕೋಕ್ತಿಯಿಂದಂ

೮೧

೮|| ದಷ್ಟನನೀಕ್ಷಿಸಲ್ಯ ನಡೆವಾಗಳನೂನಮೆನಿಪ್ಪ ವಾಯಸಂ
ಸ್ವಪ್ನ ರವಂಗಳಿಂ ಕರೆಯೆ ವಾಮದೊಳಂ ನರಿ ಗೂಗೆಯಕ್ಕೆ ಮೇಣ್
ಶಿಷ್ಟಮದೆಂದು ತಾಮಱಿಗೆ ಪಲ್ಲಿ ಸರಾಗದ ಗರ್ಜಭಂಗಳಂ
ತ್ವಷ್ಟಮಿದೆಂಬುದೇ ಶಕುನಮುಂ ಬುಧಸಂಗತ ಮಂಗನುಕ್ತಿಯಂ

೮೨

ಕಂ|| ಮಹದಾಪತ್ತೆಗೊಂಡ! ತ್ತು ಕೊಂಡುದು ಕೆಟ್ಟೆನೆಂದು ನೋಟೊಡೆ ಪೋಪ
ಗೃಹಮಿರ್ಡೆಯೋಳ್ ಪೋಗಲ್! ದಹನಾಶೆಯೋಳಿದು ಪಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲ್ ಶುಭದಂ

೮೩

ಚಂ|| ಸುರಪ ಹುತಾಶನಾನಿಲ ಹರಾಸೆಯೊಳಿದು ಸರಂಗುಡಲ್ಯ ಭೀ
ಕರಮೆನಿಸಿದ ದುಷ್ಟತರ ಸರ್ಪಭಯಂ ನೃಪಚೋರಭೀತಿಯುಂ
ಪರಿಹರಿಸಿರ್ಪಮಾಕ್ಷಣದೊಳಂ ಮಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣದತ್ತಲಾದೊಡಂ
ಪರಿಕಿಸೆ ನಿರ್ಭಯಂಗಳಿವು ಪಲ್ಲಿಗಳಿಂದಣಿ ಮಂಗನುಕ್ತಿಯಂ

೮೪

ಕೂಡಿ ಹದಿನೈದುಗುವ ಇವು ಮ್ಹೆದೇವತಾಸ್ವರೂಪಂಗಳಾಗಿವೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಗೃಹಣ ಜಝಾಣ ಡಢಾಣ
ದಧನ ಬಭಮ. ಈ ಹದಿನೈದು ನಾಮಾಕ್ಷರಂಗಳಾಗಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. ಇನ್ನು
ಶುಭನಿಮಿತ್ತಂಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೮೧. ಬೀಸಣಿಗೆ ಚಾಮರ ಅಲಂಕಾರಯುಕ್ತ ಯುವತಿಯರು ಮದ್ಯ
ಮಧು ಮಾಂಸ ಗಂಧಲೇಪಿತ ಶರೀರ, ಬಿಳಿಯ ಹೂವು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಾರ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ
ಹೊರಟವನು ಗರಿಕೆ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಮಂಗಳಸೂತ್ರದಿಂದ ಕೂಡಿದವನು - ಇವರನ್ನು
ಎದುರುಗೊಂಡರೆ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತನೂ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಯೂ ಆದ ಮಂಗರಾಜನ
ಇಷ್ಟೋಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ೮೨. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನನ್ನು ನೋಡ ಹೋಗುವಾಗ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿರುವ ಕಾಗೆಯು
ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಕೂಗಲು, ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ನರಿ ಗೂಗೆಗಳಿರಲು, ಹಲ್ಲಿ ನುಡಿಯಲು, ಕತ್ತೆಗಳು ಅರಚಲು
ಶುಭಶಕುನವೆಂದು ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಬುಧಸಂತತಿ ತಿಳಿಯುವುದು. ೮೩. ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿ
ಮಹಾ ಆಪತ್ತು ಒದಗಿ ಬಂತೆಂದೂ ಕೆಟ್ಟೆನೆಂದೂ ಇರುವವನ ಮನೆಯೆಡೆಗೆ ನೋಡಲು ಹೋಗುವಾಗ
ಅಗ್ನಿದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲಿ ನುಡಿಯಲು ಒಳ್ಳೆಯದು. ೮೪. ಇಂದ್ರ ಅಗ್ನಿ ವಾಯು ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲಿ
ನುಡಿಯಲು ಭಯಂಕರವಾದ ದುಷ್ಟ ಸರ್ಪನ ಭಯವೂ ರಾಜ ಮತ್ತು ಕಳ್ಳರ ಭೀತಿಯೂ ಆಕ್ಷಣವೇ
ಪರಿಹರವಾಗುವುದು; ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಾದರೆ ನಿರ್ಭಯವೆಂಬ ಹಲ್ಲಿಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂಗರಾಜನ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ

ಚಂ|| ರುಚಿಯಡಸಿತ್ತು ರಾಜಭಯಮುಂ ಪಿರಿದಾದುದು ಚೋರಬಾಧೆಯಿಂ
ಭುಜಗನ ಬಾಧೆಯಿಂದಲೈವು ತಪ್ಪದು ಕೆಟ್ಟಿನೆನುತ್ತೆ ಮುಚ್ಚೆಯಿಂ
ಗಜಬಜಿಯಾಗಲಾಯೆಡೆಗೆ ಕೃಷ್ಣಮಿಗಂ ಬಲದತ್ತ ಪಾಯ್ತೊಡಂ
ವಿಜಯಮದೆಗೆ ಪೆಣ್ಣುಡಿಸೆ ಮೇಣ್ ಭಯಮಾಗದಿಕಾಜನಸ್ತುತಾ

ಲೞ

ಮ||೩೨|| ಖಳಸರ್ಪಂ ಕೊಂಡುನ್ನೇನುಲಿಯನಿವನೆನುತ್ತಿಕ್ಕಿಸಲ್ ತನ್ನೊಳಿದರ್
ನೆಲೆಯಿಂದಂ ದಕ್ಷಿಣಾಸ್ಥಾನದೊಳೆ ಹಸುಬನುತ್ಸಾಹದಿಂ ತಳ್ಳ ಕೊಂಬಿಂ
ದುಲಿದೊಳಲ್ ಬಾಲುಮಂತ್ಲದೊಡೆ ಹರಡೆ ವಾಮಾಸೆಯಿಂದಂ ಸರಂಗಿ
ಯ್ಯಲದುಂ ಮೇಣ್ ನಟ್ಟೊಡಂ ಪಿಂಗಲಿಯತಿಶುಭದಂ ಮಂಗರಾಚೋಕ್ತಿಯಿಂದಂ

ಲ೬

ವ|| ಇನ್ನು ಸಂಗ್ರಹನಿರೀಕ್ಷಾಮಂತ್ರಮಂ ಪೇಚ್ಚಿಂ

ಕ|| ರಸಹಾಕ್ಷರಮಂತ್ರಮದಾ| ಗೆವೋಂ ಹ್ರೀಂ ವಃ ಯನಿಪ್ಪ ಮಂತ್ರದಿನಭಿಮಂ
ತ್ರಿಸಿ ದಷ್ಟನ ಮುಖದೊಳ್ ಚಿವ್ರಿಸಿ ನಯನದ್ವಯಮನಿತು ತೆಱೆಯೆ ಸುಸಾಧ್ಯಂ

ಲ೭

ಮತ್ತಂ ಹ್ರಾಂ ವಂ ಕ್ಲಂ ಯೆಂ| ಬುತ್ತಮವಹ ಮಂತ್ರಯುಕ್ತ ಜಲಮಂ ತಳಿಯಲ್
ತತ್ತ್ವನು ನಡುಗುವೊಡಂ ಮೇಣ್| ಬಿತ್ತರದಿಂ ನಯನಯುಗಳಮಂ ತೆಱೆಯೆ ಶುಭಂ

ಲ೮

ಸಕಲ ಸ್ವರದೊಳ್ ಕೂಡಿದ| ಹಕಾರದಿಂ ಕ್ರಮದೊಳೆಯ್ತೆ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಶೈಶ್ಯೋ
ದಕಮಂ ಕುಡೆ ನಿಲೆ ಶುಭದಂ| ಸ್ವಕೀಯಮುಖದಿಂದ ಮರಳಲಂತವಸಾಧ್ಯಂ

ಲ೯

ಉ|| ಬೇಸಳದಾ ಕ್ಷಿಪಾದಿ ಪರಮಂತ್ರಮುಮಂ ಭರದಿಂದೆ ದೇಹವಿ

ನ್ಯಾಸಮನಂತೆ ಮಾಡೆ ಗಳಗುಲ್ಪದ ನಾಡಿಗಳಿಂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸ

ಲ್ಯಾಸಮನಾಡಿಗಳ್ ಬಿಡದೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿರಲುತ್ತಮಂ ನಿರಾ

ಯಾಸದೊಳಂದು ಮದುರಗಳನೊಪ್ಪಿರೆ ಮಾಲ್ಪುದವಂಗೆ ಭಾವುಕಂ

೯೦

ತಿಳಿಯುವುದು. ಲೞ. ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದಿತು, ರಾಜಭಯ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು, ಕಳ್ಳ ಮತ್ತು ಸರ್ಪನ ಬಾಧೆಯಿಂದ ಸಾವು ತಪ್ಪದು ಕೆಟ್ಟೆನೆಂದು ಮೂರ್ಛೆಹೋಗಿ ಹಾಹಾಕಾರವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಜಿಂಕೆಯು ಬಲಕ್ಕೆ ಹಾದುಹೋಗಲು ಹೆಂಗಸು ಮಾತನಾಡಿಸಲು ಭಯವಿಲ್ಲ. ಲ೬. ಕ್ರೂರ ಸರ್ಪವು ಕಚ್ಚಿತು, ಇನ್ನಿವನು ಉಳಿಯಲಾರನೆಂದು ನೋಡುತ್ತಿರಲು, ತಾನಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಸುಬ ಹಕ್ಕಿಯು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ದನಿಮಾಡಲು ಆತನು ಬದುಕುವನು. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಕೊಕ್ಕರೆಯು ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂಗಲು ಅಥವಾ ಗೂಬೆಯು ಕುಳಿತಿರಲು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಉಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ವ|| ಇನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ನಿರೀಕ್ಷಾ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಲ೭. ರಸಹಾಕ್ಷರಮಂತ್ರವಾದ ಓಂ ಹ್ರೀಂ ವಃ ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ (ನೀರನ್ನು) ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ದಷ್ಟನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಚಿಮುಕಿಸಿದಾಗ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ನಿವಾರಣೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಲ೮. ಮತ್ತು ಹ್ರಾಂ ವಂ ಕ್ಲಂ ಎಂಬ ಉತ್ತಮವಾದ ಮಂತ್ರಯುಕ್ತ ಜಲವನ್ನು ಚಿಮುಕಿಸಲು ಆ ಶರೀರ ನಡುಗಿದರೆ ಮತ್ತು ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ತೆರೆದರೆ ಶುಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಲ೯. ಎಲ್ಲ ಸ್ವರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹಕಾರದಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ ತಣ್ಣನೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಲು ಅದು ನಿಂತಲ್ಲಿ ಶುಭವಾಗುತ್ತದೆ; ಆತನ ಮುಖದಿಂದ ಮರಳಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ೯೦. ಬೇಸರಮಾಡದೆ ಕ್ಷಿಪಾದಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಭರದಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಶರೀರ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು, ಕೊರಲು ಮತ್ತು ಪಾದದ ಹರಡುಗಳ ನಾಡಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವು ಸ್ಫುರಿಸುತ್ತಿರಲು ಉತ್ತಮವೆಂದು ತಿಳಿದು ಪಂಡಿತನು ಯೋಚನೆಮಾಡದೆ ಆತನಿಗೆ ಮದ್ದುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಂತ್ರಂ-ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ

ಮೃ|| ದ್ರ|| ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಎನಿಪ್ಪ 'ಪ್ರಥಿತ'ತರಮನಿಪ್ಪಕ್ಷರನ್ಯಾಸಮಂ^೨ತಾ
ಳ^೩ಪಿತಂ ತಾನಾಗೆ ತನ್ನಸ್ತಕ ಮುಖ ಹೃದಯಾದ್ಯಂಗದೊಳ್ ಮಾಡಿ ಮತ್ತು
ತುಪಲಕ್ಷ್ಯಮಂತ್ರಿತಂ ಭಾವಿಸೆ ನಯನಯುಗಂ ಶೋಭಿವೆತ್ತಿದೊಡಂ ಮಂ
ತ್ರಪರಂ ತಾಂ ಮಂತ್ರಿತಾಂಭೋಹವನ ವಿಧಿಗಳಂ ಮಾಚ್ಚುವಂ ಬಾಚ್ಚುವಂ

೯೧

ಮಂತ್ರಂ|| ಓಂ ^೩ಆಂ^೩ ಪ್ರೀಂ ^೪ಸಿಮಪ^೪ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರಮಂ ಎಂಟು ಸೂಚ್ಚಿರಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಜಪಿಸುವುದು

ಮಂತ್ರಂ|| 'ತಪ'ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಸೆ ನೇತ್ರಯುಗ್ಮ ಸ್ಫುರಿಸೆ (ಜರ್ವಿಸೆ)

ಕಂ|| ಜ್ಯೋತಿಸ್ತಶ್ವತಂಗಗಳ! ಮೇತೊದಳೆನೆ ಸರ್ಪದಷ್ಟನುಂ ವೃಂತರ ಭೂ
ತಾತಿಶಯಚೇಷ್ಟಿತಂ ಪಡೆ! ಮಾತೇಂ ಬಾಚ್ಚುಂ ನರಂ ಚಿರಂಜೀವಿಯೆನಲ್

೯೨

ವ|| ಇನ್ನು ದಷ್ಟಾಂಗಚೇಷ್ಟೆಯಂ ಪೇಚ್ಚಿಂ

ಕಂ|| ಕಷ್ಟಮನಿಸಿದ್ ವಾಮಂ! 'ದಷ್ಟಾಂಗಂಗು'ದಯಮಾಗೆ ಜೀವಿಸಲಿರಿಯುಂ
ಸ್ತಷ್ಟ ಸಮೀರಂ ದಕ್ಷಿಣಾ! ಮಿಷ್ಟಂ ತಲೆದೋಪಿ ತೋಪು ಮಾಂತ್ರಿಕತನಮಂ

೯೩

ಕಿಣುನಾಲಗೆ ಮುಟ್ಟಲೊಡಂ! ಬಜಬಜನಾಗಿರೆ ಮುರುಂಟೆ ಮಂಡೆಯ ಕೇಶಂ
ಪಟಿಯಲತಿ ಶೈತ್ಯದುರ್ಗಿಗಳ್! ಪೊಟಮಡೆ ದಷ್ಟಂಗೆ ಮರೂಮಕ್ಕುಮೋಘಂ

೯೪

ಪತ್ತಿರೆ ಪಲ್ಲು ವಿವರ್ಣತೆ! ವೆತ್ತಿರೆ ನಖನಿಕರಮಸಿತಮಾಗಿರೆ 'ರಸನಂ'

ಕೆತ್ತರೆ ಗಂಟಲ್ ಬಸಿಟೊಳ! ಪತ್ತಿರೆ ಪೊಟ್ಟಣಿಸೆ ದಷ್ಟತನುಗಮರಿಷ್ಟಂ

೯೫

ಮಂತ್ರ : ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ೯೧. ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅಕ್ಷರನ್ಯಾಸವನ್ನು ತಾಳಿ
ತಾನು ಪಿತನಾಗಲು ತನ್ನ ತಲೆ ಮುಖ ಹೃದಯಾದಿ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಆವಾಹನೆ ಮಾಡಿ ಉಪಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು
ನೆನೆಯಲು ಕಣ್ಣುಗಳು ಶೋಭಾಯಮಾನವಾದರೆ ಮಂತ್ರಿಸುವವನು ಮಂತ್ರಪೂರಿತ ಹವನವಿಧಿಗಳನ್ನು
ಪೂರೈಸಲು ದಷ್ಟನು ಬದುಕುವನಲ್ಲವೇ ? ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು
ಎಂಟು ಸಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಜಪಿಸುವುದು. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಸೆ ಎರಡು
ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಹೊಳೆಯಲು ೯೨. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನೂ ವೃಂತರ ಭೂತದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾದವನೂ
ತೇಜಸ್ವಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೆ ಚಿರಂಜೀವಿಯನ್ನುವಂತೆ ಬಾಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ವ|| ಇನ್ನು ದಷ್ಟನ
ಅಂಗಚೇಷ್ಟೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೯೩. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ವಾಮಭಾಗವು ಅದುರಲು
ಜೀವಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಾಗಲು ಮಾಂತ್ರಿಕತನವನ್ನು ತೋರಿಸಬಹುದು. ೯೪. ಹಾವು
ಕಚ್ಚಿದವನ ಕಿರುನಾಲಗೆ ಒಣಗಿ ಮುರುಟಿಕೊಂಡಿರಲು ತಲೆಗೂದಲು ಉದುರುತ್ತಿರಲು ತಣ್ಣನೆಯ
ಉಸಿರು ಹೊರಬರುತ್ತಿರಲು ದಷ್ಟನಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಮರೂವಾಗುವುದು. ೯೫. ಹಲ್ಲುಗಳು ಹತ್ತಿಕೊಂಡಿರಲು,
ಉಗುರುಗಳು ಬಣ್ಣ ಬಂದಿರಲು, ನಾಲಗೆ ಕಪ್ಪಾಗಿರಲು, ಗಂಟಲು ಅದುರುತ್ತಿರಲು, ಹೊಟ್ಟೆ ಒಳಹೋಗಿ

1. ಪ್ರಥಮ (ಜ) 2. ಸಾವ (ಜ) 3. ಲಾಂ (ಆಂ) (ಅ) 4. (ಓಂ) ಸಿಮಪ (ಅ) ಹಿಂಸಿಮಪ (ಜ)
5. ಷ (ರ)ಫ (ಅ) 6. ದ (ಪ್ರ) ಷ್ಠಾಂಗಂಗು (ದು (ಅ) 7. ದಶನಂ (ಅ)

ಪೆಡತಲೆ ಕೀಲಿಸಿದಂತಿರೆ! ಮಡಿದುಂ ಗೋಣೋಜಗಿರಲ್ಯೆ ನಾಸಿಕದಿಂದಂ!
 ನುಡಿಯದೆ ಬಾಯ್ಬಿಡೆ ದಷ್ಟಂ! ತಡೆಯದವಂ ಮಡಿಗುಮೆಂಬುದೇಂ ಕೇವಳಮೇ ೯೬
 ಕಣ್ಣೆಂ ಕಾಣದೊಡಂ ತಾಂ! ಕಣ್ಣೆವೆಗಳ್ ನಟ್ಟಿಪೋಲ್ ಪಳಂಚದೆ ನಿಲೆಯುಂ
 ತಿಣ್ಣಂ ತನುವಾಗಿರೆ ಮು! ಕ್ಷಣ್ಣಂಕಮಸಾಧ್ಯಮೆಂಬುದೇಂ ಕೇವಳಮೇ ೯೭

ವ|| ದಷ್ಟದರ್ಶನೀಯಮಲ್ಲದ ವಸ್ತುಗಳವಾವುವೆಂದೊಡೆ
 ಮ|| ಶಶಿಯಂ ಭಾನು ಕೃಶಾನುಮಂ ಮುಕುರಮಂ ದೀಪಾಳಿಯಂ ತೈಲಮಂ
 ಪೆರ್ವೆತ್ತಾಜ್ಯಮನೊಳ್ಳುವೆತ್ತೆಗಳಂ ಕಂಡೆಂದು ದಷ್ಟಂಗೆ ತಾ
 ನಸುವುಂ ನಿಲ್ಲದು ಶೂಲೆ ದಾಹ ಪಮನಂ ಸರ್ವಾಂಗದೊಳ್ ಶೈತ್ಯಮಿಂ
 ತೆಸೆಯಲ್ ದಷ್ಟನೆ ಸಾಗುಮೆಂಗೆ ಮನುಗಳ್ ಮುಂ ಪೆಟ್ಟಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಿಯಿಂ ೯೮

ಕಂ|| ಭೇದ್ಯಾಭೇದ್ಯಮನಜಿಯದೆ! ಹೃದ್ಯಮನಿಭ್ವಖಿಳ ಯಂತ್ರಮಂತ್ರೇಷಧಿಯಂ
 ವೈದ್ಯಂ ಮಾಡಿದೊಡಾತನ! ವಿದ್ಯೆಯೆ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕದಾಗದೆ ಧರೆಯೊಳ್ ೯೯

ಶೋಧಿಸಿ ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯಮ! ನಾಧಾರಾಧೇಯಭೇದಮಂ ತಿಳಿದು ತಾಂ
 ಸ್ವಾಧೀನತೆಯಿಂ ಮಾಟ್ಟಿ ಸು! ಬೋಧರ್ ಬಟಿಕಾದುದಕ್ಕೆ ಕರೋದಯದಿಂ ೧೦೦

ಇಂತೀ ಪೇಟೋಜೆಯೊಳಂ! ಚಿಂತಿಸಿಯೆಂದಷ್ಟನಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ದಯೆಯಿಂ
 ಮಂತ್ರೇಷಧಿಯಂ ಮಾಟ್ಟಿದು! ಮಂತ್ರವಿದಂ ಜೀವಮವನೊಳಿರ್ಪನ್ನೆವರಂ ೧೦೧

ಚಂ|| ಪಿರಿದು ಭವಂಗಳೊಳ್ ನೆಜಿಪಿದೊಂದಘಮಿಂದೊರೂಪಮಾಗಿ ಬಂ
 ದಿರದತಿರಾದ್ರದಿಂ ಪಿಡಿಯೆ ಸಾಧ್ಯಮಸಾಧ್ಯಮೆನಿಪ್ಪ ಭೇದಮಂ

ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರಲು ದಷ್ಟ ಶರೀರಿಗೆ ಅಶುಭವಾಗುತ್ತದೆ. ೯೬. ದಷ್ಟನ ಹೆಡತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡದಂತಿರಲು ಕತ್ತು
 ಮಡಿಚಿಕೊಂಡಿರಲು ನಾಸಿಕದಿಂದ ನುಡಿಯಲಾಗದೆ ಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತಿರಲು ಅವನು ಕೂಡಲೇ ಸಾಯುತ್ತಾನೆ.
 ೯೭. ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಲಾಗದಿದ್ದರೂ ಕಣ್ಣೆವೆಗಳು ಅಲುಗದೆ ನಟ್ಟಿಂತಿರಲು, ಶರೀರ ತಣ್ಣಾಗಲು
 ದಷ್ಟನ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಮುಕ್ಯಣ್ಣಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. ವ|| ದಷ್ಟನು ನೋಡಬಾರದ
 ವಸ್ತುಗಳಾವುವೆಂದರೆ ೯೮. ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯ ಅಗ್ನಿ ಕನ್ನಡಿ ದೀಪಾಳಿ ಎಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪ ಬಿಡ್ಡಗಳು
 ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ದಷ್ಟನ ಜೀವ ಹೋಗುತ್ತದೆ; ನೋವು ಬಾಯಾರಿಕೆ ವಾಂತಿ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ
 ಶೀತವುಂಟಾದರೆ ದಷ್ಟನು ಸಾಯುತ್ತಾನೆಂಬುದು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮನುಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ.
 ೯೯. ವೈದ್ಯನು ಭೇದ್ಯಾಭೇದ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡದೆ ತಿಳಿದಂತಹ ಎಲ್ಲ ಯಂತ್ರ ಮಂತ್ರ ಔಷಧಗಳನ್ನು
 ಮಾಡಿದರೆ ಆತನ ವಿದ್ಯೆಯು ಲೋಕದ ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ೧೦೦ ಪಂಡಿತರಾದವರು
 ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು, ಆಧಾರಾದೇಯಗಳನ್ನು ಮನಗಂಡು ತಾನು ತಿಳಿದಂತಹುದನ್ನು ಮಾಡುವುದು;
 ಅನಂತರ ಕರ್ಮಾನುಸಾರ ಆಗುತ್ತದೆ. ೧೦೧. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಪಂಡಿತನು
 ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದವನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ದಯೆಯಿಂದ ಮಂತ್ರೇಷಧಿಯನ್ನು ಜೀವವಿರುವವರೆಗೂ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು.
 ೧೦೨. ಪೂರ್ವಜನ್ಮಗಳಿಂದಂಟಾದ ಪಾಪದಿಂದ ಈಗ ಸರ್ಪನ ರೂಪಾಗಿ ಬಂದು ಅತಿಕೋಪದಿಂದ
 ಕಡ್ಡಲು ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯ ಭೇದವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಿಮಿತ್ತರೂಪದಿಂದ ತಿಳಿದು ನೋಡಿ ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನಗಳಿಂದ

ಪರಿವಿಡಿಯಂ ನಿಮಿತ್ತತಿಯಿಂ ನೆಹಿ ನಿಟ್ಟಿಸಿ ದಷ್ಟನೊಳ್ ಕರಂ
ಸುರುಚಿರ ಶಾಂತಿಯಿಂ ನೆಗಚ್ಚಿ ಮಂತ್ರಿ ಪೊಗಚ್ಚಿಯ ಮಂತ್ರಿಯಲ್ಲನೇ ೧೦೨

ಕಂ|| ತುಂಗಗುಣರೆನಿಪ ಮುನಿಪರ| ಸಂಗತಿಯಿಂದಹಿಂದು ಪೇಟ್ಟುದೀ ಸಂಗ್ರಹಮುಂ
ಮಂಗಳನಿಕಾಯ ಮುಗುಳಿಯ| ಮಂಗಳಿನಿಮಿತ್ತ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ೧೦೩

ಮಾಳಿನಿ|| ಸುರುಚಿರವರ ವಿದ್ಯಾಸಿಂಧು ಭವೈಕಬಂಧೂ
ಸ್ಥಿರತರ ಸುಖರಾಶಿ ಸ್ವಾತ್ಮತಿ ಶ್ರೀಜಿನಾಥೀ
ಶ್ವರನಿಗದಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಾರಾಮದೊಳ್ ಸಲ್ವದೊಂದು
ಕುರದನಿಡೆ ಸಾಲ್ಪು ಮತ್ಯಲೋಕೋಪಕಾರಂ ೧೦೪

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ ಶ್ರೀಪೂಜ್ಯ
ಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧರ್ವನಾನಂದಿತಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾಗಮೋತ್ತಂಗ
ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ಸಂಗ್ರಹಾಧಿಕಾರಂ

ತೃತೀಯಂ

ಉಪಚರಿಸುವ ಮಂತ್ರಿಯು (ಪಂಡಿತನು) ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಅರ್ಹನಾದ ಮಂತ್ರಿ (ಪಂಡಿತ)ಯಲ್ಲವೆ?
೧೦೩. ಮಂಗಳಕರನಾದ ಮುಗುಳೀಪುರದ ಮಂಗರಾಜ ವಿರಚಿತ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣವು ಶ್ರೇಷ್ಠ
ಮುನಿವರ್ಯರ ವಚನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಹೇಳಿದ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದೆ. ೧೦೪. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವಿದ್ಯಾಸಿಂಧುವೂ
ಭವ್ಯಜನಬಂಧುವೂ ಶಾಶ್ವತಸುಖಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯರೂ ಆದ ಶ್ರೀ ಜಿನಾಥೀಶ್ವರರು
ಹೇಳಿದ ಶಾಸ್ತ್ರಾರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಂಕುರದಷ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದು ಹೇಳಿರುವ ಈ ಕೃತಿಯು ಮತ್ಯ
ಲೋಕೋಪಕಾರವಾಗಿದೆ.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದ ಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ
ಆನಂದಿತ ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ
ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಾಧಿಕಾರವೆಂಬ

ಮೂರನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

ಚತುರ್ಥಾಧಿಕಾರಂ

ಸಂಗ್ರಹಾದಿ ಗಾರುಡಮಂತ್ರಾಧಿಕಾರಂ

- ಕಂ|| ಶ್ರೀವರ ಸಪತ್ನಿತೋರಗ| ದೇವಸಮೇತಾಂಗ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರನಂ
ಭಾವಯುತಂ ಬಂದಿಸಿ ತ| ದ್ವೈವತದ ವಿಷಾಪಹಾರಮಂತ್ರಮನುಸಿರ್ವೇಂ ೧
- ಮಣೆಯುಂ ಮಂತ್ರಂ ಮದುರ್ಗಂ| ಘಣಿದಷ್ಟ ವಿಷಾಪಹಾರಮೆಂಬರದೆಲ್ಲಂ
ಕ್ಷಣಿಕಂ ನನ್ನಿ ಜಿನೇಂದ್ರನ| ಗುಣನಾಮಾಕ್ಷರ ವಿತರ್ಕ ಸಂಬಂಧತೆಯುಂ ೨
- ವ|| ಎಂಬೀ ನಿಶ್ಚಯಬುದ್ಧಿಯುಂ
ಶೌ|| ಸ್ನಾನಾದ್ಯಂಗಳಿನಂಗಶುದ್ಧನೆ ವಲಂ ತಾನಾಗಿ ಮುನ್ನಂ ಲಸ
ನೌನ್ನಂ ಶುದ್ಧತಾಂಬರಂ ಕ್ರಮದಿನಂತೆಯ್ದು ಸಮ್ಪಾಜ್ಞನ¹
ಸ್ಥಾನಸ್ಥಂ ಸಕಲಕ್ರಿಯಾ ಪರಿಣತಂ ಸ್ವಚ್ಛಾಂತರಂಗಂ ಶುಭ
ಧ್ಯಾನಂ ಮಾಂತ್ರಿಕನಂದು ²ಮಾಣ್ವಿದು ಬಲಿಕ್ಕುಂ ನ್ಯಾಸಮಂ ³ಶ್ವಾಸದಿಂ ೩
- ಕಂ|| ವಾಮಕರಾಂಗುಷ್ಠದಿನಿಂ| ಹ್ರಾಮೆಂಬಕ್ಷರವ ⁴ನಿಲಿಸಿ⁴ ತಕ್ರಮದಿಂದಂ
ಹ್ರೀಮೆಂಬುದು ಹ್ರೂಂ ಮಹಿಂತಂ| ಹ್ರೈಮಾಪ್ತಃ ಪರಿಮಿತಂಗಳಂ ಬರೆ ಬೆರಲೋಳ್ ೪
- ಮಂತ್ರಂ|| ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೂಂ ⁵ಹ್ರೈಂ ಹ್ರಃ ಇತ್ಯಂಗುಳಿನ್ಯಾಸಃ
ಕಂ|| ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರದ ಪದ| ಸಂಚಯಮಂ ಪ್ರಣವಪೂರ್ವಕಂ ಹೋಮಾಂತ್ಯಂ
ಸಂಚಿಕಸದೆ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಸು| ರಾಂಚಿತ ಶೂನ್ಯಂಗಳಂ ತದಗ್ರದೊಳಜಿವಂ ೫

೧. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಮೇತನಾದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನೂ ನಾಗದೇವನನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರರನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವಂದಿಸಿ ದೇವತಾಸ್ವರೂಪವಾದ ವಿಷಾಪಹಾರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೨. ಮಣೆ ಮಂತ್ರ ಮದ್ದುಗಳು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷಾಪಹಾರಗಳಿನ್ನುವರು. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಕ್ಷಣಿಕವಾದವಾಗಿದ್ದೂ ಜಿನೇಂದ್ರನ ಗುಣನಾಮಾಕ್ಷರಗಳ ಸಂಬಂಧವೇ ಅತಿಮುಖ್ಯವಾಗಿವಾಗಿವೆ. ವ|| ಎಂಬೀ ನಿಶ್ಚಯಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ೩. ಸ್ನಾನಾದಿಗಳಿಂದ ಶರೀರಶುದ್ಧನಾಗಿ ಮೌನದಿಂದ ಶುದ್ಧ ಶ್ವೇತಾಂಬರಧಾರಿಯಾಗಿ ಬಂದು, ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸಕಲಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತನೂ ಅಂತರಂಗ ಪರಿಶುದ್ಧನೂ ಶುಭಧ್ಯಾನಿಯೂ ಆದ ಮಾಂತ್ರಿಕನು ಶ್ವಾಸನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ೪. ಎಡಗೈ ಹೆಬ್ಬರಳಿನಿಂದ ಹ್ರಾಂ ಎಂಬಕ್ಷರವನ್ನು ಬರೆದು, ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೂಂ ಹ್ರೈಂ ಹ್ರಃ ಎಂಬಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬೆರಳಿನಿಂದ ಬರೆಯಬೇಕು. ಮಂತ್ರ|| (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೫. ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರದ ಪದಸಮೂಹವನ್ನು ಪ್ರಣವಪೂರ್ವಕ ಮತ್ತು ಹೋಮಯುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಪೂರ್ವದ ಶೂನ್ಯಗಳನ್ನು

1. ಚಿತ (ಜನ) (ಅ) 2. ಮಾ (ಬಾ) (ಅ) 3. ಸಾ (ಶ್ವಾ) (ಅ) 4. ನಿಂ (ಲಿ) ೫ (ಅ) 5. (ಹ್ರಂ) ಹ್ರೈಂ (ಅ)

ಮುದದಿಂ ಕ್ರಮದಿಂ ಶೀರ್ಷಂ | ವದನಂ ಹೃದಯಂ ಸ್ವನಾಭಿಯೆಸೆವಂಖಿಸ್ತಾ
ಸ್ವದ ರಕ್ಷ ರಕ್ಷಯೆಂಬಿ | ಪದಂಗಳು ಪರಿಸುವುದು ಯಥಾಕ್ರಮದಿಂದಂ

೬

ಮಂತ್ರಂ || ಓಂ ನಮೋ ಅರಹತ್ತಾಣಂ ಹ್ರಂ ಶೀರ್ಷಂ ರಕ್ಷ ರಕ್ಷ - ಸ್ತಾಹಾ ಇತ್ಯಂಗನ್ಯಾಸಃ

ವ|| ದಿಗ್ಗಂಧನಂ

ಮ|| ಸ್ತ|| ದ್ವಿ ಚತುರ್ಥಂ ಷಷ್ಠಮೆಂಬಿ ಸ್ವರದೊಳಿ ಪದಿನಾಲ್ಕುಂತಿಮಸ್ಥಾನಮೆಂಬಿ
'ವಿಚಯಂ' ತದ್ವಿದುಯುಕ್ತಗಳನೆ ದೆಸೆಗೊಳ್ ನ್ಯಾಸಮುಪ್ಪಂತೆ ಮಾಲ್ಪಿಂ
ಗಚಲಧ್ಯಾನೈಕನಿಷ್ಕಂಗಿದುವೆ ಮೊದಲ ದಿಗ್ಗಂಧನಂ ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯ
ಕೃಚಿತಂ ತಾನೆಂದು ಪೇಲ್ಪಿಂ ಪರಮಜಿನಪದಾಂಭೋರುಹದ್ವಂದ್ವಭೃಂಗಂ

೭

ವ|| ಅವಾವುವೆಂದೊಡೆ

ಮಂತ್ರಂ || ಆಂ, ಈಂ, ಊಂ (ಎಂ) ಔಂ, (ಅಂ) ಆ, ತತ್ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಂ, ಕ್ಷಾಂ, ಕ್ಷೀಂ, ಕ್ಷೌಂ,
(ಕ್ಷೈಂ) ಕ್ಷೌಂ, (ಕ್ಷೋಂ) ಕ್ಷಃ, ಇಂತಿದು ದಿಗ್ಗಂಧನಕ್ರಮಂ

ಕಂ|| ಮಿಸುಪ ಸುರ್ವಾ ಪ್ರಾಕಾ | ರಸಮುತ್ಕುಂಗತ್ವಮದುವೆ ವಿಂಶತಿಹಸ್ತಂ

ಎಸೆವ ಚತುರಸ್ರಮದು ಭಾ | ವಿಸು ನೀಂ ಸ್ವರಸಂಗಸಂಯುತಂ ಶೂನ್ಯಯುತಂ

೮

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಮಂತ್ರಂ || ಹ ಹಾ ಹಿ ಹೀ ಹು ಹೂ ಹೃ ಹ್ವ ಹೇ ಹೈ ಹೋ ಹೌ ಹಂ ಹಃ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ಸುರ್ವಾಪ್ರಾಕಾರಂ ತನ್ನ ಸುತ್ತಿದುದೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು

ಕಂ|| ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವರಕೂಟಂಗಳಿ | ನೊಳಿದುದೆನಿಸಿರ್ಪ ಖಾತಿಕಾಕೃತಿಯಂ ನೀ

ನಲ್ಲಿಯ ನೆನೆಯುವಳಿನ ಜಳ | ಮುಳ್ಳತಿಭೀಕರ ತಿಮಿಂಗಿಲಾದಿ ಸಮೇತಂ

೯

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಮಂತ್ರಂ || ಕ್ಷ ಕ್ಷಾ ಕ್ಷಿ ಕ್ಷೀ ಕ್ಷು ಕ್ಷೂ ಕ್ಷೌ ಕ್ಷಃ ಕ್ಷ ಕ್ಷ ಕ್ಷೀ ಕ್ಷಿ ಕ್ಷು ಕ್ಷೋ ಕ್ಷೌ ಕ್ಷಂ ಕ್ಷಃ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದಗಲಂ ಧ್ಯಾನಿಸುವುದು

(ಪರಂಪರೆಯನ್ನು) ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ೬. ಸಮಾಧಾನಚಿತ್ತನಾಗಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ತಲೆ ಮುಖ ಹೃದಯ ನಾಭಿ ಕಾಲು ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷ ರಕ್ಷ ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಯಥಾಕ್ರಮದಿಂದ ಪಠಿಸಬೇಕು. ಮಂತ್ರ || (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ದಿಗ್ಗಂಧನ. ೭. ಎರಡು ನಾಲ್ಕು ಆರು ಎಂಬ ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಅಂತಿಮ ಸ್ಥಾನವೆಂಬ ಬಿಂದುಯುಕ್ತ ವಿಚಯಗಳನ್ನು ದಿಕ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಅಚಲಧ್ಯಾನನಿರತನಾದವನಿಗೆ ಇದೇ ಮೊದಲ ದಿಗ್ಗಂಧನವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗುವುದೆಂದು ಜಿನಪಾದಕಮಲಧ್ವಂದ್ವದಲ್ಲಿ ದುಂಬಿಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿರುವವನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ವ|| ಅವಾವುವೆಂದರೆ ಮಂತ್ರ || (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೮. ಹೊಳೆಯುವ ಸುರ್ವಾಪ್ರಾಕಾರವು ಇಷ್ಟತ್ತು ಹಸ್ತದಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದು ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಸ್ವರಸಂಗಸಂಯುತವೂ ಶೂನ್ಯವೂ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ನೀನು ಭಾವಿಸು. ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಮಂತ್ರ || (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸುರ್ವಾ ಪ್ರಾಕಾರವು ತನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು. ೯. ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವರಕೂಟಂಗಳಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದೆನಿಸಿದ ಖಾತಿಕಾಕೃತಿಯನ್ನು ಭಾವಿಸಿ ಅತಿ ಭೀಕರವಾದ ತಿಮಿಂಗಿಲಾದಿಗಳಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠಜಲವನ್ನು ನೀನು ನೆನೆದುಕೊ. ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಮಂತ್ರ || (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕಂದಕವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವುದು.

ಕಂ|| ಜ್ವಲದೋಂಕಾರ ರಕಾರೋ! ಪಲಕ್ಷಿತಾನಲನೋಳಿದುರ್ ತನ್ನಂ ತಾಂ ನಿ
ಶ್ವಲದಗ್ಧಾಗೆ ಭಾವಿಸಿ! ಬಲಿಕ್ಕಮವ್ಯುತಾಖ್ಯಮಂತ್ರದಿಂ ಶುಚಿದೇಹಂ

೧೦

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಓಂಕಾರ ರಕಾರಂಗಳೆಂಬ ಜ್ವಾಲೆಯನುಳ್ಳ ಅಗ್ನಿಮಂಡಲದೋಳ್ ತನ್ನಂ ಶುಚಿಯಾಗಿ ಧ್ಯಾನಂ ಮಾಡಿ
ಬಲಿಕ್ಕಮೃತಮಂತ್ರದಿಂದಮೃತಮಯಸ್ಥಾನಮಂ ಮಾಡುತ್ತಿದು. ಅದೆಂತೆನೆ

ಅಮೃತಮಂತ್ರಂ:

ಓಂ ಅಮೃತೇ ಅಮೃತೋದ್ಧವೇ ಅಮೃತವರ್ಷಿಣೇ ಅಮೃತಂ ಸ್ತಾವಯು ಸಂ ಕ್ಷೀಂ ಬ್ರೂಂ ದ್ರಾಂ
ದ್ರೀಂ ದ್ರಾವಯು ಹಂ ಧುಂ ರಿಘಂ ಕ್ಷೀಂ ಹ (ಹಂ)ಸಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಇದಂಜಿಂ ಸ್ಥಾನಂ ಮಾಡಿ ಬಲಿಯಂ

ಉ|| ಸನ್ಮತಮಪ್ಪ ತನ್ನ ಶಿರಸ್ಸುರಭೂಧರದಗ್ಧದಲ್ಲಿ ದೇ
ವನ್ನಿಲೆ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಕರನೊಪ್ಪದೊಳಿಂದ್ರಸಮೂಹಮುಖ್ಯಿಯಿಂ
ಮುನ್ನೆ ಸದುಗ್ಧವಾರ್ಧಿಯ ಪಯೋಮಯದಿಂ ನೆಹಿ ಮಜ್ಜನಂ ಕರಂ
ನನ್ನಿಯನಲೈ ಮಾಲ್ವಪೊಲಮೀಕ್ಷಿಸು ಚಿತ್ತದೊಳಂದು ನಿನ್ನುಮಂ

೧೧

ತಜ್ವಲಸೇಕದಿಂದೆ ಸುಪವಿತ್ರತೆವೆತ್ತುದು ದೇಹಮೆಂಬ ತ
ನ್ನುಜ್ವಗದಿಂದೆ ಚಿಂತಿಸೆ ಪುರಾಕೃತಪಾಪಸಮೂಹಮಾಗಳುಂ
ಲಜ್ಜಿತನಂತಿರೋಡುಗುಮೆನಲ್ಪುಟಿದಾ ಗ್ರಹ ಸರ್ಪಶಾಕಿನೀ
ದುರ್ಜ್ವಯರೂಪಮಾದ ಬಹುಕಂಟಕಮೇಂ ನಿಲಲಾರ್ಕುಮೇ ಚಿರಂ

೧೨

ಕಂ|| ಎಸೆವಾಹ್ಯಾನಂ ಸ್ಥಾಪನ! ಮಸದೃಶ ದೇವತೆಯ ಸನ್ನಿಧೀಕರಣಂ ಸು
ಪ್ರಸವಯುತಾರ್ಚನೆಯುಂ ತ! ದ್ವಿಸರ್ಜನಾಖ್ಯಂಗಳೈದುಮುಪಚಾರಂಗಳ್

೧೩

೧. ಆಹ್ವಾನಂ

ಮಂತ್ರ|| ಓಂ ಪ್ರೀಂ ನಮೋಸ್ತು ಭಗವತಿ ಪದ್ಮಾವತಿ ಏಹಿ ಸಂ ವೌಷಟ್

೧೦. ಓಂಕಾರ ರಕಾರಂಗಳೆಂಬ ಜ್ವಾಲೆಯ ಅಗ್ನಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ದಗ್ಧಾದಂತೆ ಭಾವಿಸಿ,
ಅನಂತರ ಅಮೃತಮಯ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶರೀರ ಶುಚಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ
ಓಂಕಾರ ರಕಾರಂಗಳೆಂಬ ಜ್ವಾಲೆಯುಳ್ಳ ಅಗ್ನಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಶುಚಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ
ಅನಂತರ ಅಮೃತ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅಮೃತಮಯ ಸ್ಥಾನ ಮಾಡುವುದು, ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಅಮೃತ
ಮಂತ್ರ|| (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಅದರಿಂದ ಸ್ಥಾನಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ೧೧. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ತನ್ನ ತಲೆಯ
ಮೇಲಣ ಕೈಲಾಸಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರ ದೇವರು ನಿಂತಿರಲು ಇಂದ್ರಾದಿ ಅಮರಸಮೂಹವು
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹಾಲು ಮತ್ತು ನೀರಿನಿಂದ ಮಜ್ಜನ ಮಾಡಿಸಿದುದು ನಿಜವೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಬೇಕು.
೧೨. ಆ ಜಲಮಜ್ಜನದಿಂದ ಪವಿತ್ರತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಶರೀರವು ತನ್ನದೆಂದು ಚಿಂತಿಸಲು ಪುರಾಕೃತ
ಪಾಪಸಮೂಹವು ನಾಚಿ ಓಡಿಹೋಗುವಂತೆ ಜಯಿಸಲಸಾಧ್ಯವೆಂಬಂತಹ ಬಹುಕಂಟಕಕಾರಿಯಾದ
ಶಾಕಿನಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ಸರ್ಪಗಳು ನೆಲೆನಿಲ್ಲದೆ ಓಡುತ್ತವೆ. ೧೩. ಶಕ್ತಿದೇವತೆಯ ಆವಾಹನೆ ಸ್ಥಾಪನೆ
ಸನ್ನಿಧೀಕರಣ ಅರ್ಚನೆ ಮತ್ತು ವಿಸರ್ಜನೆ ಎಂಬ ಐದು ಉಪಚಾರಗಳಿವೆ. ವ|| ೧) ಆಹ್ವಾನ
ಮಂತ್ರ|| (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವತೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಆವಾಹನೆ ಮಾಡುವುದು. ೨)
ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಂತ್ರ|| (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಮಂತ್ರವನ್ನು

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವತೆಯು ಸ್ಮರಿಸಿಯಾಹ್ವಾನಂ ಮಾಡುವುದು

೨. ಸ್ಥಾಪನಂ

ಮಂತ್ರಂ|| ಓಂ ಹ್ರೀಂ ನಮೋಸ್ತು ಭಗವತಿ ಪದ್ಮಾವತಿ ಅಕ್ರ ತಿಷ್ಠ ರ (ಂ)

ವ||ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸ್ಥಾಪನಂ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಮಂತ್ರಾಗ್ರದೊಳ್ ಮಮ ಸನ್ನಿಹಿತಾ ಭವ ಪೌಷಟ್ ಎಂಬೀ ಪದಮಂ ಯೋಜಿಸುವುದದೆಂತೆನೆ

೩. ಸನ್ನಿಧೀಕರಣಂ

ಮಂತ್ರಂ|| ಓಂ ಹ್ರೀಂ ನಮೋಸ್ತು ಪದ್ಮಾವತಿ ಮಮ ಸನ್ನಿಹಿತಾಭವ ಪೌಷಟ್

ವ|| ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸನ್ನಿಧೀಕರಣದೊಳ್ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು.

೪. ಅರ್ಚನಂ

ಮ|| ಬಲಿಯು ನಿರ್ಮಲವಾರಿಯು ಹಿಮಕರ ಶ್ರೀಗಂಧದಿಂದ ಶುಭ್ರತಂ

ಡುಳಿದಿಂದ ಪುಷ್ಪಸಮೂಹದಿಂದ ಮಧುಕರಫಾಣಾಂಗಧೂಪಂಗಳಿಂದ

ವಿಳಸದ್ವೀಪದಿನೊಳ್ತಪ್ಪ ಚರುವಿಂದಂ ಸತ್ಕಲಂಪ್ರಾತದಿಂದ

ನಳಿನಾವಾಸೆಯನರ್ಚಪಂಗುಲಮತಾರ್ಥಂ ಸಿದ್ಧಿಯಕ್ಕುಂ ದಿಟಂ

೧೪

ವ|| ಅದಲುಂ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕಂ ಸೌಗಂಧ್ಯಮುಂ ಮನೋಹರಮುಮಪ್ಪರ್ಚನಾಸಮೂಹದಿಂದ ಚರ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಹ್ರೀಂ ನಮೋಸ್ತು ಭಗವತಿ ಪದ್ಮಾವತಿ ಗಂಧಾದೀನ್ ಗೃಹಾಣ. ಇಂತಿದು ಪೂಜಾವಿಧಾನಂ

ವ|| ವಿಸರ್ಜನಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಹ್ರೀಂ ನಮೋಸ್ತು ಭಗವತಿ ಪದ್ಮಾವತಿ ಸ್ವಸ್ಥಾನಂ ಗಚ್ಛ ಜಃ

ಇಂತಿದು ವಿಸರ್ಜನಂ

ಕಂ|| ಪೂರಕಮಾಹ್ವಾನಕ್ಕಾ! ಧಾರಂ ಸ್ಥಾಪನವಿಧಾನ ಮುಖ್ಯಂಗಳ್ಳಂ

ಸಾರಂ ಕುಂಭಕಮಕ್ಕುಮು! ದಾರಯ್ಯ ವಿಸರ್ಜನಕ್ಕೆ ರೇಚಕಮಕ್ಕುಂ

೧೫

ವ|| ಆಹ್ವಾನಕ್ಕೆ ಪೂರಕಮಾಧಾರಮಪ್ಪದಲುಂ ಪೂರಕಯೋಗದಿಂದಾಹ್ವಾನಂ ಮಾಡುತ್ತಿದು ಸ್ಥಾಪನ ಸನ್ನಿಧೀಕರಣ ಪೂಜೆಗಳೆಂಬಿವರ್ಕೆ ಕುಂಭಕಮಪ್ಪದಲುಂ ಕುಂಭಕದಿಂದ ಸ್ಥಾಪನ ಮುಖ್ಯ

ಪರಿಸಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 'ಮಮ ಸನ್ನಿಹಿತಾ ಭವ ಪೌಷಟ್' ಎಂಬೀ ಪದವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

೩) ಸನ್ನಿಧೀಕರಣ ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸನ್ನಿಧೀಕರಣಮಾಡಿ ೪) ಅರ್ಚನೆ ೧೪. ಶುದ್ಧ ನೀರಿನಿಂದ ತಂಪಾದ ಶ್ರೀಗಂಧದಿಂದ ಶುದ್ಧವಾದ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಸುವಾಸನಾಧೂಪಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ದೀಪಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮ ನೈವೇದ್ಯದಿಂದ ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವರಿಗೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ವ|| ಅದರಿಂದ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸುಗಂಧಮಯವೂ ಮನೋಹರವೂ ಆದ ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಮಂತ್ರ|| (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೫) ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಂತ್ರ|| (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೫. ಆಹ್ವಾನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವೂ ಸ್ಥಾಪನ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಕುಂಭಕವೂ ವಿಸರ್ಜನೆಗೆ ರೇಚಕವೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ವ|| ಆಹ್ವಾನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಧಾರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪೂರಕಯೋಗದಿಂದ ಆಹ್ವಾನಮಾಡಬೇಕು; ಸ್ಥಾಪನೆ ಸನ್ನಿಧೀಕರಣ ಪೂಜೆಗಳಿಗೆ ಕುಂಭಕವಾದುದರಿಂದ ಕುಂಭಕದಿಂದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಸನ್ನಿಧೀಕರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು; ವಿಸರ್ಜನೆಗೆ

'ಸ್ನುಧೋ'ಕುಂಗಾಂ ಮಾಲ್ಪುದು. ವಿಸರ್ಜನಕ್ಕೆ ರೇಚುಮಪ್ಪ ಕಾರಾದಿಂ ರೇಚುಯೋಗದಿಂ ವಿಸರ್ಜನೆಯಂ ಮಾಲ್ಪುದು - ಇದು ದೇವತಾರಾಧನಕ್ರಮಂ

ಚಂ|| ಶುಭ ಕಮಲಾಖ್ಯೆ ತಾನೆ ದಿಟಮಲ್ಲೆ ಸುಬಿಂದುಕರಂ ವಿರಾಜಿತಂ
ವಿಭವಸಮೇತನಪ್ಪ ಧರಣೇಂದ್ರನ ರೇಖೆ ಸುಲಕ್ಷಣಾ'ನ್ನಿತಂ'²
ತ್ರಿಭುವನವಲ್ಲಭಂ ವಿಮಳಪಾರ್ಶ್ವಜಿನಂ ³ಚರಮೋ(ದ)ಕ್ಷವರ್ಣ(ಮ)'ಮಿಂ
ತಭಿ'ಹಿತ'⁴ ಮಂತ್ರಿಯಂ ಬಿಡದೆ ರಕ್ಷಿಸಲಕ್ಷರಮೊಂದೆ ಸಾಲದೇ

೧೬

ಕಂ|| ವಿದ್ಯಾದೇವತೆಯಿದೆ ತಾಂ! ಹೃದ್ಯಂ ಹ್ರೀಂಕಾರಮಿದನನುಷ್ಠಿಸುವರ್ ಸಾ
ವದ್ಯವಿದೂರರ್ ಗಡ'ದೇಂ'⁵! ಚೋದ್ಯಂ ಬುಧರಾತ್ಮಹಿತನೊಲ್ಲದರೊಳರೇ

೧೭

ತ್ರಿಭುವನಜನಮೋಹನಕಂ! ಯಭಯಂ ತತ್ತ್ವಣವಪೂರ್ವಕಂ ನಮಯೆಂಬೀ
ಯುಭಯಾಕ್ಷರಾಂ(ಕ)ತಮಪ್ಪೀ! ವಿಭವಯುತಾಕ್ಷರದ ಮಹಿಮೆ ಸಾಧಾರಣಮೇ

೧೮

ಸುಪಥನಭಿಮಾನಿಯಪ್ಪಂ! ವ್ಯಪಗತ ಮದ ರಾಗ ಲೋಭ ದೋಷನೆನಿಪ್ಪಂ
ಜಪಿಸೆ ಫಲದಾಯಿಯಕ್ಕುಂಸ್ವಪರಹಿತಂ ಪರಿತ ಮಂತ್ರನಪ್ಪದು ವಿಧಿಯಂ

೧೯

ವ|| ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಮೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಮಂತ್ರಂ|| ಓಂ ಹ್ರೀಂ ನಮಃ

ಪಂಚೋಪಚಾರವಿಧಿಯಿಂದಾ ದೇವತೆಯನಾರಾಧಿಸಲಾ ದೇವತೆಯಿಂದಭಿಲಷಿತಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಕ್ಕುಂ

ವ|| ಆ ದೇವತೆಯ ಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನಂ

ರೇಚಕ ಕಾರಣವಾದುದರಿಂದ ರೇಚಕಯೋಗದಿಂದ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುವುದು. ಇದು ದೇವತಾರಾಧನ ಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ೧೬. ಮಂಗಳಕರೆಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮತ್ತು ಸಂಪದ್ಧರಿತನಾದ ನಾರಾಯಣರಿಂದ ಅಲಂಕೃತರಾದ ಧರಣೇಂದ್ರನ (ಯಕ್ಷನ) ವೈಭವದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮೂಲೋಕದ ಒಡೆಯರೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ಆದ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಸ್ವಾಮಿಗಳು ಉತ್ತಮ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಒಂದಕ್ಷರ ಸಾಕಲ್ಲವೇ? ೧೭. ವಿದ್ಯಾದೇವತೆಯನ್ನಿಸಿದ ಹೃದ್ಯವಾದ ಹ್ರೀಂಕಾರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವವರು ಸಾವಿನಿಂದ ಪಾರಾಗುವರೆಂಬುದು ಚೋದ್ಯವಲ್ಲವೇ? ತಿಳಿದವರು ಆತ್ಮಹಿತವನ್ನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲವೇ? ೧೮. ಮೂಲೋಕದ ಜನರನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಿಸುವ, ಅಭಯವನ್ನು ನೀಡುವ ಪ್ರಣವ ಪೂರ್ವಕವಾದ 'ನಮಃ' ಎಂಬ ಸತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಎರಡಕ್ಷರಗಳ ಮಹಿಮೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದೇ? ೧೯. ಉತ್ತಮ ನಡತೆಯವನೂ ಅಭಿಮಾನಿಯೂ ರಾಗ ಲೋಭ ಮದದೋಷಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದವನೂ ತನ್ನ ಮತ್ತು ಇತರರ ಹಿತದಿಂದ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಜಪಿಸಲು ಫಲ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ವ|| ಈ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ ಹೇಗೆಂದರೆ, ಮಂತ್ರ|| ಓಂ ಹ್ರೀಂ ನಮಃ ಪಂಚೋಪಚಾರದಿಂದ ಆ ದೇವತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಲು ತನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ವ|| ಆ

1. ವಿಧಿ (ಜ) 2. (ಸ್ರಿ)ಂಕಿತಂ (ಅ) 3. ಚರಮೋತ್ಕರ್ಷಣ, ಚರಮೋದವರ್ಣ (ಇ) 4. ನುತ (ಹಿ) (ಅ) 5. ರೇ (ದೇಂ) (ಅ)

ಚಂ|| ಜಿತರತಿರೂಪೆಯಂ ವಿತತ ಪನ್ನಗಶೇಖರಮೂರ್ತಿ ಲೋಚನ

ತ್ರಿತಯ ಲಸಲ್ಲತಾಂಗಿಯೆನಿಪಂಬುಜವಿಷ್ಟರೆ ಕುಕ್ಕುಟಾಹಿ ರಾ

ಜಿತ ವರ ವಾಹನಾರುಣತನುಪ್ರಭೆಯಂ ನುತ ಪಾಶ ಸತ್ಪಲಾಂ

ಕಿತ ವರದಾಂಕುಶಪ್ರಥಿತ ಹಸ್ತೆಯನೀಕ್ಷಿಸು ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಂ

೨೦

ಕಂ|| ಶ್ರೀ ಜಿನಪದಾಬ್ಜ ಮಧುಕರ| ರಾಜಿತ ಘನೇನಿಕರರಾಜವಲ್ಲಭೆಯೆನಿಪೀ

ಯಾಜಕವರ ಖಚರಾಮರ| ಪೂಜಿತ ಪದಕಮಳೆ ಕಮಳೆ ಪಾಲಿಸುಗೆಮ್ಮಂ

೨೧

ಕುಂದ ಕುವಲಯದರಲ್ಲಳಿಂ| ಮಂದಾರಾದ್ಯಂಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿಯಂ

ವಂದಿಪೆನಿಂದ್ಯ ನರ ಸುರ| ವಂದಿತ ಪದಪದ್ಮ ಪದ್ಮ ಪಾಲಿಸುಗೆಮ್ಮಂ!

೨೨

ವಿಕಸಿತ ಕಮಳನಿವಾಸೆಯ| ನಕುಟಿಳ ಮಾನಸದೊಳೊಸೆದು ಬೇಬ್ಬಿದು ವರಮಂ

ಪ್ರಕಟಿತ ಭವ್ಯತ್ವ ಗುಣಂ| ಸಕಳ ಕಳಾವತಿಯೆನಿಪ್ಪ ಪದ್ಮಾಪತಿಯಂ

೨೩

ವ|| ಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನಪುರಸ್ಕರಂ ಭವ್ಯತಾಗುಣಯುಕ್ತಂ ಭಾವಶುದ್ಧ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾ ದೇವತಾಪ್ರಸನ್ನತೆ
ಯಿಂದಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯುಕ್ಕುಂ

ಅಂಗನ್ಯಾಸಮುದ್ರೆ - ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂತಮಂತ್ರಂ

ಇಂತೇಷ ವಿಷಾಪದರೂಪಾರೂಮೂರ್ತಿಯಪ್ಪ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರನ ನಾಮಸಾಮರ್ಥ್ಯಮುಂ, ತದೀಯ
ಧ್ಯಾನಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮುಂ, ಮುದ್ರಾಸಮೇತಾಂಗನ್ಯಾಸ ದಿಗ್ವಿಧಾನಾಂಗ ಶುದ್ಧಮೃತ ಸ್ಥಾನರ್ತಮಂತ್ರ ಸ್ವಕೀಯ
ಪವಿತ್ರತಾ ಶ್ರೀಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರ ಶಾಸನ ಸಮಾರಾಧನ ಕ್ರಮಮಂ ತದೀಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾವಿಧಿಯಂ ಪೇಚ್ಚೆಂ
ಮಂತ್ರ - ಓಂ ಹ್ರೀಂ

ವ|| ತದೀಯ ಸ್ವರೂಪ ಬೀಜಾಕ್ಷರದ ಮಹಿಮೆ. ತದ್ವೇವೀ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ಯಾಜಕಂಗೆಷ್ಟ
ಸಿದ್ಧಿಯುಕ್ಕುಮೆಂಬುದು ನಿರೂಪಿತಮಾಯ್ತು. ಇನ್ನ ಸರ್ವ ಸಾಧಾರಣಮಪ್ಪಂಗನ್ಯಾಸ ಮುದ್ರೆ

ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾವಿಧಿಯಂ ಪೇಚ್ಚೆಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಝಂ (ಕ್ಷೀಂ), ವಂ ಮಂ ಹಂ ಸಂ ತಂ ಪಂ ದ್ರಾಂ ದ್ರಿಂ

ದೇವತೆಯ ಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನ. ೨೦. ಸಂಯಮಿಯೂ ಸರ್ವಭೂಷಣನೂ ಮುಕ್ತಗೊಂಡು ಆದ ಶಿವನ
ಅರ್ಧಾಂಗಿನಿ ಎನಿಸಿದ ಕಮಲಾಸನೆಯೂ ಕುಕ್ಕುಟಾಹಿಗಳಿಂದ ರಂಜಿತವಾದ ವಾಹನದ ಅರುಣ
ತನುಪ್ರಭೆಯುಳ್ಳವಳೂ ಪಾಶ ಫಲಾಂಕುಶ ಹಸ್ತೆಯೂ ಆದ ದೇವಿಯನ್ನು ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಿಂದ ನೋಡು.
೨೧. ಶ್ರೀಜಿನಪದಕಮಲದಲಿನ್ನ ಬ್ಬಂಗದೋಪಾದಿ ಆದಿಶೇಷನ ವಲ್ಲಭೆಯೆನಿಸಿದ ಯಾಜಕ
ಖಚರಾಮರಲ್ಲೊಂದ ಪೂಜಿತ ಪದಕಮಲೆಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ. ೨೨. ನರಸುರಾದಿಗಳಿಂದ
ಪೂಜಿತ ಪಾದಪದ್ಮೆಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠಳೂ ಆದ ಪದ್ಮಾಪತಿಯನ್ನು ಕುಂದ ಕುವಲಯ ಮಂದರಾದಿ
ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಲೆಂದು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ೨೩. ಆರಳಿದ ಪದ್ಮನಿವಾಸಿಯೂ
ಭವ್ಯಗುಣಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಕಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವಳೂ ಆದ ಪದ್ಮಾಪತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ
ವರವನ್ನು ಬೇಡುವುದು. ವ|| ಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತನೂ ಭವ್ಯಗುಣಿಯೂ ಭಾವಶುದ್ಧನಾದವನೂ
ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಆ ದೇವತೆಯು ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ಅಂಗನ್ಯಾಸಮುದ್ರೆ. -
ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾ, ಹೀಗೆ ಅಶೇಷತ ಮಂತ್ರ ವಿಷನಿವಾರಣೆಗೆ ಕಾರಣಕರ್ತನಾದ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರನ
ನಾಮಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ, ಆತನ ಧ್ಯಾನಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವೂ, ಮುದ್ರಾಸಮೇತ ಅಂಗನ್ಯಾಸಮುದ್ರೆ ದಿಗ್ವಿಧಾನ
ಅಂಗಶುದ್ಧಿ ಅಮೃತಸ್ಥಾನಮಂತ್ರದಿಂದ ಸಜ್ಜಿತನಾದ ತಾನು ಪವಿತ್ರವಾದ ಶ್ರೀಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರದೇವನ
ಆರಾಧನಾ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಅದರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾವಿಧಿಯನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವ|| ಇದರ ಮಂತ್ರ|| ಓಂ ಹ್ರೀಂ
ಬೀಜಾಕ್ಷರ ಮಹಿಮೆಯ ಸ್ವರೂಪವೆಂದರೆ ಈ ದೇವೀಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ಯಾಜಕಜನದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ

ದ್ರಾವಯ ಹಂ(ಸ) ಸ್ವಾಹಾ. ಇತ್ಯಂಗನ್ಯಾಸಃ

ಮಂತ್ರಂ - ಝಂ ಮ ಲಾಂ (ಲಃ) ಧ್ವಃ (ಘಃ) ಫಟ್ (ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ) ಕ್ಲಿಂ ಹಃ ಆಸಿ ಆ ಉ ಸಾ ಸ್ವಾಹಾ. ಇತಿ ಮುದ್ರಾ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಆಂ ಕ್ರೋಂ ಪ್ರೋಂ ಅಸಿ ಆ ಉ ಸಾ ಯ ರ ಲ ವ ಶ ಷ ಸ ಆಯುಷ್ಯಪ್ರಾಣಾ ಇಹಪ್ರಾಣಾ ಅಮುಷ್ಯಜೀವಾ ಇಹಸ್ಥಿತಃ (ಃ) ಅಮುಷ್ಯ ಯಂತ್ರ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಸ್ಯ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಕಾಯ ವಾಚಿಸ್ಪರ್ಶಕ್ಷಣ್ಣಃ ಶ್ರೋತ್ರ ಫಾಣಾ (ಪ್ರಾಣಾ) ಇಹೈವಾಯಾಂತು ಅಹಂ ಸುಖಂ ಚಿರಂ ತಿಷ್ಠಂತು ಸ್ವಾಹಾ. ಇತಿ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಧಕರಾಯ, ಧರಣೀಂದ್ರ ಪೂವತೀ ಸಹಿತಾಯ, ಸಂಸಾರಸಾಗರೋತ್ತರಣಾಯ, ಅಷ್ಟಲೋಕಪಾಲಪೂಜಿತಾಯ, ಅಷ್ಟವಿಧ ಕರ್ಮನಿರ್ಮೂಲನಕರಾಯ, ರಾಜತಸ್ಕರ ಕ್ರೂರಾರಿಮಾರಿ ಸಮಸ್ತ ಕ್ಷುದ್ರೋಪದ್ರವಾನ್ ಭಿಂದಿ, ಜ್ವರದಾಹಸಂತಾಪ ಅಕ್ಷಿರೋಗ ಕುಕ್ಷಿರೋಗ ಪೂ ಸ್ಥೋಟಕಾದಿ ಸರ್ವ ರೋಗಾನ್ ಭಿಂದಿ, ಕೃತ್ರಿಮಾಕೃತ್ರಿಮ ಅಷ್ಟಕುಲಸರ್ವ ಅಷ್ಟಾದಶ ವೃತ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರಾದಶ ಮೂಷಕವಿಷಾನ್ ಭಿಂದಿ, ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷಾನ್ ಭಿಂದಿ, ದೇವಗ್ರಹ ಭೂತಗ್ರಹ ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸಗ್ರಹ ಸರ್ವಗ್ರಹ ಪಿಂಡಾನ್ ಭಿಂದಿ, ಶತಸಹಸ್ರಕೋಟಿ ಪಿಶಾಚ ರಾಕ್ಷಸ (ಸಂ)ಗ್ರಹ ಕೃತೋಷ್ಣಾರ್ಕಾನ್ ಭಿಂದಿ, ಏಕಾಹಿಕ ದ್ವಾಹಿಕ ಸಾಂವತ್ಸರಿಕಾದಿ ನಾನಾ ಜ್ವರರಾಜಾನ್ ಭಿಂದಿ - ಆಂ ಪ್ರೋಂ ಕ್ರೋಂ ಫಟ್ ಸ್ವಾಹಾ - ಹೂಂ ಫಟ್ ಸ್ವಾಹಾ, ರಂ.

ಕಂ|| ಈ ಪಠಿತ ಮಂತ್ರದಿಂದ|| ಶ್ರೀ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನೇಂದ್ರನದಿದಳಿಗ್ಗಳೋಳಂ ಸ

ಲ್ಪಾಪಂ ಪುಷ್ಟಮನಿಕ್ಕ|| ಲ್ಯಾ ಪೂರ್ಣಂ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯಕ್ಕುಮಮೋಘಂ

೨೪

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪಾರ್ಶ್ವದೇವರ ಮುಂದೆ ನೂಲೆಂಟು ಪುಷ್ಟಮನಿಕ್ಕುವುದು, ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ

ಕಂ|| ಸ್ಮರಂಪು ಜಿನೇಂದ್ರಚಂದ್ರ|| ಸ್ಮರಣೆಯೋಳಂ ಪಟುವ ಮಾಚ್ಚಿಯಿಂದ ಭವತಾಪಂ

ಗರುಡಾಧಿಪತಿಧ್ಯಾನದಿ|| ನುರಗ ಮಹೋಗ್ರೋಗ್ರತರ ವಿಷಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ

೨೫

ಗರುಡಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನಂ

ವ|| ಅದಂತೆಂದೊಡೆ

ಮ|| ಕಪಿಳಾಕ್ಷಂ ಕಳಧೌತವರ್ಣನೆ ವರ(ಲ)ಂ ಪಾತಾಳಲೋಕಸ್ಥಿತ

ಸ್ವಪದಾಗ್ರಂ ಜಗದ್ರಿಮಾಗ್ರ ಮಕುಟಾಗ್ರಂ ದೀರ್ಘ ಬಾಹುದ್ವಯಂ

ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಲಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಆ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾದ ಅಂಗನ್ಯಾಸಮುದೈ (ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾವಿಧಿ)ಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರ|| (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೨೪. ಈ ಮಂತ್ರಪಠನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಶ್ರೀಪಾರ್ಶ್ವಜಿನೇಂದ್ರನ ಅಡಿದಾವರೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅಮೋಘವಾದ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ವ|| ಈ ಮಂತ್ರಸಹಿತ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥದೇವರ ಮುಂದೆ ನೂಲೆಂಟು ಪುಷ್ಟಗಳನ್ನಿಡಲು ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ೨೫. ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾದ ಜಿನೇಂದ್ರಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಲೋಕಕಷ್ಟಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವಂತೆ ಗರುಡಾಧಿಪತಿಯ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಮಹೋಗ್ರತರ ವಿಷಗಳೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವವು. ಗರುಡಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನ-ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ. ೨೬. ಪಿಂಗಲವರ್ಣದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಶರೀರವನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ, ಪಾತಾಳಲೋಕವಾಸಿಯಾದ ನಾಗರೋಡಯನೂ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರದ

ಕುಪಿತೋಗ್ರಾಹಿ ವಿಭೂಷಣಂ ಗರುಡನಂತಾ ದೇವನಾಕಾರಮಂ
ಸಪದಿ ಧ್ಯಾನಿಸೆ ಮಂತ್ರಿ ತನ್ಮಯನೇನಲ್ ಬಿಟ್ಟೋಡುಗುಂ ತದ್ವಿಷಂ

೨೬

ವ|| ಮತ್ಸಮದಲ್ಪದೆಯುಂ

ಮ|| ಸ್ತ|| ವದನಂ ನೀಲೋತ್ತರಾಭಂ ಗಳಮೆಸೆವರುಣಾಚ್ಛಾಯೆಯಕ್ಕುಂ ವಲಂ ತೋ
ಪ್ಪಧರಂ ಧಾವಳ್ಳಮಾ ಮಧ್ಯಮೆ ಪರಿಕಿಸೆ ಬಾಲಾರ್ಕತೇಜಂ ವಿಲಾಸಾ
ಸ್ವದಮೂರುದ್ವಂದ್ವಮುಂ ನೀರದನಿಭಮೆಸೆವೀ ಜಂಘೆಗಳ್ ಶ್ವೇತಮಾರ್ಗಂ
ಪದಯುಗ್ಮ ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣಂ ಗರುಡಪತಿಗಿಳಾಚಿಕ್ರದೋಳ್ ಧೈಯರೂಪಂ

೨೭

ವ|| ಅಂತಾದೊಡಂ

ಮಾಲಿನೀ|| ಸುರುಚಿರ ಗರುಡೇಂದ್ರಂ ಸ್ತೋಭನಾಶ್ಚರ್ಯಕರ್ಮ
ಕೈರೂಮಯತನು ಸ್ವರ್ಣಾಭಮಾ ಸ್ತಂಭನಕ್ಕುಂ
ಸ್ಮೃಸು ಮನುಜ ಮೇಘಶ್ಯಾಮನಾವೇಶದೋಳ್ ನೀಂ
ಗರಳಹರಣಕಾರ್ಯಕ್ಕುದು ಕುಂದೇಂದುವರ್ಣಂ

೨೮

ವ|| ಮತ್ತಂ

ಉ|| ತನ್ನಮನಿಂದುವೆಂದು ಬಗದೊಪ್ಪುವ ತೋಳು ಭವಾಮೃತಂ ದಿಟಂ
ಪನ್ನಗದಷ್ಟಮಸ್ತಕಮನೆಯ್ದುವ ಧಾರೆಯನಲ್ಕೆ 'ಭಾವಿಸು'
ತುನ್ನತ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಸೆ ವಿಷಂ ನಿಲಲಾರ್ಕುಮೆ ಚಂದ್ರಿಕಾ ಸಮೂ
ಹನ್ನಲಿದಿವರ್ಷ ತಾಣದೊಳದೇಂ ನಿಲಲಾರ್ಕುಮೆ ಪೇಟೆ ತಮೋಗಣಂ²

೨೯

ವ|| ಮತ್ತಂ

ಕಂ|| ರಜತಾದ್ರಿಯಂತೆ ಭಾವಿಸಿ| ನಿಜದೇಹಮನೆಸೆವ ಮಂತ್ರದಿಂ ಮಂತ್ರಿಸು ಮೇಣ್
ದ್ವಿಜರಾಜನಂತೆ ಭಾವಿಸಿ| ವೃಜಿನಂ ಜಿನನಿದಿರೊಳಿರದವೋಳ್ ವಿಷಮುಟಿಗುಂ

೩೦

ಕಿರೀಟಧಾರಿಯೂ ದೀರ್ಘಬಾಹುವೂ ಉಗ್ರಕೋಪಿಯೂ ನಾಗಭೂಷಣನೂ ಆದ ಗರುಡದೇವನ
ಆಕಾರವನ್ನು ಮಾಂತ್ರಿಕನು ತನ್ಮಯತೆಯಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸಲು ಆ ವಿಷವು ಪರಿಹರವಾಗುವುದು ವ|| ಇದೇ
ಅಲ್ಲದೆ ೨೭. ಕನ್ನೆಲಿಲೆಯಂತಹ ಮುಖವನ್ನೂ ಕೆಂಪಾದ ಕಂಠವನ್ನೂ ಬಿಳಿದಾದ ತುಟಿಯನ್ನೂ
ಬಾಲಸೂರ್ಯನ ತೇಜಸ್ಸನ್ನೂ ಶೋಭಿಸುವ ಮಧ್ಯಭಾಗವನ್ನೂ ಸೊಗಸಾದ ಉರುದ್ವಯಗಳನ್ನೂ
ಮೋಡಸದೃಶವಾದ ಕಿರುದೊಡೆಗಳನ್ನೂ ಧವಳಪಾದಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಗರುಡರಾಜನು
ಭೂಲೋಕದವರ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ವ|| ಹಾಗಾದರೂ ೨೮. ಸುಂದರನಾದ ಗರುಡೇಂದ್ರನು
ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಸ್ತೋಭನಕ್ಕೆ ಕೆಂಪುಶರೀರಿಯೂ, ಸ್ತಂಭನಕ್ಕೆ ಹೊಂಬಣ್ಣದವನೂ, ವಿಷಾಪಹರಣಕ್ಕೆ
ಕುಂದೇಂದುವರ್ಣದವನೂ ಆಗಿರುವಂತೆ ಮನುಜನೇ ನೀನು ಮೇಘಶ್ಯಾಮನಾಗಿ ಆವೇಶದಿಂದ ಸ್ಮೃಸಬೇಕು.
ವ|| ಮತ್ತು ೨೯. ತನ್ನನ್ನು ಚಂದ್ರನೆಂದೂ ತನ್ನ ತೋಳು ಈ ಭವದ ನಿಜವಾದ ಅಮೃತವೆಂದೂ,
ಇದು ಹಾವು ಕಡಿದವನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಧಾರೆಯೆಂದೂ ಭಾವಿಸುತ್ತಾ ಉತ್ತಮ ಮಾಂತ್ರಿಕನು
ಮಂತ್ರಪಠನ ಮಾಡಲು ವಿಷ ನಿಲ್ಲುವುದೆ ? ಅದು ಚಂದ್ರಕಿರಣಗಳಿದ್ದ ಕಡೆ ಕತ್ತಲೆಯ ಸಮೂಹ
ನಿಲ್ಲದಂತೆ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ವ|| ಮತ್ತು ೩೦. ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ರಜತಾದ್ರಿಯಂತೆ ಭಾವಿಸಿ
ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಾಂತ್ರಿಕನುವುದು ಮತ್ತು ಸುರಾಧಿಪತಿಯಂತೆ ಭಾವಿಸಲು ಜಿನನೆಂದಿರನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ದುಃಖ

ಮಂಗವಿಭು ರಚಿತಮಿಂತಿದು| ಸಾಂಗಂ ಸಂಗ್ರಹಮೆನಲ್ಕೆ ಪೇಲ್ದಿಂತು ಬಜಿ
ಕೈಂಗನ್ನಾಸಾದಿಯನಾಂ| ಸಂಗತಮಪ್ಪಂತು ಪೇಲ್ಪಪೆಂ ಜನಹಿತಮಂ

೩೧

ಅಂಗನ್ನಾಸವಿಧಾನಂ

ಉದ್ಧರಿಸುವುದಮೃತಾಕ್ಷರ| ಪದ್ಧತಿಯಿಂ ಮಂತ್ರಿ ತನ್ನ ವರ ಕರತಳಮಂ
ಶುದ್ಧಸ್ಥಟಿಕಾಕೃತಿಯಿಂ| ಬುದ್ಧಿಯಂತು ಬಗೆದು ಮಂತ್ರಿಸಲ್ ವಿಷಮಬಿಗುಂ

೩೨

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಸ್ತ|| ಉಹಾಪೋಹಾಭಿಯುಕ್ತರ್ ಪರಿಕಿಸೆ ಹುತಭುಗ್ವಿವನಕ್ವಾಮರುತ್ಮಂ
ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಸ್ಥಾನದೋಂಕಾರಮುಮೆಸೆವ ಪಕಾರಂ ಕ್ಷಕಾರಂ ಹಿತಾಂತಂ
ಸ್ವಾಹಾಕಾರಂಗಳಕ್ಕುಂ ಕ್ರಮದಿನುದಿತ ಬೀಜಾಕ್ಷರಂ ನಾಮದಿಂ ತ
ದ್ವೇಹಾಂಗನ್ನಾಸ ರಕ್ಷಾವಿಧಿಗಳಿಗೆ ವಿಷಸ್ತಂಭನಾದ್ಯಕ್ಕೆ ಯೋಜ್ಯಂ

೩೩

ಮ|| ಸ್ತ|| ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾಕ್ಷರಂಗಳ್ ಸಕಳ ಹರಿ ಹಯಸ್ತುತ್ಯನಪ್ಪಾ ಜಿನಶ್ರೀ
ಲಪನಾಂಭೋಜಾತ ಜಾತಂಗಳೆ ಪರಿಕಿಸೆ ತತ್ತೀತಮುಂ ಶ್ವೇತರ್ಷಾಂ
ತಪನೀಯಾ ಭಾಸಿತೇಂದ್ರಾಯುಧನಿಭಮೆನಿಕುಂ ಪಾದಮುಂ ಪೋರ್ಕುಟುಂ ಹೃ
ಲ್ವಪನಂ ಶೀರ್ಷಾಂಗಳೆಂಬೀಯೆಡೆಗಳೊಳಿಹಿದುಂ ಸ್ಥಾಪನಂ ಮಾಚ್ಚಿ ಸಂಜ್ಞಂ

೩೪

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂಬೀ ಪಂಚ ಬೀಜಾಕ್ಷರಂಗಳ್ ಯಥಾಕ್ರಮದಿಂ ಹರಿದ್ರ ಶುಭ್ರ ಸುರ್ವಾ ಕೃಷ್ಣ
ಸುರಚಾಪನಿಭಂಗಳಪ್ಪವು. ಅವಂ ಮನದೊಳ್ ಭಾವಿಸಿ ದಷ್ಟನ ಪಾದದ್ವಯ ನಾಭಿ ಹೃದಯ ಮುಖ
ಮಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಯಥಾಕ್ರಮದಿಂ ಬರೆವುದು. - ಇದು ಅಂಗನ್ನಾಸ ವಿಧಾನಂ

ದೂರವಾಗುವುದೋ ಹಾಗೆ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೩೧. ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಇದು
ಪೂರ್ಣ ಸಂಗ್ರಹವೆಂಬಂತೆ ಹೇಳಿ, ಅನಂತರ ಜನೋಪಕಾರಿಯಾದ ಅಂಗನ್ನಾಸಾದಿ ವಿವರಗಳನ್ನು
ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ೩೨. ಮಂತ್ರವಾದಿಯು ಅಮೃತಾಕ್ಷರ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಅಂಗೈಯನ್ನು
ಶುದ್ಧಸ್ಥಟಿಕಾಕೃತಿಯಾಗಿ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಯೋಜಿಸಿ ಮಂತ್ರಿಸಿದರೆ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು.
ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ೩೩. ಉಹಾಪೋಹಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವರು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ
ಯಜ್ಞದ ಹವಿಸ್ಸಿನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಓಂಕಾರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪಕಾರ ಕ್ಷಕಾರ ಸ್ವಾಹಾಕಾರಗಳನ್ನು
ಕ್ರಮವರಿತು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಬೀಜಾಕ್ಷರದಿಂದ ದಷ್ಟನ ದೇಹಾಂಗನ್ನಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ ರಕ್ಷಾವಿಧಿಯಿಂದ
ವಿಷಸ್ತಂಭನಕ್ಕೆ ಉಪಕ್ರಮಿಸ ಬೇಕು. ೩೪. ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾಕ್ಷರಗಳು ಇಂದ್ರನಿಂದ ಪೂಜಿತವಾದ ಶ್ರೀ
ಜಿನನ ವದನಕಮಲದಿಂದ ಹೊರಟು ಹಳದಿ ಬಿಳಿ ಹೊಂಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನೆಸುವಂತಿದ್ದು
ಅವುಗಳನ್ನು ಪಾದ ಹೊಕ್ಕುಳು ಹೃದಯ ವದನ ಮತ್ತು ತಲೆಗಳೆಂಬೀ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವಾದಿಯು
ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂಬೀ ಪಂಚ ಬೀಜಾಕ್ಷರಗಳು
ಯಥಾಕ್ರಮದಿಂದ ಹರಿದ್ರ ಶುಭ್ರ ಸುರ್ವಾ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣವರ್ಣದವು ವಜ್ರಾಯುಧ ಸದೃಶವಾಗಿವೆಯೆಂದು
ಭಾವಿಸಿ ದಷ್ಟನ ಎರಡು ಪಾದಗಳು ಹೊಕ್ಕುಳು ಹೃದಯ ಮುಖ ಮತ್ತು ಮಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಯಥಾಕ್ರಮದಿಂದ

ವ|| ಇಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲೆ ರಕ್ಷಾವಿಧಾನಮುಂ ಪೇಟಲ್ಪಟ್ಟುದು, ಅದಂತೆಂದೊಡೆ

ರಕ್ಷಾವಿಧಾನಂ

ಶಾ|| ಪೂತಾಂಗಂ ಬರೆ ಮಂತ್ರದಿಂ ಕಮಳಮಂ ಚಾತುರ್ದಳೋಪೇತಮುಂ
ಭೂತಾಂತಂ ವಲಮೆಂಬುದು ನಡುವೆ ನೀಂ ವಿನ್ಯಾಸಮುಂ ಮಾಡು ಮ
ತ್ತಾತಂಗೊಪ್ಪುವ ನಾಮಮೊಂದಿ ನಿಲೆಯುಂ ಬಾಹ್ಯಸ್ಥ ಪತ್ರಂಗಳೊಳ್
ಪ್ರೀತಂ ಮಿಕ್ಕಿಸ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಮನವಂ ನಿಕ್ಷೇಪಮಪ್ಪಂದದಿಂ

೩೫

ವ|| ಅಂತು ಚಾತುರ್ದಳೋಪೇತಮಪ್ಪ ಕಮಳಮಂ ಬರೆದು ತನ್ಮಧ್ಯದೊಳ್ ಪಂಚಭೂತಂಗಳೆಂ
'ವರಹಾಕಾರಮುಂ' ಬರೆದು ಅದೊಳೊಳಗೆ ದೇವದತ್ತನಂ ಬರೆದು ತದ್ಬಾಹ್ಯದಳ ಚತುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕ ಕ್ಷಿ
ಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕಕ್ಷರಂಗಳಂ ಲಿಖಿತಂ ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಕಮಳಮಂಮಾಯಾಸ್ವರೂಪ
ಪ್ರೀತಕಾರದಿಂ ತ್ರಿಪ್ರಕಾರಂ ಪರಿವೇಷ್ಟಿತಂ ಮಾಡಿ ಬರೆವುದು

ಕಂ|| ಅಷ್ಟದಳ ಬದ್ಧಮಾಗಿರ| ಲಿಷ್ಟಮದಲ್ಲದೊಡೆ ಚಂದನಾಲೇಪನದಿಂ
ಸ್ವಷ್ಟಮೆನೆ ಬರೆವುದೆದೆಯೊಳ| ಭೀಷ್ಠಂ ಶ್ರೀಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ

೩೬

ಇದು ರಕ್ಷಾವಿಧಾನಂ

ವ|| ಇಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಸ್ತೋಭನಕರಣಂ ಪೇಟಲ್ಪಡುವುದಂತೆಂದೊಡೆ

ಮ|| ದಹನಾದ್ಯಂಗಳ ಮುಂದೆ ಯೋಜಿಸು ಬಲಿಕ್ಕಿಮ್ಮಿಮ್ಮೆ ಪೇಟಲ್ಪಡಿದುಂ
ದಹ ಎಂದುಂ ಪಚಿ ಎಂದು ಯೋಜಿಸಿ ಬಲಿಕ್ಕುಂ ಸ್ತೋಭನಾವಿಂ ಪರುಂ
ವಿಹಿತಂ ತತ್ಕ್ರಮದಿಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸೆ ವಿಶೇಷೋತ್ಕೃಷ್ಟಮೃಷ್ಟಾಕ್ಷರಂ
ಮಹಿತಂ ತಾಡಿಸೆ ಮಧ್ಯಮಾಂಗುಲಿಯೊಳಂ ತಚ್ಚಾಲನತ್ವಾದಿಯುಂ

೩೭

ಬರೆವುದು. ಇದು ಅಂಗನ್ಯಾಸವಿಧಾನವು. ವ|| ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರಕ್ಷಾವಿಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.
ಅದೇನೆಂದ ೩೫. ಪಂಚಭೂತನಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ದಳಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಕಮಲವನ್ನು ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾಗಿ
ಬರೆದು, ನಡುವೆ ಪಂಚಭೂತಗಳ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ, ಆತನ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆದು,
ಹೊರಗೂ ದಳಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕಕ್ಷರಗಳನ್ನು ನಿಧಿಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಬೇಕು.
ವ|| ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಳಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಕಮಲವನ್ನು ಬರೆದು, ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಂಚಭೂತಗಳಾದ
ವರಹಾಕಾರವನ್ನು ಬರೆದು, ಅದರೊಳಗೆ ದೇವದತ್ತನನ್ನು ಲಿಖಿಸಿ, ಹೊರಗೂ ನಾಲ್ಕು ದಳಗಳಲ್ಲಿ
ಉಳಿದ ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಆ ಕಮಳವನ್ನು ಮಾಯಾಸ್ವರೂಪವಾದ
ಪ್ರೀತಕಾರದಿಂದ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲೂ ಬರುವಂತೆ ಬರೆಯುವುದು. ೩೬. ಅಷ್ಟದಳಗಳು
ಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲು, ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಚಂದನಾಲೇಪದಿಂದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬುದು
ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ಇದು ರಕ್ಷಾವಿಧಾನ. ವ|| ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸ್ತೋಭನಕರಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.
ಅದಂದರೆ ೩೭. ದಹನಾದಿ ವಸ್ತುಗಳ ಮುಂದೆ ಎರಡೆರಡು ಸಲ ದಹ ಪಚಿ ಎಂದು ಯೋಜಿಸಿ
ಅನಂತರ ಸ್ತೋಭನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ, ವಿಷೇಷ ಮಹಿಮೆಯನ್ನುಳ್ಳ ಶ್ರೇಷ್ಠ

ಕಂ|| ದಷ್ಟಾವೇಶಂ ತಾನುಪ| ದಿಷ್ಟಂ ಪೂರ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಂಡಿತಜನದಿಂ
ದೃಷ್ಟಂ ವಿಚಾರಿಪಂದಹಿ| ದಷ್ಟನನಕ್ಷತೆಯನಿಡುಗೆ ಮಂತ್ರಸಮೇತಂ

೩೮

ವ|| ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರಮಂತೆಂದೊಡೆ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಕ್ವಿಪ ಸ್ವಾಹಾ ದಹ ಪಚ ಸ್ತೋಭಯ

ವ|| ಇಂತು ಸ್ತೋಭನಮಂತ್ರಮಿದು, ದಷ್ಟಸ್ತೋಭನವಿಧಾನಮೆಂದಣಿವುದು. ಇನ್ನು
ವಿಷಸ್ತಂಭನಕ್ರಮಮಂತೆಂದೊಡೆ

ಉ|| ಸ್ತಂಭನಮಂತ್ರಮೆಂತನೆ ತದಾದಿಯೊಳಂತದೊಳಂತೆ ಯೋಜ್ಯಮಾ

ಕುಂಭನಿಯೆಂಬುದಲ್ಲಿ ಜಲವಟ್ಟಿ ಸದಾಗತಿಯುಕ್ತಮಾಗಿರಲ್

ಸ್ತಂಭನಯುಗ್ಮಮಂ ನಡುವೆ ನೀಳ್ಳು ಸಮಂತ್ರಕಮಾಗೆ ನಿಷ್ಕೆಯಿಂ

ದಂ ಭವದಂಗುಲಿ ಪ್ರಥಿತಚಾಲನದಿಂ ವಿಷಮೇಱಾರ್ಕಮೇ

೩೯

ಕಂ|| 'ಭೂಮಿಹಿತಂ' ಸ್ತಂಭನಮಿದು| ವಾಮಕರಾಂಗುಳಿಯ ಚಾಲನಗಳನೆಸೆಗುಂ

ಕಾಮಿತ ಫಲದಾರ್ಕ್ಷರದ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನಂತುಟಿಂತುಟನೆ ಬಲ್ಲವರಾರ್

೪೦

ವ|| ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರಕ್ರಮಮಂತೆಂದೊಡೆ

ಮಂತ್ರಂ - ಕ್ವಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಸ್ತಂಭಯ ಕ್ವಿ

ಇದು ವಿಷಸ್ತಂಭನಮಂತ್ರ ವಿಧಾನಂ - ಇನ್ನು ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣಮುಂ ಪೇಟಲ್ಪಡುಗುಂ, ಅದೆಂತೆನೆ

ಕಂ|| ಶರ ಭೂಮಿ ವಟ್ಟಿ ಮರುದಂ| ಬರಮೆಂಬಿವನಿಂಬಿನಿಂ ಯಥಾಕ್ರಮಮಾಗು

ಚ್ಚರಿಸುಗು ಸಂಪ್ಲಾವಯಗತ| ಚರಮದೊಳೆಡರಾಗಿರಲ್ಕೆ ಜಪಿಸುವುದು ಬುಧಂ

೪೧

ಮೃಷ್ಟಾಕ್ಷರ (ಸಿದ್ಧಾಕ್ಷರ)ವನ್ನು ಮಧ್ಯಮ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಚಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ೩೮. ಉಪದಿಷ್ಟನಾದ

ದಷ್ಟಾವೇಶನಿಗೆ ಪೂರ್ವಪಂಡಿತರಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಸಮೇತವಾಗಿ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನಿಡಬೇಕು.

ವ|| ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ ಹೇಗೆಂದರೆ (ಮೇಲಿನಂತೆ), ಹೀಗೆ ಇದು ಸ್ತೋಭನ ಹಾಗೂ ದಷ್ಟಸ್ತೋಭನ

ಮಂತ್ರವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ವಿಷಸ್ತಂಭನಮಂತ್ರಕ್ರಮ ೩೯. ಸ್ತಂಭನಮಂತ್ರ ಹೇಗೆಂದರೆ ಆದಿ

ಅಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನದಿಂದ ಕುಂಭನಿಯಲ್ಲಿ ಜಲ ಅಗ್ನಿಗಳು ಸದಾ ಚಲಿಸುತ್ತಿರಲು,

ಸ್ತಂಭನಯುಗವನ್ನು ಮಧ್ಯೆ ನಿಡಿದು ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾಗಿ ತನ್ನ ನಿಷ್ಕಾಪೂರ್ವಕ ಅಂಗುಲಿಯ

ಚಾಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ವಿಷವೇರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೇ ? ೪೦. ಲೋಕಹಿತಕಾರಿಯಾದ ಈ ಸ್ತಂಭನವನ್ನು

ಎಡದ ಕೈ ಬೆರಳಿನ ಚಾಲನೆಯಿಂದ ನಡೆಸಲು ಇಷ್ಟಫಲ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವ ಅಕ್ಷರದ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು

ಹೀಗೆಯೇ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಮರ್ಥರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ? ವ|| ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ ಕ್ರಮವೆಂದರೆ

(ಮೇಲಿನಂತೆ) ಇದು ವಿಷಸ್ತಂಭನ ಮಂತ್ರವಿಧಾನ. ಇನ್ನು ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಕ್ರಮವು ಹೇಗೆಂದರೆ ೪೧.

ನೀರು ಭೂಮಿ ಅಗ್ನಿ ವಾಯು ಆಕಾಶಗಳನ್ನು ಯಥಾಕ್ರಮದಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ಅಡೆತಡೆ

ಸಂಗಳಿಸಿದ ಬೀಜಾಖ್ಯಪ! ದಂಗಳನೋದುತ್ವ ಮತ್ತೆ ತನ್ನಯ ತರ್ಜ
ನ್ಯಂಗುಲಿಯ ಚಾಲನಂಗಯ! ನೀಂ ಗರಳಂ ತಡೆದಿಟ್ಟವುದಮಲಚರಿತ್ತಾ

೪೨

ವ|| ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಸಂಪ್ಲವಯ

ಇಂತಿದು ವಿಷಾಪಹಾರಂ

ವ|| ಇನ್ನು ವಿಷಸಂಕ್ರಮಣ ಕೌತುಕಂಗಳಂ ಬೇಟೆವೇಟೆ ಪೇಟೆನದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಕ|| ಮರುದಗ್ನಿ ಜಲಧರಾಂಬರ! ಮಿರೆ ಸಂಕ್ರಮಮಾಗಿಯುಂ ಪ್ರಜದ್ವಿತಯಂಗಳ್ಳಿರಸಿ ತದಗ್ರದೊಳಂದು! ಚ್ಚರಿಪುದನಾಮಿಕೆಯ ಬೆರಳ ಚಾಲನಸಹಿತಂ

೪೩

ವ|| ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಮಂತ್ರಂ - 'ಸ್ವಾ(ಹಾ)' ಓಂ ಕ್ಷಿಪ ಸ್ವಾಹಾ ಸಂಕ್ರಮ, ವ್ರಜ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ಮಂತ್ರವಾದಿ ತನ್ನ ವಾಮಕುಶಾನಾಮಿಕಾಂಗುಲಿಯಂ ಚಾಲನಂ ಮಾಡುತ್ತೆ ಮಂತ್ರಿಸೆ ಪಿರಿದುಂ ವಿಷಸಂಕ್ರಮವಕ್ಕುಂ. ಈ ತೆಜದಿಂ ಪ್ರತಿವಿಷಸಂಕ್ರಮವಕ್ಕುಂ. ಆದಂತೆ ದಷ್ಟನು ತ್ಯೂಣಾಷ್ಟಗಳಂ ಮಸ್ತಕದಿಂ ಪಾದಂಬರಮಿಟೆಯ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಮತ್ತೊರ್ವನ ಪಾದದಿಂ ಮಸ್ತಕಕ್ಕೆಹಿಸೆ ಅವಂ ಬೀಳ್ವುಂ. ಮತ್ತವನಂ ಮಸ್ತಕದಿಂದಿಟೆಯ ಮಂತ್ರಿಸಿ ನೆಲದಮೇಲೆ ಹಾಕೆ ನಿರ್ವಿಷವಕ್ಕುಂ. ಇಂತು ವಿಷಸಂಕ್ರಮಕೌತುಕವಕ್ಕುಂ

ವ|| ಇನ್ನು ನಾಗಾವೇಶಮಂತ್ರಮಂ ಪೇಟೆನದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಕ|| ಈಳಿಸಿ ನಭೋಂಬುವೊ ಮ! ರುತ್ ಕ್ಷಿತಿ ಪಠನಂಗಳಿಂದಮಾವೇಶಂ ತಾಂ ಸಂಕ್ಷಿಪ ಹಃ ಪ ಕ್ಷಿಪ ಹಃ! ಶಿಕ್ಷಿತಯುಗದಿಂ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಚಾಲನದಿಂ

೪೪

ಬಂದಾಗ ಬುದ್ಧಿವಂತನು ಜಪಿಸಬೇಕು. ೪೨. ಕೂಡಿಬಂದ ಬೀಜಾಕ್ಷರಪದಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತ ತನ್ನ ತೋರುಬೆರಳನ್ನು ಚಾಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕೂಡಲೆ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು, ಕೇಳು ಶುಭಚರಿತ್ತಾ. ವ|| ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರಣೆ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಇದು ವಿಷಾಪಹಾರ ಮಂತ್ರ. ವ|| ಇನ್ನು ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ೪೩. ವಾಯು ಅಗ್ನಿ ನೀರು ಭೂಮಿ ಆಕಾಶ ಕೂಡಿದ್ದು ಪ್ರಜದ್ವಿತಯಗಳು ಸೇರಿದಲು ಅನಾಮಿಕ ಬೆರಳ ಚಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮಂತ್ರವನ್ನುಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ವ|| ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರವಾದಿಯು ತನ್ನ ಎಡದ ಅನಾಮಿಕ ಬೆರಳನ್ನು ಚಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಮಂತ್ರಿಸಿದರೆ ವಿಷಸಂಕ್ರಮಣವಾಗುವುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರತಿವಿಷದ ಸಂಕ್ರಮಣ ಹೇಗೆಂದರೆ ದಷ್ಟನು ತ್ಯೂಣಾಷ್ಟಗಳಿಂದ ತಲೆಯಿಂದ ಪಾದದವರೆಗೆ ಇಳಿಯ ಮಂತ್ರಿಸಿ, ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಪಾದದಿಂದ ತಲೆಯವರೆಗೇರಿಸಲು ಅವನು ಬೀಳುವನು. ಹೀಗೆ ಬಿದ್ದವನ ತಲೆಯಿಂದ ಇಳಿಯಮಂತ್ರಿಸಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ಇದು ವಿಷಸಂಕ್ರಮಣ ಕೌತುಕ. ಇನ್ನು ನಾಗಾವೇಶ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ೪೪. (ಸರ್ಪದಷ್ಟನನ್ನು) ನೋಡಿ ಆಕಾಶ ನೀರು ಅಗ್ನಿ ವಾಯು ಭೂಮಿ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಆವೇಶಗೊಂಡು ಸಂಕ್ಷಿಪ ಹಃ ಪ ಕ್ಷಿಪ ಹಃ ಎಂಬ ಶಿಕ್ಷಿತಯುಗದಿಂದ ಕಿರುಬೆರಳ

ವ|| ಇದಜಿಂದಾವೇಶಂ ಬರ್ಕುಂ

ತನ್ನತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಮಂತ್ರಂ|| ಹಾ ಪ ಓ ಸ್ವಾಹಾ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಹಾ ಕ್ಷಿಪ್ತ ಹಾ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತನ್ನ ಕನಿಷ್ಠಾಂಗುಲಿಯಂ ಚಾಲನಂ ಮಾಡುತ್ತಮುಕ್ತತೆಯಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ ದಷ್ಟನ ಮೇಲೆ ಇಡಲು ನಾಗಾವೇಶಂ ಬರ್ಕುಂ. ಇನ್ನು ಭೇರುಂಡವಿದ್ಯೆ ಸುವರ್ಣರೇಖಾ ವಿದ್ಯೆಗಳೆಂಬೆರಡುಂ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣಮಂತ್ರಂಗಳವಂ ಪೇಚ್ಚಿನದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಶಾ|| ಭೇರುಂಡಾಖ್ಯೆ ವಿಷಪ್ಪೆಯೆಂಬರಿಕೆಯೊಳ್ ತದ್ವಷ್ಟನಾ ಕರ್ಣದೊಳ್

ಭೋರೆಂಬಂತಿರೆ ಪೇಚಿ ಮತ್ತಮಚಿರಂ ಸೌವರ್ಣರೇಖಾಖ್ಯೆಯುಂ

ಧಾರಾಶೋಭಿತ ವಾರಿಸೇಚನದೊಳಂ ಸಂಹಾರಮಂ ಮಾಡುತ್ತುಂ

ಸ್ವಾರಿಂದಂ ಪೆಜಪಿಂಗದೆಂಬ ವಿಷಮುಂ ಶ್ರೀಶಿಷ್ಟಚಿಂತಾಮಣೀ

೪೫

ಭೇರುಂಡ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರಂ

ಮಂತ್ರ - ಓಂ ಪಕ್ಷಿ ಏಹಿ ಮಾಯೆ ಭೇರುಂಡ ವಿಚ್ಛಾ ವಿಚ್ಛಾರಿಯಕರಂಡೆ ತಂತು

ಮಂತಃ ಆಘೋಷ ಯಿ ಹೂಂಕಾರ ವಿಷಂ ನಾಶಯ ಸ್ವಾವರ ಜಂಗಮ 'ಕೃತ್ರಿಮ'

ವಿಷಂ ಅಂಗಜ (ಹೂಂ ಘಟ್) ದೇವದತ್ತಸ್ಯ ವಿಷಂ ಹರ ಹೂಂ ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಈ ಭೇರುಂಡ ಮಹಾವಿ| ದ್ಯಾಭೇದಮನೊಸೆದು ದಷ್ಟಕರ್ಣದೊಳಾಗಳೆ

ಶೋಭಿಸಿ ಪರಿಸಲ್ ವಿಷದ ಮ| ಹಾಭಯಮಾ ಕ್ಷಣದೊಳುಂ'ಗುಮೆಂಬುದು ಪುಸಿಯೇ ೪೬

ಇನ್ನು ಸುವರ್ಣರೇಖಾಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ

ಮಂತ್ರಂ- ಓಂ ಸುವರ್ಣರೇಖಾ ಕುಕ್ಕುಟವಿಗ್ರಹರೂಪಿಣಿ ಸ್ವಾಹಾ

ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕಳಶೋದಕಮಂ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು (೨೧) ಸೂಟ್ಟಿರಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ ದಷ್ಟಂಗಭಿಷೇಕಂ ಮಾಡೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

ಕಂ|| ಇದು ತಾಂ ಸುವರ್ಣರೇಖಾ| ಹೃದ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಮಿದಜಿನಿಪ್ಪತ್ತಃಕೋಳೊಂ

ದಿದುದೊಂದು ಸೂಟ್ಟಿರಂ ಜಪಿ| ಸಿದ ಜಲದಭಿಷೇಕಮಹಿಮ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ ೪೭

ಚಾಲನೆಯೊಡನೆ

ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ವ|| ಇದರಿಂದ ಆವೇಶ ಬರುತ್ತದೆ.

ಈ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ||

ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತನ್ನ ಕಿರುಬೆರಳನ್ನು

ಚಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿ ದಷ್ಟನ ಮೇಲಿಡಲು ನಾಗಾವೇಶ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು

ಭೇರುಂಡವಿದ್ಯೆ ಸುವರ್ಣ ರೇಖಾವಿದ್ಯೆಗಳೆಂಬ ಎರಡು ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅದೇನೆಂದರೆ ೪೫. ಭೇರುಂಡಮಂತ್ರವು ವಿಷಾಪಹಾರಿಯೆಂದು ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನ

ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನುಚ್ಚರಿಸಲು ಮತ್ತು ಈಚಿನಾದ ಸುವರ್ಣರೇಖಾ ಮಂತ್ರದೊಡನೆ ನೀರನ್ನು ಚಿಮುಕಿಸಲು

ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾವುದರಿಂದ ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ನೀನೇ ಹೇಳು. ಭೇರುಂಡಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೪೬. ಈ ಭೇರುಂಡ

ಮಹಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ದಷ್ಟನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚರಿಸಲು ವಿಷದ ಮಹಾಭಯವು ಆ

ಕೂಡಲೆ ನಿವಾರಣೆ ಎಂಬುದು ಸುಳ್ಳಾಗಿರುವುದೇ ? ಇನ್ನು ಸುವರ್ಣರೇಖಾ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ (ಮೇಲಿನಂತೆ)

ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕಳಶೋದಕವನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ ದಷ್ಟನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಲು

ನಿರ್ವಿಷವಾಗುತ್ತದೆ. ೪೭. ಇದು ಸುವರ್ಣರೇಖಾವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ೨೧ ಬಾರಿ

1. ಕೃತ್ರಿಮ (ಅಕೃತಿಯ) (ಅ)

ಕಂ|| ಧರೆಯೊಡನೆ ವಾರಿ ಮರುದಂ| ತರಿಕ್ಷಮಿರೆ ತದ್ಭವಾಂಬು ಮಂತ್ರಿತದಿಂದಂ
ಚರಣಾದಿ ವಿಹಿತ ಧಾರೆಯ| ಪರಿಪಾತನದಿಂ ವಿಷಕ್ಕೆ ನಾಶನಮಕ್ಕುಂ

೪೮

ವ|| ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಕ್ಷಿಪ ಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಈ ಚತುರಕ್ಷರಮಂತ್ರದಿಂದ ಕಲಶೋದಕಮುಮುಂ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು (೨೧) ಸೂಟ್ಟಿರು
ಮಂತ್ರಿಸಿ ಆಪಾದಮಸ್ತಕವಧಿಕೃತ ಜಲಧಾರಾನಿಪಾತಮಾಗಿರಲೆಣೆಯೆ ದಷ್ಟವಿಷನಾಶನಮಕ್ಕುಂ

ಕ್ರೋಶಪಟಹತಾಡನಂ

ಕಂ|| ಕ್ರಮದೋಂ ನಮೋ ಭಗವತಿ| ಪ್ರಮುಖಾಕ್ಷರಮಂ ಜಪಂಗೆ|ಯಲ್ ನೀಂ| ನೂಜಿಂ
ಟಮರ್ದಿರೆ ಬಲೆಯಂ ತಾಡಿಸು| ಡಮರುಗಮಂ ದಷ್ಟಪಾರ್ಶ್ವದೋಳ್ ಸಾಕ್ಷೀಶಂ

೪೯

ವ|| ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತಿ ವೃದ್ಧ ಗರುಡಾಯ ಸರ್ಪವಿಷನಾಶಿನಿ ಛಿಂದಿ ಛಿಂದಿ
ಗೃಹ್ಯ ಭಗವತಿ ವಿದ್ಯೆದರ ಹೂಂ ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರಮಂ ನೂಜಿಂಟು ಬಾರಿ ಜಪಿಸುತ್ತೆ ಡಮರುಗಮಂ ದಷ್ಟನ ಪಾರ್ಶ್ವದೋಳ್
ಪಿರಿದುಂ ಪೊಟ್ಟು ಬಾಜಿಸುವುದು

ಮತ್ತರ್ಧಚಂದ್ರಮುದ್ರೆಯ| ನಿತ್ತಂತಾ ಕ್ರೋಶಪಟಹತಮಂ ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ
ಬಿತ್ತರದಿಂದ ದಷ್ಟನನಿ| ದೋತ್ತಿನೊಳಿಂತೆಂದು ನುಡಿವುದೊಳ್ಳುಡಿಕಾರಂ

೫೦

ವ|| ಅದಂತೆಂದೊಡೆ

ಎಲೆ ನಿನ್ನ ಗೋವನೀಗಳ್| ಘಟಿಲನೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯರಕಟಾ ತಸ್ಕರೇಣಿಂ
ದಾಲಿದೊಡೆ ಬಲಗಾಲಿಂ ವಿಷ| ಮಿಟಿಗುಂ ಕುಳ್ಳಿದುರ್ಮೆಟ್ಟು ನಡೆವಂ ದಷ್ಟಂ

೫೧

ಜಪಿಸಿದ ಜಲದಭಿಷೇಕದಿಂದ ಸರ್ಪದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೪೮. ಭೂಮಿ ನೀರು ಗಾಳಿ
ಆಕಾಶಗಳಿರಲು ಮಂತ್ರಯುಕ್ತವಾದ ಕಳಶದ ನೀರನ್ನು ಕಾಲು ಮೊದಲೊಂದು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಲು
ವಿಷವು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ - ಕ್ಷಿಪ ಸ್ವಾಹಾ. ವ|| ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಗಳ ಮಂತ್ರದಿಂದ
ಕಲಶೋದಕವನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಸಲ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಆಪಾದಮಸ್ತಕವವರೆಗೆ ಸುರಿಯಲು ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದ
ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ಕ್ರೋಶಪಟಹತಾಡನ ೪೯. ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಎಂಬ ಪ್ರಮುಖಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು
ಕ್ರಮವಾಗಿ ನೂರೊಂಟು ಬಾರಿ ಜಪಿಸಬೇಕು ಅಲ್ಲದೆ ದಷ್ಟನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಶ ಡಮರುಗವನ್ನು
ಬಾರಿಸಬೇಕು. ವ|| ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ನೂರೊಂಟು ಬಾರಿ
ಜಪಿಸುತ್ತ ದಷ್ಟನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಡಮರುಗವನ್ನು ಬಾರಿಸುವುದು. ೫೦. ಮತ್ತೆ ಅರ್ಧಚಂದ್ರ
ಮುದ್ರೆಯನ್ನಿತ್ತು ಕ್ರೋಶಪಟಹತವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ದಷ್ಟನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುವವನು ಹೀಗೆ ನುಡಿಸಬೇಕು.
ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ೫೧. ಎಲೈ ನಿನ್ನ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಕಳ್ಳರು ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರು,
ಅಯ್ಯೋ ಏಳು ಎಂದು ನುಡಿಸಲು, ಬಲಗಾಲಿನ ಮೂಲಕ ವಿಷವಿಳಿದು ದಷ್ಟನು ಎದ್ದು ಕುಳಿತು,

ವ|| ಇದು ಕ್ರೋಶಪಟಹತಾಡನಂ, ದಷ್ಟೋತ್ಥಾಪನ ವಿಧಾನಂ
ಇನ್ನು ದೂತಪಾತನವಿಧಾನಂ ಪೇಟಲ್ಪಡುಗುಂ - ಅದಂತೆಂದೊಡೆ

ಚಂ|| ಉರಗ ಸುದಷ್ಟನಾದನೆನುತುಂ ಭರದಿಂ ನಡತಂದು ಪೇಟ್ಟಿನಂ
ಪರಿಕೆಸಿ ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣ ವರಮಂತ್ರಮನುಚ್ಛರಿಸುತ್ತೆ ದಷ್ಟನೋಳ್
ಪೊರೆದ ವಿಷಂಗಳಂ ತೆಗೆದು ದೂತಶರೀರಮನೆಯ್ದುವಂತೆ ತಾಂ
ಸ್ತರಿಸಿ ಲಲಾಟದಿಂದೊಸರ್ವ ಸೋಮದೆ ನೀಂ ತೊಳೆದೆಯ್ದುವದದಿಂ

೫೨

ಕಂ|| ಸುಸ್ವರದಿಂ ಜಪಿಸುತ್ತಂ! ದೋಂ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂಬ ಮಂತ್ರಮುಖ್ಯಂಗಳವೇ
ಕಸ್ತಾಮ್ಯದಿಂದಿರಲ್ಪವ! ನಾ ಸ್ವಾಂಗಸಮೇತನಾಗಿ ದೂತಂ ಬೀಳ್ಬುಂ

೫೩

ವ|| ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಮಂತ್ರ - ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂ ವಿಷಮನುಕರ್ಷಿಸಿ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಮೈತ್ರತಂದಾಯ ಸ್ವಾಹಾ
ರಕ್ಷಾಕ್ಷಿ ಕುನಲಿದೂತಂ ಪಾತುಂ ಮರ ದು ಹೂಂ ಫಟ್ 'ಘೇ [ಮೆ]' - ಇಂತಿದು ದೂತಪಾತನ
ಮಂತ್ರಂ

ವ|| ಇನ್ನು ದಷ್ಟಪಟಾಚ್ಛಾದನ ಕೌತುಕಮಂತ್ರಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ

ಕಂ|| ಸಿದ್ಧಮಿದಿಂ ಲೋ ಮೋಂ ಫಟ್! ಬದ್ಧಾಕ್ಷರದಿಂದೆ ಬೀಳ್ಬಿನಹಿಕೊಂಡಾತಂ
ಉದ್ಧರಿಸೋಂ ಹೋಮಾದಿ ಪಿ! ನದ್ಧ ಪಡಂತದೊಳೆ ತತ್ಪಟಾಚ್ಛಾದನಮಂ

೫೪

ವ|| ಇನ್ನು ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣ ಮಂತ್ರದಿಂ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಫಟ್ ಅಂತಮಪ್ಪದಜಿಂ ಪಟಾಚ್ಛಾದನಮಂ
ಮಾಳ್ಬುದಾ ಮಂತ್ರಕ್ರಮಂ ಎಂತೆಂದೊಡೆ

ಮಂತ್ರಂ - ಈಂ ಲೋಂ ಓಂ (ಸ್ವಾಹಾ) ಫಟ್. ಇದು ದಷ್ಟಪಾತನ ಮಂತ್ರಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ (ಝ) ರು ರು ಹಷ್ಟಂ ಸರ್ವಂ ಸಂಹಾರಯ ಓಂ ಯಾಂ ಜೀಂ
ಗರುಡಾಕ್ಷಿ ಓಂ ಫಟ್. ಇದು ದಷ್ಟ ಪಟಾಚ್ಛಾದನ ಮಂತ್ರಂ

ಆನಂತರ ನಡೆಯುವನು. ವ|| ಇದು ಕ್ರೋಶಪಟಹತಾಡನ, ದಷ್ಟೋತ್ಥಾಪನ ವಿಧಾನ. ಇನ್ನು
ದೂತಪಾತನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ೫೨. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿತೆಂದು ಓಡಿಬಂದು
ಹೇಳುವವನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವಕ್ಷ್ಯ ಮಾಣ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಾ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡವನ
ವಿಷವು ದೂತನ ಶರೀರವನ್ನು ಸೇರುವಂತೆ ಯೋಚಿಸಿ, ಹಣೆಯಿಂದ ಬರುವ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದಂತೆ
ಭಾವಿಸುವುದು. ೫೩. ಹಾಗೆಯೇ ಉತ್ತಮ ಸ್ವರದಿಂದ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂಬ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರವನ್ನು
ಓಂದೇ ಸಮನೆ ಜಪಿಸುತ್ತಿರಲು ದೂತನು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವನು. ವ|| ಈ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ
(ಮೇಲಿನಂತೆ) ಇದು ದೂತಪಾತನ ಮಂತ್ರ. ವ|| ಇನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ದಷ್ಟಪಟಾಚ್ಛಾದನ
ಮಂತ್ರದ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೫೪. ಈಂ ಲೋಂ ಓಂ ಫಟ್ ಬದ್ಧಾಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಬೀಳುವವನನ್ನು
ದಷ್ಟನು ಎತ್ತಿ ಓಂ ಹೋಂ ಆದಿಯಾಗಿ ಫಟ್ ಅಂತ್ಯದೊಡನೆ ಪಟಾಚ್ಛಾದನ (ಬಿಟ್ಟಿ ಹೊದಿಸುವುದು)
ಮಾಡಬೇಕು. ವ|| ಇನ್ನು ವಕ್ಷ್ಯ ಮಾಣಮಂತ್ರದಿಂದ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ ಫಟ್ ಅಂತ್ಯವಾಗುವುದರಿಂದ
ಪಟಾಚ್ಛಾದನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮಂತ್ರಕ್ರಮ ಹೇಗೆಂದರೆ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಇದು ದಷ್ಟಪಾತನ ಮಂತ್ರ

ಮ|| ಪವನವ್ಯೋಮಯುತಾಕ್ಷರ ಪ್ರಥಿತ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣಂಗೈಯ್ಯುತಂ
ತವನಂಗಾಶ್ರಿತ ವಸ್ತ್ರಮಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೋಡಲ್ಕೆ ಬೆಂಬತ್ತೆ ಮ
ತ್ತವನಿರ್ದಲ್ಲಿಯೆ ನಿಲ್ಲದಿಕ್ಕೆ ಪಟಮಂ ಭೂಭಾಗದೊಳ್ ಬೀಳ್ವನು
ತವನುಂ ತದ್ಧರೆಯಲ್ಲಿ ಯಿಂತು ಕುತುಕವ್ಯಾಪಾರಸಾರೋಕ್ತಿಯೊಳ್
ವ|| ಆ ಮಂತ್ರಮೆಂತೆಂದೊಡೆ

೫೫

ಮಂತ್ರಂ - ಸ್ವಾಹಾ. ಇದು ದಷ್ಟಪ್ರಚ್ಛಾದಿತಪಟಾಕರ್ಷಣ ಮಂತ್ರಂ

ಚಂ|| ಘನವಿಷಮುಕ್ತನಾಗಿ ಸುಖಿಯಪ್ಪನವಂ ಗಡಮೊಪ್ಪೆ ಮಂತ್ರಿಸಲ್
ಕ್ಷಣದೊಳಶೇಷ ದುಷ್ಟವಿಷವಿರ್ದೆಡೆಯಂ ನಿಲಲಣದೊಡುಗುಂ
ಭೂತವೆನಿಸ್ತ ಮಂತ್ರದ ಮಹತ್ವಮಿರಲ್ಕದು ಸಂಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತಾ
ನೂಮಿರವಿಲ್ಲವೆಯ್ವೆ ಘನಮಾ ಪವನಗಿದಿರಾದ ಮಾಳ್ವೆಯಿಂ

೫೬

ಆ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಕರಾಯ ಸಂ ಹಂ ಸಃ (ಮಹಾಹಂಸಃ, ಪದ್ಮಹಂಸಃ,
ಶಿವಹಂಸಃ, ಕೊಹಂಸಃ) ಊಂ ಕ್ರಹಂಸಃ ಝಂ ಝಂ ಹಂಸಃ ಕ್ಷಿಪ ಮಹಾವಿಷಂ ಭಕ್ಷ್ಯ ಹೂಂ ಭಕ್ತಿ ಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಇಂತಿ ಪೇಲ್ವ ಮಂತ್ರಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ. ಮುಂ
ಪೇಲ್ವ ವೃತ್ತದೊಳಿ ಮಂತ್ರಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ಪ್ರರೂಪಿತಮಾಯ್ತು

ಚಂ|| ಅವರಿವರನ್ನರಿಸಿದರ್ ಗಡಮೆಂಬುದಿದಲ್ವ ಸರ್ವವಿ
ಧ್ವಪಹರನಪ್ಪ ವೀರಜಿನಪುಂಗವನಾಗಮದಲ್ಲಿ ಪೇಲ್ವಿದುಂ
ಸವಿನಯ ಮಲ್ಲಿಷೇಣ ಬುಧನಿಂದೆ ನಿರೂಪಿತಮಾಯ್ತದಿಂತು ಸ
ತ್ತ್ವವಿ ವಿಭು ಮಂಗ'ರಾಜ[ಕ್ರ]ತ'ಮಂದೆನಿಸಿತ್ತಿಳಿಯೊಳ್ ನಿರಂತರಂ
ವ|| ಇಂತಿದೊಂದು ಮಂತ್ರಂ ಶ್ರೀಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ

೫೭

(ಮೇಲಿನಂತೆ) ೫೫. ವಾಯು ಆಕಾಶ ಅರ್ಥದ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆ
ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವನಿಗೆ ಮುಚ್ಚಿದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಓಡುತ್ತಿರಲು, ಅವನು ಬೆನ್ನೆತ್ತಿಬಿರಲು
ಓಡಿಹೋಗುವವನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಎಸೆದು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವನು. ಹೀಗೆ ಬಿದ್ದವನು
ತೈರಿತವಾಗಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು. ವ|| ಆ ಮಂತ್ರವೇನೆಂದರೆ ಸ್ವಾಹಾ. ಇದು ದಷ್ಟಪ್ರಚ್ಛಾದಿತ
ಪಟಾಕರ್ಷಣಮಂತ್ರ. ೫೬. ಸರ್ವವಿಷದಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಸುಖವಾಗಿರುವವನು ಮಂತ್ರಿಸಲು ಅಕ್ಷರವೆ
ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ದುಷ್ಟವಿಷವೂ ದೂರವಾಗುವುದು; ಭೂತವೆಂಬ ಮಂತ್ರದ ಮಹತ್ವದಿಂದಾದ ಸಂಕ್ರಮಕ್ಕೆ
ಮೋಡಪ್ಪ ಗಾಳಿಗೆದುರಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಓಡುತ್ತದೆ. ವ|| ಆ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ
(ಮೇಲಿನಂತೆ) ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಂತ್ರಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಗಳೆಲ್ಲವೂ
ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ಈ ಮುಂಚೆ ಹೇಳಿದ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಈ ಮಂತ್ರಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರೂಪಣೆಯಾಗಿದೆ.
೫೭. ಇದು ಅವರಿವರು ಯಾರು ಯಾರೋ ಹೇಳಿದರೆಂಬ ವಿಷಯವಲ್ಲ, ಸರ್ವಜ್ಞನೂ ಭವಹರನೂ
ಆದ ವೀರಜಿನಶ್ರೇಷ್ಠರ ಆಗಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿರುವ ಈ ವಿಷಯವು ಹಿರಿಯನಾದ ಮಲ್ಲಿಷೇಣನಿಂದ
ನಿರೂಪಿತವಾಯಿತು. ಇದು ಶ್ರೇಷ್ಠಕವಿಯಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ವ||

ಸೃ|| ದೇವೇಂದ್ರಸ್ತು ಪೀತಾಂಬರಧರನುಮನಾಹ್ವಾನಿಸಲ್ ತಾನೆ ಸಾಲ್ಪು
ಲಾಂ ವಾಂ ಯಾಂ ಪ್ರಾಂ ಎನಿಷ್ಟೀ ದ್ವಿಗುಣಯುಗಳ ಸಂಖ್ಯಾವಿಶೇಷಂಗಳಾಗಿ
ಪಾರ್ ವರ್ಣಂಗಳ್ ಕರಂ ಭಾವಿಸೆ ವಿತತ ವಿದೂರಂಗಳಕ್ಕುಂ ಲಸದ್ವಿ
ದ್ಯಾವಷ್ಟಂಭ ಪ್ರಭಾವ ಪ್ರಭವ ಭವನನಾಮಂತ್ರಣಂ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯಂ

ಜಲ

ಕಂ|| ಶುಂಭದ್ವಗಾಣೆನಿಸಿದ ಗರುಡಂ ಭಾವಸಮೇತಮಿಂತಿರಲ್ ಗರಳದ ದಸೆ
ಯಿಂ ಭಯಮೇವುದೊ ಬಿಡದಂ| ಸ್ತಂಭಾದಿಗೆ ಮಂತ್ರಮುಖ್ಯಮುಂ ತದ್ವ್ಯಾಸಂ

ಜಲ

ವ|| ಸ್ತಂಭನ ಸ್ತೋಭನ¹ ನಿರ್ವಾಹ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣಂ ಮಂತ್ರಿಯಿಂ ಕರ್ತವ್ಯಮಪ್ಪದಜಿಂ ಶೀಘ್ರದಿಂ
ತತ್ಕಾರ್ಯಮಂ ಕಾರಣಮನಜಿಂದು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು
ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಲಾಂ ಬ್ರೂಂ (ಛಾಂ) ಲಾಂ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ಶೀತಘಟಾಭಿಮಂತ್ರಿತಂಗಳಿಂ ವಿಷಾತುರನ ಮಸ್ತಕದೊಳಿರಿಸೆ ವಿಷಮಾಕ್ರಮಿಸದು.
ಇದು ಸ್ತಂಭನಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಯಾಂ ಬ್ರೂಂ ವಾಂ

ವ|| ಈ ಸ್ತೋಭನ ಮಂತ್ರದಿಂ ವಿಷಾತುರನ ಶಿಖೆಯಂ ಕಟ್ಟುವುದು, ಮಂತ್ರಂ - ವಾಂ ಬ್ರೂಂ ವಾಂ.
ಇದು ಸ್ತೋಭನಂ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದಹೃದಂಹಮಂ ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲದೊಡೆ ದುತ್ತರ 'ಕಾಷ್ಟಮಂಡೆ'ದಿಂದಾದೊಡಂ
ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ವಿಷಾತುರನ ಸರ್ವಾಂಗದೊಳ್ ವಿಷಮಂ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು. ಇದು ನಿರ್ವಹಣಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಪ್ರಾಂ ಬ್ರೂಂ ಪ್ರಾಂ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣಾರ್ಥಂ ವಿಷಾತುರನುತುಧ್ಧರದಿಂ ಸಮಾರ್ಜಿಸುವುದು ತತ್ಸಮಾರ್ಜಿತಂ
ಸ್ವಸ್ಥನಾಗಿರ್ಪಂ. ಇದೊಂದು ಗರುಡಮಂತ್ರಂ

ಇದರ ಒಂದು ಮಂತ್ರವೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ಜಲ. ದೇವೇಂದ್ರನಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಾದ
ಪೀತಾಂಬರಧರನನ್ನು ಅಹ್ವಾನಿಸಿದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು. ಲಾಂ ವಾಂ ಯಾಂ ಪ್ರಾಂ ಸಂಖ್ಯಾವಿಶೇಷದಿಂದ
ಕೂಡಿದ ಈ ದ್ವಿಗುಣಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವಿದ್ಯಾವಷ್ಟಂಬನದಿಂದ ವಿಷ
ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಭವನನನ್ನು ಆಮಂತ್ರಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಜಲ. ಶ್ರೇಷ್ಠ
ಗುಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗರುಡನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವುದರಿಂದ ವಿಷದ ಭಯವುಂಟಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅದರ
ನಿವಾರಣೆಗೆ ಮಂತ್ರಪೂರಿತ ಧ್ಯಾನವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ವ|| ಸ್ತಂಭನ ಸ್ತೋಭನ ನಿರ್ವಾಹ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣವು
ಮಾಂತ್ರೀಕನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೂಡಲೆ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿದು ಇದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಬೇಕು.
ಸ್ತಂಭನಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತಂಗಳೊಂ ಕಳೆಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿ ವಿಷಪೂರಿತನ
ತಲೆಯಲ್ಲಿರಿಸಲು ವಿಷವು ಆವರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ತೋಭನಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ
ವಿಷಾತುರನ ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ನಿರ್ವಾಹಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ
ಎಕ್ಕದಕೋಲು ಇಲ್ಲವೆ ಉಮತ್ತದ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮಂತ್ರಿಸಿ ವಿಷಾತುರನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿನ
ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು. ಗರುಡಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವಿಷವನ್ನು

ವ|| ಮತ್ತೂ ತನ್ಮುಕ್ತಾಂತರಮೆಂತೆಂದೊಡೆ ಮಂತ್ರಂ - ರಾಂ ಬ್ರೋಂ ರಾಂ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪದಷ್ಟನ ಶಿಖಾಬಂಧನಮಂ ಮಾಡ್ತುದು
ಮಂತ್ರಂ - ತಾಂ ಬ್ರೋಂ ತಾಂ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶರದಂಡಮನಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ದಷ್ಟನಂ ಮುಟ್ಟಿಸೆ ವಿಷಸ್ತಂಭನಮಕ್ಕುಂ.
ಇದು ಸ್ತಂಭನಂ

ಮಂತ್ರಂ - ದ್ರಾಂ ಬ್ರೋಂ ದ್ರಾಂ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪಾಂಗಮಂ ಮುಟ್ಟಿಸೆ ವಿಷಂ ಸ್ತೋಭಿಸುಗುಂ. ಇದು ಸ್ತೋಭನಂ.
ಮಂತ್ರಂ - ದ್ರಾಂ ಬ್ರೋಂ ದಾಂ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವಿಷದಷ್ಟನಂ 'ನಿರ್ಮಾರ್ಜಿ(ಮೂರ್ಛಿ)'ತನಷ್ಟಂತೆ ಮಾಡ್ತುದು. ವಿಷಂ
ಪರೆಗುಂ. ಇದು ನಿರ್ವಹಣಂ

ಮಂತ್ರಂ - ದ್ರಾಂ ಬ್ರೋಂ ದ್ರಾಂ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸಪ್ತಾಭಿಮಂತ್ರಿತ ಜಲಾಭಿಷೇಕದಿಂದ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

ಕಂ|| ಹ್ರೀಂಕಾರಮೊಂದುಮಂ ಹರಿ|| ಕಾಂಕ ಸಮಾಕ್ಷರಮನೊಪ್ಪೆ ದಷ್ಟಾನನದೊಳ್

ಸಂಕಿಸದೆ ಧ್ಯಾನಿಸೆ ಜವ|| ದಿಂ ಕಳೆಗುಂ ಸಕಳ ವಿಷಧರಂಗಳ ವಿಷಮಂ

೬೦

ವ|| ಇದೊಂದು ಗಾರುಡಂ

ಶಾ|| ತನ್ನಂಗಂ ಖಗರಾಜನೆಂದು ಮನದೊಳ್ ತಾಂ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತುಂ ಸಮು

ತ್ಸನ್ನ ಪ್ರಜ್ಞದೊಳಗ್ರಾಮಿಯೆನಿಪ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಾಂಘ್ರಿಗಳ್

ತನ್ನಂತಃಕರಣಾರವಿಂದದೊಳಿರಲ್ ಸಲ್ಲಕ್ಷಣೋಪೇತ ನಿ

ರ್ಭಿನ್ನೋದ್ಯಚ್ಚರ ದಂಡದಿಂದಿಲಿಪಲೆಲ್ಲ ನಾಶಮಕ್ಕುಂ ವಿಷಂ

೬೧

ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ವಿಷಾತುರನನ್ನು ಆ ದಂಡದಿಂದ ಸವರಲು ಆತನು ಸ್ವಸ್ಥನಾಗುವನು. ಮತ್ತೆ
ಮಂತ್ರಾಂತರವೇನೆಂದರೆ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪದಷ್ಟನ ತಲೆಗೊದಲನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು.
ಮಂತ್ರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶರದಂಡವನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ದಷ್ಟನನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು
ವಿಷಸ್ತಂಭನವಾಗುವುದು. ಸ್ತೋಭನಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪಾಂಗವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಲು
ವಿಷಸ್ತೋಭನವಾಗುವುದು. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವಿಷದಷ್ಟನನ್ನು ಎಚ್ಚರದಷ್ಟವಂತೆ
ಮಾಡಲು ವಿಷಪರಿಹರ. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಏಳು ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸಿದ
ಜಲಾಭಿಷೇಕದಿಂದ ವಿಷಪರಿಹರ. ೬೦. ಹ್ರೀಂಕಾರವೊಂದನ್ನು ಹರಿ||ಕಾಂಕಸಮಾಕ್ಷರದೊಡನೆ ದಷ್ಟನ
ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ ಜಪಿಸಲು ಸಕಲ ವಿಧ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ವ|| ಇದೊಂದು
ಗರುಡಮಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ೬೧. ತನ್ನ ಶರೀರವು ಗರುಡನೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುತ್ತಾ, ಹಿರಿಯ
ಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯನಾದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನ ಪಾದಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ,
ಉತ್ತಮ ಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಿರ್ಭಿನ್ನವಾದ ಉದ್ಯಚ್ಚರ ದಂಡದಿಂದ ಇಳಿದೆಗೆಯಲು ವಿಷ

ಕಂ|| ಉತ್ತಮ¹ಮೆಂದೆನಿಸುವುದಿ¹! ಪೃತ್ವೇಽಂಗುಳದ ವಿಲಸದನುಪಮ ದಂಡಂ
ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೊಡಂ ಮೇಣ್²! ಪತ್ತೆರಡಂಗುಳಸಮೇತಮಪ್ಪುದುವೆ ವರಂ

೬೨

ವ|| ಅಂತಪ್ಪ ಶರದಂಡಮಂ ಪಿಡಿದಿಲಿಯೆ ಮಂತ್ರಿಸುವುದಾ ಮಂತ್ರಮೆಂತಪ್ಪದೆಂದೊಡೆ ಮಂತ್ರಂ-
ಓಂ ಕ್ಷಾಂ ಹಃ, ಓಂ ಕ್ಷಾಂ ಕ್ಷೀಂ ಕ್ಷಾಂ, ಓಂ ಹೂಂ ಓಂ ಹಂಸಃ ಸಂಕ್ಷೋಭಯಂ = ಹರಂ =
ನಿರ್ವಿಷಾಪಯಂ = ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಭುಜಂಗದಷ್ಟಸ್ಯ ವಿಷಂ ಭಕ್ಷಯಂ ತ್ರಿಶೂಲೇನ ಗ್ರಹಾನ್
ಭೇದಯಂ = ವಿಷಂ ನಾಶಯಂ = ಗಚ್ಛ = ನಿವರ್ತಯಂ = ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶರದಂಡಮನಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ವಿಷಧರದಷ್ಟನಂ ತೊಡೆವುದು.

ಇನ್ನು ಅನಿರ್ಮಾರ್ಜನ ಮಂತ್ರಮೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಾಯ ನಮಃ, ಓಂ ಕ್ಷಾಂ ಹೂಂ ಹಂಸಃ, ಓಂ ಹಾಂ ಹೂಂ ಹಂಸಃ, ಓಂ
ಷಃ ಹಂಸಃ ಅಮೃತೇ ಅಮೃತವರ್ಷಿಣಿ ಚಂದ್ರಾಂಶು ಶೀತಳಿ ಈಡಾಂಶು ಶೀತಳಿ, ವಿಷಂಸಂಹರ. ಅಮೃತ
= ಅಮೃತಧಾರಾಮುಖೇ ಚಂದ್ರಮಂಡಲ ಗಗನಧಾರಿನಿ, (ರಂ) ಜಂ ಕ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ (ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ)
ಹೂಂ ಹ್ರಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರಃ 'ಅಮೃತ'ಸಂಜೀವನವಿದ್ಯಾ ವಿಷ'ನಿರ್ನಾಶಿನಿ³ ನಮಃ

ಮ|| ಪರಿಪೂರ್ಣೇಂದು ಸಮಾನವಾರಿಯದು ಮತ್ತತ್ಯಂತ ಶೈತ್ಯಂ ಸುಧಾ
ಕ್ಷರಪೂತಂ ವಿಮಲಂ ವಿಲೋಚನಸುಖಂ ಈಡಾಪ್ರಭಾಸಂಯುತಂ
ವರಮೆಂದು ಸ್ಥಿರನಾಗಿ ಜಾನಿಸಿ ಕುಡಲ್ ತದ್ವಾರಿಯಿಂದ ನಿರ್ವಿಷೋ
ತ್ಕರನಂ ಮಾಡುಗೆ ಕರ್ಣಜಾಪ್ಯಮೆ ವಲಂ ತತ್ಪದ್ವಿಷಫ್ಲಂ ದಿಶಂ

೬೩

ಕಂ|| ಅರಿದೆನಿಸಿದ ವೃಶ್ಚಿಕವಿಷ! ಧರ ದಷ್ಟವಿಷಂಗಳೆಯ್ವಿ ಕಿಡುಗುಮಮೋಘಂ
ಪರಿಶೀತಮಾದೊಡಂತು! ವರ್ಯೆಯೋಳ್ ಸಪ್ತಾಭಿಮಂತ್ರಿತಂ ವಿಮಲಜಲಂ

೬೪

ವ|| ಇದೊಂದು ಮಂತ್ರಂ

ಓಂ ಹೂಂ, ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ, ಅಮೃತೇ, 'ಅಮೃತವರ್ಷೇ'⁴ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಸೋಮಕ್ಷೋಭಿತ ಶೀತಳೇ
ಅಸ್ತಾದಿತಿಯಸ್ತೇ ಅಮುಕಸ್ಯ ವಿಷಮಪಹರಣೇಯಂ ಸಃ ಹೂಂ ಘಟ್ ನಿರ್ವಿಷಾಪಯಂ ಪಾತ್ರಂ
ರಕ್ಷ ಸ್ವಾಹಾ

ನಾಶನವಾಗುವುದು. ೬೨. ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ಇಲ್ಲವೆ ಹನ್ನೆರಡು ಅಂಗುಲವಿರುವ ಉತ್ತಮ
ದಂಡವು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದಾಗಿದೆ. ವ|| ಇಂತಹ ಶರದಂಡದಿಂದ ಇಳಿಯ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು.
ಆ ಮಂತ್ರವೇನೆಂದರೆ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶರದಂಡವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿ
ವಿಷಧರನನ್ನು ಸವರುವುದು. ಇನ್ನು ಅನಿರ್ಮಾರ್ಜನ ಮಂತ್ರವೇನೆಂದರೆ (ಮೇಲಿನಂತೆ)
೬೩. ಈ ನೀರು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸಿಂಧೂ ಜಲಸಮಾನವೂ, ಅತಿಶೀತದಿಂದ ಕೂಡಿದುದೂ,
ಜೇನು ಮತ್ತು ಅಮೃತಸಮಾನವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವೂ ನೇತ್ರಾನಂದಕರವೂ ಈಡಾಪ್ರಭಾವಯುತವೂ
ವರವೂ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನಾಗಿ ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ, ಆ ನೀರನ್ನು ದಷ್ಟನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು,
ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವನ್ನುಚ್ಚರಿಸಲು ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು ನಿಜವಾಗಿದೆ. ೬೪. ಸಪ್ತಾಭಿಮಂತ್ರಿತ
ಶ್ರೇಷ್ಠಜಲವನ್ನು ಕುಡಿಸಿದರೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸಿದ ವೃಶ್ಚಿಕವಿಷವೇ ಮೊದಲಾದ ಎಂಟು ವಿಧ ವಿಷಗಳೂ
ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಮೋಘವಾದುದಾಗಿದೆ. ವ|| ಇದೊಂದು ಮಂತ್ರ (ಮೇಲಿನಂತೆ)

ಕಂ|| ಈ ವಿದ್ಯೆಯಧಿಕತೇಜಃ| ಭಾವಿಸೆ ವಿಷನಾಶನಕ್ಕೆ ತಾನಿದೆ ಸಾಲುಂ
ಭೂವಳಯದೊಳಂ ಮೃತಸಂ| ಜೀವಿನಿ ಕುಡಿಯಲ್ಗೆ ಜಲಮನಭಿಮಂತ್ರಿತಮಂ

೬೫

ವ|| ಇಂತಿದೊಂದು ಪ್ರಕಾರಂ

ಉ|| ಸರ್ವ ಸುಖಾಂಬುರಾಶಿಯೆನಿಸಿರ್ಪ ಜಿನೇಂದುವಿನಾಗಮಾಂಗದೊಳ್

ನಿರ್ವಿಷದಾಯಕರ್ ಗರುಡನೊಪ್ಪುವ ಪಕ್ಷಿಪನಭಮಾಲೆಯಿ

ನೋರ್ವನುಮಿರ್ವರೆಂಬ ಪರಿಸಂಖ್ಯೆಯದೇವುದಿರ್ವರ್ಗಳಾದಿಯಾ

'ಗುರ್ವ'ರೆಯಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸುರರೊಪ್ಪುವ ಮಂತ್ರಮನಿಲ್ಲಿ ಪೇಟ್ಟಿವೆಂ

೬೬

ಮಂತ್ರಂ-ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಧರಣೀಂದ್ರ ಪದ್ಮಾವತೀ ಸಹಿತಾಯ
ಪರವಿದ್ಯಾಚ್ಛೇದನಾಯ - ಓಂ ²ಹ್ರೂಂ², ಹ್ರಃ, ಓಂ ವಾಸುಗಿ ಶಂಖಪಾಳ ಜಯ ವಿಜಯ, ಓಂ,
³ಲಾಂ, ಹ್ರಃ ಪಲಕ್ಷಿಂ,³ಕ್ಷೀ ಲ್ಲಾಂ ಫಂ, ಕ್ಷೋಲ್ಲಾಂ ಫಂ, ಹ್ಯೂಲ್ಲಾಂ ಫಂ ಫಂ, ಭ್ಯೂಲ್ಲಾಂ ಫಂ

ಮ್ಯೂಲ್ಲಾಂ ಫಂ ಫಂ, ಯ್ಯೂಲ್ಲಾಂ ಫಂ, ಘ್ಯೂಲ್ಲಾಂ ಫಂ ಫಂ, ರ್ಯೂಲ್ಲಾಂ ಫಂ ಫಂ,

ಝ್ಯೂಲ್ಲಾಂ ಫಂ ಫಂ, ಮ್ಯೂಲ್ಲಾಂ ಫಂ ಫಂ, ಭ್ಯೂಲ್ಲಾಂ ಫಂ ಫಂ, ರ್ಯೂಲ್ಲಾಂ ಫಂ ಫಂ, ವ್ಯೂಲ್ಲಾಂ ಫಂ ಫಂ

ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಮವಿಷಾಣಾಂ ಸರ್ವವಿಷಾಣಾಂ ಭಕ್ಷಯ, ಭೇದಯ, ಭಿಂದ, ಹನ,
ಪಚಿ, ಶೀಘ್ರ, ನಿರ್ವಿಷಾ ದಾಹೋತ್ತರ ದೇವರಾಜಾ(ಯಾ)ಜ್ಞಾ - (ವಿಷೋಪವಿಷಂ ವಾಯುವೇಗಂ
ಚಾಳಯ) ಅಮೃತೇ, ಅಮೃತೋದ್ಭವೇ, ಅಮೃತಂ ಸ್ಥಾವಯ ದಷ್ಟಸ್ಯ ವಿಷಂ ಹೂಂ ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ,
ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ, ಅವತಿಂ ಸ್ವಾಹಾ, ಓಂ ದೇವದತ್ತ ದುಷ್ಟಪ್ರದುಷ್ಟಾನಾಂ ಕ್ರೋಧಗತಿ ಮತಿಮುಖ
ದೃಷ್ಟಿ ಹೃದಯಜಿಹ್ವಾಗಾತ್ರಂ ಸ್ತಂಭಯ, ಓಂ ದೇವದತ್ತಸ್ಯ ಬಾಹತ್ತರನಿಯೋಗ ಸರ್ವದುಷ್ಟ ಪ್ರದುಷ್ಟಾನಾಂ
ಕ್ರೋಧಗತಿ ಮತಿಮುಖದೃಷ್ಟಿಹೃದಯ ಜಿಹ್ವಾಗಾತ್ರಂ ಸ್ತಂಭಯ ಓಂ ದೇವದತ್ತಸ್ಯ ಚತುರಂಗೇನಾ
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶತ್ ವಿಡಸ್ತಂಭನಂ ಕುರು ಸ್ವಾಹಾ -

ಕಂ|| ನಿರುಪಮ ಗುಣ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನೇ! ಶ್ವರನಂಪ್ರಿದ್ವಯದೊಳಕ್ಕೆ ಕುಸುಮಮುಮಂ ಸಾ

ಸಿರದೆಂಟು ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೀ! ಯರಿವಿಜಯವೆನಿಪ್ಪ ಮಂತ್ರಮಿದು ಪರಮಾರ್ಥಂ

೬೭

೬೫. ಈ ಮಂತ್ರವು ಅತ್ಯಂತ ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿದ್ದು ವಿಷಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಭಿಮಂತ್ರಿತ
ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದು ಸಾಯುವವನಿಗೆ ಅಮೃತವಾಗಿದೆ. ವ|| ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಕಾರವೆಂದರೆ
೬೬. ಇದೇ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತು ಎನಿಸಿರುವ ಜಿನೇಶ್ವರರ ಆಗಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಷಪರಿಹಾರಕರು
ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಗಿರುವ ಗರುಡನಂತೆ ಪಕ್ಷಿಗಳಂತೆ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಎಂದು ಎಣಿಸುವುದಾವ ವಿಚಾರ ?
ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ದೇವತೆಗಳೂ ಒಪ್ಪುವಂತಹ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.
ಮಂತ್ರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೬೭. ಸದ್ಗುಣಿಯಾದ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನೇಶ್ವರನ ಪಾದದ್ವಯಗಳಲ್ಲಿ
ಸಾವಿರದೆಂಟು ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುವುದರಿಂದ ಅರಿವಿಜಯವೆನಿಸುವ ಈ ಮಂತ್ರವು ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ.

1. ಗು (ಮ) ವರ್ (ಅ) 2. ಹ್ರಾಂ (ಇ) 3. ಲಾಹ್ರಃ ಲ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಾಣಾಂ
ಭಕ್ಷಯಶ್ಚೇದಯ ಭಿಂದಹನ ಪಚಿ ಶೀಘ್ರ ನಿರ್ವಿಷ ದಾಹೋತ್ತರ ದೇವರಾಜಾಜ್ಞಾ ವಿಷ ಉಪವಿಷಂ ವಾಯು
ಭೋಗಂ ಚಾಲಯ ಅಮೃತ ಪಚಿ ಪಕ್ಷಿಂ (ಇ)

ವ|| ಇಂತೀ ಪೇಟ್ಟಿ ಸ್ತೋಭನಮಂತ್ರತ್ರಯದೊಳ್ ಆವುದಾನುಮೊಂದೊಂ

ಮ|| ಇಡೆ ದಷ್ಟಂಗೆಸೆವಿಷ್ಟಮಂತ್ರಸಹಿತಂ ಶಾಲಕ್ಷತವ್ಯತದಿಂ
ಜಡಿವುತ್ತಾತನನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೆ ಜವದಿಂ ತನ್ಮಂತ್ರಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂ
ಪಿಡಿಗುಂ ಸ್ತೋಭಮ(ನ)ದಾ(ಮಾ)ತನಂ ವಿಕೃತಿಯಿಂದೆಲ್ಲಾಡಿ ಮಾತಾಡುಗುಂ
ಗಡಮೇಂ ಚೋದ್ಯಮೊ ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಚಯದಿಂದಂ ತೀರದರ್ಥಂಗಳೇಂ

೭೦

ಅಮೃತಧಾರಾಮಂತ್ರಂ

(೧) ಓ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಧರಣೇಂದ್ರ ಪದ್ಮಾಪತೇ ಸಹಿತಾಯ ಅಮೃತಮಹಾ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಕಾಯ ಊತಿಜ್ವಲಾ ಗರ್ಭಕೂಶಲಾಲ ನೇತ್ರಲಾಲ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ದುಷ್ಟಪ್ರಣಾಶನಾಯ ಅನೇಕ ವಿಷಮಹರಾಯ ಛಿಂದ ಭಿಂದ ಚಂಡೋಗ್ರದಾಹಸಂತಾಪು ಕ್ಷನ, ರ(ಣ)ನ, ರೂ ಮೂ ಶಿಳಿ ಚಿಳಿ ಮಿಳಿ ಕಿಳಿ ಓಂ ಹ್ರಂ ಹಂಸಃ ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಹಂಸಃ ಓಂ ಹ್ರೂಂ ಹಂಸಃ ಓಂ ಹ್ರೌಂ ಹಂಸಃ ಓಂ ಹ್ರಃ ಹಂಸಃ ಓಂ ಗ್ಲಾಂ ಕ್ಲಾಂ ಠಂ ಸ್ವಾಹಾ

(೨) ಓ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಚಂದ್ರಪ್ರಭ ಶಂಕರ ಚಂದ್ರಾಯ ಹರ ರ ರ ರ ಮಾ(ರಾ)ರಯ ಸ್ವಾಮರ ಜಂಗಮವಿಷಂ ಹರ ಸ್ವಾಮರ ಓಂ ಪಿಬ(ಂ) ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಇಳೆಯೊಳಿವೆ ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಂ! ಗಳೆನಲ್ ಮುನಿಗದಿತಮಮೃತಧಾರಾಮಂತ್ರಂ
ಗಳೆನಿಕ್ಕುಂ ತನ್ಮಂತ್ರಿತ! ಜಳಮಂ ಕುಡಿಯಲ್ಕೆ ಕೂಡೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೭೧

ಅಮೃತಧಾರಾಮಂತ್ರಂ

ಈ ಮಂತ್ರಂಗಳೊಳೊಂದು ಇಷ್ಟತ್ತೊಂದು ಸೂಚ್ಚಿರುಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಆ ಮಂತ್ರೋದಕಸ್ನಾನದಿಂ ಸರ್ವ ಸ್ವಾಮರ ಜಂಗಮವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ

ಮತ್ತಂ ಸರ್ವ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣಾಮಂತ್ರಂ

(೧) ಓ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಧರಣೇಂದ್ರ ಪದ್ಮಾಪತೇ ಸಹಿತಾಯ ಓಂಹನ ಪದ್ಮಹನ ಶಿವಹನ ಕೋಹನ ಹುನ ಅರೆ ಹಂಸಃ ಆಮಿ ಉಝರಿರಿ ಹಂ ನಃ ಪಕ್ಷಿ ಮಹಾವಿಷಂ ನಿರ್ವಿಷಂ ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹಂಸಃ ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಓಂ ಹ್ರೂಂ ಹಂಸಃ ಓಂ ಹ್ರೌಂ ಹಂಸಃ ಓಂ ಹ್ರಃ ಹಂಸಃ ಸ್ವಾಹಾ

(೨) ಓ ನೀಲಕಂಠ ನಿರ್ಮಳಾಕ್ಷಿ ನಾಗದೂತಿ ನಾಗ (ಸರ್ಪ) ಕುಲಮಾರಿ ಶೀಘ್ರ ಆವೇಶಯ ಹರ ಹರ ಹಂಸಃ ಹಿಂಸ ಅಂಧವಿಷ ದೃಷ್ಟಿವಿಷ (ಪ್ರ) ಹರಿ ತ್ರಾಂ ಹ್ರೂಂ ಸ್ತೋಂ ಸ್ವಾಹಾ

ಪಕ್ಷಿರಾಜಮಂತ್ರಂ

ಓ ನಮೋ ಭಗವತೇ ರುದ್ರಾಯ ಪವನವೇಗಾಧಿಪತಯೇ ಮಹಾಪಕ್ಷಿರಾಜಾಯ ಪಕ್ಷಿವಾತೇನ ಹರ ವಿಷಂಜ (೩) ಸ್ವಾಹಾ

೭೦. ಇಷ್ಟಮಂತ್ರಸಹಿತವಾದ ಶಾಲ್ಯಾನ್ನವನ್ನಿಟ್ಟು, ದಷ್ಟನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಆ ಕೂಡಲೇ ಆ ಮಂತ್ರಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ವಿಷಸ್ತೋಭನವಾಗಿ ಆತನು ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡುವನೆಂಬುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಲ್ಲವೇ? ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಆಗದ ಕಾರ್ಯಗಳಿರುವುವೆ? ಅಮೃತಧಾರಾಮಂತ್ರ (ಮೇಲಿನಂತೆ)
೭೧. ಇವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಗಳೆನಿಸಿರುವ ಅಮೃತಧಾರಾಮಂತ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸಿದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಕೂಡಲೆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ವ|| ಈ ಅಮೃತಧಾರಾ ಮಂತ್ರಗಳೊಂದೊಂದನ್ನು ಇಷ್ಟತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ, ಆ ಮಂತ್ರೋದಕ ಸ್ನಾನದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸ್ವಾಮರ ಜಂಗಮವಿಷಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತೆ ಸರ್ವ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಮಂತ್ರಗಳು

ಭ್ರಾಮರೀಮಂತ್ರಂ

(ಓಂ) ಭ್ರಾಮರಿ ಭ್ರಾಮರಿ ಸರ್ವ ವಿಷನಾಶಿನಿ ಸ್ವಾಹಾ

ಈಶ್ವರೀಮಂತ್ರಂ

ಹ್ರೂಂ

ನೀಲಕಂಠಮಂತ್ರಂ

ಓಂ ಕ್ರೋಂ ಪ್ರೋಂ ತ್ರೀಂ ಠಃ ನೀಲಕಂಠಾಯ ಸ್ವಾಹಾ

ಮಂಗಳಾಖ್ಯವಿದ್ಯೆ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತಿ ಪರಮಸತ್ತೇ ಪರಮಾರ್ಕ್ಷರೇ ವಿದ್ಯೆ ಮಹಾವಿದ್ಯೆ ಚಂದ್ರ ಕಾಪಾಳಿನಿ ಘೋರಶ್ಚಶಾನ ಪರೈಭ್ರಮಣಿ ಅಷ್ಟಾಬ್ಜಹಾಸಿನಿ ಉಜ್ಜೇನಿಪೀಠನಿವಾಸಿನಿ ಏಹಿ ಭಗವತಿಪೀಠ ಮಹಾಪೀಠ ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಮಂಗಳಾದೇವ್ಯೈ ನಮಃ ಸರ್ವಕಾಮಾರ್ಥಕದಾಯಿನಿ (ಸರ್ವ) ಯಿಚ್ಛಾಪ್ರದಾಯಿನಿ ಯೋಗಿನಿ ಯೋಗಿನೀರಷ್ಟೈ ತ್ರಿಪುರ ತ್ರಿಮುಕ್ತರೈ 'ತ್ರಿಪದ' ತ್ರಿಪೋಣಾಮಾಸಿನಿ ವೇತಾಳ ಅಪಸ್ಕಾರ ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸ ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಿನಿವಾರಿನಿ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷ ನಿರ್ನಾಶಿನಿ ಸರ್ವ ಜ್ವರವಿನಾಶಿನಿ ಏಹಿ ಮಮ ಸಪ್ತತ್ರಪೌತ್ರ ಪಶುಬಾಂಧವ ಭೃತ್ಯ ಕಳತ್ರ ಪರಜನಸಹಿತಸ್ಯ ರಕ್ಷ್ಯ ವಜ್ರಶರೀರಂ ಕುರು = ಸ್ವಕುಲೇಸ್ಥಿತಂ ಪರಕುಲೇಸ್ಥಿತಂ ರಾಜಕುಲೇಸ್ಥಿತಂ ಸುಪ್ತೇಸ್ಥಿತಂ ಜಾಗೃತ್ಸ್ಥಿತಂ ಪಥಿಸ್ಥಿತಂ ಗೃಹಸ್ಥಿತಂ ಬಾಹ್ಯಸ್ಥಿತಂ ರಕ್ಷ್ಯ ಸರ್ವಕಂಠಾನ್ ನಿರ್ನಾಶಯ ಸರ್ವ ದುಷ್ಟಕ್ಷುದ್ರಾಂ ಭಂಜಯ, ಏಕಾಕ್ಷರಿ, ದ್ವ್ಯಕ್ಷರಿ ತ್ರ್ಯಕ್ಷರಿ ಚತುರಕ್ಷರಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಕಾಲ ರುದ್ರಂ ನಿವಾರಯ. ಬಂಧ ಅಕ್ರಾಮಯ, ಒಡ್ಡಾಣ ಪೀಠ ಪ್ರಸಾದೇನ (ಅನ್ಯ (ಸ್ಯ) ಉಪಪೀಠಪ್ರಸಾದೇನ) ದೇವಿ ಜಾ(ಬ್ರ)ಳಾಂದರಪೀಠಪ್ರಸಾದೇನ ಪೂರ್ಣ ಗಿರಿಪೀಠಪ್ರಸಾದೇನ ಕಾಮರೂಪಪೀಠಪ್ರಸಾದೇನ, ಏವಂ ಚತುಃಪೀಠಪ್ರಸಾದೇನ ಅನ್ಯಮುಪಪೀಠ ಪ್ರಸಾದೇನ ದೇವಿ ಮಮ (ಸಾಧ್ಯಂ) ಪ್ರಸಾದಂ ಕುರು ಏಕಾಕ್ಷಿಕಂ, ದ್ವ್ಯಾಕ್ಷಿಕಂ ತ್ರ್ಯಾಕ್ಷಿಕಂ ಚಾತುರ್ಥಿಕಂ ಸಂಧ್ಯಾಜ್ವರಂ, ರಾತ್ರಿಜ್ವರಂ ವಿಷಮಜ್ವರಂ, ಸನ್ನಿಪಾತಜ್ವರಂ ಸರ್ಪಜ್ವರಂ ನಿರ್ನಾಶಯ ಸರ್ವಾಶನಿ ವಜ್ರಂವಾರಯ, ಸರ್ವವಿಷಂ, ಭಕ್ಷಯ, ಏಹಿ ಇಂದ್ರವಾಕ್ರೇಣ ಯಮದಂಡೇನಗರುಡ ಪಕ್ಷಪಾತೇನ ಮಹಾಕಾಳರೂಪಿನಿ ಸರ್ವವಾದಾನ್ ವಿಧ್ವಂಸಯ ನಿರ್ಭಯಂ ಕುರು ರಕ್ಷ್ಯ ಮಂತ್ರಸಿ(ಧ್ವಿ)ದ್ಧಂ ದದಾತು-ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕೂಂ ಘಟ್ - ನಿರ್ವಿಷದೃಷ್ಟಿಪ್ರತ್ಯಯಂ.

ಮೇಘಮಾಲಾಮಂತ್ರಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಮೇಘಮಾಲೆ, ವಿಮಳೆ ಹರ ವಿಷವೇಗಂ ಹಾಂ, ಹಂ ಶಂಬರಿ ಅ(ಚರಿ) ಚಿ(ಅಚರಿ) ಲೆಚಿ ಸರ್ವವಿಷನಾಶಿನಿ ಮಹಾಮಾಯೆ ಹಂ(ಹಂ)ಸಃ(ಉಂ)ಠಃ(ಃ) ಸ್ವಾಹಾ, (ಐ) ಮಂತ್ರಂ-ಓಂ ನಮೋ ಅನಂತಾಯ ಮಹಾನಾಗಹೃದಯಾಯ ಸರ್ವ ನಾಗವಶಂಕರಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ಸ್ತು|| ಸಂತರ್ ಮುಂ ಮಂತ್ರವಾದಜ್ವರೋಳಧಿಕಗುಣಾರ್ ಪೇಚ್ಚು ಶಿಷ್ಟೇಷ್ಟಮಾಗಿ ಪಿಂಂತೀ ಮಂತ್ರಂಗಳೋಳ್ ಭಾವಿಸಿ ತನಗುಚಿತಾರ್ಥಕ್ಕೆ ತಕ್ಕೊಂದಪ್ಪಂದೇ!

ಕಾಂತಸ್ಥಾನಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುಂ ಜಪಿಸಿರಲಹಿದಷ್ಟುಗೆ ತನ್ಮತಪೂತಾ
ತನ್ಮತ ಸ್ವಚ್ಛಾಂಬುವಿಂ ನಿರ್ಗತವಿಷಮನಿಕುಂ ಸ್ಥಾನಪಾನಗಳೆಂದಂ

೭೨

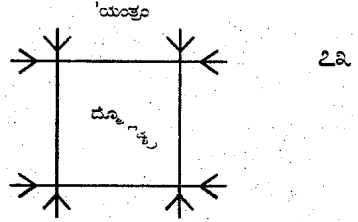
ಬಡಬಾನಳ ಭೈರವ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರಂ.

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ 'ನಮೋ' ರುದ್ರಾಯ ಮಹಾಪ್ರಳಯಕಾಲ ತಾಂಡವ ಭೈರವಾಡಂಬರಾಯ
ತ್ರಿಶೂಲ ಡಮರುಗ ಖಿಟ್ಟಾಂಗ ಕಪಾಲಮಾಲಾಧರಾಯ, ಸೋಮಸೂರ್ಯಾಗ್ನಿ ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ,
ಶಶಾಂಕಾಲಂಕೃತ ಶೇಖರಾಯ ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪಜ್ಯೋಪ²ವೀತಾಯ² ಅನೇಕ ಕಾಲ ನಿರ್ನಾಶನಾಯ, ಯುಗ
ಯುಗಾಂತರಾಳಪ್ರಳಯಾ, ಪ್ರಚಂಡ ಪ್ರೀಂ ಹ್ರೂಂ ಮಾತಂಡ ಮಹಾಭೈರವ ಲಳ, ಚಳ, ವಳ
ಹು(ಳು) ಗರ್ಜ ಹಂಸ, ಜರ ಜ್ವಲ ಮಲ ಮೋಟಿಯ ತ್ರೋಟಿಯ, ಸರ್ವ ದುಷ್ಟಗ್ರಹಾ ನಿವಾರ(ಣಾ)ಯ
ಶಿರೋ ಲಲಾಟ ಕರ್ಣ ನಾಸಿಕಾ ಚಕ್ಷುರ್ಮುಖೋಷ್ಠ ತಾಲು ಹನುಗ್ರೀವ ಭಾಳ ಬಾಹು ಕರ
ವಕ್ಷಸ್ಥಳೋರೂದರ ಪೃಷ್ಠ ನಾಭಿ ಗುದ ಗುಹ್ಯ ಜಾನು ಜಂಘಾಪಾದ ಪಾದಾಂಗುಷ್ಠಾನ್ ಛಿ(ಸ)ಂದಿ,
ಭಿಂದಿ ಮುಹುಃ, ಮೂಷಯ, ತ್ರೋಟಿಯ ಓಂ ಹ್ರೂಂ ಕ್ಷ್ಮಿಂ ಓಂ ಹಂಸಕ್ಷ್ಮಿಂ ಓಂ ಐಂ
ಯೂಂ ಖ್ರಿಂ ಓಂ ವಂಯೂಂ ಗ್ಲೂಂ ಓಂ ದ್ರಿಯೂಂ ಕ್ಷ್ಮಿಂ ಓಂ ಐಂ ಯೂಂ
ಹಂಸ ಕ್ಷ್ಮಿಂ ಓಂ ಐಂ. ಯಾಂ ಯೂಂ ಕ್ಷ್ಮಿಂ ಓಂ ಐಂ ಯಿಂ ಹಂಸ ಕ್ಷ್ಮಿಂ ಓಂ
ಐಂ ಯೂಂ ಠಂ ಕ್ಷ್ಮಿಂ ಓಂ ಐಂ ಯೂಂ ಹೂಂ ಘಟ್, ಘೇ ದಷ್ಟ ಆವೇಶಯ ಅವತರ ಆಗಲ್ಪ
ಕಹ ಕಂಪ ಗ(ದ)ದಾ ಮುದ್ಗರ ತೋಮರ ಪರಶುಹಸ್ತಾಯ ಫಲಪುಷ್ಪ ತಾಂಬೂಲ ಸುವರ್ಣ
ಕೃಷ್ಣಾಯ ಓಂ ಐಂ ಕ್ಷೀಂ ಪ್ರೀಂ ಪ್ರೀಂ ಆಂ ಕ್ರೋಂ (ತ್ರೋಂ) ದ್ರಾಂ, ದ್ರಿಂ, ಕ್ಷೀಂ ಮ್ಲಾಂ (ಕ್ಲಾಂ ಕ್ಲಂ
ಕ್ಷ್ಲಂ) ಹಂಸಃ, ಪರ ಮಂತ್ರ ಯಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಶತಸಹಸ್ರ ಲಕ್ಷಕೋಟಾನ್ (ಕೋಟಿನ್) ಛೇದಯ, ಆತ್ಮ
ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಯಂತ್ರ ಕೋಟಾನ್ ಪೂಜಯ, ದಿಶಾಬಂಧಂ, ತತ್ರ ಸರ್ವದಿಶಾಬಂಧ ಓಂ ನಮೋ
ಭೈರವ ಬಡಬಾನಳಾಯ ಆಂ ಕ್ರೋಂ ಹ್ರಾಂ ಪ್ರೀಂ ಹ್ರೂಂ ಹ್ರೇಂ ಹ್ರಂ ಹ್ರಃ ಕ್ಲಂ ಕ್ಲಾಂ ಕ್ಷೀಂ ಕ್ಷೀಂ,
ಕ್ಷುಂ, ಕ್ಲಾಂ, ಕ್ಷೀಂ, ಕ್ಷೀಂ, ಕ್ಷೀಂ (ಕ್ಲಾಂ ಕ್ಲಾಂ ಕ್ಲೇಂ, ಕ್ಲೇಂ, ಕ್ಲೇಂ

ಎಂಬೀ³ ಮಂತ್ರಮಂ³ಬರೆದು ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯಿಂದರ್ಚಿಸಿ

(ಮೇಲಿನಂತೆ) ೭೨. ಮಂತ್ರವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಗುಣಜ್ಞರಾದ ಸಂತರು ಹೇಳಿದ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳನ್ನುಳ್ಳ
ಈ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಭಾವಿಸಿ ತನಗೆ ಉಚಿತವೆಂದು ತೋರಿದೊಂದನ್ನು ಏಕಾಂತಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜಪಿಸಿ, ಸರ್ವ
ಕಷ್ಟದವನಿಗೆ ಆ ಮಂತ್ರಪೂತ ನಿರ್ಮಲ ನೀರನ್ನು ಸ್ಥಾನಪಾನಗಳಲ್ಲಿತ್ತರೆ ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು.
ಇನ್ನು ಬಡಬಾನಳ ಭೈರವಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು

ಕಂ|| ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಿಪತಿಯ ಮುಂದೆ ಪ
ವಿತ್ರಾರಣ ಕುಸುಮಮಂ ಸಹಸ್ರ ಸಮೇತಂ
ಸ್ತೋತ್ರಯುತಮಷ್ಟಸಂಖ್ಯಾ
ಮಾತ್ರಮನರ್ಚಿಸಲದಾತನೊಳ್ ಸಿದ್ಧಿಸುಗುಂ

ವಿನುತಂ ಗ್ರಹತತಿಗುಚ್ಛಾ! ಟನಮಕ್ಕುಂ ಸಕಳ ವಿಷಹರಂ ತಾನೆನಿಕುಂ
ಜನತಾವದ್ಯಮಿದಾವೇ! ಶನಮುಖ್ಯಿಂಗಳ್ಗೆ ಯೋಜಿಪುದು ಮಂತ್ರಜ್ಞಂ

ಇನ್ನು ವಿಸರ್ಜನಮಂತ್ರಮಂ ಪೆಟ್ಟಿಂ

ಮಂತ್ರ - ಓಂ, ಐಂ ದ್ವೈತ್ಯಂ ೦ ಕ್ಷೇಂ, ಹ್ರೀಂ, ಸ್ತ್ರೀಂ ಅಂ, ಕೋಂ, ದ್ರಾಂ, ದ್ರಿಂ ಕ್ಷೇಂ, ಹ್ರೀಂ (ಜಂ)
ಸ (ಂ) ಯಾ, ರಿ - ಜಃ ಜಾ ಎಂದು ವಿಸರ್ಜನಮಂತ್ರ

ಇದು ಸರ್ವಾ(ರ್ಪ)ವೇಶಕ್ಕುಂ ವಿಸರ್ಜನಂ

ಕಂ|| ಉರ್ವಿಯೊಳಹಿಡಪ್ಪಂಗೆಂ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ವಿಧಿಜ್ಞಮಂತ್ರದ ದೇವಿಯಿಂ
ಸರ್ವವಿಷಂಗಳ್ಳದಜಿಂ! ನಿರ್ವೃತ್ತಿಯಕ್ಕುಮೆಯಿದಲ್ಲದುಬಿಡೊಪಧದಿಂ

ಮ|| ವಿಲಸದ್ವಾ ನದ್ಯಗಾದಿ ಲಕ್ಷಣನಿರ್ಣಯಾಂತಾತ್ಮನತ್ಯಂತ ನಿ
ರ್ಮಲ ನಿರ್ವಾಹ ನಿರಾಮಯಂ ನಿರುಪಮಂ ತಾನಂದು ತಾಂ ತನ್ನೊಳಂ
ನೆಲೆಗೊಂಡಾತ್ಮ ವಿನಿಷ್ಟನಾಗಿರೆ ಮಹಾಪೂತಾತ್ಮನಕ್ಕುಂ ಬಿಟ್ಟಿ
ಕ್ಕುಲಿಗುಂ ಸರ್ವವಿಷಾಧಿ ತತ್ಸುಲಸತ್ಯಾದ್ವೈ ಮೃಣಾತ್ರದಿಂ

ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ಯಂತ್ರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೭೩. ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಿಪತಿಯ ಮುಂದೆ ಪವಿತ್ರವಾದ
ಸಾವಿರ ಕೆಂಪು ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಸ್ತೋತ್ರಯುತವಾದ ಅಷ್ಟಸಂಖ್ಯೆ ಮಾತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲು ಆತನಲ್ಲಿ
ಅದು ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ೭೪. ದುಷ್ಟಗ್ರಹಗಳ ಉಚ್ಚಾಟನೆಯಾಗಿ ಸಕಲ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರವಾಗುತ್ತದೆ;
ಜನತೆಯ ಆದರಣೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾದ ಆವೇಶವೇ ಮೊದಲಾದುವಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಜ್ಞನು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ
ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ವ|| ಇನ್ನು ವಿಸರ್ಜನಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೭೫. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ
ನಿಗದಿಯಾದ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ವದಷ್ಟನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ವ ವಿಷಗಳೂ ಇದರಿಂದ
ಪರಿಹರವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಉಳಿದ ಔಷಧಗಳಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ೭೬. ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವಾನಿಯೂ ಲಕ್ಷಣಯುತನೂ
ವಿಕಾಂತಾತ್ಮನೂ ನಿರ್ಮಲ ನಿರ್ವಾಹ ನಿರಾಮಯ ನಿರುಪಮನೂ ಆದವನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು
ಆತ್ಮನಿಷ್ಟನಾಗಿ ಶುದ್ಧಾತ್ಮನಾಗಿರುವವನು ಮಣ್ಣು ಮಾತ್ರದಿಂದಲೂ ಸರ್ವ ವಿಷಗಳನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸಬಲ್ಲನು.

ಕಂ|| ತನು ತಾನಲ್ಲೆ ಬಾಧೆಗೆ| ಕೆನಗೆಲ್ಲು ಸರ್ಪ ಕೀಟಕಾದಿಗಳಿಂದಿಂ
ದನುತುಂ ಭಾವಿಸೆ ತನ್ನಂ| ಜನಿತಾತ್ಮಸುಖಂ ವಿಷಾದಿ 'ಫಾ' ತನನಿಕ್ಕುಂ

೨೭

ಮಾಲಿನಿ|| ಉರಗವಿಷಹರು ತತ್ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಪ್ರಯೋಗಂ
ಸ್ಮರವಿಷಹರಮಕ್ಕುಂ ನೋಡೆ ಶುದ್ಧೋಪಯೋಗಂ
ಧರೆಯೊಳನುಪಮಂ ತದ್ವಂದ್ಯಮಂತದಱಿಂದಂ
ವಿರಚಿಸಿದನಿದಂ ನಾಂ ನೋಡೆ ಸದ್ಭಾವದಿಂದಂ

೨೮

ಮ||ಸ್ರ|| ಇದು ಸದ್ವಿಧ್ಯಾನಿಧಾನಂ ಸಕಳಜನಹಿತಂ ಸಂಗ್ರಹಾದಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾ
ಸ್ವದಮೆಲ್ಲು ಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ತಿರುಳುಪಮುತೀತ ಭೀತಿಪ್ರಕಾಶಂ
ಸದಯರ್ ಮುಂಕೊಂಡು ನೋಟಾ ಪರಮವಿಧಮಿದಂ ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚಲ್ಕೆ ಪೇಟ್ಟಿಂ
ಬುಧಮಿತ್ರಂ ಮಂಗರಾಜಂ ಸಕಳ ಜನನುತಂ ಪುಣ್ಯಭೂಜಾತಬೀಜಂ

೨೯

ಗದ್ಯ || ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೋದ್ಯೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯುಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದ
ಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧ ಗುಣಾನಂದಿತ ಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾಗಮೋತ್ತಮ
ಮಂಗವಿಭಿ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣಾದೊಳ್ ಸಂಗ್ರಹಾದ್ಯಷ್ಟವಿಧ ಗಾರುಡ ಮಂತ್ರಾಧಿಕಾರಂ

ಚತುರ್ಥಂ

೭೭. ಈ ಶರೀರ ತನ್ನದಲ್ಲ, ಸರ್ಪ ಕೀಟಕಾದಿಗಳಿಂದ ತನಗೆ ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲ, ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ತಾನು
ಸುಖ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವವನು ವಿಷಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ೭೮. ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಪ್ರಯೋಗದಿಂದ
ಸರ್ಪ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾದರೆ, ಇದರ ಶುದ್ಧೋಪಯೋಗದಿಂದ ಸ್ಮರವಿಷ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಈ
ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎರಡು ತೆರನಾದ ಸದುಪಯೋಗವಿರುವುದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು
ರಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ೭೯. ಇದು ಸಕಲ ವಿದ್ಯೆಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ, ಎಲ್ಲ ಜನರ ಹಿತಕಾರಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಿದ್ಧ
ಸಂಗ್ರಹ, ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ತಿರುಳು, ಸಕಲಭಯನಿವಾರಕ, ಉತ್ತಮರು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ
ನೋಡುವ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನ. ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಡೆದ ಪುಣ್ಯವಂತನೂ ವಿದ್ವನ್ಮತೆಗಳ
ಮಿತ್ರನೂ ಆದ ಮಂಗರಾಜನು ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದನು.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಜಿನೋದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತ ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ
ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣಾದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಾದಿ
ಅಷ್ಟವಿಧ ಗಾರುಡಮಂತ್ರಾದಿ

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ಪಂಚಮಾಧಿಕಾರಂ

ಪಾನಾಧಿಕಾರಂ

ಸಪ್ತಧಾತುಗಳ ವಿಷಲಕ್ಷಣ ಚಿಕಿತ್ಸಾವಿವರಣಂ

- ಕಂ|| ಶ್ರೀರಮಣಂ ಶುಭಕೀರ್ತಿರಾ| ಮಾರಮಣನುಮೆನಿಸಿ ನೆಗಲೆತ್ತೊಡಂ ಬಹುವಿದ್ಯಾ
ಧಾರಂ ತನುತನೆಗೆ ಹಿತಂ| ಸಾರಮೆನಿಪ್ಪೊಷಧಂಗಳಂ ನೋಟಕ್ಕೆ ಬುಧಂ ೧
- ಕೌಶಲ್ಯಯುತಂ ಕ್ಷತದವ| ಕಾಶಾವಸ್ಥಾಗ್ರಭಾಗದೊಳ್ ಪಟಿಯಿಂ ತ
ದ್ವೇಶದ ಕೆಲಂಗಳೊಳ್ ನಯ| ಪಾಶಂಗಳನಟಿದು ಕಟ್ಟಿನಿಕ್ಕುಗೆ ವಿಧಿಯಿಂ ೨
- ದಷ್ಟವಿಷರಕ್ಷಮೋಚನ| 'ದಿಷ್ಟಂ' ಬಟಿಯಂ ಜಲಾಭಿಷಿಕ್ತತೆಯಿಂದ
ತ್ವಷ್ಟಮೆನಿಪ್ಪೊಷಧಿಯಂ| ಸ್ವಷ್ಟಮೆನಲ್ ತೊಡೆದು ಕುಡಿಯೆ ಕುಡುವುದು ತಕ್ಕಂ ೩

ಗಾರುಡಮಂತ್ರಂ

- ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಕರಾಯ ಧರಣೀಂದ್ರ ಪದ್ಮಾವತೀ ಸಹಿತಾಯ ಪಾಂ ಖ್ವೋಂ
ಪಾಂ ಬಾಂ ಹಾಂ ಖ್ವೋಂ ಬಾಂ ಭಾಂ ಖ್ವೋಂ ಬಾಂ ಭಾಂ ಖ್ವೋಂ ಬಾಂ ಭಾಂ ಖ್ವೋಂ
ಕಂ|| ಎಸೆವೀ ಮಂತ್ರದಿನಭಿಮಂ| ತ್ರಿಸಿ ಕುಡುವುದು ಮರ್ದನಂತಲಿಂ ದಷ್ಟನ ಸಂ
ಧಿಸಿದ ವಿಷಂ ತೊಲಗುಗುಮೆಂ| ದಸದೃಶ ಗುಣಿಯೆನಿಪ್ಪ ಮಂಗರಾಜಂ ಪೇಟ್ಟಂ ೪

ಸಪ್ತಧಾತುಗತ [ವಿಲಕ್ಷಣ]ಕ್ಕೆ

- ಕಂ|| ಕ್ರಮದಿಂದ ಸಪ್ತಧಾತುಗ| ಉಮನಾವರ್ತಿಸಿದ ವಿಷಮುಮಂ ದಷ್ಟನ ಸಂ
ಕ್ರಮ ವಿಷಭೇದಮುಮಂ ತ| ತ್ವಮಿತಾಪಹರೌಷಧಂಗಳಂ ವಿರಚಿಸುವೆಂ ೫

ತ್ಯಗತ

- ಕಂ|| ವಿಷಮುಂ ತ್ಯಗತಮಾಗಿರೆ| ವಿಷಧರದಷ್ಟಂಗೆ ತಡೆಯದಕ್ಕುಂ ಸ್ವೇದಂ
ವಿಷಮು ಶ್ವಾಸಮವಂಗಂ| ನಿಷೇವಣೀಯಂಗಳಪ್ಪ ಮರ್ದಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ ೬

೧. ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣನೂ ಕೀರ್ತಿಯೊಡೆಯನೂ ಬಹುವಿದ್ಯೆಗೆ ಆಧಾರನೂ ಆಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದಂತಹವನು ಹೇಳಿರುವ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಿತಕರವಾದ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಬುಧಜನರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ.
೨. ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದವನು ವಿಷಜಂತು ಕಚ್ಚಿದ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು, ಆ ದೇಹಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಯವಾದ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಟ್ಟಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ೩. ದಷ್ಟನ ವಿಷರಕ್ಷವನ್ನು ಕಳೆದು ಬಳಿಕ ನೀರಿನ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದು ಹಚ್ಚಲೂ ಕುಡಿಯಲೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಗಾರುಡಮಂತ್ರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೪. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಿ ಮದ್ದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ದಷ್ಟನಿಗುಂಟಾದ ವಿಷವು ತೊಲಗುವುದೆಂದು ಸದ್ಗುಣಿಯಾದ ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. ೫. ಸಪ್ತಧಾತುಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿದ ವಿಷಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ದಷ್ಟನಲ್ಲಂಟಾಗುವ ವಿಷಭೇದಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಔಷಧಗಳನ್ನೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೬. ವಿಷವು ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರೆ ದಷ್ಟನಿಗೆ ಬೆವರು ಬರುವುದು, ಉಸಿರಾಟದಲ್ಲಿ ವಿರುಪೇಗಾರವುದು. ಇದರ

ಅದರ್ಶೋಪಧಂ

ಉತ್ತರಣೆಯಕಮೂಲಂ | ಮತ್ತು ತತ್ಕಾಲಿನಿ ರಕ್ತಚಂದನಮಿನಿತಂ
ಬಿತ್ತರದೊಳರೆದುದು ಕುಡಿ | ಸುತ್ತಂ ಲೇಪಿಸೆ ವಿಷವ್ಯಾಸುಂ ತ್ವಗ್ಗತದೊಳ್

೭

ರಕ್ತಗತಕ್ಕೆ

ಕಂಗಳ್ ಶೋತ್ರಂಗಳೆನಿ | ಪ್ಪಂಗಂಗಳ್ ವೇದನಾಸ್ಪದಂಗಳೆನಿಕ್ಕುಂ
ಪೊಂಗೆ ವಿಷಂ ರಕ್ತದೊಳಸಿ | ತಂಗಳ್ ದಶನಂಗಳಪ್ಪವಾ ಗರಳಕ್ಕುಂ

೮

ಅದರ್ಶೋಪಧಂ

ಬೆರಸಿರಲುಶೀರ ಚಂದನ | ಸುರಕ್ಷಮಂತಾ ಪ್ರಿಯಂಗು ಕುಂಕುಮ ನಖಮುಂ
ನಿರುತಂ ಲೇಪನ ಪಾನಮ | ನಿರದೀಯಲ್ ಪರೆಗುಮರೆದೆನಿಪ್ಪ ವಿಷಂಗಳ್

೯

ಮಾಂಸಗತಕ್ಕೆ

ಭೂತಳ ವಸ್ತ್ರಾದ್ಯಂಗಳ್ | ಪೀತಾಭಮವಾದೊಡಂ ಭ್ರಮಂ ವಮನಕದು
ಷ್ಣಾತಿಶಯದಿಂದೆ ಮಾಂಸ | ಪ್ರಾತದೊಳೊಂದಿದ ವಿಷಂಗಳಂತಲ್ಲದೊಡಂ

೧೦

'ಲಾಲೆ' ಬಹುದಂಶಮುಂ ಸುಕ | ರಾಲಂ ಮಾಂಸಗತಮಾಗಲಕ್ಕುಮದರ್ಕಂ
ಕಾಲಕ್ಷೇಪಂಗೆಯ್ಯದಿ | ರಾಲೋಚಿಸು ಮಂತ್ರಮಣಿ ಚಿಕಿತ್ಸಾದಿಗಳಂ

೧೧

ಅದರ್ಶೋಪಧಂಗಳ್

ಹಿಂಗು ಮಧು ಮಧುಕ ಕುಂಕುಮ | ಸಂಗತಮೆನಿಸಿದ್ ರೋಹಿಣಂ ಪಾನ ವಿಲೇ
ಪಂಗಳಿನಬಿಗುಂ ತದ್ವಿಷ | ಸಂಗಂ ಶುಭಸಂಗ ಮಂಗನನುಮತದಿಂದಂ

೧೨

ಅಸ್ಥಿಗತಕ್ಕೆ

ವದನದ ದುರ್ಗಂಧಂ ಕಾ | ಸದತಿಶ್ವಾಸದ ವಿಹಾರ ಲಾಲಾಸ್ರಾಮಂ
ಒದವಿದ್ ನಿದ್ರೆಗಳಿಗಾ | ಸ್ವದಮಕ್ಕುಮದಸ್ಥಿತಿಗತವಿಷಂ ವಿಷಮತರಂ

೧೩

ನಿವಾರಣೆಗೆ ಮದ್ದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೭. ಉತ್ತರಣೆ ಎಕ್ಕದಬೇರು ಪ್ರಿಯಂಗು ರಕ್ತಚಂದನಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಕುಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಲೇಪ ಹಾಕಲು ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೮. ವಿಷವು ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರೆ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋವುಂಟಾಗಿ ಹಲ್ಲುಗಳು ಕಪ್ಪಾಗುತ್ತವೆ. ೯. ಲಾಮಂಚ ರಕ್ತಚಂದನ ಪ್ರಿಯಂಗು ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಲೇಪನ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು ವಿಷ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ೧೦. ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳು ಹಳದಿಯಾಗಿ ಕುಡರೆ, ಭ್ರಮೆ ವಮನಗಳಾದರೆ ಉಷ್ಣಾತಿಶಯದಿಂದ ಶರೀರದ ಮಾಂಸದಲ್ಲಿ ವಿಷವು ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ೧೧. ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿದು ಹಲ್ಲುಗಳು ಕಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ವಿಷವು ಮಾಂಸಗತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೆ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಾದಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ೧೨. ಹಿಂಗು ಜೇನುತುಪ್ಪ ಮಧುಕ ಕುಂಕುಮ ಕೇಸರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಗಂಧವನ್ನು ಪಾನ ಲೇಪನ ಮಾಡಲು ವಿಷವು ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೩. ಮುಖದಲ್ಲಿ ದುರ್ವಾಸನೆ ಕೆಮ್ಮು ಉಸಿರಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುವುದು ನಿದ್ರೆ ಬರುವುದು ವಿಷವು ಅಸ್ಥಿಗತವಾದುದರ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿದ್ದು ಇದು ಕಷ್ಟತರವಾದುದಾಗಿದೆ.

ಅದರ್ಶೋಪಧಂ

ಚಿತ್ರಾರ್ಥಕೇಂದ್ರವಾರುಣೆ! ಸತ್ತ್ವಿಫಲಾ ಕಟುಕರಾಜ ಕೋಶಾತಕಿಯಾ
ಪತ್ರಂಗಳೊಡನೆ ಕುಡೆ ವಿಷ! ವಿತ್ರಸ್ತಂ ಪಾನಮಾತ್ರದಿಂ ಸುಖಿಯಕ್ಕುಂ ೧೪

ಮೇದೋಮಜ್ಜಾ ಶುಕ್ಲಗತಕ್ಕೆ

ಶ್ವಾಸಂ ಕ್ಷೋಭೆ ಮಹಾ ಸಂ! ತ್ವಾಸಂ ವಮನಂ ಯಥಾಕ್ರಮಂ ಮೇಧಗೆ ಮ
ಜ್ಜಾಸ್ವಂಗಳ್ಗು ಶುಕ್ಲದೊ! ಕೋಸರಿಕುಂ ಪ್ರಾಣವಾಯುಗಳ್ ವಿಷತತಿಯಿಂ ೧೫

ಅದರ್ಶೋಪಧಂ

ಫೃತದಿಂದಮೃತಲತಾ ಸಂ! ಗತ ಕರ್ಕೋಟಿಕಿಯುತಂ ಪಯಃಪಾನಮದಂ
ದತಿಶಯದ ಪುತ್ರಜೀವಿಯೆ! ಜಿತವಿಷಮಕ್ಕುತು ದುಗ್ಧಪಾನ ವಿಲೇಪಂ ೧೬

ಸರ್ವಗತಕೌಷಧಂ

ಮ|| ಫೃತದಿಂ ತ್ವಗ್ಗತಮಾ ಪಯಃಪ್ರಯುತದಿಂ ರಕ್ತಾಶ್ರಿತಂ ಮಾಂಸಗಂ
ಕ್ಷಿತಿಯೊಳ್ ಕುಷ್ಠದಿನಸ್ಥಿಗಂ ರಜನಿಯಿಂ ಮೇಡಪ್ರಯುಕ್ತಂ ನವೋ
ದ್ಧತ ಸದ್ವಾಕುಚಿಯಿಂ ಸಮಜ್ಜೆ ಕಣದಿಂ ಚಾಂಡಾಳಿಯಿಂ ಶುಕ್ಲಗಂ
ಹತಮಕ್ಕುತಪರಾಜಿತಾಖ್ಯಮ(ಖ್ಯೆಯ)ನದಂ ಕೊಂಡಂದು ತತ್ತ್ವದ್ವಿಷಂ ೧೭

ಪ್ರಿದೋಷಗತ ವಿಷಲಕ್ಷಣ ಚಿಕಿತ್ಸಾವಿವರಣಂ**ಪಿತ್ತಗತಕ್ಕೆ**

ಕಂ|| ಪಿತ್ತಗತಮಾಗೆ ವಿಷಮದು! 'ಪಾತ್ರ' ಸುಪೀತಾಭಮಕಲ್ಮಮಾ ನಯನಪದಂ
ಬಿತ್ತರದಿಂ ಹಿತಮಪ್ಪ! ತ್ವತ್ತಮದೌಷಧದೆ ಮಾಟಕ್ಕೆ ಪಾನಾದಿಗಳಂ ೧೮

ಅದರ್ಶೋಪಧಂ

ಚಂದನ^೨ಕುಷ್ಠಂ^೨ ತ್ರಿಫಲೆಯೊ! ಕೊಂದಿದ ಫೃತಮಾರ್ಧಕಂಗಳೊಳ್ ಬೆರಸರೆದೀ
ಗಂದು ವಿಲೇಪನ ಪಾನಂ! ಸಂದೆಯಮೇಂ ಪಿತ್ತಗತ ವಿಷಂಗಳನಟಿಗುಂ ೧೯

೧೪. ಚಿತ್ರಮೂಲ ಶುಂಠಿ ಇಂದ್ರವಾರುಣೆ ತ್ರಿಫಲೆ ಕಟುಕ ಶ್ರೀಗಂಧ ಕೋಶಾತಕಿ(ಪಡವಲ)ಯ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಕುಡಿಸಿದರೆ ಸಾಕು ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ ಸುಖಿಯಾಗುವನು. ೧೫. ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ ಬಹು ಆಯಾಸ ಮತ್ತು ವಾಂತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮೇದಸ್ಸು ಮಜ್ಜೆ ಶುಕ್ಲಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ ಸೇರಿ ಪ್ರಾಣವಾಯುಗಳು ಸಂಚರಿಸುತ್ತವೆ. ೧೬. ಅವೃತಬಳ್ಳಿ ಕರ್ಕೋಟಿಕಗಳನ್ನು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು, ಹಾಲು ಪುತ್ರಜೀವಿಗಳನ್ನು ಪಾನ ಲೇಪನಾದಿ ಮಾಡಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೭. ವಿಷವು ಚರ್ಮಗತವಾಗಿದ್ದರೆ ತುಪ್ಪದಿಂದಲೂ ರಕ್ತಾಶ್ರಿತವಾಗಿರಲು ಹಾಲಿನಿಂದಲೂ ಮಾಂಸಗತವನ್ನು ಕೊಳಂಜದಿಂದಲೂ ಅಸ್ಥಿಗತವನ್ನು ಅರಿಸಿನಿಂದಲೂ ಮೇದೋಗತವನ್ನು ವಾಕುಚಿಯಿಂದಲೂ ಮಜ್ಜಾಗತವನ್ನು ಚಾಂಡಾಳಿಯಿಂದಲೂ ಶುಕ್ಲಗತವನ್ನು ಅಪರಾಜಿತದಿಂದಲೂ ಪರಿಹರಿಸಬಹುದು. ೧೮. ತ್ರಿದೋಷದಿಂದಾದ ವಿಷಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸಾವಿವರಣೆ. ೧೯. ವಿಷವು ಪಿತ್ತಗತವಾಗಿದ್ದರೆ ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಅಂಗಾಲುಗಳು ಹಳದಿಯಾಗಿದ್ದು ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾದ ಉತ್ತಮ ಔಷಧದ ಪಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ೧೯. ಚಂದನ ಕೊಳಂಜ ತ್ರಿಫಲೆಗಳನ್ನು ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಶುಂಠಿಯೊಡನೆ ಅರೆದು ಲೇಪ ಹಾಗೂ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಪಿತ್ತಗತ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ

ಕಫಗತಕ್ಕೆ

ಮೂಕಾಂಧರಂದದಿಂ ಮ| ತ್ತಾ ಕಫಯುತ ವಿಷದ ತೀವ್ರ ಪರಿಣಾಮದಿನಾ
ಕೋಕಿಸದೆ ಸುಮನ್ವಿಕುಮ| ನೇಕವಿಧಂ ತನುಗೆ ಬಣ್ಣಮಕ್ಕುಂ ವಿಕೃತಂ ೨೦

ಅದರ್ಕೌಷಧಂ

'ಅಗುರ'ರಗು ಬೋಟ ಕುಂಕುಮ| ತಗರಂ ಸರ್ಜಂ ಕುಸುಂಬೆ'ಯಂಕಲೆ^೨ ಮಧುಕಂ
ಸೋಗಯಿಪ ಚಾತುರ್ಜಾತಕ| ಮೋಗದ ಕಫಾನ್ವಿತ ವಿಷಾಪಹಂ ಕೃತಪಾನಂ ೨೧

ವಾತಗತಕ್ಕೆ

ಶ್ವಾಸಮತಿಮೂರ್ಛೆಯಕ್ಕುಂ| ಮಾಸುಗುಮಾನನದ ವರ್ಣಮುಂ ಶೇಮುಷಿಯಂ
ತೋಸರಿಕುಮಂಗಮುಡುಗುಗು| ಮಾಸುರದ ಸಮೀರಣಾಸ್ಥ ವಿಷದಿಂದಿಳೆಯೋಳ್ ೨೨

ಅದರ್ಕೌಷಧಂ

ಪಾರೋಪದಾಕ್ಷಿ ತಾಳಕ| ಚಾರು ಮನಶ್ಶಿಲೆಯನಿಪ್ಪಿವಂ ಶೀಘ್ರದೋಳಂ
ನೀರೋಳರದೀಂಟಿ ಪೂಸಲ್| ಮಾರುತಗತ ವಿಷಮವಿಷಹರಂ ಗುಣಿನಿಯಾ ೨೩

ವ|| ತ್ರಿದೋಷಗಂ ಸಪ್ತಧಾತುಗಳಂತರ್ಭಾವಿತಂಗಳಪ್ಪದಲಿಂ

ಮ|| ಸ್ತ|| ಕ್ರಮದಿಂ ^೩ಕಂಡೂಪ್ರದಾಹಂ ಭ್ರಮೆ ಪತನ ಮಹಾಕ್ಶೋಭೆ ಮೂರ್ಛಾಗತ ಪು
ಣಮನಿಪ್ಪೀ ಸಪ್ತಚಿಹ್ನಂ ನರರೋಳಹಿವಿಷಗ್ರಸ್ತರೋಳ್ ತೋರ್ಕುಮೆಂದ
ಭ್ರಮರಪ್ಪರ್ ಪೂರ್ವಸೂರಿ ಪ್ರಭುಗಳಲಿಪಿದರ್ ಸಪ್ತಧಾತುಸ್ಥದಿಂದೆಂ
ದು ಮಹೀಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಸಂದುಗ್ರಮನಿಪ ವಿಷದಿಂ ನೋಡೆ ಸ(ತ್ರ)ದ್ವಾವಿತಾತ್ಮರ್ ೨೪

ಕಂ|| ಬಗೆಗೊಂಡು ಕೆಲಂಬರ್ ಧಾತುಗಳೋಳ್ ತ್ವಕ್ತಮುಖಮಾಗಿಯಾ ಶುಕ್ಲಾಂತಂ
ಜಗದೋಳ್ ^೪ತ್ವಗ್ತ^೪ ವಿಷಮುಂ| ದ್ವಿಗುಣಕ್ರಮವೃದ್ಧಿಯಿಂದಮೇಲಿಟಲೋಳುಕುಂ ೨೫

ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ, ೨೦. ಕಫಯುತ ವಿಷದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಮೂಗ ಮತ್ತು ಕುರುಡರಂತೆ ನೋಡದೆ ಮಾತನಾಡದಿರುವರು. ಇದರಿಂದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ವಿಧ ವಿಕೃತ ಬಣ್ಣವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ೨೧. ಅಗುರು ಅರಗು ಬೋಳ ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ ತಗರ ಸರ್ಜ ಕುಸುಂಬೆ ಅಂಕಲೆ ಮಧುಕ ಚಾತುರ್ಜಾತಕಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು ಕಫಾನ್ವಿತ ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೨೨. ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ, ಅತಿಮೂರ್ಛೆ, ಮುಖದ ಬಣ್ಣ ಬದಲಿಕೆ, ಶೇಮುಷಿಯಂತಾದುವುದು, ಶರೀರ ಚಲನೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು ವಾತಗತದಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗಿವೆ. ೨೩. ಪಾರೋಪದಾಕ್ಷಿ (ಹಾಲಿವಾಣಿ?) ತಾಳಕ ಮನಶ್ಶಿಲೆ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಅತಿ ಬೇಗನೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಯಲು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಲು ವಾತಗತ ವಿಷಪರಿಹರ. ವ|| ತ್ರಿದೋಷಗಳು ಸಪ್ತಧಾತುಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ೨೪. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮೈತಿಮಿರ ದಾಹ ಭ್ರಮೆ ಕೆಳಬೀಳುವುದು ಸಂಕಟ ಮೂರ್ಛೆಹೋಗುವುದು ಪ್ರಾಣಹೋದಂತಿರುವುದು ಈ ಏಳು ಲಕ್ಷಣಗಳು ಸರ್ಪಕಡಿದ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿ ಸಪ್ತಧಾತುಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಉಗ್ರವಿಷ ಉಂಟಾಗುವುದೆಂದು ಸಾಧುಗಳೂ ಪೂರ್ವಸೂರಿಗಳೂ ಪ್ರಭುಗಳೂ ಸದ್ಭಾವಿತಾತ್ಮರೂ ತಿಳಿಸಿರುವರು. ೨೫. ಧಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಮ ಮೊದಲಾಗಿ ಶುಕ್ಲಾಂತದವರೆಗೂ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ವಿಷವು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ದ್ವಿಗುಣಕ್ರಮದಲ್ಲಿ

ತುಷಮಾತ್ರಮೆಂಬರೆಲ್ಲಾ! ವಿಷಮಂ ಮದ್ದುಗಳ ಶಕ್ತಿಯಂ ಬಲ್ಲದಜಿಂ
ವಿಷಮುಮಸಾಧ್ಯಮದೆಂಗುಂ! ಭಿಷಗ್ವರರ್ ಮನುಜರಂತ್ಯಧಾತುತ್ಯಮುಮಂ

೨೬

ವಿಷವೇಗಂಗಳ್

ಮ|| ಸ್ತ|| ಧರೆಯೋಳ್ ದರ್ವೀಕರೋಗ್ರ ಪ್ರಥಮ ವಿಷವಿಕಾರಂಗಳೆಂತೆಂದೊಡಂ ಮ
ತ್ಯರೋಳಾ ದಷ್ಟಂಗೆ ಮೂರ್ಛಾಪರಣತಿಯಧಿಕಂ ರಕ್ತಮುಂ ಮಾಂಸಮಲ್ಲಂ
ಕರಿದಕ್ಕುಂ 'ನಾಡಿಯುಂ' ತತ್ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೃತಿಯಕ್ಕುಂ ದ್ವಿತೀಯಾಖ್ಯವೇಗಂ
ಬೆರಸಲ್ಪಂತಾ ಪ್ರಕಾರಂ ಪರಿಕೆಸೆ ದಿಟದಿಂದಂ ತೃತೀಯಾಭಿಧಾನಂ

೨೭

ಕಂ|| ಸಂಗಳಿಸಲ್ಪೆ ಶಿರೋರೋ! ಗಂಗಳ್ ಚಕ್ಷುರ್ವ್ಯಯಂ ಗುರುತ್ವಮೆನಿಕ್ಕುಂ
ಪಿಂಗದಿರಲ್ಪುಪಯೋಗದ! ಭಂಗಿಯೋಳೆ ಚತುರ್ಥವೇಗದೋಳ್ ಬೆರಸಿರ್ಕುಂ

೨೮

ಒಸರ್ಗುಂ ನಾಸಿಕದೆಡೆ ಕಫ! ದೆಸಕದೊಳಂ ತಪಿತನಲ್ಪೆ ಪಂಚಮವೇಗ
ಕೃಷದೃಶ ಹಿಕ್ಕಾಯುಕ್ತಂ! ಪೆಸರೆನಿಸಿದ ಪಷ್ಠವೇಗಮುಂ ವಿಷಮಕರಂ

೨೯

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ದೇಹದತಿಮೂರ್ಛೆಯುದಿತ ವಿ! ದಾಹಂಗಳಿವಕ್ಕುಮಿಂತು ಸಪ್ತಮದೋಳ್ ಸಂ
ದೇಹಂ ಮರಣಾಮದಕ್ಕುಂ! ತ್ರಾಹಿಯೆನಲ್ ಗರುಡನಾದೊಡಂ ರಕ್ಷಿಪನೇ

೩೦

ವ|| ಅಂತಾದೊಡಂ

ಮ|| ಮೊದಲೋಳ್ ಮಾಯ್ದುದು ಶಸ್ತ್ರಕರ್ಮಮದಜಿಂದಂ ತದ್ವಿತೀಯಾಖ್ಯದೋಳ್
ವಿದಿತಂ ರಕ್ತವಿಮೋಚನಂ ಬಜಿಯಮೆಂತುಂ ತತ್ತ್ವತೀಯಾಹೃದೋಳ್
ಪುದಿದಾ ಫೋರವಿಷಕ್ಕೆ ಪಾನಮೆಸೆವೀ ನಸ್ಯಂಜನಂಗಳ್ ಸುಖ
ಪ್ರದಮಶ್ಲೇಷಧಮಾಶು ನಾಶಮನದುಂ ಮಾಯ್ದುಂ ಚತುರ್ವೇಗದೋಳ್

೩೧

ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಏಳು ಧಾತುಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ೨೬. ಮದ್ದುಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವರು ಎಲ್ಲ ವಿಷಗಳನ್ನೂ ತುಷಮಾತ್ರವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ; ಮನುಷ್ಯರ ಧಾತುವಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ವಿಷವು ಹೇಗೆ ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ವೈದ್ಯರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ೨೭. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ದರ್ವೀಕರನ ಉಗ್ರವಿಷದ ವಿಕಾರಗಳು ಹೇಗೆಂದರೆ ಮೊದಲವೇಗದಲ್ಲಿ ದಷ್ಟನಿಗೆ ಮೂರ್ಛೆಯಂಟಾಗುವುದು, ರಕ್ತ ಮಾಂಸಗಳು ಕಪ್ಪಾಗುವುದು, ಎರಡನೆಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ನಾಡಿ ಮತ್ತು ಶರೀರ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಯವಾಗುವುದು, ಮೂರನೆಯ ವೇಗ ಕೂಡಿದಾಗ ೨೮. ತಲೆಯ ರೋಗಗಳುಂಟಾಗಿ ಕಣ್ಣುಚೊಂಪು ಹತ್ತುತ್ತದೆ, ಔಷಧೋಪಚಾರದಿಂದ ಶಮನವಾಗದಿದ್ದರೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡುತ್ತದೆ. ೨೯. ಹೀಗಾದಾಗ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಸುರಿಯುವುದು, ಕಫ ಬರುವುದು ಉಂಟಾಗಿ ಆಯಾಸಗೊಳ್ಳುವನು. ಐದನೆಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯವಾದ ಕೆಮ್ಮುಂಟಾಗಿ, ಆರನೆಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ವಿಷಮವಾಗುತ್ತದೆ. ೩೦. ಏಳನೆಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಅತಿಮೂರ್ಛೆಯೂ ಬಾಯಾರಿಕೆಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮರಣವುಂಟಾಗುವುದನ್ನು 'ರಕ್ಷಿ' ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ ಗರುಡನೂ ರಕ್ಷಿಸಲಾರನು. ವ|| ಈ ಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾದಾಗ ೩೧. ಮೊದಲು ಶಸ್ತ್ರಕರ್ಮ ಮಾಡಬೇಕು, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ರಕ್ತವಿಮೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು; ಅನಂತರ ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಫೋರ ವಿಷನಿವಾರಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಪಾನ ನಸ್ಯ ಅಂಜನಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಚತುರ್ಥವೇಗದಲ್ಲಿ

ಕಂ|| ಪಂಚಮವೇಗದೊಳಭಿಮಂ| ತ್ರಾಂಚಿತ ಶೀತೋದಕಂಗಳಿಂ ಕರ್ಚಿ ಬಲಿ^೨
ಕುಂ ಚದುರಂ ಮಾಂತ್ರಿಕ ತ| ತ್ವಂಚಿತ ದಿವ್ಯಾಷಧಂಗಳಂ ತೊಡೆ ಬಲಿ^೨ಕಂ ೩೨

ಶೀತದ್ರವ್ಯಾಲೇಪಂ| ಮಾತೇಂ ಶೋಧನ ವಿಶೇಷಮುಂ ಪಂಚಮವೇ
ಗಾತಿಶಯ ಷಷ್ಠವೇಗಿ| ಘಾತಮುಮಂ ತೋಗಿಸಲ್ಪಮಿವೆ ಶಕ್ತುಂಗಳ್ ೩೩

ವೇಗದೊಳಾ ಸಪ್ತಮದೊಳ್| ಬೇಗಂ ನಸ್ಯಾಂಜನಾದಿಯಂ ಮಾಲಿಕ್ಕಿ ಬುಧಂ
ಪೋಗದೊಡೆ ಕಾಕಪದದವೊ| ಲಾಗಳೆ ಶಿರದೊಳ್ ಕೃತಕ್ಷತಾದಿಕ್ರಿಯೆಯಂ ೩೪

ವಿಸ್ತರ ಧಾತ್ವಂಗಳಿಷ| ಪ್ರಸ್ತುತಮೆನಿಸಿದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಂ ಪೇಚ್ಚಿ ನಾಂ
ಶಸ್ತಕರಂ ಹಿತಮಿದುವೆ ಸ| ಮಸ್ತ ವಿಷಕೈಂಬ ಮರ್ದನಾಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆಂ ೩೫

ವ|| ಅದಂತೆಂದೊಡೆ
ಮ|| ಅಮರ್ದಿಪುರ್ವಕ್ರಮ ಪಾನ ನಸ್ಯ ಕವಳಂ ಗಂಡೂಷಮುಂ ವಾಂತಿಯುಂ
ಸಮಸಂದೋಪ್ಪವ 'ಬೇದುಕಟ್ಟು' ತಿಲಕಂ ರಕ್ತವಹೋದ್ವರ್ತನಾ
ದ್ಯಮೃತೋದ್ಯದ್ವ್ಯತ ತೈಲ ಕಜ್ಜಳಮೆನಿಪ್ಪೀರೇಲು ಭೇದಂಗಳಂ
ರಮಣೀಯಂಗಳೆನಿಪ್ಪವುಂ ತಿಳಿಪುವೆಂ ಸಾಂಗಂ ವಿಷಘ್ನಂಗಳಂ ೩೬

ಚಂ|| ರಸ ಪೋಸಗಂಧಕಂ ರಜನಿ ಟಂಕಣ ತುತ್ಥಮಿವೆಯ್ಯುಮೊಂದಲೊಂ
ದಿಸು ಸುರದಾಳಿಯ ದ್ರವದೆ ಮರ್ದಿಸಿ ಮಾಡಿದ ನಿಷ್ಕಮಾತ್ರದಿಂ
ವಿಸ್ತೃತ ವಿಷಂ ಮೆಲಕ್ಕೆ ಘನದಷ್ಟನದಲ್ಲದೊಡಂ ಸಮೂತ್ರಮೀಂ
ಟಸೆ ವಿಷಹರಂ ಕೃತಾಂತಕುಧರಾಶನಿಯೆಂಬಭಿಧಾನಮಾ ರಸಂ ೩೭

ಕಂ|| ಬಾವುಜಿಗೆಯ ಬಿತ್ತಂ ನೆಲೆ| ಭಾವಿಸಿ ಗೋಮೂತ್ರದಿಂದದು ತಜ್ಜಲದಿಂ
ಸೇವಿಸಲದು ತಾಂ ಮೃತಸಂ| ಜೀವಿನಿ ಕಳೆಗುಂ ಚರಾಚರಂಗಳ ವಿಷಮುಂ ೩೮

ಸುಖಕರವಾಗುವುದು. ೩೨. ಐದನೆಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಮಾಂತ್ರಿಕನು ಮಂತ್ರಿಸಿದ ಶೀತೋದಕದಿಂದ ತೊಳೆದು ದಿವ್ಯವಾದ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕು. ೩೩. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವ ಶೀತದ್ರವ್ಯದ ಲೇಪನ ಶೋಧನಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಐದು ಮತ್ತು ಆರನೆಯ ವೇಗಗಳ ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ೩೪. ಏಳನೆಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಬುಧರು ನಸ್ಯ ಅಂಜನಾದಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ನಿವಾರಣೆಯಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಕಪದದಂತೆ ಕೃತಾದಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ೩೫. ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಆವರಿಸಿದ ವಿಷಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದೆನು, ಇನ್ನು ಸಮಸ್ತ ವಿಷಕ್ಕೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಔಷಧ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತೇನೆ. ವ|| ಅದೇನೆಂದರೆ ೩೬. ಗೊತ್ತುಮಾಡಲಾದ ಉತ್ತಮ ಪಾನ ನಸ್ಯ ಕವಳ ಗಂಡೂಷ ವಮನ, ಒಪ್ಪುವಂತಹ ಬೇದುಕಟ್ಟು ತಿಲಕ ರಕ್ಷೆ ಅವಹ ಲೇಪನ ಹಾಲುತುಪ್ಪ ಎಣ್ಣೆ ಕಜ್ಜಳವೆಂಬ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಭೇದದಿಂದಾಗುವ ವಿಷ ನಿವಾರಣಾ ಗುಣಗಳನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ೩೭. ರಸ (ಪಾದರಸ) ಹೊಸ ಗಂಧಕ ಅರಿಸಿನ ಬೆಳುಗಾರ ತುತ್ಥ ಈ ಐದನ್ನು ಸುರದಾಳಿರಸದಲ್ಲಿ ಮರ್ದಿಸಿ ನಿಷ್ಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಲು ಇಲ್ಲವೆ ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷವು ಪರಿಹರ. ಈ ರಸಕ್ಕೆ ಕೃತಾಂತಕುಧರಾಶನಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿದೆ. ೩೮. ಬಾವು ಜಿಗೆಯ ಬೀಜವನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ, ಆ ಜಲದಿಂದ ಸೇವಿಸಲು ಮೃತಸಂಜೀವಿನಿಯಾಗಿ

- ಟಂಕಣ ಮುಶಲೀಕಂದಮು| ಮಂ ಕುಡಿಸುಗೆ ನೀರೊಳಂತುಮಲ್ಲದೊಡಂ ಮೇಣ್
ಪಂಕಜದ ಮೂಲ ಟಂಕಣ| ಮಂ ಕೊಳಲಾಕ್ಷಣದೊಳಟಿಗುಮಹಿಕುಲದ ವಿಷಂ ೩೯
- ಮುಶಲೀಕಂದಂ ಕಟುಕಂ| ಕುಶಲತರಂ ಸರ್ಪದಷ್ಟ ವಿಷಹರಮಕ್ಕುಂ
ವಶಮಲ್ಲದ ವಿಷತತಿಯಂ| ಪ್ರಶಮಿಸುಗುಂ ಕವಿಸರೋಜಭಾಸ್ಕರಮತದಿಂ ೪೦
- ಕೈಪೇಸೋರೆಯೆಸೆವ ಮೂಲಮು| ನಾ ಪತ್ರದ ರಸದೊಳರೆದು ಗೋಮೂತ್ರದೊಳಂ
ಲೇಪಿಸುವುದು ಕುಡಿಸುವುದು ವಿ| ಪಾಪಹರಮಕ್ಕುಂ ವಿವೇಕ ಚೂಡಾರತ್ನಾ ೪೧
- ಸುರದಾರು¹ವರ್ಕ ಲಾಂಗಲಿ¹| ಕರವೀರಂ ಚಿತ್ರಕಂಗಳೆಂಬಿವನೆಂಬಿಂ
ದರೆದುರಗದಷ್ಟನಪ್ಪಂ| ಗಿರದೀಂಟಿಸಲದು ವಿಷಾಪಹಂ ಬುಧಬಂಧೂ ೪೨
- ಉ|| ಪಿಪ್ಪಲಿ ಶೃಂಗಿವೇರ ಮರಿಚಂ ಮೊಸರುಂ ಪೊಸಕೋಷ್ಠಮೆಯ್ಲಿ ಲೇ
ಸಪ್ಪಿನಿದಪ್ಪ ಬೆಣ್ಣೆ ಮಧು ಸೈಂಧವಮೆಂಬಿವನೆಯ್ಲಿ ಕೂಡಿಕೊಂ
ದೊಪ್ಪುವ ಯೋಗಮುಂ ಭರದೊಳಂ ದಧಿ ಮಸ್ತುಕಯುಕ್ತಪಾನದಿಂ
ತಪ್ಪಿಸಿ ಕಾಲದಷ್ಟವಿಷಮಂ ಪರೆಗುಂ ನರರಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ ೪೩
- ಕಂ|| ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕೆಯಂ ಕಟಿಯಿಂ| ದಿರದೀಂಟಲ್ ಘನೆಯ ವಿಷಮದಟಿಗುಂ ಮೇಣ್ ಚಿ
ಚ್ಚರದಿಂ²ದರೆದು² ಗುಡೂಚಿಯು| ನಿರದೀಂಟಲ್ ಕಟಿಯೊಳಂ ವಿಷಘ್ನಮನಿಕ್ಕುಂ ೪೪
- ತಾಟಿ ಮಣಿಶಿಲೆಗಳಂ ಕಾ| ಯ್ದಾಟಿದ ನೀರಿಂದೆ ಕುಡಿಸೆಯುಂ ಮೇಣ್ ನೀರಿಂ
ಬೇಟಿ ತೊಟಿಮಲ್ಲಿಗೆಯೊಳಂ| ಮೀಟಿದ ವಿಷಮಿಟಿಗುಮಿಲ್ಲಿ ಸಂದೆಯಮುಂಟೇ ೪೫
- ಚಂ|| ಸಿರಿಸ ಗುಡೂಚಿ ರಂಜಿಗೆಯುಮೀಶ್ವರಿ ಕತ್ತರಿ ದೇವದಾರು ಕಾ
ಸರಿಕೆ ವರಾಶೃಂಗಂಧಿ ಕಟುಪರ್ಣೆಯನಿಪ್ಪವಣ್ಣಿಯುಕ್ತಮಾ

ಚರಾಚರ ವಿಷಗಳನ್ನು ಕೈಯುತ್ತದೆ. ೩೯. ಬೆಳುಗಾರ ಮುಸಲೀಕಂದಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಇಲ್ಲವೆ ತಾವರೆಬೇರು ಬೆಳುಗಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಹಾವಿನ ವಿಷ ಆ ಕ್ಷಣವೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೪೦. ಮುಸಲೀಕಂದ ಕಟುಕರೋಹಿಣಿಗಳಿಂದ ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು; ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸಿದ ವಿಷಗಳನ್ನೂ ಶಮನ ಮಾಡುವುದೆಂಬುದು ಕವಿಕಮಲಗಳಿಗೆ ಭಾಸ್ಕರನಂತಿರುವವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ೪೧. ಕೈಪೇಸೋರೆಯ ಬೇರನ್ನು ಅದರ ಎಲೆಯ ರಸದಿಂದರೆದು ಗೋಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಲೇಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಕುಡಿಸಲು ವಿಷಪರಿಹರ, ಕೇಳು ವಿವೇಕಚೂಡಾರತ್ನಾ. ೪೨. ಸುರದಾರು ಎಕ್ಕೆ ಲಾಂಗಲಿ ಕರವೀರ ಚಿತ್ರಮೂಲಗಳನ್ನು ಹದವಾಗಿ ಅರೆದು ದಷ್ಟನಿಗೆ ಕುಡಿಸಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ, ಬುಧಬಂಧುವೇ ಕೇಳು. ೪೩. ಹಿಪ್ಪಲಿ ಶೃಂಗಿವೇರ (ಶುಂಠಿ) ಮೊಸು ಮೊಸರು ಹೊಸಕೋಷ್ಠ ಬೆಣ್ಣೆ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಸೈಂಧವಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ ಔಷಧವನ್ನು ಮೊಸರು ಮಜ್ಜೆಗೆಯೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಕಾಲಸರ್ಪದಿಂದಾದ ವಿಷವೂ ನರರಿಂದ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ, ಬುಧೋತ್ತಮಾ. ೪೪. ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕೆಯನ್ನು ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಸರ್ಪವಿಷವೂ ಮತ್ತು ಗುಡೂಚಿಯನ್ನು ಅರೆದು ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೪೫. ತಾರೆ ಮಣಿಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಕಾದಾರಿದ ನೀರಿನೊಡನೆ ಇಲ್ಲವೆ ತೊರೆಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಮಿತಿಮೀರಿದ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ೪೬. ಸಿರಿಸ ಗುಡೂಚಿ ರಂಜಿಗೆ ಈಶ್ವರಿ ಕತ್ತರಿ ದೇವದಾರು ಕಾಸರಿಕೆ ಅಶೃಂಗಂಧಿ ಕಟುಪರ್ಣೆಗಳನ್ನು

ಗಿರಲರೆ ಕಾಡಮಲ್ಲಿಗೆಯೊಳಂ ಕಟಿಯಿಂದತಿಕ್ಕೈವೆಯಪ್ಪ ಕಾ
ಱ್ಕೊರೆಯೆಳಗಾಯ್ಕೊಳುಪ್ಪವ ರಸಪ್ರಸರಂಗಳೊಳೊಂದೆ ಮತ್ತದಂ

೪೭

ಕಂ|| ತೂಗುವುದು ಮೂಱು ಪೊಂಪ(ಣ್ಣ)ಣ! ಮಾಗಿರೆ ಮಾಡುವುದು 'ವಳಿಗೆಯಂ' ಕೆಯ್ಯಿಂದಂ
ನಾಗ ಸುಡಪ್ಪಗೆ ಪೂಸುವು! ದಾಗಲೆ ತತ್ತಾನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನವಿಧಿಯಂ

೪೭

ಇದಮೋಘಮಪ್ಪ ಯೋಗಂ! ಸದಯರ್ ಮುಂ ಪೇಟ್ಟರೊಸೆದು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದೇ
ಇದಮಲ್ಲೆಂದಿಳಿಗೆಲ್ಲಂ! ಸದಮಳ ಗುಣನಿಳಯ ಮಂಗರಾಜಂ ಪೇಟ್ಟಂ

೪೮

ಸಾರ ಕರಂಜದ ಪೊಸಕಾ! ಟ್ಪೀರೆಯ ಧಾತ್ರಿಯ ಸುಬೀಜಮರಿದಾಳಮಿವಂ
ಕ್ಷೀರದೊಳರೆದೀಂಟಲ್ ಸಂ! ಹಾರಿಸುಗುಂ ವಿಷಮವಿಷಮನಿದು ಕೇವಳಮೇ

೪೯

ಕಾರಸೆ ಱಿಂಚಿಗೆ ಬೆಟ್ಟದ! ಬೇರೀಶ್ವರಿ ಹಸ್ತಿಕರ್ಣ ಹತ್ತರಿಕೆಗಳೆ ನಿ
ವಾರಿಸುಗುಮಖಿಲ ವಿಷಗಳ! ನೋರಂತಿರೆ ನಸ್ಯ ಪಾನ ಲೇಪನವಿಧಿಯಂ

೫೦

ಚಂ|| ಧರೆಯೊಳಿದೊಂದು ಚಿತ್ತತರಮಂ 'ತಿಳಿಯಂ' ನರರೊಪ್ಪವಾಚಿದೊಳ್
ಬೆರಸಿರೆ ಕಕ್ಕೆ ಪಲ್ಲವಿಸಿ ಕಂಡೊಡೆ ಮಂದನವಾರದಂದು ಚಿ
ಚ್ಚರದೊಳದಂ ಸ್ಥಿರಂ ಭಜಿಸಿ ಮೂವಳಸಾಗಿಯೆ ಸುತ್ತಿ ನೂಲುಮಂ
ಸರಸಿಜಮಿತ್ರವಾರದೊಳೆ ಮೋನದೊಳೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇರ್ಗಂ

೫೧

ಕಂ|| ಘಮ್ನೆ ಧಾತ್ರಿಯುಮೀಶ್ವರಿ! ಹೆಮ್ಮಿಟಿಲಂಗಳೊಳೆ ಬೆರಸಿ ಮತ್ತಂ ಜಲದಿಂ
ದಮುದ್ರದೊಳರೆದು ಮಾಲ್ಪುದು! ಸಮತ್ತ 'ಚಣಕ'ಪ್ರಮಾಣಮೆನೆ ವಳಿಗೆಗಳಂ

೫೨

ಅವು ದಿವ್ಯಮಪ್ಪ ವಳಿಗೆ! ಇವನೆ ಸುರಕ್ಷಿತದೊಳಿರಿಸಿ ಘನದಷ್ಟಂಗಂ
ಜವದಿಂ ಪೂಸುಗೆ ತತ್ತಾ! ನವಿಶೇಷದೊಳಂ ವಿಷಾಪಹಂ ಬುಧಬಂಧೂ

೫೩

ಸೇರಿಸಿ ಕಾಡುಮಲ್ಲಿಗೆ ಅಂಬಿಲ ಕಹಿಯಾದ ಕಾಡುಸೋರೆಯ ಎಳೆಗಾಯಿಯ ರಸಗಳಲ್ಲಿ ಅರೆದು, ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ೪೭ ಮೂರು ಪೊಂಪಣ (ಚಿನ್ನದ ಹಣ) ತೂಕವಾಗಿರುವಂತೆ ತೂಗಿ ಕೈಯಿಂದ ಗುಳಿಗೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಪದಷ್ಟನಿಗೆ ಪಾನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನವಿಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ೪೮. ಇದು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಔಷಧವೆಂದು ಹಿರಿಯರು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದರು; ಅದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸದ್ಗುಣಸಂಪನ್ನನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. ೪೯. ಕರಂಜದ ಸಾರ ಹೊಸ ಕಾಡುಹೀರೆ ನೆಲ್ಲಿಬೀಜ ಮತ್ತು ಅರಿದಾಳಗಳನ್ನು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಸೇವಿಸಲು ಅತಿಯಾದ ವಿಷವನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸುವುದೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯವೇ? ೫೦. ಕಾರಸೆ ರೆಂಚಿಗೆ ಬೆಟ್ಟದಬೇರು (ಗಿರಿಬೇರು - ಬೇವು?) ಈಶ್ವರಿ ಹಸ್ತಿಕರ್ಣ ಹತ್ತರಿಕೆಗಳ ನಸ್ಯ ಪಾನ ಲೇಪನಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ವಿಷಗಳೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ೫೧. ಲೋಕದ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊ, ಮನುಷ್ಯರು ಒಪ್ಪುವಂತಹ ಸಾಲವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಚಿಗಿತಿರುವ ಕಕ್ಕೆಡವನ್ನು ಶನಿವಾರದಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ, ಮೂರು ಸುತ್ತು ನೂಲನ್ನು ಸುತ್ತಿದ್ದು, ರವಿವಾರದಂದು ಮೌನವಾಗಿ ನೋಡಿ ಅದರ ಬೇರುಗಳನ್ನು ತಂದು ೫೨. ಧಾತ್ರಿ ಈಶ್ವರಿ ಹೆಮ್ಮಿಟಿಲಂಗಳೊಡನೆ ಬೆರಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಚಣಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ೫೩. ಆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತ ವಾಗಿಟ್ಟು ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಕೂಡಲೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಕುಡಿಸಿದರೆ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು.

ಕುಡಿಯಲ್ಪೂಮಾಳದೊಡಂ ಕುಡಿಸಿದನೊಡನುಡವಂಗವಂ ತೆಕ್ಕಿಸಿಕೊಂ ಡೊಡಮವನ ವಿಷಮದಿಬಿಗುಂ ಕುಡು ನಲ್ಲರೊಳಿಂ ಪರಸ್ಪರಂ ತತ್ತ್ವಮದಿಂ	೫೪
ಹತ್ತರಿಗೆ ಹಾಲೆಯೆಲೆಯಂ ಮತ್ತೀಶ್ವರಿ ಕೀರತುಂಡಿಗಳ ಬೇರ್ಗಳನ ತ್ಯುತ್ಸಮದಂಬಲದಿಂದರೆ ಯುತ್ತುಂ ತತ್ತ'ನುಗೆ' ಪೂಸಲಹಿವಿಷಮಿಬಿಗುಂ	೫೫
ದಧಿ ನವನೀತಂ ಮರಿಚಂ ಮಧು ಪಿಪ್ಪಲಿ ಪಂಚಲವಣಮೆಂಬೀ ದಿವ್ಯಾ ಷಧಿಯಂ ಕೊಂಡೊಡೆ ನಾನಾ ವಿಧ ಸರ್ಪಪ್ರಮುಖ ವಿಷಮವಿಷಮಿರದಲಿಗುಂ	೫೬
ಸುರವಾರುಣಿ ಕೆ(ಖ)ರ'ಕರ್ಣೇ ಶ್ವರಿಗಳ್ ಶುಕತುಂಡಿ ಕೈಪೆಸೊರೆಯೊಳ್ಳಿರುಳೊಂ ದಿರಲರೆದೆಹಿಯಲ್ ಪೂಸ ಲ್ಲುರಗವಿಷಂ ಪಱಿಗುಮೆಂದನಮಳಚರಿತ್ರಂ	೫೭
ಎರಡರಿಸಿನಂಗಳೊಳೆ ತಗ ರ ರಸಾಂಜನಮೊಂದಿರಲ್ಪಮರ್ದೀಂಟಲ್ ಮೇ ಣೆರೆದೆ ವಚ್ಚಾದ್ವಯಗಳುಮಂ ಭರದಿಂ'ದಂ ಕುಡಿಸ' ತದ್ವಿಷಪ್ಪಮದಕ್ಕುಂ	೫೮
ಅಂಕೋಲೆ ಚವ್ಯ ವಿಳಂಗಂ ಕುಂಕುಮ ಚಂದನ ರಸಾಂಜನಂ ಮಗಧರುಹಂ ಟಂಕಣಮುಂ ಮಣಶಿಲೆಯುಮಿ ವಂ ಕುಡಿ'ಯಿಸಲಿಬಿಗುಮಖಳ ಜಂಗಮವಿಷಮುಂ	೫೯
ಸುರದಾಳಿ ನೀಲಿ ಉಂಜಿಗೆ ಕರ'ಕರ್ಣಕೆಯೆಂಬಿನಿತಱಿಲೊಳ್ಳೊಪ್ಪುವ ಬೇರಂ ಬೆರಸಂಬಲದಿಂದರೆದೀ ಗರ್ದನಿಸುವ ಘನವಿಷಂಗಳಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ	೬೦
ಸುರದಾಳಿ ನೀಲಿ ಉಂಜಿಗೆ ಯೆರಡರಿಸಿನಮೊಂದಿರಲ್ ವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ ಕರಕರ್ಣ ಬೇಳದ ಬೇರ್ಗಳ ನರೆದು ಕಟುತ್ರಯದೊಳೀಂಟಿಯಹಿವಿಷಮಬಿಗುಂ	೬೧

೫೪. ದಷ್ಟನಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಾದಾಗ ಕುಡಿಸುವವನು ತಾನೇ ಕುಡಿದು ದಷ್ಟನನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರ ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ಆತನ ವಿಷವಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ೫೫. ಹತ್ತರಿಗೆ ಹಾಲೆಎಲೆಗಳನ್ನೂ ಈಶ್ವರಿ, ಕೀರತುಂಡಿಗಳ ಬೇರುಗಳನ್ನೂ ಅಂಬಲದಲ್ಲರೆದು ದಷ್ಟನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಅಹಿವಿಷ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ೫೬. ಮೊಸರು ಬೆಣ್ಣೆ ಮೊಸು ಜೇನುತುಪ್ಪ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಪಂಚಲವಣ ಎಂಬೀ ದಿವ್ಯವಾದ ಔಷಧವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ಮುಖ್ಯ ಸರ್ಪಗಳ ಅತಿಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೫೭. ಸುರವಾರುಣಿ ಕರಕರ್ಣ ಈಶ್ವರಿ ಶುಕತುಂಡಿ ಕಪಿಸೋರೆಯ ತಿರುಳುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಸಲು ಹಚ್ಚಲು ಉರಗವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂದು ಉತ್ತಮ ವೈಕ್ಯಿಯು ಹೇಳಿರುವನು. ೫೮. ಎರಡರಿಸಿನ ತಗರ ರಸಾಂಜನ ಎರಡುಬಜೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅರೆದು ಕೂಡಲೆ ಕುಡಿಸಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೫೯. ಅಂಕೋಲೆ ಚವ್ಯ ವಿಳಂಗ ಕುಂಕುಮ ಚಂದನ ರಸಾಂಜನ ಮಗಧರುಹ (ಹಿಪ್ಪಲಿ) ಬೆಳುಗಾರ ಮಣಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಜಂಗಮ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೬೦. ಸುರದಾಳಿ ನೀಲಿ ರಂಜಿಗೆ ಕರಕರ್ಣಕೆ (ಮರಸಣಿಗೆಡ್ಡೆ) ಎಂಬವರ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಅಂಬಲದಲ್ಲರೆದು ಕೊಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಸರ್ಪ ವಿಷಗಳೂ ಪರಿಹರ. ೬೧. ಸುರದಾಳಿ ನೀಲಿ ರಂಜಿಗೆ ಎರಡರಿಸಿನಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಡಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ಕರಕರ್ಣ ಮತ್ತು ಬೇಲದ ಬೇರುಗಳನ್ನರೆದು ತ್ರಿಕುಟಕೊಡನೆ

¹ಕರ²ಕರ್ಣೆ ಸುರಸಿಯೆರಡಣಿ ವರಮೂಲಂ ಕೈಪೆಸೊರೆಯ ಕಾಟ್ರೀರೆಯ ಬಿ
ತ್ತಿರೆ ಪೋತಿನ ಮೂತ್ರದೊಳಂ ಪರಿಮರ್ದಿಸಿ ಕುಡಿಸಲುರಗತತಿ ವಿಷಮಲಿಗುಂ ೬೨

ಶರಪುಂಖಿ ಯಿಂದ್ರವಾರುಣಿ ಸಿರಿಸದ ಪಣ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಕತ್ತಗಿರಿಯೆಂಬಿವಟಿಗೊಳ್
ಬೆರಸಿದ ಶುಕತುಂಡಿಯುಮಂ ಪರಿಮರ್ದಿಸಿ ಕುಡಿಸಲುರಗವಿಷಮಿರದಲಿಗುಂ ೬೩

ದಳಮುಂ ಶಿರೀಷಸಂಭವ ಪಳಮುಂ ನೀರಿಂದಮರೆದು ಶೋಧಿಸಿ ಬಿಸಿಲೊಳ್
ಕೊಳುಗುಂಬು ಲವಣಮಿಶ್ರದೆ ಕಳೆಗುಂ ಕಾಳಾಹಿ ಮುಖ್ಯ ಬಹುವಿಧವಿಷಮುಂ ೬೪

ಊರಹಿಗಳ್ ಪಿಡಿಯಲ್ ತಿ ಗ್ಲೆರಿಂ ಜಂಭೀರಮೂಲಮುಂ ಸಣ್ಣೆಸಿ ಬೆ
ನ್ನೀರಿಂ ಮೇಣ್ ಕುಡಲದು ಸಂ ಹಾರಿಸುಗುಂ ತದ್ವಿಷಂಗಳಂ ಗುಣನಿಳಯಾ ೬೫

ಅಟವಿಯೊಳಹಿ ಕೊಂಡೊಡದು ತ್ತೆಟದ ವಿಷಂ ಶ್ರೋತ್ರವಲ್ಲಿಯೊಪ್ಪುವ ಬೇರಂ
ಝಟಿತೆಯೊಳೆ ಮೂತ್ರದಿಂ ಕುಡೆ ದಿಟಮಿಲಿಗುಮದನಲನಡಸಿದರಲೆಯ ತೆಟದಿಂ ೬೬

³ಸೊಡರಿಯು³ ಬೇರರುತಾಳಂ ಗುಡೂಚಿಯಾಡುಳಿಚಮೆಂಬಿವಂ ಕಟಿಯಿಂದಂ
ಕುಡಿಯಿಸಲಹಿವಿಷಮಲಿಗುಂ ಕಡುಭರದಿಂ ನಸ್ಯ ಲೇಪ⁴ನಂ ಮಾಟ್ಯ ಬುಧಂ⁴ ೬೭

ಕಟಿಯಿಂದರೆದಿರದೀಂಟಿಸೆ ಹುಲಿಗುಡಿ ಹೆಮ್ಮಿಟಿಲಿ ಬಿಳಿಯ ಗುಂಜಿಯ ಬೇರಂ
ಘಟಿಲನೆ ನಸ್ಯಂಗಯ್ಯ ಲ್ಲಳೇವರಕ್ಕೆಯ್ನೆ ಪೂಸೆ ಘನವಿಷಮಲಿಗುಂ ೬೮

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಮಲಿ॥ ಕಕ್ಕೆ ಮಾದಲ ಪೆರ್ಗುರುಂಟಿಗೆ ಮೊಲ್ಲೆ ಯೀಶ್ವರಿ ಚಂಪಕಂ
ಮೆಕ್ಕೆ ನಾಂಗುಲಿ ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆಯುಂ ಸಮಂತಸಗಂ ಗಡೀ
ಯೆಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿಯವೆಲ್ಲವುಂ⁵ ಕಟಿಯುಂ ಕೊಳುತ್ತಿರೆ ಪೂಸಲಿಂ
ನಿಕ್ಕುವಂ ಕಿಡುಗುಂ ಘನೇಂದ್ರಮುಖ ಪ್ರಚಂಡವಿಷಂಗಳುಂ ೬೯

ಸೇವಿಸಲು ಸರ್ಪವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೬೨. ಕರಕರ್ಣೆ ಸುರಸಿ ಈ ಎರಡರ ಬೇರುಗಳನ್ನೂ ಕಹಿಸೋರೆ
ಕಾಡುಹೀರೆಯ ಬೀಜಗಳನ್ನೂ ಹೋತದ ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಕುಡಿಸಲು ಉರಗವಿಷ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.
೬೩. ಶರಪುಂಖಿ ಇಂದ್ರವಾರುಣಿ ಸಿರಿಸದಹಣ್ಣು ಬ್ರಹ್ಮ (ಕತ್ತಗಿರಿ ಕತ್ತಗಿರಿ ಅಥವಾ ಕತ್ತಗಿರಿ ಒಂದು
ವಿಧ ಔಷಧ ಸಸ್ಯ?) ಶುಕತುಂಡಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಕುಡಿಸಲು ಉರಗವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೬೪.
ದಳ (ತಮಾಲಪತ್ರ) ಮತ್ತು ಶಿರೀಷಫಲಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದರೆದು ಶೋಧಿಸಿ ಉಪ್ಪುನೀರಿನೊಡನೆ
ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾಳಸರ್ಪವೆ ಮೊದಲಾದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬಹುವಿಧ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು.
೬೫. ಊರಿನ ಹಾವುಗಳು ಕಚ್ಚಲು ನೇರಲ ಬೇರನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಬಿಸಿನೀರಿನಿಂದ ಕೊಡಲು
ಆ ವಿಷವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತದೆ. ೬೬. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದರೆ ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿಯ ಬೇರನ್ನು
ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಬೆಂಕಿ ತಗುಲಿದ ಅರಳೆಯಂತೆ ಅದರ ವಿಷನಾಶನವಾಗುತ್ತದೆ. ೬೭.
ಬುದ್ಧಿಂತನು ಸೊಡರಿಯ ಬೇರು ಅರುತಾಳ ಗುಡೂಚಿ ಅಡುಳಿಚ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ
ಕುಡಿಸಲು ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ಮಾಡಿಸಲು ಬಹುಬೇಗನೆ ಅಹಿವಿಷ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ೬೮. ಹುಳಿಗುಡಿ
ಹೆಮ್ಮಿಟಿಲು ಬಿಳಿಯ ಗುಂಜಿಯ ಬೇರನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿಸಲು ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ಮಾಡಿಸಲು
ಕೂಡಲೆ ಸರ್ಪವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುತ್ತದೆ. ೬೯. ಕಕ್ಕೆ ಮಾದಲ ಹೆಗ್ಗುರುಂಟಿಗೆ ಮೊಲ್ಲೆ ಈಶ್ವರಿ ಚಂಪಕ
ಮೆಕ್ಕೆ ನಾಂಗುಲಿ ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ ಎಸಗ ಎಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಂಬಿಲದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಚ್ಚಲು

1. ಕ (ಖ) ರ (ಅ) 2. ಡೆಮ್ಮು (ಜ) 3. ಸೊಡರಿಯ (ಇ) 4. ನಾಂಜನವಿಧಿಯು (ಇ) 5. ನುಗ್ಗಲು
ಬೇಲಮಂ, ಬೆಲ್ಲಮಂ (ಇ)

ಕುರುಟಿಗೆ ಕುಮಾರಿ ಈಶ್ವರಿ ವರಸಿರೆ ಮಗ್ಗುರೆಯೆರ್ಕೆ ಶುಕತುಂಡಿಗಳಂ
ಭರದೊಳರೆದೀಂಟಿ ಕಲಿಯೆಂ| ದಿರದುರಗವಿಷಂ ವಿನಷ್ಟಮಪ್ಪುದು ಪುಸಿಯೇ ೨೦

ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಕಡಸಿಗೆಳೊ| ಕೊಗ್ಗರೆ ಕಲಿಯಿಂದಮಿಟ್ಟ ಹುರುವಳ್ಳಿಯುಮಂ
ಸಿಗ್ಗರೆ ಕುಡಿಸಿಗೆ ಪೂಸುಗೆ| ಯಗ್ಗಲಿಸಿದ ವಿಷಮುಮಲಿವುದೊಂದಚ್ಚರಿಯೇ ೨೧

ಉ|| ಹಿಂಗು ವಿಳಂಗ ವಡ್ಡಿ ಕಟುಕತ್ರಯ ಸೈಂಧವಮುಂ ಫಲತ್ರಯಂ
ಸಂಗತಮಪ್ಪ 'ಪಾರಿ'ಯಜಮೋದ ಪುರಂದರಮೆಂಬಿವಂ ಸಮಾ
ನಂಗಳೆನಲ್ಮೆ ಕೂಡಿ ಪಟಚೂರ್ಣಮನಾಗಿಸಿ ತುಪ್ಪದಿಂ ಕೊಳಲ್
ಶೃಂಗಿ ಮಹೋರಗಾದಿ ವಿಷಸಂತತಿಯಂ ಕಳೆಗುಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ ೨೨

ಕಂ|| ಸುರದಾಳಿ ಕಾಡುಬೇರಗೆ| ಮರಿಚಂ ಬಜೆ ಕಾಗೆದೊಂಡೆ ಬೆಳುಗಣಜಲಿಯಂ
ವಿರಚಿಸಿ ಪಾನದೆ ನಸ್ಯದೆ| ನರಗೋಮಹಿಷಾದಿಗಳ್ಗೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೨೩

ಚಂ|| ಸಿರಿಸ ಸುಗಂಧಿ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲ ಕನ್ನೆಕುಮಾರಿ ಕಕ್ಕೆಯಿ
ಶ್ವರಿಯಜದಂಡೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ವಿಶಾವಿಷಮಾಮಯ ನಿಂಬಬೀಜಮೊ
ಪ್ಪಿರೆ ಸರಸಾಶ್ವಗಂಧಿ ರವಿ ವಾಯಸತುಂಡಿ ಸುದೇವದಾಳಿಯೊಳ್
ಬೆರಸಿರದಟ್ಟು ತುಪ್ಪಮದು^೩ ಪಾನದಿ ಸರ್ವ ವಿಷಘ್ನಮುರ್ವಿಯೊಳ್ ೨೪

ಕಂ|| ಸಾಲದೆ ಫಣವಿಷಮಂ ನಿ| ಮೂಲಿಸಲೀ ಯೋಗಮೊಂದೆ ಹಿಮಮಿಶ್ರದೊಳಂ
ತೈಲಂ ಲೇಪನ ಪಾನದೆ| ಲಾಲಿತ ಗುಣನೆನಿಪ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ ೨೫

ಘನನಾದಿ ಕಾಗೆತೊಂಡೆ| ಕನೆ ಕೂಡಿ ಮಯೂರಪಿತ್ತದೊಳ್ ಬಲಿಯಂ ಚಿ
'ಕನೆ' ಗೋಮೂತ್ರದೊಳಗದಂ| ಜನ ವಿನುತಂ ಕುಡಿಯ ಸರ್ವವಿಷಹರಮಕ್ಕುಂ ೨೬

ಸರ್ಪನ ಪ್ರಚಂಡ ವಿಷಗಳೂ ಅಳಿಯುತ್ತವೆ. ೨೦. ಕುರುಟಿಗೆ ಕುಮಾರಿ ಈಶ್ವರಿ ಮಗ್ಗುರೆ ಎಕ್ಕೆ ಶುಕತುಂಡಿಗಳನ್ನು ಆರೆದು ಅಂಬಲಿದೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಉರಗವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಸುಳ್ಳಾಗುವುದೇ? ೨೧. ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಕಡಸಿಗೆ ಹುರುವಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಲು ಹೆಚ್ಚಿದ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿದೆ? ೨೨. ಹಿಂಗು ವಿಳಂಗ ವಡ್ಡಿ ತ್ರಿಕಟುಕ ಸೈಂಧವ ತ್ರಿಫಲ ಪಾಲೆ ಅಜಮೋದ ಪುರಂದರ (ಕೋಳಿಕಟುಮನಗಡ್ಡೆ) ಎಂಬವನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ವಸ್ತ್ರಗಾಳಿತಮಾಡಿ ತುಪ್ಪದಿಂದ ಸೇವಿಸಲು ಶೃಂಗಿ ಮಹೋರಗಾದಿ ವಿಷಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತದೆ. ೨೩. ಸುರದಾಳಿ ಕಾಡುಬೇರಗೆ ಮೊಸು ಬಜೆ ಕಾಗೆದೊಂಡೆ ಬಿಳಿಯ ಗಣಜಲಗಳನ್ನು ಆರೆದು ಪಾನ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ನರ ಗೋ ಮಹಿಷಾದಿಗಳಿಗಾದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೨೪. ಶಿರೀಷ ಸುಗಂಧಿ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲು ಕನ್ನೆಕುಮಾರಿ ಕಕ್ಕೆ ಈಶ್ವರಿ ಅಜದಂಡೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ವಿಶಾವಿಷಮಾಮಯ (ತಾವರೆದಂಟು) ಬೇವಿನ ಬೀಜ ಕೂಡಿರಲು ಅಶ್ವಗಂಧಿ ರವಿ ವಾಯಸತುಂಡಿ ದೇವದಾಳಿಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅಟ್ಟಿ ಬಂದ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಸೇವಿಸಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ವಿಷಗಳೂ ನಾಶವಾಗುವುವು. ೨೫. ಹಿಮ (ನೀರು) ಮಿಶ್ರವಾದ ತೈಲಲೇಪನ ಮತ್ತು ಪಾನದ ಔಷಧವು ಸರ್ಪವಿಷನಾಶಕ್ಕೆ ಸಾಕೆಂಬುದು ಸಾಧುಸ್ವಭಾವದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೨೬. ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಗಳೊಡನೆ ಮಯೂರಪಿತ್ತವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಗೋಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಅಂಜನ ಮಾಡಲು ಕುಡಿಯಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ವಿಷಗಳೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ.

ಉ|| ಏಪಡೆವಾತೊ ಕೋಷ್ಠ ಮಡುವಾಗಲು ನುಗ್ಗಿ 'ಕಟುತ್ರಿಕಂ ಕರಂ'

ಕೈಪೆಯೆನಿಪ್ಪಲಾಲು ಮುನಿಭೂರುಹಮೂಲ ಕುಮಾರಿ ಸಾರಮ
ಪ್ಪಾ ಪುದಿದತ್ತಗಂಧಿ ಸುರದಾಳಿಯೆನಿಪ್ಪಿವನೆಯ್ನೆ ಕೊಂಡು ಮ
ತ್ತಾ ಪರಿಪಕ್ವಮಪ್ಪ ಕುಟಜೋದ್ಧವ ಬೀಜಯುತಂ ಸುರಕ್ಷಿತಂ

೭೭

ಕಂ|| ಇರಲವಜ ಚೂರ್ಣಮಂ ಬೆರ! ಸರೆದು ಕುಮಾರೀರಸಪ್ರಯುಕ್ತಂಗೆಯ್ದಂ
ದಿರದೀಂಟಿಸೆ ನಸ್ಯಯುತಂ! ಪರಿಹರಿಕುಂ ಸರ್ಪ ವೃಶ್ಚಿಕಾಳಿಯ ವಿಷಮಂ

೭೮

ಮ|| ಹರಿವಾರಂ ಹಸ್ತ ತಾರಾಯುತಮಿರೆ ಭರದಿಂದಂದು ಕರ್ಕೋಟಿಕಾಪ್ಪಂ
ಬೆರಸಂತಾ ಕಾಕತುಂಡೀ ಪ್ರಥಿತಮೆನಿಪ ನಿರ್ಗುಂಡಿಯುಗ್ಗಂ ಲಸ
ಚ್ಚರ ಪುಂಖೀ 'ಪ್ರಷ್ಯಕೋಷ್ಠಿ' ಕ್ಷಿತಿನುತಮೆನಿಪಿಂತ್ಯೆದಟೀಳ್ ಮೂಲಮಂ ತಂ
ದುರಗಂ ಕೊಂಡಂಗಮಾ ಚೂರ್ಣಮನರೆದೇಜಿಯಲ್ ತದ್ವಿಷಂ ನಾಶಮಕ್ಕುಂ

೭೯

ಕಂ|| ಕಿಣುಕುಂಸಾಲೆಯ ಬೇರುಮ! ನಿರದರೆ ತುಪ್ಪದೊಳೆ ಸರ್ಪ (ವರ್) ವೃಶ್ಚಿಕವಿಷಮುಂ
ಪಜೆ'ಪಡುಗುಂ ಕೃತ್ತಿಮದಿಂ! ನೆಜೆದಿದೋಡದಂ ಜನೈಕಮಿತ್ರನ ಮತದಿಂ

೮೦

ಉರಗಂ ಕೊಂಡೊಡೆ ಫೃತದೊಳ್! ಬೆರಸಿದ ಮಧು ಸಮವೆನಲ್ಕೆ ಕುಡಿಸುವುದಜಿಂ
ಪರಿಹರಿಕುಂ ತದ್ವಿಷಮದು! ನಿರುಪಮ ಗುಣೆಯೆನಿಪ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೮೧

ಬಿಳಿಯ ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯ ಬೇ! ರೊಳೆ ನೀಲಿಯ ಮೂಲಮಂ ಸಮಾನಂಗೊಂಡಾ
ಕಳತುಪ್ಪದಿಂದೆ ಕುಡಿಯಿಸ! ಲಟಿಗುಂ ಘಣಿವಿಷಮದಮಲತರ ಗುಣನಿಲಯಾ

೮೨

ಭೂಲೋಕದೊಳೊಂದೊಪ್ಪದಿ! ಸಾಲದೆ ಪಲವೇವುದರೆದುಮರಿದಾಳಯುತಂ
ನೀಲಿಯುಮಂ ಕುಡಿಸುವುದದು! ಕಾಲೋರಗನಗಿದ ವಿಷಮನಾಕ್ಷಣಮಟಿಗುಂ

೮೩

೭೭. ಕೋಷ್ಠ ಮಡುವಾಗಲು ನುಗ್ಗಿ ಕಟುತ್ರಯ ಕಹಿಸೋರೆ ಅಗಸೆಬೇರು ಕುಮಾರಿ ಸಾರತರವಾದ
ಅಶ್ವಗಂಧಿ ಸುರದಾಳಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಪಾಡಲಾದ ಕುಟಜಬೀಜಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ೭೮.
ಅದರ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅರೆದು ಕುಮಾರೀ ರಸದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಸರ್ಪ
ವೃಶ್ಚಿಕಾದಿಗಳ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೭೯. ಹಸ್ತಾನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹರಿವಾರದಲ್ಲಿ (ಭಾನುವಾರ ಅಥವಾ
ಸೋಮವಾರ) ಕರ್ಕೋಟಿಕ ಕಾಕತುಂಡಿ ಎರಡು ವಿಧ ನಿರ್ಗುಂಡಿ ಚರಪುಂಖಿ ಪ್ರಷ್ಯಕೋಷ್ಠಿಗಳೆಂಬ
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಈ ಐದರ ಬೇರನ್ನು ತಂದು ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ಅರೆದು ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಕೊಡಲು ಆ
ವಿಷವು ನಾಶವಾಗುವುದು. ೮೦. ಕಿರುಕುಸಾಲೆಯ ಬೇರನ್ನು ಅರೆದು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಸರ್ಪ
ವೃಶ್ಚಿಕ ವಿಷವೂ ಕೃತ್ತಿಮ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದೆಂಬುದು ಜನೈಕಮಿತ್ರನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೮೧. ಹಾವು
ಕಡಿದಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಸಮಭಾಗವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಕುಡಿಸುವುದರಿಂದ ಅದರ ವಿಷ
ಪರಿಹಾರವೆಂಬುದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣೆಯಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೮೨. ಬಿಳಿಯ ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯ
ಬೇರು ನೀಲಿಬೇರುಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಘಣಿವಿಷ ನಿವಾರಣೆ.
೮೩. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಔಷಧಗಳಿಂದೇನು? ಅದಿರಳ ನೀರಿಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಕುಡಿಸಲು

ಬಜೆಯಶ್ವಗಂಧಿಯಲ್ಲಾ! ರುಜಿಯೆಂಬಿವನರೆದು ಕಟಿಯೊಳಂ ಕುಡಿಸುವುದುಂ
ಭುಜಗೋಗ್ರವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ! ತ್ರಿಜಗದ್ಭೂಷಣನೆನಿಪ್ಪ ಜಿನಮುನಿಮತದಿಂ

೮೪

ಹುಲಿಗಿಲರುಚಾಳದೊಪ್ಪವ! ಫಲಮಂ ಗಣೆಜಿಲೆಯುಮಂ ಸಮಾನಗೊಂಡಂ
ಬಿಲದಿಂದರದಿಂಟಿಸಲದು! ತೊಲಗಿಸುಗುಂ ಫಣೆಯ ವಿಷಮನಪಗತಕುಮತಾ

೮೫

ಅರೆದಿಂದ್ರವಾರುಣೆಯೊಳಂ! ಬೆರಸಿರೆ ಸೇಗುಡಿತೆಯೊಪ್ಪವಂಬಿಲದಿಂದಂ
ಭರದಿಂ ಕುಡಿಸಲ್ಕುರಗೋ! ತ್ವರದ ವಿಷಂ ಪಱಿಗುಮಂದನಪಗತಕಲುಷಂ

೮೬

ಅಂಗುರಮಂ 'ನೀಲಿ'ಯುಮಂ! ಸಂಗತಮಾಗರೆದು ತುಪ್ಪದಿಂದಿಂಟಿಲದಂ
ದೇಂ ಗಹನಂ ಫಣೆಯವಿಷಂ! ಪಿಂಗುವುದಕಳಂಕಚರಿತ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ

೮೭

ಬೆರಸೆಲವದ ಹಗಿನೆಲಹುರಿ! ಯಿರವಂತಿಗೆಯೆಂಬಿವಂ ಲಸದ್ವುಗ್ಗದೊಳಂ
ದರದೀವುದು ಪಾನದೆ ವಿಷ! ಧರವಿಷಮಬಿಗುಂ ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಿಲಕಾ

೮೮

ಚಂ|| ಬೆಳೆದಿರಲಾಚ ಕಕ್ಕಿಗಳಾತಳದೊಳ್ ಕರಮೊಂದುಗೂಡಿ ತಾಂ
ವಿಳಿಸಿತ ಸಿದ್ಧಿಯೋಗದೊಳೆ ಬೇಜವನೊಪ್ಪಿರೆ ತಂದುದೊಂದನೊಂ
ದಳವಿಯೊಳಂಟದಂತಿರಿಸಿ ಚೂರ್ಣಿಸಿ ರಕ್ಷಿತಮಾಗಿರಲ್ಪುದುಂ
ತಳವಲು ತುಂಬೆ ನೆಲ್ಲಿ ತುಳುಕಿಂ ಕಿಣಿನೆಲ್ಲಿಯೆರಬ್ಬುರಂಟಿಕಂ

೮೯

ಉ|| ನಾಗರುಮಾರಿಯೆಂಬಿವಳೊಳೊಂದಿರಲಾಚದ ಚೂರ್ಣಮಂತದಾ
ಯೋಗಮದೊಂದನಿಕ್ಕುಮದನಿಂಬಿನೊಳಿಟ್ಟರಸಂತೆ ಮತ್ತೆಯುಂ
ದಾಗುಡಿ ಸಂದಲಾಬು ಮಡುವಾಗಲು ಕೈಪೆಯನಿಪ್ಪ ಹೀರೆವೊಂ
ದಾಗಿರೆ ಕೈಪೆದೊಂಡೆಯೊಳೆ ಪಿಂದೆಸೆವಿಪ್ಪೆಯ ಮೂಲದೊಳ್ ಕರಂ

೯೦

ಕಂ|| ಸಕ್ಷೀರಕಂಚುಕಂ ಸುಪ! ರೀಕ್ಷಿತದಾ ಪವಳದೊಂಡೆಯಿಂತಿವಳೊಳ್ ಸಂ
ರಕ್ಷಿತ ನೃಪತರು ಚೂರ್ಣಮ! ನೀಕ್ಷಿಸಿ ಮತ್ತೀ ಪ್ರಯೋಗಮಂ ಮಾಟಕ್ಕೆ ಬುದಂ

೯೧

ಕಾಳೋರಗ ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷವೂ ಆ ಕ್ಷಣವೆ ಪರಿಹರ. ೮೪. ಬಜೆ ಅಶ್ವಗಂಧಿ ಇಲ್ಲಾ ಕೋಷ್ಠಗಳನ್ನು
ಅರೆದು ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಸರ್ಪದ ಉಗ್ರವಿಷವೂ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ತ್ರಿಲೋಕಭೂಷಣನಾದ
ಜಿನಮುನಿಯ ಮತವಾಗಿದೆ. ೮೫. ಹುಲಿಗಿಲು ಅರುಚಾಳಗಳ ಫಲ ಗಣೆಜಿಲೆಯನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ
ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿಸಲು ಸರ್ಪವಿಷ ಪರಿಹರ. ೮೬. ಇಂದ್ರವಾರುಣೆಯನ್ನು ಸೇಗುಡಿತೆಯೊಡನೆ
ಅರೆದು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಲು ಉರಗವಿಷವು ಪರಿಹರವೆಂದು ಕಲ್ಪಶೃಂಗಿತನು ಹೇಳಿದನು. ೮೭.
ಅಂಗುರ ನೀಲಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅರೆದು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಫಣವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು
ಉತ್ತಮ ಚರಿತನಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ೮೮. ಎಲವದಹಗಿನು ಎಲಹುರಿ ಇರವಂತಿಗೆ
ಎಂಬಿವನ್ನು ಅರೆದು ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಹಾವಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ಕೇಳು ಸರಸ್ವತೀ ಮುಖತಿಲಕಾ.
೮೯. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಆಚ ಕಕ್ಕಿಗಳು ಬೆಳೆದಿರಲು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸಿದ್ಧಿಯೋಗದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ
ತಂದು, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತಾಗದಂತಿರಿಸಿ, ಚೂರ್ಣ ಮಾಡಿ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ತಳವಲು ತುಂಬೆ ನೆಲ್ಲಿ
ತುರುಚೆ ಕಿರುನೆಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕುರಂಟಿಕ ೯೦. ನಾಗರು ಮಾರಿ ಎಂಬಿವರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರಲು, ಆಚದ
ಚೂರ್ಣವೊಂದೆ ಔಷಧವೆನಿಸಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪವಾಗಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ದಾಗುಡಿ ಅಲಾಬು ಮಡುವಾಗಲು
ಕಹಿಹೀರೆ ಕಹಿತೊಂಡೆ ಇಪ್ಪೆಯ ಬೇರಿನೊಡನೆ ೯೧. ಕ್ಷೀರಕಂಚುಕ ಪವಳದೊಂಡೆಗಳೊಡನೆ ರಕ್ಷಿಸಿದ

ಮ|| ಎರಡುಂ ಪೋಟ್ಟು ಮಾಡಿ 'ಕೌಟಿ'ಯಿಳಗಾಯಂ ತೀವಿ ತಚ್ಚೂರ್ಣಮಂ
ತರದಿಂದೊಂದಣಿಗೊಂದನಂತರೆದಿವಂ ಮಾಡುಂಡೆಯಂ ವಾಮದಾ
ಚರಣಕ್ಕಂ ನೃಪಭೂಜಯುಕ್ತಮನೆ ಮತ್ತಾ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕಾಚಿ ಸಂ
ಕರಮಂ ಪೂಸೆ ತದಂಭಿಯುಗ್ಧಮನಣಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಳಿಸಾ. ವಾರಿಯಂ

೯೨

ಕಂ|| ವಿಹಿತಮದು ಕುಡಿಸುಗೆ ಜನ! ಮಹಿತಂ ವಾಸುಗಿ ವಿಷಾಪಹಂ ತಾಮಿನಿತ
ಕೇಹದಷ್ಟಂಗಂ ಭಾವಿಸೆ! ಮಹದಪಘನರಕ್ಷಣಂ ಸಮಂ ಪೆಟತುಂಟೇ

೯೩

ತೊಣಿಮಲ್ಲಿಗೆ ಪುನ್ನಾಗಂ! ತೊಣಿ ಮಾದಲಮಮೃತವಳ್ಳಿ ಗಿಣಿಮೂಗನ ಬೇರ್
ತೊಣಿದವನ ತೊಟ್ಟಿ ಮುಸ್ತೆಯ! ನುಣಿ ಚೂರ್ಣಪ್ರದುಲಿಗ ಹೊನ್ನಗನ್ನ ಸಮೇತಂ

೯೪

ಮತ್ತು ಕಾಂಚಿಯುಕ್ತಮ! ನಿತ್ಯೋಡೆ ತಚ್ಚೂರ್ಣಮಂ ಮಹೋರಗವಿಷಮಂ
ನಿತ್ಯಜಿ'ಸಲೀಯದಿದುವೆ ಬು! ಧೋತ್ತಮನ ಮತಂ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್

೯೫

ನೆಲದಾಳ್ ದಾಗುಡಿ ಹೇರೀ! ಚಲು ವಾಳಂ ತರಣೆ ತೊಟ್ಟಿ ಹುರುವಳ್ಳಿ ಸದು
ತ್ವಲ ಕಾಗೆದೊಂಡೆ ಸರ್ಪಪ! ವಿಲಸಚ್ಚಂದನ ಸತಕ್ರಪಾನಂ ವಿಷಹಂ

೯೬

'ಗಿರಿಕರ್ಣ'ಕೇಂದ್ರವಾರುಣೆ! ವರಸರೆದಂಬಿಲದೊಳೀಂಟಿಸಂತಲ್ಲದೊಡಂ
ತಿರೆ ಸಹದೇವಿಯನಿಂಬಿಂ! ದರೆ ನೀರೊಳ್ ನಿಂಬೆಯಂ ವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ

೯೭

ಕುರುಟಿಗೆ ಮಗ್ಗಾರೆಗಳೀ! ಶ್ವರಿವರಸು ಕುಮಾರಿಯೆಕೇ ಗಿಣಿಮೂಗನುಮಂ
ಬೆರಸರೆದೀಂಟಲ್ ಕಣಿಯಿಂ! ದುರಗ ವಿಷಾಪಹಮದಷ್ಟದಮಳಚರಿತ್ರಾ

೯೮

ಕನಕಾಖ್ಯಮಕ್ಕೆ ಗಿಣಿಮೂ! ಗನಗಡ್ಡೆಯನಕ್ಕೆ ಕಣಿಯೊಳರೆದೀಂಟಲೊಡಂ
ಮನುಮುನಿಮತದಿಂ ಸರ್ಪನ! ಘನವಿಷಮಣಿಗುಂ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್

೯೯

ಕಕ್ಕೆಯ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಬುಧರು ಯೋಚಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು. ೯೨. ಕೌಟಿಯ ಎಳಗಾಯಿಯನ್ನು
ಎರಡು ಹೋಳುಮಾಡಿ, ಒಂದೊಂದರಲ್ಲೂ ಈ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ತುಂಬಿ ಅರೆದು ಉಂಡೆಮಾಡಿ,
ಎಡಗಾಲಿಗೆ ಕಕ್ಕೆಯ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಬಲಗಾಲಿಗೆ ಆಚದ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಎರಡು ಕಾಲನ್ನೂ ಆ
ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ೯೩. ಅದನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಜನಕ್ಕೆ ಅಹಿತವಾದ ವಾಸುಗಿ ವಿಷ ಪರಿಹರ;
ಅಹಿದಷ್ಟನಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ; ಇದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದುದು ಬೇರೆಯಿದೆಯೆ? ೯೪. ತೊರೆಮಲ್ಲಿಗೆ
ಪುನ್ನಾಗ ತೊರೆಮಾದಲ ಅವೃತವಳ್ಳಿ ಗಿಣಿಮೂಗನ ಬೇರು ತೊರೆದವನ ತೊಟ್ಟಿ ಮುಸ್ತೆಗಳನ್ನು
ಉಲಿಗ ಹೊನ್ನಗನ್ನ ಸಮೇತ ಚೂರ್ಣಿಸುವುದು. ೯೫. ಈ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಕಾಂಚಿ(ರ)ದೊಡನೆ
ಕೊಡಲು ಘಟಸರ್ಪದ ವಿಷವೂ ನಿಲ್ಲಲಾರದೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದ
ಮತವಾಗಿದೆ. ೯೬. ನೆಲದಾಳು ದಾಗುಡಿ ಹೇರೀಚಲು ಮುಡಿವಾಳ ತರಣೆ ತೊಟ್ಟಿ ಹುರುವಳ್ಳಿ
ಉತ್ವಲ ಕಾಗೆದೊಂಡೆ ಸಾಸಿವೆ ಶ್ರೀಗಂಧಗಳನ್ನು ಮಜ್ಜಿಗೆಯೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ವಿಷ
ಪರಿಹರ. ೯೭. ಗಿರಿಕರ್ಣಕೇ ಇಂದ್ರವಾರುಣಿಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು
ಇಲ್ಲವೆ ಸಹದೇವಿಯನ್ನು ನಿಂಬೆರಸದೊಡನೆ ಅರೆದು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕೊಡಲು ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು.
೯೮. ಕುರುಟಿಗೆ ಮಗ್ಗಾರೆ ಈಶ್ವರಿ ಕುಮಾರಿ ಎಕ್ಕೆ ಗಿಣಿಮೂಗಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಕಳಿಯೊಡನೆ
ಸೇವಿಸಿ ವಿಷಪರಿಹರ. ೯೯. ಕನಕ ಎಕ್ಕೆ ಗಿಣಿಮೂಗನ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಕಳಿಯೊಡನೆ ಅರೆದು ಕುಡಿಯಲು
ಸರ್ಪವಿಷವಿಳಿಯುವುದೆಂಬ ಮನುಮುನಿ ಮತವನ್ನು ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ವರಮೆನಿಸಿದಿವೆಯಾ ಬಲು | ಕುರುತಿಗೆ ಹೆಮ್ಮಿಟಿಲು ಹುಲಿಗಿಲು ತುಣುಚೆಯುಮೊಂ
ದಿರಲಾ ಹೆಗ್ಗುವತ್ತಿಗೆ | 'ಯರೆದಂ'ಬಿಲದಿಂದೆ ಕುಡಿಸೆ ಘನವಿಷಮುಟಿಗುಂ ೧೦೦

ಮಡುವಾಗಲ್ ತುಚ್ಚ ಪತ್ರಕ | ವಿಡಂಗ ಖರ್ಜೂರ ಯಷ್ಟಿ ತುಣುಚೆಗಳೆಳೊಂ
ತೊಡಲೇನಾ ದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳಂ | ಕುಡುವುದು ಮಧು ದುಗ್ಧದೊಡನೆ ಘನವಿಷಮುಟಿಗುಂ ೧೦೧

ಜಾಲಂ ಕತ್ತರಿ ಕಾಮನ | ಮೂಲಂ ನಸುಗುನ್ನಿ ಭೃಂಗ ಕರ್ಕೋಟಕಮು
ನೂಲಿಸುಗುಂ ಘನವಿಷಮಂ | ಪಾಲೋಳ್ ಕುಡಿಸವನಧೋಮುಖಾನ್ನಿತಮಾಗಲ್ ೧೦೨

ನೆಲಬೇವು ಬೇವು ಮುಸೈಯು | ಯಲಹುರಿಕುಡಿ ಕಕ್ಕೆ ಮುಸೈ ರವಿಭಕ್ತು ಪಿ
ಪ್ಪಲಿ ಕಾಮನೆಂಬಿವಂ ಮ | ತ್ರಲಸದೆ ಕಾಂಜಿಕದೋಳೀಂಟಿ ಘನವಿಷಮುಟಿಗುಂ ೧೦೩

ನಜುವಲ್ ಮಗ್ಗುರೆಯಕಾಯ್ | ತೊಟ್ಟಿಗೇಗಿಲೆ ದೇವದಾಳಿ ಪಾಲಿಯುಮೆಸಗಂ
ಮೆಣ್ಣೆವರುತಾಳದ ಪನ್ನೆವ | ನೆಣ್ಣೆಯಲ್ ಜಲದಿಂದೆ ಘನೆಯ ವಿಷ ನಿರ್ಹರಣಂ ೧೦೪

ಎಸೆವ ವನಲತೆಯ ಮೂಲಮ | ನಸಿತಾಂಗಾರಕ ಚತುರ್ದಶೀ ದಿವಸದೊಳೊಂ
ದಿಸಿ ಮೋಚರಸದೋಳೀಂಟಿ | ಲ್ಲಸಮಾನಮೆನಿಪ್ಪ ವಿಷಮನದು ಸಂಹರಿಕುಂ ೧೦೫

ದಿನಕರಭಕ್ತು ದಾಂಗುಡಿ | ಘನನಾದಂ ಶೃಂಗವೇರ ಪಿಪ್ಪಲಿ ಕಾಮಂ
ವಿಸುತ ಪುನರ್ನವಿ ಮಧುವೆಂ | ಬಿನಿತಂ ಪಾಲಿಂ ಕೊಳಲ್ ವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ ೧೦೬

ವರಮೇಘನಾದಿ ಕೊತ್ತುಂ | ಬರಿಗಳ್ ಸಮನಾಗಿ ಕೊಂಡು ತಂಡುಲಜಲದಿಂ
ದರೆದಾಬ್ಬ^೧ದಿಂದೆ^೨ ಕುಡಿಸು | ತ್ರಿಲುರಗವಿಷಾಪಹಂ ಭಿಷಗ್ವರಮತದಿಂ ೧೦೭

೧೦೦. ವರವಾಗಿರುವ ಇಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗುರುತಿಗೆ ಹೆಮ್ಮಿಟಿಲು ಹುಲಿಗಿಲು ತುರುಚಿ ಹೆಗ್ಗುವತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು
ಅರೆದು ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಘನವಿಷ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ೧೦೧. ಮಡುವಾಗಲು ಲವಂಗದ
ಚಕ್ಕೆ ಪತ್ರಕ ವಿಡಂಗ ಖರ್ಜೂರ ಯಷ್ಟಿ ತುರುಚಿಗಳೊಡನೆ ಏಲಕ್ಕಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಜೇನು
ಹಾಲುಗಳೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಘನವಿಷನಾಶನ. ೧೦೨. ಜಾಲ ಕಸ್ತೂರಿ ಕಾಮನಬೇರು (ಬೇವಿನ
ಬೇರು) ನಸುಗುನ್ನಿ ಭೃಂಗ ಕರ್ಕೋಟಕಗಳನ್ನು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಿ ಅಧೋಭದ್ರಮುಖನಾಗಿರಲು ಘನ
ವಿಷ ನಿರ್ಮೂಲನವಾಗುವುದು. ೧೦೩. ನೆಲಬೇವು ಬೇವು ಮುಸೈ ಎಲಹುರಿಯ ಕುಡಿ ಕಕ್ಕೆ ಮುಳ್ಳು
ಮುಸೈ ರವಿಭಕ್ತು ಹಿಪ್ಪಲಿ ಕಾಮ ಎಂಬವನ್ನು ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಘನವಿಷ ನಿವಾರಣೆ.
೧೦೪. ನರುವಲು ಮಗ್ಗುರೆಯ ಕಾಯಿ ತೊರೆಗಣಿಜಿಲೆ ದೇವದಾಳಿ ಚಿತ್ರಮೂಲ ಎಸಗ ಅಂಟವಾಳದ
ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅರೆದು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಘನವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೦೫. ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಮಂಗಳವಾರ
ಚತುರ್ದಶೀ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ವನಲತೆಯ ಬೇರನ್ನು ತಂದು ಮೋಚರಸದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ
ವಿಷವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವುದು. ೧೦೬. ಸೂರ್ಯಭಕ್ತ ದಾಂಗುಡಿ ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ಶುಂಠಿ ಹಿಪ್ಪಲಿ
ಕಾಮ ಪುನರ್ನವಿ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಇವಿಷ್ಟನ್ನೂ ಹಾಲಿನಿಂದ ಸೇವಿಸಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೦೭.
ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ಕೊತ್ತಂಬರಿಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹಾಕಿ ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು

ಪಿರಿಯಾಚಲಪಣ್ಣಂ ಕಾ ಸರಿಕನ ಬಿತ್ತಮದುವಳ್ಳಿ ಮೂಲಂಗಿಯ ಬೇ ರರಿಸಿನ ಮಡುವಾಗಲ್ ವಿಷ ಹರಮಕ್ಕುಂ ಬೇಱೆವೇಱೆ ಕಟಿಯಿಂದಿಂಟಲ್	೧೦೮
'ಕರ'ಕರ್ಣೆಯೊಂದನಿಂಬಿಂ ದರೆದಂಬಿಲದಿಂದಮೀಂಟೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ನಿರುತಂ ಸರ್ಪಂಗಳ ವಿಷ ಪರಿದೇಂ ವಿಭು ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ	೧೦೯
ಅರಿಸಿನಮುಂ ಸೈಂಧವಮುಂ ಪರಿಮದೀತ ಪಾಗಲೆಯು ರಸಮುಂ ಮೂತ್ರಂ ಬೆರಸೀಂಟೆ ಬೇಱೆವೇಱವು ಪರಿಹರಿಸುಗುಮುಗ್ರಘನಿವಿಷಂಗಳನಿಳೆಯೊಳ್	೧೧೦
ಝಟಿತೆಯೊಳೆ ನಿಂಬಬೀಜಂ ಕುಟಜದ ಬೇವೇರಸಿಯರೆದು ನೇಱಿಲ ತಿಗುಡಿಂ ಸ್ಫುಟಮಾದ ರಸದೊಳೆಱಿಗು ತೃಟದಹಿವಿಷಮಬಿಗುಮಖಿಳ ಬುಧಜನಮಿತ್ರಾ	೧೧೧
ಗಿರಿಕರ್ಣೆಯಂಕೊಲೆ ಸೂ ಕರಕಂದಂ ಪುತ್ರಜೀವಿಯೆಂಬಿನಿತಱಿಲೊಳಂ ದೊರಕಿದುದೊಂದೊಂದಂ ಪಾ ಲ್ಲೆರಸಿ ಕುಡಲ್ಪುರಗವಿಷಹರಂ ಬುಧಬಂಧೂ	೧೧೨
ಮರಿಚಾಮೃತಲತೆ ಘನರವ ಹರಿದ್ರ ಸಾಮುದ್ರ ಲವಣಮೆಂಬಿಂತಿವಱಿಲೊಳ್ ದೊರಕಿದುದೊಂದಂ ತುಪ್ಪಂ ಬೆರಸರೆದು ಕೊಡಲ್ ವಿಷಾಪಹಾರಮದಕ್ಕುಂ	೧೧೩
ತಿಲಜಯುತಂ ಕುಡಿವುದು ಕಣೆ ಗಿಲಬೇರ್ ಕರ್ಪೂರಮೆಂಬಿವಂ ಮೇಣ್ ಮಡುವಾ ಗಲನೆ ಫಲರಹಿತಮಂ ಕೊಂ ಡಲಸದೆ ಕುಡಿಸಲ್ಯೆ ನಿರ್ವಿಷಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ	೧೧೪
ಮಡುವಾಗಲು ಮಾದಲದೊಳ್ ಪಡೆದಿದುರ್ದನೊಂದನಳೆಯೊಳರೆದು ಬಟಿಕ್ಕುಂ ಕುಡಿಸುಗೆ ಘನೆಯ ವಿಷಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ ವಿಭು ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ	೧೧೫
ನಂಜುಗ್ರಮೆಂದು ನೀಂ ಕರ ಮಂಜಲದೇಕಣ್ಣಾ ತಂಡುಲೋದಕದಿಂದಂ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲಂ [ಕುಡಿಪಿಂ] ಜಿನಮತವಾರ್ಥಚಂದ್ರನಭಿಮತದಿಂದಂ	೧೧೬

ಉರಗವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ವೈದ್ಯರ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೦೮. ಹಿರಿಯ ಈಚಲಹಣ್ಣು ಕಾಸರಿಕನ ಬೀಜ ಅಮೃತವಳ್ಳಿ ಮೂಲಂಗಿಯ ಬೇರು ಅರಿಸಿನ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೦೯. ಕರಕರ್ಣೆ (ಮರಸಣಿಗೆಗಡ್ಡೆ ?) ಯೊಂದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರೆದು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಲು ಸರ್ಪಗಳ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೧೦. ಅರಿಸಿನ ಸೈಂಧವಗಳನ್ನರೆದು ಹಾಗಲೆಯು ರಸ ಮತ್ತು ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಬೆರಸಿ ಕುಡಿಯಲು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿಯೇ ಉಗ್ರವಾದ ಸರ್ಪವಿಷವನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸುತ್ತವೆ. ೧೧೧. ನಿಂಬೆಬೀಜ ಕೊಡಸಿಗೆ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಅರೆದು ನೇರಿಲಚೆಕ್ಕಿಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾವಿನ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೧೧೨. ಗಿರಿಕರ್ಣೆ ಅಂಕೊಲೆ ಸೂಕರಕಂದ ಪುತ್ರಜೀವಿ ಎಂಬಿವುಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಒಂದೊಂದನ್ನು ಹಾಲು ಬೆರಸಿ ಕೊಡಲು ಉರಗವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೧೩. ಮೊಸು ಅಮೃತಬಳ್ಳಿ ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ಹರಿದ್ರ ಸಮುದ್ರಲವಣಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಒಂದೊಂದನ್ನು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಅರೆದು ಕೊಡಲು ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೧೪. ಕಣಿಗಿಲಬೇರು ಕರ್ಪೂರಗಳನ್ನು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಅಥವಾ ಫಲರಹಿತವಾದ ಮಡುವಾಗಲನ್ನು ಅಲಸಿಕೆ ಮಾಡದೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕುಡಿಸಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೧೫. ಮಡುವಾಗಲು ಮಾದಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಒಂದನ್ನು ಅರೆದು ಮಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಲು ಘನವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೧೬. ಇದು ಉಗ್ರವಾದ ವಿಷವೆಂದು ನೀನು ಹೆದರಬೇಡ ಅಣ್ಣಾ, ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಲು ಪರಿಹಾರವೆಂಬುದು ಜಿನಮತವಾರ್ಥ ಚಂದ್ರನಂತಿರುವವನ

- ಇನದಿನದೊಳಿಂದ್ರವಾರುಣಿಯನೆ ನೀಂ ಮೋನದೊಳೆ ತಂದು ಮಡಗಿ ಬಲಿಕ್ಕುಂ
ಕನ್ನಟಕೊಂಡಂಗೀವುದು! ವಿನುತಂ ಸತ್ತಂಡುಲೋದಕದೊಳೆ ವಿಷಪ್ಪಂ ೧೧೭
- ಗರುಗದ ಬೇರ್ ಗಣಜಲೆಯೆಂ! ಬೆರಡರೊಳೊಂದಾವುದಾದೊಡಂ ದೊರಕಲದಂ
ಭರದಿಂದಮಕ್ಕಿಗರ್ಚೆಂ! ದರೇವುದು ವಿಷಮನಂತದಲಿಗುಮವತ್ಯಂ ೧೧೮
- ಸಾಲದೆ ಫಣೆಯ ವಿಷಕ್ಕಂ! ನೀಲಿಯ ಬೇರೊಂದೆ ಪ್ರಳಿಯೊಳರೆದೀಂಟುಗದಂ
ಬಾಲಾಬಲಾದಿಯಜಿಯಲ್! ಭೂಲೋಕದೊಳೆಜಿಪಿದಂ ಬುಧಂ ಮಂಗರಸಂ ೧೧೯
- ಅರೆದೀಶ್ವರಿಯಂ ಪ್ರಳಿಯಿಂ! ದಿರದೀಂಟಲ್ಯೆ ಫಣೆಯ ವಿಷಮದಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ
ಸ್ತರಪ್ರ ಜಿನೇಂದ್ರಚರಣ! ಸ್ವರಾಜಾಂತಕರಣ ಶುದ್ಧಭಿಮತದಿಂದಂ ೧೨೦
- ಗೋಜಿಹ್ವೆ ವಿಷ್ಣುಶ್ರುತೆ ವಿ! ರಾಜಿತ ನಿರ್ಗುಂಡಿ ಮೊಲೆಯಲಿಹೂಲಿಗಳಂ
ಯೋಜಿಸಿ ಜಲದಿಂ ಕುಡಿಸೆ ಮ! ನೋಜವದಿಂ ವಿಷಮನಟಿಪುಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ೧೨೧
- ಭಿನ್ನಗುಣಪ್ರದಮಿಂತಿವು! ಸನ್ನತಮನಿಪರ್ಜುನಂ ಕುಮಾರಿಯುಮಂ ತಾಂ
ಬನ್ನಿಯಿವೊಂದೊಂದಂ ಸಂ! ಪನ್ನಗುಣಂ ನೀರೊಳರೆದು ಕುಡಿಸೆ ವಿಷಪ್ಪಂ ೧೨೨
- ತೊಳೆಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಸಮೂಲಮ! ನರವುದು ನೀರಿಂದೆ ಮೇಣ್ ಸುನಿಂಬೆಯ ಬೇರಿಂ
ಪಟಿಪಡುಗುಂ ಸರ್ಪವಿಷಂ! ಪಟಿತೇಂ ಮದ್ದುಗಳಿವರ್ಕೆ ದೊರೆಯಿಸಿಸುಗುಮೇ ೧೨೩
- ಇಂಗುಳಮಂ ದಾಂಗುಡಿಯುಮ! ನಂಗುರಮಂ ನೀಲಿ ಶೈಲಕರ್ಣಕೆಯೋರೊಂ
ದಂ ಗುಣನಿಧಾನ ಕೊಡು ಪಾ! ನಂಗೊಳೆ ನೀರಿಂದಮುರಗವಿಷಹರಮಕ್ಕುಂ ೧೨೪
- ಟಂಕಣ ಸಹದೇವಿಗಳುಂ! ಪಂಕರುಹದ ಕಂದಮಿಂದ್ರವಾರುಣಿಯವಟಿಪುಂ
ಸಂಕಿಸದೋರೊಂದಂ ನೀ! ರಿಂ ಕುಡಿವುದು ಸರ್ಪದುಗ್ರವಿಷಹರಮಕ್ಕುಂ ೧೨೫

ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ. ೧೧೭. ಸೋಮವಾರದಂದು ಇಂದ್ರವಾರುಣಿಯನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ತಂದಿಟ್ಟು, ಬಳಿಕ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೧೮. ಗರುಗದ ಬೇರು ಗಣಜಲೆ ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಯಾವುದಾದರೊಂದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೧೧೯. ಫಣೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ನೀಲಿಯ ಬೇರೊಂದೆ ಸಾಲದೆ? ಇದನ್ನು ಹುಳಿಯಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಯುವುದನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಹೆಂಗಸರಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತ ಮಂಗರಾಜನು ತಿಳಿಸಿದನು. ೧೨೦. ಈಶ್ವರಿಯನ್ನು ಹುಳಿಯಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಸೇವಿಸಲು ಫಣವಿಷವು ಆಗಲೆ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಮನ್ಮಥಪ್ರಿಯಾದ ಜಿನೇಂದ್ರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಅಂತಕರಣಶುದ್ಧನ ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ. ೧೨೧. ಗೋಜಿಹ್ವೆ (ಬೆಂಡೆ) ವಿಷ್ಣುಶ್ರುತೆ ನಿರ್ಗುಂಡಿ ಮೊಲ್ಲ ಎಲಹೂಲಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಮನೋವೇಗದಿಂದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೧೨೨. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅರ್ಜುನ ಕುಮಾರಿ ಬನ್ನಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಸಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೨೩. ತೊರೆಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು ಬೇರುಸಹಿತವಾಗಿ ಅಥವಾ ನಿಂಬೆಯ ಬೇರನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಸರ್ಪವಿಷಪರಿಹರ, ಇಂತಹ ಮದ್ದುಗಳಿಗೆ ಸರಿಸಾಟಿಯಾದ ಬೇರೆ ಮದ್ದುಗಳಿವೆಯೆ? ೧೨೪. ಇಂಗುಳ ದಾಂಗುಡಿ ಅಂಗುರು ನೀಲಿ ಶೈಲಕರ್ಣಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಉರಗವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೨೫. ಟಂಕಣ ಸಹದೇವಿ ಕಮಲದ ದಂಟು ಇಂದ್ರವಾರುಣಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಸರ್ಪವಿಷನಿವಾರಣೆ.

ಸುಗಮಮನಿಸಿರ್ಪ ಹೆಗ್ಗರು! ಟಿಗೆಯಂ ಮೇಣ್ 'ಚುಂಚಿನೆ'ಸೆವ ಬೀಜಂಗಳುಮಂ
ಸೊಗಯಿಪ ಜಲದಿಂ ಕುಡಿಸಲ್! ವಿಗತವಿಷಂ ತಪ್ಪದಕ್ಕುಮಿದು 'ಪರಮಾರ್ಥಂ'²

೧೨೬

ಮುದದಿಂದ ನೆಲಾವರೆಯಂ! ಸದಯಂ ನೀರಿಂದೆ ಕುಡಿಸೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕೊಂ
ದುಧಿರವಂ ಪೇಟ್ಟಿನಿದಂ! ಸದಮಳಗುಣನಿಧಿಯೆನಿಪ್ಪ ಮಂಗಳವೀಂದ್ರಂ

೧೨೭

ಮಾಲಿನಿ|| ಪುರುಜನಪತಿಮುಖ್ಯರ್ ಪೇಟ್ಟಿ ವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರಾಂ
ತರದೊಳೊಗೆದುದಿಂತೀ ಬಿಂದುಮಾತ್ರಪ್ರಮಾಣಂ
ವಿರಚಿತಮಿದು ವೈದ್ಯಂ ಪೂಜ್ಯಪಾದಾಖ್ಯೊಂದಂ
ಪರಹಿತಕರತಂತ್ರಂ ತತ್ತ್ವಪಂಚಂ ಮದೀಯಂ

೧೨೮

ಮ|| ಸ್ತು|| ಘನಮಪ್ಪೀ ಜನ್ಮಕಾಂತಾರದ ನಡುವೆ ಮಹಾಘೋರದುಃಖಂಗಳಿಂ ಕೆ
ಮೈ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು ಜೀವಂಗಳಿಗೆ ಮನುಜತಾಪ್ತಾಯೀ ದುರ್ಲಭಂ ತ
ನ್ಮನುಜತ್ವಂ ಮುಖ್ಯಮೆಲ್ಲಾ ಪುರುಷರ ಪುರುಷಾರ್ಥಂಗಳೊಳ್ ತಾನಿದೆದಾ
ತನುಗಂ ಸಂರಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ ವಿರಚಿಸಿದ ಗುಣೋತ್ತಂಗನೆಂ ಮಂಗರಾಜಂ

೧೨೯

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ
ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತ ಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ
ಕಲಾಗಮೋತ್ತಂಗ ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ನಿರ್ವಿಷ ಪಾನಾಧಿಕಾರಂ

ಪಂಚಮಂ

೧೨೬. ಒಳ್ಳೆಯದಾದ ಹೆಗ್ಗರುಟಿಗೆ ಅಥವಾ ಚುಂಚಿನ ಬಿಜಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ತಪ್ಪದೆ
ವಿಷಪರಿಹರ. ೧೨೭. ಸಂತೋಷವಾಗಿ ನೆಲಾವರೆಯನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ನಿರ್ವಿಷವೆಂದು
ಉದಧಿರವನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠಗುಣೆಯೂ ಆದ ಮಂಗಳವಿಯು ಹೇಳಿದನು. ೧೨೮. ಆದಿತೀರ್ಥಂಕರರೇ
ಮೊದಲಾದ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ ವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರದಿಂದ ತೆಗೆದ ಬಿಂದುಮಾತ್ರದಷ್ಟು ಪೂಜ್ಯಪಾದಾದಿಗಳಿಂದ
ವಿರಚಿತವಾದ ಈ ವೈದ್ಯವು ಪರಹಿತಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ೧೨೯. ಜನ್ಮಗಳ ದೃಷ್ಟಾರ್ಥದ ನಡುವೆ ಮಹಾಘೋರ
ದುಃಖಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು ಬದುಕುವ ಜೀವಗಳಿಗೆ ಮನುಜತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದೇ ದುರ್ಲಭವಾಗಿದೆ. ಈ
ಮನುಜತ್ವವು ಎಲ್ಲಾ ಪುರುಷರ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದೆಂದು ಬಗೆದು ಈ ಶರೀರಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ
ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ಇದನ್ನು ವಿರಚಿಸಿದನು.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತ ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ
ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ
ನಿರ್ವಿಷಪಾನವೆಂಬ

ಐದನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ಷಷ್ಠಾಧಿಕಾರಂ

ಅಂಜನ ಪ್ರಕರಣಂ

ಕಂ|| ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಕೃತಿಯೆನಿಪ್ಪಾ ವಿಭುವಂ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥನಂ ವಂದಿಸಿ ಸ
ದ್ಭಾವಂ ಸಕಳ ಸಮಾಶ್ರಿತ| ಪಾವನನೆನಿಪಂ ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಿಳಕಂ

೧

ಕಂಜಾಸನೆಯಂ ವಿಷಭಯಂ| ಭಂಜನೆಯೆನಿಸಿದ್ ದೇವಿ ಪದ್ವೆಯ ನಯದಿಂ
ದಂ ಜಾನಿಸಿ ಭೇದವ್ವಂ| ಗಂಜನ ದಿವ್ಯಾಷಧಂಗಳಂ ವಿರಚಿಸುವೆಂ.

೨

ಮ|| ಕವಿತಾಕಾಮಿತ ಕಾಮಧೇನುವನದಂ ವಿದ್ಯಾಮದ ವ್ಯಾಪ್ತನಿಂ
ದೆ ವಿಘಾತಂ ಸ್ಫುಟಮಾಗದಂತೆ 'ಸುಧೆಯಂ' ತಾಂ ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರಜ್ಞರ
ಪ್ರವರನ್ಯಗೇ ಹಿತಾರ್ಥಮಾಗದಿತ ಸದ್ವ್ಯಾನ್ಯೈಕನಿಷ್ಠರ್ ದಿಟಂ
ಸುವಿನಿಷ್ಠಾಮೃತ ಮಂತ್ರಮಂ ಕುಡುಗೆ ಪೇಲ್ಪಿಂತೀ ಪ್ರಯೋಗಂಗಳಿಂ

೩

ತನುವಿಂದಾನನಮಲ್ಲಿಯುಂ ಶುಭಕರಂ ಮತ್ತಲ್ಲಿ ತೋರ್ಪೀ ವಿಲೋ
ಚನಮೆಂಬಂತಿರೆ ಲೇಸು ಲೇಪನಮದರ್ಶಂ ಪಾನಮಾ ಪಾನದಿಂ
ವಿನುತಂ ತನ್ನಯನಾಂಜನಂ ಬಲುಹೆನಿಪ್ಪಾ ತಾರತಮ್ಯಂಗಳಿಂ
ಜನತಾಸ್ತುತ್ಯ ದೃಗಂಜನಂ 'ಜನಹಿತಂ' ವಕ್ಷ್ಯಮಿನ್ಮಂತಜಿಂ

೪

ವ|| ಅದಂತೆಂದೊಡೆ

೧. ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಸ್ವರೂಪನೆನಿಸಿರುವ ಉತ್ತಮ ಭಾವನಾಯುತವಾದ ಸಕಲಕ್ಕೂ ಆಶ್ರಯದಾತನಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ
ಸರಸ್ವತೀಮುಖತೀಲಕನೂ ಆದ ಪ್ರಭು ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ೨. ಕಮಲಾಸನೆಯೂ ವಿಷದ
ಭಯವನ್ನು ದೂರಮಾಡುವವಳೂ ಆದ ದೇವಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ವಿನಯದಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಸರ್ವದ್ರವ್ಯನಿಗೆ
ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಂಜನದ ದಿವ್ಯಾಷಧಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ೩. ಮಂತ್ರಜ್ಞರೂ ಪರಹಿತಧ್ಯಾನೈಕನಿಷ್ಠರೂ
ಆದವರು ಕವಿತಾ ಕಾಮಿತ ಕಾಮಧೇನುವನ್ನು ವಿದ್ಯಾಮದವೆಂಬ ವ್ಯಾಪ್ತನಿಂದ ಭೇದಿಸದೆ ಸುಧಾವೃತವನ್ನು
ಮಾಡಿ ಅನ್ಯರಿಗೆ ಹಿತಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ
ಪ್ರಯೋಗಮಾಡಲಿ. ೪. ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಮುಖವು ಶುಭಕರವಾದುದು; ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತೂ
ಉತ್ತಮವಾದುವು; ಲೇಪನ, ಅನಂತರ ಪಾನ, ಆ ಪಾನಕ್ಕಿಂತ ಅಂಜನ ಹೆಚ್ಚಿನದು ಎನ್ನುವಂತಹ
ತಾರತಮ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜನಮೇಚ್ಛೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾದಂತಹ ನೇತ್ರಾಂಜನ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವುದು.

ಕಂ|| ಹಿಪ್ಪಲಿ ಚಿತ್ರಕ ಶಿವೇ ಲೇ| ಸಪ್ತ ರಸಂ ಮೇಱಸು ಪೇರ್ಗುರುಂಟಿಗೆಯಿವನಿಂ
ತೊಪ್ಪುವ ಸೈಂಧವಯುತಮಂ| ತುಪ್ಪದೊಳೆಸೆ ನಿಮಿಷದಿಂ ವಿಷಘ್ನಮೆನಿಕ್ಕುಂ

೫

ರಸ ಗಂಧಕ ಮಾಕ್ಷಿಕಯುತ| ಮೇಸವಾ ವಾಕುಚಿಯ ಬೀಜ ನೀಲಿಗಳಂ ಮ
ದೀಸಿ ನಿರ್ಗುಂಡಿಯ ಕಕ್ಕೆಯ| ರಸದಿಂದೆಚ್ಚಿಯ ವಿಷಹರಂ ಗುಣನಿಲಯಾ

೬

ಪಾತಾಳಗರುಡನಲವಂ| ಸೂತಂ ಸತ್ಪ್ರಜೀವಿ ಕುನಟಿ ವಿಳಂಗಂ
ಭೂತಳಮುಲಿಗೆ ವಿಷಘ್ನಮಿ| ದೇತೊದಳೆಚ್ಚಿ ಪುಳಿಯೊಳಿವಜ್ಜು'ನು'ಯೋಗಂ

೭

ಮ|| ಇಲಿಪಾಪಾಣಾ ಮಯೂರತುತ್ಸಮಮೃತಂ ಪಾಪಾಣಾ ಭೃತ್ಯಲ್ಲಪ್ತಾ^೨
ವಿಲಸದ್ಗಂಧಕ ಪುತ್ರಜೀವಿಯಿಗಿಲುಂ ಕರ್ಪೂರ ತೈಲಾಹ್ವಮಿಂ
ಗುಲಿಕಂ ನಾಗರಮಿಪ್ಪೆ ಕಪ್ಪರಿಗಳಂ ತನೂತ್ರದಿಂ ಮದೀಸಿ
ಟಿಂಬೊಲಿದೇಪ್ಪುತಮಮಪ್ಪ ಜೇನಘೃತದಿಂದವ್ಯಾಕುಳಂ ನಿರ್ವಿಷಂ

೮

ಉ|| ಅಂಜಿಕೆಯೆಂಬುದೇಕೆ ಫಣಿ ಕೊಂಡೊಡೆ ಸಾವಡಸಿರ್ಪುದೇ ಕರಂ
ರಂಜಿತಪುತ್ರಜೀವಿಯನೆ ಗೋವಿನ ದುಗ್ಧದೊಳೊಂಟಿ ಪೂಸೆ ಮ
ತ್ತಂಜನ ನಸ್ಯದಿಂದಡರ್ಡ ನಂಜಿಲಿ'ದೊಡುಗುಮೆಂತೆನಲ್ಪಹಾ
ಮಂಜಿನ ಪುಂಜಮರ್ಕಕರದಿಂದಲಿ'ವಂತಲಿ'ಗುಂ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್

೯

ಕಂ|| ಹಿಪ್ಪಲಿ ತುತ್ಥಂ ಸೈಂಧವ| 'ವಿಪ್ಪರಿಯುಂ' ವಿಶ್ವಮೀಶ್ವರಿಯುಮೆಂಬಿನಿತಂ
ತಪ್ಪದೆ ಕಣ್ಣೆಸೆ ವಿಷಮೇ| ನಿರ್ಪುಡೆ ಪುಳಿಯಿಂ ನೃಮೂತ್ರದಿಂ ಭೂತಳದೊಳ್

೧೦

ಶಾ|| ಮೂಱುಂ ವತ್ಸರಮಪ್ಪಿನಂ ಬೆಳೆದುದು ಪರ್ವಿದುರ್ದಂ ನೋಡಿ ಬೇ
ರೂಱಿ'ರ್ದಾ ಪುಳಿಹೀರೆಯಂ ನಯದೊಳಂ ತಂದಿದುರ್ದಂ ಮತ್ತಮಿಂ
ಪೇಲಿಲ್ಪುವಿಕೆ ಗವ್ಯ ಮಾಹಿಷಮೆನಿಪ್ಪೀ ಕ್ಷೀರದಿಂದಟ್ಟು ಮೆ
ಯ್ಲೋಲಿ' ತದ್ವಿಷಹಂ ಜಲಾಂಜನ ಲಸನ್ನಸ್ಯಪ್ರಯೋಗಂ ಹಿತಂ

೧೧

ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ೫. ಹಿಪ್ಪಲಿ ಚಿತ್ರಕ ಅಗುಳುಶುಂಠಿ ಪಾದರಸ ಮೇಱಸು ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆಗಳನ್ನು
ಸೈಂಧವದೊಡನೆ ತುಪ್ಪದಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೬. ಪಾದರಸ ಗಂಧಕ ಜೇನುಮೇಣ
ಬಾವಂಜಿಬೀಜ ನೀಲಿಗಳನ್ನು ಅರೆದು ನಿರ್ಗುಂಡಿ ಮತ್ತು ಕಕ್ಕೆಯ ರಸದಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ.
೭. ಪಾತಾಳಗರುಡ ಎಲವ ಪಾದರಸ ಪುತ್ರಜೀವಿ ಮಣಶಿಲೆ ವಿಳಂಗಗಳನ್ನು ಹುಳಿಯೊಡನೆ ಅಂಜನ
ಮಾಡಲು ವಿಷಘ್ನವೆಂಬುದು ಲೋಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಔಷಧವಾಗಿದೆ. ೮. ಇಲಿಪಾಪಾಣಾ ಮಯೂರ
ತುತ್ಥ ಅಮೃತ ಪಾಪಾಣಾ ಭೃತ್ತು ಕಲ್ಲುಹೂವು ಗಂಧಕ ಪುತ್ರಜೀವಿ ಅಗಿಲು ಕರ್ಪೂರತೈಲ ಇಂಗುಲಿಕ
ನಾಗರ ಇಪ್ಪೆ ಕಪ್ಪರಿಗಳನ್ನು ಆತನ ಮೂತ್ರದಿಂದ ಮದೀಸಿಟ್ಟು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು
ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೯. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದರೆ ಸಾವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆ ಬೇಡ, ಪುತ್ರ
ಜೀವಿಯನ್ನು ಹೂವಿನ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಹಚ್ಚಲು ಅಂಜನ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಸೂರ್ಯಕಿರಣದಿಂದ
ಮಂಜಿನ ರಾಶಿ ನಾಶವಾಗುವಂತೆ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೧೦. ಹಿಪ್ಪಲಿ ತುತ್ಥ ಸೈಂಧವ
ಮೈಲುತುತ್ಥ ವಿಶ್ವ ಕ್ಷಾಶ್ವರಿ ಎಂಬಿಷ್ಟನ್ನೂ ಹುಳಿ ಮತ್ತು ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ.
೧೧. ಮೂರು ವರ್ಷ ಬೆಳೆದು ಹಬ್ಬಿ ಬೇರುಬಿಟ್ಟು ಹುಳಿಹೀರೆಯನ್ನು ತಂದು ಆವಿಕ (ಆಡು) ಹಸು
ಮತ್ತು ಎಮ್ಮೆ ಹಾಲಿನಿಂದ ಅಟ್ಟು ನೀರಿನೊಡನೆ ಅಂಜನ ನಸ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ವಿಷಪೂರಿತನಿಗೆ

ಕಂ|| ರಸಮರುತಾಳದ ಪೊಳ್ಳ| ರಸಮಂಬುಧಿಫಳಮುಮಿಟ್ಟಿಯಂಕೊಲೆಬೀ
ಜಸಮೇತಂ ನಸ್ಯಂಜನ| ಮೇಸವ ನೃಮೂತ್ರದೊಳೆ ತದ್ವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ ೧೨

ಚಂ|| ಹುಲಿಗಿಲಬೀಜ ಸೈಂಧವ ಕಟುತ್ರಯ ಬಿಲ್ವಫಲಂ 'ನಿಶಾ'ದ್ವಯಂ
ಜಲಧಿತರಂಗಮರ್ಕ ಕತಕಾಸ್ತಿಗಿಳೆಂಬಿವನೊಂದುಗೂಡಿ ಸಂ
ಚಲಿಸದೆ ನಿಂಬೆಯೊಳ್ ಪುಳಿಯೊಳೊಂಟಿಸೆ ನಸ್ಯಮನಂತೆ ಮಾಡಲಾ
ಬಲುಗರಳಂ ಮಹೋರಗವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ ಧರೆಯೊಳ್ ಬುಧೋತ್ತಮಾ ೧೩

ಕಂ|| ಬೆರಸಿಂಧವಾರುಣೆಯೊಳೊಂ| ದಿರೆ ಬೆಳುಗಾರಮನೆ ಸ್ಥೂಮಾಗರೆದುದನಂ
ತಿರಿಸಿ ಪೊಗೆಯೊಳ್ ಬಲಿಕ್ಕುಂ| ನರಮೂತ್ರದೊಳೆಚ್ಚಿ ಸರ್ವವಿಷಮಿರದಬಿಗುಂ ೧೪

ವಾರಿಧಿಫಳಮುಂ ಬಜೆ ಕಾ| ಲ್ಪೀರೆಯ ಬಿತ್ತು ಸಮಾನಮಾಗಲ್ವಂ ಜಂ
ಭೀರದ ರಸದಿಂದೆಚ್ಚಿ ನಿ| ವಾರಿಸುಗುಂ ನಸ್ಯದಿಂ ಮಹೋರಗವಿಷಮಂ ೧೫

ಮಣಿರಂಗಂ|| ಪುತ್ರಜೀವಿಯ ದಾಂಗುಡಿ ನೆಗ್ಗಿಲ್
ಪತ್ರಕಂ ಅಜಮೋದ ಸಮೇತಂ
ಮೂತ್ರದಿಂದಹಿ ಕೊಂಡ ನರಂಗಂ
ನೇತ್ರಯುಗ್ಮದೊಳೆಚ್ಚಿ ವಿಷಘ್ನಂ ೧೬

ಕಂ|| ನೆಲ್ಲಿಯ ಬೀಜಂ ಗುಂಜಿಯು| ಮಲ್ಲಂ ಕರ್ಕೋಟ ವಜ್ರಲತೆ ಖರ್ಜೂರಮಿ
ವೆಲ್ಲವನಾಮ್ದಿ ಮರ್ದಿಸಿ| ನಿಲ್ಲದೆ ಕಂಗುಂಗಿಯೆಣ್ಣೆಯಿಂದೆಸೆ ವಿಷಹಂ ೧೭

ಚಂ|| ಬಲಿದುದು ತದ್ವಿಷೂಚಿಯಹಿಂಕೊಂಡ ವಿಷಂ ಪಿರಿದಾದುದೆಂದು ಮ
ಮ್ಲ ಮಜುಗಲ್ವದೇಕೆ ಬೆಳೆದಿಂಗುಳದೊಳ್ ಗುಲಮಂ ಪುನರ್ನವೀ
ವಿಲಸಿತ ಮೂಲಸೈಂಧವಯುತಂ ಮರಿಚಾನ್ವಿತಮೆಚ್ಚಿ ಕಣ್ಗೆ ನಿ
ಮ್ವಲಮಿನಿಸಿದುರ್ ನಿಂಬೆರಸಂಗಳೊಳಂತವರ್ಗಂ ಸುಖಾವಹಂ ೧೮

ಒಳ್ಳೆಯದು. ೧೨. ಪಾದರಸ ಅರುಟಾಳದ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ ಸಮುದ್ರಫಲ ಇಟ್ಟಿ ಅಂಕೋಲೆಬೀಜಗಳನ್ನು
ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಸ್ಯ ಅಂಜನ ಮಾಡಿದರೆ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೩. ಹುಲಿಗಿಲಬೀಜ ಸೈಂಧವ ತ್ರಿಕಟುಕ
ಬಿಲ್ವಫಲ ಎರಡರಿಸಿನ ಜಲಧಿತರಂಗ ಅರ್ಕ ಕತಕ ಏಲಕ್ಕಿ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನಿಂಬೆಹುಳಿಯೊಡನೆ
ಕುಡಿಸಲು, ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಮಹೋರಗನ ಮಹಾವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು ಬುಧೋತ್ತಮಾ.
೧೪. ಇಂದ್ರವಾರುಣೆ ಬೆಳುಗಾರಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂಮಾಗಿ ಅರೆದು ಹೊಗೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿ, ಅನಂತರ ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ
ಹಚ್ಚಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೧೫. ಸಮುದ್ರಫಲ ಬಜೆ ಕಾಡುಹೀರೆಯ
ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ನಿಂಬೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಲು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಮಹೋರಗನ ವಿಷವೂ
ಪರಿಹರ. ೧೬. ಪುತ್ರಜೀವಿ ದಾಂಗುಡಿ ನೆಗ್ಗಿಲು ತಾಳೀಸಪತ್ರ ಅಜಮೋದಗಳನ್ನು ಮೂತ್ರದೊಡನೆ
ಕೂಡಿಸಿ ಹಾಪು ಕಡಿದವನ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೂ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೧೭. ನೆಲ್ಲಿಯಬೀಜ
ಗುಂಜಿ ಶುಂಠಿ ಕರ್ಕೋಟ ವಜ್ರಲತೆ ಖರ್ಜೂರ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹುಳಿಯಲ್ಲಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಕಂಗುಂಗೆ
ಎಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೮. ಹಾಪು ಕುಟ್ಟಿದ ವಿಷ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾರಿಭೇದಿ ಅತಿಯಾಯಿತೆಂದು
ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಇಂಗುಳದಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಪುನರ್ನವಿ ಮೂಲಸೈಂಧವ ಮೊಸುಗಳನ್ನು

ಕಂ|| ಏಪಡಮಾತೋ ಸರ್ವವಿ ಪಾಪಹಮಿದೆ ಸಾಲ್ಗು ಮಗಧರುಹ ಮರಿಚಮುಮಂ
ಜೀಪಾಳಮಿವಂ ಸಮಮ! ಪ್ತಾ ಪಾಂಗಿಂದಜಸು(ನ)ಮೂತ್ರದಿಂದರೆವುದಿದಂ

೧೯

ಸುಲಲಿತಮೆನಿಸಿದ ನಿಂಬೆಯ! ಪುಳಿಯೊಳ್ ತೊಯ್ದುಟ್ಟು ಪೊಗಿಯೊಳಂ ಕಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಿ
ಕೈಲಸದೆ ನೃಮೂತ್ರದಿಂದೆಸೆಪಲವಳೊಳೆಂ ಘಣಿವಿಷಪ್ಪಮಿಂತಿದುಮಿಳೆಯೊಳ್

೨೦

ಕುರುಟಿಗೆಯೆಲೆಯಂ ಕಟಿಯಿಂ! ದರೆದೀಂಟಿಸೆ ಬಿಟ್ಟಿ ಕೆ ಪೊಗುಂಟಿಗೆಯೊಂದಂ
ನರಮೂತ್ರದ ಕಣ್ಣೆಸೆಯ! ಲ್ಲುಗನ ವಿಷಮಲಿಗುಮೆಂಬುದೇಂ ಕೇವಳಮೇ

೨೧

ಉ|| ಸಾರಮೆನಿಪ್ಪ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲಯಿಟ್ಟಿ ಪುನರ್ನವಾಖ್ಯೆ ಖಿ
ಜೂರಫಲಂ ಸಮುದ್ರಫಲ ದಾಂಗುಡಿಯುಂ ಕತಕಾಸ್ಥಿಯುಂ ತ್ತಜೆಂ
ಚಾರು ಸುದುಗ್ಧ ಕೆಂಚುಕಮುಮಂ ಮಧುವಿಂದೆ ವಿಮರ್ದಿತಂ ವಲಂ
ವಾರಿಯೊಳೆಚ್ಚಿ ತೇದು ಘಣಿವಿಷವಿಷಾಪಹಮೊಂದೆ ಸಾಲದೇ

೨೨

ಕಂ|| ವರಪದ್ಮಕೇಸರಂ ನಾಗರಮಿಂಗಳುದೆಸೆವ ಪಣ್ ಪುನರ್ನವಿಯಿವಳೊಳ್
ಬೆರಸೆರೆ ಮುಸ್ತೆಯುಮಂ ಕೊಂ! ಡರೆವುದು ಜಂಭೀರರಸದೊಳಂ ಭಾವಯುತಂ

೨೩

ವಳಿಗೆಗಳಂ ಮಾಲ್ಪುದವಂ! ಘಳಿಲನೆ ಘಣಿ ಕೊಂಡವಂಗೆ ಕಣ್ಣೊಳೊಳಂ ಸಂ
ಚಳಿಸದ ಮಾಲ್ಪಿಯೊಳೆಸಲಾ! ಗಳೆ ಪಟಿಗುಂ ಘಣಿವಿಷಂಗಳುಂ ಗುಣನಿಲಯಾ

೨೪

ಶಶಿಕಾಂತ|| ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗ! ಲ್ಲಂಜರಸದಿಂ ಕ
ಣ್ಣಂಜನಮದಾಗಲ್! ನಂಜೆಬಿಡು ಪೋಕುಂ

೨೫

ಕಂ|| ಬಿಜುವದಣೆ ತುಣುಚಿಯಾಸಡಿ! ಯೆರನಫಳಂ ನಾಗಚಂಪಕಂ ನೆಲ್ಲಿಯ ಬಿ
ತ್ತಿರಲರೆದು ಪೂಗರಸದಿಂ! ದುರಗಂ ಕೊಂಡಂಗೆ ಕಣ್ಣೆಸಲ್ವಿಷಮಲಿಗುಂ

೨೬

ಹಾಕಿ ಮರ್ದಿಸಿ ನಿಂಬೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಅವರಿಗೆ ಸುಖವಾಗುವುದು. ೧೯. ಸರ್ವವಿಷ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಇದೇ ಸಾಕೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯಮಾತಾಗಿದೆ; ಮಗಧರುಹ ಮೆಣಸು ಜೀಪಾಳಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹಾಕಿ ಅಡಿನ ಮೂತ್ರದಿಂದರೆದು ೨೦. ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿರುವ ನಿಂಬೆಯ ಹುಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸಿ ಹೊಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ಬಳಿಕ ಬೇಸರಮಾಡದೆ ನಂಮೂತ್ರದಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ಘಣಿವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು, ಇನ್ನು ಕಾಲೋಕ್ತದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಹಲವರಿಂದೇನು? ೨೧. ಕುರುಟಿಗೆಯೆಲೆಯನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿಸಲು, ಬಳಿಕ ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆಯನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾತೇ? ೨೨. ಸಾರವತ್ತಾದ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲು ಇಟ್ಟಿ ಪುನರ್ನವಿ ಖಜೂರಫಲ ಸಮುದ್ರಫಲ ದಾಂಗುಡಿ ಕತಕ ಏಲಕ್ಕಿ ಲವಂಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಚಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಹಾವಿನ ಪೊರೆಗಳನ್ನು ಮಧುವಿಂದ ಮರ್ದಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇದು ಹಚ್ಚುವುದೊಂದೇ ಘಣಿ ಕಟ್ಟಿದ ವಿಷ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ೨೩. ಕಮಲಕೇಸರ ನಾಗರ ಇಂಗಳದ ಫಲ ಪುನರ್ನವಿಗಳನ್ನು ಮುಸ್ತೆಯೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ನಿಂಬೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಭಾವನೆ ಮಾಡಿ ಅರೆಯುವುದು. ೨೪. ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿ ಹಾವು ಕಟ್ಟಿದವನಿಗೆ ಕೂಡಲೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಆ ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೨೫. ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಕಂಜರಸದಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷವಳಿವುದು. ೨೬. ಬರುವದಣೆ ತುರುಚಿ ಅಸಡಿ ಎಗಚಿ ಹಣ್ಣು ನೆಲ್ಲಿಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಅಡಿಕೆ ರಸದಿಂದ ಉರಗ ಕಟ್ಟಿದವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಾಶನ.

ಶ್ರು|| ಪೋಷಂ ಸಪ್ತಾಕ್ಷಿ ನಿರ್ಗುಂಡಿ ಲಶುನ ಗಿರಿಕ^೧ನ್ಯಾ^೨ಭಿಧಾನಂ ಲವಂ^೩ಗೋ
ರೋಷಾಶೇಷಾರ್ಥ^೪ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಮನಿಪ ಲಸತ್ಪಾರದಂಗೂಡಿ ಹೇಚ್ಚು
ತೀ ಪಟ್ಟಂ ಮರ್ದಿತಂ ಯೋಗದೊಳಿಡುವೆ ವಿಶಿಷ್ಟಾಂಜನಂ ಕಣ್ಣಿಗಲ್ ನಿ
ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ತಾಮಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಘನ ವಿಷಮನದೇ ತೀರ್ಪುಗುಂ ಭವ್ಯಬಿಂಧೂ ೨೭

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ|| ನೀಲಿ ಮಾದಲ ಮಾರ್ಕಕಂ ಬಜೆ ಮುಂಡಿ ಟಂಕಣ ಸಿಂ^೧ದುಕು
ಬಾಳ^೨ಮುಂ ಕಟುಕತ್ರಯಂ ತಗರಂ ಪುನರ್ನವಿಯಿಪ್ಪೆಯೊ
ಳೊಲ್ಲಮೊಪ್ಪುವ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಲೊಕ್ಕಿ ಖಿಚೋರ ಪುಷ್ಕರಮೂಲ ನಿ
ವಾರ್ತಕಮಪ್ಪ ಕರಂಜಮುಂ ಮಧು ಕೂಡೆ ಜಂಚೆಗೆಯೆಂಬಿವಂ ೨೮

ಕಂ|| ಬೆರಸ(ಸಿ)ರೆ ಗಾಂಧಾರಿ ಗುಣೋ! ತ್ವಯುತ ಖಜೂರ ಯೋಗಮಂ ತೇದೇಚ್ಚ
ಲ್ಯುರಗ ವಿಷದಷ್ಟನಕ್ಷಿಗಿ ದರರೇ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಿಂದೆ ನುಡಿಗುಂ ನಡೆಗುಂ ೨೯

ಪಾತಾಳಗರುಡ ಪಿಪ್ಪಲಿ! ಸೂತಾನ್ವಿತ ಪುತ್ರಜೀವಿಯಂ ಮರ್ದಿಸಿರಲ್
ಪೂತಾರ್ಧಕರಸದಿಂ ಪಡೆ! ಮಾತೇಂ ನೀರಿಂದೆ ತೇದೇಸಲ್ ವಿಷಮಬಿ^೩ಗುಂ ೩೦

ಮಾಗಧ ಮಯೂರಶಿಖಿಯುಂ! ದಾಗುಡಿ ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿ ತುತ್ಥ ಪರ್ಪಾಟಕಮೋ
ದಾಗಿ ಬಜೆಯಾಟರೂಪಕ! ಯೋಗಮಿಂದುಂಜನದೊಳಿಹಿವಿಷಂಗಳನಬಿ^೩ಗುಂ ೩೧

ಮ|| ತರದಿಂದಿಂಗಳಮಗ್ನಿವಳ್ಳಿ ಮಗಧೋದ್ಭೂತಾನಲಂ ಸಿಂಹಿ ಕೇ
ಸರಿಬೀಜಂ ಹಯಗಂಧಿನೀ ರಸನಿ ಭದ್ರಾಕ್ಷಿಪ್ರಭೇದಂಗಳೊಳ್
ಬೆರಸಿದಾರ್ ಬಜೆ ಕೃಷ್ಣಗುಂಜಿಗಳುಮಂ ಕೂಡಗ್ನಿವತ್ಪಾಖ್ಯದೊಳ್
^೧ಖಿರ^೨ಮೂತ್ರ ಪ್ರವಿಮರ್ದಿತಾಂಜನಮಿದುಂ ತೇದೇಚ್ಚು ನೇತ್ರಂಗಳೊಳ್ ೩೨

ಕಂ|| ನರಮೂತ್ರದೊಳಂ ತೇದೆ! ಚ್ಚರಿದಿನೆಸುವ ಸರ್ಪವಿಷಮ ವಿಷಮಾಕ್ಷಣದೊಳ್
ಪರಿಹರಿಕುಮಲ್ತೆ ಮುಗುಳೇಪ್ಪರವಿಭು ಮಂಗರಸನಭಿಮತಂ ತಪ್ಪುಗುಮೇ ೩೩

೨೭. ತ್ರಿಕಟುಕ ಸಪ್ತಾಕ್ಷಿ ನಿರ್ಗುಂಡಿ ಅರಿಸಿನ ಗಿರಿಕನ್ನಿಕೆ ಲವಂಗ ಉರೋಷಾ ಸಮಸ್ತ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದವನಿಸುವ
ಉತ್ತಮ ಪಾದರಸಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಈ ಅರನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿದ ಔಷಧವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಘನ
ವಿಷವು ನಿಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗುವುದು, ಕೇಳು ಭವ್ಯಬಿಂಧೂ. ೨೮-೨೯. ನೀಲಿ ಮಾದಲ ಜೇನುಮೇಣ ಬಜೆ
ಮುಂಡಿ ಟಂಕಣ ಸಿಂದುಕ ಬಾಳ ತ್ರಿಕಟುಕ ತಗರ ಪುನರ್ನವಿ ಇಪ್ಪೆಯ ಬೇರು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಲೊಕ್ಕಿ
ಖಿಚೋರ ಪುಷ್ಕರಮೂಲ ಕರಂಜ ಮತ್ತು ರಂಜಿಗಳನ್ನು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಗಾಂಧಾರಿ ಗುಣೋತ್ಕರ
ಖಜೂರಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಔಷಧಮಾಡಿ ತೇದು ಸರ್ಪದಷ್ಟನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಆತನು
ನುಡಿಯುವನು, ನಡೆಯುವನು. ೩೦. ಪಾತಾಳಗರುಡ ಪಿಪ್ಪಲಿ ಪಾದರಸ ಪುತ್ರಜೀವಿಗಳನ್ನು ಶುಂಠಿಯ
ರಸದಿಂದ ಮರ್ದಿಸಿ ನೀರಿನಿಂದ ತೇದು ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಾಶನ. ೩೧. ಮಾಗಧ ಮಯೂರಶಿಖಿ
ದಾಗುಡಿ ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿ ತುತ್ಥ ಪರ್ಪಾಟಕ ಬಜೆ ಆಟರೂಪಕಗಳ ಔಷಧವನ್ನು ಅಂಜನ ಮಾಡಿದರೆ ಅಹಿ
ವಿಷನಾಶನ. ೩೨. ಇಂಗಳ ಗಿರಿಕಣಿಕೆ ಮಗಧರುಹ ಚಿತ್ರಮೂಲ ಸಿಂಹಿ ಕೇಸರಿಬೀಜ ಅಶ್ವಗಂಧಿ
ಲವಂಗ ಭದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬಜೆ ಕೃಷ್ಣಗುಂಜಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅಗ್ನಿಮುಖದಲ್ಲಿ ಕತ್ತೆಯ
ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಮರ್ದಿಸಿ ತೇದು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚುವುದು. ೩೩. ಇದನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ತೇದು
ಹಚ್ಚಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸುವ ಸರ್ಪವಿಷವೂ ಆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಹರವೆಂಬ ಮುಗುಳೇಪ್ಪರದ ರಾಜನಾದ

ಚಂ|| ಕೊಡಸಿಗೆ ನಾಗದಾಳಿ ವರಚಂಪಕ ನಾಂಗುಲಿ ಪೆರ್ಗುರಂಟಿಗಂ
'ಸೊಡರಿಪ(ಸ)' ನಾಗಸರ್ಪಮೆಸವೀಶ್ವರಿ ಕನ್ನೆಕುಮಾರಿ ಪುಟ್ಟಿಪ್ಪಾಣ್
ಪ್ರೇಮವಿಗೈಗಂಧಯುಕ್ತ ಮರುಗಂ ದವ್ವನೋಡ್ವಪ್ಪ ಬೀಜಮೆಂಬಿವಂ
ಬಿಡದರೆ ಗವ್ಯಮೂತ್ರದೊಳೆ ತದ್ವಟಕಂಗಳುಮಂ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂ

೩೪

ಕಂ|| ಇರಿಸಿ ಮೊಲೆವಾಲೊಳೆಚ್ಚುಗಿ ನರಗಂ ಪಲತೆದ ಸರ್ಪವಿಷಮ ವಿಷಂಗಳ್
ಪರಿಹರಿಕುಂ ತನುರಕ್ಷಣಾ ಕರಯೋಗಮಿದೊಂದೆ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೩೫

ಹುಲಿಗಿಲೆರಂಡದ ವ್ಯಕ್ತೋ! ತ್ವಳ ಬಂಧೂಕಂ ಪಟೋಲ ಪಥ್ಯಯುತಂ ಪಿ
ಪ್ಪಲಿಯಂ ನರಮೂತ್ರದೊಳಿಂತಲಸದೆ ತೇದೆಚ್ಚಲಹಿಹುಲಂಗಳ ವಿಷಮುಂ

೩೬

ಎರಡರಿಸಿನಮಂ ಬಿಲ್ವಂ! ಸಿರಿಸದ ಕುಸುಮಂ ರಸಾಂಜನಂ ತ್ರಿಕಟುಕಮಂ
ಬೆರಸಿ ಕರಂಜದ ಬಿತ್ತಮು! ನರೆ ನರಮೂತ್ರದೊಳೆಸಲ್ ವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ

೩೭

ಮಾತೇಂ ನೃಮೂತ್ರದಿಂದಂ! ಶ್ವೇತ ಪುನರ್ನವಿಯ ಮೂಲಮಂ ತೇದೆಚ್ಚಲ್
ಭೂತಳದೊಳ್ ಘಣೆಕುಲವಿಷ! ಭೀರ್ತಗ್ ಹಿತಂ ವಿಷಘ್ನಮಿದು ಕೇವಳಮೇ

೩೮

ಮರಿಚಂ ನಾಗರಮುಂ ಬಜೆಯಿರುತಾಳದ ಪ್ಪಾಣ್ ಸಮುದ್ರಫಲಮೆಂಬಿವಲೊಳ್
ದೊರಕಿದುದೊಂದಂ ಪ್ರಳಯಿಂ! ದಿರದೆಚ್ಚಲ್ಪುರಗವಿಷಮನದು ಸಂಹರಿಕುಂ

೩೯

ಉ|| ರಾಸಭ ಗೋಮಹಿಷ್ಯಜ ನೃಮೂತ್ರದೊಳಂ^೧ ತಿಲಿಮುಚ್ಚಿ^೨ ನೆಲ್ಲಿಯೆಂ
ಬೀ ಸುಲಭಂಗಳಪ್ಪ ಕುಜಪಕ್ವ ಫಲಸ್ಥರಸ ಪ್ರಯುಕ್ತಮಂ
ಕಾಸುವುದಿಂತಿದು ಸಮಮೆನಲ್ ವಿಧಿಯಿಂ ಗುಟಪಾಕಮಪ್ಪಿನಂ
ಬೇಸುವುದಿಂತಿವಂ ತಲಿಗೈಯೋಳ್ ಬಿಸಿಯಾಟದ ಮುನ್ನ ಪೊಯ್ತು ನೀಂ

೪೦

ಮಂಗರಾಜನ ಮಾತು ತಪ್ಪಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ೩೪-೩೫. ಕೊಡಸಿಗೆ ನಾಗದಾಳಿ ಚಂಪಕ ನಾಂಗುಲಿ ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಸೊಡರಿಪ (ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ?) ನಾಗಸರ್ಪ ಈಶ್ವರಿ ಕನ್ನೆಕುಮಾರಿ ಪುಟ್ಟಿಪ್ಪಾಣ್ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಸುಪಾಸನಾಯುಕ್ತವಾದ ಮರುಗ ದವನದ ಬೀಜ ಎಂಬಿವನ್ನು ಹಸುವಿನ ಗಂಜಳದಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಮೊಲೆಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೇದು ಹಚ್ಚಲು ನರರಿಗಾದ ಹಲವು ವಿಧದ ಸರ್ಪವಿಷಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ಶರೀರರಕ್ಷಣೆಯಾಗಲು ಈ ಔಷಧವೊಂದೆ ಸಾಕೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೩೬. ಹುಲಿಗಿಲು ಹರಕು ಬಂಧೂಕ ಪಟೋಲ ಅಳಿಲೆಕಾಯಿ ಹಿಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ತೇದು ಹಚ್ಚಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಸರ್ಪಗಳ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೩೭. ಎರಡರಿಸಿನ ಬಿಲ್ವ ಶಿರೀಷದ ಹೂವು ರಸಾಂಜನ ತ್ರಿಕಟುಕ ಕರಂಜದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೩೮. ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಿನಿಂದೇನು? ಬಿಳಿಯ ಗಂಜಲೆಯ ಬೇರನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ತೇದು ಹಚ್ಚಲು ಭೂತಳದ ಘಣೆಕುಲದ ವಿಷದಿಂದ ಹೆದರುವವರಿಗೆ ಹಿತವಾಗಿ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯವೇ? ೩೯. ಮೊಸು ನಾಗರ ಬಜೆ ಅರುತಾಳದ ಕಾಯಿ ಸಮುದ್ರಫಲಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಒಂದನ್ನು ಹುಳಿಯಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಾಶನಾಗುವುದು. ೪೦. ಕತ್ತೆ ಹಸು ಎಮ್ಮೆ ಆಡು ನರಮೂತ್ರಗಳನ್ನು ನಿಂಬೆ ಮತ್ತು ನೆಲ್ಲಿಯೆಂಬೀ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಹಣ್ಣಿನ ರಸದೊಡನೆ ಕಾಯಿಸಿ ಒಂದು ಹದದಲ್ಲಿ ಗುಡಪಾಕವಾಗಿ ಬೇಯಿಸಿ ಬಿಸಿಯಾರದ ಮುಂಚೆ ತಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ತು

1. ಸೊಡರಿಸ (ಇ) 2. ಕಾರಯುಕ್ತ ಮುರುಗಂಧಪ (ಇ) 3. ಕುಲದುಗ್ರವಿಷಂ (ಇ) 4. ತಿಲಿಮುಚ್ಚಿ ತಿಲಂ ಮುಚ್ಚಿ (ಇ)

ಮ||ಬೆರಸಂತಲ್ಲಿ ಕಟುತ್ರಿಕಂ ತ್ರಿಘಳೆಯುಂ ತುತ್ಥಂ ಶಿಲಾಧಾತು ಖಿ
ಪ್ಪರಿಯೆಂಬಿತಿವುಮಂ ಪಲಾರ್ಥದನಿತಂ ತಚ್ಚೋರಗಮಂ ಕೂಡಿ ನೀಂ
ಭರದಿಂ ಮರ್ದಿಸಿದಂತದಂ ಮಡಗಿರಲ್ ಸಂರಕ್ಷಿತಂ 'ತೆಂಗಿ'ನೋಳ್
ನಿರುತಂ ಪೊಂಬೆಸಣಿ ಪ್ರಮಾಣದನಿತಂ ಕಣ್ಣೆಚ್ಚಲಂತಾಕ್ಷಣಂ

೪೧

ಕಂ|| ಸ್ವಲ್ಪಮನಂತಾ ಗುಳಿಗೆಯು| ನಲ್ಲೋರಗವಿಷದಿನಿಟೆದ ಮಜುದಿನಮವನುಂ
ಜಲ್ಮಿಸದೆ² ಕಣ್ಣೆಸಲ್ಪದು| ತಲ್ಪಿತಮಂ ಕಟಿವುದುಟೆದ ಮದುರ್ಗಗಳೊಳವೇ

೪೨

ಬಾದೇಂ ನಿಂಬೆಯ ಪುಳಿಯಿಂ| ತೇಡೆಚ್ಚು ಸಮುದ್ರಫಲಮನಕ್ಷಿಗಳೊಳ್ ಕೆಂ
ಪಾದೊಡೆ ಸಾಯಂ ದಷ್ಟಂ| ಭೇದಿಸದಿರ್ ಜೀವಿಕುಂ ಶಿರಕಂಪನದಿಂ

೪೩

ಮ|| ಸ್ತ|| ಇದು ಸಿದ್ಧಂ ಸಾರಮಪ್ಪಾ ಪಲವು ಮತದೊಳಂ ನೋಡಿ ಪೇಚ್ಚೊಪ್ಪದಂಗಳ್
ಸುದಯಾರ್ಥಸ್ಥಾಂತ ಮಂಗಳಗಳವಡೆ ನುಡಿದೀಯಂಜನಾಂಗಾಧಿಕಾರಂ
ವಿದಿತಂ ತಾನಾಗೆ ಭವ್ಯಾವಳಿಗಜಿಪಿದ ಮರ್ತ್ಯಕಮಾನ್ಯಂ ಸವಿಘ್ನಾ
ಸ್ತದ ಕರ್ಮಂ ಕೆಚ್ಚು ದಿವ್ಯಾಂಗನೆ ವಲಮೆನಿಪಂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾವಿನೋದಂ

೪೪

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿ ಪಾರಗ ಶ್ರೀಪೂಜ್ಯಪಾದ
ಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತ ಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಳಾಗಮೋತ್ತಂಗಳ
ಮಂಗಳವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ಅಂಜನಾಧಿಕಾರಂ

ಷಷ್ಠಂ

೪೧. ತ್ರಿಕಟು ತ್ರಿಫಲೆ ತುತ್ಥ ಶಿಲಾಧಾತು ಖಿಪ್ಪರಿ ಎಂಬಿವುಗಳ ಅರ್ಥ ಪಲದಷ್ಟು ಚರ್ಚಿಸಿ
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮರ್ದಿಸಿ ತೆಂಗಿನ ಚಿಪ್ಪಿನೊಳಗೆ ರಕ್ಷಿಸಿಟ್ಟು ಹೊನ್ನಿನ ಪ್ರಮಾಣದಷ್ಟನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಆ ಕೂಡಲೆ
ಹಚ್ಚಬೇಕು. ೪೨. ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗ ಉರಗವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾದ ಮರುದಿನ ಯಾವ ಯೋಚನೆಯೂ
ಇಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಆ ಗುಳಿಗೆಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು;
ಇದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಬೇರೆ ಮದ್ದುಗಳಿಲ್ಲ. ೪೩. ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಿನಿಂದೇನು? ನಿಂಬೆಯ ಹುಳಿಯಿಂದ
ಸಮುದ್ರಫಲವನ್ನು ತೇದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗಿ ತಲೆ ನಡುಕವಿದ್ದರೆ ದಷ್ಟನು ಸಾಯದೆ
ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ೪೪. ಇದು ಸಿದ್ಧವೆಂದು ಸಾರಾಂಶರೂಪದಿಂದ ಹೇಳಿದ ಹಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು
ತಿಳಿದು ಹೇಳಿದ ಔಷಧಗಳು ಅರ್ಥಹೃದಯನಾದ ಮಂಗಳರಾಜನಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿರಲು ಈ ಅಂಜನಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ
ಮನುಜವಂದಿತನೂ ವಿಘ್ನರೂಪದ ಕರ್ಮನಾಶದಿಂದ ದಿವ್ಯಶರೀರಿಯೂ ಆದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾವಿನೋದನು
ಭವ್ಯಾವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಹೇಳಿದನು.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತ ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ
ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗಳರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳು
ಅಂಜನಾಧಿಕಾರವೆಂಬ

ಆರನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ಸಪ್ತಮಾಧಿಕಾರಂ

ನಸ್ಯ ಪ್ರಕರಣಂ

ಕಂ|| ಶ್ರೀನಿಳಯನೆನಪನು ನೆನೆ! ದಾ ನಮಿತ ಸುರಾಧಿನಾಥ ಜಿನಪತಿಯಂ ಮ
ನ್ಯಾಸದೊಳಿರಿಸಿ ನಯದಿಂ ಭೂನುತಮಂ ನಸ್ಯಕರ್ಮಮಂ ವಿರಚಿಸುವೆಂ

೧

ನಸ್ಯಂಗಳಿಂದ ತನುಸಾರಸ್ಯಂ ಪಿರಿದಕ್ಕುಮಖಿಲವಿಷಮಟಿಗುಂ ತ
ನಸ್ಯಮಿದೆ ಮುಖ್ಯಮಿಂ ಸ! ವ್ಯಸ್ಯವ ಶಿರಃಪ್ರಧಾನಮೆಂಬುದುಜೆಂದಂ

೨

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಮ|| ಸ್ತು|| ಅರಿದಾಳಂ ಗಂಧಕಂ ರಾಮರ ಲಶುನಯುಗಂಗೂಡಿ ತತ್ಪೂಜದೊಳ್ ತ
ಳ್ತರೆ ಮೂತ್ರಂ ದೇವದಾಳಿಪ್ರಥಿತ ರಸದೊಳೊಂದಾಗಿ ಮೂಗಿಗೆ ನಸ್ಯಂ
ದೊರೆಕೊಂಡಾ ನಾಗದಷ್ಟಂಗರೆ ನಯನದೊಳ್ 'ನೀವ'ಲಂತಾ ವಿಧಿಜ್ಞ
ಸ್ಥಳಂ ಮಾತಾಟ ನೋಟಂ^೧ ಗತಿಮತಿಗಳವಂಗಕ್ಕುಮಾ ಮುನ್ನಿನಂದಂ

೩

ಮ|| ಮಿಸುಗುತ್ಪರ್ಷ ರಸಂ ಸಮುದ್ರಫಲಮುಂ ಜೀಪಾಳಮಂಕೋಲಬೀ
ಜಸಮಂ ತಾನರುತಾಳದೊಪ್ಪವ ಫಲಂ ಸಂದಿಟ್ಟಿಯೊಳ್ಳೀಜದಿಂ
ಮೆಸಗೊಂಡಂತವನೊಂದುಗೂಡರೆ ನೃಮೂತ್ರಾಕಲ್ಪಿತಂ ನಸ್ಯಮೀ
ಕ್ಷಿಸಲೆಲ್ಲಾ ವಿಷಮಂ ಗಡಂ ಕಿಡಿಸುಗುಂ ಶಿಷ್ಟೇಷ್ಟಕಲ್ಪದ್ರುಮಾ

೪

ಉ|| ನಾಗರ ತುಪ್ಪಕೇರೆ ಲಶುನಂ ರಸ ರಾಮರಮೆಂಬಿವೆಲ್ಲಮಂ
ರಾಗದೊಳೊಂದುಗೂಡಿ ಜಲದಿಂ ನೆಣಿ ಮಾಡಿದ ನಸ್ಯದಿಂದೆ ತ

೧. ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿವಾಸನೂ ಇಂದ್ರವಂದಿತನೂ ಆದ ಜಿನಪತಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಮನದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ
ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ನಸ್ಯಕರ್ಮವನ್ನು ವಿರಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ೨. ನಸ್ಯಗಳಿಂದ ಶರೀರಸೌಖ್ಯ ಹೆಚ್ಚುವುದಲ್ಲದೆ
ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ವಿಷಗಳೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ದೇಹದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಶಿರವೇ ಪ್ರಧಾನವಾದುದರಿಂದ
ಈ ನಸ್ಯವು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದುದಾಗಿದೆ. ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ೩. ಅರಿದಳ ಗಂಧಕ ಇಂಗು
ಎರಡರಿಸಿನಗಳನ್ನು ಪಾದರಸದೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಮೂತ್ರ ದೇವದಾಳಿಯ ರಸದೊಡನೆ ನಾಗದಷ್ಟನ
ಮೂಗಿಗೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಕಣ್ಣು ಚಾಲನೆಗೊಂಡು ಮಾತುಕತೆಗಳು ಗತಿಮತಿಗಳು ಮೊದಲಿನಂತಾಗುತ್ತವೆ.
೪. ಹೊಳೆಯುವ ಪಾದರಸ ಸಮುದ್ರಫಲ ಜೀಪಾಳ ಅಂಕೋಲೆಬೀಜಗಳಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಅರುತಾಳದ
ಕಾಯಿ ಇಟ್ಟಿಯಬೀಜಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ನರಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಅರೆದು ನಸ್ಯಮಾಡಿಸಲು
ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ ಕೇಳು ಶಿಷ್ಟೇಷ್ಟಕಲ್ಪದ್ರುಮಾ. ೫. ನಾಗರ ತುಪ್ಪಕೇರೆ ಅರಿಸಿನ

ನ್ಯಾಗಕುಲಂ ಕೊಳಲ್ ಮೃತಕನಾದವನಂದಿರದೆಂಬ್ಬ ನೋಡಿ ತಾ
ನಾಗಳೆ ಮಾತನಾಡಿಸಲವಂ ನುಡಿಗುಂ 'ಲಪಿತಾ'ನುರೂಪದಿಂ ೫

ಕಂ|| ಅರಿತಾ(ದ್ರಾ)ಳ ಸೂತ ಟಂಕಣಾ| ವರ ರಾಮತ ಸಿಂಧುಜಂಗಳಂ ಕೂಡಿದೆ ಕೊಂ
ಡರೆ ಕಾಲ್ಪೀರೆಯ ರಸದಿಂ|ದಿರೆ ಮಡಗಿ ಬಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಪದಷ್ಟ ನರಂಗಂ ೬

ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ನಸ್ಯಮ | ನಿರದಾಗಿಸೆ ಕಣ್ಗೆ ತೇದೇಸಲ್ ತದ್ವಿಷಮುಂ
ಪರಿಗುಂ ಝಂಝಾಮಾರುತ| ನುರಪಣೆಯಿಂದೀಪಕುಲಮನಲಿವಂತೆ ವಲಂ ೭

ನರಮೂತ್ರದೊಳರುತಾಳದ| ಪರಿಪಕ್ಷಫಲಂ ಸಮುದ್ರಫಲಮೆಂಬೆರಡಂ
ಬೆರಸರೆದು ಪನಿಸು ಮೂಗಿನೊ| ಕುರಗುಕೋಗ್ರೋಗ್ರತರ ವಿಷಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ ೮

ಚಂ|| ಅರಿಸಿನಮಂ ಸಮುದ್ರಫಲಮಂ ಸರಿಗೂಡಿ ನೃಮೂತ್ರದಿಂದೆ ಚಿ
ಚ್ಚರಮರೆದೊಪ್ಪೆ ಮಾಡುವುದು ನಸ್ಯಮನಲ್ಲದೊಡಂತವಂ ಸಮಂ
ತಿರೆ ಪೊಸೆದಿಕ್ಕೆ ಪಿಂಡಿ ಪೊಸಲಕ್ಕಿಯ ಪತ್ರಮನಾ ರಸಾಂಬುವಿಂ
ಪರಿಕಿಸೆ ನಾಸಿಕಾಂತರದೊಳಂ ಪನಿಸಲ್ ವಿಷಮೆಯ್ನೆ ಪಿಂಗುಗುಂ ೯

ಕಂ|| ಸಿರಿಸದಪೂ ಹುಲಿಗಿಲಕಾ| ಯ್ವರಿಸಿದ ಮಡುವಾಗಲೆಂಬಿವಂ ಗೋಮೂತ್ರಂ
ಬೆರಸರೆದು ನಸ್ಯಮಂ ತಾ| ವಿರಚಿಸಲುರಗೋಗ್ರ ವಿಷಮನದು ಸಂಹರಿಕುಂ ೧೦

ಬಚಿಮಡುವಾಗಲಿಲ್ಲಂ| ತಜಮೂತ್ರದೊಳರೆದು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲೊಡಂ
ಭುಜಗೋಗ್ರವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ| ತಿಜತನುವಂ ಪೂಸಲುಂ ವಿದ್ಯಾಭರಣಾ^೩ ೧೧

ಮ|| ಸ್ತ|| ಅಂಕಾಭಂ ಪ್ರಷ್ಠಮಪ್ಪೊಂದಗಸೆಯನೆ 'ವಲಂ'^೪ ನೋಡಿ ತನ್ಮೂಲಮಂ ಕೊಂ
ಡರೆ ನೀಂ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯಂ ಕಗ್ಗೊರಲೆಯ ರಸದಿಂ ಭಾವಿಸಂತಿದ್ ಮದರ್ಫಂ

ಪಾದರಸ ಇಂಗು ಎಂಬಿವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀರಿನಿಂದ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ ನಸ್ಯದಿಂದ ನಾಗನಿಂದ ಮೃತನಾದನೆಂದು ತಿಳಿದವನೂ ಆಗಲೆ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವನು. ಮಾತನಾಡಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಮಾತುಗಾರನಂತೆ ಮಾತನಾಡುವನು. ೬. ಅರುತಾಳ ಪಾದರಸ ಬೇಗಗಾರ ಇಂಗು ಕಲ್ಪಪುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕಾಡುಹೀರೆಯ ರಸದೊಡನೆ ಅರೆದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಳಕೆ ಸರ್ಪದಷ್ಟನಿಗೆ ೭. ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜನ ಹಾಕಲು ಬಿರುಗಾಳಿಯಿಂದ ದೀಪಸಮೂಹವೇ ಆರಿಹೋಗುವಂತೆ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೮. ಅರುತಾಳದಕಾಯಿ ಸಮುದ್ರಫಲ ಈ ಎರಡನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ಅರೆದು ಮೂಗಿನೊಳಗೆ ಹನಿಸಲು ಉರಗುಕುಲದ ಉಗ್ರವಿಷಗಳೂ ನಿವಾರಣೆ. ೯. ಅರಿಸಿನ ಸಮುದ್ರಫಲಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿ ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಹೊಸಲೊಕ್ಕಿಯ ಎಲೆಯನ್ನು ಹೊಸೆದು ಹಿಂಡಿದ ರಸದೊಡನೆ ಮೂಗಿನೊಳಗೆ ಹನಿಸಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೧೦. ಶೀರೀಷದ ಹೂವು ಹುಲಿಗಿಲಕಾಯಿ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಉಗ್ರವಾದ ಹಾವಿನ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೧೧. ಬಚಿ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಅಡಿನ ಗಂಜಲದಲ್ಲರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಉಗ್ರವಾದ ಹಾವಿನ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ, ಕೇಳು ವಿದ್ಯಾಭರಣಾ. ೧೨. ಕೆಂಪು ಹೂವುಳ್ಳ ಅಗಸೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅದರ ಬೇರನ್ನು ತಂದು ಅರೆದು ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಕಗ್ಗೊರಲೆಯ

1. ಲಪಿತಾವಮ (ಇ) 2. ಹುಲಿಗಿಲೆವೆರಡುವನಜ (ಇ) 3. ತಿಜಗದ್ಭಾಷಾ ಜಿನೇಂದ್ರನಭಿಮತದಿಂದ (ಇ) 4. ಲನಂ (ಇ)

ನರಮೂತ್ರಂಗೂಡಿ ನಸ್ಯಂ ವಿರಚಿತಮದು ತತ್ಸರ್ಪದಷ್ಟಂಗಮಾಗಳ್
ನಿರುತಂ ಸಂಹಾರಿಕುಂ ತದ್ವಿಷಮನಖಿಳಭವ್ಯಪ್ರಜಾಸಂಗ ಮಂಗಾ

೧೨

ಕಂ|| ಮರಿಚಯುತಂ ಗುರುಗುಂಜಿಯ! ನರೆಗುಳ್ಳದ ಪ್ಣೋ ರಸದೊಳಂ ಮಡಗಿ ಬಲಿ
ಕುರಗಂ ಕೊಂಡ ನರಂಗಂ|ವಿರಚಿಸು ನಸ್ಯದೊಳೆ ಪಾನದಿಂ ಹಿತಮಕ್ಕುಂ

೧೩

ಅರಿಸಿನಮಂ ನೀಲಿಯುಮಂ| ಬೆರಸಲ್ಲದ ರಸದೊಳರೆದು ನಸ್ಯಂಗೈಯ್ಯ
ಲ್ಕುರಗೋಗ್ರವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ| ತರತರದೌಷಧಿಗಳಿವಳಿ ದೊರೆಯೆನಿಸುಗುಮೇ

೧೪

ಚಂ|| ಬಜೆ ಕಟುಕತ್ರಯಂ ವರ ಸಮುದ್ರಫಲಂ ಅರುತಾಳಮೆಂಬ ಸ
ತ್ಯುಜಫಲರಾಜಿಯೆಂಬಿವನೆ ಕೂಡುಗೆ ಬೊಮ್ಮಿಸೊಪ್ಪನೊಪ್ಪದಿಂ
ಗಜಬಜೆಯಿಲ್ಲದಂತರೆದು ತದ್ರಸದಿಂದಿಹಿ ಮಾಡಿ ನಸ್ಯಮಂ
ವೃಜಿನಹರಂ ವಿಷಘ್ನಪುಷ್ಪಭೂತ ಪಿಶಾಚಮಿದೊಂದೆ ಸಾಲದೇ

೧೫

ಕಂ|| ಅರುತಾಳದ ಪ್ಣೋ ನೆಲ್ಲಿಯು! ನರೆದುರಗಂ ಕೊಂಡವಂಗೆ ನಸ್ಯಂಗೈಯ್ಯ
ಲ್ಕುರದು ವಿಷಂ ಗ್ರಹ ಭೂತೋ! ತ್ವರದ ಭಯಂ ಪಿಂಗುಗುಂ ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ

೧೬

ವಿಲಿಪಿದಿಲುಮಿಚ್ಚೆಯ ಹುಳಿ! ಬೇಲೆಯದಳ ಲಶುನ ಮರಿಚಮೆಂಬಿವನೆಂಬಿಂ
ಮೇಳಿಸಿ ನಸ್ಯಮೀಯಲ್| ಜಾಳಿಸುಗುಂ ಸರ್ಪವಿಷಮನಮಳಿನಚರಿತಾ

೧೭

ಮರಿಚಂ ಬಜೆ ಪತ್ರಕ ಶಿ| ಕರ್ಕೆ ಪಥ್ಯಂ ಹಿಂಗು ಮಧುಗಳಂ ಜಲದಿಂದಂ
ದರದೀಯೆ ನಸ್ಯದೊಳ್ ಸಂ| ಹರಿಕುಂ ಘಣಿವಿಷಮನಲ್ತೆ ವಿಭುಕುಳತಿಳಕಾ

೧೮

ರಸದಿಂದ ಭಾವಿಸಿ ಆ ಮದ್ದನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಸರ್ಪದಷ್ಟನ ವಿಷವನ್ನು ಆಗಲೆ
ಸಂಹರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊ ಎಂದು ಅಖಿಳ ಭವ್ಯಜನರೊಡನಾಡಿ ಮಂಗರಾಜ ಹೇಳಿದನು.
೧೩. ಮೇಣಸು ಗುರುಗುಂಜಿಗಳನ್ನು ಗುಳ್ಳದ ಹಣ್ಣಿನ ರಸದಲ್ಲಿ ಅರೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ
ನಸ್ಯ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು ಒಳ್ಳೆಯದು. ೧೪. ಅರಿಸಿನ ನೀಲಿಗಳನ್ನು ಶುಂಠಿಯ ರಸದಲ್ಲರೆದು ನಸ್ಯ
ಮಾಡಲು ಹಾವಿನ ಉಗ್ರವಾದ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ,, ಇತರ ವಿವಿಧ ಔಷಧಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗುವುವೇ?
೧೫. ಬಜೆ ತ್ರಿಕುಟ ಸಮುದ್ರಫಲ ಉತ್ತಮ ಮರದ ಫಲವನ್ನೆಸೆಕೊಂಡಿರುವ ಅರುತಾಳ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು
ಕೂಡಿಸಿ ಬೊಮ್ಮಿಸೊಪ್ಪನೊಡನೆ ನುಣ್ಣಿಗೆ ಅರೆದು ಆ ರಸದಿಂದ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ವಿಷನಾಶನಮಾಗಿ
ದುಖ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ; ಭೂತ ಪಿಶಾಚಿಗಳ ಉಚ್ಚಾಟನೆಗೆ ಇದೊಂದು ಸಾಲದೇ? ೧೬. ಅರುತಾಳದ
ಹಣ್ಣು ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿಗಳನ್ನರೆದು ಹಾವುಕಡಿದವನಿಗೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ವಿಷ ಗ್ರಹ ಭೂತ ಭಯಗಳು
ನಿವಾರಣೆ ಕೇಳು ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ. ೧೭. ನಿಂಬೆಯ ಹುಳಿ ಬೇಳೆಯ ಎಲೆ ಅರಿಸಿನ ಮೇಣಸುಗಳನ್ನು
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಸರ್ಪವಿಷ ನಿವಾರಣೆ, ಕೇಳು ಉತ್ತಮಚರಿತಾ. ೧೮. ಮೇಣಸು
ಬಜೆ ತಾಳೀಸಪತ್ರ ಸಕ್ಕರೆ ಸೈಂಧವ ಹಿಂಗು ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು
ಘಣಿವಿಷನಾಶನ ಕೇಳು, ರಾಜಕುಲಶ್ರೇಷ್ಠಾ. ೧೯. ಮೇಣಸು ಮಾಗಧಿ ಇಂದ್ರವಾದುಣಿ ಎಂಬೀ

ಮ|| ಮರಿಚಂ ಮಾಗಧಿಯಂದ್ರವಾರುಣೆಯೆನಿಷ್ಟೇ ಮೂಜುಲೋಳ್ ವಿಶ್ವಮಂ
ಬೆರಸೇ ನಾಲ್ಕುಲೋಳಂತೆ ಕೂಡಿ(ಡು) ಬಟಿಯಂ ಕಾಲ್ಪೇರೆಯೊಳ್ಳೆಜಮಂ
ನಿರುತಂ ಸ್ವಲ್ಪಮನಿಂತಿವೈದೆ ಧರೆಯೊಳ್ ನಸ್ಯಂ ಪ್ರಧಾನಂ ಮಹಾ
ವರುಷ್ ಪೇಟ್ಟಿದಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸು ಗಡಿಂ ಸತ್ಯಂ ಮಂಗಪ್ರಭೂ

೧೯

ಕಂ|| ಅಲಸದೆ 'ನಾಯ್ವೇಲ' ತೋಟಗಣಿ! ಗಿಲ ಕತ್ತರಿಯೆಸೆವ ಮೂಲಮಂ ಕತಕಕುಜಾ
ವಳಿಯ ಪರಿಪಕ್ವಫಲರಸ! ಜಳದಿಂದರೆದುದಣಿಲೋಳಲುಬಿ ತೋಯಿದಾ ಪಟಮಂ

೨೦

ಪಜ್ಜಿದಿಬ್ಬಿರಳನಿತಂ ತೋಯ್ವುಟಿ(ಜು)ವೆಯನೆ ನೃಮೂತ್ರದಿಂದೆ ನಸ್ಯಂಗಯ್ ಮೆ
ಯಿಟ್ಟಿಹೆಂದಷ್ಟಂ ತಿಳಿದೆ! ಟ್ಟಿಜುಗುಂ ವಿಷಮಟಿಗುಮೆಂದನುಭಯಕವೀಂದ್ರಂ

೨೧

ಗೋಮೂತ್ರದಿಂದಮರೆವುದು! ಭೂಮಹಿತಂ ಪುತ್ರಜೀವಿಯಂ ವಹ್ನಿಯನಿ
ನ್ನೇಮಾತೋ ದೀಪಿಕೆಯೆಂ! ಬೀ ಮೂಜುಲ ಯೋಗನಸ್ಯದಿಂದ ವಿಷಮಟಿಗುಂ

೨೨

ಉ|| ತರ್ಕಮದೇವುದಿಲ್ಲ ಕಿಣುಗುಳ್ಳದೊಳುಳ್ಳ ಬೀಜಮಂ ಸಮಂ
ತರ್ಕಸುಭೂಜದುಗ್ಧದೊಳೆ ಭಾವಿಸಿ ಚೂರ್ಣಮದಾಗೆ ಮಾಡಿದಂ
ತಿರ್ಕುಮನಲ್ ಕಟುತ್ರಿಕದೊಳೊಂದಿಸಲಂತದೆ ನಸ್ಯ ಪಾನದಿಂ
ಕರ್ಕರಮಪ್ಪನೇಕ ವಿಷಸಂತತಿಯಂ ಕಿಡಿಹುಂ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್

೨೩

ಕಂ|| ದಾಗುಡಿಯ ಕಾಗಿದೊಂಡೆಯ! ಯೋಗದೊಳತಿಹಿತಮೆನಿಪ್ಪ ಹೆಮ್ಮಿಟಿಲದ ಬೀ
ಗಾಣಗಳೆ ಕಾಸಜಿಕೆಯ ತರು! ಗಾಗಿಹ ಬೀಜಮನೆ ಕೂಡಿ ಚೂರ್ಣಿಸಿ ಬಟಿಯಂ

೨೪

ಅರೆದುಂ ಪೂಸುಗೆ ದಷ್ಟನ! ಶರೀರಮಂ ನಸ್ಯಪಾನಮಂ ಮಾಚ್ಚಿತಿದು

ಧೀರಮನಿಪ ವಿಷಂ ಪಟಿಗುಂ! ಪಜ್ಜಿವಂತಿರೆ ಮೇಘಪಟಲಮಾಶುಗೆನಿದಿರೋಳ್

೨೫

ಮೂರರಲ್ಲಿ ಶುಂಠಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಬಳಿಕ ಕಾಡುಹೀರೆಯ ಬೀಜವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ ಈ
ಐದರ ನಸ್ಯವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದೆಂದು ಮಹಾಪುರುಷರು ಹೇಳಿರುವರು; ಇದನ್ನು
ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು. ೨೦. ಅಲಸ್ಯಮಾಡದೆ ನಾಯ್ವೇಲ ತೋರೆಗಣಿಗಲೆ ಕತ್ತರಿಗಳ ಬೇರನ್ನು ಕತಕಗಿಡದ
ಪಕ್ವವಾದ ಹಣ್ಣಿನ ರಸದೊಡನೆ ಅರೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ನೆನೆಯಿಸಿ ೨೧. ಎರಡು ಬೆರಳಿನಷ್ಟನ್ನು
ಹರಿದು ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಮೈಮರೆತ ಅಹಿದಷ್ಟನ ವಿಷವಳಿದು ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವನು
ಎಂದು ಉಭಯಕವೀಂದ್ರನು ಹೇಳಿರುವನು. ೨೨. ಪುತ್ರಜೀವಿ ವಹ್ನಿ ದೀಪಿಕೆ ಎಂಬೀ ಮೂರನ್ನು
ಗೋಮೂತ್ರದಿಂದರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ವಿಷನಾಶನವಾಗುವುದು. ೨೩. ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಚರ್ಚೆಯಿಂದೇನು
ಪ್ರಯೋಜನ? ಕಿರುಗುಳ್ಳದ ಬೀಜವನ್ನು ಇದರ ಸಮ ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಚೂರ್ಣ ಮಾಡಿ
ತ್ರಿಕಟುಕದೊಡನೆ ಹೊಂದಿಸಿ ನಸ್ಯ ಪಾನಮಾಡಲು ಉಗ್ರವಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಗಳು ಪರಿಹರವಾಗುವುವು.
೨೪. ದಾಗುಡಿ ಕಾಗಿದೊಂಡೆಗಳೊಡನೆ ಅತಿಹಿತವಾದ ಹೆಮ್ಮಿಟಿಲಬೇರು ಮತ್ತು ಕಾಸರಿಕೆಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು
ಕೂಡಿಸಿ ಚೂರ್ಣಿಸಿ, ಬಳಿಕ ೨೫. ಅರೆದು ದಷ್ಟನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ ನಸ್ಯ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು
ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸುವ ವಿಷವೂ ಕೂಡ ಗಾಳಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಮೋಡವು ಹರಿದುಹೋಗುವಂತೆ

ಉ॥ ಒಕ್ಕಳಮಪ್ಪ 'ಚಿಲ್ಲಳೆಯ' ಕಾಯಿಗಳಿಕ್ಕೆ ಸುರೇಂದ್ರಶಾಖೆಯಂ
ಚಕ್ಕನೆ ಕೂಡಿರಲ್ ತುಟಿದು ತವ್ರಸದಿಂ ಪಟಮಾಟಲಾಟಲಾ
ಲೆಕ್ಕಮದಿಪ್ಪತೊಂದುವರೆಗಂ ಬಿಡದೂಡಿಯದಂತಿರಲ್ಯೆ ನೀಂ
ಸಿಕ್ಕನೆ ಸೀಬುದಿಬ್ಬೆರಳನಿತ್ತುಮನದಿ ನೈಮೂತ್ರದೊಳ್ ಬುಧಂ

೨೬

ಕಂ॥ ಚೇಲಮುಮಂ ಪಿಂಡಿದುದೇಂ! ಸಾಲದೆ ನಸ್ಯದೊಳಶೇಷ ವಿಷತತಿಯಂ ನಿ
ಮೂಲಿಸುಗುಂ ಪಡೆಮಾತೇಂ! ಕಾಲೋರಗದಷ್ಟನಾದೊಡಂ ಜೀವಿಸುಗುಂ

೨೭

ಚಂ॥ ಸರಸಮೆನಿಪ್ಪ ಕೈಪೆಸೋರೆಯೊಳ್ಳಿರುಳಂ ಬೆರಸಂತಿರಲ್ಯೆ ಕಾ
ಸರಿಕನ ಬಿತ್ತುಮಂ ಭರದೊಳಂದರೆ ಕೂಡಿರೆ ದೇವದಾಳಿಯಂ
ವರ ನರಮೂತ್ರದಿಂ ಪಿಟಿದು ನಸ್ಯಮನಾಗಿ ಸು ಪೆಣ್ಣೆ ಪೊಳ್ಳಿಂ
ಬರಿಸಿದ ಮೂತ್ರದಿಂ ನೈತನುಗಾದ ವಿಷಂ ಪಟುಗುಂ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್

೨೮

ಕಂ॥ ಮರಿಚ ವಚಾ ಲವಣಂಗಳ್! ಬೆರಸರೆ^೨ದೊಡಲದ^೨ ಮೊಗ್ಗಯಂ ನಸ್ಯಂಗೆ
ಯುಗಗವಿಷಂ ಸ್ಥೂರಿಸದು ಸಂ! ಚರದನಿಲಂಗಿರದ ಮಾಲ್ಕಿಯಿಂ ಸೊಡರಳೆಯೊಳ್

೨೯

ದಾಗುಡಿಯಂ ಬಜೆಯಂ ಮಡು! ವಾಗಲ್ ಸುರದುಂಬೆ ಕುನಟಿಯಂ ಭ್ರಾಮಕಮಂ
ತಾ ಗರುಳಮೆಂಬಿವೆಲ್ಲಂ! ನಾಗ ಸುದಷ್ಟಂಗೆ ನಸ್ಯಮೆಂಬರ್ ಕಟಿಯಿಂ

೩೦

ಸ್ತ॥ ಪುನ್ನಾಗಂ ನೀಲಿ ಪಾತಾಳಗರುಡನೆಸೆವೀ ಲೊಕ್ಕಿ ಚಾಂಪೇಯಮಪ್ಪ
ಚ್ಚೆನ್ನಂ ಜಂಬಾಳ ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿಗಳೆಸೆವ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಕಂಕೆಲ್ಲಿಗಳ್ ಸಾ
ಲ್ಪನ್ನಾದೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿ ಸಂದೊಷಧಿಗಳಿಗಿವೆ ಮುಖ್ಯಂಗಳಂತೆಲ್ಲವೊಂದಿ
ಪ್ಪೆನ್ನಂ ನಸ್ಯಂ ಹಿತಂ ಮೂತ್ರದೊಳಹಿಕ್ಕುಲದಷ್ಟಂಗಳೇಷ್ಟಂ ಸಮಸ್ತಂ

೩೧

ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೨೬. ಒಕ್ಕಳದಪ್ಪು ಚಿಲ್ಲಳೆಯ ಕಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸುರೇಂದ್ರ ಶಾಖೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ
ಮರ್ದಿಸಿ ಬಂದ ರಸದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಇಪ್ಪುತ್ತೊಂದು ಸಲ ಅದ್ದಿ ತೆಗೆದು ಆರಿಸಿ, ಎರಡು ಬೆರಳಿನಷ್ಟನ್ನು
ಸೀಳಿ ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದವರು ೨೭. ಆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮೂಗಿಗೆ ಹಿಂಡಿ ನಸ್ಯ
ಮಾಡಿಸಲು ವಿಶೇಷ ವಿಷವನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸುವುದೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾತಲ್ಲ; ಕಾಲೋರಗನು
ಕಚ್ಚಿದರೂ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ೨೮. ರಸಯುಕ್ತವಾದ ಕಹಿಸೋರೆಯ ಒಳತಿರುಳನ್ನೂ ಕಾಸರಿಕನ ಬೀಜವನ್ನೂ
ದೇವದಾಳಿಯನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಿಂಡಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ
ಮೂತ್ರದಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಮನುಷ್ಯರಿಗಾದ ವಿಷ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೨೯.
ಮೊಸು ಬಜೆ ಉಪ್ಪು ಔಡಲದ ಮೊಗ್ಗುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಉರಗವಿಷವು ಗಾಳಿ
ಬೀಸುವುದರಿಂದ ದೀಪ ಆರುವಂತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೩೦. ದಾಗುಡಿ ಬಜೆ ಮಡುಪಾಗಲು
ಸುರದುಂಬೆ ಮಣಿಶಿಲೆ ಭ್ರಾಮಕ ಗರುಳ (ವತ್ಸನಾಭಿ) ಎಂಬಿವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಂಬಲಿಯಿಂದ ಪಾಗದಷ್ಟನಿಗೆ
ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆನ್ನುವರು. ೩೧. ಪುನ್ನಾಗ ನೀಲಿ ಪಾತಾಳಗರುಡ ಲೊಕ್ಕಿ ಚಾಂಪೇಯ ಪೂರ್ಣವಾದ
ಜಂಬಾಳ ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿ ಬಿಳಿಯಸಾಸಿವೆ ಕಂಕೆಲ್ಲಿಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಔಷಧಗಳಿಗಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ.
ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಹಿತವಾದುದಾಗಿದೆ.

ಕಂ|| ಸುರದುಂಬೆ ಸಿಂಧುವಾರಂ| ಮರಿಚಂ ಕಿಱಿದೇಗು ಗದುಗಿನೆಲೆಯಂಬಿವುಮಂ
ಬೆರಸಿ ನೆಲಾವರೆಯಂ ಕೊಂಡರೆ ನಸ್ಯಂಗಿಯ್ ಸಮಸ್ತ ಘನವಿಷಮುಟಿಗುಂ ೩೨

ದಾಗುಡಿಯ ಬೇರ್ಗಳಂ ತಡ್ಡಗದ ರಸದಿಂದೆ ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಲಕ್ಕಿ ಬುಧಂ
ನಾಗಕುಲದಷ್ಟತನು ವಿಷ| ಮಾಗಳೆ ಪಿಂಗುಗುಮಲೇಷ ಬುಧಜನವಿನುತಾ ೩೩

ಮ||೧||ಬಜೆ ಮಂಜಿಷ್ಟಾಪ್ತೆ ಲೋಧಂಗಳುಮೆಸೆವ ರುಜಾಂಕೋಲ ಸ್ಥಂಭಜಾತಂ
ರಜನೀ ಶ್ರೀಖಂಡಮುಂ ಗುಳ್ಳದ ಫಲ ತಗರಂಗೂಡಿದಿಂತಲ್ಲಮಂ ನೀಂ
ಭುಜಗಂ ಕೊಂಡಂಗೆ ನಸ್ಯಂ ಹಿತಮತಿಶಯದಿಂ ಕಣ್ಣೆಸಲ್ಪಾಕ್ಷಣಂ ತ
ದ್ವೈಜಿನಂ ಬಿಟ್ಟೋಡುಗುಂ ಸತ್ಯವಿಕುಲಕಮಲಾದಿತ್ಯನಿಷ್ಠೋಕ್ತಿಯಿಂದಂ ೩೪

ಕಂ|| ಶೆಂಬೆಯೆಲೆ ಲಶುನ ವಚಿಗಳ್| ಕಿಂ ಬಹುನಾ ಭುಜಂಗಸಂಗತ ವಿಷದಾ
ಡಂಬರಮಂ ಪಿಂಗಿಸುಗುಮ| ವಂಬಿಲದೊಡನರೆದು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲೊಡಂ ೩೫

ಸುರದುಂಬೆಯೆಕ್ಕೆಯೆಲೆ ನಾ| ಗರುಮುಂ ಬಜೆಯುಳ್ಳಿ ಹಾಲಿವಾಣದ ಕೊನರುಂ
ಮರಿಚಂ ಬೆರಸರೆ ನಸ್ಯಂ| ಪರಮಿದುವೆ ನ್ಯಮೂತ್ರದಿಂ ವಿಷಘ್ನಮೆನಿಕ್ಕುಂ ೩೬

ವನಹಿಪ್ಪಲಿ ನಿರ್ಗುಂಡಿಗ| ಕನುಪಮಮಪ್ಪಳ್ಳಿ ಲೋಧ ಮಗ್ಗುರೆಗಳುಂ
ವಿನುತಂ ಪರ್ಣರುಟಿಗೈಯಿಂ| ಬಿನ ಮೊಲಗಿವಿಯೆಂಬಿವಲ್ಲ ನಸ್ಯದೊಳೆ ಹಿತಂ ೩೭

ಚಂ|| ಅಭಯ ಕಟುತ್ರಿಕಂ ಬಜೆ ಮನಶ್ಶಿಲೆ^೨ ರಾಮರ ಪತ್ರಕಾರ್ಧಕಂ
ವಿಭವಸಮೇತಮಪ್ಪ ಹಯಗಂಧಿಯ ಬಂಧುರ ಪಂಚಕಾಂಗಮಂ
ಶುಭದಿನದಲ್ಲಿ ತಂದುಮಜಮೂತ್ರ ವಿಮರ್ದಿತಮಾಗಲುಂಡೆಯಂ
ವಿಭವಮೆನಲ್ಗೆ ಮಾಡುಗದ ನಸ್ಯಮನಿಂತಿದೆ ತದ್ವಿಷಾಪಹಂ ೩೮

೩೨. ಸುರದುಂಬೆ ಸಿಂಧುವಾರ ಮೊಸು ಕಿರುದೇಗು ಗಜ್ಜುಗದಲೆ ನೆಲಾವರೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಸಮಸ್ತ ಸರ್ಪವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೩೩. ದಾಗುಡಿಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಅಡಕೆಯ ರಸದಿಂದ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ನಾಗಕುಲದಿಂದಾದ ಶರೀರದ ವಿಷವು ಆ ಕೂಡಲೆ ಪರಿಹರ, ಕೇಳು ಅಶೇಷ ಬುಧಜನಶ್ರೇಷ್ಠಾ. ೩೪. ಬಜೆ ಮಂಜಿಷ್ಠ ಲೋಧ ಕೋಷ್ಯ ಅಂಕೋಲ ಕಲ್ಲುಪ್ಪ ರಜನಿ ಶ್ರೀಗಂಧ ಗುಳ್ಳದಕಾಯ ತಗರ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಹಿತವಾಗುವುದು; ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಕಷ್ಟನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಸತ್ಯವಿಕಮಲ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನಂತಿರುವವನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೩೫. ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದೇನು? ಶೆಂಬೆಯೆಲೆ ಅರಿಸಿನ ಬಜೆಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಅರೆದು ನಸ್ಯಮಾಡಲು ಸರ್ಪಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೩೬. ಸುರದುಂಬೆ ಎಕ್ಕೆಯೆಲೆ ನಾಗರ ಬಜೆ ಉಳ್ಳಿ ಹಾಲಿವಾಣದ ಚಿಗುರು ಮೊಸುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ವಿಷಘ್ನವೆಂಬುದು ಒಂದು ಪರವಾಗಿದೆ. ೩೭. ಕಾಡುಹಿಪ್ಪಲಿ ನಿರ್ಗುಂಡಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಉಳ್ಳಿ ಲೋಧ ಮಗ್ಗುರೆ ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಮೊಲಗಿವಿ ಎಂಬಿವುಗಳ ನಸ್ಯ ಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೩೮. ಅಭಯ ತ್ರಿಕುಟ ಬಜೆ ಮಣಿಶಿಲೆ ಇಂಗು ತಾಳೇಸಪತ್ರ ಶುಂಠಿ ಅಶ್ವಗಂಧಿ ಯಷ್ಟಿಮಧುಕ ಪಂಚಕಾಂಗಗಳನ್ನು ಶುಭದಿನದಲ್ಲಿ ತಂದು ಅಡಿನ ಗಂಜಲದಲ್ಲಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಉಂಡೆಮಾಡಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ವಿಷನಿವಾರಣೆ.

- ಕಂ|| ದಾಗುಡಿ ಹಿಪ್ಪಲಿಯುಂ ಮಡುವಾಗಲ್ ನಿರ್ಗುಂಡಿಗಳ್ ಸಮೇತಂ ನಸ್ಯಂ
ಬೇಗದೊಳಿಳವಡೆ ಮಾಡಲ್ ಪೋಗದೆ ಘನೇಕುಲದ ವಿಷಮದೊಂ ನಿಂದಪ್ಪದೇ ೩೯
- ಕರವೀರ ಲಶುನ ದಾಗುಡಿ| ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆ ನಾಗರಂಗಳುಂ ಸಮನಾಗಲ್
ನರಮೂತ್ರದಿಂದೆ ನಸ್ಯಂ| ವಿರಚಿತಮೆನುಲರಾಗುಲದ ವಿಷಮಿದ್ವಪ್ಪದೇ ೪೦
- ಬನ್ನಿಯುಮನಿಪ್ಪೆಯುಂ ತಾಂ| ಹೊನ್ನೆಯುಮಂ ಮುಸ್ತೆ ಲೊಕ್ಕಿ ಲಾಂಗುಲಿಕಮುಮಂ
ಕನ್ನೆ ವರಪುತ್ರಜೀವಿಯುಮನ್ನಯದಿಂ ನಸ್ಯಮಿತ್ತೊಡದುವೆ ವಿಷಪ್ಪಂ ೪೧
- ಅಣಲೆ ಬಜೆ ಹಿಂಗು ಲೋಧಂ| ಮೇಣಿಸಿಗಿಯಲೆಯೆಂಬಿವಂ ಜಲಾನ್ವಿತಮಂ ತತ್
ಕ್ಷಣದಿಂ ನಸ್ಯಂಗಿಯಲ್| ಘನವಿಷಮಿರದಲಿಗುಮೆಂದಪಂ ಮಂಗಬುಧಂ ೪೨
- ಫಲಮಾಗದ ಮಡುವಾಗಲ| ನಲಸದೆ ಶತವಾರಮುಪ್ಪಿನಂ ಮೂತ್ರದೊಳಂ
ಸುಲಲಿತಮಾಗಲ್ ಭಾವಿಸಿ| ಜಲದಿಂ ನಸ್ಯಮನೊಡನೆಸೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೪೩
- ಮರಿಚಮನುಳ್ಳಿಯನೊಂದಿಸಿ| ಸುರದುಂಬೆಯ ರಸದಿನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ಮೇಣ್
ಮರಿಚಂ ನಿರ್ಗುಂಡಿ ಲಶುನ| ಮಿರೆ ಕೊಂಡು ನಸ್ಯದೊಳೆ ಫಲಲನಹಿವಿಷಮಲಿಗುಂ ೪೪
- ವಂಚಿಸಲೆಂ ಹೊಮ್ಮುಗುಳಿನ| ಪಂಚಾಂಗ ಸಮೇತಮಂ ಕಟುತ್ರಿಕಮಂ ತ
ತ್ಪಂಚಿತ ಚೂರ್ಣಮನೂದುಗಿ| ಸಂಚಳ ನಾಸಿಕದೊಳೆಹಿವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ ೪೫
- ನರಮೂತ್ರದೆ ನಸ್ಯಂಗುಡು| ಗುರುಗುಂಜಿಯ ಬಕುಳ ಮರಿಚಯುಗ್ಗಡ್ ಬಿತ್ತಂ
ಪರಿಹರಿಕುಂ ಗರಳ ಭಯಂ| ನಿರುತಂ ಸಾಹಿತ್ಯನಿಳಯನನುಮತದಿಂದಂ ೪೬
- ನೀರಿಂ ನಸ್ಯಂಗಿಯಿ ಮ| ಗ್ಗಾರೆಯ ಪಂಚಾಂಗಚೂರ್ಣಮಂ ಘನೇ ಕೊಂಡಂ
ಗೋರುತೆ ಕುಡಿಸೆ ಕಣ್ಣೆ| ಲಾರಯ್ಯಲ್ ತದ್ವಿಷಾಪಹಂ ಬುಧಮಿತ್ರಾ ೪೭

೩೯. ದಾಗುಡಿ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮಡುವಾಗಲು ನಿರ್ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಸರ್ಪದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ೪೦. ಕಣಿಗಿಲು ಅರಿಸಿನ ದಾಗುಡಿ ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆ ನಾಗರಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹಾಕಿ ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಹಾವಿನ ವಿಷವಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ೪೧. ಬನ್ನಿ ಇಪ್ಪೆ ಹೊನ್ನೆ ಮುಸ್ತೆ ಲೊಕ್ಕಿ ಒಂದೆಲೆಹೊನ್ನೆ ಕನ್ನೆ ಪುತ್ರಜೀವಿಗಳನ್ನು ನಯವಾಗಿ ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೪೨. ಅಣಲೆ ಬಜೆ ಹಿಂಗು ಲೋಧ ಮೇಣಿಸಿಗಿಯಲೆ ಎಂಬಿವನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಹೊಂದಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಘನವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದೆಂದು ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. ೪೩. ಕಾಲಕಳೆಯದೆ ಫಲವಾಗದ ಮಡುವಾಗಲನ್ನು ಶತವಾರದವರೆಗೆ (ನೂರು ದಿನ?) ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಭಾವನೆ ಮಾಡಿ ನೀರಿನೊಡನೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ೪೪. ಮೇಣು ಉಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸುರದುಂಬೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಿ ಅಥವಾ ಮೇಣು ನಿರ್ಗುಂಡಿ ಅರಿಸಿನಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಕೂಡಲೆ ಅಹಿವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೪೫. ಹೊಮ್ಮುಗುಳಿನ ಐದು ಅಂಗಗಳ ಸಮೇತ ತ್ರಿಕಟುಕವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಹಾವಿನ ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೪೬. ಗುರುಗುಂಜಿ ಬಕುಳ ಎರಡು ಮೇಣುಗಳನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ವಿಷದ ಭಯ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಸಾಹಿತ್ಯನಿಳಯನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ೪೭. ಮಗ್ಗಾರೆಯ ಪಂಚಾಂಗದ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ನಸ್ಯಮಾಡಲು, ಕುಡಿಸಲು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಕೇಳು ಬುಧಮಿತ್ರಾ.

ಒಮ್ಮಡಿ 'ಹೆಮ್ಮಿಟ್ಟಿ'ಯೊಳಂ ತಿಮ್ಮಡಿ ಕಾಲ್ವೇರೆಯಸೆವ ಬಿತ್ತತಿಬಜೆಯುಂ ಘಂವನೆ ಪಾನದೆ ನಸ್ಯದೊ ಕಮ್ಮಡಿದನೆನಿಪ್ಪ ಸರ್ಪದಷ್ಟಂ ಬಾಲ್ಯುಂ	೪೮
ಗುಣ ಸಮಸ್ಯಂಧವ ಮಧುಕಂ ಮಣಿಶಿಲೆಯೊಡಗೂಡಿ ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲದುಂ ಘಣಿಕೊಂಡನ ವಿಷಮಂ ತತ್ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದೊಳಲಿಗುಮೆಂಬುದೇಂ ಕೇವಳಮೇ	೪೯
ಸಾಲದೆ ಮಣಿಸಿಮ್ಮಡಿ ಜೇ ಪಾಳದ ತಿರುಳೊಂದು ಭಾಗಮಾಗಿರೆ ಜಂಬೀ ರಾಳಿಯ ಫಲರಸದಿಂ ಪ್ರ ಕ್ವಾಲಿಸಿ ತದ್ರಸದೊಳಿರಿಸಿ ಮಡಗೊಟು ದಿನಂ	೫೦
ಅದನರೆದು ಗುಲಿಗೆಯಂ ಮಾ ಡಿದುದಂ ಘನದಷ್ಟನೆಸೆವ ನಾಸಿಕದೊಳ್ ತಾಂ ಪದನಣಿದು ಬಿಂದುವಂ ಪನಿ ಸಿದೊಡಂ ಘಣಿಕುಳ ವಿಷಂಗಳಾಕ್ಷಣಮಲಿಗುಂ	೫೧
ಎಕ್ಕೆಯ ಪಟ್ಟಲೆಯಂ ಸೆಖೆ ಗಿಕ್ಕಿ ರಸಂಗೊಳ್ ಸರಾಮರಂ ನಾಸಿಕದೊಳ್ ಘೊಕ್ಕನೆ ಪನಿಸುಗೆ ವಿಷದಿಂ ದುಕ್ಕಲಿಕುಂ ಸರ್ಪದಷ್ಟನಮಳಚರಿತ್ರಾ	೫೨
ನೆಲ್ಲಿ ಬೆಳುಹೂಲಿಗಳ ಬೇರಿಲ್ಲಾ ಮುಳುಗೊಗ್ಗಿಯೆಂಬಿನಿತ್ತಲ ಪುಡಿಯಂ ಚೆಲ್ಲನೆ ಮೂಗಿನೊಳೂಡಿದೊ ಡೆಲ್ಲಾ ಪಾವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ತವಿಲದೆ ಸಾಲ್ಯುಂ	೫೩
ಗೋರಕ್ಷನ ಮೂಲಿಕೆಯಾ ಕ್ಷೀರಮುಮಂ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದೆ ಯೋಜಿಸಿ ಮಡಗು ಗೋರಗನಿಗೊಡೆ ಮೂತ್ರದೊ ಕಾರುಂ ನಸ್ಯಮನೊಡರ್ಚಲದುವೆ ವಿಷಪ್ಪಂ	೫೪
ರಜನೀ ವೈಷಯತಂ ಸಿಂ ಧುಜ ಗೋಶೃಂಗಾಂಕ ದಂತಿ 'ಮಂಜಿಷ್ಯೇ'ಲಾ ^೨ ವ್ರಜಮಂ ತಿಗಡೆಯೊಳಂ ಸ ಪರ್ಜವಿಷಮಂ ಕಳೆವೊಡಿವಟ ನಸ್ಯಮೆ ಸಾಲ್ಯುಂ	೫೫

೪೮. ಒಂದು ಭಾಗ ಹೆಮ್ಮಿಟ್ಟಿ ಎರಡು ಭಾಗ ಕಾಡುಹೀರೆಯ ಬೀಜ ಅತಿಬಜೆಗಳನ್ನು ಪಾನ ಮತ್ತು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿ ಸತ್ತೇಹೋದನೆಂಬಂಧವನೂ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ೪೯. ಗುಣ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ಸ್ಯಂಧವ ಮಧುಕ ಮಣಿಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ಕೂಡಲೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವ ವಿಷಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲ. ೫೦. ಎರಡು ಭಾಗ ಮೆಣಸಿಗೆ ಒಂದು ಭಾಗ ಜೇಪಾಳದ ತಿರುಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ರಸದಲ್ಲಿ ತೊಳೆದು, ಆ ರಸದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ದಿನವಿರಿಸಿ. ೫೧. ಅದನ್ನರೆದು ಗುಳಿಗೆ ಮಾಡಿಟ್ಟುದನ್ನು ಸರ್ಪಕಚ್ಚಿದವನ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಹದವರಿತು ಬಿಂದುವಾಗಿ ಹನಿಸಲು ಘಣಿಕುಲದ ವಿಷ ಆಕ್ಷಣವೇ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೫೨. ಎಕ್ಕೆಯ ಹಣ್ಣೆಲೆಯನ್ನು ಸೆಖೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ರಸ ತೆಗೆದು ಇಂಗನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಹನಿಸಲು ಸರ್ಪದಷ್ಟನ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಕೇಳಿ ಅಮಲಚರಿತ್ರಾ. ೫೩. ನೆಲ್ಲಿ ಬೆಳುಹೂಲಿಗಳ ಬೇರು ಇಲ್ಲಾ ಮುಳುಗೊಗ್ಗಿ ಎಂಬಿವರ ಪುಡಿಯನ್ನು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಹಾವಿನ ವಿಷದ ಪರಿಹರಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ೫೪. ಗೋರಕ್ಷನ ಮೂಲಿಕೆಯ ರಸವನ್ನು ಹತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೫೫. ರಜನಿ ತ್ರಿಕಟುಕ ಸಿಂಧುಜ ಗೋಶೃಂಗ ದಂತಿ ಮಂಜಿಷ್ಯೆ ಏಲಾವ್ರಜ ತಿಗಡೆಗಳ ನಸ್ಯವು ಸರ್ಪನಿಂದಾದ

ಸಿರಿಸದ ಪೂವಂ 'ಹುಲಿಗಿಲ'! ವರಫಲ ಮಡುವಾಗಲೆಲೆ(ಳಿ)ಯ್ ಪಲಮಂ ಮೂತ್ರಂ ಬೆರಸರೆದು ನಸ್ಯಕರ್ಮ! ಕ್ಷಿರದೊಡರಿಸಲಹಿಕುಳೋಗ್ರ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ	೫೬
ಪಾಗಲಬೇರ್ ತ್ರಿಕುಟಕಮೊಂ! ದಾಗಲ್ ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ನಸ್ಯಂಗೈಯ್ಯಂ ತಾಗಳೆ ಪೂಸುಗೆ ಪುಣ್ಣೋಳ್! ನಾಗವಿಷಂ ಪರೆದುಪೋಗದೊಂ ನಿಂದಪ್ರದೇ	೫೭
ಚಿಕ್ಕಣಿಕೆಯಪುಲ್ಲರಸಂ! ತೆ(ಚಿ)ಕ್ಕನೆ ತೀವಿರೆ ಕಟುತ್ರಿಕಂ ಚೂರ್ಣತಮೇ ನಿಕ್ಕುವಮಿದು ನಸ್ಯದೊಳಂ! ಚಿಕ್ಕನೆ ಕಳೆಗುಂ ಸಮಸ್ತ ಘಣಿಗಳ ವಿಷಮಂ	೫೮
ಸಾಲದೆ ಪಲವೌಷಧಿಗಳ! ಲೋಲತ್ತಂ ದೇವದಾಳಿಯಪರಾಜಿತೆಯೊ ಳೂಲಂ ಸಮನಾಗಿರೆ ನಿ! ಮೂಲಿಸುಗುಂ ವಿಷಮನದಜಿ ನಸ್ಯಾಂಜನದಿಂ	೫೯
ಎಂಜಲಿಸಿತ್ತಪಿತಿಯೆಂ! ದಂಜಲೆ ಬೇಡಣ್ಣ ನಸ್ಯಕರ್ಮದೊಳಂ ನೀಂ ಬುಜೆ ಮಡುವಾಗಲೊಂದನೆ! ರಂಜಪ ಜಲದಿಂದ ಕುಡುವುದಮಳಚರಿತ್ತಾ	೬೦
ಹೇರೀಚಲಪೂವೊಂದೆ ನಿ! ವಾರಿಸುಗುಂ ಕಟಿಯೊಳರೆದು ನಸ್ಯಂಗೈಯ್ಯಲ್ ಭೋರೊಂದು ಮೊರೆಪ ಸರ್ಪನ! ಘೋರ ವಿಷಂಗಳನಶೇಷಕವಿಕುಲತಿಲಕಾ	೬೧
ಎಕ್ಕೆಯ ಪತ್ರದ ರಸದಿಂ! ಚಿಕ್ಕನೆ ತೇವುದು ಸಮುದ್ರಫಲಮಂ ತಲೆಯಿಂ ಪೊಕ್ಕರೆ ನಸ್ಯಂಗೈಯ್ಯಲ್! ತೆಕ್ಕನೆ ತೀವಿದ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಪಱಿಗುಂ	೬೨
ಎಲೆ ಮರುಳೆ ಮನುಜ ನೀಂ ಪಲ! ಪಲವಂ ಪಂಬಲಿಸಲೇಕೆ ನೀರಿಂದರೆದಾ 'ಫಲಿನೀ' ಕಂದಮನೊಂದನೆ! ವಿಲಸನ್ಯಸ್ಯದೊಳೆ ರಚಿಸು ಘಣಿವಿಷಮುಲಿಗುಂ	೬೩
ಅರುಣಾಳದ ಪೊಳ್ಳೊಳಂ! ಬೆರಸರೆದು ಸಮುದ್ರಫಲಮನಿತ್ತೊಡೆ ನಸ್ಯಂ ನರಮೂತ್ರದೊಳದಲಿಂ ಚಿ! ಚ್ಚರಮುಲಿಗುಂ ಘಣಿವಿಷಂಗಳೆನಿತೊಳವನಿತುಂ	೬೪

ವಿಷಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ೫೬. ಶಿರೀಷದ ಹೂವು ಹುಲಿಗಿಲಕಾಯಿ ಮಡುವಾಗಲ ಹೀಚುಗಳನ್ನು ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಉಗ್ರವಾದ ಸರ್ಪವಿಷವೂ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೫೭. ಹಾಗಲಬೇರು ತ್ರಿಕುಟಕಗಳನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು, ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ನಾಗವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೫೮. ಚಿಕ್ಕಣಿಕೆಯ ಹುಲ್ಲಿನ ರಸದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕುಟಕದ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಸರ್ಪಗಳ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೫೯. ಈಗ ತಿಳಿಸಿರುವ ಹಲವು ಔಷಧಿಗಳೂ ಸಾಲದೆ ಬಂದರೆ ದೇವದಾಳಿಯನ್ನು ಅಪರಾಜಿತೆಯ ಬೇರಿನೊಡನೆ ಸಮನಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ನಸ್ಯ ಅಂಜನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವಿಷನಾಶನವಾಗುವುದು. ೬೦. ಅಣ್ಣಾ ಸರ್ಪರಾಜ ಕಡಿಯಿತೆಂದು ಅಂಜಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಬುಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಬೇಕು, ಕೀಳು ಅಮಳಚರಿತ್ತಾ. ೬೧. ಹಿರಿಯ ಈಚಲಹೂವನ್ನು ಅಂಬಲದಲ್ಲರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಭೋರೊಂದು ಮೊರೆಯುವ ಸರ್ಪವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ, ಕೀಳು ಕವಿಕುಲತಿಲಕಾ. ೬೨. ಎಕ್ಕೆಯೆಲೆಯ ರಸದಿಂದ ಸಮುದ್ರಫಲವನ್ನು ತೇದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ತಲೆಯ ಮೂಲಕ ಸೇರಿದ ವಿಷಗಳೆಲ್ಲಾ ನಿವಾರಣೆ. ೬೩. ಎಲೆ ಮರುಳ ಮನುಜನೇ, ನೀನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬಯಸುವುದೇತಕ್ಕೆ? ಫಲಿನೀಗಡ್ಡೆಯೊಂದನ್ನು ನೀರಿನಿಂದರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಘಣಿವಿಷ ಪರಿಹರ. ೬೪. ಅಂಟವಾಳದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಮುದ್ರಫಲದೊಡನೆ ಅರೆದು ನರಮೂತ್ರದೊಡನೆ

ಭೂಮಿನುತಮಪ್ಪ ಮುಗುಳೇ! ಗ್ರಾಮದ ವಿಭು ಮಂಗರಾಜನಜಿಪಿದ ನಸ್ಯಂ
ರಾಮತ ಮರಿಚಂಗಳವಿ! ನ್ನೇಮಾತೋ ಸರ್ಪವಿಷಮನಾಕ್ಷಣಮಲಿಗುಂ ೬೫

ದೊರೆಕೊಳಿ^೧ಚಕ್ರಾಂಕಿಯು^೧ ಬೇರ್! ಗುರುಪುಷ್ಯದೊಳಲ್ಲದಂದು ಹಸ್ತಾರ್ಕದೊಳಂ
ಪರಿಕಿಸಿ ನಸ್ಯಮನೀಯಲ್! ಪರೆಗುಂ ಫಣಿ ವೃಶ್ಚಿಕಂಗಳುಗ್ರವಿಷಂಗಳ್ ೬೬

ಮದನಫಳಮೂತ್ರಯುತ ಲೇ! ಪದೊಳಂ ನಸ್ಯದೊಳಲೇಷ ವಿಷಮಿರದೆಂದು
ಸದಯನೆನಿಸಿರ್ಪ ಸಜ್ಜನ! ಹೃದಯಾಂತಜ್ಯೋತಿರಂಗ ಸುರತರು ಮಂಗಂ ೬೭

ಸಾರತರ ತುಳಸಿಯುಂ ಮ! ಗ್ಗರೆಯ ಫಲಮೆಸೆವ ವಿಮಲ(ದ)ಜೇಪಾಳಂ ಕಾ
ಲ್ಪೀರೆಯೆಲೆ ಮೂತ್ರದಿಂದರೆ! ದೋರೊಂದಣಿ ನಸ್ಯಕರ್ಮದಿಂ ವಿಷಮಲಿಗುಂ ೬೮

ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲಂ ಮೇಣ್! ಜಂಜಣಿಗೆಯ ಪುಲ್ಲನಕ್ಕೆ ನರಮೂತ್ರದೊಳಂ
ರಂಜಿಸೆ ನಸ್ಯಂಗೆಯ್ಯಲ್! ನಂಜಲಿಗುಂ ಕವಿಜನೈಕಮಿತ್ರನ ಮತದಿಂ ೬೯

ಭುಜಗಂ ಕೊಂಡೊಡೆ ಸಭಯಂ! ಗುಜುಗುಜುವೇಡಣ್ಣ ವಾರ್ಧಿಫಳಮಂ ಮತ್ತು
ತಡಮೂತ್ರಯುತಂ ನಸ್ಯಂ! ವಿಜಯಂ ವಿಷವಿಕ್ರಮಾಲ್ಪಿ ಬಾಡವನೆನಿಕುಂ ೭೦

ನಂಜಿದತಿವಿಷಮಮಂದೇ! ಕಂಜುವಿರಂಜದಿರಿ ತರಿಸಿ ಗೋಮೂತ್ರದೊಳಂ
ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲೊಳ್ ವಿಷ! ಭಂಜನಮಾರ್ಕ್ಷಣದೆ ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲೊಡಂ ೭೧

ಪಾಲಿಂದೆ ಪುತ್ರಜೀವಿಯು! ನಾಲಸ್ಯಮನುಲಿದು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡೆ ಬುಧಂ
ಸೋಲಿಸುಗುಮುಗ್ರವಿಷಮಂ! ಶ್ರೀಲಲನಾಪತಿಯೆನಿಪ್ಪ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ ೭೨

ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಎಷ್ಟು ವಿಧದ ಸರ್ಪ ವಿಷವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೂ ನಿವಾರಣೆ. ೬೫. ಇನ್ನೇನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಲೋಕಸ್ತುತನಾಗಿರುವ ಮುಗುಳೇಪುರದ ರಾಜನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ತಿಳಿಯಹೇಳಿದ ಇಂಗು ಮೇಣಸುಗಳ ನಸ್ಯವು ಸರ್ಪವಿಷವನ್ನು ಆ ಕ್ಷಣವೇ ನಾಶಮಾಡುವುದು. ೬೬. ಚಕ್ರಾಂಕಿಯ ಬೇರನ್ನು ಗುರುಪುಷ್ಯ ಇಲ್ಲವೆ ಹಸ್ತಾರ್ಕದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಂದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಫಣಿ ಮತ್ತು ವೃಶ್ಚಿಕಗಳ ಉಗ್ರವಾದ ವಿಷಗಳೂ ಪರಿಹರ. ೬೭. ಮದನಫಲವನ್ನು ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಲೇಪ ಮತ್ತು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ವಿಷವು ಪೂರ್ಣ ನಿವಾರಣೆಯೆಂದು ಸಜ್ಜನಹೃದಯಜ್ಯೋತಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತಿರುವ ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. ೬೮. ಸಾರತರವೆನ್ನಿಸಿದ ತುಳಸಿ ಮಗ್ಗಾರೆಕಾಯಿ ಜೇಪಾಳ ಕಾಡು ಹೀರೆಯೆಲೆಗಳನ್ನು ಮೂತ್ರದಿಂದರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೬೯. ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲು ಅಥವಾ ರಂಜಣಿಗೆಯ ಹುಲ್ಲನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಕವಿಜನೈಕಮಿತ್ರನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೭೦. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದರೆ ಭಯಪಡದೆ ಗುಜುಗುಜು ಮಾಡದೆ ಸಮುದ್ರಫಲವನ್ನು ಅಜಮೂತ್ರದೊಡನೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡುವುದು ವಿಷವೆಂಬ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಬಡಬಾನಲ ನಂತಾಗುತ್ತದೆ. ೭೧. ಈ ವಿಷವು ಅತಿಭಯಂಕರವಾದುದೆಂದು ಹೇದದರೇಡರಿ, ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಆ ಕ್ಷಣವೇ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೭೨. ತಿಳಿದಂತಹವರು ಅಲಿಸಿಕೆ ಮಾಡದೆ ಪುತ್ರಜೀವಿಯನ್ನು ಹಾಲಿನಿಂದ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಉಗ್ರವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು

ಏಮಾ ¹ ತಿನ್ನಿಲ್ಲ ² ನೀ! ಕ್ಷೇಮಂ ಘನ ಕೊಂಡುದೆಂದು ³ ಬೆಂಬೀಬದೆ ಸು ² ಪ್ರೇಮದ ಸಮುದ್ರಫಲಮಂ! ಗೋಮೂತ್ರದೊಳಿತ್ತ ನಸ್ಯಮದುವೆ ವಿಷಪ್ಪಂ	೭೩
ಎಸೆವಾ ಪಾಗಲ ತುಂಬೆಯ! ರಸಮಂ ಗಣಜಿಲೆಯ ರಸಮ ³ ನಕ್ಕಮ ಮೂಗಿಂ ಗ ³ ಸೆಯಲ್ ನಸ್ಯಮನಾ! ಗಸೆ ದೆಸೆಗಿಡುಗುಂ ಘನವಿಷಂಗಳಮಳಚರಿತ್ರಾ	೭೪
ಮಿಕ್ಕಾ ವಿಷವೈದ್ಯದೊಳಂ! ⁴ ಚುಕ್ಕಿ ⁴ ಯ ಮಾತೇವುದಣ್ಣ ಘನಕೊಂಡ ನರಂ ಗಕ್ಕೆಯ ಹಾಲಿನ ನಸ್ಯಂ ⁵ ಚಿಕ್ಕನದಾಗಲ್ ⁵ ವಿಷಾಪಹಂ ಗುಣನಿಲಯಾ	೭೫
ಭುಜಗಂ ಕೊಂಡೊಡೆ ಭಯದಿಂ! ಗಜಬಜಿಸಲದೇಕೆ ನಸ್ಯಕರ್ಮದೊಳೊಂದಂ ಬಜೆಯಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ದೆ! ವಿಜಯಪ್ರದನೆಂದನಲ್ದೆ ಮಂಗ ಶುಭಾಂಗಂ	೭೬
ಭೋಜ್ಯಮೆನಪುಗುಳುಶುಂರಿಯಂ! ನಾಜ್ಯದೊಳಂತರೆದು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲೊಡಂ ⁶ ಭಾಜ್ಯಂ ⁶ ಘನವಿಷಮದಜಿಂ! ರಾಜ್ಯದೊಳಂತಜಿಯೆ ಪೇಜ್ಜನಮಳಚರಿತ್ರಂ	೭೭
ಸಾಲದೆ ತಂಬುಲದಲೆಯಂ! ತೈಲಾನ್ವಿತಮಾಗೆ ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲೊಡಂ ಸೋಲಿಸುಗುಂ ಘನವಿಷಮಂ! ಕಾಲೋರಗ ದಷ್ಟನಾದೊಡಂ ಜೀವಿಸುಗುಂ	೭೮
ಅಗಸೆಯ ಬೇರಾಗಲಿ ಜಂ! ಜಿಗಿಯಕ್ಕೆಮ ದೊರೆಕೊಳಲ್ದೆ ನಿಂಬೆಯರಸದಿಂ ಬಗೆಗೊಳೆ ನಸ್ಯಮನೀವುದು! ಪಗೆಯೆನಿಸಿದ ವಿಷಧರೋಗ್ರತರ ವಿಷವಲಿಗುಂ	೭೯
ಸೊಗಯಿಪ ನುಗ್ಗೆಯ ಬೇರ್ ಹೊ! ಮುಗ್ಗುಳಕ್ಕೆ ಸಮುದ್ರಫಲಮನಕ್ಕಮ ಕೂಡಿ ಟ್ಟು ಗಡರೆ ನಿಂಬೆಯ ರಸಬಿಂ! ದುಗಳಿಂ ನಸ್ಯಮನೊಡರ್ಚಲಹಿವಿಷಮವಲಿಗುಂ	೮೦

ಲಕ್ಷ್ಮಿಪತಿಯೆನಿಸಿದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೭೩. ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದೊಡನೆ ಇನ್ನಾವ ಮಾತು? ಇನ್ನು ಬದುಕುವುದಲ್ಲಿ ಬಂತು? ಎಂದು ಭಯಬೀಳದೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮುದ್ರಫಲವನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರದೊಡನೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಘನವಿಷ ನಾಶನವಾಗುವುದು; ೭೪. ಹಾಗಲ ತುಂಬೆ ಗಣಜಿಲೆರಸಗಳನ್ನು ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡಲು, ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಘನವಿಷ ದೆಸೆಗೊಪ್ಪೊಡುತ್ತದೆ, ಕೇಳು ಅಮಲಚರಿತ್ರಾ. ೭೫. ಉಳಿದ ವಿಷವೈದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಮಾತೇಕಣ್ಣಾ, ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲಿನ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಕೂಡಲೆ ವಿಷಾಪಹಾರವಾಗುವುದು. ೭೬. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದರೆ ಭಯಗೊಂಡು ಗಲಿಬಿಲಿಯಾಗುವುದೇಕೆ? ಬಜೆಯ ನಸ್ಯಕರ್ಮದಿಂದ ವಿಜಯಿಯಾಗುತ್ತಾನೆಂದು ಮಂಗರಾಜ ಹೇಳಿದನಲ್ಲವೆ? ೭೭. ಸೇವಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಅಗಳುಶುಂರಿಯನ್ನು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಘನ ವಿಷ ಭೇದನವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಶುದ್ಧಪಾತ್ರನು ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಯಹೇಳಿದನು. ೭೮. ವೀಳೆಯದಲೆಯನ್ನು ಎಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಹೊಂದಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಲದೆ? ಇದರಿಂದ ಘನವಿಷ ನಿವಾರಣೆ, ಕಾಲಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದವನೂ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ೭೯. ಅಗಸೆಯ ಬೇರಾಗಲಿ ರಂಜಿಗೆಯಾಗಲಿ ದೊರೆತರೆ ನಿಂಬೆಯ ರಸದಿಂದ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಹಗೆಯೆನಿಸಿದ ವಿಷಧನ ಉಗ್ರವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೮೦. ನುಗ್ಗೆಬೇರು ಹೊಮ್ಮುಗುಳು ಸಮುದ್ರಫಲಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ನಿಂಬೆಯ ರಸದ ಬಿಂದುಗಳಿಂದ

-
1. ತಲ್ಲಿಯದಿಂ (ಅ) ತಿನ್ನಿಲು ಸು (ಇ) 2. ಗಜಬಜಿಸದೆ ನೀಂ (ಇ) 3. ರಸಮನೀಶ್ವರಿಯಂ ಕಣ್ಣೆ (ಇ)
4. ಚಿಕ್ಕ (ಈ) 5. ಚಿಕ್ಕನೆ ತಾಗಲ್ (ಇ) 6. ತ್ಯಾಜ್ಯಂ (ಇ)

- ಅಜಮೂತ್ರದಿಂದ ತೇವುದು! ರಜನಿಯುಮಂ ದಷ್ಟನಾಸಿಕಕ್ಕೆಳೆಯಲೊಡಂ
ಭುಜಗೋಗ್ರವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ! ವೃಜಿನಾಗವಿದೂರ ಸಂಗ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ ೮೧
- ಕಗ್ಗೊಜಲೆ ಬುಗುಡಿ¹ ಮಿಟಲೆಯ¹! ನುಗ್ಗಿಯ ಪತ್ರಂಗಳೊಡನೆ ಮರಿಚದ ಚೂರ್ಣಂ
ಅಗ್ಗಳಮೊಂದಿರೆ ನಸ್ಯದೊಳಿಗ್ಗಲ್ಲದೆ ವಿಷಹರಂ ವಲಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ೮೨
- ಅವು ಹಿತಮಿವು ಹಿತಮೆಂಬೀ! ವಿವರಣೆಯ ವಿಕಲ್ಪಮೇಕೆ ಮೇಣಸಿನ ಚೂರ್ಣ
ಕೃವರೆಯ ಪತ್ರದ ರಸಮೊಂದೆ ವಿಶೇಷಂ ನಸ್ಯದಿಂ ವಿಷಘ್ನಮಮೋಘಂ ೮೩
- ವಶಮಲ್ಲ ವಿಷಮೆ ನಿರಂಕುಶಮೆಂಬ ಭಯಂಗಳೆಡೆಗೆ ನಸ್ಯದೊಳಂತಾ
ಲಶುನದ್ವಯಮುಂ ಮರಿಚಂ! ಪ್ರಶಸ್ತಮೆಂದಿಳೆಯೊಳಜಿ²ಪುವರ್ ಜಾಂಗುಳಿಕರ್ ೮೪
- ತೊಜಿ² ಗಿರಿಗಳೊಳೊಪ್ಪಧಿಗಳ! ನಟಸಲ್ವೇಡಣ್ಣ ಮೇಣಸಿನೊಡವೆರಿಸಿರಲಾ
ಕಿಜು²ದೇಗಿನ² ರಸವೊಂದುಮ! ನೆಜಿ² ನಸ್ಯಮನಹಿವಿಷಂಗಳಂ ಭಂಜಿಸುಗುಂ ೮೫
- ಉ|| ಪಾಗಲು ಲೊಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಣಿಕೆಯಾವರೆ ನಾಗಲತಾಖ್ಯ ಕಾಕೆಯೊಳ್
ಬೇಗದೊಳೊಪ್ಪುವತ್ತ ದಳಮಂ ಬೆರಸೊಪ್ಪಿರೆ ಬೇಜಿ²ಬೇಜಿ²ಮಿಂ
ಬಾಗಿರೆ ನಸ್ಯದೊಳ್ ಮರಿಚಮಂ ಪನಿಸಲ್ ದೆಸೆಗೆಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದೇಂ
ಪೋಗದೆ ನಿಲ್ಲುಮೇ ಘಣವಿಷಂ ಧರೆಯೊಳ್ ಕವಿಕಂಜಭಾಷ್ಯರಾ ೮೬
- ಕಂ|| ಗದುಗು ನೆಲಾವರೆ ತುಂಬೆಯೊ! ಕೊದವಿದ ಪತ್ರಂಗಳಂ ಗಡಂ ದೊರಕಿದುದಂ
ಪದೆಪಿಂ ನಸ್ಯದೊಳಂದೀ! ವುದು ಮರಿಚಂಗೂಡಿ ನಿರ್ವಿಷಾಖ್ಯಮದಕ್ಕುಂ ೮೭
- ಎಸೆವೇರಂಡದ ಮೊಗ್ಗಯ! ರಸಮಂ ಮೇಣಸಿನೊಳೆ ಕೂಡಿ ನಸ್ಯಮನಿತ್ತಂ
ದಸಮಾನಮನಿಪ ವಿಷಮುಂ! ದೆಸೆಗಿಡುಗುಂ ಕವಿಕುಲಾಭ್ಯಮಿತ್ರನ ಮತದಿಂ ೮೮

ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಅಹಿವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೮೧. ರಜನಿ (ಅರಿಸಿನ ಮರದರಿನ)ಯನ್ನು ಅಡಿನ ಗಂಜಲದಲ್ಲಿ ತೇದು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನ ಮೂಗಿಗೆ ಬಿಡಲು ಉಗ್ರಸರ್ಪನ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಪಾಪವಿದೂರನ ಸಂಗಿಯಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೮೨. ಕಗ್ಗೊಜಲೆ ಬುಗುಡಿ ಮಿಟಲೆ ಮತ್ತು ನುಗ್ಗಿಯ ಎಲೆಗಳೊಡನೆ ಮೇಣಸಿನ ಪ್ರದಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ವಿಷಹರ. ೮೩. ಅದೊಳ್ಳೆಯದು ಇದೊಳ್ಳೆಯದು ಎಂಬ ವಿಪರೀತ ವಿಚಾರವೇಕೆ? ಮೇಣಸಿನ ಪ್ರದಿಯನ್ನು ಅವರೆಯ ರಸದಿಂದ ಹೊಂದಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ವಿಷಘ್ನವೆಂಬುದು ಅತಿಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ೮೪. ಈ ವಿಷವು ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದೆಂದು ಭಯಪಡುವಿರೇಕೆ? ಎರಡರಿಸಿನ ಮೇಣಸುಗಳ ನಸ್ಯವು ಬಹುಪ್ರಶಸ್ತವಾದುದೆಂದು ವೈದ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ೮೫. ನದಿ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಡಾಣ್ಣ; ಮೇಣಸಿನೊಡನೆ ಕಿರುದಂಗಿನ ರಸವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಅಹಿವಿಷನಾಶನವಾಗುವುದು. ೮೬. ಹಾಗಲ ಲೊಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಣಿಕೆ ಅವರೆ ನಾಗಲತೆ ಕಾಕೆಗಿಡಗಳ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿ ಮೇಣಸಿನ ರಸ ಹನಿಸಲು ಸರ್ಪವಿಷವು ದೆಸೆಗೆಟ್ಟು ಓಡುವುದಲ್ಲದೆ ನಿಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಕವಿಕಂಜಭಾಷ್ಯರಾ. ೮೭. ಗಜ್ಜುಗು ನೆಲಾವರೆ ತುಂಬೆಯ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಒಂದನ್ನು ಮೇಣಸಿನೊಡನೆ ಹದಗೊಳಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ೮೮. ಎರಡದ ಮೊಗ್ಗಿನ ರಸವನ್ನು ಮೇಣಸಿನೊಡನೆ ಕೂಡಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಅಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಕವಿಕುಲ

ಮೇಟಿ ಪುರುವಳ್ಳಿ ಎಲೆಯು! ತ್ವಾಟಿಸುಗುಂ ನಸ್ಯಕರ್ಮದೋಳ್ ವಿಷಮನದುಂ
ಪಾಟಿಸಿ ಮರಿಚದೋಳಿಯಲ್ ಕೋಟಿ 'ಲತಾಕುಲಮದೇವುದಿಂತಿದಿರೋಳ್'

೮೯

ದಾಗುಡಿಯಂ ಜಲದಿಂದರೆ! ದೋಗಡಿಸದೆ ನಾಸಿಕಾಂತದೋಳ್ ಪಿಟಿಯಲೊಡಂ
ನಾಗಕುಲದುಗ್ರವಿಷಮೇಂ! ಪೋಗದೆ ನಿಂದಪುದೆ ಬುಧಸರೋರುಹಮಿತ್ರಾ

೯೦

ಮ|| ಸ್ತು|| ಮಂಧ್ಯಾ ಕೋಟಿಕೀ ಕುದದೋಳಿವುದುತಾಮೂತ್ರದಿಂ 'ಮೂಱು' ಸೂಱು ಭಾ
ವಂ ಧೈಯಂ ತಾನದಾಗಲ್ ಕಟಿವೆರಸು ಬಟಿಕ್ಕಾಜ್ಯದಿಂ ಕೂಡಿರಲ್ ಬೇ
ಱಿಂ ಧ್ಯಾನಂ ತದ್ವಿಷಕ್ಕೂರಿಗೆ ವಿಷಧರದಷ್ಟಂಗೆ ನಸ್ಯಾಂಗಮಾಗಲ್
ಸಂಧ್ಯಾಭಾರಕ್ಕದಂತಾಗಳೆ ವಿಷಮಲಿಗುಂ ಮಂಗರಾಜೋಕ್ತಿಯಿಂದು

೯೧

ಉ|| ಆಡಿನ ಮೂತ್ರದೋಳ್ ಪೊರೆಯಲೊತ್ತುವುದೇಲಿರುಳಿಪ್ಪೆಯ ದ್ರುಮಂ
ತಾಡಿದ ಕೆಚ್ಚನಲ್ಲಿಯ ಕಟುತ್ರಯ ಸೈಂಧವಮುಂ ವಚಾನ್ವಿತಂ
ಕೂಡಿರಲಂತದಂ ಪಿಟಿಯೆ ನಾಸಿಕದೋಳ್ ಖಳಸರ್ಪ ವೃಶ್ಚಿಕೋ
ಶ್ರೀಡನದುಗ್ರಮಪ್ಪ ವಿಷಮುಂ ಗ್ರಹಮುಂ ಮೊಲೆನಾಗನೋಡುಗುಂ

೯೨

ಚಂ|| ತ್ರಿಕಟುಕಮಂ ಸಮುದ್ರಫಲಮಂ ಮಡುವಾಗೆ^೧ನಕ್ಕೆ ಕೊಂಡು ನಾ
ಸ್ಥಿತನಮಿಲ್ಲದಂತರೆದು ಮೂತ್ರದೋಳಂ^೨ತಿರೆ^೩ ನಸ್ಯಕರ್ಮದೋಳ್
ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಸರ್ಪನುಗ್ರವಿಷದಿಂದಲಿ^೪ವಿಲ್ಲ ನರ್ಗಮೆಂದು ಭಾ
ವಕಕವಿ ಮಂಗನಿತ್ತಪನಿದಂ ಪ್ರಜೆಗಿಂದಭಯಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಂ

೯೩

ತ್ರಿಕಟುಕಮಂಗುರುಂ ಮುನಿ ಶಿಫಾರುಚಿ ಕೈಪೆಯನಿಪ್ಪಲಾಬು ಮೂ
ಲ ಕುಟಜ ದೇವದಾಳಿ^೫ಮಡುವಾಗಲುಂದಂಚಿತ ನಸ್ಯಕರ್ಮದೋಳ್

ಕಮಲಮಿತ್ರನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೮೯. ಮೇಟಿ ಮತ್ತು ಪುರುವಳ್ಳಿಯ ಎಲೆಯನ್ನು ಮೇಣಸಿನೊಡನೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ವಿಷವು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು; ಉಳಿದ ಕೋಟಿ ಲತೆಗಳೂ ಇದರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ೯೦. ದಾಗುಡಿಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲರೆದು ಮೂಗಿನೊಳಗೆ ಬಿಡಲು ನಾಗಕುಲದ ಅತಿಯಾದ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ, ಕೀಳು ಬುಧಸರೋರುಹಮಿತ್ರಾ. ೯೧. ಮಂಧ್ಯಾ ಕೋಟಿಕೀಗಡ್ಡೆಯೊಳಗೆ ಅಜಮೂತ್ರವನ್ನು ಹಾಕಿ ಮೂರು ಬಾರಿ ಭಾವಿಸಿ ಅಂಬಲಿ ಮತ್ತು ತುಪ್ಪ ಸೇರಿಸಿ ವಿಷವೇರಿದ ದಷ್ಟನಿಗೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕೆಂಪು ಮಾಯವಾಗುವಂತೆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು ಎಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಉಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ೯೨. ಇಪ್ಪೆಮರದ ಕೆಚ್ಚನ್ನು ಏಳು ರಾತ್ರಿ ಆಡಿನ ಗಂಜಲದಲ್ಲಿಟ್ಟು ತೆಗೆದು ತ್ರಿಕಟು ಸೈಂಧವ ಬಚೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡಲು ಕ್ಷೂರ ಸರ್ಪ ವೃಶ್ಚಿಕಗಳಿಂದಾದ ಉಗ್ರವಿಷವೂ ಗ್ರಹಪೀಡನೆಯೂ ಮೊಲೆನಾಗರೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ೯೩. ತ್ರಿಕಟುಕ ಸಮುದ್ರಫಲ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರೆದು ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ನರರಿಗೆ ಸರ್ಪನ ಉಗ್ರವಿಷದಿಂದ ಸಾವಿಲ್ಲವೆಂದು ವರಕವಿ ಮಂಗರಾಜನು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅಭಯವಿತ್ತನು. ೯೪. ತ್ರಿಕಟುಕ ಮಂಗರವಳ್ಳಿ ಮುನಿ ಶಿಫಾ (ಕಮಲ) ರುಚಿ (ಕೋಷ್ಠ) ಕಹಿಸೋರೆಯ ಬೇರು ಕುಟಜ

1. ವಿಷಾ (ಏ) ಪ್ರಾತಮೆಲ್ಲಮಂ ಸಂಹರಿಕುಂ (ಇ) 2. ಸೂಱು (ಕಿ) 3. ಕಕ್ಕೆ (ಇ) 4. ತವೆ (ಇ),
5. ವಾಳಿ (ಇ)

ಪ್ರಕಟಿತ ಪನ್ನಗೋಗ್ರವಿಷನಾಶನಮಂದಿಳಿಗೆಯ್ ಸಾಱಿದಂ
ಸಕಳಕಳಾಬ್ಜಿನೀದಿನಕರಂ ವಿಭು ಮಂಗರಸಂ ದಯಾರಸಂ

೯೪

ಕಂ|| ಈ ಗ್ರಂಥಮಖಳ 'ಪುರುಷರ'! ವಿಗ್ರಹ ರಕ್ಷಣಾನಿಮಿತ್ತಮೆಂದುಸಿದೇಂ ನಿ
ವತ್ಸಗ್ರತೆಯಿಂ ತಿಳಿವುದು ನರ! ರುಗ್ರವಿಷಾಪಹ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣಾದೋಳ್

೯೫

ಶಾ|| ಸುಜ್ಞಾನ ತ್ರಿತಯಾಬ್ಜಿಳ್ ಗಣಧರ ಶ್ರೀಗೌತಮಾಖ್ಯರ್ ಜಿನೋ
ಪಜ್ಞ ಸರ್ವಜನೋಪಕಾರಕಮೆನಲ್ಕೀ ಲೋಕದೋಳ್ ಪೇಬ್ಬುದುಂ
ಕುಜ್ಞಾನೋದಿತ ವಾಕ್ತವೋರವಿಗಳಾ ಶ್ರೀಪೂಜ್ಯಪಾದಾಖ್ಯರಿಂ
ಪ್ರಜ್ಞಾಧಾರನೆನಿಪ್ಪ ಮಂಗವಿಭುವಿಂ ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂ ಸೂಚಿತಂ

೯೬

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ
ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ
ಕಲಾಗಮೋತ್ತಂಗ ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣಾದೋಳ್ ನಸ್ಯಾಧಿಕಾರಂ
ಸಪ್ತಮಂ

ದೇವದಾಳಿ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಸರ್ವದ ಉಗ್ರವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂದು
ಕರುಣಾಹೃದಯಿಯೂ ಸಕಲ ಕಲಾಬ್ಜಿನೀದಿನಕರನೂ ಆದ ಮಂಗರಾಜನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದನು.
೯೫. ಎಲ್ಲ ಜನರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿರುವೆನು, ಯಾವ ದುರಾಗ್ರಹವೂ
ಇಲ್ಲದೆ ನರರ ವಿಷನಿವಾರಣಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೯೬.
ತ್ರಿಲೋಕಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಗಣಧರ ಶ್ರೀಗೌತಮರು ಲೋಕದ ಸಮಸ್ತ ಜನರಿಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿ
ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಕುಜ್ಞಾನಿಗಳ ತಮಸ್ಸನ್ನು ದೂರಮಾಡುವ ಶ್ರೀಪೂಜ್ಯಪಾದರು ನಿರೂಪಿಸಿರುವರು.
ಅದನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಾಧಾರನೆನಿಸಿದ ಮಂಗರಾಜನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತ ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ
ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ವಿಷಹರ
ನಸ್ಯಕರ್ಮ ವಿಧಾನವೆಂಬ

ವಿಳನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ಅಷ್ಟಮಾಧಿಕಾರಂ ಲೇಪನ ಪ್ರಕರಣಂ

ಕಂ|| ಶ್ರೀದಮೆನಿಸಿದ್ ಜನಗಂ| ಧೋದಕದಿಂದ ಶುದ್ಧಮಾದ ದೇಹಗಳ ಭವ
ಚ್ಛೇದನಮಕ್ಕುಂ ವಿಷವಿಚ್ಛೇದನಮಂತೀ ಸಮಂತ್ರಕಂಗಾದ್ರತೆಯಿಂ ೧

ಕೋಪಾಟೋಪದೇ ಫಣ ಪಿಡಿ| ದಾ ಪಲ್ಗ್ ನಟ್ಟ ತಾಣದೋ ಮರ್ದುಗಳಂ
ಲೇಪಿಸಿ ಸಮಂತ್ರಕಂಗಳ್| ಲೋಪಮನೆಯ್ವುಸುಗುಮುಗ್ರವಿಷವಿಕ್ರಮಮಂ ೨

ಪಾನಮದರ್ಕಂಜನಮದ| ಕಾ ನ್ಯಮದರ್ಕೇ ಲೇಪನಕ್ರಿಯೆಯೊಂದ
ಕೇ ನಾಲ್ಕುಕೊಳೊಂದೆ ವಿಷ| 'ಗ್ಲಾನಿ'ಯನಳಿ'ಸುಗುಮೆಂದೊಡೆವ್ಯಷ್ಟದೋ ೩

ಚಂ|| ಸಿರಿಸದ ಪುಷ್ಪ ಮಂಜಿತಿಗೆ ಹಿಂಗು ಕರಂಜದ ಬೀಜ ದೇವದಾ
ರಸಿನಮುಂ ಕಟುತ್ರಯ ಫಲತ್ರಿತಯಂ ಸಿತಶೈಲ ಕನ್ಯೆಯಂ
ಬರ ಗುಡೋಗ್ರಗಂಧಿ ಸಿತಸರ್ಪಪದೋ ಕೊಳೆಯಕ್ಕಿ ದಾರ್ವಿಯುಂ
ಬೆರಸಜಮೂತ್ರದಿಂದರವುದ್ರಸಮಾನಮದಾಗಲುಂಡೆಯಂ ೪

ಕಂ|| ಕೂಡಿದೆ ಚಾ'ಯಾ ಶುಷ್ಕಂ| ಮಾಡಿ ನೃಮೂತ್ರದೊಳೆ ನ್ಯ ಲೇಪನ ವಿಧಿಯಿಂ
ಪೀಡಿಸುವೆಲಿಲ ವಿಷಂ ಬಿ| ಟ್ಟೋಡುಗುಮಾ ಸೂಜ್ವರಂಗಳನಿತುಂ ವಿನುತಾ ೫

ಎರಡರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮಮೆಸೆ| ವರಿದಾಳಂ ಬಾಳಯುಗ್ಮಮುತ್ಯಳ ತಗರಂ
ಬೆರಸಿಂತಿವೆಲ್ಲಮೊಂದಾಗಿರೆ ಪದ್ರಕ್ರೇಸರಂ ಲಸಜ್ವಾಯಿಫಳಂ ೬

೧. ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿವಾಸಿಯಾದ ಜನಗಂಧೋದಕದಿಂದ ಶುದ್ಧಗೊಂಡ ಶರೀರಗಳಿಗೆ ಭವವಿಮುಕ್ತಿ
ದೊರೆಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಪೂರಿತ ಲೇಪನದಿಂದ ವಿಷನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ೨. ಕೋಪಾಟೋಪದಿಂದ
ಕೂಡಿದ ಸರ್ಪವು ಕಟ್ಟಿ ಹಲ್ಲುಗಳು ನಟ್ಟ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮದ್ದುಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾಗಿ ಲೇಪಿಸಲು
ಉಗ್ರವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ೩. ಅದಕ್ಕೆ ಪಾನ ಅಂಜನ ನ್ಯ ಲೇಪನ ಎಂಬೀ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ
ಸಾಕು, ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಏನೆಂದು ವರ್ಣಿಸುವುದು. ೪. ಶಿರೀಷದ ಹೂ
ಮಂಜಿತಿಗೆ ಹಿಂಗು ಕರಂಜದ ಬೀಜ ದೇವದಾರು ಅರಿಸಿನ ತ್ರಿಕಟುಕ ತ್ರಿಫಲೆ ಬಿಳಿಯ ಮಣಶಿಲೆ ಕನ್ಯೆ
ಅಂಬರ ಗುಡ ಉಗ್ರಗಂಧಿ ಬಿಳಿಯ ಸಾವಿವೆ ಕೊರೆಯಕ್ಕಿ ದಾರ್ವಿ(ಮರದರಿಸಿನ)ಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ
ಅಜಮೂತ್ರದಿಂದರೆದು ಅಕ್ಷ (ಕರ್ಷ) ಸಮಾನವಾಗಿ ಉಂಡೆ ಮಾಡಿ, ೫. ನೆಳಲಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ
ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ನ್ಯ ಲೇಪನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುವ ಸಕಲ ವಿಷಗಳೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ
ಬರುವ ಜ್ವರಗಳೂ ಬಿಟ್ಟೋಡುತ್ತವೆ. ೬. ಎರಡರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮ ಅರಿದಳ ಎರಡು ಬಾಳ ಉತ್ಕಲ ತಗರ

- ಸಾರತರಮನಿಪ ಚಂದನ! ಗೋರೋಚನ ರೇಣುಕಂ ಮಣಿಚ್ಛಲೆಯುಂ ಕ
ಸ್ತೂರಿ ಪರಮಾಂಸಿಯೆಲೆಗಳೊ! ಕೋರನ್ನಮನಲ್ಯ ನಾಗಕೇಸರ!ಮನದಂ! ೭
- ಕೂಡುವುದೆಲ್ಲವರ್ಧಮ! ನೀಡಿತದಕ್ಷಪ್ರಮಾಣ ವಟಕಂಗಳ ನೀಂ
ಕೂಡಿ ಕೂಡು ಲೇಪನಾದಿಗ! ನಾಡಾಡಿಯ ಮರ್ದಿವಕ್ಕೆ ದೊರೆ ಪೆಟತುಂಟೇ ೮
- ಇದಮೋಘಂ ಸರ್ಪಾದಿಗ! ಕೊದವಿದ ವಿಷಮಂ ವಿರೋಧಿಮಾ ಪಾತಕರಿ
ಕ್ಕಿದ ವಿಷಮಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ! ಸದಮಳ ಚಂದ್ರಪ್ರಭಾಖ್ಯೆಯೋಗಿಮಿದಕ್ಕುಂ ೯
- ²ಇಂದು² ಮಡುವಾಗಲೊಪ್ಪವ! ಕಂದಂ ಪಾತಾಳಗರುಡನೆಂಬಿವುಮಂ ಕಟಿ³
ಯಿಂದಂ ಮರ್ದಿಸಿ ಪೂಸಲ್! ಸಂದೆಯಮೇಂ ನೆತ್ತಿಗೊತ್ತೆ ನಿರ್ವಿಷವುಕ್ಕುಂ ೧೦
- ಬೆಲ್ಲದೊಡಗೂಡಿ ಸುಣ್ಣಮ! ನಿಲ್ಲಣಮಂ ಮರಿಚಿ ಲಶುನಮಂ ಕರಿ⁴ಯೆಲೆಯುಂ
ನಿಲ್ಲದೆ ಜಲದಿಂ ಮರ್ದಿಸಿ! ತಲ್ಲಾಸದೆ ಪೂಸೆ ಘನವಿಷಕ್ಕುಂಮಕ್ಕುಂ ೧೧
- ಬೆಳುಹೂಲಿಯ ಬೇರು ಮಂಡಳಮಾರಿಯ ಬೇರನ್ನಕ್ಕೆ ಪುಳಿಯಿಂದರದಾ
ಖಳ⁵ಸರ್ಪಂ ಕಡಿ⁶ದೆಡಗಾ! ಗಳೆ ಪೂಸಲ್ ನಿರ್ವಿಷಂ ಪರಾರ್ಥಚರಿತ್ರ್ಯಾ ೧೨
- ಜೇನೊಳ್ ಗೋಚಿಹ್ಚೆಯುಮಂ! ಜಾನಿಸದೆ ಸಮಸ್ತ ಸರ್ಪ ಮೂಷಕ ದಷ್ಟ
ಸ್ಥಾನದೊಳೆ ಪೂಸೆ ವಿಷದಿಭಿ! ಧಾನಮದಾ(ನಾ)ಕ್ಷಣದೊಳಿತಿ⁷ಗುಮದು ನಿಶ್ಚಯದಿಂ ೧೩
- ಬೆಲ್ಲದೊಡಗೂಡಿ ಸುಣ್ಣಮ! ನಿಲ್ಲಣಮಂ ಪಾವು ಮುಟ್ಟಿದೆಯಂ ಸುತ್ತಲ್
ನಿಲ್ಲದೆ ಪೂಸುಗೆ ವಾಣೀ! ವಲ್ಲಭನಿಷ್ಟಂ ವಿಷಾಪಹಂ ಸಜ್ಜಿ⁸ಯಕ್ಕುಂ ೧೪
- ಕುಮುದಂ ಮಳಯಜ ಗೋಪಿ! ತ್ತ ಮಾಂಸಿ ಸೈಂಧವ ರಸಾಂಜನಂ ಹಿಪ್ಪಲಿಯುಂ
ಕ್ರಮದಿಂದಮೊಂದನೊಂದಿಸಿ! ಸಮಂತ್ರಕಂ ಪೂಸೆ ಘನವಿಷಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ ೧೫

ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೆರಸಿ, ಪದಕ್ರೇಸರ ಜಾಯಿಫಲ ೭. ಚಂದನ ಗೋರೋಚನ ರೇಣುಕ ಮಣಿಶಿಲೆ ಕಸ್ತೂರಿ ಮಾಂಸಿ (ಜಟಾಮಾಂಸಿ?)ಯೆಲೆ ನಾಗಕೇಸರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಈ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಎನ್ನುವಂತೆ ೮. ಮಾಡಿ, ಅಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಣ ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಲೇಪನಾದಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಬೇರೆ ಔಷಧಗಳಿವೆಯೆ? ೯. ಈ ಮೇಲಣ ಮದ್ದು ಅತಿಶಯ ಗುಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಸರ್ಪಾದಿಗಳಿಂದಂಟಾದ ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ದುಷ್ಟರು ಇಕ್ಕಿದ ವಿಷವನ್ನು ಕೂಡ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಉತ್ತಮವಾದ ಚಂದ್ರಪ್ರಭವೆಂಬ ಔಷಧವಾಗಿದೆ. ೧೦. ಇಂದು (ಕರ್ಪೂರ) ಮಡುವಾಗಲಗಡ್ಡೆ ಪಾತಾಳಗರುಡ ಎಂಬವನ್ನು ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಮರ್ದಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಲು ನೆತ್ತಿಗೊತ್ತಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ೧೧. ಬೆಲ್ಲದೊಡನೆ ಸುಣ್ಣ ಇಲ್ಲಾ ಮೆಣಸು ಅರಿಸಿನ ಕರಿಯೆಲೆಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಮರ್ದಿಸಿ ಲೇಪ ಮಾಡಲು ಘನವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೨. ಬಿಳಿ ಹೂಲಿಯ ಬೇರು ಅಥವಾ ಮಂಡಳಮಾರಿಯ ಬೇರನ್ನು ಹುಳಿಯಿಂದರೆದು ಸರ್ಪ ಕಡಿದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುತ್ತದೆ, ಕೇಳು ಪರಾರ್ಥಚರಿತ್ರ್ಯಾ. ೧೩. ಎತ್ತನಾಲಗೆಯನ್ನು ಜೇನೊಡನೆ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಸರ್ಪ ಇಲಿಗಳು ಕಡಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ ನಿಶ್ಚಯ. ೧೪. ಬೆಲ್ಲದೊಡನೆ ಸುಣ್ಣ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಾಂವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಹಾವು ಕಡಿದೆಡೆ ಸುತ್ತಲೂ ಲೇಪ ಮಾಡಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೧೫. ಕುಮುದ ಶ್ರೀಗಂಧ ಗೋರೋಚನ ಜಟಾಮಾಂಸಿ ಸೈಂಧವ ರಸಾಂಜನ ಹಿಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ

ಮರಗಣುಕೆ ಮೂಕೋಟ(ತಿ) ಭಾಸ್ಕರ ಚಿತ್ರಕ ¹ ನುಗ್ಗೆ ತವಸೆಯಾರಗ್ಗಧ ಕ ¹ ತ್ತರಿ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡೆ ಬಿಲ್ಲಂ! ಗುರು ಮಂಡಲಮಾರಿಯೆಂಬಿವಂ ಕಣಿಯಿಂದಂ	೧೬
ಪರಿಮರ್ದಿಸಿ ಪೂಸಲ್ ಪಿಡಿ! ದುರಗಂ ಮೂಸಿದೆಡೆಗಂ ತಡೆಯದಾಕ್ಷಣಮು ಬ್ಬರಿಸಿದ ಬಾವುಂ ತದ್ವಿಷ! ದುರವಣೆಯುಂ ಕಿಡುಗುಮಂದಪಂ ಮಂಗಬುಧಂ	೧೭
ಉರಗಂ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾ ಗರಳಂ ತದ್ವಿಷದ ಬಾವು ಜಳರೋಗಂ ಕಾ ಸರಿಕೆಯುಂ ² ಬೆನ್ನೇರಿಂದಂ ² ! ಪರಿಹರಿಕುಂ ಪೂಸೆ ಕುಡಿಸೆಯುಂ ಗುಣನಿಲಯಾ	೧೮
ಸಾಲದೆ ಮಧು ಘೃತ ಚಂದನ! ³ ಚೀಲೈತಂ ³ ಬಿಳಿಯ ⁴ ಬದ್ಧವಂ ⁴ ಮರ್ದಿಸಿ ಪೂ ಸಾಲಸ್ಯಮೇವುದಂತದು! ಕಾಳೋರಗವಿಷಮನಾದೊಡಂ ಸಂಹರಿಕುಂ	೧೯
ಬಜೆಯತಿಬಜೆಯಂಕೋಲಂ! ರುಜೆ ತಗರಂ ⁵ ಕಾಡೆಯುಂ ⁵ ಹರಿದ್ರಮಿದೊಂದಲ್ ವಿಜಯಘಟೆಯೋಗಮಹಿವಿಷ! ವೃಜಿನಮನಾಕ್ಷಣದೊಳಲಿಗುಮಿದು ಸಿದ್ಧಾಂತಂ	೨೦
ಪಿಪ್ಪಲಿಮೂಲಂ ಪಾಟಲಿ! ಯೊಪ್ಪುವ ಕುಟುತ್ರಯಂ ಸಮಂಗೊಂಡರೆ ಲೇ ಸಪ್ಪ ಕಣಿಯಿಂದೆ ಪೂಸ! ಲ್ವಿಪ್ಪದೆ ಘಟದಷ್ಟವಿಷಮದೊಂ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರಂ	೨೧
ಕರ್ಕಟಕನದರ ತಾಳಕ! ಮರ್ಕನ ಸಿಫೆ ಕುನಟಿ ರಜನಿ ಕುಂಕುಮ ಕಡಂದುಣು ⁶ ಹಿಕ್ಕೆಯ ಮಣ್ ಗೋಸುಂಬೆಯ! ಹಿಕ್ಕೆಯನೊಂದಾಗಿ ಪೂಸಲಹಿವಿಷಮಲಿಗುಂ	೨೨
ಘಟಕೊಂಡ ತಾಣದೊಳಮಾ! ಕ್ಷಣದೊಳ್ ಪೂಸುವುದು ಬೇಗದಿಂದೆಕ್ಕೆಯುಮಂ ಕಣಿಗಿಲೆಯಂ ಬೆರಸಿದೊಡದ! ನೂವಿಂ ಕಿಟಿದಾಗಿ ವಿಷಮದಲಿಗುಂ ಕ್ರಮದಿಂ	೨೩
ಚಂ ತರಿಸುವುದಿಂದ್ರವಾರುಣಿ ಸುಗುಂಧಿಗಳಂ ಗಿರಿಕನ್ಯ(ಣೀ)ಕಾವ್ಯಿಮೀ ಶ್ವರಿ ತಗರಂಗಳೆಂಬಿವನಹಸ್ಕರ ನೀಲಿ ಸುದೇವದಾಳಿಯಂ	

ಹೊಂದಿಸಿ ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಲು ಘಟವಿಷ ನಾಶನ. ೧೬. ಮರಗರುಕೆ ಮೂಕೋಟಿ ಭಾಸ್ಕರ ಚಿತ್ರಕ ನುಗ್ಗೆ ತವಸೆ ಅರಗ್ಗಧ ಕತ್ತರಿ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡೆ ಬಿಲ್ಲು ಗುರುಗಂಜಿ ಮಂಡಲಮಾರಿ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಅಂಬಲದಲ್ಲಿ ೧೭. ಅರೆದು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದೆಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ ಗಾಯವು ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. ೧೮. ಸರ್ಪವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಮಹಾವಿಷವೂ ಅದರಿಂದಾದ ಉತವೂ ಜಲರೋಗವೂ ಕಾಸರಿಕೆಯ ಬಿಸಿನೀರನ್ನು ಕುಡಿಸುವುದರಿಂದ, ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುವುದರಿಂದ ಪರಿಹರವಾಗುತ್ತದೆ. ೧೯. ಜೇನುತುಪ್ಪ ಚಂದನ ಚೀಲಯುತ (ಏಕಾಕ್ಷ) ಬಿಳಿಯ ಬದ್ಧಗಳನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿ ಕಾಲಕಳೆಯದೆ ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ಕಾಳೋರಗನ ವಿಷವನ್ನಾದರೂ ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ೨೦. ಬಜೆ ಅತಿಬಜೆ ಅಂಕೋಲ ರುಜೆ ತಗರ ಕಾಡೆ ಅರಿಸಿನಗಳನ್ನು ಅಣಿಲೆಕಾಯಿಯೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಲೇಪಮಾಡಲು ಅಹಿವಿಷವು ಕೂಡಲೆ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆ. ೨೧. ಹಿಪ್ಪಲಿಮೂಲ ಪಾಟಲಿ ತ್ರಿಕುಟಗಳನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಅಂಬಲಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಲು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಘಟವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೨೨. ಕರ್ಕಟಕ ಅದರ ತಾಳಕ ಎಕ್ಕೆಯ ಸಿಫೆ ಕುನಟಿ ಅರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ ಕಣಜದ ಹಿಕ್ಕೆಯ ಮಣ್ಣು ಗೋಸುಂಬೆಯ ಹಿಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಲು ಘಟದಷ್ಟ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೨೩. ಎಕ್ಕೆ ಕಣಿಗಿಲೆಗಳನ್ನು ಅಣುವಿನೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದೆಡೆಗೆ ಆ ಕೂಡಲೆ ಹೆಚ್ಚಲು ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೨೪. ಇಂದ್ರವಾರುಣಿ ಸುಗುಂಧಿ ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕ ಈಶ್ವರಿ ತಗರ

1. ನುಗ್ಗುರುಗಳಂಬೊಡಂ ಕ (ಇ) 2. ಬೇರಿಂದಂ ತಾಂ (ಇ) 3. ಚೀಲೈತಂ ಶೀಲೈತಂ, ಚೀಲಯುತಂ (ಇ)
4. ಬಜಮಣಿ (ಇ) 5. ಕಾಕಿಯುಂ (ಇ) 6. ಕಡದುರೆ (ಇ)

ನಿರುಪಮಮಪ್ಪ ಕೈಪಸೋರೆಯಂ ಭರದಿಂದರೆ(ವೆ) ಕಾಲುಮೀರೆಯಂ
ಬೆರಸವನೆಯ್ಗೆ ಪೂಸುವುದು ಸರ್ಪವಿಷಾಪಹಮೀ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್ ೨೪

ಕಂ|| ಎರಡರಿಸಿನ ತಿಲಸರ್ಪಪಾ ಸುರಸಿ(ಗಿ)ಯ ಬೇರ್ ಸೋಮ'ರಾಜಿ' ನಿಂಬದ ಬಿತ್ತು
ಪರಿಮದಿಸಿ ಪೂಸಲ್ ವಿಷ! ಧರಾದಿ ನಿಖಿಳೋಗ್ರತರ ವಿಷಂಗಳೂಮಟಿಗುಂ ೨೫

ಎರಡರಿಸಿನಮೀಶ್ವರಿ ಹ! ತ್ತರಿಕೆಯಪಾಮಾರ್ಗ ಸೋಗದ ನೀಲಿಯಿವಂ ಶ
ಕೇರವೆರಸಿ ಪೂಸಲೊಡಮ! ಚ್ಚರಿಯೇಂ ಘನೇ ವೃಶ್ಚಿಕಾದಿ ವಿಷಮಿರದಟಿಗುಂ ೨೬

ಗುರುಗುಂಜಿಯುಮ ಗುಡಮಂ! ಪರಿಮದಿಸಿ ಮಧುಘೃತಾಸ್ಥಿತಂ ಪೂಸುಗೆ ಮೇ
ಣರೇದೀವುದು ಸಮುದ್ರಫಳಮೋಂ! ದಿರೆ ಕುಳಿಮಾವಿನೊಳೆ ಕಛಿಯಿನಖಿಳ ವಿಷಘ್ನಂ ೨೭

ಎರಡರಿಸಿನಮೆರಡುಂ ಬಜಿ! ವೆರಸಿದ್ಭಯಂ ವಸಂತಪುಷ್ಪಂ 'ರುಚಿ'ಯಂ
ತರದೊಳಿರಲರೆದು ಪೂಸಲ್! ಗರುಡಮತಂ ವಿಷಧರಾದಿಗಳ ವಿಷಮುಟಿಗುಂ ೨೮

ವಿಳಸತ್ ಸೈಂಧವ ಲೋಧ್ರಂ! ಶಿಳೆ ಕುಂಕುಮ ರೋಚನಂಗಳೆಂಬವನಿಂಬಿಂ
ದಲತಗೆಯ ರಸದೊಳರೆದುಂ! ತಲಸದೆ ಪೂಸುವುದಲೇಷ ವಿಷಮಿರದಟಿಗುಂ ೨೯

ಎರಡರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮ ಶಿಲೆ! ಯರಿದಾಳಂ ಕುಸಬೆಯೆಂಬಿವಂ ನೀರಿಂದಂ
ಪರಿಮದಿಸಿ ಪೂಸಲೊಡಂ! ಪರೆಗುಂ ಪಲತೆಪದ ಪಾವಿನುಗ್ರವಿಷಂಗಳ್ ೩೦

ಗೃಹಧೂಮ ಮೇಘನಾದಿಯು! ಮಹಿಷಾಕ್ಷಿಯುಮಂಗುರೆಯಿವಂ ಗೋಮೂತ್ರಂ
ಸಹಿತಮೆನಲರೆದು ಪೂಸ! ಲ್ಲಿಂಗಗಳ ಪಲತೆಪದ ವಿಷಗಳೇಂ ನಿಂದಪ್ರವೇ ೩೧

ಸೇ(ಸೀ)ಗುಡಿತೆಯ ಮುಳ್ ಕೊಗ್ಗಿಯ! ದಾಗುಡಿ ಚಿತ್ತರಟಿ ಪಾಪಡಿಗಳೆಂಬವನೊಳ್
'ಪ್ರಾಗುಕ್ತ' ಮೂಲಮಿರದರೆ! ದಾಗಳ್ ಖರಮೂತ್ರಲೇಪಮಲ್ಲೆ ವಿಷಘ್ನಂ ೩೨

ಅಹಸ್ಕರ ನೀಲಿ ದೇವದಾಳಿ ಕಹಿಸೋರೆ ಕಾಡುಹೀರೆಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಸರ್ಪವಿಷವು
ಪರಿಹರ. ೨೫. ಎರಡರಿಸಿನ ಸಾಸಿವೆಯೆಣ್ಣೆ ಸುರಸಿಯಬೇರು ಸೋಮರಾಜಿ ನಿಂಬೆಯಬೀಜಗಳನ್ನು
ಮದಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷಧರವೇ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಉಗ್ರವಿಷಗಳೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು.
೨೬. ಎರಡರಿಸಿನ ಈಶ್ವರಿ ಹತ್ತರಿಕೆ ಅಪಾಮಾರ್ಗ (ಉತ್ತರಣಿ) ಸೋಗದ ನೀಲಿಗಳನ್ನು ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ
ಹಚ್ಚಲು ಘನೇ ವೃಶ್ಚಿಕಾದಿಗಳ ವಿಷವು ನಿವಾರಣೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿದೆ? ೨೭. ಗುರುಗುಂಜಿ
ಬೆಲ್ಲಗಳನ್ನು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಮದಿಸಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಸಮುದ್ರಫಲ ಕುಳಿಮಾವುಗಳನ್ನು ಕಳೆಯಿಂದರೆದು
ಹಚ್ಚಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೨೮. ಎರಡರಿಸಿನ ಎರಡು ಬಜಿ ಆಗಲೆ ವಸಂತಪುಷ್ಪ
ರುಜಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ವಿಷಧರಾದಿಗಳ ವಿಷನಾಶವೆಂಬುದು ಗರುಡಮತವಾಗಿದೆ.
೨೯. ಸೈಂಧವ ಲೋಧ್ರ ಶಿಲೆ (ಶಿಲಾಜಿತು) ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ ಗೋರೋಚನಂಗಳೆಂಬವನ್ನು ಅಲತಗೆಯ
ರೊಡನೆ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಹಲವು ವಿಧವಾದ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ೩೦. ಎರಡರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ
ಶಿಲಾಜಿತು ಅರಿದಾಳ ಕುಸಬೆ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಮದಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಹಲವು ವಿಧದ
ಹಾವಿನ ಉಗ್ರ ವಿಷಗಳೂ ನಿವಾರಣೆ. ೩೧. ಗೃಹಧೂಮ ಮೇಘನಾದಿ ಮಹಿಷಾಕ್ಷಿ ಅಂಗುರು
ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರ ಸಹಿತ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಹಲವು ವಿಧವಾದ ವಿಷಗಳೂ ಪರಿಹರ.
೩೨. ಸೇಗುಡಿತೆಯ ಮುಳ್ಳು ಕೊಗ್ಗಿ ದಾಗುಡಿ ಚಿತ್ತರಟಿ ಪಾಪಡಿಗಳೆಂಬವರೊಡನೆ ಪ್ರಾಗುಕ್ತ ಬೇರನ್ನು

ವಿಲಸನ್ನೃಚಂ ಕಣ ನಾಂ| ಗುಲಿಯೊಪ್ಪವ ಕಂದ ಪಾಟಲಿಯ ಮೂಲಮನಂ
ಬಿಲದಿಂದಮರೆದು ಪೂಸಲ್| ತೊಲಗುಗುಮಾ ಕಾಲದಷ್ಟ ವಿಷಮುಂ ಕ್ಷಣದಿಂ

೩೩

ಇನದುಗ್ಗದ ಮುತ್ತದ ಬಿ| ತ್ತಿನ ತಿರುಳುಮನೇಲುಸೂಟು ಭಾವಿಸಿದುದನಿಂ
ಬಿನೊಳುದಕದಿಂದ ಲೇಪಿಸೆ| ಘನವೆನಿಸುವ ವಿಷಧರಾದಿಗಳ ವಿಷಮಲಿಗುಂ

೩೪

ಸೂರಾದಕಂದಮಂ ಜಂ| ಬೀರರಸಂಗೂಡಿಯರೆವುದಿಲ್ಲಾ ಸಹಿತಂ
ಪಾರದೆ ಪೆಜವಂ ಲೇಪಿಸೆ| ಫೋರೋರಗ ವಿಷಮನಲಿಗುಮದು ನಿಶ್ಚಯದಿಂ

೩೫

ರವಿಯೊಪ್ಪವ ಪೆಣ್ಣೆಲೆಯು| ದ್ವಪರಸಮರುತಾಳದೆಸೆವ ಬಿತ್ತುಂ ಮುಸ್ತಾ
ಲವೂಮಿದೊಂದಿರೆ ಲೇಪಿಸೆ| ತವಕದೊಳಂ ಭವನ ಕೊರಳ ಗರಳಂ ಪರೆಗುಂ

೩೬

ಮ|| ಸ್ತ|| ಮಡುವಾಗಲ್ ನೀಲಿ ಪಾತಾಳಗರುಡಮೆಸೆವಂಕೋಲೆ ಚಾಂಪೇಯಮೊಂದು
ದೊಡೆ ಧಾತ್ರೀಮೂಲಮುಂ ಕಾಸರಿಕೆಯ ಫಲಮುಂ ಕೌಡೆಯುಂ^೧ ಮಾ(ಕೂ)ಡಿ ಬಂದಂ
ದೊಡಗೂಡಲ್ ಚಿನ್ನಧಾರಾಪ್ರಥಿತದುಗುನೆಯೊಳ್ಳತ್ತಮೀ ಪತ್ತುಮಂ ಕೂ
ಡಿಡು ಜಂಬೀರಾಂಬುಮಿಂ ಲೇಪಿಸೆ ಬದರ್ಗುಗುಮಾ ಕಾಲದಷ್ಟಂ ಬುಧೇಷ್ಟಾ

೩೭

ಕಂ|| ಬೇಟೆನರಡರ ಬೇರ್ಗಳುಮಂ| ಕಟಿಯಿಂದಿರದರೆದು ಪೂಸುಗಂತಲ್ಲದೊಡಂ
ಬೆಂಟೊಪ್ಪವ ಬಂದಾಕೆಯು| ನಳವಡೆ ಪೂಸುವುದು ಜೀವಿಕುಂ ಘಣದಷ್ಟಂ

೩೮

ಆವರೆಯಲೆಯಂ ಕಟಿಯಿಂ| ಭಾವಿಸಿ ದಷ್ಟಂಗೆ ಪುಣೆ ಲೇಪಿಸಲಲಿಗುಂ
ಪಾವಿನ ವಿಷಮಂದಖಿಳ ಧ| ರಾವಳಯದೊಳಹಿಯ ಪೇಜ್ಜುಬಂಧುಕವೀಂದ್ರಂ

೩೯

ಸಿತಮೆನಿಸಿದ ತುಣುವೆಯನಾ| ಹತ್ತಮಿಲ್ಲದ ನೀರೊಳರೆದು ಪಾವಿನ ದಂತ
ಕ್ಷತದಡೆಯಂ ಪೂಸುವುದೀ| ಕ್ಷಿತಿಯೊಳಿದೊಂದಲ್ ನಿರ್ವಿಷಂ ಗುಣನಿಳಯಾ

೪೦

ಕತ್ತೆಯ ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಅರೆದು ಲೇಪ ಮಾಡಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೩೩. ಮೊಗಸು ಕಣ ನಾಂಗುಲಿಯ ಗಡ್ಡೆ ಪಾಟಲಿಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಲಸರ್ಪನ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೩೪. ಇನದುಗ್ಗ (ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲು) ಮುತ್ತಗದ ಬೀಜದ ತಿರುಳುಗಳನ್ನು ಏಳು ಬಾರಿ ಭಾವಿಸಿ ನೀರಿನೊಡನೆ ಲೇಪಿಸಲು ತೀವ್ರವಾದ ವಿಷಜಂತುಗಳ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೩೫. ಸೂರಾದ ಗಡ್ಡೆ ಜಂಬೀರ ರಸಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಇಲ್ಲಾಸಹಿತ ಅರೆದು, ಬೇರೆಯದನ್ನು ಯೋಚಿಸದೆ ಲೇಪಿಸಲು ಉಗ್ರವಾದ ಹಾವಿನ ವಿಷವೂ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆ. ೩೬. ಎಕ್ಕದ ಹೆಣ್ಣೆಲೆಯ ರಸ ಅರುತಾಳದ ಬೀಜ ಮುಸ್ತೆ ಲವಣಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಲೇಪಿಸಲು ಆ ಶಿವನ ಕೊರಳ ವಿಷವಾದರೂ ಪರಿಹರ. ೩೭. ಮಡುವಾಗಲು ನೀಲಿ ಪಾತಾಳಗರುಡ ಅಂಕೋಲೆ ಚಾಂಪೇಯ ಧಾತ್ರೀಮೂಲ ಕಾಸರಿಕೆಯ ಫಲ ಕೌಡೆ ಚಿನ್ನಧಾರ ಉಗುನಿಯ ಎಲೆ-ಈ ಹತ್ತನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನಿಂಬೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಲೇಪಿಸಲು ಕಾಲಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದವನೂ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ೩೮. ಎರಡು ಬೆಳಲುಗಳ ಬೇರನ್ನು ಇಲ್ಲನೆ ಬೆಳಲು ಬಂದಾಕೆಗಳನ್ನು ಕಳೆಯಿಂದರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದವನು ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ೩೯. ಆವರೆಯಲೆಯನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಲೇಪಿಸಲು ಆ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಉಭಯಕವೀಂದ್ರನು ಹೇಳಿದನು. ೪೦. ಬಿಳಿಯ ತುರುವೆಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲರೆದು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುತ್ತದೆ.

- ದಿನಕರವಾರದೊಳಂ ಗರ್ವ! ಗಿನ ಬೇರಂ ತಕ್ರದಿಂದೆ ಮರ್ದಿಸಿ ಪೂಸಲ್
ದಿನಪಗಿದಿರಾದ ಕಲ್ಲಲೆ! ಯನಿತುಂ ಪರವಂತೆ ಪರಗುಮಹಿಯುಗುವಿಷಂ ೪೧
- ಪರಿಕಿಸಿ ನೀಂ ಮರ್ದುಗಳಂ! ಪರಿದಪ್ಪಸಲ'ದೇಕೆ! ಕಿವಿಯ ²ಕೊಗ್ಗಿಯುಮಂ ಕೊಂ
ಡಿರದತಿವೇಗದೆ ಪೂಸಲ್! ಪರಗುಂ ಘಣವಿಷಮದಮಳಗುಣಗಣನಿಳಯಾ ೪೨
- ವನ್ನೊ ಪಲವು ಮರ್ದಂ! ಜಾನಿಸದತಿಶೀಘ್ರಮೆಸೆವ ಪಲ್ಲೊಳಿದಾಳ
ಕೀನಿಯುಮಂ ಪೂಸಲೊಡಂ! ಸೂನ್ಯತಮಿದು ಸರ್ಪಕುಳದ ವಿಷಮಿರದಲಿಗುಂ ೪೩
- *ಕೆಂಕರಿಸಿಯುಗುಟ್ಟ ಮಣ್ಣಂ! ತಾಂ ಕಲಸಿಯೆ ನಿರ್ವಿಷಾ'ಮಿದಂ'ಬಕ್ಕರಮಂ
'ತ್ಯಾಂಕದ'ವುಷಧಿಯ ಪೂಸುಗಿ!ಮಾಂಕರಿಸದಿರಲೈ ಸರ್ಪವಿಷಮಿರದಲಿಗುಂ ೪೪
- ಚಂ|| ಮೊಲಕಿವಿ ಕಲ್ಲನಾರು ದಧಿಘೇನ ಸಣಂಬಿನಬೀಜ ¹ಕಾಚು ತು'
ಗ್ಗಿಲ ವರ 'ಪತ್ರ'ಕಂಗಳನೆ ಮತ್ತೆ ಕುಣುಟಗಿಯೊಳ್ಳಿದಪ್ಪ ⁷ಸ
ದ್ವಲ'ರಸದಿಂದೆ ಮರ್ದಿಸಿರಲಂತು ಬಲಿ'ಕೊಡಪ್ಪನಾ ಕ್ಷತ್ರ
ಕೃಲಸದೆ ಮೂತ್ರಕಾಚಿ ಲವಣಂ ಬೆರಸಲ್ಪದೆ ಪೂಸೆ ನಿರ್ವಿಷಂ ೪೫
- ಕಂ|| ಮಳಯರುಹ ರಸಾಂಜನಮು! ತ್ವಳ ಮಧುಕಂ ಮಾಂಸಿ ಮಾಗಧಂ ಗೋಪಿತ್ತಂ
ನೆಲೆಗಿಡಿಕುಂ ಘಣವಿಷಮಂ! ಜಲದಿಂದರದೊಡನೆ ಪೂಸಲಿವನಾಕ್ಷರಾದಿಂ ೪೬
- ಅಗುರಲವ ಮಧುಕ ಮಂಜಿ!ಷ್ಠಗಳರಿಸನ ಮಾಂಸಿಯಂ ಜಲಾನ್ವಿತಮಂ ಮಾ
ಡುಗೆ ಲೇಪನ ನಸ್ಯಮುಮಂ! ಖಗರಾಜನ ಮಾಟಿಯಿಂದಮಿಲಿ'ಕುಂ ವಿಷಮಂ ೪೭
- ಭೋರೆಂದು ಬಂದು ರೌದ್ರಾ! ಕಾರದೊಳಂ ಪಿಡಿಯೆ ಸರ್ಪನಾಕ್ಷರಾದೊಳ್ ತ
ಣ್ಣೆರಿಂದೆ ವೃಶ್ಚಿಕಾಳಿಯು! ನೋರಂತಿರದರೆದು ಪೂಸೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೪೮

೪೧. ಭಾನುವಾರದಂದು ಗಜ್ಜಗದ ಬೇರನ್ನು ಮಜ್ಜೆಗೊಡನೆ ಮರ್ದಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಲು ಸೂರ್ಯನೆಂದುರು
ಕತ್ತಲೆ ಓಡುವಂತೆ ಅಹಿವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೪೨. ನೀನು ಮದ್ದುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಹುಡುಕುತ್ತಾ
ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕಿವಿಯ ಗುಗ್ಗಿಯನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಲು ಘಣವಿಷ ಪರಿಹರ ಕೇಳು ಗುಣಗಣನಿಳಯಾ
೪೩. ವನ್ನೊ ಹಲವು ಮದ್ದುಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸದೆ ಹಲ್ಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೀನಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ
ಸರ್ಪವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೪೪. ಕ್ಯಾಕರಿಸಿ ಉಗಿದೆಯೆ ಮಣ್ಣನ್ನು ಕಲಸಿ ನಿರ್ವಿಷಮಿದು ಎಂಬಕ್ಕರಗಳ
ಮಂತ್ರಪೂರಿತ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಲೇಪಿಸಲು ಸರ್ಪ ವಿಷನಾಶನ ೪೫. ಮೊಲಗಿವಿಗಡ್ಡೆ ಕಲ್ಲಾರು ದಧಿಪೇನ
(ಮೊಸುರ ನೋರೆ?) ಸಣಬಿನಬೀಜ ಕಾಚು ತುಗ್ಗಲಯಲೆ ಪತ್ರಕ ಕುರುಟೆಗಳನ್ನು ಸುಜ್ವಲ (ಚುಜ್ವಲ?)
ರಸದಿಂದ ಮರ್ದಿಸಿ ಅನಂತರ ಮೂತ್ರ ಕಾಚು ಲವಣಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅಹಿದಪ್ಪನ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಲು
ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ೪೬. ಶ್ರೀಗಂಧ ರಸಾಂಜನ ಉತ್ತಲ ಮಧುಕ ಮಾಂಸಿ ಮಾಗಧ ಗೋರೋಚನಗಳನ್ನು
ನೀರಿನಿಂದರೆದು ಹೆಚ್ಚಲು ಘಣವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೪೭. ಅಗುರು ಎಲವ ಮಧುಕ ಮಂಜಿಷ್ಠೆ ಅರಿಸಿನ
ಜಟಾಮಾಂಸಿಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಲೇಪನ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಖಗರಾಜನು ಮಾಡಿದಂತೆ ವಿಷ
ನಿವಾರಣೆ. ೪೮. ರೌದ್ರರೂಪದಿಂದ ಬಂದು ಸರ್ಪವು ಕಚ್ಚಲು ಚೇಳುವಾಲಿಯನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದರೆದು

ನೀರಿಂ ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆಯ! ಬೇರಂ ತಂದರೆದು ಪೂಸೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ
ಪಾರದೆ ಪೆಟಮಂ ಕಲಿಯಿಂ! ಹೇರೀಚಲ ಪೂವನರೆದು ಪೂಸಲವದ್ದುಂ

೪೯

ಅರಂದಮರಿದು ಬಾರಿಪ! ರಾರೆಂದೆಲ್ಲಗೆ ಬಾಯ ಬಿಡುತಿರದಾಗ್ಗೆ
ನೀರಿಂ ಮಡುವಾಗಲನರೆ! ದಾರಾನುಂ ಲೇಪಿಸಲ್ಯೆ ಘನವಿಷಮಲಿಗುಂ

೫೦

ಶಿರೋದ್ಧರ್ಶನಂ

ಮರಿಚಮುಮಂ ಜೀಪಾಳದ! ತಿರುಳಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಮೇಲು 'ಮಿಲಿಮಿಚ್ಚಿಯು'ಪ
ಣ್ಣಿದೊಂದು ಭಾಗದೊಳಗಿಟ್ಟಿಡಿಸುವುದಕ್ಕುಮಪ್ಪ ಬಿಸಿಲೋಳ್ ಬಲಿಯಂ

೫೧

ಅನಿತು ಪುಳಿಯೆಲೆಯಲೆಲೆವು! ತ್ತನಿತನಿತನೆ ಬಪ್ಪದೆಯ್ದಲೇಬ್ಬಣ್ಣರಸಂ
ಇನಿಸುಲಿಯದೆ ಪದನಲಿದಂ! ತನಿತುಮನಜಪಿತ್ತದಿಂದೆ 'ಮರ್ದಿಸಿ'ವಿಧಿಯಿಂ

೫೨

ಭಾವಿಪ್ಪದಜಪಿತ್ತದೊಳಂ! ಪಾವಡೆಯೋಳ್ ಕಟ್ಟಿ ಪೊಗೆಯೊಳಿಟ್ಟುದನಿಂಬಿ
ಪಾವಡರ್ದು ಪಿಡಿಯೆ ಮೈಮಲಿ! ದಾವಂಗಂ ಮಾಬ್ಬುದೊಂದು ಚೋದ್ಯಮನುಸಿರ್ವೆಂ

೫೩

ಸತ್ತನಿವನೆಂಬ ಪದದೊಳ್! ನೆತ್ತಿಯೊಳಂ ಶಸ್ತ್ರದಿಂದೆ 'ಸೊದೆ'ವೊಯ್ದಡೆಯೋಳ್
ನೆತ್ತರುಮುಣಿಸ್ತಮದನಿರ! ದೊತ್ತುಗೆ ಪುಳಿಯಿಂದೆ ಮೂರ್ಛಿ'ವೋದಂ ಬಲಿಯಂ⁴

೫೪

ನೋಡುವನೆಲ್ಲರೊಳಂ ಮಾ! ತಾಡುವನೆಬ್ಬಿಜುವನೇಲುಪಂ ನಡೆವಂ ತಾಂ
ನೋಡಿರೆ ಚಿತ್ತಮನೆಂಬರ್! ನಾಡಲ್ಹಂ ಮರ್ದಿದರ್ಕೆ ದೊರೆ ಪೆಟತುಂಟೇ

೫೫

ಪಸಿಯದೆನಿಸಿರ್ಪ ಪೊಸಕ್ಕೆ! ಪೆಸೊರೆಯ ಕಾಯೊಳಗೆ ಲವಗಮಂ ಬೆರಸಿಯದಂ
ಮಿಸುಪರ್ಕದುಗ್ಗಿಂದ ಭಾ! ವಿಸಿ ಮಡಗಿರಲಹಿತಮಪ್ಪ ಮಹದಹಿ ಪಿಡಿಯಲ್

೫೬

ಹೆಚ್ಚಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ೪೯. ಬೇರೆಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸದೆ ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆಯ ಬೇರನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಆರಿದು ಹೆಚ್ಚಲು; ಇಲ್ಲವೆ ದೊಡ್ಡ ಈಚಿಲಹೂವನ್ನು ಕಳಿಯಿಂದರೆದು ಹೆಚ್ಚಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ೫೦. ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಾಯ್ಬಿಡಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಯಾರಾದರೂ ಮಡುವಾಗಲನ್ನು ನೀರಿನಿಂದರೆದು ಲೇಪಿಸಲು ಘನವಿಷನಾಶನ. ೫೧. ಮೇಣಸು ಜೀಪಾಳದ ತಿರುಳುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಏಳು ನಿಂಬೆಹಣ್ಣನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅತಿಭಯಂಕರ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ಬಳಿಕ ೫೨. ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಹುಳಿಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾ ಬರಲು, ಏಳು ಬಣ್ಣಬಿಂದು ರಸವನ್ನು ಹದವಾಗಿ ಅಜಪಿತ್ತದಿಂದ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಮರ್ದಿಸಿ, ೫೩. ಅಜಪಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಹೊಗೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿ ಮೈಮರೆತವನಿಗೆ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಅಚ್ಚರಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ೫೪. ಇವನು ಸತ್ತುಹೋದ ಎಂಬ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆತನ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶಸ್ತ್ರದಿಂದ ಸೊದೆವೊಯ್ದು ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆತ್ತರು ಹೊರಬರಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹುಳಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಒತ್ತಿದರೆ ಮೂರ್ಛಿಹೋದವನು ಬಳಿಕ ೫೫. ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನೋಡುವನು, ಮಾತಾಡುವನು, ಎದ್ದು ನಡೆಯುವನು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಜನ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಳ್ಳುವರು. ಈ ಮದ್ದಿಗೆ ಸರಿಸಮನಾದ ಬೇರೆ ಮದ್ದಿದೆಯೆ? ೫೬. ಹೆಸಿದಾಗಿರುವ ಹೊಸ ಕಹಿಸೋರೆಯ ಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಲವಗವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಎಳ್ಳಿಯ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಇಟ್ಟು ಕ್ರೂರಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದ ಕೂಡಲೆ

- 'ಸೂತ'ವೋಯ್ಯಪ್ಪಸಮೇತಂ| ವೃಥಿತನ ನೆತ್ತಿಯೊಳಮೊತ್ತಲಂತಾ ವಿಷಮುಂ
'ವೃಥೆ'ಯಾಗಿಯೆ ಪೋಕುಂ ತ| ಶ್ವಘುತರವಹ ಮೂರ್ಛೆ ತಿಳಿವುದಂತಾಕ್ಷಣದೊಳ್ ೫೭
- ಫಣಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟ ನರನಾ| ಕುಣಪನವೋಲಿರಲಮೋಘಮೊಪ್ಪವ ಲಶುನಂ
ಮೆಣಸುಪ್ಪ ಶುಂಠಿ ಗರ್ವಗಿಲ್ಲಾ ಹುಲಿಗಿಲಿವಂ ಸಗಾಮರದಿರೆ ಕಟಿಯಿಂ ೫೮
- ಅಲಸದಿರೊಯ್ಯನೆ ಪೊಯ್ದುದು| ತಲೆಯೊಳ್ 'ಶತಯಂ' ಬಲಿಕ್ಕೆ ನೆತ್ತರ್ ಬರಲಾ
ವಿಲಚಿತ್ತಾಗದಂತಾ| ವಿಲಸದೊಳಗಮನೆ ಪೂಸಲಾತಂ ಬಾಬ್ಬಂ ೫೯
- ಸತ್ತನಹಿಂಕೊಂಡುದೆಂದಾ| ಪೊತ್ತೊಯ್ಯ ಚಿತ್ತಾಗಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಸುವೆಡೆಯೊಳ್
'ಮತ್ತನಿಸ'ದೊಂದು ನಯಮಂ| ಬಿತ್ತರಿಸುವೆನವನ ತಲೆಗೆ 'ಶತ'ವೊಯ್ಯಲವಿಂ ೬೦
- 'ರಸಮಂ ಪೆರ್ಬುಲಿಯಂ' ತನಿ| ರಸದಿಂ ಮರ್ದಿಸಿ ಬಲಿಕ್ಕೆ ದಪ್ಪನ ಸಿರದೊಳ್
ಬಿಸುಪೆಯೆ ತೇದು ಸಗೊದೊ| ಕೆಳವಿನೆಗಂ ಕಟ್ಟಿಗಟ್ಟಿ ಭಾವಿಸಿ ಬಲಿಯಂ ೬೧
- ಸಾಸಿವೆ ಮೆಣಸುಳ್ಳಿಯನಲಿ| ದಾ ಸಗೊದ ಕಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಮೂತ್ರಯುತಂ ಪೊಯ್
ಕಾಸಿದ ಕರ್ಬುನಮಂ ತಂ| ದಾ ಸರಿಸದೊಳೊಪ್ಪೆ ಪಿಡಿಯಲಂತವನೇಬ್ಬಂ ೬೨
- ತಪ್ಪ'ವಡೆ' ರಾಮಬಾಣಂ| ತಪ್ಪವೊಡಾ ಭರತನಾಚ್ಚಿ ಗಣಧರಸೂಕ್ತಂ
ತಪ್ಪವೊಡಂ ತಪ್ಪದೆ ತಾ| ನಪ್ಪದು ಗರುಡಾಧಿಪ ಕ್ರಿಯಾಖ್ಯಮಿದಿಕೆಯೊಳ್ ೬೩
- ಮ||ಬ್ರ|| ಇದಮೋಘಂ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವದೊಳೆಸೆವ ತತ್ಕಾರಮಂ ಸ್ವಲ್ಪಮಂ ಪೇ
ಟ್ಟಿ ದಯಾಂಭೋರಾಶಿ ಮಂಗಂ ತಿಳಿಪಿದನಿಳೆಗಂ ನೋಟಿಸ್ತೊಡಾರ್ದಿದು ನಿಚ್ಚಂ

೫೭. ಆತನ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂತವೊಯ್ಯ ಹುಳಿ ಸಮೇತ ಒತ್ತಲು ಆ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗಿ ಮೂರ್ಛೆಹೋದವನು ಆ ಕ್ಷಣವೆ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ೫೮. ಹಾವು ಕಟ್ಟಿದವನು ಕೇಳಿದ್ದು ಹೊಂದಿರಲು ಉತ್ಕಷ್ಟವೆನಿಸಿದ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಮೆಣಸು ಉಪ್ಪು ಶುಂಠಿ ಗಜ್ಜುಗ ಇಲ್ಲಾ ಹುಲಿಗಿಲಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲದೇ ೫೯. ಕಾಲಕಳೆಯದೆ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಯ ಮಾಡಿ ರಕ್ತ ಬರಲು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಔಷಧವನ್ನೇ ಮಾಡಲು ಬದುಕುವನು. ೬೦. ಹಾವು ಕಟ್ಟಿ ಸತ್ತನೆಂದು ತಿಳಿದು ಹೊತ್ತೊಯ್ಯ ಚಿತ್ತಾಗಿಯಲ್ಲಿಡುವಾಗ ಮಾಡುವ ಉತ್ತಮ ನಯವೊಂದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ; ಆತನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಶತವೊಯ್ಯ ೬೧. ಪಾದರಸವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಹುಲಿಗಿಲ ರಸದೊಡನೆ ಮರ್ದಿಸಿ ದಪ್ಪನ ಶಿರದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯಾಗುವಂತೆ ಉಜ್ಜಿ ಸಗಣೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗಟ್ಟಿ ಭಾವಿಸಿ, ಬಳಿಕ ೬೨. ಸಾಸಿವೆ ಮೆಣಸು ಉಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಮೂತ್ರಸಮೇತ ಆ ಸಗಣದ ಕಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಹೊಯ್ದು ಕಾಸಿದ ಕಟ್ಟಿಗವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಲು ಆವನು ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವನು. ೬೩. ಇದು ರಾಮಬಾಣದಂದಿದ್ದು ಹುಸಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಭರತನಾಚ್ಚಿಯೂ ಗಣಧರ ಸೂಕ್ತಿಯೂ ಆಗಿದ್ದು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಗರುಡಾಧಿಪನ ತಪ್ಪದ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ೬೪. ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ

ಮುದದಿಂದ ಮೂಬ್ಬದಿಂದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳನೆಸೆವಿ ಲೇಪನಾಖ್ಯಾಂಗಳಂ ಪೆಂ
ಪೊದವಲ್ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಂಗಳನಜಿಸುವಂ ಸರ್ವಲೋಕೈಕಮಾನ್ಯಂ

೬೪

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿ ಪಾರಗ
ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ
ಕಳಾಗಮೋತ್ತಂಗ ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದೊಳ್ ಲೇಪನಾಧಿಕಾರಂ

ಅಷ್ಟಮಂ

ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿ ತೋರುವ ಇದರ ಸಾರರೂಪವಾದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ದಯಾಸಮುದ್ರನಾದ ಮಂಗರಾಜನು
ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದನು, ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ನಿತ್ಯವೂ ತಿಳಿದು ಮಾಡುವಂತಹ ಈ ಲೇಪನಾದಿ
ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ; ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಗಳನ್ನು ಬಯಸುವವನು
ಸರ್ವಲೋಕಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದ ಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಅನಂದಿತನಾದ
ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದಲ್ಲಿ
ಲೇಪನ ಪ್ರಕರಣವೆಂಬ

ಎಂಟನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ನವಮಾಧಿಕಾರಂ

ಅಂಜನ ಪಾನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ಪ್ರಕರಣಂ

- ಕಂ|| ಶ್ರೀಲಲಿತ ಶಕ್ರಮಣಮಯ! ಮೌಲಿಮಹಾಕಿರಣವಾರಿಧಾರಗಳಿಂ'ದಂ'
ಕೃತಿತ ಪದಯುಗನಭಯ! ಶ್ರೀಲಲನಾಕಾಂತ ಶಾಂತಿ ರಕ್ಷಿಸುಗೆಮೃದ್ಧಂ ೧
- ಮುಂ ಪೇಟಿಂ ಪಾನಾದಿಗಳಂ ಪಿರಿದುಂ ಸ್ವಪ್ನಮಪ್ಪಿನಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ
ಸೋಂಪೆಸೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯೆ! ಗಂ ಪುದುವೆನಿಸಿರ್ಪ ಯೋಗಮಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆಂ ೨
- ಅನುಯೋಗಚತುಷ್ಟಯ ಭಾ! ವನೆಯಿಂ ಭವವಿಷಮದೆಂತು ಪರೆಗುಮದಂತಂ
ಜನ ನಸ್ಯಂ ಪಾನಂ ಲೇ! ಪನದಿಂ ಖಳಫಣಿಕುಳೋಗ್ರವಿಷಮುಂ ಕಿಡುಗುಂ ೩
- ಆನೆ ರಥ ಕುದುರೆ ಕಾಲಾಳ್! ಸೇನೆಯೊಳೊಂದೊಂದಮಿತ್ರಬಲಮಂ ಜಯಿಸಲ್
ತಾನದೆ ಸಾಲ್ಗುವೆನಲ್ಪಿ! ನ್ನ ನಾಲ್ಕುಂ ಬಲಸಮೇತದಿಂ ತೀರದುದೇ ೪
- ಅದಜಿಂ 'ಪಾನಾಂ'ಜನ ನ! ಸ್ಯದ ಲೇಪನದೆಸೆವ ವಿಧಿಗೆ ಯೋಗ್ಯಮೆನಿಪ್ಪೊ
ಳ್ಳಿದುವಪ್ಪ ಯೋಗಮಂ ಪೇ! ಬ್ಬದೆ ತಾಂ ಕರ್ತವ್ಯಮೆಂದು ಮತ್ತಜಿ'ಪುವನಾಂ ೫
- ಮ|| ವರಮಂಜಿಷ್ಟಿಗೆ ದೇವದಾರು ಮಧುಕಂ ತ್ವಗ್ರಾ ತ್ರಿಯುಗ್ಧ ಸಸಿಂ
ಧುರುಹಂ ವ್ಯೋಷ ವಿಳಂಗ ಹಿಂಗು ಕಿರುದೊಗಂಬಿಂತಿವಂ ಕೂಡಿ ನೀಂ
ಸರಿಗೊಂಡಾಜ್ಞದೊಳೀಯ ಪಾನ ಮೊದಲಾಗೆಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯಾರ್ಥದದೊಳ್
ಪರೆಗುಂ ಸರ್ವವಿಷಗಳಿಂದಜಿ'ಪಿದಂ ಸಮ್ಪುಕ್ತರತ್ನಾಕರಂ ೬

೧. ಲಲಿತಾದ ಇಂದ್ರಮಣಮಯ ಮಹಾಕಿರಣಗಳ ಸತತ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ರಂಜಿತವಾದ ಪಾದದ್ವಯಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಒಡೆಯನಾದ ಶಾಂತಿನಾಥರು ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ೨. ಈ ಹಿಂದೆ ಪಾನಾದಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದೆನು. ಇನ್ನು ಸ್ವಪ್ನವಾಗಿ ಹಿರಿದಾಗಿ ತೋರುವ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗೂ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತಹ ಯೋಗವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೩. ಆತ್ಮಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಚತುಷ್ಟಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಭವವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವಂತೆ ಅಂಜನ ನಸ್ಯ ಪಾನ ಲೇಪನಗಳಿಂದ ಉಗ್ರಫಣಿ ವಿಷಾದಿಗಳು ನಾಶವಾಗುವುವು. ೪. ಆನೆ ಕುದುರೆ ರಥ ಕಾಲಾಳೆಂಬ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದೂ ಶತ್ರುಸೈನ್ಯವನ್ನು ಜಯಿಸಲು ಸಾಕೆನ್ನುವಾಗ ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಬಲಸಮೇತದಿಂದ ತೀರದುದೇನು? ೫. ಅದುದರಿಂದ ಪಾನ ಅಂಜನ ನಸ್ಯ ಮತ್ತು ಲೇಪನ ವಿಧಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವೆನ್ನಿಸುವ ಉತ್ತಮವಾದ ಯೋಗವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ೬. ಮಂಜಿಷ್ಟಿಗೆ ದೇವದಾರು ಮಧುಕ ತ್ವಗ್ರಾತ್ರಿಯುಗ್ಧ (ತ್ರಿಯುಗ್ಧ ತೋಟಿ) ಸಿಂಧುರುಹ ತ್ರಿಕುಟ ವಿಳಂಗ ಹಿಂಗು ಕಿರುದೊಗುಗಳನ್ನು ಸರಿಸಮನಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿ ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಪಾನ ಮೊದಲಾದೆಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸರ್ವ ವಿಷಗಳೂ ಪರಿಹರವೆಂದು ಸಮ್ಪುಕ್ತರತ್ನಾಕರನು

ಮ||೧೨|| ಬೆರಸಕಂ 'ದೇವದಾರು' ಸ್ಫುಟಕುಟಜ ವಚಂ ಚಂದನದ್ವಂದ್ವಮಂಭೋ
'ಧರ ಕೋಷ್ಠ' ವ್ಯೋಷ ಶಿಗ್ರುದ್ವಯ ಕುಟಕ ಸುಸಂವರ್ಚ ತಾಳೀಸಪತ್ರಂ
ನಿರುತಂ ಸ್ಥಾಣೀಯಮುಂ ಗುಗ್ಗುಳು ಕುಟುಟಿಗೆಯೆಂಬಿಂತಿವಂ ಪಂಚಗವ್ಯೋ
ತ್ಕರದಿಂ ಶೃಂಗೋದರಸ್ಥಂ ಬಹುವಿಷಹರಣಂ ನಸ್ಯಕರ್ಮಾದಿಯಿಂದಂ

೭

ಮ||ತುಲಸೀಪಾಠ ಪುನರ್ನವೋತ್ತರಣೆಯಂಕೋಲಂ ವಿಡಂಗಂ ಬಿಡಂ
ಹುಲಿಗಿಲ್ ಸೈಂಧವ ನೀಲಿ ಭಾರ್ಗವ ರವಿ ಪುಷ್ಪೇಂದ್ರಂ ಪಚಾಕೋಷ್ಠಮೋಂ
ದಿರೆ ತಾಳೀಸ 'ಮೃಣಾಲ' ಗೇರು ವಕುಲಾಸ್ಥಿಪ್ರೋಕ್ತಮಿಂತೆಲ್ಲಮಂ (?)
ವಿಲಸಚ್ಚೋರ್ತಮಾಗೆ ಮಾಡಿ ಜಲಮಂ ಪೊಯ್ದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಂತದಂ

೮

•ಕಂ|| ಸಮುದೋಳಜದುಗ್ಧಮಂ ತುಘ್ರಮನಿಂಬಿಂ ಬೆರಸಿ ಕಾಸಿ ಮೆಲುಗಿಚ್ಚಿಂ ತು
ಪ್ಪಮದುಟಿಯಲಟ್ಟು ಫೃತದಾ|| ಕ್ರಮದಿಂ ಪಾನಾಂಜನಾದಿಯಿಂದೆ ವಿಷಪ್ಪಂ

೯

ಅರಿಸಿನ ಶಿಗ್ರುದ್ವಯವಗ|| ರು ರೇಣುಕಂ ಹಿಂಗು ಶಿಲೆ ಸಮಂಜಿಷ್ಯೆಯಿವೊಂ
ದಿರಲಟ್ಟು ಮೂತ್ರದಿಂದರೆ|| ದಿರಿಸುವುದೆಸದಿರ್ಪ ಶೃಂಗದೊಳ್ ಮಾಡಗಿದುದಂ

೧೦

ನಂಜತಿವಿಷಮದಕಟಿಂ| ದಂಜುವ ಪದದಲ್ಲಿ ಕುಡುಗೆ ನಸ್ಯಾದಿಗೆ ತ
ದ್ವಂಜನಮಂತದು ಬಗೆಯಲ್| ಕುಂಜರಕೋಟಿಗೆ ಮೃಗೇಂದ್ರನೆಂತಂತೆ ವಲಂ

೧೧

ಚಂ|| ಬಿಡುಲವಾಂ ಸುವರ್ಚಲ ಕಟುತ್ರಿತಯಂ ವರವಹ್ನಿವತ್ತ್ ಹಿಂ
ಗೊಡವೆರಸಲ್ಕೆ ಸೈಂಧವ ಫಲತ್ರಯ ಪಾಠೆ ಸದೀಪ್ಯವಿಂತಿವಾ
ದೊಡೆ ಪುಡಿಮಾಡಿ ಗೋಪ್ಯತದೊಳಟ್ಟುರೆ ಶೃಂಗದೊಳಟ್ಟು ಮತ್ತದಂ
ಕುಡುವುದು ಪಾನಮುಖ್ಯದೊಳದಂ ಭುಜಗಾದಿ ವಿಷಾಪಹಂ ದಿಟಂ

೧೨

ಹೇಳಿದನು. ೭. ಎಕ್ಕೆ ದೇವದಾರು ಕುಟಜ ಬಜೆ ಎರಡು ಚಂದನ ಅಂಬೋಧರ ಕೋಷ್ಠ ತ್ರಿಕುಟಕ
ಎರಡು ನುಗ್ಗೆ ಕಟುಕರೋಹಣೆ ಸಂವರ್ಚಲವಾಂ ತಾಳೀಸಪತ್ರ ಮಾಚಿಪತ್ರ ಗುಗ್ಗುಳು ಕುರುಟಿಗೆ
ಎಂಬಿವನ್ನು ಪಂಚಗವ್ಯದಿಂದ ಶೃಂಗದಲ್ಲಿಟ್ಟು ನಸ್ಯಕರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಹುವಿಧವಾದ ವಿಷ
ಪರಿಹರ. ೮. ತುಲಸಿ ಅಗಲುತುಂ ಪುನರ್ನವೆ ಉತ್ತರಣೆ ಅಂಕೋಲ ವಿಳಂಗ ಬಿಡುಲವಾಂ
ಹುಲಿಗಿಲು ಸೈಂದವ ನೀಲಿ ಕಿರುದೇಗು ರವಿಪುಷ್ಪ ಇಂದ್ರ ಬಜೆ ಕೋಷ್ಠ ತಾಳೀಸಪತ್ರ ಮೃಣಾಲ ಗೇರು
ನಾಗಕೇಸರ ಎಲಕ್ಕಿ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ನೀರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ೯. ಸಮನಾದ
ಆಡಿನ ಹಾಲು ತುಪ್ಪಗೊಡನೆ ಹಾಕಿ ಮಂದಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಸಿ ತುಪ್ಪವುಳಿಯುವಂತೆ ಅಟ್ಟಿ ಪಾನ
ಅಂಜನ ವಿಧಿಗಳಿಂದ ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೧೦. ಅರಿಸಿನ ಎರಡು ನುಗ್ಗೆ ಅಗರು ರೇಣುಕೆ ಹಿಂಗು
ಮಣೆಶಿಲೆ ಮಂಜಿಷ್ಯೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅಟ್ಟಿ ಮೂತ್ರದಿಂದ ಅರೆದು ಶೃಂಗದಲ್ಲಿರಿಸಿದುದನ್ನು
೧೧. ತೀವ್ರವಾದ ವಿಷವುಂಟಾಗಿ ಆಯ್ಕೋ ಎಂದು ಪರಿತಪಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಸ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ
ಕೊಟ್ಟರೆ ಆನೆಯ ಹಿಂದಿಗೆ ಸಿಂಹದೊಂಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತದೆ. ೧೨. ಬಿಡುಲವಾಂ
ಸಂವರ್ಚಲವಾಂ ತ್ರಿಕುಟಕ ಗೇರು ಹಿಂಗು ಸೈಂದವ ತ್ರಿಫಲ ಅಗಲುತುಂ ಜೀರಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು
ಪುಡಿಮಾಡಿ ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಶೃಂಗದೊಳಗಿಟ್ಟು ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು ಸರ್ವಾದಿಯ

1. ದಾರುಪುರು, ದಾರುಪುರು (ಇ) 2. ಧರಾಪಪ್ಪಂ (ಇ) 3 ಪಾತೆ ಪಟೋರ ಚೂರ್ಣತಮು, ಪರ್ಣಪಮೋಕಮು,
ಪಾಪಟೋಲ್ಲಮು(ಇ) 4. ಮುಗ್ರಪಾಲ (ಶ್ರ) • ಇಲ್ಲಿಂದ ೨೨ನೇ ಪದ್ಯದವರೆಗಿನ ಒಂದು ಪತ್ರ ಲುಪ್ತ (ಇ)

ಉ|| ಅಂಜಲದೇಕೆ ಪೇಟೆ ಘಣಿಕುಳಂ ಕೊಳೆ 'ಸತ್ತಪ್ಪನೇ'ವೆನೆಂದು ನೀಂ
ರಂಜಿಪ ಪುತ್ರಜೀವಿಯನೆ ನಿಷ್ಕಸಮಾನಮನೀಂಟೆ ಪಾಲೊಳಂ
ತಂಜನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನದೆ ನಂಜಿಬೆದೋಡುಗುಮೆಂತನಲ್ ಮಹಾ
ಮಂಜಿನ ಪುಂಜಮರ್ಕನಿದಿರೊಳ್ ಪರೆದೋಡುವ ಮಾಲ್ಕಿಯಿಂ ದಿಟಂ ೧೩

ಕಂ|| ಅಂಗುರುಮತಿಬಿಜಿಯಿಲ್ಲಾ! ಮುಂ?ಗುಗ್ಗುಳು? ಮೇಘನಾದಿಯುಂ ಸಮನಾಗ
ಲ್ಗಂ ಗೋಜಳದಿಂದೀಂಟಲ್ ಸಂಗತ! ನಸ್ಯಾಂಜನಾದಿಯಿಂದೆ ವಿಷಪ್ಪಂ ೧೪

ಚಂ|| ವಿವರಸಿ ನೋಡೆ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲ ಕಂದಮದಿದ್ ತಾಣಮಂ
ದಿವಸಕರೈಕವಾರದೊಳೆ ತಂದುದುಮಂ ಶಕಲಂಗಳಾಗೆ ಮಾ
ಡುವುದಿನತಾಪದಿಂದೊಣಗೆ ನಿಂಬೆಯಪ್ಪಣ್ಣ ರಸಂಗಳಿಂದಮಂ
ತವನುಳೆ ಭಾವಿಸಿಟ್ಟು ಶತಸೂಟ್ಟರೆಗಂ ವಿಷವೈದ್ಯರೋಜಿಯಿಂ ೧೫

ಕಂ|| ಮಡಗಿರಿಸಿ ಸರ್ಪದಷ್ಟಂ! ಗೆಡೆಯುಡುಗದೆ ಪಾನ ಲೇಪನಾಂಜನ ನಸ್ಯ
ಕೊಡರಿಸು ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ! ತಡೆಯದೆ ವಿಭು ಮಂಗರಾಜನಭಿಮತದಿಂದಂ ೧೬

ಎಲ್ಲಾ ಮದಿನೊಳೇಂ ಗಳ! ಚೆಲ್ಲದ ಪಣ್ಣೊಂದೆ ಸಾಲ್ಗುಮಿಂಬಿ ನೀರಿಂ
ತಲ್ಲಣಿಸದೆ ಕುಡುವುದದಂ! ನಿಲ್ಲದು ವಿಷಮಂತೆ ನಸ್ಯ ಪಾನಾಂಜನದಿಂ ೧೭

ರುಟಿತೆಯೊಳಂ ಕೋಶಾತಕಿ! ಕಟುತುಂಬಿಯ ಬಳ್ಳಿಹರುಹೆ ಹುಲಿಗಿಲ ಬಿತ್ತುಂ
ಘಟಿಯಿಸಿ ಗೋಪಿತ್ತಯುತಂ! ಸ್ಫುಟ ಪಾನಾದಿಗಳೊಲಂ ವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ ೧೮

ಚಂ|| ಅರಿಸಿನ ದೇವದಾರು ಕಟುಕತ್ರಯ ಭಾಬ್ಬಿ ವಿಳಂಗಮಿಂಗು ಸಿಂ
ಧುರುಹ ಸವಪ್ರಿ ಮಂಜಿಟಿಗಿಯುಂ ಮಧುಕಂ ತ್ರಿತೆಯೆಂಬಿವಂ ಸಮಂ

ವಿಷಗಳು ಪರಿಹರ. ೧೩. ಸರ್ಪಗಳು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಸಾಯುವೆನೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯೇಕೆ? ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ
ಪುತ್ರಜೀವಿಯನ್ನು ಒಂದು ನಿಷ್ಕ ಸಮಾನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು, ನಸ್ಯ ಲೇಪನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು
ಸೂರ್ಯನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಮಂಜು ಹರಿದೋಡುವಂತೆ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೪. ಅಂಗುರು ಅತಿಬಿಜಿ ಇಲ್ಲಾ
ಗುಗ್ಗುಳು ಮೇಘನಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಗೋಜಲದಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ನಸ್ಯ ಅಂಜನಾದಿಗಳನ್ನು
ಮಾಡಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೧೫. ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲಗಡ್ಡೆಯಿರುವ
ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೋಡಿ ರವಿವಾರದಂದು ತಂದು ಪುಡಿಮಾಡಿ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ರಸದಲ್ಲಿ
ನೂರು ಸಲ ಭಾವಿಸಿ ವಿಷವೈದ್ಯರು ಕ್ರಮವರಿತು ೧೬. ಇಟ್ಟು ಕಾಲಕಳೆಯದೆ
ಸರ್ಪದಷ್ಟನಿಗೆ ಪಾನ ಲೇಪನ ಅಂಜನ ನಸ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು

ನಿರ್ವಿಷವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ. ೧೭. ಎಲ್ಲಾ
ಮದ್ದುಗಳಿಂದೇನು? ಚೆಲ್ಲದ ಹಣ್ಣೊಂದನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ನಸ್ಯ ಪಾನ ಅಂಜನಗಳನ್ನು
ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಸಾಕು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೧೮. ಕೋಶಾತಕಿ ಕಟಿಸೋರೆ ಬಳ್ಳಿಹರುಹೆ ಹುಲಿಗಿಲ
ಬೀಜಗಳನ್ನು ಗೋಪಿತ್ತದೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಕೂಡಲೆ ಪಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ.

ತಿರೆ ಪ್ಲತದಿಂದಮುಟ್ಟುದುಮನಂಜನ ಲೇಪನ ನಸ್ಯ ಪಾನದಿಂ
ಪರಿಕೆಸೆ ಸರ್ಪದಷ್ಟವಿಷಮುಂ ಪೇಪಿಂಗುವುದಾವ ವಿಸ್ಮಯಂ

೧೯

ಕಂ|| ಸಿರಿಸದ ಪೂವಿನ ರಸದಿಂ|ಮರಿಚಮುಮಂ ಭಾವಿಸಿಟ್ಟು ನೂರ್ಸೂಟ್ಟಿರೆಗಂ
ಬೆರಸುಗೆ ಶರ್ಕರೆಯುಂ ಮತ್ತಿರಗ ಸುದಷ್ಟಗೆ ಪಾನ ನಸ್ಯಾದಿ ಹಿತಂ

೨೦

ಉ|| ನಾಗರ ಮಾಗಧಂ ಮರಿಚಮುಂ ಬಜೆ ಬಾಗೆಯಬೀಜಮೆಂಬಿವೊಂ
ದಾಗಿರೆ ವಾಜಿಗಂಧಿಯುಮನೊಂದಿಸಿ ಬಾಟಿಯ ತೋಯದಿಂದೆ ಲೇ
ಸಾಗಿರೆ ಭಾವಿಸಿಟ್ಟು ನೆಟಲೋಳ್ ಸಲೆ ಶೋಷಿಸಿ ಬುಯ್ದಿಡಂತದಂ
ಭೋಗಿ ಕೊಳಲ್ಕೆ ಪಾನ ನಯನಾಂಜನ ನಸ್ಯದೊಳೆಯ ನಿರ್ವಿಷಂ

೨೧

ಚಂ|| ಸಿರಿಸದ 'ಬೀಜಮಂ' ಭರದೆ ಭಾವಿಸು ತತ್ತ್ವಸವಾಂಬುವಿಂ ನಿರಂ
ತರಮಿರದೇಕವಿಂಶತಿ ದಿನಂ ಮರಿಚಂ ಸದುಗುಪ್ತೆ ಶರ್ಕರೋ
ತ್ಯರದೊಳದೊಂದುವಂತರೆದು ಮಾಡಿರಿಸುಂಡೆಗಳಂ ಬಲಿಕ್ಕಿ ಮ
ತ್ತಿರಗ ಸುದಷ್ಟಗಂ ಕುಡಿಸಿ ಪೂಸುವುದೆಚ್ಚುವುದಲ್ತೆ ನಿರ್ವಿಷಂ

೨೨

ಮ||ದ್ರ|| ನುತೆ'ಕುಷ್ಠಂ ಶುಭ್ರಗೋಪಿತ ಮರಿಚಕಣಮುಂ ಗೇಹಧೂಮಂಗಳಿಂದ
ಸ್ವಿತಮಾಗಲ್ ತಾಳಕಂ ತಚ್ಚಿಲೆವರಸರೆದಿದುಂಡೆಯಂ ಕೊಂಡುದು ಭಾ
ವಿತಮಾಗಲ್ ಪಾನ ಲೇಪಾದಿಗೆ ಕುಡೆ ಘನದಷ್ಟಂ ತದೀಯ ಪ್ರಭಾವೋ
ನ್ನತಿಯಿಂದಂ ನಿರ್ವಿಷಂ ತಾನೆನಿಸಿ ಧರೆಯೊಳಂ ಜೀವಿಕುಂ ಭವ್ಯಬಂಧೂ

೨೩

ಮಾಲಿನಿ|| ಸಕಳ ಮುನಿಗಳಂತದೃಷ್ಟಿಯಿಂ ನೋಡಿ ಪೇಟು
ಪ್ರಕರಣದೊಳಿದುಂ ತತ್ಸಾರಮಂ ಪೇಟಿಸ್ತನಾಂ ಭಾ

೧೯. ಅರಿಸಿನ ದೇವದಾರು ತ್ರಿಕುಟ ಭಾರಂಗಿ ವಿಳಂಗ ಇಂಗು ಸಿಂಧುರುದ ವಪ್ರಿ ಮಂಜೆಟಿಗೆ
ಮಧುಕತ್ತಿರೆ ಎಂಬಿವನ್ನು ಸುಮವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ತುಪ್ಪದಿಂದಟ್ಟು ಅಂಜನ ಲೇಪನ ನಸ್ಯ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು
ಸರ್ಪದಷ್ಟ ವಿಷವು ಪರಿಹರವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿದೆ? ೨೦. ಸಿರಿಸದಹೂವಿನ ರಸದಿಂದ
ಮೆಣಸನ್ನು ನೂರು ಬಾರಿ ಭಾವಿಸಿ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಪಾನ ನಸ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು
ಮಾಡಿಸುವುದು ವಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ೨೧. ನಾಗರ ಮಾಗಧ ಮೆಣಸು ಬಜೆ ಬಾಗೆಯ ಬೀಜ ಅಶ್ವಗಂಧಿಗಳನ್ನು
ಸೇರಿಸಿ ಬಾಳೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ನೆಳಲಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ಜೋಪಾನವಾಗಿಟ್ಟು ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದಾಗ ಪಾನ
ಅಂಜನ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೨೨. ಸಿರಿಸದ ಬೀಜವನ್ನು ಅದರ ರಸದಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ
ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನ ಭಾವಿಸಿ, ಮೆಣಸು ಸದಗುಪ್ತೆ ಸಕ್ಕರೆಗಳೊಡನೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರೆದು ಉಂಡೆಗಳನ್ನು
ಮಾಡಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಅನಂತರ ಹಾವು ಕಡಿದವನಿಗೆ ಕುಡಿಸಿ ಲೇಪನ ಮಾಡಿದರೆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ.
೨೩. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಚಂಗಲಕೋಷ್ಠ ಶುಭ್ರವಾದ ಗೋರೋಚನ ಮೆಣಸಿನಪುಡಿ ಗೇಹಧೂಮ ತಾಳಕ
ಮಣಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಉಂಡೆ ಮಾಡಿ ಭಾವಿಸಿ ಘನದಷ್ಟನಿಗೆ ಪಾನ ಲೇಪಾದಿಗಳನ್ನು
ಮಾಡಿಸಲು ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ ದಷ್ಟನು ಬದುಕುವನು. ೨೪. ಸಮಸ್ತ

ವಕರಜಿವಿನೆಗಂ ಪಾನಾದಿಯಂ ದಿವ್ಯಯೋಗ
ಪ್ರಕರಮನೆ ವಿಷೋಗ್ರಾ'ಟೋಪಮಂ' ಲೋಪಿಸಲ್ಕಂ

೨೪

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ
ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತ ಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ
ಕಲಾಗಮೋತ್ತಂಗ ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದೊಳ್ ಪಾನಾಂಜನ ನಸ್ಯ
ಲೇಪನ ಯೋಗಾಧಿಕಾರಂ

ನವಮಂ

ಮುನಿಗಳೂ ಅಂತರ್ಧೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕರಣದ ಸಾರವಾದ ಉಗ್ರ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯ
ಪಾನಾದಿಗಳ ಈ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಭಾವಕರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳಿರುವೆನು.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತ ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ
ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪಾನ
ಅಂಜನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ಪ್ರಕರಣವೆಂಬ

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ದಶಮಾಧಿಕಾರಂ ಮಂಡಲಸರ್ಪ ಪ್ರಕರಣಂ

ಮಾಪ್ತುರತೀರ್ಥಂಕರನಿಂದಮೀ ಧರೆಯೊಳಿಂತುಕ್ತಂಗಳಾಗಿದುರ್ವಂ
ಗರಳಗ್ರಾಹಿಗಳಪ್ಪ ಗೋನಸಕುಳಪ್ರತ್ಯೇಕನಾಮಂಗಳಂ
ತರದಿಂ ಮಂಡಲವರ್ಣಭೇದಮನಿತಂ ದಷ್ಟಾಂಗಚಿಹ್ನೆಗಳಿ
ಪೀರವಂ ತತ್ತರಿಹಾರಮಂ ತಿಳಿಪುವೆಂ ಕರ್ಣಾಟದೇಶೀಯದಿಂ ೧

ಕಂ|| ಕ್ಷಿತಿಯೊಳ್ ಕ್ರೀಡಾರೂಪೋ! ನ್ನತ ವಿಷ ಸೌವರ್ಣಕರ್ದಮಂ ಪೆಸರಿದ
ಪ್ರತಿಮಾಗ್ರಮಾಲಿಕಂ ತಾಂ! ಮತಿಗಿಡಿಸುವ 'ವಜ್ರ ವಕ್ರಮಾಲಿ'ಗಳಕ್ಕುಂ ೨

ಬಾಧಕ ವೇಣೀಕಂಠಂ! ಗೋಧಾಸ್ಯಂ ಘೋಟಕಾಸ್ಯ ಶಕಟಾಜಮುಖಂ
ಸಾಧಿತ ಮಹೋಗ್ರವಿಷಮೆನ! ಲೀ ಧರೆಯೊಳ್ ನೆಗಟ್ಟುವಲ್ತೆ ಮಾರ್ಜಾರಮುಖಂ ೩

ವಜ್ರಾಸ್ಯ ಮೇಷಮುಖನುಮ! ತುಚ್ಛವಿಷಂ ಕುಕ್ಕುಟಾಸ್ಯ ಸಂದಷ್ಟಂಗಳ್
ಸ್ವಚ್ಛಂದ ವೃತ್ತಿಗಳ್ ಕೊಲ! ಲಿಚ್ಛಿಸುವ ವಜ್ರತುಂಡದಂತುರ ಮಿಶ್ರಂ ೪

ಇಂತೀ ಗೋನಸಭೇದಮೋ! ಳಂ ತಾವೇಕೋನವಿಂಶತಿ ಪ್ರಥಿತಕುಲಂ
ಸಂತತಮಿನ್ನಜೀವರ್ಗಂ! ತಾಂ ತಿಳಿಪುವೆನೊಸೆದು ಪೇಟ್ಟ ವರ್ಣಾದಿಗಳಂ ೫

೧. ಕ್ರೀಡಾರೂಪಂ

ಶಸ್ತ್ರಮೆನಿಸರ್ಪ ಮಂಡಲ! ವಿಸ್ತರತಾವೃತ ಸುಪೀತಜಾತಂ ತನುವಿ
ತ್ರಸ್ತಂ ಕ್ರೀಡಾರೂಪಂ! ವ್ಯಸ್ತಸ್ಥೂಲಂ ಮಹೋಗ್ರವಿಷಮೆನಿಸಿರ್ಕುಂ ೬

೧. ಪುರುದೇವರಿಂದ ಉಕ್ತವಾದ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿನ ಗೋನಸಜಾತಿಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಮಂಡಲವರ್ಣಭೇದವನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗುವ ಶರೀರಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪರಿಹರವನ್ನೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ದೇಶೀಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ೧. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಕ್ರೀಡಾರೂಪ, ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಪೂರಿತವಾದ ಸೌವರ್ಣಕ, ಕರ್ದಮ, ಅತಿಶಯವಾದ ಅಗ್ನಿಮಾಲಿಕ, ಬುದ್ಧಿಗಿಡಿಸುವ ವಜ್ರಮಾಲಿ ವಕ್ರಮಾಲಿಗಳಿರುವುವು. ೨. ಹೆಚ್ಚು ಬಾಧೆಯನ್ನಂಟುಮಾಡುವ ವೇಣೀಕಂಠ ಗೋಧಾಸ್ಯ ಘೋಟಕಾಸ್ಯ ಶಕಟಾಸ್ಯ ಮಾರ್ಜಾರಾಸ್ಯಗಳು ಮಹಾವಿಷವುಳ್ಳವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ೩. ವತ್ಸಾಸ್ಯ ಮೇಷಮುಖಗಳು ಬಹುವಿಷಕಾರಿಯಾಗಿವೆ; ಕುಕ್ಕುಟಾಸ್ಯ ಸಂದಷ್ಟಗಳು ಸ್ವಚ್ಛಂದವೃತ್ತಿಯಾಗಿವೆ; ವಜ್ರತುಂಡ ದಂತುರಮಿಶ್ರಗಳು ಕೊಲ್ಲುಬಯಸುತ್ತವೆ. ೪. ಹೀಗೆ ಗೋನಸ ಹಾವುಗಳ ಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾತಿಗಳಿದ್ದು ತಿಳಿಯಬಯಸುವವರಿಗೆ ಇವುಗಳ ವರ್ಣಾದಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ೫. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಂಡಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸುಪೀತಜಾತವೂ (ಹಳದಿಯೂ) ದೊಡ್ಡಶರೀರವುಳ್ಳುದೂ ಆದ ಕ್ರೀಡಾರೂಪವೆಂಬುದು ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದೇಗದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಇದರ ವಿಷವು ಅತಿಭಯಂಕರವಾದುದಾಗಿವೆ.

ಜ್ವರಪೀಡಾದಿಗಳಕ್ಕೂ ಪರಿಗು ತದ್ವಂಶದತ್ತಣೆಂ ಶೋಣಿತಮುಂ
ಪಿರಿಂದ ಮೆಯ್ಯಿತ್ತಿರಿಕುಂ ನಿರುತಂ 'ಕ್ರೀಡಾ'ಸ್ವರೂಪನವಿತಥಚಿಹ್ನಂ

೭

ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ ಮದನಫಲಂ ದ್ವಿಜಭೂರುಹಬೀಜ ಮಧು ಫೃತಾಸ್ತುತಮುಂ ತ
ದ್ವಿಜಯಿಯಿದೆ ಪಾನ ಲೇಪದೇಹಜನೋತ್ತಮನೆನಿಪ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೮

ವ|| ಸರ್ವ ಗೋನಸ ವಿಷಾಪಹಾರಮಂತ್ರಂ

ಮಂತ್ರಂ: ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ 'ತತ್ತ್ವಗರುಡಾಯ' ಹರ=ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಜಯಂ (ಯಾ)
ವಾ(ಮಾ)ನಸೀ(ಸೀ) ಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ವರ್ಣಾಭ ವೇಣೀಕಂಠ ಘೋಟಕ ಶಕಟಾಜಾಮುಖಪ್ರಮುಖ
ವೆಂಬ ಗೋನಸ ವಿಶೇಷ ವಿಷಾಪಹಾರಮಕ್ಕೂ

೨. ಸೌವರ್ಣಕಂ

ಕಂ||^೧ಅತಿರಕ್ತ ಮಂಡಳಂ ಪೀ ತತರಾಕೃತಿಯಿಂದ ವೇಷ್ಟಿಸಿರ್ಕುಂ ಸುತ್ತಂ
ಮತಮಿದು ಸೌವರ್ಣಕನೆಂ ಬತಿಶಯನಾಮಂ ಸುದೀರ್ಘ ಪುಚ್ಚಾನಿಚ್ಛಂ

೯

ನಾನಾಸ್ಯ^೨ 'ರೋಮಕೂಪದಿ'^೩ ನಾ ನೇಗುಟ್ಟ ಕ್ಷತದ ದೇಸೆಯಿನೊಸಗುಂ ರುಧಿರಂ
ತಾನೆ ಸುವರ್ಣಾಭಂ ಕೊಳಿ ಲಾ ನರನೇವಂಗಚಿಹ್ನಮೆಂಬರ್ ಮುನಿಗ್

೧೦

ಚಂ|| ಕೂ ಮಧು ಸಿಂಧುವಾರ ತಗರಂ ಹಯಮಾರ ಮಹೀರುಹಂ ಲಸ
ದ್ವಣಿ ಮಳಯೋದ್ರಪಂ ಮೆಳಿವುಶೀರ ಸಬಿಲ್ಪಫೃತಗಂಗಳೆಂಬಿವಂ
ಕ್ಷಣದೊಳಿ ಪಾನಲೇಪನದಿನಿತ್ತೊಡಮಾಗಳಿ ತದ್ವಿಷಾಪಹಂ
ಗುಣಗೂ ಪಕ್ಷಪಾತನೆನಿಸಿರ್ಪ ದಯಾನಿಧಿ ಮಂಗನುಕ್ತಿಯಿಂ

೧೧

೭. ಈ ಕ್ರೀಡಾಸ್ವರೂಪವು ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳೆಂದರೆ ಜ್ವರವುಂಟಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಗಾಯದಿಂದ
ಹೆಚ್ಚು ರಕ್ತ ಸುರಿದು ಎಚ್ಚರತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ೮. ಇದಕ್ಕೆ ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ ಮದನಫಲ (ಉಮತ್ತದ ಕಾಯಿ)
ದ್ವಿಜಭೂರುಹದ (ದೇವದಾಳಿಯ) ಬೀಜಗಳನ್ನು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಪಾನ ಲೇಪನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು
ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಎಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ವ|| ಎಲ್ಲ ಗೋನಸಗಳ ವಿಷಾಪಹಾರ
ಮಂತ್ರ (ಮೇಲಿನಂತೆ). ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ವರ್ಣಾಭ ವೇಣೀಕಂಠ ಘೋಟಕ ಶಕಟ
ಅಜಮುಖವೆಂಬ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಗೋನಸದ ವಿಶೇಷ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೯. ಕೆಪ್ಪುವಾರದ ಮಂಡಳಿಗೂ
ಹಳದಿಬಣ್ಣದ ಶರೀರವೂ ಉದ್ದವಾದ ಬಾಲವೂ ಇದ್ದರೆ ಸೌವರ್ಣಕವೆಂಬ ಹೆಸರಿದೆ. ೧೦. ಈ
ಸೌವರ್ಣಕವು ಕಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಗಾಯವಾಗಿ ನಾನಾ ರೋಮಕೂಪಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ನರನಿಗೆ
ಆಗುವ ಚಿಹ್ನೆಯೆಂದು ಮುನಿಗಳು ಹೇಳುವರು. ೧೧. ಕೂ (ಹಿಪ್ಪಲಿ ಜೀರಿಗೆ ಕರಿಜೀರಿಗೆ ನೆಲಬೇವು
ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ ಆ ಮೂಲ) ಜೇನುತುಪ್ಪ ಸಿಂಧುವಾದ ತಗರ ಹಯಮಾರ (ಕಣಿಗಿಲು) ಮಹೀರುಹ
ಶ್ರೀಗಂಧ ಉಶೀರ ಬಿಲ್ವ ಫೃತಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಪಾನ ಲೇಪನಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ
ವಿಷಾಪಹಾರವೆಂಬುದು ಸದ್ಗುಣ ಹಾಗೂ ದಯಾನಿಧಿಯಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಮಂತ್ರ : ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಆದಿತ್ಯಾಯ ಸಾಂ ಸುಂ ಸಹ, ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ
ನಾಗೇಂದ್ರವೇತಾಳಿ ಹತಂ ವಿಷಂ ವಜ್ರಯೋಗೇನ ಬಲಂ ಸ್ವಾಹಾ

೩. ಕರ್ದಮಂ

ಚಂ|| ಬಿಳಿದೆನಿಸಿರ್ಪ ಮಂಡಲದ ಸುತ್ತವರಂ ಕರಿದಪ್ಪ ಮಂಡಲಂ
ಗಳಿಸೆದಿರ್ಪ ಗೋನಸಮ ಕರ್ದಮಮೆಂಬಭಿಧಾನಮಪ್ಪುದಾ
ತೋಳಗುವ ದೀರ್ಘದೇಹದೊಳೆ ಶೋಭಿಸುಗುಂ ಪುಟವೇಗನಾ ವಿಶ್ವಂ
ಖಳನುದಿತ ಪ್ರಕೋಪದೊಳೆ ಕೊಂಡೊಡೆ ಚಿಹ್ನಮನೊಲ್ಲಾ ಪೇಚ್ಚಿಮೆ

೧೨

ಪೂಮೊಸುಗುಂ ಮಹಾಜ್ವರಮದಗ್ಗಲಿಕುಂ ತನು ತೋರಮಕ್ಕುಮು
ಲ್ಲಾತರ ಶೂಲೆಯಿಂ ಮಮನದಿಂ ತೃಷೆಯಿಂ ಕರ ಮುಚ್ಚುಗಂಗಳಿಂ
ಕ್ಷಣದೊಳೆ ತೋರ್ಕುಮಂತದಜ ನಾಶನದೌಷಧಮೆಂತೆನಲ್ಕೆ ರೋ
ಹಿಣೆ ಮದಯಂತಿಕಾರ್ಜುನ ನಿಶಾದ್ವಯ ನಾಗರ ನಾಗಕೇಸರಂ

೧೩

ಕಂ|| ಮಧು ರುಜೆ ಮದನ ಸಮಾಗಧಿ ಮಧುಕಾಜ್ಯಂ ದೇವದಾರುವೆರಸಿದ ಪಾನಂ
ವಿಧಿಯುತ ಲೇಪಂ ಮಾಪ್ಪುದುಸುಧೆಯೆಂಬುದು ಬೇಜಿರ್ದರ್ಶ ದೊರೆ ಪೇಟುಂಟೇ

೧೪

ಮಂತ್ರ: ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ರುದ್ರಾಯ ಹನ - ಹರ-ಘಟ್-ಭೂಮ್ಯಾಂ(ದಿ)ಗಚ್ಛ
ಮಹಾವಿಷ ಸ್ವಾಹಾ

೪. ಅಗ್ನಿಮಾಲಿಕಂ

ಅಂಕದೊಳತಸೀಪುಷ್ಪ ಸು! ಸಂಕಾಶದ ಮಂಡಲಂಗಳೊಪ್ಪುವ ತನುವಿಂ
ದಂ ಕರಮೊಪ್ಪುಗುಮಿಳೆಯೊಳ್! ಶಂಕೆಯೊಳೆನ್ನಿಮಾಲಿಕಾಹ್ವಯನೆನಿಕುಂ

೧೫

ಕಷ್ಟತರ ಜ್ವರ ದಾಹೋ! ತೃಪ್ತಪ್ತಂ ಭರ್ದಿಯುಂ ಶಿರಃಪೀಡನಮುಂ
ನಷ್ಟತನುಕಾಂತಿ ಯಿವು ತ! ದ್ವಷ್ಟನ ಚಿಹ್ನಂಗಳೆಂದು ಪೇಚ್ಚಿರ್ ಮುನಿಗಳ್

೧೬

ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೨. ಮಂಡಲಗಳು ಬಿಳಿದಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಕಪ್ಪು ಮಂಡಲಗಳಿರುವ
ಗೋನಸಪ್ತ ಕರ್ದಮವೆಂಬುದಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೊಳೆಯುವ ದೀರ್ಘದೇಹಿಯಾಗಿ ಬಹುಚುರುಕಾಗಿ
ಓಡುತ್ತದೆ, ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತದೆ; ಕೋಪದಿಂದ ಕಣ್ಣಿದರೆ ಆಗುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ
೧೩-೧೪. ಹೆಚ್ಚಾದ ಗಾಯವಾಗಿ, ವಿಪರೀತ ಜ್ವರ ಬಂದು, ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಉತವುಂಟಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು
ನೋವು ವಾಂತಿಯೂ ಬಾಯಾರಿಕೆಯೂ ಮುಚ್ಚುಗೊಳ್ಳು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ
ಔಷಧಮೆಂದರೆ ರೋಹಿಣಿ ಮದಯಂತಿಕೆ (ಮಲ್ಲಿಗೆ) ಅರ್ಜುನ ಎರಡರಿಸಿದ ನಾಗರ ನಾಗಕೇಸರ
ಮಧು ರುಜೆ ಮದನ ಮಾಗಧ ಮಧುಕಾಜ್ಯ ದೇವದಾರುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಾನ
ಲೇಪನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸುಖವಾಗುವುದು, ಇದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದುದು ಬೇರೊಂದಿದೆಯೆ? ಮಂತ್ರ:
(ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೫. ಅತಃಪೀಡನವಿನಂತೆ ಮಂಡಲಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಶರೀರದಿಂದಿರುವ ಹಾವಿಗೆ ಅಗ್ನಿಮಾಲಿಕವೆಂಬ
ಹೆಸರಿದೆ. ೧೬. ಇದರಿಂದಾದ ದ್ವಷ್ಟನ ಚಿಹ್ನೆಗಳೆಂದರೆ ಅತಿಯಾದ ಜ್ವರವೂ ಹೆಚ್ಚು ದಾಹವೂ
ವಾಂತಿಯೂ ತಲೆನೋವು ಶರೀರವು ಕಾಂತಿಹೀನವೂ ಆಗಿರುವುದು ಎಂದು ಮುನಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮ|| ತಗರಂ ದಂತಿ ಪುನರ್ನವಂ ಮಳಯಜಂ ಪಾಠಾಖ್ಯಮಂಕೋಲಮುಂ
ನೇಗ್ವಾರ್ಡಾ ಕಟು ಸೋಮರಾಜಿಕೂಮುಂ ಮಧ್ವಾಜ್ಯಮುಂ ಕೇಸರಂ
ಬಗೆಗೊಂಡೊಪ್ಪಿರಲಿಂತಿವಂ ಬೆರಸಿ ಪೂಸಲ್ಕೊಂಟಿಯುಂ ತದ್ವಿಷಂ
ವಿಗತಂ ಭಾವಿಪೊಡಕ್ಕುಮೆಂದಜಿಪಿದಂ ಸಾಹಿತ್ಯವಿದ್ಯಾಧರಂ

೧೭

ಮಂತ್ರಂ : ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಆದಿತ್ಯಾಯ ಕರವೀರೋದರ ಸೋಮಾಯ ಹರ
ವಿಷಂ ಮುಂಚಿ ಸರಶ್ಮಿ ಜ್ಞಾಪಯತಿ ಸ್ವಾಹಾ

೫. ವಜ್ರಮಾಲಿ (೮)

ಕಂ|| ಸಲೆ ವಜ್ರ ಸುವೈಡೂರ್ಯಾ! ವಲಿ ಸಂಕಾಶಾಂಗಮಾಗಿ ಪೊಳೆಯುತ್ತಿರ್ಕುಂ
ಖಲ ವಜ್ರಮಾಲಿಯೆಂಬುದು! ಬಲುಪಿಂದಂ ಪಿಡಿಯಲದಜ ವಿಷದುಗ್ರತೆಯುಂ

೧೮

ಉ|| ಭಾವಿಸೆ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಕೃತ ಕರ್ಮಫಲೋದಯದಿಂದೆ ತೋಣಿತ
ಸ್ವಾಪ ಮಹಾವೃಥಾ ವಮನ ಮೂರ್ಛೆಗಳೆಂಬಿನಿತೆಯ್ವುಗುಂ ತೆರ
ಳ್ಳಾ ವಿಷಮಂ ಸಮಂತ್ರಕ ಘೃತಂಗಳ ಧಾರೆಗಳಿಂದೆ ಕರ್ಚಿ 'ನೀಂ'
ಪಾವನಮಪ್ಪ ತಂತ್ರದೊಳೆ ವೃತ್ತಸುಮಂತ್ರಕನಾಗಿ ಬೇಗದಿಂ

೧೯

ಮಂತ್ರಂ : ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಗರುಡಾಯ ಹನ-ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಪ್ರಹರಣಾಯ ನಮಃ
ಸಕ್ತಃ ವಾಸಃ ಮಿತಯ ಸ್ವಾಹಾ

೬. ವಕ್ರಮಾಲಿ

ಚಂ|| ಪರಿಕಪೊಡರ್ಧಚಂದ್ರನಪೊಲಿಪ್ಪುವು ದಾಡೆಗಳಾವ ಗೋನಸೋ
ತ್ಪರದೊಳೆ ನಿರ್ಗಂತಂಗಳತಿ ದೀರ್ಘಮೆನಿಪ್ಪುವು ತಚ್ಚಿರಂ ಗಡಿ
ಧರೆಯೊಳತೀವ ತುಂಗಮನೆ ತೋರ್ಪುದು ನಾಮದೆ ವಕ್ರಮಾಲಿ ತಾಂ
ಪಿಂದೆನಿಸಿದ ಪಾಪದ ಫಲೋದಯದಿಂ ನರನಂ ವಿರೋಧದಿಂ

೨೦

ಕಂ|| ಪಿಡಿಯಲ್ಕೆ ದಷ್ಟದೇಹಿಗ! ಕೊಡಲೆಲ್ಲಂ ಬಾವುದೊಡನೆ ಮಾಜನೆಯ ದಿನಂ
ತಡೆದೊಡಮಲ್ಲಿ ಬಲಿಯುಂ! ಮಡಿಗುಂ ಮಂತ್ರೇಷಧಂಗಳೇಂ ಕಾದಪ್ಪವೇ

೨೧

೧೭. ತಗರ ದಂತಿ ಪುನರ್ನವೆ ಶ್ರೀಗಂಧ ಪಾಠ ಅಂಕೋಲ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕಟು ಸೋಮರಾಜಿಪ್ರತಿ
ಮಧ್ವಾಜ್ಯ (ಮಧು+ಅಜ್ಯ) ಕೇಸರಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕುಡಿಯಲು ಮತ್ತು ಹುಟ್ಟಲು ಆ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂದು
ಸಾಹಿತ್ಯವಿದ್ಯಾಧರನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೮. ವಜ್ರ ವೈಡೂರ್ಯಗಳಿಂದ ಹೊರಡುವ
ಪ್ರಕಾಶದಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಶರೀರದ ಹಾವನ್ನು ವಜ್ರಮಾಲಿ ಎನ್ನುವರು. ಇದು ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿಯಲು
ಉಗ್ರ ವಿಷವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ೧೯. ಭಾವಿಸಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಪೂರ್ವಕೃತ ಕರ್ಮಫಲದಿಂದ ರಕ್ತಸ್ವಾಪ
ಮಹಾದುಃಖ ವಮನ ಮೂರ್ಛೆಗಳೆಂಬವು ಉಂಟಾಗುವುವು, ಬೇಗನೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾಂತ್ರಿಕನಾಗಿ
ಮಂತ್ರಪೂರಿತ ಘೃತಧಾರೆಯಿಂದ ಆ ವಿಷವನ್ನು ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ
ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸಬೇಕು. ೨೦. ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯ ದಾಡೆಗಳನ್ನು
ಹೊಂದಿರುವುದೂ, ಗೋನಸಗಳ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಅತಿದೀರ್ಘ ಶರೀರಿಯೂ, ತಲೆಯು
ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಎತ್ತರವೆನ್ನುವಂತೆ ತೋರುವುದೂ ಆಗಿರುವುದು ವಕ್ರಮಾಲಿ ಎಂಬುದಾಗಿದ್ದು
ಹೆಚ್ಚು ಪಾಪದ ಫಲದಿಂದ ನರನನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ೨೧. ಅದು ಹಿಡಿಯಲು ಕೂಡಲೆ ದಷ್ಟನ
ಶರೀರವು ಬಾತುಕೊಂಡು, ಮಾರನೆಯ ದಿನವೂ ಏನೂ ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆತನು ಸಾಯುವನು,

೨. ವೇಣೀಕಂಠಂ

ಕಪಿಳ ಶ್ಯಾಮಳ ಧವಳಂ|ಲಪಿತಂ ತದ್ವರ್ಣಮೆಸೆವ ಕಂಠಂ ಹ್ರಸ್ವಂ
ಕುಪಿತಂ ವೇಣೀಕಂಠಂ|ಕಪಟ ಮಹಾಕಾಯದರ್ಪಿತಂ ಗೋನಸದೋಹ್ ೨೨

ದಂಶದಿನೋಸಗುರ್ಗಂ ರುಧಿರಂ| ಸಂಶಯಮೇಂ ಸ್ಥೋಟಕಂ ಹಿಮಂ ಜನಿಯಿಸೆ ತ
ಧ್ವಂಶದೋಳಿರದೇಹಿ ದಿವಸ| ಕ್ಷಂ ಶೋಚ್ಯಂ ತಾನನಿವ್ವನದಱಿಂ ದಷ್ಟಂ ೨೩

ಎತ್ತಾನುಂ ಜೀವಿಸುಗುಂ| ಮತ್ತೆನಿಸುವ ಮಂತ್ರತಂತ್ರಮುಳ್ಳೊಡೆ ದಷ್ಟಂ
ಸತ್ತಪನೆ ಸಾಯನದಱಿಂ|ದುತ್ತಮ ಜಾಂಗುಳಿಕರೊಸೆದು ಮಾಟ್ಟುದು ಮದರ್ಗಂ ೨೪

ಬೇಗದೊಳಂ ಶೋಧಿಸುವುದು| ನಾಗಾಂತಕನೆಸೆವ ಪಕ್ಷದಿಂದಂ ವ್ರಣಮಂ
ಪೋಗಲ್ ತಾಟಿಪುದೆಸೆವ ಮ| ಹಾ ಗರುಡಾಧಿಪನ ನೆನವುದಿವ್ವುದು ಮದರ್ಗಂ ೨೫

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ರುದ್ರಾಯ ಕಪಾಲಹಸ್ತಾಯ ನಿರ್ವಿಷಂ ಕುರು ಸ್ವಾಹಾ
೮ ಗೋಧಾಸ್ಯಂ ೯ ಘೋಟಕಾಸ್ಯಂ

ಸ್ಥೂಲನತಿ ದೀರ್ಘಾನಾ ದುಃ| ಶೀಲಂ ವಿಕಟಾಂಗಮಸ್ತಕಂ ಗೋಧಾಸ್ಯಂ
ಪಾಲಿಸಲರಿದದು ಶಿಖಿಯುಂ| ಮಾಲೆಯವೋಲ್ ಘೋಟಕಾಪ್ಪಿನಕ್ಕುಂ ಮತ್ತಂ ೨೬

೧೦ ಶಕಟಂ (ಶಕಟಾಸ್ಯಂ)

ಶಕಟಂ ಶಕಟಾಕೃತಿಯಿಂ| ಪ್ರಕಟಂ ಮಾಡುತ್ತಮಿರ್ಕುಮದಟ ವಿಷಂ ಪಾ
ವಕನಿಂದಂ ಮಿಗಿಲೆನಿಕುಂ| ಸ್ವಕೀಯ ಮಂಡಲ ವಿನೀಲ ಲೋಹಿತಮಕ್ಕುಂ ೨೭

ಮ|| ವಿಲಸನ್ನಾಗರಮುಂ ಪಟೋಲ ಕಪಿ'ಕಚ್ಚಿ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಾಖ್ಯೆ^೨ ಗು
ಗುಲ ಸರ್ಪಿರ್ಮಧು ನಿಂಬೀಜಮಿನಿತಂ ಕೂಡಲ್ ಕದಂಬಾನ್ವಿತಂ

ಮಂತ್ರೇಷಧಗಲೂ ಕೂಡ ಕಾಪಾಡಲಾರವು. ೨೨. ಕಪಿಲ ಶ್ಯಾಮಲ ಧವಲ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುವ ಚಕ್ಷು
ಕತ್ತಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಕೋಪದಿಂದಿರುವ, ದೊಡ್ಡ ಶರೀರವೂ ದರ್ಪಿಷ್ಟವೂ ಆದುದನ್ನು ಗೋನಸಗಳಲ್ಲಿ
ವೇಣೀಕಂಠವೆಂದು ಕರೆಯುವರು. ೨೩. ಇದು ಕಟ್ಟಿದುದರಿಂದ ರಕ್ತವೊಸುವುದು, ಶರೀರ ಬಾತುಕೊಂಡು
ಶೀತದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೆ ದಷ್ಟನು ಏಳು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವನು ೨೪.
ಏನೇ ಆಗಲಿ ಮಂತ್ರತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ದಷ್ಟನು ಸಾಯದೆ ಬದುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ; ಆದುದರಿಂದ
ಉತ್ತಮ ಜಾಂಗುಲಿಕರು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮದ್ದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ೨೫. ಕೂಡಲೆ ಗರುಡನ ಗರಿಯಿಂದ
ಪೂವನ್ನು ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿ ಗರುಡಾಧಿಪನನ್ನು ನೆನೆದು ಮದ್ದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ)
೨೬. ತೋರ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘದೇಹಿಯೂ ದಷ್ಟನೂ ಆಗಿದ್ದು ವಿಕುರೂಪದ ತಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು
ಗೋಧಾಸ್ಯವೂ, ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದುದೂ ಉರಿಯಮಾಲೆಯಂತೆ ಶಿಖಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದೂ
ಘೋಟಕಾಸ್ಯವೂ ಆಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ೨೭. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಶಕಟಾಕೃತಿಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಿರುವುದು ಶಕಟವೆಂಬುದಾಗಿದ್ದು,
ಇದರ ವಿಷವು ಅಗ್ನಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲೆನಿಸುವುದು, ಇದರ ಮಂಡಲವು ನೀಲಲೋಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
೨೮. ನಾಗರ ಪಟೋಲ ಕಪಿಕಚ್ಚು ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತ ಗುಗ್ಗುಲ ತುಪ್ಪ ಮಧು ನಿಂಬೀಜ ಮತ್ತು ಕದಂಬಗಳನ್ನು

ವಿಲಯಂ ತದ್ವಿಷಮಾಗೆ ಮಾಝ್ಮಿಮಿಳೆಯೋಳ್ ಪಾನಪ್ರಲೇಪಂಗಳಿಂ
ದಲಘಪ್ರಾಜ್ಞರೊಳಗ್ರಗಣ್ಯನೆನಿಸಿ ಶ್ರೀಮಂಗನಿಷ್ಠೋಕ್ತಿಯಿಂ

೨೮

ಮಂತ್ರಂ-ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ನೀಲಕಂಠಾಯ ಚರಿ ಪಕ್ಷಿಣೆ ಮುಂಚಿ ಸ್ವಾಹಾ ರಂ

೧೧ ಅಜಾಮುಖಂ

ಮ||೩೩|| ನೆಲಸಲ್ಯಾ ಪಾಟಲಂ ಮಂಡಲಮೆನಲಿದು ಚಿತ್ರಂ ಕರಂ ಶೃಂಗಯುಗ್ಮಂ
ವಿಲಸತ್ಯರ್ಥಂಗಳುಂ ತೋರ್ಪುದುಮದು ಪೆಸರಿಂ ತಾನಜಾಸ್ಯಂ ಗಡಂ ತ
ತ್ಯಲಜಂ ತಾನಾಗಿಯುಂ ಚಿತ್ತಿಕೆಯ ಬಸಿಣಿರೊಳಂ ಪುಟ್ಟುಗುಂ ಮತ್ತಮಂತಾ
ವಿಲಚಿತ್ತಂ ಕೊಂಡವಂಗಂ ಭ್ರಮೆ ರುಧಿರ ಮಹಾಶ್ವಾಸ ಕಾಸಂಗಳಕ್ಕುಂ

೨೯

ಕಂ|| ಕಿಂ ಬಹುನೋತ್ತಲ ರುಚಿ ತಗ|| ರಂ ಬೆರಸಾ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡೆ ಮಧುದಂತಿ ಕಣಾ
ನಿಂಬ ಕಟುಪಾನಮೆ ವಿಷಾ| ಡಂಬರಮಂ ಕಿಡಿಸುಗುಂ ವಿಲೇಪನವಿಧಿಯಿಂ

೩೦

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ರುದ್ರಾಯ ಏಹಿ ಭಗವತಿ ಕಪಾಲಮಾಲಾಧರ!
ಕಹಾ ಕಪಾಲೆ ಹನ ಸ್ವಾಹಾ

೧೨ ಮಾರ್ಜಾರಾಸ್ಯಂ

ಮಂದಮತಿಯಾಗಿ ಬೀಳ್ಗುಂ| ದುಂದುಭಿ ಸಂಭೂತಮಪ್ಪ ಮಾರ್ಜಾರಾಸ್ಯಂ
ಬಂದು ಪಿಡಿಯಲ್ಕೆ ಲಾಲಾ| ಸಂದೋಹಂ ಭರ್ದಿ ಗಳವಿಭಂಗಮಿವಕ್ಕುಂ

೩೧

ತ್ರಿಕಟುಕಮುಂ ಬಜಿಯುಂ ಚಿ| ತ್ರಕ ನಿಶಿ ಮಂಜಿಷ್ಠೆ ಸಪ್ತತಮಪ್ಪಾ'ಕ್ಲೃದ್ರಂ'
ಸಕಳಮಿವೊಂದಲ್ ಪಾನ| ಪ್ರಕಟಿತ ಲೇಪನದೆ ನಿರ್ವಿಷಂ ಪರಮಾರ್ಥಂ

೩೨

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶಬರರಾಜಾಯ ಭೇದಯ ವಿಷಂ ಜೀವಯ ಮಹಾ
ಶ(ಬ್ರ)ರ ಹೂಂ ಸ್ವಾಹಾ

ಕೂಡಿಸಿ ವಿಷನಿವಾರಣೆಗೆ ಪಾನ ಲೇಪನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಉನ್ನತ ಪ್ರಾಜ್ಞರೊಳಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನ್ನಿಸಿದ
ಶ್ರೀ ಮಂಗರಾಜನ ಉಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೨೯. ಮಂಡಲವು ಗುಲಾಬಿಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿದ್ದು
ಎರಡು ಶೃಂಗಗಳೂ ಶೋಭಿಸುವ ಕಿವಿಗಳೂ ಇದ್ದದ್ದಕ್ಕೆ ಅಜಾಸ್ಯವೆಂದು ಹೆಸರು. ಇದು ಕುಲಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿದ್ದರೂ
ಚಿತ್ತಿಕೆಯ ಬಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವುದು ಮತ್ತು ಚಿಂಚಲಚಿತ್ತನಾಗಿ ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಭ್ರಮೆ ರುಧಿರ ಮಹಾ
ಶ್ವಾಸ ಕಾಸಗಳಾಗುವುದು. ೩೦ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದರಿಂದೇನು? ಉತ್ತಲ ರುಚಿ ತಗರ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡೆ
ಮಧುದಂತಿ ಕಣ ನಿಂಬ ಇವುಗಳ ಪಾನ ಲೇಪನವಿಧಿಯಿಂದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ಮಂತ್ರ:
(ಮೇಲಿನಂತೆ) ೩೧ ಬುದ್ಧಿವಾಂದ್ಯವಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದು ದುಂದುಭಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದುದು
ಮಾರ್ಜಾಲಾ(ರಾ)ಸ್ಯವೆನಿಸುವುದು. ಇದು ಕಚ್ಚಿದಾಗ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುವುದು ವಾಂತಿಯಾಗುವುದು
ಕತ್ತು ನಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ೩೨ ತ್ರಿಕಟುಕ ಬಜಿ ಚಿತ್ರಮೂಲ ನಿಶಿ ಮಂಜಿಷ್ಠೆ ತುಪ್ಪ
ಕ್ಲೃದ್ರಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಪಾನ ಲೇಪನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ)
೩೩. ಸರಟನ(ಓತಿಯ) ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದಂತಹುದು ವತ್ಸಾಸ್ಯವೆಂಬುದಾಗಿದೆ. ಇದರ ಮಂಡಲಗಳು

೧೩ ವತ್ಸಾಸ್ಯಂ

ಭವಮಾ ಸರಟೀ ಗಭೀರ್ | ಧ್ವವಮೇ ವತ್ಸಾಸ್ಯಮೆಂಬುದಕ್ಕಕ್ಕುಂ ಸಂ
ಭವ ಚಿತ್ರಮಂಡಲಂ ಹ್ರಸ್ವ ವಿರೂಪಾತ್ಯಂತ ತೀವ್ರ ವಿಷಮೇನಿಸುಕುಂ

೩೩

ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಂ ಮದುರಂ | ಸ್ವಲ್ಪವಿದಕ್ಕಧಿಕಮಪ್ಪ ಪಾಪಿಗೆ ಬಕುಂ
ಮೆಲ್ಲನೆ ಬಂದು ತಿನಲ್ಲಂ | ಕೊಲ್ಲದೆ ಮಾಣದು ವಿಧಾತ್ರನಾದೊಡಮವನಂ

೩೪

೧೪ ಕುಕ್ಕುಟಾಸ್ಯಂ ೧೫ ಸಂದಷ್ಟಂ

ಧರೆಯೊಳ್ ಕುಕ್ಕುಟತನುವು | ಬ್ಬರಿಸಿಕುಂ ವಕ್ರತುಂಡಕಂ ಸಂದಷ್ಟಂ
ಪರಿಕಿಪೊಡಂತಿವಸಾಧ್ಯಂ | ವರ ವಿದ್ಯಾಭೇಷಜಂಗಳಿದುಂ ಪಿರಿದುಂ

೩೫

೧೬ ಶಂಖಾಸ್ಯಂ ೧೭ ದಂತುರಂ ೧೮ ಮಿಶ್ರಿತಂ

[ಮೊದಲಿಗೆ ೧೯ ವಿಧ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ೧೮ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಮೇಷಮುಖದ ವಿಷಯವು ಯಾವ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ.]

ಶಂಖಾಖ್ಯತುಂಡ ದಂತುರ | ನೆಂಬೆರಡು ತಮ್ಮ ನಾಮದೊಳ್ ಸಮರೂಪಂ
ಕಿಂ ಬಹುನಾ ಮಿಶ್ರಿತನಾ | ಡಂಬರಮೆಲ್ಲವೂ ರೂಪನನುಕರಿಸಿಕುಂ

೩೬

ಅನುಪಮರಕ್ತಸ್ರವವೇ | ದನೆಯಂ ನಾನಾ ವಿಕಾರ ಮೂರ್ಛೆಗಳಂ ದ
ಷ್ಠನೋಳಾಗಿಸುಗುಂ ವಿಷವೇ | ದನೆಯಂ ಪಿಂಗಿಪೊಡಿದೊಂದು ಮಂತ್ರಂ ಸಾಲ್ಗುಂ

೩೭

ವ|| ಅದಂತೆಂದೊಡೆ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಫಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಕಪಟಪ್ರಪಂಚರಹಿತಂ | ತ್ರಿಪಥದೊಳಿಸೆದಿರ್ಪ ಮಣ್ಣಿನೊಪ್ಪಿರೆ ಪೂಸಲ್
ಜಪಿಸುಗುಮುಪದೇಶಮಂತ್ರಮ | ನಪಗತ ವಿಷಮಂತೆ ಸಪ್ತ ರಾತ್ರಂಬರೆಗಂ

೩೮

ಸಮಸ್ತ ಮಂಡಲಂಗಳ್ಳಂ ಔಷಧಂ

ನಾನಾ ಮಂಡಲ ವಿಷಮಂ | ನಾನಾ ಭೇಷಜ ಸಮಂತ್ರಕಾಲೇಪನದಿಂ

ಜಾನಿಸೆ ಪರಿಹರಿ'ಕುಮದಂ' | ಸೂನ್ಯತ ಸಾಮಾನ್ಯವೈದ್ಯಮಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆಂ

೩೯

ಚಿತ್ರತರವಾಗಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ವಿರೂಪವಾಗಿದ್ದು ತೀವ್ರತರವಾದ ವಿಷವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ೩೪. ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರ ಮದ್ದುಗಳಿಂದಲೂ ಇದರ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಪಾಪಕರ್ಮಿಗೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಬಂದು ಕಚ್ಚುತ್ತದೆ. ವಿಧಾತ್ರನಾದರೂ ಆತನನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ೩೫. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಕುಕ್ಕುಟನೆಂಬುದರ ಶರೀರವು ಉಬ್ಬರಿಸಿಯೂ, ಸಂದಷ್ಟನೆಂಬುದು ವಕ್ರತುಂಡನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದು, ಇವುಗಳ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಎಷ್ಟೇ ಉತ್ತಮ ಮದ್ದುಗಳಿದ್ದರೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ೩೬. ಶಂಖಾಖ್ಯ ದಂತುರ ಎಂಬೆರಡೂ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಮಿಶ್ರಿತವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲದರ ರೂಪನ್ನೂ ಅನುಕರಿಸುತ್ತದೆ. ೩೭. ಹೆಚ್ಚು ರಕ್ತಸ್ರಾವವೂ ವೇದನೆಯೂ ನಾನಾ ವಿಧ ಮೂರ್ಛೆಯೂ ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿರುವುದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಈ ಮಂತ್ರವೊಂದೆ ಸಾಕು. ವ|| ಅದೇನೆಂದರೆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೩೮. ಕಪಟಪ್ರಪಂಚರಹಿತವಾದ (ಮಾಯಾಜಾಲವಿಲ್ಲದ?) ಮೂರು ದಾರಿ ಕೂಡಿರುವಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಉಪದೇಶಮಂತ್ರವನ್ನು ಏಳು ರಾತ್ರಿಯವರೆಗೂ ಜಪಿಸಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೩೯. ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಮಂಡಲಹಾವುಗಳ ವಿಷಕ್ಕೆ ನಾನಾ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾಗಿ ಲೇಪಿಸಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ವೈದ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

೪೦.

ವರಮನಿಪ ದೇವದಾಳಿಯು! ನಿರುಪಮಮೆನಿಸಿದ ಸೋಮರಾಜಿಯ ಬೀಜೋ
ತ್ಪದಮಂ ತುಪ್ಪದೊಳಂ ಮಧುಬೆರಸಿರಲೀವುದು ಸಮಸ್ತ ವಿಷಹರಮಕ್ಕುಂ

೪೦

ಅಂಜನಂ

ಪಾರದೆ ಪೆಟತಂ ತಾಳಕ! ಪಾರದಮಂ ದೇವದಾಳಿಯೊಪ್ಪುವ ರಸದಿಂ
ಚಾರಿಸಿ ಕಣ್ಣೊಳಿಸಲ್ ಸಂ! ಹಾರಿಸುಗುಂ ಪಲವು ಮಂಡಲಂಗಳ ವಿಷಮಂ

೪೧

೮೦|| ಇಂಗುಳದೊಳ್ಳಿದಪ್ಪ ಗುಟಮಂ ಪೊರೆದಕ್ಕೆಯ ಪಾಲ್ಕರಂಗಾ
ಸಂಗತಮಪ್ಪ ದುಗ್ಗದೊಳಿ ಕೂಡಿಯದಂ ಪಲವಪ್ಪ ಬಳ್ಳಿ ಪು
ಲ್ಲು ಗಿಡುವೆಂಬಿವೆಲ್ಲವಟ ಸೋನೆಯುತಂಗಳದಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮ
ತ್ತೆಂ ಗಡಮೊಳ್ಳಿತಪ್ಪ ಪೊಸತುಪ್ಪದ ಪಾಕದೊಳಿಟ್ಟು ಮತ್ತದಂ

೪೨

ಕಂ|| ಬೆರಸದೊಳಿ ಚೇಪಾಳದ! ತಿರುಳಂ ನರಮೂತ್ರದಿಂದೆ ಕಣ್ಣೊಳಿಮೆಚ್ಚಲ್
ಪರಿಹರಿಕುಂ ಘಣಿಗೋನಸ! 'ದಂ'ದನಿಪ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಮುಂ ಪಱಿಪಡುಗುಂ

೪೩

ಪಾನ ಲೇಪ ಯೋಗಂ

ಮಡುವಾಗಲ್ ತ್ರಿಕಟುಕಮಂ! ತೊಡವೆರಸಲ್ಪರೆದು ಸಲಿಲದಿಂ ಲೇಪಿಸದಂ
ಕುಡಿಸಲ್ಕೆ ನಸ್ಯಕರ್ಮಮ! ನೊಡರೆಸಿ ಕಿಡುಗುಂ ಸಮಸ್ತ ಮಂಡಲವಿಷಮುಂ

೪೪

ಚಂ|| ಬೆಟಲೆಸೆವೆಕ್ಕೆ ಲೊಕ್ಕಿ ನೆಲದಾಳು ಕಣ ಚಂದನ ಬಿಲ್ಲ ಧಾತ್ರಿ ಹಿ
ಟ್ಟುಕ ಸುಗಂಧಿ ಬಾವುಜಿಗೆ ದಾಡಿಮ ಮೊಲ್ಲೆ ಲವಂಗಮೋಚ ಕಂ
ದಲ ಕುಟಜಪ್ರಸೂನ ಮಧುಕಂಗಳಿವೊಂದೆ ಸಮಾನಮಾಗಲಾ
ಕಳ ಪೊಸ^೨ಪಾಲೊಳಂ^೨ ಪೃತಮನೊಪ್ಪಿರೆ ಕೂಡುವುದಲ್ಲಿ ದಾಗದಿಂ

೪೫

ಕಂ|| ಬೆರಸಿರೆ ಪುಳ್ಳಂಬುಣಿಸೆಯು! ಮರೆದವೊಳಿ ತುಪ್ಪಮುಟೆಯಲಿಟ್ಟಿಲಿ^೨ಪುಗೆ ಶ
ಕರವೆರಸದುದರ್ಥದನಿ! ತ್ತಿರಲದಿಂ ಪಾನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ವಿಧಿಯಂ

೪೬

ವರವೆನಿಸಿರುವ ದೇವದಾಳಿಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸೋಮರಾಜಿಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು
ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಮಸ್ತ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೪೧. ಬೇರೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಯೋಚಿಸದೆ
ತಾಳಕ ಮತ್ತು ಪಾರದಗಳನ್ನು ದೇವದಾಳಿಯ ರಸದಿಂದ ಮರ್ದಿಸಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಹಲವು ರೀತಿಯ
ಮಂಡಲಹಾವುಗಳ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೪೨-೪೩. ಇಂಗುಳ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಎಕ್ಕೆ ಮತ್ತು
ಪಾಲ್ಕರಗಳ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ, ಹಲವು ಬಳ್ಳಿ ಹುಲ್ಲು ಗಿಡುಗಳೆಂಬಿವೆಲ್ಲವರ ನೀರಿನ ಹನಿಯೊಡನೆ
ಶುದ್ಧ ಹೊಸ ತುಪ್ಪದ ಪಾಕದಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಚೇಪಾಳದ ತಿರುಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಘಣಿ ಗೋನಸಗಳ ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸುವ ವಿಷಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾಗುವುವು. ೪೪.
ಮಡುವಾಗಲು ತ್ರಿಕಟುಕಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿರೆದು ಲೇಪನ ಪಾನ ನಸ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ಸಮಸ್ತ
ಮಂಡಲವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ೪೫. ಬೆಳಲು ಎಕ್ಕೆ ಲೊಕ್ಕಿ ನೆಲದಾಳು ಕಣ ಚಂದನ ಬಿಲ್ಲ ಧಾತ್ರಿ
ಹಿಟ್ಟುಕ ಸುಗಂಧಿ ಬಾವುಜಿಗೆ ದಾಡಿಮ ಮೊಲ್ಲೆ ಲವಂಗ ಮೋಚ ಕಂದಳ ಕೊಡಸಿಗೊಡುವು
ಮಧುಕಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಾಕಿ ಹಸುವಿನ ಹೊಸಹಾಲು ತುಪ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ೪೬.
ಪುಳ್ಳಂಬುಣಿಸೆಯನ್ನು ಅರೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ತುಪ್ಪವುಳಿಯುಮಂತೆ ಬೇಯಿಸಿ ಇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ

ಮಾಡುವುದು ಬಿಟ್ಟಿಕ್ಕದಿಹಿಂ! ಸೂಡಿನೊಳಿತ್ಯಧಿಕ ಸರ್ಪಮಂಡಳವಿಷಮುಂ
ನೀಡಿದರದಿಗುಂ ಬಗೆಯಲ್! ನಾಡಾಡಿಯ ಮರ್ದಿದರ್ಕೆ ದೊರೆಯೆನಿಸುಗುಮೇ ೪೭

ಚಿರಮೆಸೆವ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಯ! ನರೆದಂಬಿಲದಿಂದಮೀಂಟೆ ಪೂಸಲ್ ನಸ್ಯ
ಕ್ಕಿರದೀಯಲ್ ವಿಷದುಗ್ರತೆ! ಯರಳೆಯನುರಿಗೊಂಡ ಮಾಳ್ಕಿಯಿಂ ಪಳಿಪಡುಗುಂ ೪೮

ದಾಗುಡಿ ಮಡುವಾಗಲ್ ಗಿಣಿ! ಮೂಗನ ಗೆಡ್ಡೆಗಳೊಳಾವುದಾದೊಡಮೊಂದಂ
ಬೇಗದೊಳರದೀಯಲ್ ವಿಷ! ಮಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ ಸುಪಾನ ಲೇಪನವಿಧಿಯಿಂ ೪೯

ಮರಿಚಂ ಮಡುವಾಗಲ್ ನಾ! ಗರ ಮಾಗಧಮೆಂಬಿವೆಲ್ಲಮಂ ಜಳಿಯುತದಿಂ
ದರೆದೆಯ್ನೆ ಕುಡಿಸೆ ಪೂಸುತಿತ್ತಿ ನಸ್ಯಂಗಿಯ್ನೆ ಮಂಡಲೋಗ್ರವಿಷಪ್ಪಂ ೫೦

ಚಂ|| ನಿರುಪಮಮಪ್ಪ ಧಾತ್ರಿ ಮಡುವಾಗಲು 'ತಂಡಸೆ' ಕಾಗೆದೊಂಡೆ ಪೆ
ಗುರುಟಿಗೆ ಮಾದಲಂ ಪುಲಿಗಿಲೊಪ್ಪುವ ಮಂಡಲಮಾರಿಯೆಂಬಿವಂ
ಪರಿಕಿಸಿ ಕೂಡೆ ಕೊಂಡರೆದು ಲೇಪಿಸೆ ಪಾನದೊಳೀಯಲಾಕ್ಷಣಂ
ಪರಿಗುಮಶೇಷ ಮಂಡಲವಿಷಂ ಕವಿತಾರಮಣೀಯನುಕ್ತಿಯಿಂ ೫೧

ಕಂ|| ಸುಷಮಮೆನಿಪುದಿದೊಂದೇ! ವಿಷಮುಂಗುರಿಯೆಸೆವ ಲೇಪನಕ್ರಿಯೆಯಿಂ ನಿ
ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ದಪ್ಪನೊಳಂ! ತುಷಮಂ ತೂಟಿದವೊಲಖಿಳ ಮಂಡಲದ ವಿಷಂ ೫೨

ಖ್ಯಾತಿವಡೆಂದಿದ್ದವಾರಣೆ! ಮಾತೆಂ ಪೆಜಿತಣ್ಣ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಯಿವಂ ನಿ
ಭೀತಂ ಕಲಿಯುಂ ಪೂಸಲ್! ಜಾತ ಮಹಾಮಂಡಲೋಗ್ರತರ ವಿಷಮಟಿಗುಂ ೫೩

ಅರೆವುದಜಮೂತ್ರದಿಂದಂ! ಗುರುಪಂಚಾಂಗಮನೆ ಸ್ಥೂಪಾಗಲ್ ಪೂಸು
ತ್ತಿ ಪಾನದೊಳೀಯಲ್ಪಂ! ಪರೆಗುಂ ಗೋನಸವಿಶೇಷ ವಿಷಮ ವಿಷಂಗಳ್ ೫೪

ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆ ಸೇರಿಸಿ ಪಾನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನಗಳನ್ನು ೪೭. ಮಾಡಲು, ಅದರಿಂದ ಸೂಡನ್ನು ಕೊಡಲು ಸರ್ಪ ಮತ್ತು ಮಂಡಲಗಳ ಅಧಿಕವಾದ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು. ಇದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ಮದ್ದು ಬೇರೊಂದಿದೆಯೆ? ೪೮. ಕಾಗೆದೊಂಡೆಯನ್ನು ಅರೆದು ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಲು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಅರಳೆಯನ್ನು ಉರಿ ಕೊಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷನಾಶನವಾಗುತ್ತದೆ. ೪೯. ದಾಗುಡಿ ಮಡುವಾಗಲು ಗಿಣಿಮೂಗನಗೆಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಅರೆದು ಪಾನ ಲೇಪನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ವಿಷನಾಶನ. ೫೦. ಮೊಸು ಮಡುವಾಗಲು ನಾಗರ ಮಾಗಧ ಎಂಬೆವೆಲ್ಲವನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಅರೆದು ಕುಡಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಮಂಡಲದ ಉಗ್ರವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ೫೧. ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನ್ನಿಸಿರುವ ನೆಲ್ಲಿ ಮಡುವಾಗಲು ತಂಡಸೆ ಕಾಗೆದೊಂಡೆ ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಮಾದಲ ಹುಲಿಗಿಲು ಮಂಡಲಮಾರಿ ಎಂಬಿವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಲೇಪನ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು ಆ ಕೂಡಲೆ ಅತಿಯಾದ ಮಂಡಲವಿಷವು ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಕವಿತಾರಮಣೀಯನ ಉಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ೫೨. ಅತಿ ಉತ್ತಮವೆನ್ನಿಸಿದ ಅತಿಬಜೆ ಮುಂಗುರಿಗಳ ಲೇಪನಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ದಪ್ಪನ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಮಂಡಲ ವಿಷವೂ ಹೊಟ್ಟನ್ನು ತೂರಿದಂತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೫೩. ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಿನಿಂದೇನಣ್ಣ? ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಇಂದ್ರವಾರಣೆ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಲದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಲು ಮಹಾಮಂಡಲದ ಉಗ್ರವಿಷವೂ ಪರಿಹರ.

ಹೆಮ್ಮರನ ತಿಗುಡು ಹಲಿನಿಯು! ತಮ್ಮಡಲಮಾರಿ ವಜ್ರಲತೆ ತಿಂತ್ರಿಯೊಳ
ಸಮ್ಮರ್ತ್ತಾಂಗಗಳುಂ! ಗಮ್ಯೆ ಕುಟಿಯಿಂದ ಬೇದುಗಟ್ಟಿ ವಿಷಪ್ಪಂ

೫೫

ಕಂ|| ಹುಲಿಗಿಲು ಹೂಗಸೆಯ ಸೊಪ್ಪೊಂ! ದಲಗಂ ಭೂತಾಂಶಿ ತರಗಯೆಂಬಿನಿತಪ್ಪೊಳಂ
ದಲಸದೆ ಬರಸಂಕೋಲೆಯ! ನೊಲವಿಂದ ಬೇದುಗಟ್ಟಲಖಳ ವಿಷಪ್ಪಂ

೫೬

ಪೂರ್ವಾಶಂ

ಉ|| ಬೆಚ್ಚನೆ ಮಾಲ್ಪುದೊಪ್ಪವಜಮೂತ್ರಮನಂತದಲಿಂದ ತೊಯ್ದು ನೀಂ
ಬೆಚ್ಚತಮೊಪ್ಪವಂತಲಸದಿಪ್ಪದಮಂ ಕೊಟಿದಿದ್ ಚರ್ಮಮಂ
ಪೇರ್ತದ ಪುಣ್ಣಂ ತೊಳೆದು ಕೊಯ್ದು ಒಬ್ಬಿಕ್ಕೆ ಜಲಾಶಯಗಳೊಳ
ಪಚ್ಚನೆಯಪ್ಪ ನೀರ್ಗಡವುಮಂ ಕರಿಮಾಡಿದೆ ತದ್ವಿಷಾಪಹಂ

೫೭

ಕಂ|| ಪುಣ್ಣನೆ ಸುತ್ತವರಂ ತೊಡೆ! ಯಣ್ಣನೆ ಮಗ್ಗರೆವರಸು ನೀರ್ಗಡವಮುಮಂ
ಸಣ್ಣೆಯೊಳಟ್ಟು ಭರದಿಂ! ನುಣ್ಣೆಯಿರದಮಳಚರಿತನನುಮತದಿಂದಂ

೫೮

ಘಟಕಜ್ಜಳಂ

ವಿಮಳಮೆನಿಪಿಂಧವಾರುಣ! ಯ ಮೂಲಮಂ ಘಟದೊಳಟ್ಟು ಪೂಸುಗೆ ಒಬ್ಬಿಯಂ
ಕ್ರಮದಿಂ ನಾಂಪ್ಪೀಟನ ಕರಿ! ಯುಮರ್ವಿನಾಗ ತಳಿಯ ವಿಷದ ಪುಣ್ಣಂ ಕಿಡುಗುಂ

೫೯

ರಕ್ತಮಂಡಲಕ್ಕೆ

ಎಕ್ಕೆಯ ಹಿಡುಹಿಡುಕೆಯುಮಂ! ತಕ್ಕನೆ ತೀವಿದ್ ಕುಟಿಯೊಳರೆದಿಡು ಪುಣ್ಣೊಳ್
ನಿಕ್ಕುವಮರುಣಾಭನ ವಿಷ! ಮಿರ್ಕುಮ ಪೇಜ್ ತನ್ನಹೂತಾಮವಿತಥವಚನಾ

೬೦

೫೪. ಗುರು(ಗುರುಗುಂಜಿ)ವಿನ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ಆಜಮೂತ್ರದಿಂದ ಸಣ್ಣನಾಗರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಮತ್ತು ಕುಡಿಸಲು ಗೋನುಸದ ವಿಶೇಷ ವಿಷಗಳು ಪರಿಹರ. ೫೫. ಹೆಮ್ಮರದ (ಮಂಡೂಕಪರ್ಣದ) ತೊಗಟೆ ಹಲಿನಿ ಮಂಡಲಮಾರಿ ವಜ್ರಲತೆ ತಿಂತ್ರಿಯೊಳಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮರ್ತ್ತಾಂಗಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕಳೆಯಿಂದರೆದು ಬೇದುಗಟ್ಟಲು ವಿಷನಾಶನವಾಗುವುದು. ೫೬. ಹುಲಿಗಿಲು ಮತ್ತು ಹೂಗಸೆಯ ಸೊಪ್ಪು ಒಂದೆಲಗ ಭೂತಾಂಶಿ ತರಗ (ಮುಕ್ಕುಸೇವಂತಿ) ಎಂಬವರೊಡನೆ ಅಂಕೋಲೆಯನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಬೇದುಗಟ್ಟಲು ಎಲ್ಲ ವಿಷಗಳೂ ನಿವಾರಣೆ. ೫೭. ಆಜಮೂತ್ರವನ್ನು ಬಿಸಿಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಅಲಸ್ಯಮಾಡದೆ ಹುಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕೊಳೆತ ಚರ್ಮವನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಕೊಯ್ದು ಬಳಕೆ ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಹಸುರಾದ ನೀರ್ಗಡಹವನ್ನು ಕರಿಮಾಡಿ ಹಾಕಲು ಆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೫೮. ಅಣ್ಣನೆ ನೀನು ಮಗ್ಗರೆ ಮತ್ತು ನೀರ್ಗಡಹಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ನುಣ್ಣಗೆ ಅರೆದು ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಮಂಗರಸನ ಅಭಿಮತದಂತೆ ಹುಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ೫೯. ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನ್ನಿಸಿದ ಇಂದ್ರಮಾರುಣಿಯ ಬೇರನ್ನು ತುಪ್ಪದಲ್ಲೆಚ್ಚಿ ಹಚ್ಚಿ ಅನಂತರ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಾಯಿಬೇಲದ ಕರಿಯನ್ನು ತೊಡೆಯಲು ಹುಣ್ಣುಗಳು ವಾಸಿಯಾಗುವುವು. ೬೦. ಎಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಹಿಡುಹಿಡುಕೆಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಅರುಣಾಭನ ವಿಷ

ತೂರ್ಯನಾದವೆಂಬ ಪಾವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ವಿನಯ್ಯ ಫೃತದೊಳರುಗ ಕೃಶಾನುವನೊಡವೆರೆಸಿ ಪೂಸೆ ಕಳ್ಳಿಯಪಾಲಿಂ
ದೇನಸ್ಸರೂಪಮಹ ವಿಷ! ಮೇನಟಿಯದೆ ತೂರ್ಯನಾದಜನಿತಂ ಕ್ಷಣದೊಳ್

೬೧

ಬಿಲ್ಲರಿಗನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಬಿಲ್ಲರಿಗಂ ಕೊಂಡೊಡೆ ತಡ! ವಿಲ್ಲದೆ ತೊಡೆ ಕಡವು ನೀಲಿ ನುಗ್ಗೆಯ ಬೇರು
ತಲ್ಲನೆಸದೆ ಮೊಲೆವಾಲಿಂ! ದಲ್ಲದೊಡಂಬಿಲದೆ ಪೂಸೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೬೨

ವರಮಿಟುಣೆ ಸುಗಂಧಿಗಳೆಂ! ಬೆರಡಣಿ ಬೇರ್ಗಳನೆ ಚೂರ್ಣಿಸದಪೊಳ್ ತುಪ್ಪಂ
ಬೆರಸಿರದೆ ಕುಡಿಸಲದು ಬಿ! ಲ್ಲರಿಗನ ವಿಷಮಂ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದೊಳ್ ಪರಿಹರಿಕುಂ

೬೩

ತೂರ್ಯನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಚೆಕ್ಕನೆ ಬಿಲ್ಲಂ ಲೊಕ್ಕಿಯ! ತೃಕ್ಕೊಂದಿರೆ ಕುಡಿಸು ಬದನೆಯಲೆಗಳ ರಸಮಂ
ತಕ್ಕನಿತಂ ಕೊಳ್ ಪೂಸ! 'ಲುಕ್ಕಲಿಕುಂ' ತೂರ್ಯನುಗ್ರವಿಷಮಾಕ್ಷಣದೊಳ್

೬೪

ಸೇರಿಪುದೀಪ್ತರಿಯಂ ಗೋ! ಕ್ಷೀರದೊಳರೆದುದು ಕುಡಿಸಲಾಕ್ಷಣದಿಂ ದು
ರ್ವಾರಮೆನಿಸಿದರ್ ತೂರ್ಯನ! ಘೋರವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಮಿಂತಿದಿಳೆಯೊಳಮೋಘಂ

೬೫

ಸಾರತರಮೆನಿಸಿ ಮೆಚುವೀ! ನೀರಸನಿಯನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕಟಿಯಿಂದಿಂಟರ್
ಭೋರನೆ ತೂರ್ಯನ ವಿಷದ ನಿ! ವಾರಣಮಕ್ಕುಂ ಸಮಸ್ತ ಗುಣಗೂನಿಕಯಾ

೬೬

ಅರಿಸಿನಮಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯಂ! ಮರಿಚಮನೊಡವೆರೆಸಿಕೊಂಡು ರವಿದುಗ್ಧೆ ಬಿ
ತ್ತರದಿಂ 'ಚಾರಿಸಿ' ಪೂಸ! ಲ್ಲಿದರಬಲಿಗುಂ ತೂರ್ಯನುಗ್ರವಿಷಮಾಕ್ಷಣದೊಳ್

೬೭

³ಪಟಿನೀರಿದಂ ಮರ್ದಿಸಿ! ⁴ಚಳೆಯ'ದೊಳಂ ಪೂಸೆ ಕಿಟಿಯ ಕುಟಜದ ಬಿತ್ತಂ
ಕೊಟುವಾವಿನ ತೂರ್ಯನ ವಿಷ! ಮಟಿಗುಂ ಗೋರಟಿಯ ಮೂಲಮಂ ಪೂಸಲೊಡಂ

೬೮

ಮುಹೂರ್ತ ಕಾಲ ತಾನೆ ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಹೇಳು ಅವಿತಥವಚನಾ. ೬೧. ಅರುಣಾಕೃಶಾನುವನ್ನು (ಕೆಂಪು ಚಿತ್ರಮೂಲ ಅಥವಾ ಅರುಣ + ಕೃಶಾನು = ಮಂಜಿಟಿಗೆ + ಚಿತ್ರಮೂಲ) ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಕಳ್ಳಿಯ ಹಾಲಿನಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ತೂರ್ಯನಾದನಿಂದ ಉಂಟಾದ ಅತಿವಿಷವೂ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿವಾರಣೆ. ೬೨. ಬಿಲ್ಲರಿಗನು ಕಚ್ಚಲು ತಡಮಾಡದೆ ಕಡವು ನೀಲಿ ನುಗ್ಗೆಬೇರುಗಳನ್ನು ಮೊಲೆಹಾಲಿನಿಂದ ಇಲ್ಲವೆ ಅಂಬಲಿದೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷಪರಿಹರ. ೬೩. ಮಿಟುಣೆ (ಮಿಟಿಲಿ=ಮಿಟಲಿ, ಮಾಚಿ) ಸುಗಂಧಿ ಈ ಎರಡರ ಬೇರನ್ನು ಚೂರ್ಣಿಸಿ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕುಡಿಸಲು ಬಿಲ್ಲರಿಗನ ವಿಷವು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಿಹರ. ೬೪. ಬಿಲ್ಲ ಲೊಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಬದನೆಯಲೆಗಳ ರಸವನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಹಚ್ಚಲು ತೂರ್ಯನ ಉಗ್ರ ವಿಷವು ಆ ಕೂಡಲೆ ನಿವಾರಣೆ. ೬೫. ಈಶ್ವರಿಯನ್ನು ಹಸುವಿನಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸಿದ ತೂರ್ಯನ ಘೋರವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ೬೬. ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠವೆನ್ನಿಸಿದವ ನೀರಸನಿಯನ್ನು ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ತೂರ್ಯವೆಂಬುದರಿಂದಾದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ, ಕೇಳು ಸಮಸ್ತ ಗುಣಗೂನಿಕಯಾ ೬೭. ಅರಿಸಿನ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮೆಣಸುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ. ಎಕ್ಕೆಯಹಾಲಿನೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು ತೂರ್ಯನ ಅತಿಶಯವಾದ ವಿಷವೂ ಆ ಕ್ಷಣವೆ ಪರಿಹರ. ೬೮. ಕಿರಿಯ ಕೊಡಸಿಗೆ ಬೀಜವನ್ನು ಹಳೆಯನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಕೊಳೆಹಾವಿನ ವಿಷವೂ ಗೋರಟಿಯ ಬೇರನ್ನು

ತರಳ|| ನವಿಲಕೊಟ್ಟು ಕರಂಜ ಪುಷ್ಪಫಲಂ ಫೃತಂ ಮಧು ಬೇವು ಸಾ
ಸಿವೆಗಳೆಂಬವನಕ್ಕೆ ನೆಯ್ ಬಜೆ ಬಂಜೆವಾಗಲಮೂಲಮೆಂ
ಬಿವನ¹ತಂಗ²ತ್ರಿಶೂಲಿಯೆಂಬುದನಕ್ಕೆ ಸಂಭವಿಸಿದುದಂ
ಕವಳಮಂ ಕುಡೆ ಪಿಂಗುಗುಂ ಕೊಟೆವಾವು ಕೊಂಡ ಮಹಾವಿಷಂ

೬೯

ಕಂ|| ಪಟವದಣೆಯ ಮೂಲಮುಮಂ! ಕಟಿಯಿಂದೀಂಟಿಸಿದೊಡಲಿಗುಮಾಕ್ಷಣದೊಳದುಂ
ಕೊಟೆವಾವಿನ ವಿಷದುಗ್ರಂ! ಪಟನೀರಿಂ ನಸ್ಯ ಲೇಪದಿಂ ಗೋರಟೆಯಾ

೭೦

²ಏಪಡೆವಾತಮರಿ²ಯುತಂ! ಜೇಪಾಳಮನಿತ್ತೊಡಲೈ ನಸ್ಯಾಂಜನದೊಳೊ
ಕೋಪದೆ ಪಿಡಿಯಲ್ ಕೊಟೆವಾ! ವಾಪತ್ಕರಮೆನಿಸಿದುಗ್ರವಿಷಮಿದು ಕಿಡುಗುಂ

೭೧

ಮಂಡಲಮಾರಿ ಸುಮಾರುಣಿ! ಮಂಡಿತಮೆಂದೆನಿಸಿ ತೋರ್ಪ ಬೆಳ್ಳಾಗಲಿವಂ
ಕೊಂಡರೆದು ಪೂಸೆ ಕುಡಿಸ! ಲ್ಲಂಡಲೆವುದೆ ಕೊಟಕವಾವಿನುಗ್ರೋವಿಷಂ

೭೨

ಮಂಡಲಮಾರಿಯುಮಂ ಭೂ! ಮಂಡಲವಿಖ್ಯಾತಮಪ್ಪ ನವಣೆಯ ಪಿಟ್ಟಂ
ಕೊಂಡೊಡನೆ ತೊಳಸಿ ತಿನಲತಿ! ಮಂಡಿತಮದು ಕೊಟಕನುಗ್ರವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೭೩

ಬೇಳೆಯ ಪತ್ರಂಗಳೊಳಂ! ³ಬೇಳೆಯಗಡ್ಡೆಯನೆ ಕೂಡಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಕುಡಲೇಂ
ಪೇಟಲರಿದೊಬ ಕೊಟಕನ! ಚೇಲಿನ ಪಾವರಣೆಯುಗ್ರ ವಿಷಮದನಟಿಗುಂ

೭೪

⁴ಬೆಂತರೋರಗನ⁴ವಿಷಕ್ಕೆ

ಚಿಕ್ಕಣಿಕೆಯ ರಸಮಂ ಮೂ! ತ್ರಕ್ಕಂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆರಸಿ ನಸ್ಯಂಗೆಯ್ಯಲ್

ಚಿಕ್ಕನೆ ಕಳೆಗುಂ ಬೆಂತರ! ದಿಕ್ಕೆಯ ವಿಷಮಂ ಪಿಶಾಚಿಭಯಮಂ ನಯದಿಂ

೭೫

ಮರಿಚಂ ಪಿಪ್ಪಲಿ ಪಾಟಲಿ ! ⁵ಕರವೀರಂ⁵ ಭಾನುಕುಸುಮಮೂಲಂಗಳಿವಂ

ಬೆರಸಿ ಕಟಿಯಿಂದೆ ⁶ಪೂಸಲ್⁶! ಪರೆಗುಂ ವ್ಯಂತರ ಮಹೋರಂಗಂಗಳ ಗರಳಂ

೭೬

ಹಚ್ಚಿಲು ತೂರ್ಯನ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು ೬೯ ನವಿಲಕೊಟ್ಟು ಕರಂಜ ಬೇಲದಹಣ್ಣು ತುಪ್ಪ
ಜೇನುತುಪ್ಪ ಬೇವು ಸಾಸಿವೆ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ನೆಯ್ಬಜೆ ಬಂಜೆವಾಗಲ ಬೇರು ಮತ್ತು ತ್ರಿಶೂಲಿಯೊಡನೆ
ಸೇರಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಕೊಳೆಹಾವಿನ ಮಹಾವಿಷವೂ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೭೦. ಹಳೆ ಬದನೆಯ
ಬೇರನ್ನು ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು, ಗೋರಟೆಯನ್ನು ಹಳೆಯನೀರಿನಿಂದ ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ಮಾಡಲು
ಕೊಳೆಹಾವಿನ ಉಗ್ರವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ೭೧ ಅಮರಿಯೊಡನೆ ಜೇಪಾಳವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ನಸ್ಯ ಅಂಜನ
ಮಾಡಿದರೆ ಕೋಪದಿಂದ ಕಚ್ಚಿದ ಕೊಳೆಹಾವಿನ ವಿಷನಾಶನವೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾತೇ? ೭೨.
ಮಂಡಲಮಾರಿ ವಾರುಣಿ (ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆ) ಬೆಳುವಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಕುಡಿಸಲು
ಕೊಳೆಹಾವಿನ ಉಗ್ರವಿಷ ಪರಿಹರ. ೭೩. ಮಂಡಲಮಾರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ನವಣೆಯ ಹಿಟ್ಟನ್ನು
ಕುಟ್ಟಿ ತಿನ್ನಲು ಕೊಳೆಹಾವಿನ ಉಗ್ರವಿಷ ಪರಿಹರ. ೭೪. ಬೇಳೆ (ನಾರುಂಬೇಳೆ)ಯ ಎಲೆಗಳೊಡನೆ
ಅದರ ಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಕೊಡಲು ಹೇಳಲಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೊಳಕನ ಚೇಳಿನ ಹಾವರಾಣೆಯ
ಉಗ್ರವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೭೫. ಚಿಕ್ಕಣಿಕೆಯ ರಸವನ್ನೂ ಮೂತ್ರವನ್ನೂ ಸಮವಾಗಿ ಬೆರಸಿ ನಸ್ಯ
ಮಾಡಲು ಬೆಂತರಹಾವಿನ ವಿಷ ಮತ್ತು ಪಿಶಾಚಿ ಭಯವು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ೭೬. ಮೇಣು
ಹಿಪ್ಪಲಿ ಪಾಟಲಿ ಕರವೀರ ಎಕ್ಕೆಯಹೂವು ಮತ್ತು ಬೇರುಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು

1. ತಿಂಗೆ (ಗ) 2. ಏಪಡೆಮಾತು ಮರಿಚ (ಕ) 3. ಬಾ (ಕಗ) 4. ವ್ಯಂತನ ಸರ್ಪನ (ಘ) 5. ಕರಂಜ
(ಕ) 6. ಕುಡಿಸಲ್ (ಗ)

ಚಂ|| ಪರಿಕಿಸಿ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ತಿಳಿದೋದುವುದೋದಿ ಮನೋನುರಾಗದಿಂ
ಬರೆವುದು ಮತ್ತದಂ ಬರೆದು ಭಾವಿಸಿ ಗೋನಸರ್ವಾರ್ಥೋದಮಂ
ಧರಣೀವಂತೆ ದಷ್ಟವಿಷಭೇಷಜಮಂತ್ರಮನೆಯ್ಲಿ ಪೇಚ್ಚು ಮ
ತುರುತರ ಕೀರ್ತಿಯಂ ಪಡೆವುದೆಂದುಸಿದರ್ಥಂ ಕವಿತಾರಮಾಪ್ರಿಯಂ

೭೭

•ವ|| ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

•ಕಂ|| ವಸ್ತುಕೆ ತೆಗೆದು ನಾನಾ| ಪ್ರಸ್ತುತವಹ ಮಂತ್ರ ಯಂತ್ರ ತಂತ್ರೇಷಧಿಯಂ
ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಪೇಚ್ಚು ಸುಜನಜನೋತ್ತಮ ಮಂಗರಸ ಕಾವ್ಯಸಾರೋದಯಮಂ

೭೮

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪರ್ಯಾಯೋನಿಧಿಪಾರಗ
ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತ ಮಾನಸಂ
ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾಗಮೋತ್ತಂಗ ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಷ್ಟ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದೊಳ್ ಗೋನಸ
ವಿಶೇಷ ಕ್ಷುದ್ರ ವಿಷಾಪಹಾರಣಾಧಿಕಾರಂ

ದಶಮಂ

ವ್ಯಂತರ ಮಹೋರಗನ ವಿಷ ಪರಿಹಾರ. ೭೭. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ
ತನ್ಮಯತೆಯಿಂದ ಓದಿ, ಮತ್ತದನ್ನು ಬರೆದು ಗೋನಸ ವರ್ಣಭೇದಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಲೋಕ ತಿಳಿಯುವಂತೆ
ದಷ್ಟವಿಷ ಭೇಷಜ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕೆಂದು
ಕವಿತಾರಮಾಪ್ರಿಯನು ಹೇಳಿದನು. ವ|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ೭೮. ನಾನಾ ವಿಧ ವಸ್ತುಗಳಿಂದಾಗುವ
ಮಂತ್ರ ಯಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯಸಾರೋದಯನೂ ಸುಜನಜನೋತ್ತಮನೂ ಆದ ಮಂಗರಸನು
ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಳಿದನು.

ಗದ್ಯ : ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತವಾದ
ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದಲ್ಲಿ
ಗೋನಸ ವಿಶೇಷ ಕ್ಷುದ್ರ ಸರ್ಪ ವಿಷಾಪಹರಣ ವಿಧಾನವೆಂಬ

ಹತ್ತನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ವಿಕಾದಶಾಧಿಕಾರಂ ವೃತ್ತಿಕ ಪ್ರಕರಣಂ

ಕಂ|| ಶ್ರೀಕರುಣಾಕರನಂ ಜಿತ! ಶೋಕವಿಮೋಹ ಸ್ಮರೋಗ್ರಭವಸಂಹರನಂ
ವಿಕಾಗ್ರತೆಯಿಂ ನೆನೆದೀ! ಲೋಕದ ವೃತ್ತಿಕವಿಶೇಷಮಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆಂ ೧

ಚಿನ್ಮಯರನಿವರಂ ವಿಲ! ಸನ್ಮುಗಿಗಳನೊಸೆದು ಮೂವರಂ ಕ್ರಮದಿಂದಂ
ಮನ್ಮಾಸದೊಳ್ ಭಾವಿಸಿ! ತನ್ಮುತ್ರ ಮಹೌಷಧಂಗಳುಂ ವಿವರಿಸುವೆಂ ೨

ಮ|| ಆರುಣಂ ಹೇಮಾಭ ಪೀತಂ ಮಣಿಧವಳ ಹರಿದ್ರಾಭ ಕೃಷ್ಣಂ ಕುಳಿಂದಂ
'ಸಿರ'ರೇಖಾರಾಜಿಯಾ ರೋಮಶ 'ಕಬಲ'ನುಮಾ ತಾಳುಕಾಹ್ವಂಗಳಾಭಂ
ಪರಘಾತಾಖ್ಯೋಗ್ರ ಕರ್ಮಂಗಳೆ ಮಧುನಿಭಯುಕ್ತಂಗಳಾಗಿಂತು ಪತ್ತುಂ
ಬೆರಸಿದ್ಧಾ ಮೂಷಣಿಗೊಳ್ ವೃತ್ತಿಕುಲಮಿಳೆಯೊಳ್ ಪುಟ್ಟುಗುಂ ಕಷ್ಟಜನ್ಮಂ ೩

ಮ|| ಖಳಸರ್ಪಂಗಳ ಲೋಳೆ ಸೂಸಿದ ಧರಾಭಾಗಂಗಳೊಳ್ ವೃತ್ತಿಕಾ
ವಳಿಯಕ್ಕುಂ ಮಿಡಿಯಲ್ಯಮಂತವತಿಮೂರ್ಛಾ ಕಂಪ ಲಾಲಾಸ್ಯವಂ
ಮಳಮೂತ್ರಂ ಮಣುಕಂ ಬೆಮರ್ ಗುದಮರುತ್ಕೋಪಂ ಮನಸ್ತೋಭಮಾ
'ಕುಳಿ ಲಿಂಗಸ್ಥರಣಂ'ಗಳಕ್ಕುಮದಲಿಂ ತಜ್ಜೀವಿತಂ ದುರ್ಲಭಂ ೪

ಕಂ|| ಒಂಪುಂ ಮೂಟ್ಟಿದೇವ್ ಪನ್ನೊಂದುಂ ಪದಿನ್ನೆದುಮಂತೆ ಪದಿನೆಂಟೊಂಬ
ತ್ವಂದಿಂತು ಧರೆಯ ವೃತ್ತಿಕ! ಸಂದೋಹದ ಮಣಿವಿಭೇದಮಕ್ಕುಂ ನಿರುತಂ ೫

೧. ಶ್ರೀ ಕರುಣಾಮೂರ್ತಿಯೂ ಶೋಕ ಮತ್ತು ಮೋಹಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿದವನೂ ಕಾಮಹರನೂ ಆದವನನ್ನು ವಿಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ನೆನೆದು ಲೋಕದಲ್ಲುಂಟಾಗುವ ವೃತ್ತಿಕ ವಿಶೇಷವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ.
೨. ಚಿನ್ಮಯರೆನ್ನಿಸಿದ ತೀರ್ಥಂಕರರು ಸಿದ್ಧರು ಮತ್ತು ಮುನಿಗಳು ಈ ಮೂವರನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಈ ಮಂತ್ರ ಮತ್ತು ಮಹಾ ಔಷಧಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವೆನು. ೩. ಆರುಣ ಹೇಮ ಪೀತ ಮಣಿಧವಳ ಹರಿದ್ರ ಕೃಷ್ಣ ಕುಳಿಂದ ಶಿರರೇಖರಾಜಿ ರೋಮಶಕಬಲ ತಾಳುಕವೆಂಬ ಪರರನ್ನು ಘಾಸಿಗೊಳಿಸುವ ಉಗ್ರಕರ್ಮಗಳೂ ಮಧುಯುಕ್ತವೂ ಆಗಿರುವ ಹತ್ತು ವಿಧಗಳೊಳಗೆ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಜನ್ಮವೆನ್ನಿಸಿದ ವೃತ್ತಿಕುಲವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ೪. ಕೂರ ಸರ್ಪಗಳ ಲೋಳೆ ಸುರಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಕಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮೂರ್ಛೆ ನಡುಕ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುವುದು ಮಲಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆ ವೃಥೆ ಬೆವರು ಅಪಾನವಾಯು ಮನಸ್ತೋಭಿ ಲಿಂಗಸ್ಥರಣಗಳಾಗುತ್ತವೆ; ಇದರಿಂದ ಬದುಕುವುದು ದುರ್ಲಭ. ೫. ಒಂದು ಮೂರು ಐದು ಏಳು ಒಂಬತ್ತು ಹನ್ನೊಂದು ಹದಿನೈದು ಹದಿನೆಂಟು ಎಂದು

ಮಣಿ ಸಮದಾಗಿರೆ ಸಾಧ್ಯಂ! ಮಣಿಗಳ್ ವಿಷಮಂಗಳಾಗಲಂತದಸಾಧ್ಯಂ
ಮಣಿಯೊಂದಾದುದು ವೃಶ್ಚಿಕ! ಗಣಾದಧಿಪತಿ ಕಾಲಮೃತ್ಯುರೂಪನಸಾಧ್ಯಂ

೬

ಕೆಂದಲೆಯ ಸರಟನಂ ನವಿ! ಲಂದಮುಮಂ ನೆನೆಯೆ ತೇಲಿ ವಿಷಮದು ಪರೆಗುಂ
ನೊಂದವನುಂ ಮಾಂತ್ರಿಕನುಂ! ಸಂದೆಯಮೇಂ ಭಾವಿಸಲ್ಕೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೭

ವ|| ಇನ್ನು ನಾನಾ ವೃಶ್ಚಿಕಜಾತಿಗೆ ತನ್ಮುತ್ರಂಗಳಂ ಪೇಟ್ಟಿನದಂತೆಂದೊಡೆ
ಮಂತ್ರಂ- ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಸಕಲ ಕ್ಷುದ್ರೋಷಧವ ನಿರ್ವಾಶ ನಾಯ ಶ್ರಾಂ ಭ್ರೋಂ
ಶ್ರಾಂ ಪ್ರಾಂ ಭ್ರೋಂ ಪ್ರಾಂ ಭ್ರೋಂ ಸ್ರಾಂ ಹ್ರಾಂ ಭ್ರೋಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೋಂ ಹ್ರೇಂ ಹ್ರಃ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ತೊಡೆ ಕರವೀರದ'ಶಾಖೆಯೆ'! ನಡಿಗಡಿಗೀ ಮಂತ್ರದಿಂದೆ ವೃಶ್ಚಿಕನಿಕರಂ
'ಮಿಡಿದ'ವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ ಮು! ಕೊಡೆಯನ ದಿವ್ಯ ಮಂತ್ರಮೇಂ ಕೇವಳಮೇ

೮

ಮಂತ್ರಂ- ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರಾಯ ಅಷ್ಟಾದಶ ವೃಶ್ಚಿಕಾನಾಂ
ಇಳಿ ಮಿಳಿ ಚಳಿ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ ಮಹಾಮುಷ್ಟಿ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದಮೊಸೆದುಂ! ತಾ ಮಾಂತ್ರಿಕನಿಲಿಯೆ ಮಂತ್ರಿಸಲ್ ವಿಷಮಿಲಿಗುಂ
ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದಮೊಪ್ಪದೊಳಾ ಮಾಂತ್ರಿಕನೇಱಿಸಲ್ಕುಮೇಱುವುದು ವಿಷಂ

೯

ಮಂತ್ರಂ- ಓಂ ಸವರಿ ಪೂನೆ ಸವರ ಸವರಿ ಸನಿವದ ಸುಲರಂನಮೊಡಂತೆಪಾಯಂ
ಚೇಳುಪಿಯು ಫಣಿಯುಕ್ತ ದೇವಿಯ ಗುರುಂ ಚ ಸಿದ್ಧಿ

ಕಂ|| ನೀರಂ ತ್ರಿವಾರಮೆಸೆವಿನ! ಮಾರೆಯ್ಲಾ ಮಂತ್ರದಿಂದೆ ಮಂತ್ರಿಸ ಕುಡಿಸಲ್
ಭೋರನ'ಲೂದುಗೆ' ಕಿವಿಯುಂ! ಬಾರಿಸುಗುಂ ವೃಶ್ಚಿಕಾಂಗ ವಿಷದುಗ್ರತೆಯುಂ

೧೦

ಮಂತ್ರಂ- ಓಂ ಕೃಷ್ಣಮಾತಂಗಿ ಓಂ ಘಟ್ ಹ್ರೂಂ ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಸಂಧಿಸಿ ಮಂತ್ರದೆ ಮುಂಬ! ಲ್ಲಿದರಳಿಯ ಮುಗುಳನಿವುತುಂ ಥೂ ಥೂ ಯಂ
ದಂದಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಭಸ್ಮಮ! ನಂದಿಲಿ'ಪಲ್ ತೇಲಿ ವಿಷಮದಾಕ್ಷಗಾಮಿಲಿಗುಂ

೧೧

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ವೃಶ್ಚಿಕಗಳ ಮಣಿಭೇದಗಳಿರುತ್ತವೆ. ೬. ಸಮ ಮಣಿಗಳಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವೂ, ವಿಷಮ ಮಣಿಗಳಿದ್ದರೆ ಅಸಾಧ್ಯವೂ, ಮಣಿಯೊಂದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ವೃಶ್ಚಿಕ ಸಮೂಹಾಧಿಪತಿಯೆನಿಸಿದ್ದು ಕಾಲಮೃತ್ಯುರೂಪನಾಗಿ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೭. ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ನವಿಲಂದದ ತಲೆಯ ವೃಶ್ಚಿಕನನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ, ಇದನ್ನು ನೊಂದವನೂ ಮಾಂತ್ರಿಕನೂ ನಿರ್ವಿಷವೆಂದು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹ ಬೇಡ. ವ|| ಇನ್ನು ನಾನಾ ಜಾತಿಯ ವೃಶ್ಚಿಕಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೮. ಕಣಗಲಿಯ ರೆಂಬೆಯನ್ನು ಈ ಮಂತ್ರದೊಡನೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬೀಸುತ್ತಿರಲು ವೃಶ್ಚಿಕಸಮೂಹದಿಂದಾದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಪ್ರಭುವಿನ ದಿವ್ಯಮಂತ್ರವೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವೇ? ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೯. ಈ ಮಂತ್ರಪೂರಿತನಾದ ಮಾಂತ್ರಿಕನು ಇಳಿಯ ಮಂತ್ರಿಸಲು ವಿಷ ಇಳಿಯುವುದು, ಏರಿಸಲು ಏರುವುದು. ಮಂತ್ರ:(ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೦. ನೀರನ್ನು ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮೂರು ವಾರಗಳ ಕಾಲ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಕುಡಿಸಿ, ಭೋರಂದು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಊದಲು ವೃಶ್ಚಿಕದ ಉಗ್ರವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೧. ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಅರಳಿಯ ಚಿಗುರನ್ನು ಆಗಿಯುತ್ತ ಥೂ ಥೂ ಎಂದು

ಮಂತ್ರ - 'ಓಂ ಉಡುಂ ಜಟ್ಟು ಜಟ್ಟತಿ ತೇಽಽ ಬಟ್ಟೆ ಉಡುಂಬು ತೇಽಽವಿದ ವಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆ ಉಡುಂಬು ತೇಽಽ ವಿದಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆವುಡುಂ ಬೆರತೇಽಽ ಚಂಪೋಽಽ ಸ್ವಾಹಾ'

ಮೇಳಿಸದಿಪ್ಪತ್ತೊಂದೇ! ಸೂನುವರಂ ಮಂತ್ರಿಸುತ್ತೆ ತೊಡೆವುದು ಮತ್ತಂ
ಜೋಳದ ದಂಟಿಂದಿಬಿಗುಂ! ತೇಽಽವಿಷಂ ಹಿಮದೊಳಲಿವ ತೇಽಽದಿಂ ಕಮಲಂ ೧೨

ತಲೆಯಿಂ ಚರಣಂಬರಮುಂ! ಮಲಯೋಧವದಿಂದೆ ಬರೆವುದಾ ಶ್ರೀಕಾರಂ
ಚಲಿಸದಿರಲ್ ಭೂಮಿಸುತುಂ! ಕೆಲದೊಳ್ ಸ್ವಸ್ಥಾನಗನಪ್ಪನಲ್ಲಿ ಬಲೆಯಂ ೧೩

ಅಷ್ಟಾದಶ ಸಂಖ್ಯಾತಂ! ಸ್ವಪ್ನಮೇನಲ್ ಬರೆದು ಮಾಬ್ಬುದುಂ ಪೂತ್ಯಾರೋ
ತ್ಯಷ್ಟತೆಯಿಂ ವೃತ್ತಿಕತತಿ! ದಪ್ಪವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಮೆಸೆವ ಮಂತ್ರದ ದೇಸೆಯಿಂ ೧೪

ವ|| ಅದಂತೆಂದೊಡಲಿ

ಮಂತ್ರ - ಶ್ಲೋಕ|| ಅದಿತ್ಯ ರಥವೇಗೇನ ವಿಷ್ಣುಬಾಹುಬಲೇನ ಚ
ಗರುಡೋತ್ಕರ್ಷಪಾತೇನ ಭೂಮ್ಯಾಂ ಗಚ್ಛ ಮಹಾವಿಷಂ||

ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಪಕ್ಷಿಯೋಗಿಪಾದಾಚ್ಛಾ ಶ್ರೀಸಿದ್ಧಪರಮೇಷ್ಟಿಪಾದಾಚ್ಛಾ ನಿರ್ವಿಷಂ ಭವತಿ

ನಸ್ಯಂ, ಧೂಪಂ

ಕಂ|| ಎಲ್ಲಾ ಧೂಪಮುಮಂ ಕೊ! ಕ್ಷಲ್ಲಿ ಕರಂ ಮುಸುಕನಿಕ್ಕಿ ಪೊಗೆ ಪೋಗದವೊಲ್
ಮೆಲ್ಲನೆ ಪೊಗೆಯುಂ ಕುಡಿಯಲ್! ನಿಲ್ಲವು ಪದಿಮೂಲು ತೆಡದ ತೇಽಽನ ವಿಷಗಳ್ ೧೫

ನವಿಲುಂ ಚರಣಾಯುಧ ಪಾ! ರಿವಮೆಂಬಿವಣಿಚ್ಚಮರ್ಕಮೂಲಮಿವಂ ತಾಂ
ಜವದಿಂ ಧೂಪಂಗೊಳಲಿ! ನಿವಹ ಸಮುದ್ಭೂತ ವೃತ್ತಿಕೋಗವಿಷಘ್ನಂ ೧೬

ಅದುವುಂ ಮತ್ತಂ ಖರಪು! ಚ್ಚದ ರೋಮಂ ತಚ್ಚಿರೋಜ ಕಪಿಲೆಯ ರೋಮಂ
ಪದೆಪಿಂ ತದ್ವೃತದೊಡನಿ! ಕೈದ ಧೂಪಂ ತೇಽಽವಿಷಮನಾಗಳ ಕಿಡಿಹಂ ೧೭

ಮಂತ್ರಿಸಿ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಇಳಿಯ ಹಾಕಲು ಚೇಳಿನ ವಿಷ ಆಕ್ಷಣವೇ ಇಳಿಯುವುದು. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ)
೧೨. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸುತ್ತ ಜೋಳದ ದಂಟಿನಿಂದ ಇಳಿಯದೆಂದರೆ ಚೇಳಿನ ವಿಷವು
ಹಿಮದಲ್ಲಿ ಕಮಲ ಅಳಿಯುವಂತೆ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೧೩. ತಲೆಯಿಂದ ಕಾಲವರೆಗೂ ಶ್ರಿಗಂಧದಿಂದ
ಶ್ರೀಕಾರವನ್ನು ಬರೆದರೆ, ಚಲಿಸದೆ ಭೂಮಿಸುತ್ತಿರುವವನು ಸ್ವಸ್ಥ ಶರೀರನಾಗುವನು. ೧೪. ಹದಿನೆಂಟು
ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಪ್ನವಾಗಿ ಬರೆದು ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪೂತ್ಕಾರ ಮಾಡಲು ಚೇಳು ಕಡಿದ ವಿಷವು
ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ವ|| ಅದಂತೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೫. ಎಲ್ಲ ವಿಧದ
ಧೂಪವನ್ನು ಹೊಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ಮುಸುಕುಹಾಕಿ ಕುಡಿಯಲು ಹದಿಮೂರು ರೀತಿಯ
ಚೇಳುಗಳ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೧೬. ನವಿಲು ಹುಂಜ ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಹಿಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಎಕ್ಕೆಯ
ಬೇರುಗಳ ಧೂಪವನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಕೊಡಲು ಹಾವುಗಳು ಮತ್ತು ವೃಕ್ಷಗಳ ಉಗ್ರ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು.
೧೭. ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದವುಗಳ ಜತೆಗೆ ಕತ್ತಿಬಾಲ ಮತ್ತು ತಲೆಯಕೂದಲು ಹಸುವಿನ ಕೂದಲುಗಳನ್ನು

1. ಓಂ ಉ(ದುಂ) ಚಿ(ಬಿ) ಟ್ಠು ಚಟ್ಟೇರಿ ಮೇಳಿಗಿಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆವುದುಂಬು (ತೆಂಬುಂ) ತೇಽಽಂ ವಿದವಿಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆ
ಉದುಂಬುಂ ತೇಽಽಂ ವಿದವಟ್ಟೆ ಉದುಂ ಬೇರೆ ತೇಽಽಚಪಾಳಂ ಸ್ವಾಹಾ ತೇಽಽವಿಷಂ ಹಿಮದಿನಲಿವ ತೆರದಿಂ
ಕಮಂ (ಖ)

ಅರಿಸಿನದ ಚೂರ್ಣದಿಂ ಮೇ ಇರೆದಂತದುಮಲ್ಲದಿದೋಡಿಟ್ಟಿಯ ಬಿತ್ತಂ ವಿರಚಿಸೆ ಧೂಪಮನದಣಿಂ ಪರಗುಂ ಪದಿಮೂಲು ತೆಜದ ವೃಶ್ಚಿಕದ ವಿಷಂ	೧೮
ವರ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದ ದಿವಸಂ ಸಿರಿಸದ ಮೂಲಮನೆ ತಂದು ಕಟಿಯಿಂ ಬೆರಸಿ 'ಟ್ರರೆ'ದಿರೆ ನಸ್ಯಮಂ ತಾಂ ವಿರಚಿಸೆ ವೃಶ್ಚಿಕಮಹೋಗ್ರವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ	೧೯
ನಾಗರಮಂ ಜಲದಿಂದಂ ಪೋಗೊರಸಿಯೆ ನಾಸಿಕಾಂತರಾಳದೊಳೆಜೆಯ ಲಾಳೆಗೆ ವೃಶ್ಚಿಕವಿಷಮಂ ಭಾಗಿಸುಗುಂ ಬುಧಜನೈಕಮಿತ್ರನ ಮತದಿಂ	೨೦
ಉ ನಿಂಬಫಳಂ ಘನಂ ಕ್ರಿಮಿಹರಂ ಕುಟುಕತ್ರಯಮೆಂಬಿವಂ ಸಮಂ ಗೊಂಬುದು ಗವ್ಯಮೆಂದೆನಿಪ ಮೂತ್ರದೊಳೆಟ್ಟರೆದಂತದಂ ಸಿರಾಂ ತಂಬರೆಗಂ ಮನೋಮುದದೊಳಂ ಪಿಟಿ ನಸ್ಯಮನಾದೊಡಂ ತದ ಕುಣಂ ಬಹುತರತಂತ್ರಮೇಕೆ ವಿಷವೃಶ್ಚಿಕದುಗ್ರವಿಷಂಗಳೋಡುಗುಂ	೨೧
ಕರ್ಣಪೂತ್ರಾರಂ - ಮಂತ್ರಂ ಕಂ ಹಂಸಪದಿಯೆಸೆವ ಬೇರ್ಗಳು ಮಂ ಸಿದ್ಧಿಸಿ ತಂದು ಸವಿದು ಕಿವಿಗೂದಲೊಡಂ ಹಂಸಕ ವೃಶ್ಚಿಕ ವಿಷವಿಧ್ವಂಸನಮಂ ಮಾಬ್ಬುದಂತದಮಳಚರಿತ್ರಾ	೨೨
ನಿಂಬ ಸುಪತ್ರದೊಳಂ ಬಜಿಯಂ ಬೆರಸದನಡಸಿ ಮೆಲಿದು ^೨ ತೇಲ್ಲಡಿದನ ಕ ಣಂಬುಗಲೂದಲ್ ವಿಷಮಿಟಿ ^೩ ಗುಂ ಬುಧಜನಮಿತ್ರ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ	೨೩
ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ತೇಟಿ ವಿ ಪಕ್ಷಯಕರಮಲ್ತೆ ವಾಮಕರ್ಣದೊಳೂದಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಿಸಿ ನಿಶೆಯಂ ಸವಿದಂ ತಾಕ್ಷಣದಿಂ ವಾಮತನುಗೆ ತದ್ವಿಪರೀತಂ	೨೪
ತಿಂಬುದು ಕಾರ್ಪಾಸದ ಬೇ ರಂ ಬಟಿಯಂ ಕಿವಿಯಲೂದಲಂತದಣಿಂದಾ ಡಂಬರದ ತೇಟಿ ವಿಷಮುಂ ಕುಂಬಳದಿಂ ಪಿಂಗೆ ಕಣಿಕದಂದದೊಳೆಜೆಯಂ	೨೫

ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಧೂಪ ಹಾಕಲು ಚೇಳಿನ ವಿಷ ಆಗಲೆ ಪರಿಹರ. ೧೮. ಅರಿಸಿನದ ಪುಡಿಯೊಡನೆ ಹಸಿಯ ಶುರಿ ಇಲ್ಲವೆ ಇಟ್ಟಿಯ ಬೀಜವನ್ನು ಅರೆದು ಧೂಪ ಹಾಕಲು ಹದಿಮೂರು ತೆರದ ವೃಶ್ಚಿಕದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೯ ಪುಷ್ಪದ ಭಾನುವಾರದಂದು ಸಿರಿಸದ ಬೇರನ್ನು ತಂದು ಕಳೆಯಿಂದರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಚೇಳಿನ ಮಹಾವಿಷವು ಪರಿಹರ. ೨೦. ಒಣಗಿದ ಶುಂಠಿಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಮೂಗಿನೊಳಗೆ ಬಿಡಲು ಆಗಲೆ ವೃಶ್ಚಿಕವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಬುಧಜನೈಕಮಿತ್ರನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೨೧ ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು ಗೇಕು ಕ್ರಿಮಿಹರ (ವಿಳಿಂಗ ಅಥವಾ ಕಾಷ್ಠಾಗಾರು) ತ್ರಿಕಟುಕ ಎಂಬವನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ಹಾಕಿ ಹಸುವಿನ ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅರೆದು ತಲೆಯವರೆಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಿಂಡಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ವೃಶ್ಚಿಕದ ಉಗ್ರವಿಷಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವು, ಉಳಿದ ಬಹುವಿಧ ತಂತ್ರಗಳು ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ಣಪೂತ್ಯತ ಮಂತ್ರ: ೨೨. ಹಂಸಪಾದಿಯ ಬೇರನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ತಂದು ಕಿವಿಗೂದಲೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಹಿಂಸೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ವೃಶ್ಚಿಕ ವಿಷವು ವಿಧ್ವಂಸನವಾಗುವುದು. ೨೩. ನಿಂಬೆಯ ಎಲೆ ಮತ್ತು ಬಜಿಯನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅಗಿದು ಚೇಳು ಕಡಿದವನ ಕಿವಿಯಲ್ಲೂದಲು ವಿಷವಿಳಿಯುವುದೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೨೪. ಬಲಭಾಗದ ಚೇಳಿನ ವಿಷನಿವಾರಣೆಗೆ ಎಡಗಿವಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಎಡಭಾಗಕ್ಕೆ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿಯೂ ಅರಿಸಿನವನ್ನು ಅಗಿದು ಊದಬೇಕು. ೨೫. ಹತ್ತಿಯ ಬೇರನ್ನು ಅಗಿದು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಊದಲು ಸಾಮಾನ್ಯ ಚೇಳಿನ ವಿಷವು ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯು ಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ೨೬.

ಕವಳಂ

ತೀದನಿತೆ ವತ್ಸನಾಗನನೊಲಿದೀವುದು ಮೇಲ್ದದಂಗದೊಳ್ ವೃತ್ತಿಕ ಸಂ
ಕುಲಮೊತ್ತಿಪಿಡಿದ ತಾಣದೊ! ಕಲಸದೆ ಪೂಸಲ್ ಸಮಸ್ತ ವಿಷಮನದಬಿಗುಂ ೨೬

ಪಾನಂ

ಕಂ|| ಜಲದಿಂದಂ ತೇಬ್ಬುಟುಗನ! ನೆಲಗುಂಬಳಮೆಂಬಿವಂ ಸಮಂಗೊಂಡರೆದಿಂ
ಪಲವಟೊಳೇಂ ಕುಡಿಸಲ್ಪಂ! ಖಲ ವೃತ್ತಿಕವಿಷಮದಾಕ್ಷಣಂ ಪಟಿಪಡುಗುಂ ೨೭

ಎಕ್ಕೆಯ ಕನಕದ ಬೇರ್ಗಳ! ನಿಕ್ಕುವುದೊಂದಾಗಿ ನೀರೊಳರೆದೀಂಟಲೊಡಂ
ನಿಕ್ಕುವಮಿಂ ತೇಲ ವಿಷಂಮೆಕ್ಕೆಯ ವಾಸನೆಯ ಕಣಕದಂತದು ಕಿಡುಗುಂ ೨೮

ಮಿಸುಗುವ ಸೈಂಧವಮೊಂದಂ! ಬಿಸುನೀರಿಂ ಬೆರಸಿ ಕುಡಿದೊಡಂತಾಕ್ಷಣಾದಿಂ
ದೇಗಿಡುಗುಂ ತೇಲವಿಷಂ! ಬಿಸಿಲರಿಸಿನದಂತೆ ಕವಿಕುಲಾಂಬುಜಭಾನೂ ೨೯

ಸಾಲದೆ ತೇಬೊಟಿದೊಡಾ! ಚೇಲೈತನ ಬೇರನೊಂದೆ ಕಟಿಯಿಂದೀಂಟಲ್
ಬಾಲಮದು ಸೋಂಕಿದೆಡೆಗಾ! ಮೂಲಮನಂತರೆದು ಪೂಸೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೩೦

ಲೇಪಂ

ಚಂ|| ಹುಲಿಗಿಲ ಪುತ್ರಜೀವಿಗಳ 'ಮುತ್ತದ ಬೀಜಗಳಂ ಸಮಂತು ತಾಂ
ಜಲ'ದೊಳಮಿಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪನಲಂತರೆ ಲೇಪಿಸದಲ್ಲದಂದು ಮೇಣ್
ವಿಲಸಿತ ಭಾನುದುಗ್ಧ ಪೃತಮಂ ತೊಡೆ ತೇಲ ವಿಷಂಗಳೋಡುಗುಂ
ಸುಲಲಿತ ಮಂದಮಾರುತನ ಚಂದನ'ದಗ್ಧದ ಕೋಷ್ಠ'ದಂದದಿಂ ೩೧

ಉ|| ಎಕ್ಕೆಯ ಬೇರ್ ಮಯೂರಶಿಖಿ ಯಿಲ್ಲಣಮೆಂಬಿವನೆಯ್ಗೆ ಕೊಂಡು ನೀಂ
ಚಕ್ಕನೆ ಕೂಡಿ ಮತ್ತರೆದು ಲೇಪಿಸೆ ವೃತ್ತಿ'ಮೂಟಿ'ದೊಂದು ತಾ
ಣಕ್ಕೆ ಬಲಿಕ್ಕಮ್ಮುಗ್ರಮೆನಿಸಿರ್ಪ ವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ ಜನಂಗಳೆ
ಕ್ಕೆಕ್ಕಿಗೆ ಬಾದುಗೆಯ್ದು ಕಿಡುವಂತಿರೆ ಲೋಕದ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂ ೩೨

ಎಳಿನಷ್ಟು ವತ್ಸನಾಗವನ್ನು ಅಗಿದು ವೃತ್ತಿಕ ಕಟ್ಟಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚುವುದರಿಂದ ಸಮಸ್ತ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ೨೭. ತೇಳ್ಬುಟುಗ ನೆಲಗುಂಬಳಗಳನ್ನು ಸಮಭಾಗವಾಗಿ ಹಾಕಿ ನೀರಿನಿಂದರೆದು ಕುಡಿಸಲು ವೃತ್ತಿಕ ವಿಷವು ಆ ಕೂಡಲೆ ನಾಶವಾಗುವುದು, ಇನ್ನು ಹಲವು ಚೇಷ್ಟೆಗಳೇಕೆ ? ೨೮. ಎಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕನಕದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಸೇವಿಸಲು ಚೇಳಿನ ವಿಷವು ಮೆಕ್ಕೆಯ ವಾಸನೆಯ ಕಣಕದಂತೆ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ನಿಜವಾಗಿದೆ. ೨೯. ಸೈಂಧವವನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನೊಡನೆ ಬೆರಸಿ ಕುಡಿಯಲು ಆಕ್ಷಣವೇ ಬಿಸಿಲರಿಸಿನದಂತೆ ಚೇಳಿನ ವಿಷ ಪರಿಹಾರ, ಕೇಳು ಕವಿಕುಲಾಂಬರಭಾನೂ ೩೦ ಬೇಳು ಕಟ್ಟಿದೊಡನೆ ಚೇಲೈತನಬೇರನ್ನು ಕಳೆಯಿಂದ ಕುಡಿಯಲು, ಬಾಲ ಸೋಂಕಿದೆಡೆಗೆ ಬೇರನ್ನರೆದು ಹಚ್ಚಲು ನಿರ್ವಿಷ. ೩೧. ಹುಲಿಗಿಲು ಪುತ್ರಜೀವಿ ಮತ್ತು ಮುತ್ತಗದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹಾಕಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಾಗಿ ಅರೆದು ಲೇಪಿಸಲು ಇಲ್ಲವೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಎಕ್ಕೆಯಹಾಲಿನ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಚೇಳಿನ ವಿಷವು ಮಂದಮಾರುತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಗಂಧದ ತುದಿಯಲ್ಲಿನ ಕೋಷ್ಠ (ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಖ)ದಂತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೩೨. ಎಕ್ಕೆಯಬೇರು ಮಯೂರಶಿಖಿ ಇಲ್ಲಣಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ವೃತ್ತಿಕ ಊರಿಂದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಲೇಪಿಸಲು ಉಗ್ರವಾದ ವಿಷವೂ ಪರಿಹಾರ, ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಲೋಕ ಕಿಡುವಂತೆ

ಕಂ ಪಲವಂದದ ಮರ್ದುಗಳಂ ಪೊಲವೊಲದೊಳಮುಟಸಲೆಕೆ ಹಿಂಗುಮನೊಂದಂ ಜಲದಿಂದಮರೆದು ಪೂಸುವು ದಲಸದೆ ನೀಂ ತೇಟವಿಷಮದಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ	೩೩
ವಿಳವೃಶ್ಚಿವಿಷದುಗ್ರಂ ತೊಲಗುಗುಮಂಬಿಲದೊಳರೆದು ಪೂಸಲೊಡಂ ಲಾಂ ಗಲಿಯೆಸವ ಕಂದಮಂ ಮೇ ಣಲಸದೆ ಫೃತ ನಿಂಬಪತ್ರ ಸೈಂಧವಮಿನಿತಂ	೩೪
ಮರಿಚಿಮುಮಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯಂ ಸರಿವೆರಸರೆದರ್ಕದುಗ್ಧದಿಂ ಪೂಸಲೊಡಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ ತೇಟಿನ ಪಾ ವರಣೆಯ ಪಾವಿನ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಾ ಧರೆಯೊಳ್	೩೫
ಇನದುಗ್ಧದೆ ಮುತ್ತದ ಬಿ ತಿನ ತಿರುಳುಮನೇಲುಸೊಟ್ ಭಾವಿಸಿಯುಂ ಲೇ ಪನಮಂ ಮಾಡಲೊಡಂ ತೇ ಟಿನ ವಿಷಮಿರದಟಿಗುಮೆಂದನಪಗತಕಲುಪಂ	೩೬
ಮರ್ಕಟನ ಕೆಯ್ಯ ಸುಂಕಂ ಕರ್ಕಟಕನ ಕರ ಕಪಾಲ ನಾಂಗುಲಿಯುತದಿಂ ದರ್ಕಕ್ಕೀರದೆ ತೇಟಿವಿ ಷಕ್ಕೇಟಲುಮಿಟಿಯೆ ಪೂಸಲೇಜುಗುಮಿಟಿಗುಂ	೩೭
ನವಿಲವೊಟಿಸಿನ ಕುಕ್ಕುಟ ದ ವಿಷೈಯಂ ಭರದೊಳೇಟೆ ಪೂಸಲೊಡಂ ತಾ ನವಯವದಿಂದೇಜುಗುಮಿಟಿ ಪ್ರವ ಪದದೊಳಮಿಟಿಗುಮುಗ್ರ ವೃಶ್ಚಿಕದ ವಿಷಂ	೩೮
ಸೊಡರ್ಗುಡಿಯ ತೈಲದೊಳ್ ತಂ ದೊಡಗೂಡಿದ ಕಿವಿಯ ಕೊಗ್ಗಿಯಂ ಪೂಸಲೊಡಂ ತಡೆಯದೆ ಕೆಂದೇಟಿಂಬುದು ಮಿಡಿದ ವಿಷಂ ಪವನನಿದಿರ ಸೊಡರಂತಕ್ಕುಂ	೩೯
ಸೊಡರಿದೊಸದೇಣ್ಣೆಯುಮಂ ತೊಡೆವುದಲ್ಲದೊಡೆ ಗುಂಜಿಯೊಪ್ಪವ ಬೇರಂ ತಡೆಯದರೆದಂತದಂ ಮೇಣ್ ತೊಡೆವುದು ಕೆಂದೇಟಿನ ವಿಷಮದಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ	೪೦

ಜನರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾತನಾಡಿ ಕೆಡುತ್ತಾರೆ. ೩೩. ಹಲವು ರೀತಿಯ ಮದ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುವುದೇಕೆ? ಹಿಂಗೊಂದನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಚೇಳಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೩೪. ದುಷ್ಟ ವೃಶ್ಚಿಕದ ಉಗ್ರ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಗೆ ತೆಂಗಿನಬೇರು ತುಪ್ಪ ನಿಂಬೆಪತ್ರ ಸೈಂಧವಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ಹಚ್ಚಬೇಕು ೩೫. ಮೆಣಸು ಹಿಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹಾಕಿ ಅರೆದು ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು ಚೇಳು ಪಾವರಣೆ ಹಾವುಗಳ ವಿಷಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಿಹಾರ. ೩೬. ಮುತ್ತಗದ ಬೀಜದ ತಿರುಳನ್ನು ಎಕ್ಕೆಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಏಳು ಬಾರಿ ಭಾವಿಸಿ ಲೇಪನ ಮಾಡಲು ಚೇಳಿನ ವಿಷ ನಾಶನವೆಂದು ನಿರ್ಮಲ ಹೃದಯದ ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. ೩೭. ಕೋತಿಯ ಕೈಯ ಸುಂಕನ್ನೂ ಏಡಿಯ ಕೈ ಕಪಾಲಗಳನ್ನೂ ನಾಂಗುಲಿಯೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಚೇಳಿನ ವಿಷ ಏರುವುದಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಏರುತ್ತದೆ, ಇಳಿಯ ಹಚ್ಚಲು ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ೩೮. ನವಿಲು ಅರವೊರಸು(ಹೊರಸು ಹಕ್ಕಿ?) ಕೋಳಿಗಳ ಹಿಕ್ಕೆಯನ್ನು ಚೇಳಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ ಏರ ಹಚ್ಚಲು ಏರುತ್ತದೆ, ಇಳಿಯ ಹಚ್ಚಲು ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ೩೯. ಉರಿಯುವ ದೀಪದ ಎಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಕಿವಿಯ ಗುಗ್ಗಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಕೆಂಜೇಳು ಕುಚ್ಚಿದ ವಿಷವು ಗಾಳಿಗೊಡ್ಡಿದ ದೀಪದಂತೆ ನಂದಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ೪೦. ಉರಿಯುವ ದೀಪದ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಗುರುಗುಂಜಿಯ ಬೇರನ್ನು ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಕೆಂಜೇಳಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ.

ಕೆಂದೇಬ್ಬಿ ಮಿಡಿದೊಡೆ ತವುಡಂ! ತಂದಿಕ್ಕಿದ ಧೂಪದಿಂದ ತದ್ವಿಷಮಲಿಗುಂ
ಸಂದೆಯಮೇಂ ಮೇಣ್ ಗುಗ್ಗುಳ! ದಿಂದೊಪ್ಪವ ಧೂಪದಿಂದ ತದ್ವಿಷಮಲಿಗುಂ ೪೧

ಎಕ್ಕೆಯ ದಳಂಗಳೊಳ್ ತಾಂ! ಮೊಕ್ಕಳಮೆಸೆದಿರ್ಪ ತುಪ್ಪಮಂ 'ತೊಡೆವುರಮಂ'
ಚಕ್ಕನೆ ಕಾಸಿಯೆ ಕಟ್ಟಲ! ದುಕ್ಕಲಿಕುಂ ತೇಲಿ ವಿಷಮನನುಪಮಚರಿತಾ ೪೨

ಸಮಾರ್ಜನೆ - ರಕ್ತೆ

ರವಿವಾರದೊಳಂ ಲುಂಗದ! ನವಮೂಲಮನಗೆದು ತಂದು ವಾಮಾಂಗದ ತೇ
ಬಿವಿಷಕ್ಕೆ ಹಂ ಎನುತ್ತಾಂ! ತವನಂ ಮಂತ್ರಿಸು ಬಲಕ್ಕೆ ತದ್ವಿಪರೀತಂ ೪೩

ಇನವಾರದೊಳಂಗುರು ಸಿತ! ಮೆನಿಸಿದ ಗಣಜಲೆಯ ಬೇರರಕ್ಕಿಗಳಂ ತಾ
ನನುಮಾಡಿರೆ ತೇಲಿಡಿದನ! ತನುವಿಂದಿಲಿಪ್ಪುತ್ತಮಿರ್ಕೆ ತದ್ವಿಷಮಲಿಗುಂ ೪೪

೮|| ಸಿದ್ಧಿದಿನಗಳೊಳ್ ತಹುದು ಮೋನದೆ ಬೇವಿನಕೋಲನಂತದು
ಶುದ್ಧ ದಿನೇಶದುಗ್ಧೊಳೆ ಭಾವಿಪುದೇಲಿನಿಸಿರ್ಪ ಸೂರ್ಯರು
ಗೃಹ್ಯ ಮಯೂರ ಕುಕ್ಕುಟನ ವಿಷ್ಣೆಯೊಳೊಪ್ಪವ ಬ್ರಹ್ಮಬೀಜಮಂ
ತದ್ವಿತಮೆಂದೆನಲ್ ಬೆರಸಿ ಪನ್ನೆರಡಪ್ಪಿನ ಮಾಡಿರಲ್ಪದಂ ೪೫

ಕಂ|| ಕಶ್ಚಿತ್ತುರಾಷಂ ಪಿಡಿದೊಡೆ! ನಿಶ್ಚಲಮನದಿಂದಮಿಲಿಪಿದೊಡೆ ಜೀವಿಸುಗುಂ
ವೃಶ್ಚಿಕ ವಿಷಮೂರ್ಛಿತನಿದು! ಪಶ್ಚಿಮದಂಡಂ ವಿಷಾಷ್ಟಪದ ಭೇರುಂಡಂ ೪೬

೮|| ದೀಪದನಿಂದ್ರವಾರುಣೆಯ ಪಕ್ಷೊಳೆ ತೀವುಗೆ ಪಾರದಾಖ್ಯಮಂ
ದೀಪದಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯೊಳೆ ಪನ್ನೆರಡಪ್ಪ ದಿನಗಳಿದುರ್ವದಂ
ಲೋಪಮದಾಗದಂತಿರೆ ಸುರಕ್ಷಿತಮಾದುದುಳಿಂದೆ ಬೀಜನಿ
ಷ್ಣಾಪಮನಿಟ್ಟು ನೀಂ'ಗಣಕೆಯಗ್ರದೊಳಂ ತಿಳಿಪಲ್ಮಮಾರ್ಗಣಂ ೪೭

೪೧. ಕೆಂಜೇಳು ಕಚ್ಚಿದರೆ ತವುಡಿನ ಧೂಪ ಇಲ್ಲವೆ ಗುಗ್ಗುಳದ ಧೂಪದಿಂದ ಆ ವಿಷ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ.
೪೨. ಎಕ್ಕೆಯ ಎಲೆಗಳಿಗೆ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಕಾಯಿಸಿ ಕಟ್ಟಲು ಬೇಳಿನ ವಿಷ ಪರಿಹರ, ಕೇಳು
ಅನುಪಮಚರಿತಾ. ೪೩. ಭಾನುವಾರದಂದು ಲುಂಗದ (ಮಾದಳ ಮರದ) ಹೊಸ ಬೇರನ್ನು ಅಗೆದು
ತಂದು ವಾಮಾಂಗದ ಬೇಳಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ 'ಹ' ಎನ್ನುತ್ತಾ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು.
೪೪. ಭಾನುವಾರದಂದು ಅಂಗುರು ಬಿಳಿಯ ಗಣಜಲೆಯ ಬೇರನ್ನು ರಕ್ತೆಗಳಾಗಿ ಬೇಳು ಕಡಿದವನ
ಶರೀರಕ್ಕೆ ಇಳಿಯದೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ವಿಷ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ೪೫. ಸಿದ್ಧಿ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೌನವಾಗಿ ಬೇವಿನ
ಕೋಲನ್ನು ತಂದು ಶುದ್ಧವಾದ ಎಕ್ಕೆಯಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಳು ಬಾರಿ ಭಾವಿಸಿ ಹದ್ದು ನವಿಲು ಕೋಳಿಯ
ವಿಷ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಬ್ರಹ್ಮ (ಹಂಸಪಾದಿ) ಬೀಜವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಹನ್ನೆರಡಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಟ್ಟು
ಅದರಿಂದ ೪೬. ವೃಶ್ಚಿಕ ಕಚ್ಚಿದಾತನನ್ನು ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಳಿದೆಗೆದು ಆತನು ಬದುಕುವನು.
ಈ ವಿಷದಿಂದ ಮೂರ್ಛಿತಾದವನಿಗೆ ಇದು ಪಶ್ಚಿಮದಂಡವಾಗಿದ್ದು ಅಷ್ಟಪದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಭೇರುಂಡಂತಿರುತ್ತದೆ.
೪೭. ದೀಪದಿನ(ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ) ಇಂದ್ರವಾರುಣೆಯ ಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಪಾದರಸವನ್ನು ತುಂಬಿ ದೀಪದಿನದಲ್ಲಿ
ಹನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳವರೆಗಿಟ್ಟು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಎಡರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಬಿಳಿಗಣಜಲೆಯ

ಕಂ|| ಕಂಟಕವಿಷ ವೃಕ್ಷಿಕತತಿಯುಂಟಿದ ಗರಳಂಗಳೆಂಗುಮದು ನಿಶ್ಚಯದಿಂ
ದಂಟಿಕ್ಕಡಿಯನೆ ಸೀಬ್ಬದಿ| ದುಂಟಿನಿಕುಂ ಸಕಳತಂತ್ರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಮುಮಂ ೪೮

ಪ್ರತಿನೋಳೆ ಬೆಳೆದ ತುಣುಚಿಯು| ಸುತ್ತಮದಿನದಂದು ತಂದು ತೇಜ್ ಕಡಿದುದೆನಲ್
ತತ್ತಿಸೆ ಕಣೆಕೆಯ ತುದಿಗಿಲ್| ಪ್ರತ್ತಿರಲಿಲಿಗುಂ ಮಜಿಳ್ಳುಮೇಜ್ ವಿಷಮುಂ ೪೯

ಹಸ್ತಾರ್ಕಯೋಗದೋಳ್ ತಾಂ| ಪ್ರಸ್ತುತಮೆನಿಸಿದ್ ಬಿಳಿಯ ಹೂಲಿಯ ಬೇರಿಂ
ವಿಸ್ತರಿದ ರಕ್ಷೆಯದೇ| ಶಸ್ತ್ರಂ ತೊಡೆದಿಲಿಪಲಿಗುಮಾ ತೇಜ ವಿಷಂ ೫೦

ಮ||ಸ್ರ|| ಬದರೋದ್ಯುಚ್ಚಾಪೆಯಂ ಕಂಟಕಸಹಿತಮದು ತಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ ಶುಂಡಾ
ಲದ ಲಂಡಂಗೂಡಿ ಪುಟ್ಟಿದ್ ಸೆವ ಕೊಡೆಗಳಿಂ ಭಾನುದುಗ್ಧ ಪ್ರಯೋಗ
ಕೊದವಿದಾ ಬೇಟಪಣ್ಣೊಳ್ಳುಳವರಸಲ್ ಮರ್ದನಂಗಯ್ದದಕಂ
ತದೊಂದಂ ಮುಟ್ಟಿಸಲ್ಕೊಳಿಪಲಿಗುಮಂತಂತೆ ತೇಜುಗ್ರತಾಪಂ ೫೧

ಕಂ|| ಏಜಿಸಲೇಜಿದ ಮುಳ್ಳಿಂ| ದೇಜುಗುಮಿಲಿದಿದ್ ಮುಳ್ಳಿನಿಲಿಗುಂ ಮತ್ತಂ
ಬೇಜಿಂವನ ನಾಂಟಲ್ ವಿಷ| ಮೇಜುಗುಮಿಲಿಪಲಿಗುಮಿಂತಿದು ಚಿತ್ರಂ ೫೨

ಮ||ಸ್ರ|| ಇದು ಸಾತಾವೇದನೀಯಾಸ್ತದವೆನ್ನಿಸಿದ ಹಾಳಾಹಳೋಗ್ರಾ ಗಂಗಾ
ನದಿ'ಯೆಂತಂ'ತೆಂಬಿನಂ ಪೇಟ್ಟಿದೊಳೆವ ಚಮತ್ಕಾರಮಂ ಸಾರಮಂ ನೋ
ಟ್ಟಿದು ಭವ್ಯರ್ ಪ್ರೇಮದಿಂದಂ ಭಲರೆಯೆನೆ ತದೀಯಂಗಳಂ ಮಾಬ್ಬುದೀ ಕೋ
ವಿದರಪ್ಪರ್ ಭಾವಿತಾರ್ ಪರಹಿತಚರಿತರ್ ಮಂಗರಾಜೋಕ್ತಿಯಿಂದಂ ೫೩

ರಸದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೪೮. ದಂಟನ್ನು ಎರಡಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸುವಂತೆ ಸಕಲ ವಿಧವಾದ ಕಂಟಕವೆನಿಸುವ ವೃಕ್ಷಿಕವಿಷಗಳನ್ನು ವೈದ್ಯೋಪಚಾರದಿಂದ ನಿವಾರಿಸಬಹುದು. ೪೯. ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ತುರುಚೆಗಿಡವನ್ನು ಉತ್ತಮ ದಿನದಂದು ತಂದು ಚೀಳು ಕಚ್ಚಿದುದಕ್ಕೆ ಇಳಿಯದೆಗೆಯಲು ವಿಷವು ಇಳಿಯುವುದು; ಏರಿಸಲು ಏರುವುದು. ೫೦ ಹಸ್ತಾರ್ಕಯೋಗದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಹೂಲಿಯ ಬೇರಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ರಕ್ಷೆಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿದೆ. ತೊಡೆದು ಇಳಿಸಲು ಚೀಳಿನ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೫೧ ಬದರದ (ಎಲಚಿಯ) ರೆಂಬೆಯನ್ನು ಮುಳ್ಳುಸಹಿತವಾಗಿ ತಂದು ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಆನೆಯ ಲದ್ದಿಗೂಡಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೊಡೆ(ಆಲಬೆ)ಗಳಿಂದ ಎಕ್ಕೆಯಹಾಲು ಬೇಲದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಮುಟ್ಟಿಸಲು ಚೀಳಿನ ವಿಷವು ಏರುತ್ತದೆ, ಇಳಿಸಲು ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ೫೨. ಏರಿದ ಮುಳ್ಳಿನಿಂದ ಏರಿಸಲು ಏರುವುದು, ಇಳಿದಿದ್ದ ಮುಳ್ಳಿನಿಂದ ಇಳಿಯುವುದು, ಮತ್ತೆ ಬೇರೊಬ್ಬನನ್ನು ಚುಚ್ಚಲು ವಿಷವೇರುವುದು, ಇಳಿಸಲು ಇಳಿಯುವುದೆಂಬುದು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ೫೩. ಇದು ಸಾತಾವೇದನೀಯಾಸ್ತದವೆನ್ನಿಸಿದ ಹಾಳಾಹಳೋಗ್ರಾ ಗಂಗಾನದಿಯಂತೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇದರಿಂದಾಗುವ ಚಮತ್ಕಾರ ಸಾರವನ್ನು ಭವ್ಯರು ಭಲರೆ ಎಂದು ಮೆಚ್ಚಿ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಭಾವುಕರೂ ಪರಹಿತಚರಿತರೂ ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿರುವ ಮದ್ದುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು.

ಗದ್ಯ॥ ಇದು ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಳಾಗಮೋತ್ತುಂಗ ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದೊಳ್ 'ವೃಶ್ಚಿಕವಿಷಹರಣ ಚಿಕಿತ್ಸಾಧಿಕಾರಂ'

ಏಕಾದಶಂ

ಗದ್ಯ॥ ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನಳ್ಳ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ವೃಶ್ಚಿಕವಿಷಹರಣ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿವರಣೆಯೆಂಬ

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ದ್ವಾದಶಾಧಿಕಾರಂ ಮೂಷಿಕವಿಷ ಪ್ರಕರಣಂ

- ಕಂ|| ಶ್ರೀ ವೀರಜೇನಾಧೀಶಂ! ದೇವರದೇವಂ ಜಗತ್ರಯಾಧಿಪನನಘಂ
ಪಾವನಮಂ ಕ್ಷಾಯಿಕವರ! ಭಾವಮನಮಗೀಗೆ ಮುದಮನಮೃತಾಸ್ವದಮಂ ೧
- ವಿಷಯವಿಷರಹಿತರಪ್ಪೀ! ಋಷಿಜನವಂದ್ಯನ ಪದಾಬ್ಜಮಂ ಭಾವಿಸಿ ನಾಂ
ಸುಷಮಾಧ್ಯಾನದೇ ಮೂಷಕ! ವಿಷಭೇದಮನವಜಿ ವೈದ್ಯಮಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆಂ ೨
- ಶಾ|| ಶ್ವೇತಂ 'ಕೃಷ್ಣ'ನಲಕ್ಷಕಂ ಕಪಿಲನುಂ ನೀಲಾಭ ಧೂಮ್ರಾಭಮಾ
ಪೀತಂ ಪಿಂಗಲ ಲೂತಿದಂಷ್ಟ ಕಪಿಲ ಕ್ರೋಡಾಸ್ಯ ದೀರ್ಘಾಸ್ಯ ಸಂ
ಭೂತಂ ಕಾವಳ ದೀರ್ಘಕರ್ಣ ಕಳಕಂಠ ರೇಣುಕಾಂಗಂ ಲಸತ್
ಖ್ಯಾತಂ ಪ್ರಚ್ಛವಿಹೀನವೆಂದು ಪದಿ^೧ನೇ^೨ಭೇದಂಗಳಿಕ್ಕಾಖುಗಳ್ ೩
- ಮ|| ನರರಂ ಕೋಪದೇ ಕಚ್ಚಲಂತವದಜಿಂ ಕಂಡೂತಿಯುಂ ದಾಹಮುಂ
ಜ್ವರ^೩ ಶೂಲಂ ವಮನಂ ಭ್ರಮಂ ಮಜುಕಮುಂ ಲಾಲಾಸ್ಯವಂ ಗ್ರಂಥಿಯುಂ
ಪಿರಿದುಂ ಶೋಷ^೪ಮುಮೈಕಿಲುಂ ಮರಣಮೆಂಬತ್ತಂತ ದುಃಖಿಗಳು
ಬ್ಬರಮಕ್ಕುಂ ಕೃಪೆಯಿಂ ಜನಕ್ಕಜಿಪುವೆಂ ತನ್ನತ್ತ ತಂತ್ರಂಗಳು ೪
- ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಧರಣೀಂದ್ರ ಪದ್ಮಾಪತೇ ಸಹಿತಾಯ ಪಾಂ
ಖ್ಯೋಂ ಪಾಂ ಫ್ರಾಂ ಖ್ಯೋಂ ಪ್ರಾಂ ಬಾಂ ಭಾಂ ಖ್ಯೋಂ ಪಾಂ ಭ್ರಾಂ ಖ್ಯೋಂ ಭ್ರಾಂ

೧. ದೇವರ ದೇವರೂ ತ್ರಿಲೋಕಾಧಿಪತಿಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ಆದ ಶ್ರೀಮಹಾವೀರಜನರು ಪವಿತ್ರ ಹಾಗೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ, ಶಾಶ್ವತ ಮತ್ತು ಅಮೃತ ಸಮಾನವಾದ ಸಂತೋಷವನ್ನು ನಮಗೆ ದಯಪಾಲಿಸಲಿ. ೨. ವಿಷಯವೆಂಬ ವಿಷದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದ ಋಷಿಜನರಿಂದ ಪೂಜಿತರಾದ ಪದಕಮಲಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಸುಷಮ ಧ್ಯಾನಪೂರಿತನಾಗಿ ಮೂಷಕನಿವಾರಣೆಯ ವೈದ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ೩. ಶ್ವೇತ ಕೃಷ್ಣ ಅಲಕ್ಷಕ ಕಪಿಲ ನೀಲಾಭ ಧೂಮ್ರಾಭ ಪೀತ ಪಿಂಗಲ ಲೂತಿದಂಷ್ಟ ಮಹಾಕಪಿಲ ಕ್ರೋಡಾಸ್ಯ ದೀರ್ಘಾಸ್ಯ ಸಂಭೂತ ಕಾವಳ ದೀರ್ಘಕರ್ಣ ಕಳಕಂಠ ರೇಣುಕಾಂಗ ಪ್ರಚ್ಛವಿಹೀನವೆಂದು ಹದಿನೆಂಟು ವಿಧದ ಇಲಿಗಳಿವೆ. ೪. ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕೋಪದಿಂದ ಕಚ್ಚಲು ನವೆ ದಾಹ ಜ್ವರ ಶೂಲೆ ವಮನ ಭ್ರಾಂತಿ ಮರುಕ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುವುದು ಅತಿಯಾದ ಬಳಲಿಕೆ ಚಳಿ ಮರಣ ಎಂಬ ಹೆಚ್ಚಿನ ದುಃಖಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ)

ಕಂ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತೊಳೆದಿಂ| ತೀ ಮಂತ್ರದೊಳೆಸೆವ ಮರ್ದನಿಕ್ಕುವು¹ದಱಿವಂ¹

ಈ ಮಂತ್ರದ ದಿವ್ಯಮಹಾ| ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿನಬಿ²ಗುಮಖಿಳ ವಿಷಮದಮೋಘಂ

೫

ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಾವತಾರ ಮಂತ್ರಂ - ಬೇಲಿಯಲಿಪನ³ ಬೆಕ್ಕು⁴ವಾಲನ ಮಚ್ಚಿವಲ್ಲ ಗುರುಗಂಜಿಗಣ್ಣ
ನೀ ಕಚ್ಚಿದ ಕಚ್ಚನಾ ಬುಂದುವೋದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಲ್ಲ ವಿಷವಿದ್ದೆಡೆ ಭಿಲ್ಲಾದೇವಿಯಾಣೆ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಬನ್ನಿ
ಮಹಾಕಾಳಿಯಾಣೆ ಗರಳದ ಭೈರವನಾಣೆ ಕುಕ್ಕುನೂರಕ್ಕನರಾಣೆ

ಕಂ|| ತುಂಬುವುದುದಕಮುಮಂ ತಾ| ನಿಂಬಿನೊಳಂ ಕೈಪೆಸೊರೆಯ ಗುಂಡಿಗೆಯೊಳ್ ಮೂ
ಱಿಂಬ ದಿನಂಬರಮಿರಿಸಿದುದಂ ಬಿಡದಭಿಮಂತ್ರಿಸುವುದು⁵ ಸೂಟ್ ಮೂಜುವರಂ³

೬

ಕುಡಿಸಲ್ಯಂತಾ ಜಳಮಂ| ಕಿಡುಗುಂ ಮೂಷಕ ವಿಷಂಗಳಾಕ್ಷಣದಿಂದಂ

ಕುಡುವುದು ಪಘ್ಯಂಗಳೊಳಂ| ತೊಡಗೂಡಿದ ಸಾವೆಯೋಗರಂ ತಕ್ರಮುಮಂ⁴

೭

ವಿಂಧ್ಯದೊಳೊಪ್ಪಿರೆ⁵ ಬೆಳೆದಾ⁶ ವಂಧ್ಯಾ ಕರ್ಕೋಟಕಾಖ್ಯಮಂ ಮಜ್ಜಿಗೆಯಿಂ
ದಂ ಧ್ಯಾನಿಸದೀಂಟಲೊಡಂ| ಸಂಧ್ಯಾಭ್ರಮೆನಲ್ಯಮಾಖುಗಳ ವಿಷಮಬಿ⁷ಗುಂ

೮

ತಂತ್ರಂ

ಚಂ|| ಸುಲಲಿತ ಸಿಂಧುವಾರ ವರನೀಲಿ ನಿದಿಗಿಕ್ಕೆಯರ್ಕಮೂಲ ಪಿ

ಪ್ಪಲಿ ಮಿರಿ(ಡಿ)ನಾಗರಂ ಬಿಳಿದನಿಪ್ಪ ಪುನರ್ನವಿಯೆಂಬಿವೆಲ್ಲಮಂ

ಜಲದೊಳೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡರೆದುದಂ ಕುಡಿಸಲ್ ಬಹುಪೂರ್ವಮಾಗಿ ತೋ

ರ್ಪಿಲಿಗಳ ಪೆರ್ಗಣಂಗಳ ವಿಷಂಗಳುಮಂ ಕಳೆಗುಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ

೯

ಕಂ|| ತಿಲದನಿತು ವತ್ಸನಾಭನ|ನಲಸದೆ ರಜನೀದ್ವಯಂಗಳಂ ಗಣಜಿಲೆಯಂ

ತುಲಸಿಯ ಬೇರ್ಗಣನಿಂಬಿಂ| ಜಲದಿಂದತಿಶ್ಞಮಾಗಲರವುದು ಬಲಿಯಂ

೧೦

ಇಲಿಗಳ ಕಚ್ಚಿದ ಮನುಜಂ| ಗೊಲಿದೀವುದು ಪಾನ ನಸ್ಯವಿಧಿಗಳೊಳಂ ತಾಂ

ತೊಲಗುಗುಮಾಖುವಿಷಂಗಳ್| ಪಲವಾದೊಡಮಾಕ್ಷಣಂ ವಿಚಕ್ಷಣತಿಲಕಾ

೧೧

೫. ಈ ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾಗಿ ಗಾಯವನ್ನು ತೊಳೆದು, ಮಂತ್ರ ಸಹಿತವಾದ ಔಷಧವನ್ನು ತಿಳಿದವರು ಮಾಡಬೇಕು, ಈ ಮಂತ್ರದ ದಿವ್ಯವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಸಮಸ್ತ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ. ೫|| ಮತ್ತೆ ಮಂತ್ರಾವತಾರ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೬. ಕಹಿಸೊರೆಯ ಬುರುಡೆಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿ ಮೂರು ದಿನವಿರಿಸಿದುದನ್ನು ಮೂರು ದಿನವೂ ತಪ್ಪದೆ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸುವುದು. ೭. ಆ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಮೂಷಕ ವಿಷಗಳು ಆಕ್ಷಣವೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ಸಾವೆಯ ಅನ್ನ ಮಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಪಘ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ೮. ವಿಂಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ವಂಧ್ಯಾ ಕರ್ಕೋಟಕಗಳನ್ನು ಮಜ್ಜೆಗೆಯಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಸಂಧ್ಯಾಸಮಯದ ಮೋಡದಂತೆ ಇಲಿಗಳ ವಿಷ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ೯ ಸುಲಲಿತವಾದ ಸಿಂಧುವಾರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನೀಲಿ ಹೆಗ್ಗುಳ್ಳ ಎಕ್ಕದಬೇರು ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮಿರಿ(ಡಿ)ನಾಗರ ಬಿಳಿಯ ಪುನರ್ನವಿ ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಸಲು ಬಹುಬಣ್ಣದ ಇಲಿ ಹೆಗ್ಗಣಗಳ ವಿಷಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ೧೦. ಎಳ್ಳಿನಷ್ಟು ವತ್ಸನಾಭವನ್ನು ಎರಡರಿಸಿನ ಗಣಜಿಲೆ ತುಲಸಿಯ ಬೇರುಗಳೊಡನೆ ನೀರಿನಿಂದ ಸ್ನೇಹಾಗಿ ಅರೆದು ಬಳಿಕ ೧೧. ಇಲಿ ಕಚ್ಚಿದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪಾನ ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಇಲಿಯ ಹಲವು

1. ದದಱಿಂ (ಗ)
2. ಬೆಕ್ಕು (ಪ್ರ)
3. ಸೂಟ್ ನೂರುವರಂ (ಛ)
4. ಯಕ್ಕಿಯೋಗರ ತಕ್ರಂ (ಪ್ರ)
5. ಪುಟ್ಟಿದ (ಪ್ರ)

ಪೊಸತೆನಿಪ ಸಿಂಧುವಾರದ| ರಸದಿಂದರಿದಾಳ ಕೋಷ್ಠಶಿಲೆಯೆಂಬಿನಿಂ
ತಸುಮೊಳರೆದೀಂಟಲೊಡಂ| ವಸುಧೆಯ ಮೂಷಿಕ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ ೧೨

ಸಿರಿಸದ ಪುಷ್ಪದೊಳಂ ತಾಮರಿದೆನಿಸಿದ ವತ್ಸನಾಭನಂ ತಿಲದನಿತಂ
ಬೆರಸಿ ಕುಡಿಸಲ್ಮಮಿಲಿಗಳ್| ಭರದಿಂ ಕರ್ಚಿದ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ ೧೩

ಶ್ವೇತಾರ್ಕದ ಕೋರಕ ಕೋ| ಶಾತಕಿಯಂಕೋಲಮೆಂಬಿವಳ ಮೂಲಮುಮಂ
ಶೀತಜಲದಿಂದ ಕುಡಿಸಲ್| ಭೂತಳದಿಲಿಗಳ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ ೧೪

ಶರಪುಂಬಿಯ ಬೇರೊಂದಂ| ಬೆರಸರೆದಜಮೂತ್ರದಿಂದ ಪಾನಂಗೆಯ್ಯ
ಲ್ಪಿದೆನಿಪ ಮೂಷಕಂಗಳಿಗರಳಂ ಪಣಿಪಡುಗುಮೆಂದನಪಗತಕಲುಷಂ ೧೫

¹ಎರಡೊಂದು¹ ಭಾಗಮಾಗಿರ| ಲರೆ ಹುಣಿಸೆಯ ಪಣ್ಣಮಿಲ್ಲೊಂ ಪೃತದೊಳವಂ
ಬೆರಸೇಬುದಿನಂ ಕುಡಿಯಲ್| ಪರಿಗುಂ ಮೂಷಕವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕ್ರಮದಿಂ ೧೬

ಲವಣ ಸಮೇತಂ ಜಲದಿಂ| ²ನವತರ²ಮೆನಿಸಿದ್ ಪದ್ಮಕೇಸರಮಂ ಕೊಂ
ಡವಯವದೊಳಿಂಟೆ ಕಿಡುಗುಂ| ಭುವನದೊಳಿಲಿಗಳ ವಿಷಂಗಳಮಳಚರಿತ್ತು ೧೭

ಅಂಜನಂ

ಅನುಪಮಮೆನಿಸಿದ ಮೊಲೆವಾ| ಲ್ಪನಿಯಂ ಮಂಜರನ ದಶನಮಂ ತೇದೆಚ್ಚ
ಲೈ ನಯಂ ಮೂಷಕವಿಷಮಿ| ದನಿತುಂ ಕಿಡುಗುಂ ಕುದೃಷ್ಟಿಜನದೂರತರಾ ೧೮

ಸ್ವಪರೋಪಕಾರದಕ್ಷಂ| ನೃಪತರು ³ತಪಿ⁴ವಾಯುವಿಳಂಗೆದೊಳ್ಳಿನ್ಯ⁵ನರ್ಗಳನಿಂ
ತುಪಯುಕ್ತ ದಧಿಯನಿಂಟಲ್| ಸಪದಿ ಮಹಾಮೂಷಕೋಗ್ರವಿಷತತಿಯಿಂಟಿಗುಂ ೧೯

ವಿಷವೂ ಆಕ್ಷಣವೆ ಪರಿಹರ. ೧೨. ಹೊಸ ಸಿಂಧುವಾರದ ರಸದಿಂದ ಅರಿದಾಳ ಕೋಷ್ಠ ಮುಣಿಸಿಲೆ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಅಸಿಗಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಅರೆದು ಕುಡಿಯಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಇಲಿಗಳ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೧೩. ಸಿರಿಸದ ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಿನಷ್ಟು ವತ್ಸನಾಭವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಕುಡಿಸಲು ಇಲಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೪. ಬಿಳಿಯಎಕ್ಕೆ ಕೋರಕ ಕೋಶಾತಕಿ ಅಂಕೋಲ ಎಂಬಿವರ ಬೇರನ್ನು ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ಲೋಕದ ಎಲ್ಲ ಇಲಿಗಳ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೫. ಶರಪುಂಬಿ (ಕೊಗ್ಗಿ)ಯ ಬೇರನ್ನು ಅಡಿನ ಗಂಜಲದಿಂದರೆದು ಪಾನ ಮಾಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸಿದ ಮೂಷಕ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕಲ್ಪವಿದೂರನು ಹೇಳಿದನು. ೧೬. ಎರಡು ಭಾಗ ಹುಣಿಸೆಯ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಒಂದು ಭಾಗ ಇಲ್ಲೂವನ್ನು ಅರೆದು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಬೆರಸಿ ಏಳು ದಿನ ಕುಡಿಯಲು ಮೂಷಕ ವಿಷಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ೧೭. ಲವಣ ಸಮೇತ ನೀರಿನೊಡನೆ ಹೊಸದಾದ ಪದ್ಮಕೇಸರವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸಲು ಲೋಕದ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಿಗಳ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ೧೮. ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸಿರುವ ಮೊಲೆಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕಿನ ಹಲ್ಲನ್ನು ತೇದು ಹಚ್ಚಲು ಮೂಷಕವಿಷವೆಲ್ಲವೂ ನಾಶನ, ಕೇಳು ಕುದೃಷ್ಟಿಜನದೂರಾ ೧೯. ಎಲ್ಲ ಜನರ ಉಪಕಾರದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷವಾದ ಕಕ್ಕೆ ಖದಿರ ವಾಯುವಿಳಂಗೆದ ಕೊನರುಗಳನ್ನು ಮೊಸರಿನೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಮಹಾಮೂಷಕದ ಉಗ್ರವಿಷವೂ

ವಿನುತಮಲಾಬುವಿನೋಪ್ಪವ! ತನಿರಸಮಂ ಕೊಂಡು ಪೂಸಲಂತಾಕ್ಷಣದೊಳ್
ಘನತರಮೆನಿಪಾಖುವಿಷಂ|ತನುವಿಂದಂ ಪಿಂಗುಗುಂ ಲಸತ್ಪವಿತಿಲಕಾ ೨೦

ಘಟಿಲನೆ ಚಕ್ರಾಂಗಿಯುಮಂ| ಕಟಿಯಿಂದರೆದೀಂಟೆ ಕೆಡುಗುಮಾಖುಗಳ ವಿಷಂ
ಅಳಿಯಿಂದುತ್ತರಣೆಯ ಬೇರ್ಗಲಂಮಂ ಮೇಣ್ ಕುಡಿಸೆಯುಂ ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ ೨೧

ಭರದಿಂದಮಿಂದ್ರವಾರುಣಿ| ಕರಂಜಮೆಂಬಿವಟಿಸೊಳೊಂದನಳಿಯುಂ ಕುಡಿಸಲ್
ಪರಿಹರಿಕುಮಾಖುಗಳ ವಿಷ| ಮಿರದೆಂದಂ ಪಂಚಗುರುಪದಾಂಬುಜಮಧುಪಂ ೨೨

ಧೂಪ

ಉರಗದ ಹೆರೆ ನಗರೆಯ ಪಣ್| ಬೆರೆಸಿದ ಬೆಕ್ಕಿನ ಪುರೀಷಮಂ ಧೂಪಮನಿ
ತ್ತಿರದದನೆ ಪಾನಮಂ ಮಾಡಿರದಟಿಗುಂ ಪಲವೆನಿಪ್ಪ ಮೂಷಕದ ವಿಷಂ ೨೩

ಕವಳಂ

ಘನನಾದಿ ಕರಿಯ ಕನಕದಕೊನರಂ ಕ್ಷೀರದೊಳಮಟ್ಟು ಮೇಲಿಕ್ಕವುದುಂ
ಘನದಾಡಂಬರಮೆಂತಂ| ತನಿಲಿನಿನಟಿಗುಂ ಸಮಸ್ತ ಮೂಷಕ ವಿಷಮುಂ ೨೪

ಕನಕದ ಕೊನರಂ ತಾಳಿಸಿ| ತಿನೆ ತೈಲಾಜ್ಜಂಗಳೊಡನೆ ಮೂಷಿಕನಿಂದಂ
ತನುಗೇಟಿದ ವಿಷಮಾಗಳೆ| ಕನಕದ ದೆಸೆಯಿಂದ ದ್ರಿದ್ರವಟಿವಂತಟಿಗುಂ ೨೫

ಉ|| ಕಲ್ಲೊಳಗಿಟ್ಟು ಮರ್ದಿಸುಗೆ ವಜ್ರಿಯ ದುಗ್ಧದೊಳಂ ಕುಸುಂಬೆಯು
ತ್ಪಲ್ಲಶಿಖಿ ಪ್ರಶಸ್ತ ತರುಮೂಲಮನಿತು ತದೀಯಮಪ್ಪವಂ
ಛಲ್ಲಿಗಳಂ ಬಲಿಕ್ಕ ವಟಕಂಗಳನಾಗಿಸಿ ಗುಂಜಿಯಂತಿರೊಂ
ದಲ್ಲದೊಡರಲ್ಲಲಮನೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿನಂಜು ಮಗ್ಗುಗುಂ ೨೬

ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೨೦. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯ ತನಿರಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಲು
ಆಕ್ಷಣವೇ ಇಲಿಯ ವಿಷ ಶರೀರದಿಂದ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೨೧. ಕೂಡಲೆ ಚಕ್ರಾಂಗಿ (ನಾಗರ,
ಮುಸ್ಸೆ) ಯನ್ನು ಅಂಬಲದಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಸೇವಿಸಲು ಮತ್ತು ಉತ್ತರಣೆಯ ಬೇರನ್ನು ಮಜ್ಜೆಯೊಡನೆ
ಕುಡಿಸಲು ಇಲಿಗಳ ವಿಷ ಪರಿಹರ, ಕೇಳು ವಿದಗ್ಧಾಭರಣಾ ೨೨. ಇಂದ್ರವಾರುಣಿ ಕರಂಜಗಳಲ್ಲಿ
ಒಂದನ್ನು ಮಜ್ಜೆಯೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಇಲಿವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂದು ಪಂಚಗುರುಪದಾಂಬುಜ ಮಧುಪನು
ಹೇಳಿರುವನು. ೨೩. ಹಾವಿನಪೊರೆ ನಗರೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಕ್ಕಿನ ಮಲದೊಡನೆ ಬೆರೆಸಿ ಧೂಪವನ್ನು
ಹಾಕಿ, ಅದನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಹಲವು ವಿಧದ ಮೂಷಕವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೨೪. ಘನನಾದಿ
ಕರಿಯ ಉಮತ್ತಾದ ಚಿಗುರನ್ನು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಮೋಡದ ಆಡಂಬರವು ಗಾಳಿಯಿಂದ
ನಾಶವಾಗುವಂತೆ ಸಮಸ್ತ ಇಲಿವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೨೫. ಕನಕದ ಚಿಗುರನ್ನು ಎಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪಗಳಲ್ಲಿ
ಕರೆದು ತಿನ್ನಲು ಇಲಿಯಿಂದ ಶರೀರಕ್ಕೇರಿದ ವಿಷವು ಆಗಲೆ ಚೆನ್ನಿಂದ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವಂತೆ
ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೨೬. ಕಳ್ಳೆಯಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಸುಂಬೆಯ ಹೂವು ಪ್ರಶಸ್ತಮರದ ಬೇರು ಮತ್ತು
ತೋಟೆಯನ್ನು ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಅರೆದು ಗುಂಜಿಯಂತೆ ಮಾತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಶರೀರಶಕ್ತಿಯನ್ನು

ಕಂ ಮರಿಚಮರಡರಿಸಿನ ನಾಗರಕಣವೆರಸರ್ಕಮೂಲ ಮಣಿಶಿಲೆಯಂ ಕೊಂ ಡರೆದಿರದೆ ಲೇಖಿಸಲ್ಪುದು ಪಿರಿದನಿಸಿದ ಮೂಷಕೋಗ್ರವಿಷಮಂ ಕಳಿಗುಂ	೨೭
ಮರವಜ್ಜಹೆ ಕಡವು ಸರ್ವಪ ಸುರುಚಿರ ಕುಂಕುಮಮುಮೆಲ್ಲಮಂ ಕೂಡಿ ಬಿಟಿ ಕ್ಕರೆದಿರದೆ ಲೇಖಿಸಲ್ಪುದು ಗಿರಿಕಾಯುವ ವೃದ್ಧ ಮೂಷಕೋಗ್ರವಿಷವುಂ	೨೮
'ಕುಳಿ'ಮಾವು ಗಂಧಕಂಗಳಿ ಬೆಟಲೊಪ್ಪುವ ಹಗಿನದೊಂದನರಿದಾಳದೊಳಂ ಭಳಿಯದೊಳಂ ಪೂಸಲೊಡಂ ತಿಳಿಗುಂ ಮೂಷಕವಿಷಂಗಳಧಿಕಗುಣಾಡ್ಯಾ	೨೯
ಯುಕ್ತ ಕಪಿತ್ಥದ 'ಹಗಿನಾ' ಲಕ್ಷರಸ ಚಂದನಂ ಜವಾದಿಯುವಂ ಸಂ ಯುಕ್ತವದಾಗರೆ ಪೂಸಲ್ ಸೂಕ್ತ ತಾನಿಲಿಯ ಗರಳಮಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ	೩೦
ಘನನಾದಿ ರಘಾಂಜನ ನರ ವನಿತಾಸ್ತನದುಗ್ಧಮೊಂದಿರಲ್ ಪೂಸಲೊಡಂ ಕನಲ್ಪಾಖುಗಳಿಗಿದ ವಿಷಂ ದಿನಪನಿಟ್ಟಿದಿರ ತಿಮಿರದಂತಿರೆ ಕಿಡುಗುಂ	೩೧
ವಿನುತಂ ರಘಾಂಜನಂ ಮೇ ಘನನಾದಂ ಮಧುಕಮೆಂಬಿವಂ ಮೊಲೆಹಾಲಿಂ ದನುರಾಗದಿಂದ ಪೂಸ ಲ್ಲನಿತುಂ ಮೂಷಕವಿಷಂ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದೊಳಬಿಗುಂ	೩೨
ವಿನುತ ರಘಾಂಜನಮುಂ ಮೇ ಘನಾದ ಟಂಕಾಕಾಂಗಳಂ ನುಗ್ಗಿಯುಮುಂ ಮನಮೊಸೆದು ಲೇಖಿಸಲ್ ತ ತ್ತನುವಿನ ಮೂಷಕ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ	೩೩
'ತರ್ಕದೊಳಿಂ' ಪೃತದಿಂದಂಪ್ರಕರೆಯಂ ಶಿಗ್ರಮೂಲಮಂ ಬೆರಸಲದಂ ನೀರ್ಕಲಸದೆ ಪೂಸಲ್ ತಲಿ ದೋರ್ಕುಮೆ ಮೂಷಕ ವಿಷಂಗಳವನೇತಳದೊಳೆ	೩೪
ತ್ರಿಕಟುಕಮುಂ ಚಾತುರ್ಜಾ ತಕಮುಮನಂಜನಮನೆರಡು ತೆಆದರಿಸಿನಮುಂ ಪ್ರಕಟಮೆನೆ ಪೂಸೆ ಮೂಷಕ ನಿರರದ ವಿಷಮಿಟಿಗುಮೆಂದನುಭಯಕವೀಂದ್ರಂ	೩೫

ನೋಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಇಲಿವಿಷ ಪರಿಹರ. ೨೭. ಮೊಸು ಎರಡರಿಸಿನ ಶುಂಠಿ ಕಣ (ಹಿಪ್ಪಲಿ ಜೀರಿಗೆ ಕರಿಜೀರಿಗೆ) ಎಳ್ಳಿಬೇರು ಮಣಿಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಲೇಪಿಸಲು ಅತಿಯಾದ ಮೂಷಕವಿಷವೂ ಕಳೆಯುವುದು. ೨೮. ಮರ ಹರುಹೆ ಕಡವು ಸಾವಿ ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಲೇಪಿಸಲು ಬೆಟ್ಟದ ವೃದ್ಧ ಮೂಷಕದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೨೯. ಕುಳಿಮಾವು ಗಂಧಕ ಬೆಳಲು ಹಗಿನ ಅರಿದಾಳಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಇಲಿಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೩೦. ಕಪಿತ್ಥದ ಅಂಟು ಅಲಕ್ಷರಸ ಚಂದನ ಜವಾದಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಇಲಿಯ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ೩೧. ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ರಘಾಂಜನ ಮೊಲೆಹಾಲುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಇಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ವಿಷವು ಸೂರ್ಯನೊಂದಿನಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆ ಓಡುವಂತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೩೨. ರಘಾಂಜನ ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ಮಧುಕಗಳನ್ನು ಮೊಲೆಹಾಲಿನಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ಮೂಷಕ ವಿಷ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೩೩. ರಘಾಂಜನ ಮೇಘನಾದ ಟಂಕಾ ಕಣ ನುಗ್ಗಿಗಳನ್ನು ಲೇಪನ ಮಾಡಲು ಶರೀರಕ್ಕಾದ ಮೂಷಕವಿಷವೆಲ್ಲ ಪರಿಹರ. ೩೪. ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚೆಯಿಂದೇನು? ತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ ನುಗ್ಗಿಬೇರುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಸೇರಿಸದೆ ಲೇಪಿಸಲು ಮೂಷಕವಿಷವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುವುದಿಲ್ಲ. ೩೫ ತ್ರಿಕಟುಕ ಚಾತುರ್ಜಾತಕ ಅಂಜನ ಎರಡರಿಸಿಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ವಿಷವಿಳಿಯುವುದೆಂದು ಉಭಯ ಕವೀಂದ್ರನು ಹೇಳಿದನು.

ಅಂಕೋಲೆ ಕೋಷ್ಠ ಮಧುಕಮು! ಮಂ ಕುಸುಬೆಯ ಪೂ ಬಳಾಹಕದ್ವನಿಗಳೊಳಂ
ಸಂಕಸದೆ ಬೆರಸಿ ಪೂಸಲೊ! ಡಂ ಕರಮರಿದೆನಿಸಿದಾಖುವಿಷಮಿರದಲಿಗುಂ ೩೬

ಅಸದೃಶದ ಸಿಗ್ಗುವಂ ವಾ! ಯಸಬಿಂಬಿ ಕಣಂ ರಸಾಂಜನಂ ಬೆರಸಿದುದಂ
ಪೊಸತನೆ ಸಣ್ಣಗೆಯಿಂ ಮ! ದೀಪಿ ಪೂಸಲ್ಪಾಮಿಗಳ ವಿಷಂ ಪ್ರಶಮಿಸುಗುಂ ೩೭

ಅರಿಸಿನ 'ಸೋವೆಯ'ತಿಗುಡೀ! ಶ್ವರಿ'ವಾಕುಜ(ಚಿ)' ದೇವದಾಳಿ ಹಯಗಂಧಿಯಿವೊಂ
ದಿರೆ ಸೊಗದೆಯೊಳಂ ನೀರಿಂ! ದರೆದಾಗಳ್ ತೊಡೆಯಲಿಲಿಯ ವಿಷಮದು ಪರೆಗುಂ ೩೮

ಪಾರಿವದೆಚ್ಚು ಕುಸುಬೆಯ! ಬೇರಾಜ್ಯಂ ತಿಗಡೆ ದಂತಿ ಸೈಂಧವಮುಂ ತಾ
ಮೋರಂತಿರೆ ಕೂಡಿದುವಂ! ಚಾರಿಸಿ ಪೂಸಲ್ಪಾಮಿಗಳ ವಿಷಮಿಲಿಗುಂ ೩೯

ಸಾರತರಮೆನಿಪ ಬೇಳೆಯ! ಬೇರಂ ಗಣಜಲೆಯ ಬೇರುಮಂ ತುಪ್ಪದೊಳಂ
ತೋರಂತೆ ಪೂಸೆ ಮೂಷಕ! ಘೋರವಿಷಂ ಶಿಖಿಯ ಮುಖದ ರಸದಂತಲಿಗುಂ ೪೦

ಅಲೋಚಿಸಲೇಂ ಕಣಮಂ! ಕೋಲೆ ಹರೀತಕಿ ವಿಳಂಗ ಕಿತ್ತಾಕೆಯಿವಂ
ಲೀಲೆಯೊಳೆ ಪೂಸಲದು ನಿ! ಮೂಲಿಸುಗುಂ ಸಕಳ ಮೂಷಕಂಗಳ ವಿಷಮಂ ೪೧

ಕಡವದತಿಗುಡುಂ ಕುಸುಬೆಯ! ಕಡುಲೇಸೆನಿಸರ್ಪ ಪೂಗಳೊಳ್ಳೂಡಿದುದಂ
ಪಿಡಿದರೆದುದಕದೊಳಂತಿರೆ! ಕುಡಿಸಲದಂ ಪೂಸೆ ಮೂಷಿಕಾದಿ ವಿಷವುಂ ೪೨

'ಕ್ಷೀರ'ದ್ರುಮದೊಳ ಸಾರಂ! ಚಾರು ರಸಾಂಜನಮನುದಕದಿಂ ಪೂಸಲ್ ಸಂ
ಹಾರಮದಕ್ಕುಂ ಮೂಷಕ! ಘೋರವಿಷಂ ತತ್ಪ್ರಭಾವದಿಂ ಗುಣನಿಳಯಾ ೪೩

ಇಲಿಯ ಕುರುಣೆಯಂ ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ

ಭರದಿಂದೆ ಕೈಪೆಸೊರೆಯೊ! ಳ್ಳಿರುಳಂ ಹೀರೆಯುಮನಕ್ಕಿಗಿರ್ಪಿದರೆದುಂ
ದಿರಲೆಣ್ಣೆಯೊಳಿಂಟಲಿಲಿ! ಗುರುಣೆಯ ವಮನಂಗಳಪ್ಪ ವಿಷಮದನಲಿಗುಂ ೪೪

೩೬. ಅಂಕೋಲೆ ಕೋಷ್ಠ ಮಧುಕ ಕುಸುಬೆಯ ಹೂವು ಮೇಘನಾದಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸಿದ ಇಲಿಯ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೩೭ ಅಸದೃಶವಾದ ನುಗ್ಗೆ ಕಾಗೆದೊಂಡೆ ಕಣ ರಸಾಂಜನಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅಸಿಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಇಲಿವಿಷ ಪರಿಹಾರ. ೩೮. ಅರಿಸಿನ ಸೋವೆಯ ತಿಗುಡು ಈಶ್ವರಿ ವಾಕುಚಿ ದೇವದಾಳಿ ಹಯಗಂಧಿ ಸೊಗದೆಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಇಲಿವಿಷ ಪರಿಹಾರ. ೩೯. ಪಾರಿವಾಳದ ಹಿಕ್ಕೆ ಕುಸುಬೆಯ ಬೇರು ತುಪ್ಪ ತಿಗಡೆ ದಂತಿ ಸೈಂಧವಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಇಲಿವಿಷ ಪರಿಹಾರ. ೪೦. ಸಾರತರವೆನ್ನಿಸಿದ ಬೇಳೆಯಬೇರು ಮತ್ತು ಗಣಜಲೆಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು ಮೂಷಕದ ಘೋರ ವಿಷವು ಬೆಂಕಿಯ ಮೇಲಣ ರಸದಂತೆ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೪೧ ಬೇರೆ ಅಲೋಚನೆಯೇ? ಕಣ ಅಂಕೋಲೆ ಹರೀತಕಿ ಕಿತ್ತಾಕೆ [ಕಿತವಾಖ್ಯೆ] ಉಮತ್ತ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಸಕಲ ಮೂಷಕ ವಿಷನಾಶನವಾಗುವುದು. ೪೨. ಕಡವದ ತೊಗಟೆ ಕುಸುಬೆಯ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಲು ಹಚ್ಚಲು ಮೂಷಕಾದಿಗಳ ವಿಷ ಪರಿಹಾರ ೪೩. ಕ್ಷೀರದ್ರುಮದ ಸಾರ ಮತ್ತು ರಸಾಂಜನಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಲು ಮೂಷಕದ ಘೋರ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ವ|| ಇಲಿಯಹಿಕ್ಕೆಯಿಂದ ವಮನ ವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ೪೪. ಕಹಿಸೋರೆಯ ತಿರುಳನ್ನೂ ಹೀರೆಯನ್ನೂ ಅಕ್ಕಿ ಕಚ್ಚಿನಿಂದ ಅರೆದು ಎಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಇಲಿಯ ಕುರುಣೆಯಿಂದಂಟಾದ ವಮನದ ವಿಷ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಮುದದಿಂದಂ ಬಜೆಯೆರಡುಂ| ಮದನಫಲಂ ದೇವದಾಳಿಯುಂ ಕೂಡಿರಲಂ
ತದನರೆದು ಗೋತದಿಂ ಕುಡಿ| ಸದು ಕುರುಣೆಯ ವಮನದಿಲಿಯ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ ೪೫

ನೆಲ್ಲಿಯಬೇರಂ ನೀರಿಂ| ತಲ್ಲಣಿಸದೆ ಕುಡಿಸಲಿಲಿಯ ವಮನದ ವಿಷಮುಂ
ಚಿಲ್ಲುಪಲದಿಂದೆ 'ನೀರ್‌ಕದ| ಡೆಲ್ಲು' ತಿಳಿ(ಕಿಡು)ವಂತೆ ತಿಳಿಗುಮದಜಿಂ ಧರೆಯೊಳ್ ೪೬

ಸುರದಾಳಿ ಕೈಪೆಸೊರೆಯೊಳ್| ಬೆರಸಿದ ಹೀರೆಯುಮನಕ್ಕಿರ್ಚೆಂದರೆದೀಂ
ಟಿರದಜಿಗುಮಿಲಿಗಳಿಂದೋ| ಕರಿಸುವ ವಿಷಮಮಳದೃಷ್ಟಿಕುವಳಯಚಂದ್ರಾ ೪೭

ಮುಂಡಿಯ ಪಂಚಾಂಗಮುಮಂ| ತಂಡುಲದಿಂದಳೆಯೊಳಡುವುದಂಬಲಿಯಂ ಕೊಂ
ಡುಂಡೋಡೆ ಮೂಷಕನಿಂದಂ| ಖಂಡಮನುದ್ಗರಿಸುವಖಿಳವಿಷಮದು ಪರೆಗುಂ ೪೮

ಆಳೆಯಾರನಾಳಮೆಂಬಿವ| ಒಳೊಳೆನುಚ್ಚುತ್ತರಣೆ ಬೋಲತರದ ಸಮೂಲಂ
ಗಳನೆಯ್ನೆ ಬೆರಸಿದಂಬಲಿಕಳೆಗುಂ ಮಜಿಯಿಲಿಯನೊಗಿಸುವುದ್ಗಾರಮುಮಂ ೪೯

ಮ|| ಕರಿಯುಮತ್ತಮನೊತ್ತಿಬಂದ ರಸದಿಂದಂ ಮೇಷತಕ್ರಂ ಸಮಂ³
ಬೆರಸಂತಾಯಜಮೂತ್ರದಿಂದ ನವಣೆಯಂ ಮಿದ್ಧಕ್ಕೆಯಿಂದಿಟ್ಟುದಂ
ಕರಮಿಂಬಿಂ ಸವಿದಾಕ್ಷಣಂ ತಿಲಜಮಂ ಪೂಸಿದುರ್⁴ ತಾನಾತಪ್ಪೋ⁴
ತ್ಪರದಿಂ ಸೊರ್ಕುವಿನಂ ಬರಲ್ ನೆಲಿಲೊಳಂದುದ್ಗಾರಮಕ್ಕುಂ ದಿಟಂ ೫೦

ಕಂ|| ಕುರುಣೆಗಳಂ ಕಾಣಿ ಬಲಿಲ್ಲರೆ ಪಾಲೋಗರಮನುಂಬುದೀರೈದು ದಿನಂ
ಬರೆಗಂ ಮಾಡಿ ವಿಧದಿಂ| ಪರಿಹರಿಕುಂ ಮೂಷಕೋಗ್ರವಿಷದುಗ್ರತೆಯಂ ೫೧

ಹೆಗ್ಗಾಕೆ.

ಒಡವತ್ತಿಯ ತೊಕ್ಕಿಸೊಳಂದೊಡಗೂಡಾಡುಳಿಚ ಶುಂಠಿ ನೆಲಗುಳ್ಳಮಿವಂ
ಕಿಡುಗುಂ ನೀರಿಂ ಪಾನಂ| ಗುಡೆ ಪೇರ್ಣಾದುಗ್ರಮಪ್ಪ ವಿಷಮಾಕ್ಷಣದೊಳ್ ೫೨

೪೫. ಎರಡು ಬಜೆ ಮದನಫಲ ದೇವದಾಳಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅರೆದು ದನದ ಗಂಜಳದಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ಇಲಿಯ ಕುರುಣೆಯಿಂದಾದ ವಮನದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೪೬. ನೆಲ್ಲಿಯ ಬೇರನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ಚಿಲ್ಲದ ಬೀಜದಿಂದ ಕದಡುನೀರು ತಿಳಿವಂತೆ ವಮನ ಮಾಡುವ ಇಲಿವಿಷ ಪರಿಹರ. ೪೭. ಸುರದಾಳಿ ಕಹಿಸೋರೆ ಹೀರೆಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚಿನಿಂದ ಅರೆದು ಸೇವಿಸಲು ವಮನವಾಗುವ ಇಲಿವಿಷ ನಾಶನ, ಕೇಳು ವಿಮಲದೃಷ್ಟಿಕವಲಯಚಂದ್ರಾ. ೪೮. ಮುಂಡಿ (ಬೋಳತರ, ಮುರದಾರಸಿಂಗಿ)ಯ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ಹಾಕಿದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿದ ಗಂಜೆಯನ್ನು ಸೇವಿಸಲು ಮೂಷಕವಿಷದಿಂದ ವಮನವಾಗುವ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೪೯. ಮಜ್ಜೆಗೆ ಅಂಬಲಿಗಳೊಡನೆ ನುಚ್ಚು ಉತ್ತರಣೆ ಬೋಳತರದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿದ ಅಂಬಲಿಯು ಮರಿಯಿಲಿಯಿಂದಾಗುವ ವಮನವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ೫೦. ಕರಿ ಉಮ್ಮತ್ತವನ್ನು ಜಜ್ಜಿ ಬಂದ ರಸದಿಂದ ಆಡಿನ ಮಜ್ಜೆಯನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಬೆರಸಿದ, ಆಡಿನ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಮಿದ್ಧ ನವಣೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಮತ್ತು ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಲು, ಆ ಶಾವದಿಂದ ಸೊಕ್ಕು ಬರಲು ನೆಳಲಲ್ಲಿ ವಮನವಾಗುವುದು ನಿಜವಾಗಿದೆ. ೫೧. ಇಲಿಯ ಹಿಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ವಮನ ಮಾಡಿ ಬಳಲಿದ್ದರೆ ಹತ್ತು ದಿನ ಹಾಲೋಗರವನ್ನುಣ್ಣುವುದರಿಂದ ಮೂಷಕದಿಂದಾದ ಅತಿವಿಷವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬಹುದು. ೫೨. ಒಡವ ಮತ್ತು ಅತ್ತಿಮರದ ತೊಗಟೆಯೊಡನೆ ಅಡುಳಿಚ ಶುಂಠಿ ನೆಲಗುಳ್ಳಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಹೆಗ್ಗಾದ ಉಗ್ರವಿಷವು ಆ ಕ್ಷಣವೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾಲಿನಿ||ಹರ ಮನುಮುನಿಗಳ್ ಪೇಳ್ವಾ ಮಹಾವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಂ
ತರದೊಳಮೊಸೆದಿಂತೆನಾನುಮಂ ಪೇಟ್ಟಿನಾಖೊ
ತ್ವರ ವಿಷಹರಣಾರ್ಥಂ ಮತ್ಯೋಲೋಕಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಾ
ಕ್ಷರವರಸಿದಮದಂ ಹೃದ್ಯಮಂ 'ಸ್ವಸ್ತಿ'ಕಾಮಂ

೫೩

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲವಿದಮಲ ಜನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪುರುಷರೋನಿಧಿಪಾರ್ಗ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ
ಚಾರಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತಮಾಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾಗಮೋತ್ಪಂಗ ಮಂಗವಿಭು
ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೋಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನಾದೊಳ್ ಅಪ್ಪಾದಶ ಮೂಷಕಭೇದ ತದ್ವಿಷಾಪಹರಣ ಚಿಕಿತ್ಸಾ
'ವಿವರಣಾಧಿಕಾರಂ'

ದ್ವಾದಶಂ

೫೩. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮನುಮುನಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಮಹಾವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮೂಷಕ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಕ್ಕೆ
ಹೇಳಿರುವ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಉತ್ತಮವಾದ ಔಷಧವನ್ನು ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಮನಾದ ನಾನು ಲೋಕಕ್ಕೆ
ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತವಾದ
ಮನುಷ್ಯನುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೋಂದ್ರಮಣಿದರ್ಶನದಲ್ಲಿ
ಹದಿನೆಂಟು ವಿಧದ ಮೂಷಕ ಭೇದ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿಷಾಪರಣ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯೆಂಬ

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ತ್ರಯೋದಶಾಧಿಕಾರಂ

ಸರ್ವ ಜಂಗಮವಿಷಮವಿಷಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪ್ರಕರಣಂ

ಶಾ|| ಶ್ರೀಮನುಕ್ತರಮಾಪ್ರಿಯಂ ವಿಗತರಾಗದ್ವೇಷಮೋಹಾಧಿಕಂ
ಕ್ಷೇಮಾಂಗಂ 'ಕಮಲೋ'ಗ್ರ ನಿರ್ಮಿತ ವೃಕ ವ್ಯಾಘ್ರೇಭ ವಾರಾಹ
ಗೋಮಾಯು ಪ್ರಮು²ಖೋಗ್ರ ಸರ್ವ²ವಿಜಯಂ ಭವ್ಯಾಘ್ರಕಲ್ಪದ್ರುಮಾ
ರಾಮಂ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನೇಶ್ವರಂ ನಮಗೆ ಮಾಘಾಘ್ರಾರ್ಥಸಂಯೋಗಮಂ

೧

ಮ|| ವೃಕ ಶಾರ್ದೂಲ ಮದೇಭ ಸೂಕರ ಚಲದ್ವೋಮಾಯು ಮುಖ್ಯಂ ಮೃಗ
ಪ್ರಕರಂ 'ಕಚ್ಚಪ ಶಿಂಶು'ಮಾರ ಮಕರಾದ್ಯಂ⁴ಭಶ್ಶ⁴ರಾನೀಕ ಲಾ
ವಕ ಪಾರಾವತಮಾದಿಯಾದ ಖಗಸಂತಾನಂ ರಟನ್ನಕ್ಷಿಕಾ
ದಿಕಮುಂ ಕ್ಷುದ್ರಪಿಪಿಲಿಕಾ ತ್ರಸಕುಲಂ ಸರ್ವಂ ವಿಷಪ್ರಾಣಿಗಳ್

೨

ಸುಖಸಂಗೋಷ್ಠಿಯೊಳಂ ನೃಕಾಮುಕಿಯರು ಕ್ರೋಧಾಂಗದಿಂದ ನಖಾ
ನಖಿಯಂ ಬಾಲಕರುಂ ಕರಂ ಮುಳಿದು ದಂತಾದಂತಿಯಂ ಮಾಡಲಾ
ನಖ ದಂತಾಹತಿಯೊಳ್ ವಿಷಂಗಳೊಳವಿಂತೆಲ್ಲದದಿಂದೆಲ್ಲರಾ
ಮುಖದಿಂದಾದ ವಿಷಕ್ಕೆ ನಾಂ ತಿಳಿಪ್ರವೆಂ ತತ್ತ್ವ³ತೀಕಾರಮಂ

೩

ಕಂ|| ಕರಡಿ ಪ್ರಲಿ ಕುದುರೆ ತೋಳಂನರಿ ನಾಯ್ ಮೊದಲಾದುವದಸಿ ಪಿಡಿದೆಡೆಯೊಳ್ ನೆ
ತ್ತನೊತ್ತಿ ಕಳಿದು ಬಟಿಯಂ ಭರದಿಂ ಚುರ್ಚುವುದು ಕಾಯ್ದ ಕರ್ಬುನದಿಂದಂ

೪

೧. ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಅಧಿಪತಿಯೂ ರಾಗದ್ವೇಷ ಮೋಹಾದಿಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನೂ ಕ್ಷೇಮಾಂಗನೂ
ಉಗ್ರವಾದ ಕಮರ ತೋಳ ಹುಲಿ ಹಂದಿ ನರಿ ಮೊದಲಾದೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿ
ಭವ್ಯವಾದ ಕಲ್ಪದ್ರುಮದಂತಿರುವ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನೇಶ್ವರನು ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲಿ.
೨. ತೋಳ ಹುಲಿ ಆನೆ ಹಂದಿ ನರಿ ಮೊದಲಾದ ಮುಖ್ಯ ವೃಗಸಮೂಹ,
ಆಮೆ ಶಿಂಶುಮಾರ ಮಕರಾದಿ ಜಲಚರಗಳು, ಲಾವಗೆ ಪಾರಿವಾಳವೇ ಮೊದಲಾದ ಪಕ್ಷಿ ಸಮೂಹ,
ಹಾರಾಡುವ ಮಕ್ಷಿಕಾದಿ, ಕ್ಷುದ್ರವಾದ ಇರುವೆಗಳ ಸಮೂಹ-ಈ ಎಲ್ಲವೂ ವಿಷಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿವೆ.
೩. ಕಾಮದಿಂದುದ್ವೇಷನಗೊಂಡ ಮಾನವರು ಸುಖಸಂಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಪರೂಪಿತರಾದ ಬಾಲಕರು
ನಖಾನಖಿ ದಂತಾದಂತಿ ಹೊಡೆದಾಡುವಲ್ಲಿ ನಖ ದಂತಗಳಿಂದಂಟಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಗಳಿಗೆ
ನಿಮಾರಣಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ೪. ಕರಡಿ ಹುಲಿ ಕುದುರೆ ತೋಳ ನರಿ ನಾಯಿ ಮೊದಲಾದುವು
ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಕಚ್ಚಿದೆಯಲ್ಲಿನ ರಕ್ತವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೊರದೆಗೆದು ಬಳಕೆ ಬೇಗನೆ ಕಾಸಿದ ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರಾಯ ಧರಣೀಂದ್ರಪದ್ಮಾವತೀ ಸಹಿತಾಯ ಓಂ
ಗ್ರಾಂ ಗ್ರ ಗ್ರಂಧಿನಿ ನಮೋ ವ್ಯಾಪ್ತಜೋಲಾರಿ ಮಾರಿಸ್ತೋಟಕ ಬಾಧಾ! ಪ್ರಶಮನಕರಿ ಪದ್ಮಾವತಿ
ಹ್ರೀಂ ಸ್ವಾಹಾ

ಹುಲಿಕಚ್ಚಿದ ವಿಷಕೈ

ಚಂ|| ಸವಿನಯದಿಂದೆ ಮಂತ್ರಮನಿದಂ ಪರಿಸಿದುರ್ ತರಕ್ಕುದಷ್ಟನಂ
ವಿವರಿಸಿ ನೋಡಿ ತನ್ಮುಖನಖಕ್ಷತಮಂ ನವಸಿಂಧುವಾರದೊ
ಪ್ಪವದಳದಿಂದಮೊಂದಧಿಕಮಾಗಿಹ ವಿಂಶತಿಸೂಟ್ಟಿರಂ ಕರಂ
ತವಕದೊಳಂದು ಮಂತ್ರಿಸಿ ಬಲಿಕ್ಕಿಡೆ ಮರ್ದನದುಂ ಶುಭಾವಹಂ

೫

ಉ|| ಹಾಲೆಯ ಪೂರ್ವಮಂ ಮೆಲಸುಮಂ ಬೆರಸಿಕ್ಕಿ ದಿನತ್ರಯಂಬರಂ
ಮೇಲೆ ಬಲಿಕ್ಕಿದುಂ ತುಲಿದು ಪೂಸುವುದಾ ಮೊಲಗಿಂಬ ಭೂಜದೊಳ್
ಳ್ಳೂಲಮನಂತು ಮೂಳುದಿವಸಂ ಬಿಡದೈದಲೆನಾಗನೆಂಬುದುಂ
ಟಾ ಲತೆಯೊಳ್ಳುಗಳೆಳುಮನಿಕ್ಕುವುದಂತಿರೆ ತದ್ವಿಷಾಪಹಂ

೬

ಮಾಲಿನಿ|| ಕುರುಟಿಗೆ ವರತುತ್ವಂ ದಾರ್ವಿ ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿಮೂಲಂ
ಬೆರಸಿದ ಮಧುಕಾಖ್ಯಂ ರೌಹಿಣೀಯಂ ಪಟೋಲಂ
ಜರಂಘ್ರತದೊಳಟ್ಟೀಯಲ್ಲಮಂ ಪೂಸಿ ಮತ್ತಂ
ಕರಿಯನಿಡೆ ಬಲಿಕ್ಕಂ ವ್ಯಾಪ್ತದಷ್ಟಗೆ ಸೌಖ್ಯಂ

೭

ಮ|| ಮರಿಚಂ ದೊಗಳೆ ಮಾಲತೀದಳ ಚಲದ್ವಂತಾಕಪತ್ರಂ ಲಸ
ತ್ತರು ಚಿಂಚಾತ್ಯಗಿಂದ್ಯ ಕಾಚಿನಿವಿವಂ ಕೂಡಿದುರ್ ದುಸ್ತರ್ಪಮಂ
ಬೆರಸಲ್ ಟಂಕಣಮೊಪ್ಪೆ ಮಾಡಿ ಕರಿಯಂ ತಂದಿಕ್ಕಲಾ ಪುಣ್ಯಮಾ
ಸುರದಿಂದಂ ಪುಲಿ ಕರ್ಚಿದಂಗೆ ಹಿತ್ತಮೀ ವಿಶ್ವಂಭರಾಚಕ್ರದೊಳ್

೮

ಕಂ|| ಎರಡರಿಸಿನಮಂ ಜಾಜುಮ! ನರೆದು ಚಮೂರೋಗ್ರದಂತ ನಖಜಕ್ಷತದೊಳ್
ಪರಿಕಿಸಿಡೆ ಮಾರ್ಗಮದು ಸತ್ಪುರುಷಮನೋಗೇಹರತ್ನದೀಪವಿಲಾಸಾ

೯

ಚುಚ್ಚಿಬೇಕು ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೫. ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ವಿನಯದಿಂದ ಪರಿಸಿ ಹುಲಿ ಕಚ್ಚಿದವನನ್ನು
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನಖಕ್ಷತವನ್ನು ಹೊಸ ಸಿಂಧುವಾರ(ಲೋಕ್ಕಿ)ದ ದಳದಿಂದ ಇಷ್ಟತೊಂದು ಬಾರಿ
ಮಂತ್ರಿಸಿ ಬಳಿಕ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಮಾಡಿದರೆ ಶುಭವಾಗುವುದು. ೬. ಹಾಲೆಯ ಎಲೆ ಮೇಸುಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ
ಮೂರು ದಿನವಿಟ್ಟು, ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು, ಇಲ್ಲವೆ ಮೊಳಗಿಂಬ ಮರದ ಬೇರನ್ನೂ
ಐದಲೆ ನಾಗನ ಎಲೆಗಳನ್ನೂ ಮೂರು ದಿವಸ ಹಚ್ಚಲು ಆ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೭. ಕುರುಟಿಗೆ
ತುತ್ವ ದಾರ್ವಿ (ಮರದರಿಸಿನ, ಮುರುಮುಚ್ಚಿ) ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿಯಬೇರು ಮಧುಕ ರೌಹಿಣೀಯ ಪಟೋಲಗಳನ್ನು
ಹಳೆಯ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಮತ್ತು ಕರಿಯನ್ನಿಡಲು ಹುಲಿ ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಸುಖವಾಗುವುದು.
೮. ಮೇಸು ದೊಗಳೆ (ದಂಟು) ಮಾಲತೀದಳ ಬದನೆ ಎಲೆ ಚಿಂಚಿಮರ(ಗುಲಗಂಜಿ)ದ
ತೊಗಟೆ ಕಾಚುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಬಳ್ಳಿದುರುಚಿ ಬೆಳುಗಾರಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಕರಿಮಾಡಿ ಹುಲಿಕಚ್ಚಿದ
ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಆತನಿಗೆ ಬಳ್ಳಿಯದಾಗುವುದು. ೯. ಎರಡರಿಸಿನ ಜಾಜುಗಳನ್ನು
ಅರೆದು ಹುಲಿಯ ಹಲ್ಲು ಮತ್ತು ಉಗುರುಗಳಿಂದಾದ ಗಾಯಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಿವಾರಕೆ.

ಹತ್ತರಿಕೆಯ ರಸಮೊಂದಂ ಮತ್ತಂ ಮಧುಯುಕ್ತಮಾಗೆ ಪೂಸಲೊಡಂ ಪ
ಲೊತ್ತಿದ ಪುಣ್ಯ 'ನಖದಿಂ'ದೊತ್ತಿದ ಪುಣ್ಯಯ್ಯ ಮಾರ್ಗಮಿಂತಿದು ಸಿದ್ಧಂ ೧೦

೮೦|| ನಿಂಬದ ಪೂರ್ವಮಂ ಸೊಗದೆಯಂಗುರು ಹಾಲೆಯಸೊಪ್ಪಿದಲ್ಲೆ ಲೇ
ಸೆಂಬಿನಮಿದ್ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಮೊಪ್ಪವ ಭದ್ರಮುಸ್ತೆಯಂ^೨
ತುಂ ಬಿಳಿಯಂದದೊಳ್ಳಾಜಿಲೆಂಬಿನೊಪ್ಪಿರೆ ಕೂಡಿ ಪೂಸೆ ತಾಂ
ನಿಂಬೆಯ ಪಕ್ಕೊಳ್ಳಿಪ್ಪ ಪುಳಿಯಂ ಪುಲಿ ಕೊಂಡೊಡೆ ಮಾರ್ಗಮಾಕ್ಷಣಂ ೧೧

ಕಂ|| ಕರಡಿ ಪುಲಿ ಬೆಕ್ಕು ನಾಯ್ ಸೂ|| ಕರ ನಕುಲ ಹಯಾದಿ ನಖಮುಖಕ್ಷತದೆಯೊಳ್
ಮರದರಿಸಿನಮಂ ಪೂಸಲ್ ಪರಿಹರಿಕುಂ ತದ್ವಿಷಂ ವಿವರ್ಜಿತಕುಮತಾ ೧೨

ಕೂರವುಗಗಳ ವಿಷಮಂ ವಾರಿಸುಗುಂ ಬಿಳಿಯ ಗಣಜಿಲೊಂದಜಿ ಬೇರುಂ
[ಬಾರಿಸಿ]^೩ ಪೂಸಿದೊಡೆಂದಿಂ ಧಾರಣೆಗಣಿವಂತೆ ಪೇಟ್ಟನುಭಯಕವೀಂದ್ರಂ ೧೩

ಚಂ|| ರಜನಿ ಸುವಾರ್ವಿ ಬಾವುಜಿಗೆ ಬೇವಿನಬಿತ್ತು ರಸಾಂಜನಂ ತಿಲ
ವ್ರಜ ತುಳಸೀ ಗುಡೂಚಿಯಿವಳೊಳ್ ಬೆರಸೊಪ್ಪೆ ಕಲುಂಕೆ ಸರ್ವಪಂ
ನಿಜದೆ ಸಮಾನಮಾಗರೆದು ಲೇಪಿಸೆ ಸರ್ವ ವೃಗಾದಿಯಿಂದಮಂ
ಡಜಕುಲದಿಂದಮಗ್ಗಲಿಸಿದುಗ್ರವಿಷಂ ಪರೆಗುಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ ೧೪

ಹರಿ ಕರಿ ಬಿಟ್ಟು ಬೆಕ್ಕು ಮುಸು ಮಾನವನಾಖು ವೃಕಂ ಪರಾಹ ಕು
ಕ್ಕುರ ಪುಲಿ ಮುಖ್ಯಮಾದ ಚರಸತ್ವದ ದಂತ ನಖಾದಿ ನೆಟ್ಟು ನಿ
ತ್ತರಿಸಲಶಕ್ಯಮೆಂದೆನಿಪ ಪುಣ್ಯರೆದಿಕ್ಕುವದಟ್ಟಿಯಿಂದೆ ಪಾ
ತ್ತಿರಸಿದ ಪ್ರತಜೀವಿಯನೆ ಪಾನಮನೀಯ ವಿಷಾಪಹಾರಕಂ ೧೫

ಕರಿ ಮೊದಲಾಗಿರುಂಪೆ ಕಡೆಯಾದ ಚರಾಂವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಮಂ
ಪರಿಹರಿಸಲ್ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲಿನಿಂಬಿನೊಳಂಬುವಿಂದದಂ
ಬೆರಸರೆದೊಪ್ಪವಂಜನದೊಳಂತೆ ವಿಲೇಪನ ನಸ್ಯ ಪಾನದೊಳ್
ಪರಿಕಿಸಲೊಂದೆ ಸಾಲದೆ ವಿದಗ್ಧಶಿರೋಮಣಿ ಮಂಗನುಕ್ರಿಯಿಂ ೧೬

೧೦. ಹತ್ತರಿಕೆಯ ರಸವನ್ನು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು ಹುಲಿಯ ಹಲ್ಲು ಮತ್ತು ಉಗುರಿನಿಂದಾದ ಹುಣ್ಣುಗಳು ವಾಸಿಯಾಗುವುವು ಎಂಬುದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ೧೧. ನಿಂಬೆಯ ಎಲೆ ಸೊಗದೆ ಅಂಗುರು ಹಾಲೆಸೊಪ್ಪ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲು ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ ಬಿಳಿಯ ಗಣಜಿಲೆಗಳನ್ನು ಪೇರಿಸಿ ನಿಂಬೆಹುಳಿಯಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ಹುಲಿ ಕಚ್ಚಿದ ಗಾಯ ಬೆಳೆನೆ ಗುಣವಾಗುವುದು. ೧೨. ಕರಡಿ ಹುಲಿ ಬೆಕ್ಕು ನಾಯಿ ಹಂದಿ ಮುಂಗುಸಿ ಕುದುರೆಯೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ನಖ ಮುಖಗಳಿಂದಾದ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಮರದರಿಸಿನವನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಆ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೩. ಬಿಳಿಯ ಗಣಜಿಲ ಬೇರೊಂದನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ ದುಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವಿಷನಿವಾರಣೆಯೆಂದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಉಭಯ ಕವೀಶ್ವರನು ಹೇಳಿದನು. ೧೪. ಅರಿಸಿನ ದಾರ್ವಿ ಬಾವುಜಿಗೆ ಬೇವಿನಬೀಜ ರಸಾಂಜನ ಎಳ್ಳು ತುಳಸಿ ಗುಡೂಚಿಗಳೊಡನೆ ಗರುಕೆ ಸಾಸುವೆಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಅರೆದು ಲೇಪಿಸಲು ಸರ್ವ ವೃಗ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಹುಲಿಂದಾದ ಉಗ್ರವಿಷ ನಿವಾರಣೆ, ಕೀಳು ಬುಧೋತ್ತಮಾ. ೧೫. ಸಿಂಹ ಆನೆ ಮುಂಗುಸಿ ಬೆಕ್ಕು ಮುಸು ಮಾನವ ಇಲಿ ತೋಳ ಹಂದಿ ಕೋಳಿ ಹುಲಿ ಮೊದಲಾದ ಮುಖ್ಯ ಚರಪ್ರಾಣಿಗಳ ದಂತ ನಖಾದಿಗಳು ನೆಟ್ಟು ಆದ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಹುಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಹಾಲು ಬೆರಸಿದ ಪ್ರತಜೀವಿಯನ್ನು ಅರೆದು ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು ಹಚ್ಚಲು ವಿಷಾಪಹಾರವಾಗುವುದು. ೧೬. ಆನೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಇರುವವರೆಗಿನ ಚರಪ್ರಾಣಿಗಳೆಂದುಂಟಾದ ವಿಷಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಅರೆದು ಅಂಜನ ಲೇಪನ ನಸ್ಯ ಪಾನ ಮಾಡಿಸುವುದೊಂದೇ ಸಾಕೆಂಬುದು ವಿದಗ್ಧ ಶಿರೋಮಣಿ ಮಂಗನಾಜನ

ವ|| ಇನ್ನು ಲೋಕದೊಳಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಜಂಗಮ ವಿಷಾಪಹರಣಕ್ಕಮೊಪ್ಪುವ ಅವೃತಧಾರಾ ಮಂತ್ರಮಂ ಪೇಟ್ಟಿನದಂತೆಂದೊಡೆ

೧. ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ 'ಪಾರ್ಶ್ವ'ಚಂದ್ರಾಯ ಧರಣೀಂದ್ರ ಪದ್ಮಾಂತೀ ಸಹಿತಾಯ ಅಷ್ಟಮಹಾಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಕಾಯ ಲೂತಿ ಜಾಳ ಗದಾಭ ಕರ್ಣಶೂಲ^೨ ನೇತ್ರಶೂಲ^೩ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ದುಷ್ಟಪ್ರಾ ವಿನಾಶನಾಯ ಅನೇಕ ವಿಷಸಂಹರಾಯ^೪ ಭಿಂದ ಭಿಂದ^೫ ಚಂಡೋಗ್ರ ದಾಹಸಂತಾಪಂ ಹನ ರಣ ಋಣ ಇಳಿ ಶಿಳಿ ಚಿಳಿ ಮಿಳಿ ಕಿಳಿ ಓಂ ಹ್ರಂ ಹಂ ಸಃ ಓಂ, ಹ್ರೀಂ ಹಂ ಸಃ, ಓಂ ಹ್ರೂಂ ಹಂ ಸಃ, ಓಂ ಹ್ರೌಂ ಹಂ ಸಃ, ಓಂ ಹ್ರಃ ಹಂ ಸಃ ಗ್ಲೌಂ ಕ್ಲೌಂ ಠ ಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

೨. ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಚಂದ್ರಪ್ರಭ ಶಂಕರಚಂದ್ರಾಯ^೬ ಹನ ಹರ ಹರ ಮಾರಯ^೭ ಸ್ವಾಮರ ಜಂಗಮವಿಷಂ ಹರ ಲ್ಲೂಂ ಪಿ (ಸಿ)ಂ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಇಳೆಯೊಳವೆ ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಂ| ಗಳೆನಲ್ ಮುನಿಗದಿತಮವೃತಧಾರಾಮಂತ್ರಂ ಗಳೆನಿಕ್ಕುಂ ತನ್ಮುಕ್ತಿತಃ| ಜಳಮಂ ಕುಡಿಯಲ್ತೆ ತಳಿಯೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೧೭

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದ್ವಯದೊಳೋರೊಂದಜಿಂ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು (೨೧) ಸೂಟ್ಟುರಂ ಮಂತ್ರಿತ ಜಲದಿಂ ಸ್ನಾನ ಪಾನ ಔಷಧಿಯಂ ಮಂತ್ರಿಸಿಯಿಕ್ಕಲ್ ಸರ್ವ ವಿಷಹರಾಂ

ಕರಡಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ,

ಚಂ|| ನಿರುಪಮಮಪ್ಪ ಕೊಗ್ಗಿ ವರಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪುನರ್ನವಿಯೆಂಬ ಮೂಲುಮಂ ಬೆರಸಿರೆ ಕಲ್ಲೊಳಿಟ್ಟರೆದು ತುಗ್ಗಿಲಣಂಬೆಯುಮಂ ಪರೀಕ್ಷಿತಂ ನಿರುಪಮಮಪ್ಪ ತಕ್ರದೊಳಮೀಂಟಿ ವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದೊಳ್ ಕರಡಿಯ ದಂತಪಂಕ್ತಿಜ ನಖಾವಳಿಜಂ ಮನುಜಾಂಗಬಾಧಕಂ

೧೮

ಕಂ|| ಬರಿವಡಣೆಯ ಕೆಂಬಜುಹೆಯ| ಕರಮೊಪ್ಪುವ ಮೂಲದಸೆವ ಕರಿಯಂ ಸುಣ್ಣಂ 'ಬೆರಸಿರೆ'ದಿಕ್ಕಲ್ ಮಾರ್ಣ್ಛಂ | ಕರಡಿಯ ನಖಮುಖದಿನಾದ ಪುಣ್ಯಕಮೋಘಂ

೧೯

ಹಂದಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ,

ಹಂದಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಮುಸಲಿಯು| ಕಂದ ಲಸತ್ಪಾನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನವಿಧಿ ನಿ ಸ್ವಂದೇಹಂ ಪರಮೌಷಧಿ|ಯೆಂದಂ ಶ್ರೀಪಂಚಗುರುಪದಾಂಬುಜಬೃಂಗಂ

೨೦

ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ವ|| ಇನ್ನು ಲೋಕದ ಎಲ್ಲ ಜಂಗಮವಿಷ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಒಪ್ಪುವಂತಹ ಅವೃತಧಾರಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೭. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇವು ಅವೃತಧಾರಾ ಮಂತ್ರಗಳೆನಿಸಿವೆ. ಇವು ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದು ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸಿದ ಜಲವನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಮತ್ತು ಚಿಮುಕಿಸಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ವ|| ಈ ಎರಡು ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಸಲ ಮಂತ್ರಿತವಾದ ನೀರಿನಿಂದ ಸ್ನಾನ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿ ಕೊಡಲು ಸರ್ವ ವಿಷ ಪರಿಹಾರ. ೧೮. ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನ್ನಿಸಿದ ಕೊಗ್ಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ (ದೊಡ್ಡವೆಲದಾವರೆ, ಅರಿಸಿನ) ಪುನರ್ನವಿ ಈ ಮೂರನ್ನು ಬೆರಸಿ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಅರೆದು ತುಗ್ಗಿಲು ಅಣಬೆಯ ರಸ ಅಥವಾ ಶೋಧಿಸಿದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಲು ಮಾನವನಿಗೆ ಕರಡಿಯ ಹಲ್ಲು ಮತ್ತು ಉಗುರುಗಳಿಂದಾದ ವಿಷ ಬೇಗನೆ ನಿವಾರಣೆ. ೧೯ ಬರಿವಡಣೆಯ ಕೆಂಪು ಹರುಹೆಯ ಬೇರುಗಳ ಕರಿಯನ್ನೂ ಸುಣ್ಣವನ್ನೂ ಬೆರಸಿ ಹೆಚ್ಚಲು ಕರಡಿಯ ನಖ ಮುಖದಿಂದಾದ ಹುಣ್ಣುಗಳು ಪರಿಹಾರ. ೨೦ ಮುಸಲಿಯ ಗಡ್ಡೆಯ ರಸದ ಪಾನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನವಿಧಿಯು ಹಂದಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ ಪರಮೌಷಧಿಯೆಂದು

1. ಪಾರ್ಶ್ವ (ಸಿದ್ಧಿಕರ) (ಅ) 2. ಲ (ಬ್ರ) 3. ಭಿಂದಿ (ಭಿಂದಿ) ಭಿಂದಿ (ಭಿಂದಿ) (ಅ) 4. ಹರ (ಹನ) ಹರ ಹರ ಮಾರಯ (ಮಾರಯ) (ಅ) 5. ಬೆರಸಿರೆ (ಗ)

ತೋಳನ ವಿಷಕ್ಕೆ,

'ಎರ್ಗಿಲ್ಲದೆ' ಪಾದರಿಯೆಲೆ! ಪೆರ್ಗುರುಟಿಗೆ ಯೆಸೆವ 'ಬೇರುಮಂ' ಖರ್ಜೂರದೊ
ಕೋರ್ಗಿ ಜಲದಿಂದೀಂಟಿ! ಲ್ಲಗ್ಗಲಿಸಿದ ವೃಕವಿಷಂಗಳೆಲಿಗುಮಮೋಘಂ

೨೧

ಮನುಜರ 'ರದನ'ಮುಮಂ ತಾಂ! ಸ್ವನದುಗ್ಧ ತೇದು ಕಣ್ಣೊಳೆಚ್ಚಿಗೆ ತೋಳಂ
ತಿನಲಾದ ವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ! ಜನಹಿತಕರಚರಿತ ಮಂಗವಿಭುವಿನ ಮತದಿಂ

೨೨

ಸೀಲ್ಯಾಯ ವಿಷಕ್ಕೆ,

ಪಾಲಿಂ ಮರ್ದಿಸಿ ಪುಷ್ಕರ! ಮೂಲಮನಲ್ಲದೊಡೆ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಮಂ
ಪಾಲಿಂದರ್ದೀಂಟುಗೆ ತಾಂ! ಸೋಲಿಸೆ ಸೀಲ್ಯಾಯ ವಿಷಮನಂತದೆ ಸಾಲ್ಕುಂ

೨೩

ಪೆಂಕುಳಿನಾಯ ವಿಷಕ್ಕೆ,

ಕನಕದ ಬೇರುಂ ಶರ್ಕರೆ! ಯನುಪಮಮೆನಿಸಿದ್ ತುಪ್ಪಮಿಂತಿವನೊಸೆದಿಂ
ಪಿನ ಪಾಲೊಳ್ ಕುಡಿಸಿದೊಡಂ! ಶುನಕನ ಪೆಂಕುಳಿಗನಧಿಕ ವಿಷಮನದಲಿಗುಂ

೨೪

ಸಿತಮಾಹಿಷಮಂ ಫೃತದೊಳ್! ಸಿತ ಗುಡಮಿಶ್ರಂಗಳಾಗಿ ತಿಂಬುದು ಮೇಣ್
ಸಿತ ಕೂಷ್ಠಾಂಡದ ಫಲರಸ! ಯುತ ಮರಿಚನಮನಕ್ಕೆ ತಿಂಗೆ ತದ್ವಿಷಮಲಿಗುಂ

೨೫

ಎಕ್ಕೆಯ ಕೋರಕಮಂ ತಂ! ದಿಕ್ಕಿಗೆ ದುಗ್ಗದೊಳಮರೆದು ಕದಡೀಂಟಲೊಡಂ
ದೊಕ್ಕನೆ ಮಾಣ್ಣು ಪೆಂಕುಳಿಯುಕ್ಕಿದ ಶುನಕನ ವಿಷಂ ವಿವರ್ಜಿತ ಕುಪಥಾ

೨೬

ಅತ್ತಿಯ ಪಾಣ್ಣಾಡ್ಲಂ ಮೇ! ಉತ್ತರಣೆಯುಮೆಸೆವ ಮಧುವಿವಂ ಕುಡು ಮೇಣಾ
'ಮತ್ತಿಯ' ಮೂಲಮನುದಕದೊ! ಕೆತ್ತೊಡೆ ಪೆಂಕುಳಿಯ ನಾಯ ವಿಷಮಿರದಲಿಗುಂ

೨೭

ಕನಕದ ರಸಮಂ ಗುಡಮಂ! ವಿನುತ ಕ್ಷೀರದೊಳಮಿರ್ಪಲಮನೀಂಟಲ್ಕಂ
ಶುನಕಂ ಪೆಂಕುಳಿಗೊಂಡುದು! ತಿನೆ ತದ್ವಿಷಮಲಿಗುಮುಭಯಕವಿಕಮಲಾರ್ಕಾ

೨೮

ಶ್ರೀ ಪಂಚಗುರುಪದಾಂಬುಜಭೃಂಗು ಹೇಳಿದನು. ೨೧ ಪಾದರಿಯೆಲೆ ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಬೇರು ಖರ್ಜೂರಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನೀರಿನಿಂದ ಸೇವಿಸಲು ತೋಳದ ಅತಿವಿಷನಾಶನ. ೨೨. ಮಾನವರ ಹಲ್ಲನ್ನು ಮೊಲೆಹಾಲಿನಿಂದ ತೇದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ತೋಳ ಕಣ್ಣಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಜನಹಿತಕರಚರಿತನಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೨೩. ಪುಷ್ಕರದ ಬೇರನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲನ್ನು ಹಾಲಿನಿಂದರೆದು ಸೇವಿಸಲು ಸೀಲ್ಯಾಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೨೪. ಕನಕದ ಬೇರು ಸಕ್ಕರೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನ್ನಿಸಿದ ತುಪ್ಪ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಲು ಹುಚ್ಚುನಾಯಿ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೨೫. ಸಿತಮಾಹಿಷವನ್ನು ತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲದೊಡನೆ ತಿನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲವೆ ಸಕ್ಕರೆ ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯ ರಸ ಮೇಣಸುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಹುಚ್ಚು ನಾಯಿಯ ವಿಷನಾಶನ. ೨೬ ಎಕ್ಕೆಯಮೊಗ್ಗನ್ನು ತಂದು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿರೆದು ಕದಡಿ ಸೇವಿಸಲು ಹುಚ್ಚುನಾಯಿಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ೨೭. ಅತ್ತಿಹಣ್ಣು ತುಪ್ಪ ಉತ್ತರಣೆ ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಮತ್ತಿಯಬೇರನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಹುಚ್ಚುನಾಯಿಯ ವಿಷ ಪರಿಹಾರ. ೨೮. ಕನಕದ ರಸ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಲ ಸೇವಿಸಲು ಹುಚ್ಚುನಾಯಿ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ, ಕೇಳು ಉಭಯ

-
1. ಎಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ (ಕ) 2. ಬೇರಮಂ (ಘ) ಚೂರ್ಣಮಂ (ಛ) 3. ದಶನ (ಝ) 4. ಪತ್ತಿಯ (ಞ)
ಯತ್ತಿಯ (ಞ)

ನೀಲಿಯ ಕನಕದ ಬೇರಂ ಕೋಲೆಯ ಬೇರೆಂಬಿವಂ ಸಮಂಗೊಂಡರೆ ನೀಂ ಪಾಲಿಂದೆ ಕುಡಿಸಲಂತದು ಸೋಲಿಸುಗುಂ ಪುರ್ಚುಗೊಂಡ ನಾಯ್ಕಳ ವಿಷಮಂ	೨೯
ಕನಕದ ಬೀಜಶತಂಗಳ ನನುನಯದಿಂ ಕುಡಿಸಲಂತೆ ಪೇಕುಳಿಗೊಂಡಾ ಶುನಕನ ವಿಷಮುಟಿಗುಂ ತನು ಧನಮುಂ ಸ್ತೀವ್ಯಸನಿಗಳಿವ ತೆಡಿಂ ಧರೆಯೊಳ್	೩೦
ಬೆಲ್ಲದೊಳೆಕ್ಕೆಯ ಪಾಲಂ ನಿಲ್ಲದೆ ಬೆರಸೆಣ್ಣೆಯಂ ಕೊಳ್ಳಲ್ವದು ಕಳೆಗುಂ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಶುನಕಂಗಳ ವಿಷ ಮಲ್ಲಮನಕಳಂಕಮಾನಸೈಕಮರಾಳಾ	೩೧
ಎಕ್ಕೆಯ ಪಾಲೆಣ್ಣೆ ಗುಂಡಂ ಚೆಕ್ಕನೆ ದುಗ್ಗದೊಳೆ ಬೆರಸಲದನೀಂಟಲೊಡಂ ಮೊಕ್ಕಳಮುಟಿಗುಂ ನಾಯ್ಕಳ್ ಸೊರ್ಕಿಂ ಪಿಡಿದಡಸಿ ಕಡಿದ ವಿಷಮಾರ್ಕ್ಷಣದೊಳ್	೩೨
ಎಲವದ ಬಂದಣಿಕೆಯನಿಂ ತಲಸದೆ ಕುಡಿಸಲ್ವೆ ನಾಯವಿಷಮಿಟಿಗುಂ ಮೇಣ್ ಎಲವದ ಬಂದಣಿಕೆಯಮಂ ವಿಲಸತ್ ಫೃತದಿಂದೆ ಕುಡಿಸಲಂತದಜಿಂದಂ	೩೩
ನೆಲದಾಳು ಮಧುವೆರಿಸಿರೆ ತಾ 'ನಲೆಗುಂ' ತದ್ವಿಷಮನಲ್ಲದೊಡೆ ಕುಂಬಳದೊಳ್ ಪಳರಸಮಂ ಮೇಣಸಂ ಕೊಳ ಲಲಂಘ್ಯಮೆನಿಸಿದ್ ನಾಯ್ಕಳತಿವಿಷಮುಟಿಗುಂ	೩೪
ಕುರ್ಕುರನ ಬೀಜ ಮರಿಚಂ ಶರ್ಕರೆ ತಿಲಮೆಮ್ಮಯಿಸುವ ಬೆಣ್ಣೆಯುಮಂ ಕೊಂ ಡರ್ಕನ ಪಾಲೊಳ್ ಕುಡಿಸಲ್ ಕುರ್ಕುರದಷ್ಟಂಗೆ ಕಿಡುಗುಮದಜಿಂದೆ ವಿಷಂ	೩೫
ಕವಳಂ	
ಕುರ್ಕುರದಷ್ಟಂಗಂ ಮೆಲ ಲಿಕ್ಕುಗೆ ಮಾದಲದ ಪೊಣ್ಣೊಳಂ ಖೈರದ ಬಿ ತ್ತಕ್ಕುಮನೆ ಕೂಡಿ ತಿನೆ ತಲೆ ದೋರ್ಕುಮೆ ತದ್ವಿಷಮಿಳಾತಳಾಗ್ರದೊಳಿಸುಂ	೩೬

ಕವಿಕಮಲಾರ್ಕಾ ೨೯. ನೀಲಿ ಕನಕ ಅಂಕೋಲೆಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹಾಕಿ ಹಾಲಿನಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ಹುಚ್ಚುನಾಯಿಯ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೩೦. ಕನಕದ ನೂರು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಹುಚ್ಚುನಾಯಿಯ ವಿಷವು ಸ್ತೀವ್ಯಸನಿಗಳು ತನುಧನಾದಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ೩೧. ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಯಿಗಳೆಲ್ಲರ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ, ಕೇಳು ಅಕ್ಕಂಕ ಮಾನಸೈಕಮರಾಳಾ. ೩೨. ಎಕ್ಕೆಹಾಲು ಎಣ್ಣೆ ಬೆಲ್ಲಗಳನ್ನು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಕಡಿದ ನಾಯ್ಕಳ ವಿಷವು ಬೇಗನೆ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೩೩. ಅಲಸ್ಯ ಮಾಡದೆ ಎಲವದ ಬಂದಣಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಲು ನಾಯಿ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೩೪. ನೆಲದಾಳನ್ನು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಇಲ್ಲವೆ ಕುಂಬಳದ ಹಳೆಯ ರಸ ಮೇಣುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಾಯ್ಕಳ ಅತಿವಿಷ ಪರಿಹಾರ. ೩೫ ಕುಕ್ಕುರನ ಬೀಜ ಮೇಣು ಸಕ್ಕರೆ ಎಣ್ಣೆ ಎಮ್ಮೆಯ ಬೆಣ್ಣೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ನಾಯಿ ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೩೬. ನಾಯಿ ಕಡಿದವನಿಗೆ ಮಾದಲಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಖದಿರ(ಖೈರ)ದ ಬೀಜವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಿನ್ನಿಸಲು ಅದರ

ಲೇಪಂ

ಎರಡರಿಸಿನಮುಂ ಜಾಜುಂ| ಬೆರಸು ತದೀಯ ಕ್ಷತಂಗಳೊಳ್ ಪೂಸುಗೆ ಕು
ಕುರನ ವಿಷ ಪಟಿಪಡುಗುಂ| ನಿರುಪಮ ಸುಶ್ರುತ ಪಯೋಧಿಯನುಮತದಿಂದಂ ೩೭

ಸಿರಿಸದ ಪಂಚಾಂಗದೊಳಂ| ಬೆರಸಿದ ವರನೀಲಿ ಜಾಜು ಹಯಗಂಧಿಯಿವಂ
ಭರದಿಂ ಪೂಸಲೊಡಂ ತಾ| ಮಿರಲೀಗುಮೆ ರಾತ್ರಿ ಜಾಗರಾಖ್ಯದ ವಿಷಮಂ ೩೮

ತೈಲ ಗುಡಂಗಳೊಳೆಕ್ಕೆಯು| ಪಾಲಂ ಬೆರಸಿದ ನಾಯ್ ಕರ್ದುಂಕಿದ ಪುಣ್ಯೊಳ್
ಕಾಲದೊಳೆ ಪೂಸಲದು ನಿ| ಮೂಲಿಸುಗುಂ ತದ್ವಿಷಂಗಳಂ ಗುಣನಿಳಯಾ ೩೯

ಪಿರಿದೊಷಧಗಳನಟಿಸಿಯೆ| ತಿರುಗುತ್ತಿರಲೇತಕ್ಕಣ್ಣ ನಾಯವಿಷಕ್ಕಂ
ಸಿರಿಸದ ಬಿತ್ತನೆ ಕೊಂಡಂ| ತರೆ ದಪ್ಪಂಗಿರದ ಪೂಸೆ ತದ್ವಿಷಮಟಿಗುಂ ೪೦

ಬೇಳಾಗದೆ ಜಿಹ್ವಾಪಂ| ಮೇಳಿಸಿ ಬಂದಡಸಿ ಪಿಡಿಯಲೊಡನಾ ದಪ್ಪಂ
ಗೇಳಿಸದಿರದಂ ಗಡ ನೀಂ| ಕೋಟಿಯ ವಿಷ್ಯಯನೆ ಪೂಸೆ ತದ್ವಿಷಮಟಿಗುಂ ೪೧

ತಿಲಜಮುಮಂ ಗೊಬ್ಬರದೊಳೆ| ಗಲಸದೆ ಬೆರಸರೆದು ಪೂಸಲತಿಪಾತಕ ಮಂ
ಡಲಿಗಳ್ ಕರ್ಚಿದ ವಿಷಮಂ| ತೊಲಗಿಸುಗುಮುದಾರಚಾರುತರಗುಣನಿಳಯಾ ೪೨

ರಕ್ಷಿಸು ರಕ್ಷಿಸು ಎಂದು ವಿ| ವಕ್ಷಿಸಿ ಪರ್ಲರ್ಗಣ್ಣ ಬಾಯ್ಬಿಡುತಿರದೆ ಬೇಗದಿಂ
'[ದಕ್ಷದ]' ಬೀಜಮನೆಣ್ಣೆಯು| ನೀಕ್ಷಿಸಿ ಪೂಸಲ್ಕೆ ಮಂಡಳಿಯ ವಿಷಮಟಿಗುಂ ೪೩

ಬೀದುಗಟ್ಟುವುದು

ವಿಲಸತ್ಕುಮಾರಿಯೊಪ್ಪವ| ದಲಮಂ ಸೈಂಧವಸಮೇತಮಂ ಬಿಸಿಮಾಡಿಂ
ತಲಸದೆ ಕಟ್ಟಲೊಡಂ ಮಂ| ಡಲಿಗಳ್ ಪಿಡಿದಾದ ಪುಣ್ಯ ಹಿತಕರಮಕ್ಕುಂ ೪೪

ವಿಷ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ೩೭. ಎರಡರಿಸಿನ ಜಾಜುಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ನಾಯಿ ಕಚ್ಚಿದ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಅದರ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಸಮುದ್ರಸಮಾನನಾದ ಸುಶ್ರುತನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೩೮. ಸಿರಿಸದ ಪಂಚಾಂಗದಲ್ಲಿ ನೀಲಿ ಜಾಜು ಹಯಗಂಧಿಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಹಚ್ಚಲು ನಾಯಿಯ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೩೯. ಎಣ್ಣೆ ಬೆಲ್ಲಗಳೊಡನೆ ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲನ್ನು ಹಾಕಿ ನಾಯಿ ಕಚ್ಚಿದ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಆ ವಿಷ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವುದು. ೪೦. ಹೆಚ್ಚು ಔಷಧಗಳಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕುವುದು ಬೇಡ; ಸಿರಿಸದ ಬೀಜವೊಂದನ್ನು ನಾಯಿ ಕಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಆ ವಿಷನಾಶನ. ೪೧. ನಾಯಿಯು ಬಂದು ಕಚ್ಚಿದಲ್ಲಿ ದಿಗ್ಭಾಂತನಾಗದೆ ದಪ್ಪನಿಗೆ ಕೋಳಿಯ ಹಿಕ್ಕೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೪೨. ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಅತಿಕ್ರೂರವೆನ್ನಿಸಿದ ಮಂಡಲಿ (ಮಂಡಲ ಹಾವು)ಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ತೊಲಗುವುದು, ಕೇಳು ಉದಾರಚಾರುತರ ಗುಣನಿಳಯಾ. ೪೩. ಕಾಪಾಡು ಕಾಪಾಡು ಎಂದು ಹಲವರನ್ನು ಬೇಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕೂಡಲೆ ತಾರೆಬೀಜವನ್ನು ಎಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು ಮಂಡಲದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೪೪. ಕುಮಾರಿಯ (ಸಣ್ಣಗೋರಂಚಿ) ಎಲೆಯನ್ನು ಸೈಂಧವದೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಬಿಸಿಮಾಡಿ ತಾತ್ಕಾರ ಮಾಡದೆ ಕಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಂಡಲಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ಹುಣ್ಣಿಗೆ

ಧೂಪಂ

ಯೋಗದೊಳೆನೆಲ್ಲೊಳೊಡ್ಡೊಗಂ ಹುಲಿಗಿಲೆಯನೊದವಿಸಿ ಪೊಗೆಯಂ
ರಾಗದೊಳಿಕ್ಕುವುದು ಪು| ರೋಗತಿ ತಿಂದೆಡೆಗೆ ವಿಷಮನಂತದು ಕಳೆಗುಂ ೪೫

ತಂತ್ರಂ

ಸಾರಮಿದೊಂದನೆ ಪೇಟ್ಟಿಂ|ನೀರಂ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿಕೊಂಡು ನಾಯ್ ತಿಂದೆಡೆಗಂ
ಭೋರೆಂದುಗುಟ್ಟುದು ಮೂಱುಂ| ಬಾರಿಯೊಳಂ ತದ್ವಿಷೋಗ್ರಮಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ ೪೬

ನರಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕುರುತಿಗೆ ಬುಗುಡಿಯ ದಳಮೆಂ| ಬೆರಡಂ ಜಂಭೀರರಸದೊಳರೆದೊಂಟಲೊಡಂ
ನರಿಗಳ ಪಲ್ಲಳ್ ನಟ್ಟುಸುರದ ವಿಷಂ ತೊಲಗುಗುಂ ವಿವೇಕನಿಧಾನಾ ೪೭

ಮರಿಚಂ ದಾಗುಡಿಯೆಂಬಿವ| ನೆರಡಂ ಜಂಭೀರ ರಸದೊಳರೆದೊಂಟಲೊಡಂ
ನರಿಯ ವಿಷಂ ಮರುದಗ್ಗಿ| ಕೆರಡಕ್ಕೊಳಗಾದ ಯವಸದೊಟ್ಟಲೆನಿಕ್ಕುಂ ೪೮

ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಜಲಜದ ಕುಟಜದ ಬೀಜಮ| ನಲಸದೆ ನೀರಿಂದಮರೆದು ಪೂಸಲೊಡಂ ತಾ
ನಳಿಗುಂ ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷಗಳ್| ಪಲವೊಳೊಳೆಂ ಮರ್ದಿದರ್ಕೆ ದೊರೆ ಪೆಪಿತುಂಟೆ ೪೯

ಪರಿಹರಿಕುಂ ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷ| ಮರೆದೊಂಟಲ್ ನೀಲಿಯೊಡನೆ ಸಿತಪರ್ಣೆಯನೀ
ಶ್ವರಿಯಂ ಮೇಣ್ ನೀರಿಂದಂ| ಸುರುಚಿರಮತಿ ಮಂಗರಾಜನನುಮತಿಯಿಂದಂ ೫೦

ಮಲಯರುಹ ನಿಂಬಬೀಜಂ| ವಿಲಸಜ್ಜಂಬೂತ್ವಚಂಗಳಂ 'ಬೆರಸಿರೆ ಪೂ'
ಜಲದಿಂದಮರೆದು ಪೂಸ| ಲ್ಲೊಳಿಗುಂ ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷಂ ವಿದ್ವಾನ್ಮುರಣಾ ೫೧

ಒಳ್ಳೆಯದು. ೪೫. ಎಲ್ಲ ಔಷಧಗಳಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಹುಲಿಗಿಲ ಎಲೆಯ
ಹೊಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಲು ಪುರೋಗತಿ (ನಾಯಿ?) ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೪೬. ಎಲ್ಲದರ ಸಾರವನ್ನು
ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಾಯಿ ಕಚ್ಚಿದೆಡೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿ ಭೋರೆಂದು ಮೂರು ಬಾರಿ ಉಗುಳಿದರೆ
ಅದರ ವಿಷ ಕಳೆಯುವುದು. ೪೭. ಕುರುತಿಗೆ ಬುಗುಡಿಯವೆಲೆ ಈ ಎರಡನ್ನು ನಿಂಬೆಯ
ರಸದಲ್ಲರೆದು ಸೇವಿಸಲು ನರಿಗಳ ಹಲ್ಲಿನಿಂದಾದ ವಿಷ ತೊಲಗುವುದು, ಕೇಳು ವಿವೇಕನಿಧಾನಾ. ೪೮.
ಮೆಣಸು ದಾಗುಡಿ ಎಂಬೀ ಎರಡನ್ನು ನಿಂಬೆಯ ರಸದಲ್ಲರೆದು ಸೇವಿಸಲು ನರಿಯ ವಿಷವು ಗಾಳಿ
ಬೆಂಕಿಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾದ ಹುಲ್ಲಿನ ಬಣಬೆಯಂತಾಗುತ್ತದೆ. ೪೯. ಕಮಲ ಬೆಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು
ನೀರಿನಿಂದರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷ ಅಳಿಯುವುದು. ಇನ್ನು ಹಲವರಿಂದೇನು? ಇದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ
ಬೇರೆ ಮದ್ದಿದೆಯೇ? ೫೦. ನೀಲಿಯೊಡನೆ ಸಿತಪರ್ಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಈಶ್ವರಿಯನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ
ಅರೆದು ಸೇವಿಸಲು ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೫೧. ಶ್ರೀಗಂಧ
ನಿಂಬಬೀಜ ನೀರಿಲೆಯ ತೊಗಟೆಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ನೀರಿನಿಂದರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷನಾಶನ, ಕೇಳು

ಚಂ|| ಬೆರಸಿ ಫಲತ್ರಯಂಗಳ ಕಷಾಯದೊಳಂತೆ ಸಿತಾರ್ಕಮೂಲಮಂ
ನಿರುಪಮ ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷಿಯ ಸುಬೀಜದ ಪಚ್ಚೆಯ ನಿಂಬವೃಕ್ಷದಿಂ
ಚರಿಸಿದ ಸಾರಮಪ್ಪ ಪಾನೋಪ್ಪವ ಲಾಂಗಲಿಯಂ^೧ ಪ್ರಯುಕ್ತಮಂ
ಪೊಂದಿರೆ ಮಾಡಿದೊಳ್ಳುರುಳಿಯಂ ಮಡಗಿಟ್ಟು ಬಟಿಕ್ಕಮಂತದಂ

೫೨

ಕಂ|| ಪೊಸತೆನಲಿಕ್ಕಿದ ಗೋಮಯಂ| ರಸದಿಂ ಪೂಸಿದೊಡಮಿರದೆ ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷಮುಂ
ದಸೆಗಿಡುಗುಂ ಕ್ಷುದ್ರಭಯಂ| ವಸುಧಾಪತಿಯಾಚ್ಛೆಯಿಂದಮೆಂತಂತೆ ವಲಂ

೫೩

ಅಂಜನಂ

ಬಹ್ವಾಲಾಪದೊಳಿಂ ಗಳವಿಹ್ವಳನಾಗದೆ ಬಿಡಾಲನಿಂ ಕ್ಷತಮಾಗಲ್
ಜಿಹ್ವಾಪನ^೨ ಪಲ್^೨ ಸ್ತ್ರೀದು| ಗಾಢ್ವದೊಳಿಚ್ಚಲ್ಕೆ ಕಣ್ಗೆ ತದ್ವಿಷಮಟಿಗುಂ

೫೪

ಹೆಬ್ಬಳಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಪುಣುಗಿನ ಬೆಕ್ಕಿದೊಡೆ ಚಿ| ಕ್ಷಣಕೆ ಕುಬೇರಾಕ್ಷಿ ತೀಬು ಮಡುವಾಗಲಿವಂ
ಕ್ಷಣತಂ ಗ್ರಾಪದೆ^೩ ಹಿಂಗಿಂ| ಕಣಿಯುತ ವಗ್ಗರಣೆಯಿಂ ಕೊಳಲ್ ವಿಷಮಟಿಗುಂ

೫೫

ಪಲತೆಜದ ಮದ್ದುಗಳೊಳಿಂ| ಫಲಮದು ಹೆಬ್ಬಳೆಯ ಬೆಕ್ಕು ಕಡಿದೆಡೆಯ ವಿಷಂ
ಎಲವದ ಪಾನದೊಳಂ ತಾಂ| ತೊಲಗುಗುಮಂತದಜ ನಸ್ಯ ಲೇಪನವಿಧಿಯಿಂ

೫೬

ಮುಂಗುರಿಗೆ

ಎರಡೆ^೪ರಿಸಿನಮಂ ಜಾಜುಮ| ನರೆದೊಂದಿಸಿ ಪೂಸೆ ನಕುಲ ದಷ್ಟಾಂಗದೊಳಂ
ಪರೆಗುಂ ತದ್ವಿಷಮಾಕ್ಷಣ| ಮುರಿಯ ಶಿಖಾಗ್ರದೊಳೆ ನಿಂದ ಸೂತದ ತೆಜದಿಂ

೫೭

ಉ|| ನಾಗರ ಪುತ್ರಜೀವಿ ಪೊಸಮಂಚಿ ಸಲೋದ್ರಕಮೆಂಬಿವಲ್ಲಮಂ
ಬೇಗದೊಳೊಪ್ಪುವ ಸ್ತನಪಯಃಪ್ರಯುತಂಗಳೊಳಾದುವಂ ಸಮಂ

ವಿದಗಾಭರಣಾ. ೫೨. ತ್ರಿಫಲೆಯ ಕಷಾಯದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಎಕ್ಕೆಯ ಬೇರು ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷಿ (ಕೊಳವಳಿಕೆ)ಯ ಬೀಜ ಪಚ್ಚೆಯ ನಿಂಬೆಮರದಿಂದ ಸ್ರವಿಸಿದ ಅಂಟು ಲಾಂಗಲಿ(ನೀರುಹಿಪ್ಪಲಿ)ಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದು, ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ೫೩. ಆಗತಾನೆ ಹಾಕಿದ ಗೋವಿನ ಸಗಣೆಯ ರಸದಿಂದ ಹಚ್ಚಿದರೆ ರಾಜನ ಆಚ್ಛೆಯಿಂದ ಕ್ಷುದ್ರಭಯ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವಂತೆ ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೫೪. ಬಹು ವಿಚಾರದಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಬೆಕ್ಕಿನಿಂದ ಗಾಯವಾಗಲು ತಳಮಳಗೊಳ್ಳದೆ ಜಿಹ್ವಾಪನ (ನಾಯಿ ಬೆಕ್ಕು ಹುಲಿ ಮೊದಲಾದವು) ಹಲ್ಲನ್ನು ಎದೆಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೇದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೫೫. ಪುನುಗಿನಬೆಕ್ಕು ಕಚ್ಚಲು ಚಿಕ್ಕಣಕೆ ಕುಬೇರಾಕ್ಷಿ ಲವಂಗ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಅರೆದು ಹಿಂಗು ಕಣಗಳೊಡನೆ ಒಗ್ಗರಣೆ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಷ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ. ೫೬. ಹಲವು ವಿಧದ ಮದ್ದುಗಳಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಹೆಬ್ಬೆಕ್ಕು ಕಡಿದೆಡೆಯ ವಿಷವು ಎಲವದ ಪಾನ ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ವಿಧಿಯಿಂದ ತೊಲಗುವುದು. ೫೭. ಮುಂಗುಸಿ ಕಚ್ಚಿದಡೆಗೆ ಎರಡರಿಸಿನ ಮನಶ್ಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಉರಿಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಸೂತ(ಪಾದರಸ)ದಂತೆ ಆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ.

ತಾಗಿರಲಕ್ಷಿಗಳೆಸಲು ಬಭ್ರುಕುಲಂಗಳ ತೀಕ್ಷ್ಣದಂತೆ ಸಂ

ಯೋಗಜಮಪ್ಪ ತೀವ್ರವಿಷವೇದನೆಯಂ ಪರೆಗುಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ

೫೮

ವಾನರನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕಂ|| ಕುರುಟಿಗೆಯೆಲೆಯಂ ಮೆಟಸಂ| ಪರಿಮದಿಸಿ ಸಲಿಲದಿಂದ ಪೂಸಲೊಡಂ ವಾ

ನರನ ವಿಷಂ ಪಟ್ಟಿಪತುಗುಂ|ಪರಮಾರ್ಥಂ ಪಂಚಗುರುಪದಾಂಬುಜಮಧುಪಾ

೫೯

ಮುಸುವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಮಂದಾರ ಸಿಂಧುವಾರಂ| 'ಸಂದಾವಲ್ ದ್ರಾಕ್ಷೆಯಾಚಿ' ದಾಗುಡಿಯಂ ಬೇ

ರೊಂದಾಗಿರೆ ಜಲದಿಂದ ಪೂಡಂದೊದವಿದ ಮುಸುಗಳಿಗಿದ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೬೦

ಆನೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಚಂ|| ವಿಳಸಿತ ಲುಂಗನೀರಯುತ ಪಾನಮನಾಗಿಸು ಬಳ್ಳಿಸೊಂಡೆಯುಂ

ಸುಲಲಿತ ಸಿಂಹ ಕೇಸರಿಯ ಬೀಜದೊಳಂತೆಸೆವಾ ಪ್ರಯುಕ್ತದಿಂದ

ಕಲಸಿದುದು ಕೊಳಲ್ ಮದಗಜಂಗಳ ದಂತನಖಾಗ್ರಫಾಯದಾ

ವಿಲವಿಷಮೆಲ್ಲಮಂ ಕಿಡಿಸುಗುಂ ಬುಧಬಾಂಧವನಿಷ್ಟಸೂಕ್ತಿಯಿಂದ

೬೧

ಸಿಂಗಳೀಕನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕಂ|| ಸೊಗಯಿಪ ಟಂಕಣಮುಂ ಕುರು| ಟಿಗೆಯುಂ ಕಣ ವೃಶ್ಚಿಕಾಳಿಯುಂ ಲೋಯಿಸರಂ

ಸಗುಣಂ ಕುಡಿ ಜಲದಿಂದೀ| ಜಗತಿಯ ಸಿಂಗಳೀಕನುಗ್ರತರ ವಿಷಮಬಿಗುಂ

೬೨

ಆಮ್ರಾವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕರ್ಕಾಟಕಿಯವರೋಧಂ^೧ ಶರ್ಕರೆಯುಂ ಪುತ್ರಜೀವಿ ತಾವರೆ ಬೇವು(ರಂ)

ನೀರ್ಕಲಸಿದದೀಂಟಲಿರ| ಲಾರ್ಕಮೆಯಮಾಮ್ರಾವಿನನುಪಮಾನ ವಿಷಂಗಳ್

೬೩

೫೮. ನಾಗರ ಪುತ್ರಜೀವಿ ಹೊಸ ಮಂಚಿ ಲೋಧಕಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ಎದೆಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಮುಂಗುಸಿಕುಲದ ಹರಿತವಾದ ಹಲ್ಲಿನ ತೀವ್ರವಾದ ವಿಷ ಪರಿಹರ, ಕೇಳು ಬುಧೋತ್ತಮಾ ೫೯. ಕುರುಟಿಗೆಯೆಲೆ ಮೇಣಸುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಮದಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ವಾನರನ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು, ಕೇಳು ಪಂಚಗುರುಪದಾಂಬುಜಮಧುಪಾ. ೬೦. ಪಾರಿಜಾತ ಸಿಂಧುವಾರ (ಲಕ್ಷ್ಮಿಗಿಡ) ಕೆಂದಾವರೆ ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಆಚಿ ದಾಗುಡಿಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮದಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಮುಸುವು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೬೧. ಉತ್ತಮ ಲುಂಗವನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು, ಬಳ್ಳಿಸೊಂಡೆ ಸಿಂಹ (ಆಡುಸೋಗಿ) ಕೇಸರಿಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆನೆಯ ದಂತನಖಾಗ್ರ ಫಾಯದ ವಿಷವೆಲ್ಲವೂ ನಿವಾರಣೆ ಎಂಬುದು ಬುಧಬಾಂಧವನ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾತಾಗಿದೆ. ೬೨. ಟಂಕಣ ಕುರುಟಿಗೆ ಕಣ ವೃಶ್ಚಿಕಾಳಿ (ಚೀಳುವಾಲಿ?) ಲೋಯಿಸರಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಸಿಂಗಳೀಕನ ಉಗ್ರ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೬೩. ಮರದರಿಸಿನ ಯವರೋಧ ಸಕ್ಕರೆ ಪುತ್ರಜೀವಿ ತಾವರೆ ಬೇವು(ರು)ಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಕಾಡುಹಸುವಿನ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೬೪. ಕರವೀರ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಅಶ್ವದ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕರವೀರಂ ಮಡುವಾಗಲ್! ಬೆರಸಿರೆ ನಸ್ಯಮನೊಡಚುಣಾಗ್ಗೊದೊಳವಂ
ನರಮೂತ್ರದಿಂದಮಶ್ವೋ! ತ್ವರ ದಂತಾವಳಿಯ ವಿಷಮದಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ

೬೪

ಚಂ|| ಬೆರಸಿರೆ ಪುತ್ರಜೀವಿ ಸಿತಮೊಪ್ಪುವ ದುಗ್ಧದೊಳಂ ಪ್ರಮೋದದಿಂ
ದರೆದು ಕುಡಲ್ಮುಮೀಂಟಿದ ನರಂಗೆ ತುರಂಗಮದಿಂ ಕ್ಷತ್ರಂಗಳಾ
ಗಿರಲರಿದಪ್ಪ ತದ್ವಿಷಮದಾಗ್ಗೊದೊಳ್ ಪರೆಗುಂ ನೃಪೇಶ್ವರಂ
ವಿರಚಿಸಿದಾ ತೃತೀಯ ಸಮುಪಾಯದೊಳಂ ಪರೆವಂತೆ ಶತ್ರುಗಳ್

೬೫

ಒಂಟಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಬಜೆಯಜಮೋದಮಂ ಕಣಮುಮಂ ಬೆರಸೊಪ್ಪುವ ಹಸ್ತಿಕರ್ಣಯಂ
ಸುಜನವರೋಣ್ಯಂ ನಟುಪಲಂ^೧ವನದೊಳ್ ಮೆಣಿವಗ್ಗಿ^೨ಯೆಂಬಿವಂ
ವೃಜಿನ ವಿದೂರಮಪ್ಪಹಿತಯೋಗಮನಿವೃವಿವಿಂತಿರಲೈಯುಂ
ಗುಜುಗುಜುದೇವುದೌಷ್ಟ್ರಕವಿಷಂ ಪರೆಗುಂ ಜಲದಿಂದಮೀಂಟಿವಂ

೬೬

ಕತ್ತೆಗಳ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕಂ|| ಕತ್ತರಿಯವಳಿ ಮೂಲಂ! ಮತ್ತು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ^೨ಸೊಡರಿ^೨ ಚಂದನಮಿವನ
ತ್ಯುತ್ಸಮದಳೆಯಿಂ ಕುಡಿಸಲ್! ಕತ್ತೆಗಳ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಮುಂ ಪಜಿಪಡುಗುಂ

೬೭

ತುಲಸಿಯ ರಸದಿಂ ಪಾಲಿಂ! ದಲಸದೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಪುತ್ರಜೀವಿಯ ಬಿತ್ತು
ಸುಲಲಿತಮಾಗರದೀಂಟಲ್! ತೊಲಗುಗುಮಾ ಖರವಿಷಂ ನಿರವ್ವಯಿಂದಂ

೬೮

ದೊಡ್ಡಿನ ಮೃಗದ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಬೆರಸಿರೆ ನರಮೂತ್ರದೊಳಂ! ತ್ವರಿತದೊಳಂ^೩ಗಾರವಲ್ಲಿಯುಂ ಸೈಂಧವಮುಂ
ಪರಿಹರಿಕುಂ ದೊಡ್ಡಿನ ಮೃಗ! ದುರುವಿಷಮಂ ನಸ್ಯ ಲೇಪನಾಂಜನದಿಂದಂ

೬೯

ಹೊಂದಿಸಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಬಹುಬೇಗನೆ ಕುದುರೆ ಹಲ್ಲಿನಿಂದಾದ ವಿಷ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ೬೫. ಪುತ್ರಜೀವಿ ರಾಯಪುರಿ ಸಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಅರೆದು ಸೇವಿಸಿದ ನರನಿಗೆ ಕುದುರೆಯಿಂದಾದ ಗಾಯಗಳು ಅದರ ವಿಷವು ಆ ಕೂಡಲೆ ರಾಜನು ಯೋಜಿಸಿದ ತೃತೀಯ ಉಪಾಯದಿಂದ ಶತ್ರುಗಳು ಓಡುವಂತೆ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ೬೬. ಬಜೆ ಅಜಮೋದ ಕಣ ಹಸ್ತಿಕರ್ಣ ನರುವಲ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿನ ಅಗ್ನಿ (ಚಿತ್ರಮೂಲ) ಎಂಬ ದುಃಖವನ್ನು ದೂರಮಾಡುವ ಹಿತಕರವಾದವುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಒಂಟಿಯ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೬೭. ಕತ್ತರಿಯ ಬೇರು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಸೊಡರಿ ಚಂದನಗಳನ್ನು ಮಜ್ಜೆಗೆಯೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಕತ್ತೆಗಳಿಂದಾದ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೬೮. ತುಲಸಿಯ ರಸ ಮತ್ತು ಹಾಲುಗಳೊಡನೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಪುತ್ರಜೀವಿಯ ಬೀಜವನ್ನು ಅರೆದು ಕುಡಿಯಲು ಕತ್ತೆಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೬೯. ಅಂಗಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸೈಂಧವಗಳನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ಅಂಜನ ಮಾಡಲು ದೊಡ್ಡಿನ ಮೃಗದ

ಕಡವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಮರಿಚ ತವಕ್ಷೀರಮನಿಂ| ತರೆದೊಪ್ಪುವ ಜೇನುತುಪ್ಪದಿಂ ನಯನಕ್ಕಂ
ವಿರಚಿಸಿದಂಜನಮದು ಸಂ| ಹರಿಕುಂ ಕಡವಿನ ವಿಷಂಗಳಂ ಗುಣನಿಳಯಾ ೭೦

'ಮುರಿಕೆಯ'ಕಾಯ್ ಮಡುವಾಗಲ್| ಬೆರಸಿದ ಮಧುವಂ ವಿಲೋಚನಂಗಳೊಳ್ಚ್ಚಲ್
ಪರೆಗುಂ ಕಡವಿನ ವಿಷಮುಂ| ಪರಮಾಗಮದಿದೆ ಸುಶ್ರುತಿಗಳುನ್ನತಿವೋಲ್ ೭೧

ಮರೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಅರಿಸಿನಮಿಂ^೨ದ್ವಾಕ್ಷಂ^೨ ಮಗ| ಧರುಹಂ ^೩ಬಜೆ^೩ ಗುಂಜಿಯೆಂಬಿವಂ ಸದೃಶ
ದೊಳಂತರೆದೊಂಟಲ್ ಪಾಲಿಂದಂ| ಮರೆಯ ವಿಷಂ ಪರೆಗುಮಖಿಳ ವಾಕ್ಯೀನಿಳಯಾ ೭೨

ಹುಲ್ಲೆ ಸಾರಂಗ ವಿಷಕ್ಕೆ

ನಿಲ್ಲದೆ ಮೊಲೆವಾಲಿಂ ಪುಲಿ| ವಲ್ಲು ತೇದೆಚ್ಚಿ ತಿಳಿಗುಮಾಕ್ಷಾದಿಂದಂ
ಪುಲ್ಲೆಯ ಸಾರಂಗದ ವಿಷ| ಮೆಲ್ಲು ಶ್ರೀಪಂಚಗುರುಪದಾಂಬುಜಮಧುಪಾ ೭೩

ಕಾಡೆಮಕ್ಕೋಣಗಳ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಉ|ಘ್ರಮೈನಲಶ್ಚಗಂಧಿಯಜಮೋದ ಕುರುಂಟಗೆ ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷಿಮೂ
ಲಮಡುವಾಗಲಂ ಕುಡಿಸುಗಲ್ಲಿ ತೃತೀಯ ^೪ಸುರ್ವಾ^೪ಮಾತ್ರಮಂ
ಕೆಮ್ಮೈ ಬಂದು ಪಾಯ್ದೊಡೆದು ಕಚ್ಚಿದ ಕೋಣಾನ ತೀವ್ರಮಪ್ಪ ಕಾ
ಡೆಮ್ಮೆಯ ಫಾಯದಿಂದೊಗೆದುದಂ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ ೭೪

ಹಸುವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕಂ|| ಆವಿನ ಮೊಲೆವಾಲಿಂದಂ| ಭಾವಿಸಿ ಕಾಬ್ಬುಗ್ಗಿಯೆಸೆವ ರಸಮಂ ಕುಡಿಸಲ್
ಗೋವಿನ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ| ಕೇವಳಿಯ ವಚೋವಿಳಾಸಮಂತಘತತಿಯಂ ೭೫

ವಿಷ ಪರಿಹಾರ ೭೦. ಮೇಣಸು ತವಕ್ಷೀರಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜನ ಮಾಡಿದರೆ ಕಡವಿನ ವಿಷಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸುತ್ತದೆ. ೭೧. ಮುಟ್ಟಲುಮುರಿಕೆಯ (ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿ?) ಕಾಯ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಕೂಡಿಸಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಕಡವಿನ ವಿಷ ಪರಿಹಾರವೆಂಬುದನ್ನು ಸುಶ್ರುತನ ಪರಮಾಗಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ೭೨. ಅರಿಸಿನ ಇಂದ್ರಾಕ್ಷ ಮಗಧರುಹ ಬಜೆ ಗುಂಜಿ ಎಂಬವನ್ನು ಅರೆದು ಹಾಲಿನಿಂದ ಸೇವಿಸಲು ಮರೆಯ ವಿಷ ಪರಿಹರ, ಕೀಳು ಅಖಿಳ ವಾಕ್ ಶ್ರೀನಿಳಯಾ ೭೩. ಹುಲಿಯ ಹಲ್ಲನ್ನು ಮೊಲೆಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೇದು ಹಚ್ಚಲು ಹುಲ್ಲೆ ಸಾರಂಗಳ ವಿಷವೆಲ್ಲ ನಿವಾರಣೆ ಕೀಳು ಶ್ರೀಪಂಚಗುರುಪದಾಂಬುಜಮಧುಪಾ ೭೪. ಅಶ್ವಗಂಧಿ ಅಜಮೋದ ಕುರುಂಟಗೆ ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷಿಯ ಬೇರು ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಸುಣ್ಣದ ಪ್ರದಿಯಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ಒದೆದ ಮತ್ತು ಕಚ್ಚಿದ ಕೋಣಾನ ಕಾಡೆಮ್ಮೆಯ ಫಾಯದಿಂದಾದ ವಿಷ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ೭೫. ಕಾಡುನುಗ್ಗಿಯ ರಸವನ್ನು ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನಿಂದ ಭಾವಿಸಿ ಕುಡಿಸಲು ಕೇವಲಿಯ ಬೋಧನೆಯಿಂದ ಪಾಪಕರ್ಮಾಹ

ತಗರ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಇಂಗುಳದ ಪಳೆ 'ನಿಶಾಸ್ತಿ'! ಹಿಂಗು ತ್ರಿಕುಟಕಮಿವೆಲ್ಲಮಂ ಲೋಕ್ತಿಯ ಪ
ಣಂಗಳ ರಸದಿಂ ನಸ್ಯಂ! ಕಂಗಳೊಳೆಚ್ಚಲೆ ತಗರ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೭೬

ಆಡು ಹೋತು ಕುಟಿಗಳ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕಡಸಿಗೆಯುಂ ನೆಯ್ವಲ್ ದಾ! ಗುಡಿಯವಲಿಹೊಳೆಮೊಂದನವೆವುದಾಡಿನ ಪಾಲಿಂ
ಕುಡಿಯಲೊಡಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ! ತಡೆಯದೆ ಪೋಂತಾಡುಕುಟಿಗಳುಗ್ರವಿಷಂಗಳ್

೭೭

ಮೊಲನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಮೊಲಗಿವಿಗನ ಗೆಡ್ಡೆಯುಮಂ! ಜಲದಿಂದರೆದದಲಿ ಪಾನ ಲೇಪಾದಿಗಳಿಂ
ತೊಲಗುಗುಮಾಳೆ ತನುಮಿ! ಮೊಲನ ವಿಷಂ ದ್ವಿಜಸಕಾಶದಿಂ ಪೊಲೆಯನವೋಲ್

೭೮

ಎಯ್ಯಮ್ಮಗದ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕಡುಮುಳಿದೆಯ್ ಪಿಡಿದೆಡೆಯಂ! ಸುಡುವುದದಂ ಗೇರತುಪ್ಪದಿಂ ಕಾದುದಲಿಂ
ತಡೆಯದೆ ಬಲಿಯಂ ಮರ್ದಂ! ಕುಡುವುದು ಪಾನಾಂಗಲೇಪನಾಂಜನ ವಿಧಿಯೊಳ್

೭೯

ನೆಲದಾಳ್ ಕುಟುಕರೋಹಿನಿಯಂ! ^೨ ತಲವಂಗದ ^೨ ಮೂಲಮಾಟರೂಪಕಮಿವನಂ
ಬಿಲ ದೇವದಾಳಿವೆರಸೀಂ! ಟಲದಂ ನಸ್ಯಾದಿಯೆಯ್ಯವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೮೦

ಕೆಂಬಣಿಲ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಆಸಡಿಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯುಮಂ! ಲೇಸೆನಿಸಿದ ವಿಷ್ಣು^೩ಕ್ರಾಂತಿಯುಂ^೩ ಸಮನಾಗ
ಲ್ಯೋಸರಿಸದೆ ಕಲಿಯಿಂ ಕುಡೆ! ಸಾಸದೆ ಕೆಂಬಣಿಲು ತಿಂದ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೮೧

ಸಣ್ಣಣಿಲ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಮೊಲಗಿವಿಗನನಜದುದ್ದೊ! ಆಲಸದೆ ಕುಡಲಲಿಗುಮಣಿಲ ವಿಷಕುಳಮೆಲ್ಲಂ
ವಿಲಸನ್ಮುಸಮಯದೊಳಂ! ತೊಲಗುವ ತೆಜದಿಂದ ಶಿಶಿರಮವನೀತಳದೊಳ್

೮೨

ತೊಲಗುವಂತೆ ಹಸುವಿನ ವಿಷ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ೭೬. ಇಂಗುಳದ ಹಣ್ಣು ಅರಿಸಿನ ಹಿಂಗು ತ್ರಿಕುಟಕ
ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಲೋಕ್ತಿಯಲೆಯ ರಸದಿಂದ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ತಗರದ ವಿಷ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ.
೭೭. ಕಡಸಿಗೆ ನೆಯ್ವಲು ದಾಗುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಅರೆದು ಅಡಿನ ಹಾಲಿನಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಆಡು
ಹೋತ ಕುರಿಗಳ ಅತಿ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೭೮. ಮೊಲಗಿವಿಗನ ಗೆಡ್ಡೆಯನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಅರೆದು ಅದರ
ಪಾನ ಲೇಪಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಮೊಲನ ವಿಷವು ಶರೀರದಿಂದ ತೊಲಗುವುದು. ೭೯. ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಯು
ಕೋಪದಿಂದ ಕಚ್ಚಿದ ಫಾಯವನ್ನು ಗೇರತುಪ್ಪದಿಂದ ಸುಟ್ಟು ಪಾನ ಲೇಪನ ಅಂಜನವಿಧಿಯಿಂದ
ಮದ್ದನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ೮೦. ನೆಲದಾಳು ಕುಟುಕರೋಹಿನಿ ಲವಂಗದ ಮೂಲ ಆಡುಸೋಗಿಗಳನ್ನು
ಅಂಬಿಲ ದೇವದಾಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ನಸ್ಯಾದಿ ಮಾಡಲು ಮುಳ್ಳುಹಂದಿಯ ವಿಷ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ.
೮೧. ಆಸಡಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ (ಅರಿಸಿನ, ದೊಡ್ಡನೆಲದಾವರೆ) ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾಂತಿಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹಾಕಿ
ಅಂಬಿಲದಿಂದ ಕೊಡಲು ಕೆಂಬಣಿಲು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೮೨ ಮೊಲಗಿವಿಗನನ್ನು ಅಡಿನ
ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಕೊಡಲು ಅಣಿಲ ವಿಷವೆಲ್ಲವೂ ಚೈತ್ರಮಾಸದಲ್ಲಿ ಶಿಶಿರ ತೊಲಗುವಂತೆ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ.

1. ಸಿಂಹಿತ (ಕೃ) ನಿಶಾಸ್ತಿ (ಉ) ಸಿಂಹಿತ (ಗ) ರುನಿವ್ವುಂ (ಘ) 2. ತಲವಂಗದ (ಗ) ಯೊಂದೆಲಗುವಿಮೂಲ
(ಘ) ತಿಮಂಗು (ಛ) 3. ಕ್ರಾಂತಿಯುಂ (ಅ)

ಉಡುವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಭಲ್ಲಾತಕ ತರುಮೂಲಂ|ಸಲ್ಲಲಿತ ಗುಡೂಚಿ ಭದ್ರಮುಷ್ಣೆಯಿವಂ ತಾಂ
ನಿಲ್ಲದೆ ನೀರಿಂ ಕುಡಿಯಲ್| ನಿಲ್ಲದು ಹೇರುಡುಗಳಗಿದು ತುಡುಕಿದ ಗರಳಂ

೮೩

ಕನಕದ ರಸಮುಂ ಗದುಗುಂ |ಜನಹಿತಕರಮೆನಿಸಿ ಪರ್ವಿಯೆಲ್ಲೆ ನಾಗಂ
ಸುನಯದಿನರೆದು ವಿಲೇಪಿಸ| ಲನುಪಮಮೆನಿಪ್ಪಡುಗಳುಗ್ರವಿಷಮದು ತಿಳಿಗುಂ

೮೪

ಅತಿಬಜಿ ಕರ್ಪೂರ ಗುಂಜಾ| ನ್ವಿತಮಪ್ಪಭಯಂಗಳೆಂಬಿವಂ ಪಾಲಿಂದಾ
ಯತಮಾಗೆ ಕಣ್ಣೊಳೆಚ್ಚಲ್| ಪ್ರತಿಮಮೆನಿಪ್ಪಡುವಿನುಗ್ರ ವಿಷತತಿಯುಟಿಗುಂ

೮೫

ಓತಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ವಿಲಸತ್ ಸಾಮುದ್ರಮೆನಿ| ಪ್ಪ ಲವಣಾಮಿಶ್ರಿತದೆ ಪದಕ್ಷೇಸರಮುಂ ತಾಂ
ಜಲದಿಂ ಪಾನಂ ಮಾಡಲ್| ತೊಲಗುಗುಮಾ ಸರಟನಡಸಿ ಪಿಡಿದ ವಿಕೃಷ್ಟಂ

೮೬

ಗೋಸುಂಬೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಆಸಡಿ ನೆಲದಾಟು ಗುಳಮಂ| ಸಾಸಿವೆ ಹಿಪ್ಪಲಿಗಳಿಕ್ಕಿ ಪಾಲಿಂ ಕುಡಿಯಲ್
ಗೋಸುಂಬೆಯ ವಿಷಮುಟಿಗುಂ| ವಾಸುಗಿಯ ಮದಂ ಗರುತ್ಮನೆ ನಿಲ್ಲದವೋಲ್

೮೭

ಪಾವರಣೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಮೆಣಸಿನೊಳಂ ಬೆರಸೊಪ್ಪವ| ಕಣಮಂ ರವಿದುಗ್ಗದಿಂದೆ ಪೂಸಿದೊಡಂತಾ
ಕ್ಷಣದಿಂ ಪಾವರಣೆಯ ವಿಷ| ಕಣವುಟಿಗುಂ ಪುಳಿಗೆ ದುಗ್ಧಮುಟಿವಂತೆ ವಲಂ

೮೮

ಹಿಂಗೊಂದನೆ ಲೇಪಿಸಲದು| ಪಿಂಗುಗುಮಿರದಣ್ಣ ಪರಿವ ಪಾವರಣೆ ತಿನಲ್
ಪಿಂಗದ ವಿಷಮಂತೆನೆ ಮುಖ| ಭಂಗಂ ಕೊಳೆ ಖಳನ ಮದವದಟಿವಂತೆವೊಲಂ

೮೯

ಹಲ್ಲಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ತಲ್ಲನೆಸಲೇಕೆ ಪಲ್ಲಿಯು| ಹಲ್ಲವಿಷಂ ಗಹನಮೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಜಲದಿಂ
ದಿಲ್ಲಣಮಂ ಪುಸಲೊಡಂ| 'ಸೊಲ್ಲಿಂದಟಿವಂತೆ ಮಂತ್ರಮಂತದು ಕಿಡುಗುಂ'

೯೦

೮೩. ಭಲ್ಲಾತಕ (ಗೇರು)ಮರದ ಬೇರು. ಅಮೃತಬಳ್ಳಿ ಭದ್ರಮುಷ್ಣೆಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ದೊಡ್ಡ ಉಡುವಿನಿಂದಾದ ವಿಷ ನಿಲ್ಲದು. ೮೪. ಕನಕದ ರಸ ಗಜ್ಜುಗ ಜನಹಿತಕರವಾದ ಐದೆಲಿನಾಗ ಇವುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರೆದು ಹೆಚ್ಚಲು ಉಡುಗಳ ಉಗ್ರವಿಷ ಪರಿಹರ. ೮೫. ಅತಿಬಜಿ ಕರ್ಪೂರ ಗುಂಜ (ಗುರುಗುಂಜಿ?) ಅಭಯಗಳನ್ನು ಹಾಲಿನಿಂದ ಅರೆದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಲು ಉಡುವಿನ ತೀವ್ರ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ೮೬. ಸಮುದ್ರಲವಣದೊಡನೆ ಪದಕ್ಷೇಸರವನ್ನು ಹಾಕಿ ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಮಹಾಓತಿಯ ವಿಷವು ತೊಲಗುವುದು. ೮೭. ಆಸಡಿ ನೆಲದಾಟು ಗುಳ್ಳೆ ಸಾಸಿವೆ ಹಿಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಗೋಸುಂಬೆಯ ವಿಷವು ನಿಲ್ಲದೆ ಓಡುತ್ತದೆ. ೮೮. ಮೆಣಸಿನೊಡನೆ ಕಣ (ಹಿಪ್ಪಲಿ ಕುಟುಕರೋಹಿಣಿ ಇತ್ಯಾದಿ) ವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ಪಾವರಣೆಯ ವಿಷವು ಹುಳಿಯಿಂದ ಹಾಲು ಆಳಿಯುವಂತೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ೮೯. ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಪಾವರಣೆ ಕೆಚ್ಚಲು ಹಿಂಗೊಂದನ್ನೆ ಲೇಪಿಸಿದರೆ ಸಾಕು, ಅದರ ವಿಷವು ಮುಖಭಂಗವಾದ ನೀಚನ ಅಹಂಕಾರ ಅಡಗುವಂತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೯೦. ಹಲ್ಲಿಯ ಹಲ್ಲಿನಿಂದಾದ ವಿಷವು ಬಹಳ ಕೆಚ್ಚಿದುದು ಗಾಬರಿಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ನೀರಿನೊಡನೆ ಇಲ್ಲಾವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಲು ಮಾತಿನಿಂದ ಮಂತ್ರ ಆಳಿಯುವಂತೆ ವಿಷ

ಕಂಚಿನ ಕಿಲುಬು ಪೂಸಲ್! ಸಂಚಳಿಸುವ ಪಲ್ಲಿಯಾನನದ ವಿಷಮುಟಿಗು
ಸಂಚಿಸಿ ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆಯು! ಮಂ ಚೆಲ್ಲಿಂ ಲೇಪಿಸಲ್ಪಿಯುಂ ಗುಣನಿಳಯಾ

೯೧

ಇಂಬಿನೊಳೆ ಕೈಪೆಸೋರೆಯುಮಹಂಬಲದಿಂದರೆದು ಲೇಪಿಸಲ್ಪಿದವುಗುಂ
ಕಿಂ ಬಹುನಾ ಪಲ್ಲಿಯ ವಿಷ! ಮೆಂಬುದು ಗುಣನಿಳಯ ಮಂಗವಿಭುವಿನ ಮತದಿಂ

೯೨

ಎರಡರಿಸಿನ ನುಗ್ಗಿಗಳೊಳ್! ಬೆರಸಿದ ಕುಟುಕತ್ರಯಂಗಳಂ ಪೂಸಲೊಡಂ
ಪರಿಹರಿಕುಂ ಪಲ್ಲಿಯ ವಿಷ! ಮರಿಸಿನದೊರೆ ಬಿಸಿ ಲೊಳಿದ ತೆಪದಂತಾಗಳ್

೯೩

ಚಂ|| ತ್ರಿಕುಟುಕ ದಾರ್ವಿ ನುಗ್ಗಿ ಬೆಜಲಿಟ್ಟಿಯ ಬೀಜ ವಿಮಿಶ್ರವಪ್ಪಿಮಂ
ಪ್ರಕಟಮೆನಿಪ್ಪನಾವಿಲ ಜಲಾಂತರದಿಂ ಕ್ಷತದಲ್ಲಿ ಲೇಪಿಸಲ್
ಸಕಳ ಜನಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗೃಹಕೋಟಿನುಗ್ರವಿಷಂಗಳಿಂಗುಗುಂ
ಪಿಕರವದಿದೆ ಮಾನಿನಿಯ ಮಾನವಿಘಾತಮದಪ್ಪ ಮಾಟುಯಿಂ

೯೪

ಕಂ|| ಹಿಂಗಿನೊಳಂ ಬೆರಸುವುದಾ! ಯಿಂಗುಳದ ಗುಳಂಗಳಂ ಜಳಂ ಬೆರಸಿದದಿಂ
ಟುಂ ಗಡಮಾಳೆಯದು ತಾಂ! ಪಿಂಗಿಸುಗುಂ ಪಲ್ಲಿಗಲ್ ಕದುಂಕಿದ ವಿಷಮಂ

೯೫

ಮೊಸಳೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಚಂ|| ಸುಲಲಿತ ದೇವದಾರು ಬಚೆ ಲೊಕ್ಕಿ ಕಟುತ್ರಿಕಮೆಂಬಿವೆಲ್ಲಮಂ
ಜಲದೊಳೆ ಸ್ಥಾನಪ್ಪ ತೆಪದಿಂದರದಂತದೊಳೊಳ್ ಪ್ರಮೋದದಿಂ
ದೊಲಿದೊಡಗೂಡು ಮತ್ತೆ ಮಧುವಿಂ ಕೃತಪಾನದ ನೆಸದಿಂದ ತಾಂ
'ತೊಲಗುಗುಮುಗ್ರಮಪ್ಪ ಶಿಶುಮಾರವಿಷಂ ಕವಿಪದ್ಭಾಷ್ಯದಾ'

೯೬

ಮೀನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕಂ|| ಮಂಡಿತ ಗುಣಮೆನಿಸಿದ ಕಣ! ಮುಂಡಿಗಳೊಳ್ ಬೆರಸಿದಿಂದ್ರವಾರುಣಿಯಂ ಮುಂ
ಕೊಂಡಿಲು(ಲಿ)ಮುಚ್ಚಿಯ ರಸದಿಂ! ಕೊಂಡೊಡೆ ಕಳೆಗುಂ ಝಷಂ ಕದುಂಕಿದ ವಿಷಮುಂ

೯೭

ನಿವಾರಣೆ. ೯೧. ಕಂಚಿನ ಕಿಲುಬನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆಯನ್ನು ಲೇಪಿಸಲು ಹಲ್ಲಿಯ ಬಾಯಿಯ
ವಿಷವು ನಿವಾರಣೆ. ೯೨. ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದರಿಂದೇನು? ಕುಟುಂಬಿಯನ್ನು ಅಂಬಲದಲ್ಲರಿದು
ಲೇಪಿಸಲು ಹಲ್ಲಿಯ ವಿಷ ನಾಶವೆಂಬುದು ಸದ್ಗುಣಿಯಾದ ಮಂಗದಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೯೩.
ಎರಡರಿಸಿನ ನುಗ್ಗಿ ತ್ರಿಕುಟುಕಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಅರಿಸಿನದ ಒರೆಯನ್ನು ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿಟ್ಟಾಗ ಅಗುವಂತೆ
ಹಲ್ಲಿಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೯೪. ತ್ರಿಕುಟುಕ ದಾರ್ವಿ ನುಗ್ಗಿ ಬೆಜಲು ಇಟ್ಟಿಯ ಬೀಜದ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು
ನಿರ್ಮಲವಾದ ನೀರಿನೊಡನೆ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಗೃಹಕೋಟಿನ (ಹಲ್ಲಿಯ) ಉಗ್ರವಿಷವು ಕೋಗಿಲೆಯ
ಸ್ವರದಿಂದ ಮಾನಿನಿಯ ಅಂಕಹಾರ ಅಡಗುವಂತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೯೫. ಇಂಗುಳದ ಪ್ರದಿಯನ್ನು
ಹಿಂಗಿನೊಡನೆ ನೀರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಹಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೯೬. ದೇವದಾರು ಬಚೆ
ಲೊಕ್ಕಿ ತ್ರಿಕುಟುಕ ಎಂಬೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಾಗಿ ಅರೆದು ಜೇನಿನೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಪಾನ ನೆಸ್ಯ
ಮಾಡಲು ಮೊಸಳೆಯ ಉಗ್ರ ವಿಷ ತೊಲಗುವುದು, ಕೇಳು ಕವಿಪದ್ಭಾಷ್ಯದಾ ೯೭. ಉತ್ತಮ
ಗುಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಣ ಮುಂಡಿಗಳೊಡನೆ ಇಂದ್ರವಾರುಣಿಯನ್ನು ಬೆರಸಿ ಇಲಿಮುಚ್ಚಿಯ ರಸದಿಂದ

ತಲೆನವಿರಂ ಜವೆಯೆಳ್ಳುಮ| ನಲಸದಿರೊಡಗೂಡಿ ಧೂಪಿಸಂತಾಗಳೆ ತಾಂ
ಜಲದೊಳಗಣಾ ತಿಮಿಯ ತಿಮಿಂ ಗಿಲನ ವಿಷಂ ತೊಲಗುಗುಂ ಮಹಾಪ್ರಭುತಿಲಕಾ ೯೮

ಅಂಕೋಲಮೂಲದಿಂ ಪೊಗೆ| ಶಂಕೆಯೊಳಿಂ ತಿಮಿಕುಲಂ ಕದುಂಕಿದ ವಿಷಮುಂ
ಭೋಂಕನೆ ಕಳೆಗುಂ ರವಿದು| ಪ್ಲಂಕಮನುಂಪಂತೆ ಸರ್ವಜನಹಿತಚರಿತಾ ೯೯

ತೊಡವುದು ಮೀಂಗಳ್ ಕಡಿದಾ| ಯೆಡೆಗಂ ಪಟದೆನಿಪ ತುಪ್ಪದುಪನಾಹದೊಳಂ
ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆಯನಲ್ಲದೊಡಂ| ಹೆಡೆಗಳ್ಳಿಯ ಯೆಲೆಯನಿಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟುವುದು ಹಿತಂ ೧೦೦

ವಿಡಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕೂರಿದುವೆನಿಸಿದ ಕಾಲ ಕುಳೀರಕಮೌಂಕಲ್ ತದೀಯ ವಿವರದ ಮಣ್ಣಂ
ನೀರೊಳಮೃತಮಂ ಹಾಲೆಯಬೇರಂ ಪೂಸಿದೊಡೆ ತದ್ವಿಷಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ ೧೦೧

ಕಪ್ಪೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ತುಲಸಿ ಮರಮಿಟಿಲ ಹತ್ತಿಯ| ಯೆಲೆಯಂತಿವನರೆದು ದುಗ್ಗದಿಂ ಲೇಪಿಸೆ ಗಂ
ಟಲು ಮಿಡುಕುವ ಭೇಕಂ ಕ| ಚ್ಚಲೊಡಂ ಪರ್ವಿದ ವಿಷಂ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದೊಳ ಪರಿಹರಿಕುಂ ೧೦೨

ಯೋಜಿಸಿ ಖರ್ಜೂರಂಗಳ್| ಬೀಜದೊಳಂ ಸರ್ವಪಂಗಳಂ ಪೂಸಲದ
ವ್ಯಾಜಂ ಭೇಕವಿಷಫ್ಲಂ| ರಾಜಿತ ಗುಣನಿಲಯ ಮಂಗರಾಜನೆ ಬಲ್ಲಂ ೧೦೩

ಸಿರಿಸದ ಬಿತ್ತುಗಳಂ ತಂ| ದರೆವುದು ಪೂಸುವುದು ಪೊರೆದು ಕಳ್ಳಿಯಪಾಲಿಂ
ಪರಿಹರಿಕುಂ ವಟವಟರವ| ದುರುತರ ಭೇಕನ ವಿಷಂ ವಿವರ್ಜಿತ ಕುಮತಾ ೧೦೪

ಉ|| ಹಿಂಗು ಫಲತ್ರಯಂ ಮಧುಕ ಮುಸ್ತೆ ರುಜಾನ್ವಿತಮಿಂತಿವೆಲ್ಲಮಂ
ಸಂಗತಮಾದೊಡಾ ಕ್ಷಥಿತಮಪ್ಪ ಕಷಾಯಮನೀಂಟಿಸಲ್ಕೆ 'ಗೂ
ಢಾಂ'ಗದ ಬಿಟ್ಟ ಕಣ್ಣ ನಿಡುವುವಿನ ಭೇಕವಿಷಂಗಳಾಕ್ಷಣಂ
ಪಿಂಗುಗುಮೆಂದು ಪೇಚ್ಚಿನೊಲವಿಂ ವಿಭು ಮಂಗರಸಂ ದಯಾರಸಂ ೧೦೫

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮೀನು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ಪರಿಹಾರ. ೯೮. ತಲೆಗೂದಲು ಜವೆಯೆಳ್ಳುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಧೂಪ ಹಾಕಲು ನೀರಿನಲ್ಲಿನ ತಿಮಿಂಗಿಲ ವಿಷ ತೊಲಗುತ್ತದೆ. ೯೯. ಅಂಕೋಲದ ಬೇರಿನ ಹೊಗೆಯು ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷವನ್ನು ಕೆಸರನ್ನು ಸೂರ್ಯನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವಂತೆ ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ. ೧೦೦. ಮೀನುಗಳು ಕಡಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆ ಇಲ್ಲವೆ ಹೆಡೆಗಳ್ಳಿಯ ಎಲೆಯನ್ನು ಹಳೆಯ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಸವರಿ ಕಟ್ಟುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ೧೦೧. ವಿಡಿಯು ತನ್ನ ಹರಿತವಾದ ಕಾಲುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿಯಲು, ಅಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣನ್ನೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅಮೃತ (ಗುಡೂಚಿ, ಅಮೃತಬಳ್ಳಿ ನೆಲ್ಲಿ ಇತ್ಯಾದಿ)ವನ್ನೂ ಹಾಲೆಯ ಬೇರನ್ನೂ ನೀರು ಮತ್ತು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಅದರ ವಿಷ ಪರಿಹಾರ. ೧೦೨ ತುಲಸಿ ಮರಮಿಟಿಲ ಹತ್ತಿಯ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಅರೆದು ಲೇಪಿಸಲು ವಟಗುಟ್ಟುವ ಕಪ್ಪೆ ಕಚ್ಚಿ ಹಚ್ಚಿದ ವಿಷ ಕೂಡಲೆ ಪರಿಹರ. ೧೦೩. ಖರ್ಜೂರದ ಬೀಜ ಸ್ವಾಸವೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಕಪ್ಪೆಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮಂಗರಾಜನು ಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ೧೦೪. ಸಿರಿಸದ ಬೀಜಗಳ್ಳು ಅರೆದು ಕಳ್ಳಿಯ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು ವಟಗುಟ್ಟುವ ದೊಡ್ಡಕಪ್ಪೆಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೦೫. ಹಿಂಗು ತ್ರಿಫಲೆ ಮಧುಕ ಮುಸ್ತೆ ರುಜಾ (ಕೋಷ್ಠ) ಇಂತಿವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಕುದಿಸಿ ಬಂದ ಕಷಾಯವನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಅಮೆ ಮತ್ತು ಬಿಟ್ಟ ಕಣ್ಣ ಉದ್ದ ಹಣೆಯ ಕಪ್ಪೆಯ ವಿಷಗಳು ಕೂಡಲೆ ನಿವಾರಣೆಯೆಂದು

ಕಂ|| ವಿಧಿಯಿಂದಂಗುರಮಂ ತಾಂ| ಸದಮಳ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಂ ಸಮಂಗೊಡೊಲವಿಂ
ದಧಿಯಿಂ ಕುಡಿಸಲ್ ಭೇಕಂ| ಕ್ಷುಧೆಯಿಂ ತುಡುಕಿದ ವಿಷ್ಣುಯುಪಶಮಮಕ್ಕುಂ

೧೦೬

ಜಗುಲಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕಟ್ಟುಮೊಸರಂ ಜಳೂಕಂ| 'ಮುಟ್ಟಲ್' ವಿಷವೇಷಿದೆಡೆಗೆ ತೊಡೆವುದು ಮೇಣ್ ತಾಂ
ಸುಟ್ಟೆಳಕರಿಯನಿಕ್ಕಲ್| ತೊಟ್ಟನೆ ಪರಿಹರಕುಮದಳ ವಿಷಮಾಕ್ಷಣದೊಳ್

೧೦೭

ಸರ್ವ ಪಕ್ಷಿಯ (ಮಲಮೂತ್ರ) ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕುರುಟಿಗೆಯತಿಬಟೆ ನುಗ್ಗಿಯೊ| ಕರೆವುದು ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿಯಂ ಮನೋರಾಗದೊಳಂ
ದಿರದೀಂಟೆ ಪಾಲೊಳಲಿಗುಂ| ಗರುಡಾದಿ ಖಿಗಾಳಿ ಮೂತ್ರವಿಷ್ಣೆಯ ವಿಷಮಂ

೧೦೮

ತುಂಬಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಅಳಿನಿಕರಮೂಷಿದೆಡೆಗಂ| ವಿಳಸತ್ಯಸುಮಿತಮೆನಿಪ್ಪ ಚಂಪಕಪುಷ್ಪಾ
ವಳಿಯೊಳ್ ಪೊಸವೆನಿಪಲರ್ಗಳನಿಲಸದೆ ಕಟ್ಟುವುದು ಹಿತಮಿದೆಂಬರ್ ಪಿರಿಯರ್

೧೦೯

ಅಸಹಿಷ್ಣುತನದೊಳಂ ನೀಂ| ಬಸವಲಿಯಲದೇಕೆ ತುಂಬಿಯೂಷಿದೊಡಾಗಳ್
ಪೊಸತೆನಿಪ ಬೆಣ್ಣೆಯಂ ಭಾ| ವಸಮೇತಂ ಪೊಸೆ ತದ್ವಿಷಂ ಪಹಿಪಡುಗುಂ

೧೧೦

ಕಡಂದುಲು ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕಡದುಲುಗಳ್ ಕಡಿದಂತಾ| ಯೆಡಗಾಕ್ಷಣಾದಿಂದಮದಳ ಗೂಡಿನ ಮಣ್ಣು
ತಡೆಯದೆ ನೀರಿಂ ಪೂಸಲ್| ಕಿಡುಗುಂ ತದ್ವಿಷಮದಲ್ತೆ ಬುಧಜನಮಿತ್ರಾ

೧೧೧

ಷಡ್ವಿದುಹುಲು ವಿಷಕ್ಕೆ

ಘೃತಮಂ ಪಾಲಂ ಕುಡಿಸ| ಲ್ಪತಿಯಂ ಷಡ್ವಿದು ಕೀಟಕಂಗಳ ವಿಷಮಂ
ಕ್ಷಿತ್ತಿಯೊಳಮಾಗಳೆ ಕಿಡಿಸುಗು| ಮತರ್ಕ್ಕು ಗುಣನಿಳಯ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೧೧೨

ಸಂತೋಷದಿಂದ ದಯಾಮಯನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. ೧೦೬. ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಹಿರಿಮದ್ದಿನ
ಬೇರನ್ನೂ ಪವಿತ್ರವಾದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನೂ ಸಮವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಮೊಸರಿನಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ಕಷ್ಟೆಯು
ಹಸಿವಿನಿಂದ ಹಿಡಿದ ವಿಷವು ಉಪಶಮನವಾಗುವುದು. ೧೦೭. ಜಿಗುಳೆಯು ಕಚ್ಚಿ ವಿಷವೇರಲು ಆ
ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಮೊಸರನ್ನು ತೊಡೆಯಲು ಅಥವಾ ಸುಟ್ಟ ಎಳ್ಳ ಕರಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಅದರ ವಿಷ ಆ
ಕೂಡಲೆ ಪರಿಹರ. ೧೦೮. ಕುರುಟಿಗೆ ಅತಿಬಟೆ ನುಗ್ಗಿ ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಹಾಲಿನೊಡನೆ
ಕುಡಿಯಲು ಗರುಡಾದಿ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಮಲಮೂತ್ರದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೦೯. ತುಂಬಿಯು
ಊರಿದೆಡೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಅರಳಿದ ಸಂಪಿಗೆ ಹೂಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಹಿತವೆಂದು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.
೧೧೦. ತುಂಬಿಯೊಂದಿಗ ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಸಂಕಟಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಹೊಸದಾದ ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಭಾವನೆ
ಮಾಡಿ ಹಚ್ಚಲು ಅದರ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೧೧. ಕಣಜ ಕಡಿದೆಡೆಗೆ ಆಕ್ಷಣವೆ ಅದರ ಗೂಡಿನ
ಮಣ್ಣನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ಅದರ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ಕೇಳು ಬುಧಜನಮಿತ್ರಾ. ೧೧೨. ಷಡ್ವಿದು
ಕೀಟಗಳ ವಿಷ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹಾಲು ತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಕುಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಗುಣಶೀಲನಾದ ಮಂಗರಾಜನ

ಜೇನನೋಣವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಉ|| ಭೂನುತಮಪ್ಪ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲನಿಂಗಿತಮಾಗಿ ತೋಭಿಪಾ
ಕಾನನದೊಳ್ ಕರಂ ಮೆಪ್ಪಿವ ತಾಣದ ಕತ್ತರಿಗುಬ್ಬಿ ಗುಳ್ಳಮಂ
ಜಾನಿಸಿ ನೀರೊಳಲ್ಲದೊಡೆ ನಿಂಬೆಯ ಪೊಪ್ಪಳಿಯಿಂದಮಾದೊಡಂ
ಜೇನನೋಣಂಗಳೊಪ್ಪಿದೆಡೆಗಂ ತೊಡೆಯಲ್ಕೆ ವಿಷಂಗಳೋಡುಗುಂ

೧೧೩

ನೋಣದ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕಂ||ಮೇಣಸುಂ ಹೊಮ್ಮುಗುಳುಂ ತ| ತ್ವಣದೊಳ್ಳೆರಸರೆದು ಪೂಸಲಂತದು ಕಿಡುಗುಂ
ನೋಣವೊಪ್ಪಿದ ವಿಷಮೆಲ್ಲಂ| ಗುಣನಿಧಿಯೆಂದೆನಿಪ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೧೧೪

ನಂದ್ಯಾವತದ ಪೂವಂ| ತಂದುಪ್ಪಿ ನೋಣವೊಪ್ಪಿದೆಡೆಗೆ ಪೂಸುಗದಂ ಮೇಣ
ಸಿಂದಂ ನಾಗರದಿಂ ಕರ| ಮೊಂದಲ್ ನೋಣವೊಪ್ಪಿದೆಡೆಗೆ ಹಿತಕರಮಕ್ಕುಂ

೧೧೫

ತುಪ್ಪದೊಳಂ ಬೆರಸುವುದೆಸೆ| ವುಪ್ಪಂ ಸದಗುಪ್ತೆಯೊಡನೆ ಪೂಸುಗೆ ಮೇಣ್ ಬೆಳ
ಲೊಪ್ಪವ ಫಳದೊಡಿಯವಲಿ| ಯೊಪ್ಪಿರಲದುರೆ ಕಿಡಿಸುಗುಂ ನೋಣಂಗಳ ವಿಷಮಂ

೧೧೬

ಸೆಲಂಬೆ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಅರಿಸಿನ ಸುಗಂಧಿ ಶಾಲ್ಮಲಿ| ವೆರಸಿದ ಸಾಸಿವೆಯನಪ್ಪಗಂಧಿಯುಮಂ ತಾ
ನಿರದರೆದುಂಬಿಲದಿಂದಂ| ನಿರುತಂ ಪೂಸಲ್ ಸೆಲಂಬೆಗಳ ವಿಷಮಲಿಗುಂ

೧೧೭

ತಿಲಸಂಯುಕ್ತಮನಾಗಳಿ| ವಿಲಸನ್ನಿಶೆಯಂ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂ ಪೂಸಲೊಡಂ ತಾಂ
ತೊಲಗುಗುಮಂತಾಕ್ಷಣದೊಳ್| ಸೆಲಂಬೆಗಳ ವಿಷಕುಲಂ ವಿವರ್ಜಿತಕುಮತಾ

೧೧೮

ಕಂಬಳಿಹುಲುವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ನಸುಗುನ್ನಿಯ ಕರಿಯಂ ಭಾ| ವಿಸುವುದು ಗೋಮೂತ್ರದಿಂದೆ ಪೂಸುಗೆ ಬಲಿಯಂ
ದೆಸೆಗಿಡುಗುಂ ಕಂಬಳಿಯಿತ್ರಸದ ವಿಷಂ ಬುಧಜನ್ಯಕಮಿತ್ರನ ಮತದಿಂ

೧೧೯

ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೧೩. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲನಿಂಗಿತಮಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಕತ್ತರಿ ಗುಬ್ಬಿ ಗುಳ್ಳವನ್ನು ಹುಡುಕಿತಂದು ನೀರು ಇಲ್ಲವೆ ನಿಂಬೆಹುಳಿಯಿಂದ ಜೇನುನೋಣಗಳು ಊರಿದೆಡೆಗೆ ತೊಡೆಯಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೧೪. ಮೇಣಸು ಹೊಮ್ಮುಗುಳುಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಬೆರಸಿ ಆರೆದು ಹಚ್ಚಲು ನೋಣ ಊರಿದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ಎಂಬುದು ಗುಣನಿಧಿಯಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೧೫. ನಂದಿವಟ್ಟಲ ಹೂವನ್ನು ಮೇಣಸು ನಾಗರಗಳೊಡನೆ ನೋಣವೊಪ್ಪಿದೆಡೆಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದು. ೧೧೬. ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಉಪ್ಪನ್ನು ಬೆರಸಿ ಸದಗುಪ್ತೆಯೊಡನೆ ಇಲ್ಲವೆ ಬೆಳವಲಹಣ್ಣಿನ ತಿರುಳನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ನೋಣಗಳ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೧೭. ಅರಿಸಿನ ಸುಗಂಧಿ ಶಾಲ್ಮಲಿ ಸಾಸಿವೆ ಅಶ್ವಗಂಧಿಗಳನ್ನು ಆರೆದು ಅಂಬಿಲದಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ಸೆಲಂಬೆಗಳ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೧೮. ಎಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಅರಿಸಿನವನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಆಕೂಡಲೆ ಸೆಲಂಬೆಗಳ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೧೯. ನಸುಗುನ್ನಿಯ ಕರಿಯನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಕಂಬಳಿ ಹುಳುವಿನ ವಿಷ ದೆಸೆಗೆಟ್ಟೋಡುತ್ತದೆಂಬುದು ಬುಧಜನಮಿತ್ರನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೨೦. ಹಿರಿಮದ್ದಿನ ಬೇರನ್ನೂ ಅಮೃತವಳ್ಳಿಯನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಅಕ್ಷಣ ಮೋಸಗಾರನೆನಿಸಿರುವ ಕೋಡಹುಳುವಿನ ವಿಷ

ಕೋಡಹುಲುವಿಂಗೆ

ಅಂಗುರದ ಮೂಲದೊಳ್ ತಾಂ! ಸಂಗತಮಪ್ಪಮರ್ದುವಳ್ಳಿಯಂ ಪೂಸಲೊಡಂ
ಪಿಂಗಿಸುಗುಮದಾಕ್ಷಣಾದಿಂ! ಭಂಗುರಮೆನಿಸಿದ್ ಕೋಡಹುಲುವಿನ ವಿಷಮಂ

೧೨೦

ತಗುಣೆ ಮತ್ತು ಇರುವೆಗಳ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಉಗುನಿಯ ಪಾಲಂ ಪೂಸಲ್! ತಗುಣೆಯ ವಿಷಮಲಿಗುಮೆಸೆವ ಜಂಭೀರರಸಂ
ನಿಗದಿತಮುತ್ತರಣೆಯೊಳೊಂ! ದೆ ಗಡಂ ಪೂಸಲ್ಕಿಱುಂಪೆಗಳ ವಿಷಮಲಿಗುಂ

೧೨೧

ಕೆಂಬಿಗ ವಿಷಕ್ಕೆ

ರಾಜಿಪ ಸಮುದ್ರಫಲಮಂ! ಯೋಜಿಸು 'ಕಂಗೊಗನ' ಬೇರುಮಂ ಮಜ್ಜೆಗೆಯಿಂ
ಪೂಜಿತರಿತ್ತೊಡೆ ಕೊಳೆ ನಿ! ವಾಙ್ಮಜಂ ಪೂಸದನೆ ಕೆಂಬಿಗೆಯ ವಿಷಮಲಿಗುಂ

೧೨೨

ಬಚ್ಚಲಪುಲುವಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಬೆಚ್ಚರೆ ದಾಗುಡಿ ಬಚೆಯಂ! ಪಚ್ಚನೆ ನಿರ್ಗಡವುಮೆ^೨ಬಿವಂ ನೀರಿಂದಂ
ಬೆಚ್ಚರದೊಳಿಂಟೆ ಲೇಪಿಸೆ! ಬಚ್ಚಲಪುಲುಗಳ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕೆಡುಗುಂ

೧೨೩

ನೊಂಜು (ಗುಂಗುಲು) ವಿಷಕ್ಕೆ

ಪೊಕ್ಕರೆ ಕಣ್ಣೊಳ್ ನೊಂಜುಂ! ಚೆಕ್ಕನೆ ಬೆಣ್ಣೆಯೊಳೆ ತೇದು ನುಗ್ಗೆಯ ಬೇರಂ
ತಕ್ಕರ್ ಕುಡಲಾಕ್ಷಣದೊಳೆ! ಮಿರ್ಕುಮೆ ಇರದಿರದು ಸುಜನವನಜವನಾರ್ಕಾ

೧೨೪

ನೀರ್ಕಲಸಿರೆದು ವಂಧ್ಯಾ! ಕರ್ಕೋಟಕಿಯಂ ತದಂಗದೊಳ್ ಪೂಸಲೊಡಂ
ತರ್ಕೆಸಲೆಂ ಗುಂಗುಲವಿಷ! ಮಿರ್ಕುಮೆ ವಿಭು ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ

೧೨೫

ಪಲಪುಲುಗಳ ವಿಷಕ್ಕೆ

ದರಿಗಳ ಕೋಷ್ಠಾಗಾರದ! ವರ ಮೃತ್ತಿಕೆಯಂ ಸರಾಗದಿಂ ಪೂಸಲೊಡಂ
ಪರೆಗುಂ ಪೊಲ್ಲದುವೆನಿಸುವ! ಪರಿದಾಡುವ ಪಲವುತೆಪದ ಪುಲುಗಳ ವಿಷಮುಂ

೧೨೬

ನಿವಾರಣೆ. ೧೨೧. ಉಗುನಿಯ ಹಾಲನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ತಗುಣೆಯ ವಿಷವೂ ಉತ್ತರಣೆಯನ್ನು ನಿಂಬೆಯ ರಸದೊಡನೆ ಹಚ್ಚಲು ಇರುವೆಗಳ ವಿಷವೂ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ೧೨೨. ಸೊಗಸಾದ ಸಮುದ್ರಫಲವನ್ನೂ ಕಂಗೊಗನ ಬೇರನ್ನೂ ಮಜ್ಜೆಗೆಯೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಮತ್ತು ಹಚ್ಚಲು ಕೆಂಬಿಗೆಯ ವಿಷನಾಶನಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿದೆ. ೧೨೩. ದಾಗುಡಿ ಬಚೆ ಹಸಿರಾದ ನಿರ್ಗಡವುಗಳನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕೂಡಲೆ ಸೇವಿಸಲು ಹಾಗೂ ಹಚ್ಚಲು ಬಚ್ಚಲಹುಳುಗಳ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೨೪. ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೊಂಜು ಅಥವಾ ಗುಂಗುರು ಹೊಗಲು ನುಗ್ಗೆಯ ಬೇರನ್ನು ಬೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ತೇದು ಹಚ್ಚಲು ಆ ಕ್ಷಣವೆ ಅದು ನಿವಾರಣೆ, ಕೇಳು ಸುಜನವನಜವನಾರ್ಕಾ. ೧೨೫ ಬಂಜೆ ಕರ್ಕೋಟಕಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಗುಂಗುರ ವಿಷವಿಧಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ. ೧೨೬. ದರಿಗಳಲ್ಲಿನ ಕೂಜದ ಗೂಡಿನ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಕೆಟ್ಟವೆನ್ನಿಸುವ ಹರಿದಾಡುವ ಹಲವು ತೆರದ ಹುಳುಗಳ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೨೭. ಹಾನಿಕಾರಕ ಹುಳು ಕಡಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿದರೆ ಸಾಕು ಅದರ ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಕೇಳು ರೋಹಣಾಚಲಸದೃಶಾ. ೧೨೮. ಉತ್ತಮ ಕಳಮಾಕ್ಷತೆ ಸಿವನ್ನಿ ನಿಂಬಬೀಜ ಕುಟಜ ಸಿರೀಷಗಳನ್ನು

ಪೊಲ್ಲುವೆನಿಸುವ ಪುಲು ಕಡಿ! ದಲ್ಲಿಯ ನವನೀತ ಮಾತ್ರಮಂ ಪೂಸಲೊಡಂ
ನಿಲ್ಲದ ಪರೆಗುಂ ತದ್ವಿಷ! ಮೆಲ್ಲು ಗುಣರತ್ನರೋಹಣಾಚಲಸದೃಶಾ ೧೨೭

ಮನುಷ್ಯರ ಹಲ್ಲೆ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಸನ್ನುತ 'ಕಳಮಾಕ್ಷತ' ಸೀ! ವನ್ನೊಮೊಳಂ ನಿಂಬಬೀಜ ಕುಟಜ ಸಿರೀಷಂ
ಭನ್ನಮೆನಲೆರೆದು ಪೂಸಲ್! ಬಿನ್ನೂಮೇಂ ಮನುಜದಶನದತಿ ವಿಷಮುಟಿಗುಂ ೧೨೮

ಬೇವಿನ ಬನ್ನಿಯ ಬೀಜಮ! ನಾವಿಲ ಸದ್ವಟಫಲಂಗಳಂ ಜಲದಿಂದಂ
ಕೋವಿದರೀಂಟಿಸೆ ಪೂಸಲ್! ಭಾವಿಸಲಟಿಗುಂ ಮನುಷ್ಯದಂತ ವಿಷೋಗ್ರಂ ೧೨೯

ಉಗುನಿಯ ಪಾಲ್ ಮಡುವಾಗಲ್! ಸುಗಂಧಿ ವರಪುತ್ರಜೀವಿಯೆಂಬಿನೊಡಲೊಳ್
ಪುಗೆ ಕುಡಿಸೆ ನರಂ ಕೋಪದೊ! ಕಗಿದುಗ್ರದ ದಂತವಿಷಮದಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ ೧೩೦

ಮನುಷ್ಯರ ಉಗುರಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಕೊಕಿ ನಖಾನಖಿಯಿಂದಾ! ಕ್ಷಣ ರೌದ್ರದೊಳಾದ ನಖದ ಘಾಯದ ವಿಷಮಂ
ಕ್ಷಣದೊಳಮುಟಿಗುಂ ಪೂಸಲ್! ಮೋಸುಮನರೆದುಗುನೆಯೆಸೆವ ಪಾಲಿಂದೆ ವಲಂ ೧೩೧

ಸರ್ವ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಂಗಳೆ

ಗೋವಿನ ತುಪ್ಪದೊಳಂ ತಾಂ! ಭಾವಿಸಿ ಕುಡಿಸಲ್ಯೆ ಮೇಘನಾದಿಯ ಬೇರಂ
ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮದಾವಾವ ವಿಷಂಗಳಾದೊಡಂ ಪಟಿಪಡುಗುಂ ೧೩೨

ಕೀಟಕ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಬಜೆಯತಿಬಜೆ ಯೆರಡರಿಸಿನ! ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ ಹಿಂಗು ಸೈಂಧವಂ ತ್ರಿಕುಟಕಮಂ
ನಿಜಮೊಂದಲರೆದು ಪೂಸಲ್! ಸೃಜಿಸಿದ ಕೀಟಕದ ವಿಷಮದೆಲ್ಲ ಕಿಡುಗುಂ ೧೩೩

ಸರ್ವ ಕೀಟಕ ವಿಷಕ್ಕೆ

ಅಗರುಂ ಬೋಲಂ ವಿಳಂಗಂ! ತಗರಾಕ್ಷಂ ಕುಡುಗೆ ಕುಂಕುಮಂ ಸಜ್ಜರಸಂ
ಮಿಗೆ ಚಾತುರ್ಜಾತಕ ಮಾಂಟಿಗಳೆಂಬಿವು ಕಳೆಗುಮಖಿಳ ಕೀಟಕವಿಷಮಂ ೧೩೪

ಸಣ್ಣನಾಗಿ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಮನುಷ್ಯನ ಹಲ್ಲುಗಳ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೧೨೯. ಬೇವು ಮತ್ತು ಬನ್ನಿ ಬೀಜಗಳನ್ನೂ ಅವಿಲ ಮತ್ತು ವಟಫಲಗಳನ್ನೂ ನೀರಿನಿಂದರೆದು ಕುಡಿಸಲು ಹಚ್ಚಲು ಮಾನವದಂತದ ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೧೩೦. ಉಗುನಿಯ ಹಾಲು ಮಡುವಾಗಲು ಸುಗಂಧಿ ಪುತ್ರಜೀವಿ ಎಂಬಿವನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಕೋಪದಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಮನುಷ್ಯನ ಹಲ್ಲಿನ ವಿಷ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ೧೩೧. ಜಗಳದಲ್ಲಿ ನಖಾನಖಿಯಿಂದಾದ ಉಗುರಿನ ಘಾಯದ ವಿಷವು ಮೋಸನ್ನು ಅರೆದು ಉಗುನಿಯ ಹಾಲಿನಿಂದ ಹಚ್ಚಲು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಿವಾರಣೆ. ೧೩೨. ಮೇಘನಾದಿಯ ಬೇರನ್ನು ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಕುಡಿಸಲು ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಗಳಾವುವಾದರೂ ನಾಶವಾಗುವುವು. ೧೩೩. ಬಜೆ ಅತಿಬಜೆ ಎರಡರಿಸಿನ ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ ಹಿಂಗು ಸೈಂಧವ ತ್ರಿಕುಟಕಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಕೀಟಕದಿಂದಾದ ವಿಷವೆಲ್ಲ ನಿವಾರಣೆ. ೧೩೪. ಅಗರು ಬೋಲ ವಿಳಂಗ ತಗರ ಅಕ್ಷಣ ಕುಂಕುಮ ಸಜ್ಜರಸ ಚಾತುರ್ಜಾತಕ ಜಟಾಮಾಂಟಿಗಳೆಂಬಿವು

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನೇ|| ದೇವದಾಳಿ ವಚೋದ್ರವಾರುಣಿ ಕೋಷ್ಠವರ್ಕ ಸುಪತ್ರಮುಂ
ಬೇವು ಕನ್ನಕುಮಾರಿಯೀಶ್ವರಿ ಬೊಮ್ಮದಂಡೆ 'ನಿತಾ'ಯುತಂ
ಭಾವಸಂಯುತಮಾಗೆ ವಾಕುಚಿಮಿಶ್ರಿತಂ ಮಡುವಾಗಲುಂ
ಸೇವಿಸಿಂತಿವನಾಜ್ಯದಿಂ ಕಳೆಗುಂ ಸಮಸ್ತ ವಿಷಂಗಳಂ

೧೩೫

ಕಂ||ಸಾಲದೆ ಪಾಲ್ಕನ್ನೆದಲಿ ಪಾಲೊಂದನೆ ಪೂಸಲದುವೆ ಕೀಟಕ ವಿಷಮಂ
ಸೋಲಿಸುಗುಂ ಮೇಣ್ ತುಳಸಿಯನಾಲೋಚಿಸಲೇಕೆ ಕುಡಿಸೆ ತಂಡುಲಜಲದಿಂ

೧೩೬

ಒಪ್ಪವ ಪಟ್ಟಿಯ ಪರಳಂ| ಕಪ್ಪಾಗಿರೆ ಕರಿದು ಕರಿಯನೊಂದಿಸಿ ಬಟಿಯಂ
ತುಪ್ಪದೊಳಂ ತೊಡೆಯುತ್ತಿರಲಿ| ಲಿಪ್ಪದೆ ಕೀಟಕವಿಷಂ ವಿದ್ಯಾಭರಣಾ

೧೩೭

ಗಿರಿಕನ್ನೆಯ ಸೀವನ್ನೆಯಂರಡುಂ ಗುಳ್ಳಂಗಳೆಸೆವಪಾಮಾರ್ಗದ ಬೇ
ವೇರಸಿದ ನೀಲಿಯುಮೊಂದಾ| ಗಿರೆ 'ಸುಸೇವಕೋಲೆ' ಮೇಘನಾದಿ ಸಮೇತಂ

೧೩೮

ಪರಿಮರ್ದಿಸಿ ಕೈಪೆಯನಿ| ಪ್ರವೇಶಿಯ ಸೋರೆಯ ಕಾಯ ರಸದಿಂ ಶೃಂಗಾಂ
ತರದೊಳ್ ತಿಂಬಿ ಬಟಿಕ್ಕಂ| ತಿರೆ ಲೇಪಿಸೆ ಕುಡಿಸಲೊಡನೆ ನಸ್ಯಂಗೆಯ್ಯಲ್

೧೩೯

ಅಷ್ಟಕುಲ ಸರ್ಪ ಕೀಟಕ| ದುಷ್ಟಮಹಾಮಂಡಲೋಗ್ರ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ
ದುಷ್ಟಗ್ರಹ ಪೀಡೆಗಳುಮ| ರಿಷ್ಟಗಳ್ ಕಿಡುಗುಮದಲಿ ನನುಪಮ ಯೋಗಂ

೧೪೦

ಅಂಕೋಲ ಚವ್ಯ ಮರಿಚಂ| ಕುಂಕುಮ ಚಂದನ ರಸಾಂಜನಂ ಕ್ರಿಮಿಹಂ ತಾಂ
ಟಂಕಣಮಭಯಾಭಿವ್ರಮಿ| ವಂ ಕುಡಿಸಲೊಡಲಿಗುಮಖಿಳಜಂಗಮವಿಷಮುಂ

೧೪೧

ಸರ್ವ ಜಂಗಮ ವಿಷಕೈ

ಎರಡರಿಸಿನಮುಂ ಪಿಪ್ಪಲಿ| ವೆರಸಿ ರಸಾಂಜನಮಿವೆಯ್ನೆ ಪಾನದೊಳಂ ತಾಂ
ಪರಿಕಿಸೆ ಚರಜೀವ ವಿಷೋ| ತ್ಕರಮಂ ಕಳೆಗುಂ ಸಮಸ್ತ ವಿದ್ಯಾನಿಳಯಾ

೧೪೨

ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಕೀಟಕವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತವೆ. ೧೩೫. ದೇವದಾಳಿ ಬಜೆ ಇಂದ್ರವಾರುಣಿ ಕೋಷ್ಠ ಎಕ್ಕದೆಲೆ ಬೇವು ಕನ್ನಕುಮಾರಿ ಈಶ್ವರಿ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡೆ ಅರಿಸಿನ ಬಾವುಚಿ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ತುಪ್ಪದಿಂದ ಸೇವಿಸಲು ಎಲ್ಲ ವಿಷಗಳೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ೧೩೬ ಐದು ಹಾಲು ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದರ ಹಾಲನ್ನು ಹಚ್ಚಿದರೆ ಸಾಕು ಅಥವಾ ತುಳಸಿಯ ರಸವನ್ನು ಅಕ್ಕಿಚೆಚ್ಚಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಿದರೆ ಕೀಟಕವಿಷ ಪರಿಹರ ೧೩೭. ಹತ್ತಿಯ ಬೀಜವನ್ನು ಕಪ್ಪಾಗುವಂತೆ ಕರಿದು ಕರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಿರಲು ಕೀಟವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ಕೇಳು ವಿದ್ಯಾಭರಣಾ. ೧೩೮. ಗಿರಿಕನ್ನೆ ಸಿವನ್ನೆ ಎರಡು ಗುಳ್ಳೆ ಉತ್ತರಣೆ ಬೇರು ನೀಲಿ ಅಂಕೋಲ ಮೇಘನಾದಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ೧೩೯. ಕಹಿಹೀರೆಯ ಸೋರೆಯ ಕಾಯ ರಸದಿಂದ ಮರ್ದಿಸಿ ಕೊಂಬಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಬಳಕೆ ಲೇಪಿಸಲು ಕುಡಿಸಲು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ೧೪೦. ಎಂಟು ಕುಲದ ಸರ್ಪ ಕೀಟಕ ಮಹಾಮಂಡಲಗಳ ತೀವ್ರವಾದ ಉಗ್ರವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲದೆ ದುಷ್ಟ ಗ್ರಹಪೀಡೆಗಳಿಂದಾಗುವ ತೊಂದರೆ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೧೪೧. ಅಂಕೋಲ ಚವ್ಯ ಮೆಣಸು ಕುಂಕುಮ ಚಂದನ ರಸಾಂಜನ ಕ್ರಿಮಿಹಂ (ಅರಗು) ಟಂಕಣ ಅಭಯಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕುಡಿಸಲು ಅಖಿಲ ಜಂಗಮವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೪೨. ಎರಡರಿಸಿನ ಪಿಪ್ಪಲಿ ರಸಾಂಜನಗಳನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಜಂಗಮವಿಷ ಪರಿಹರ, ಕೇಳು ಸಮಸ್ತ ವಿದ್ಯಾನಿಳಯಾ.

ತಗರಂ ಚಾತುರ್ಜಾತಕ! ಮಗುರಂಕೋಲ ಕುಸುಂಬೆ ಮಧುಕಂ ಬೋಲಂ
ಸೋಗಯಿಸು ಸಜ್ಜರಸಾರುಣಾ! ಮಗಣಿತ ವಿಷಮಲಿಗುಮಿಂತಿಮಂ 'ಪೂಸ'ಲೋಡಂ ೧೪೩

'ಕಾರಸಿ' ಅಂಚಿಗೆ ಬಿಲ್ಲದ! ಬೇರೀಶ್ವರಿ ಹತ್ತರಿಕ್ಕೆ ಕರಪರ್ಣೆಯಿಮಂ
ನೀರಿಂ ಕುಡಿಯಿಸೆ ನಸ್ಯದೋ! ಕಾರಾನುಂ ಪೂಸಲಖಿಳ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ ೧೪೪

ಸುರಸಿಯ ಬೇರ್ ನಿಶಿ ವಾಕುಚಿ! ಮರದರಿಸಿನ¹ಮೆಳ್ಳು²ಸರ್ಪಪಂ ಬೇವಿನ ಬಿ
ತ್ತಿರಲಿಂತೆಲ್ಲಮಂ ಕೂ! ಡಿರೆ ಲೇಪಿಸೆ ಸರ್ಪವಿಷಮದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಮಲಿಗುಂ ೧೪೫

ಬೆಳೆಲರಡರ ಬೇರಂ ಮೇಣ್! ಕುಳಿಮಾವು ಸಮುದ್ರದಫಲ ಮಿಲುಮಿಚ್ಚಿಯ ಪ
ಣ್ಣಳಿಯಿಂ ಪಾನಮನಾಗಿಸೆ! ಕಳೆಗುಂ ಜಂಗಮವಿಷಂಗಳಂ ಗುಣನಿಳಯಾ ೧೪೬

ಬೆಳೆದು ನಳನಳಿಸುತಿರ್ಪಾ! ಬೆಲಲೋಪ್ಪವ ಬಂದಣಿಕೆಯುಮಂ ಸಿದ್ಧದಿನಂ
ಗಳೊಳೊಪ್ಪೆ ತಂದು ನಿಂಬೆಯ! ಪುಳಿಯಿಂ ಕುಡಿಸಲ್ ಸಮಸ್ತ ಚರವಿಷಮಲಿಗುಂ ೧೪೭

ಕರಮೆಸೆವಾಚ್ಯಂ ಕಲಿಯುಂ! ನರಮೂತ್ರಂ ವಾರಿಯಿವಲಿಲೋಲೋದೊಂದು ಮ
ತ್ತಿರದೆ ಬಿಸಿಮಾಡಿ ಧಾರೆಯ! ನುರುಮುದದಿಂ ಪಿಡಿಯೆ ವಿಷದ ಶೋಭೆಗಳಲಿಗುಂ ೧೪೮

ಸಿರಿಸದ ಪಂಚಾಂಗಂ ಸಿತ! ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕೆ ನೀಲಿಯಶ್ವಗಂಧಿಗಳೊಂದಾ
ಗಿರಲರೆದು ಪೂಸಲೆಲ್ಲ! ಗರಳಂಗಳ ಬಾಧೆ ಪಿಂಗುಗುಂ ಗುಣನಿಳಯಾ ೧೪೯

ಉ|| ನೀಲಿ ಸುದೇವದಾಳಿ ಗಿರಿಕನ್ಯಕೆಯೀಶ್ವರಿಯಿಂದ್ರವಾರುಣೇ
ಮೂಲ ಸುಗಂಧಿಯೆಕ್ಕೆ ತಗರಂ ಕರಮೋಪ್ಪವ ಕೈಪೇವೀರೆ ತ
ತ್ಕಾಲ³ಹಿತೋತ್ಕ⁴ ಕೈಪೆಸೋರೆಯೆಂಬಿವನೊಪ್ಪಿರೆ ಕೂಡಿ ಪೂಸೆ ನಿ
ಮೂಲಿಸುಗುಂ ಸಮಸ್ತ ಖಳಜಂಗಮಜೀವಿವಿಷಂಗಳು ಬುಧಾ ೧೫೦

೧೪೩. ತಗರ ಚಾತುರ್ಜಾತಕ ಅಗುರು ಅಂಕೋಲ ಕುಸುಂಬೆ ಮಧುಕ ಬೋಳತರ ಸಜ್ಜರಸ ಅರುಣಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಅಸಂಖ್ಯವಾದ ವಿಷಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು. ೧೪೪. ಕಾರಸಿಕೆ ರಂಚಿಗೆ ಬಿಲ್ಲದಬೇರು ಈಶ್ವರಿ ಹತ್ತರಿಕ್ಕೆ ಕರಪರ್ಣೆ-ಇವುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಸಲು, ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು, ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಎಲ್ಲ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ೧೪೫. ಸುರಸಿಯಬೇರು ಅರಿಸಿನ ವಾಕುಚಿ ಮರದರಿಸಿನ ಎಳ್ಳು ಸಾಸಿವೆ ಬೇವಿನಬೀಜ ಇಂತಿವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಲೇಪಿಸಲು ಸರ್ಪವಿಷವು ಆಕೂಡಲೆ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ. ೧೪೬. ಬಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬೇಲಗಳೆರಡರ ಬೇರನ್ನು ಅಥವಾ ಕುಳಿಮಾವು ಸಮುದ್ರದ ಫಲಗಳನ್ನು ನಿಂಬೆಹುಳಿಯೊಡನೆ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು ಜಂಗಮ ವಿಷನಾಶನ. ೧೪೭. ಬೇಲದಮರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ನಳನಳಿಸುವ ಬಂದಣಿಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧದಿನದಲ್ಲಿ ತಂದು ನಿಂಬೆಯ ಹುಳಿಯಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ಸಮಸ್ತ ಜಂಗಮವಿಷ ಪರಿಹರ ೧೪೮. ತುಪ್ಪ ಗಂಜಿ ನರಮೂತ್ರ ವಾರಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ಗಾಯದಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಬಿಡುತ್ತಿರು ವಿಷದಿಂದಾದ ಉತ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ೧೪೯ ಸಿರಿಸದ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ಬಿಳಿಯ ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕೆ ನೀಲಿ ಅಶ್ವಗಂಧಿಗಳೊಡನೆ ಅರೆದು ಹಚ್ಚುವ ವಿಷದ ಬಾಧೆ ನಿವಾರಣೆ. ೧೫೦. ನೀಲಿ ದೇವದಾಳಿ ಗಿರಿಕನ್ಯಕೆ ಈಶ್ವರಿ ಇಂದ್ರವಾರುಣಿಯ ಬೇರು ಸುಗಂಧಿ ಎಕ್ಕೆ ತಗರ ಕಹಿಹೀರೆ ತತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿತವಾದ ಕಹಿಸೋರೆ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ

ಕಂ|| ಬಜೆಯೆರಡುಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯುಂ| ನಿಜಮೆನಿಪ ರಸಾಂಜನಂ ಪ್ರಯುಕ್ತಂ ಪಾನಂ
ತೃಜಿಯಿಸುಗುಂ ಚರವಿಷಮಂ|ಸುಜನ ಮನೋಮಾನಸಾಂತರಾಳ ಮರಾಳಾ

೧೫೧

ಚಂ|| ಅರಿಸಿನ ಕಾಗಿದೊಂಡೆ ಬಜೆ ವಾಕುಚಿ ಕನ್ನಕುಮಾರಿ ಕೋಷ್ಕಮೀ
ಶ್ವರಿ ವರಪುತ್ರಜೀವಿ ಮಡುವಾಗಲುಮಂಗುರು 'ಬೊಮ್ಮದಂಡೆ' ಭಾ
ಸ್ಕರ ಪಿಚುಮಂದಬೀಜ ನುತ ಮಲ್ಲಿಗೆ 'ಯಿಕ್ಕೆಯೆನಿಪ್ಪವೆಲ್ಲಮಂ
ಬೆರಸಿರೆ ದೇವದಾಳಿ ಫೃತಸಂಯುತಮಟ್ಟುದನೋವೆ ತದ್ಭೂತಂ

೧೫೨

ಕಂ|| ಅಂಗವಿಲೇಪನದಿಂ ಪಾಣಾಂಗದೊಳಂ ತಾಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ ಕಳೆಗುಂ ತ
ಜ್ಞಗಮವಿಷಮೆನಿತನಿಂತಂ| ತುಂಗಗುಣಾಭರಣ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ
ವರ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದೊಳ್ ತಾಂಪರಿಸಿ ಪಲತೆಲದೊಳಿಂತು ಜಂಗಮ ವಿಷಮಂ
ಪರಿಹರಿಪೌಷಧ ಮಂತ್ರೋ| ತ್ವರಮಂ ವಿರಚಿಸಿದನಿಂತು ಮಂಗಕವೀಂದ್ರಂ

೧೫೩

೧೫೪

ಮಾಳಿನಿ|| ರುಚಿರಮಣಿ 'ಪಿನದ್ಧಸ್ಥರ್ಣಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥಂ
ವಚನ ನುತ ಸುಧಾಸಾರಾರ್ಪಿತಾಶೇಷ ಭವ್ಯಂ
ಪ್ರಚಲದಮಲ ಶೋಭಾ ಚಾಮರಚ್ಚತೃಚಿಹ್ನಂ
ರಚಿತ ಮಣಿನಿವಾಸಂ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿರ್ಕೆ ನಮ್ಮಂ

೧೫೫

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿದಕಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪರ್ಯಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದ
ಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದಗಂಧ ಗುಣಾನಂದಿತಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾಗಮೋತ್ತಮಗ
ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ಸರ್ವ ಜಂಗಮ ವಿಷ ಚಿಕಿತ್ಸಾಧಿಕಾರಂ

ತ್ರಯೋದಶಂ

ಲೇಖಿಸಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಜಂಗಮಜೀವಿ ವಿಷಗಳೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುವು. ೧೫೧. ಎರಡುಬಜೆ
ಹಿಪ್ಪಲಿ ರಸಾಂಜನಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು ಜಂಗಮವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ಕೇಳು ಸುಜನ
ಮನೋಮಾನಸಾಂತರಾಳಮರಾಳಾ. ೧೫೨. ಅರಿಸಿನ ಕಾಗಿದೊಂಡೆ ಬಜೆ ವಾಕು ಕನ್ನಕುಮಾರಿ
ಕೋಷ್ಕ ಈಶ್ವರಿ ಪುತ್ರಜೀವಿ ಮಡುವಾಗಲು ಅಂಗುರು ಬೊಮ್ಮದಂಡೆ ಭಾಸ್ಕರ ಬೇವಿನಬೀಜ ಮಲ್ಲಿಗೆ
ಎಕ್ಕೆ ದೇವದಾಳಿಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಬಂದ ತುಪ್ಪವನ್ನು ೧೫೩. ಶರೀರಲೇಪನ ಮತ್ತು
ಪಾನ ಮಾಡಿಸಲು ಜಂಗಮವಿಷವೆಷ್ಟಿದೆಯೊ ಅಷ್ಟೂ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ತುಂಗಗುಣಾಭರಣ ಮಂಗರಾಜನ
ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೫೪. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಹಲವು ರೀತಿಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಜಂಗಮ
ವಿಷನಿವಾರಣೆಯ ಔಷಧ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕವಿ ಮಂಗರಾಜನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದನು. ೧೫೫. ಮಣಿಕೀರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನೂ ಸುರ್ಪಾಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಹಿತೋಪದೇಶದಿಂದ ಭವ್ಯನೂ
ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಶೋಭಾಯಮಾನ ಚಾಮರ ಭತ್ತಚಿಹ್ನನೂ ರತ್ನರಂಜಿತನಿವಾಸನೂ
ನಮ್ಮನ್ನ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿರಲಿ.

ಗದ್ಯ : ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತವಾದ
ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ
ಸರ್ವ ಜಂಗಮವಿಷಹರ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿವರಣೆಯೆಂಬ

ಹದಿಮೂರನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

ಚತುರ್ದಶಾಧಿಕಾರಂ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪ್ರಕರಣಂ

ಕಂ|| ಶ್ರೀ ದಿವಿಜವಂದಿತ ಸ್ಯಾ| ದ್ವಾದ ಸುಧಾವನಧಿಗೇಷಗಿ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷದಿಂ
ದಾದ ರುಜಾಚಿಹ್ನಂಗಳ| ನಾದರದಿಂ ತಚ್ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಂ ವಿವರಿಸುವೆಂ

೧

ಮ|| ರಿಪ್ರವರ್ಗಂಗಳಿನಾ ವಿರಕ್ತ ಯುವತೀಸಂದೋಹ ದುರ್ಮೋಹದಿಂ
ಕಪಟೋಪಾಯದೊಳಾದೊಡನ್ನದೊಳೆ ಸತ್ಪಾನಾಂಗದೊಳ್ ಖಾದ್ಯದೊಳ್
ಲಪಿತ ಸ್ವಾದುಸಿತಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಬಹುಧಾ ಲೇಹ್ಯಂಗಳೊಳ್ ಚೂರ್ಣದಿಂ
ದುಪಯುಕ್ತಂ ವಿಷಮಪ್ಪದಂತದಣಿನೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಧಿಯಕ್ಕುಂ ಬುಧಾ

೨

ಕಂ|| ನಾನಾ 'ಜೀವವಿಷಂಗಳ'| ನಾನಾ ಧಾತುಪ್ರಯೋಗ ಪೂಗಾದಿ ಫಲಾ
ಪಾನಪ್ರಯೋಗದಿಂದಂ| ನಾನಾ ನಖಕೇಶದಿಂ ರುಜೋತ್ಕಟಮಕ್ಕುಂ

೩

ಬಿಂಬಾಧರೆಯರ್ ಕೆಲಬರ್| ನಂಬಿಸಿ ಪುರುಷರ್ಕಳಸುವನಾಗಳೆ ತೆಗೆವರ್
ಚುಂಬನದತೆಯೊಳ್ ವಿಷಮಂ| ಕಿಂ ಬಹುನಾ ತೊಡೆದು ಗತ ಮಹಾಪಾತಕಿಯರ್

೪

ಸ್ಮರತಾಪದೊಳಂ ಮಣುಗು| ತ್ರಿರವೇಱ್ಱುಮಗಲ್ಲೊಡೆಂದು ಭೋಜ್ಯದೊಳೆ ತಳೋ
ದರಿಯರ್ ಕಿಂ ಗಹನಂ ಸ್ತ್ರೀ| ಚರಿತಮನಲ್ ಪಲವು ಮರ್ದನಿಕ್ಕುಗುಮದಣಿಂ

೫

೧. ಶ್ರೀದೇವವಂದಿತನೂ ಸ್ಯಾದ್ವಾದವೆಂಬ ಅವ್ಯತಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿಯೂ ಆದವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷದಿಂದಾಗುವ ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನೂ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೨. ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ವಿರಕ್ತನಾದ ಕೆಟ್ಟ ಸ್ತ್ರೀಯರ ದುರ್ಮೋಹದಿಂದ ಕಪಟವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ಅನ್ಯಪಾನಗಳಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿತಿನಿಸುಗಳಲ್ಲಿ ಆಪ್ಯಾಯಮಾನವಾದ ಸಕ್ಕರೆ ತುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಬಹುವಿಧ ಲೇಹ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಚೂರ್ಣದಿಂದಾಗುವ ವಿಷದಿಂದ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾಧಿಗಳೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ೩. ನಾನಾ ವಿಧ ಜೀವಿಗಳ ವಿಷದಿಂದ, ನಾನಾ ವಿಧ ಧಾತುಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಅಡಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಫಲಗಳಿಂದ, ಪಾನದಿಂದ, ಆನೇಕ ವಿಧದ ನಖ ಕೇಶಗಳಿಂದ ರೋಗವು ಉಲ್ಬಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ೪. ಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪುರುಷರನ್ನು ನಂಬಿಸಿ ಮಾಡುವ ಚುಂಬನದಿಂದ ವಿಷಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ಅವರ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ತೆಗೆಯುವರು; ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದೇನು ? ಇವರು ಮಹಾಪಾತಕಿಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ೫. ತಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಕಾಮತಾಪದಿಂದ ಬಳಲಬೇಕಾಗುವುದೆಂದು ಬಗೆಯಾವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಚರಿತೆ ಬಹಳ ಗಹನವಾದುದನ್ನೊಪಂತೆ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ

'ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷವ್ಯಾಪ್ತಲಕ್ಷಣಂ'

ಕೋಪಂ ಶ್ವಾಸಂ ಕಾಸಂ ತಾಪಂ ದಾಹಂ ಕ್ಷಯಂ ಮಹಾಚಿಂತೆ ಮನ
ಸ್ತಾಪಂ ಮಂದಾಗ್ನಿ^೧ ವೃಧಾ^೨ ಲಾಪಂಗಳಿದಕ್ಕುಮೆಂಬರಿಕೆಯೊಳಭಿಜ್ಞರ್ ೬

ಮನದುದ್ದೇಗಂ ದೃಗ್ಗಂ ತ ನಟಾಂಪ್ರಿತಳಂಗಳೊಪ್ಪವಂಗೆಯ್ಯಳ್ ಮು
ನ್ನಿನ ತೆಜನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂ ದನೆ ಕಂಡಿರಲಿಪ್ಪದದಡು^೩ನಾ ಕೃತ್ರಿಮಮಂ ೭

ವಾಂತಿ ಶಿರೋರೋಗ ಮಹಾ ಭ್ರಾಂತಿ ತನೂದ್ಭೂತ ರಕ್ತ ಮೂತ್ರಸ್ತಾಪಂ
ಸ್ತಾಂತಸ್ತಾಪಂ ಶೋಷಂ^೪ ಕಾಂತಾಜನ ಕೃತ್ರಿಮಂಗಳಿಂ ತಲೆದೋರ್ಕುಂ ೮

ಪಿರಿದುಂ ನೀರಲಿಯುಮಾ ಜ್ವರಮುಂ ಸ್ಫೋಟಕವಿಕಾರಮುಂ ಪುಗುಟುಂ ಮ
ತ್ತಿರೆ ಪಲವುಂ ಬೇನೆಗಳುಂ ಪರಕೃತ ಚೇಷ್ಟೆಗಳೆವೆಂದು ಭಾವಿಪ್ಪದಡು^೫ವಂ ೯

ಊಟದೊಳಂ ಶಯನದೊಳಂ ಕೂಟದೊಳಂ ಕೋಟಿತೆಜದೊಳುಗುಲಿವೆಂಡಿರ್
ಚೀಟಿಯರಿ^೬ಕ್ಕುಗುಮದು ತಾಂ ನಾಟಲ್ ತನುವಲಿಯದುಲಿಯದಿಂತಿದಮೋಘಂ ೧೦

ಅದು ಮಂತ್ರತಂತ್ರದಿಂ ಪೋ ಗದೊಡೊಂದೇ ದಿವಸ ಪಕ್ಷ ಮಾಸಾಯನದಿಂ
ದದು ಮೀಟು^೭ದೊಡಂ ವತ್ಸರ ಮದೆನಲ್ ತನ್ಮಜನಂಗದಸುವಂ ತೆಗೆಗುಂ ೧೧

ಭಾವಿಪ್ಪದನಿಂದ್ಯಮೆನಿಸಿದ ದೇವತೆಯರ ಜಲ ಸುಚಂದನಾಕ್ಷತ ಬಹುಪ್ಪ
ಪ್ಪಾವಳಿ ಮೊದಲೆನಿಸುವ ನಾ ನಾ ವಿಧದರ್ಚನೆಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಪ್ಪದಡು^೮ವಂ ೧೨

ದಾನ ಮಹಾಪೂಜೆ ಶುಭಿ ಧ್ಯಾನ ಶುದ್ಧೋಪಯೋಗ ಜಪ ಹೋಮಂ ಸ
ನ್ಮಾನ ಮೋನಮಿವೆಲ್ಲಂ ಮಾನವರಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಂ ಜಿನಿಯಿಸುಗುಂ ೧೩

ಪ್ರಸ್ತುತದ ಶಾಂತಿಕರ್ಮಂ ಶಸ್ತ್ರಮೆನಲ್ ಮಾಲ್ಪುದೊಸೆದು ವಂದನೆಯುಮನ
ಪ್ರಸ್ತುತಮಂ ನೆನೆಯದೆ ದಿವಿ ಜಸ್ತುತನಂ ನೆನೆಯ ಕೃತ್ರಿಮೋಗ್ರಂ ಕಿಡುಗುಂ ೧೪

ಹಲವು ವಿಧ ಮದ್ದನ್ನು ತಿನ್ನಿಸುವರು. ಅದರಿಂದ ೬. ಕೋಪ ಉಬ್ಬಸ ಕೆಮ್ಮು ತಾಪ ದಾಹ ಬಳಲಿಕೆ ಮಹಾಚಿಂತೆ ಮನಸ್ತಾಪ ಅಜೀರ್ಣ ವೃಥಾಲಾಪ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆಂದು ಬಲ್ಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ೭. ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷದಲ್ಲಿ ಮನೋರ್ದೇಗ ಕಣ್ಣು ಹಲ್ಲು ಉಗುರು ಅಂಗಾಲು ಅಂಗೈಗಳು-ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮೊದಲಿನಂತಿ ಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ೮. ವಾಂತಿ ತಲೆನೋವು ಮಹಾಭ್ರಾಂತಿ ಶರೀರದಿಂದ ರಕ್ತ ಮೂತ್ರಸ್ತಾಪ ಮನಃತಾಪ ಬಳಲಿಕೆಗಳು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಗಳಿಂದ ತಲೆದೋರುವುವು. ೯. ಅತಿಯಾದ ಬಾಯಾರಿಕೆ ಜ್ವರ ಊತ ಗುಳ್ಳೆಗಳು, ಹಲವು ವಿಧ ನೋವುಗಳು ಪರಕೃತ ಚೇಷ್ಟೆಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೧೦. ಊಟ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮಲಗುವಲ್ಲಿ ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಒಗೆ ಕೋಟಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ್ರೋಹಿಗಳಾದ ಹೆಂಡಿರು ಮತ್ತು ಚೀಟಿಯರ ವಿಷವನ್ನಿಕ್ಕಲು ಅದರಿಂದ ಶರೀರವಳಿಯದೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅತಿ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ೧೧. ಅದು ಮಂತ್ರತಂತ್ರಗಳಿಂದ ದಿನ ಪಕ್ಷ ಮಾಸ ಆರು ತಿಂಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗದೆ ಮೀರಿ ವರ್ಷವಾದರೆ ಆ ಮಾನವನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತದೆ. ೧೨. ಉನ್ನತವಾದ ದೇವತೆಯರನ್ನು ಜಲ ಗಂಧಾರ್ಕತೆಗಳು ಬಹುವಿಧ ಪುಷ್ಟಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ನಾನಾ ವಿಧದರ್ಚನೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದಂತಹವರು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ೧೩. ದಾನ ಪೂಜೆ ಧ್ಯಾನ ಜಪ ಹೋಮ ಸನ್ಮಾನ ಮೌನ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮಾನವರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸುತ್ತವೆ. ೧೪. ಬಯಸಿದ ಶಾಂತಿಕರ್ಮವು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವಂದನೆ ಮಾಡಿ, ಯಾವ ಬಯಕೆಯನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ದಿವಿಜರಿಂದ ಪೂಜಿತನಾದವನನ್ನು ನೆನೆಯಲು ಕೃತ್ರಿಮವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು.

1. ಕೌಟಿಲ್ಯದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ವಿವರಿಸಿ ಪೇಳಿದುದಂತೆಂದೊಡೆ (ಗ) 2. ಕ್ರೋಧಾ (ಕ) 3. ಶೋಪಂ (ಖ)

4. ಚಿಟದೊಳಿ (ಘ)

ಮಂತ್ರ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರಾಯ ಸಂಸಾರಚಕ್ರಪ್ರಮನಿದನಾಯ, ದ್ವಾದಶ
ಗಣಾಪತ್ಯಾ ಪರಿವೇಷ್ಟಿತಾಯ, ಸಮಸ್ತ ಲಕ್ಷಣ ಸಂಪೂರ್ಣಾಯ, ಅಷ್ಟವಿಧ ಕರ್ಮ ನಿರ್ಮೂಲನಾಯರಿ,
ರು ತುರು ಮೂ(ಷ್ಠ)ತಿ ಗರಿ ತುರು ಕಟು^೧ವೇಣಿ^೨ ತಿರಿ ಸಿರಿ ಆವೇಶಯ, ಶೀಘ್ರಂ, ^೩ಘಂ ಬಂಧ^೩
ಪರವಿದ್ಯಾಚ್ಛೇದಿನಿ ಸರ್ವರೋಗವಿನಾಶಿನಿ ಅಮೃತ್ಪ್ರಿಯೆ ಕೂಷ್ಮಾಂಡಿನಿ ರಕ್ತಪ್ರಿಯೆ ಅವತರ.
ಓಂ ಹ್ರಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೂಂ ಹ್ರೌಂ ಹ್ರಃ ಅಸಿ ಅವು (ಘಟ್) ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಮುನಿಮತವಿದಾಮೃತಕೂಷ್ಮಾಂಡಿನಿಯೋಪ್ಪವ ಮಂತ್ರಮಿದುವೆ ಸಕಳ ವಿಧಾನ
ಕೃನುವಿಸೆ ಪರವಿದ್ಯಾಚ್ಛೇದಿನಿ ದನಮಂ ಮಾಯುಂ ಪ್ರಶಸ್ತಮೆಲ್ಲೆಡೆಗಂ

೧೫

ಮಂತ್ರ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಚಂಡೋಗ್ರಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥನಾಥಾಯ ಸಕಳ ಕ್ಷುದ್ರೋಪದ್ರವ ನಿರ್ಣಾಶನಾಯ
ಓಂ, ಐಂ, (ಶ್ರೀಂ) ಹ್ರೀಂ, ಕ್ಲೀಂ ಕಲಿಕುಂಡ ದಂಡ ಸ್ವಾಮಿನ್ ದೇವದತ್ತ ಕೃತಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಯಂತ್ರ
ಪರವಿದ್ಯಾಚ್ಛೇದನಂ ಕುರು ರ ರ ರ ರ ರ ರ ರ ರ ರ ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಪರವಿದ್ಯಾಂ ಛಿಂ(ದ್ರಿ)ದ,
ಆತ್ಮವಿದ್ಯಾಂ ರಕ್ತ ಕಲಿಕುಂಡ ದಂಡಸ್ವಾಮಿನ್ ನಮಃ ರ ರ ರ, ಶ್ರೀಂ

ಕಂ|| ಈ ಮಂತ್ರಮನಿಸೆವಾ ಜಿನಿ ನಾಮಾಕ್ಷರದೊಡನೆ ಜಪಿಸಲೆಲ್ಲಾ ಕರ್ಮ
ಸ್ವೋಮಪ್ರಯೋಗದಿಂ ತಿ ತ್ನಾಮರ್ಘದೊಳಿಕ್ಕುಗುತ್ತಮೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ

೧೬

ಮಂತ್ರ: ಓಂ ರಕ್ತಜಟಾ ಓಂ ರಕ್ತಭಾಗೇ ಓಂ ರಕ್ತಡಂಬರಿ ಕಾರ್ಯಾಕಪ್ಪೆ ಜಯವೇದ ವಿಘ್ನೇನಕರಿ
ಉಲೂಪಿ (ರಲಾಟಿ) ವೇದಘಟಿ ಮಾರವಿಘ್ನಾವೇ ಸಿದ್ಧಿ ಶ್ರೀಗುರುಪಯಾಪಾಣಿ

4-ನದು ಯಂತ್ರಂ

ಕಂ|| ಎಂಬೇ ಮಂತ್ರಮನೋದು| ತ್ತಂಬುಜಸಖಿನುದಯದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕುಡಿತೆಯುಮಂ

ಕೊಂಬುದು ಜಲಮಂ ಮೂಮೆಯ| ದುಂ ಬಾಜಿ(ಚಿ)ಸೆ ಪರರ ವಿದ್ಯೆಯಂ ಭೇದಿಸುಗುಂ

೧೭

ಮಂತ್ರ - ಓಂ ಪರವಿದ್ಯಾಚ್ಛೇದನ ಮಂತ್ರಸ್ಯ, ಸುದರ್ಶನ ಋಷಿಃ, (ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುದೇವತಾ),
(ತೃ) ಶ್ರೀಘ್ರ(ಪು)ಪ್ ಭಂಡಾ, ಓಂ ಬೀಜಂ, ಸ್ವಾಹಾ ಶಕ್ತಿರಿತಿ ಕೀಲಕಂ, ಪರವಿದ್ಯಾಚ್ಛೇದನಾರ್ಥೇ
(ಜಪೇ) ವಿನಿಯೋಗೇ, ದೈತ್ಯದಾನವವಿಧ್ವಂಸನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ, ^೧ಚೋರಾರಿ^೨
(ಮಾಯಾ) ನಿರ್ಧೂಮಾವರಾರಿ ಶಿರಸೇಸ್ವಾಹಾ ಅತ್ಯಂತ ರೌದ್ರರೂಪಾಯ ಶಿಖಾಯೈ ಪೌಷಟ್,
ಕಾಲವೃತ್ಯು ನಿರ್ನಾಶನಾಯ ಕವಚಾಯ ಹೂಂ ಸಮಸ್ತ ಲೋಕಾನುಗ್ರಹಕಾರಕಾಯ ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ
ಪೌಷಟ್, ಹೂಂಘಟ್, ಅಸ್ತಾಯ ಘಟ್, ಓಂ ಸುದರ್ಶನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ,

ಮಂತ್ರ : ಮೇಲಿನಂತೆ

೧೫. ಮುನಿಸಮೃತ್ತಾದ ಈ ಆಮೃತಕೂಷ್ಮಾಂಡಿನೀಮಂತ್ರವನ್ನು ಕ್ರಮವರಿತು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ಪರವಿದ್ಯೆಯನ್ನು
ನಾಶಮಾಡಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೬. ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಜಿನಾಮಾಕ್ಷರದೊಡನೆ ಜಪಿಸುವುದರಿಂದ ಕರ್ಮಸ್ವೋಮ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಸ್ವಾಮರ್ಘ್ಯದಿಂದ
ಎಲ್ಲವೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೭. ಎಂಬ ಈ ಮೇಲಣ ಮಂತ್ರವನ್ನು
ಓದುತ್ತ ಸೂರ್ಯೋದಯಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೂರು ಕುಡಿತೆ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೂರು ಸಲ

1. (ಪ) ಯಕ್ಷ (ಅ) 2. ಮೇಣಾ (ಶ್ರ) 3. (ಪೂಂ) (ಘಟ್) (ಅ) 4. X (ಶ್ರ) 5. ಪ್ರತ್ಯಾಪ್ರತ್ಯ
ಚೋರಾರಿ (ಕ) 6. ರಾಯ (ಗ)

ದಗ(ಹ) ಸರ್ವಭೂತ ಭಯಂಕರ ರ, ಭಿಂದ, ಭಿಂದ, ಮುಹ, ಭೂತಾನ್ ತ್ರಾಸಯ(ರಿ)
ಪರವಿದ್ಯಾಚ್ಛೇದನಾಯ 'ರ-ಠ' ಹೂಂ ಘಟಾ ಸ್ವಾಹಾ.

ಕಂ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸಾಸಿರ! ಹೋಮಂ ತತ್ಪ್ರಮಿತದರ್ಘ್ಯಮುಂ ಲಕ್ಷಜಮಂ
ತಾಮಾಗಲ್ ಪರವಿದ್ಯಾ! ನಾಮಚ್ಛೇದನಮಿದಲ್ಲಿ ಶತಭೋಜನದಿಂ

೧೮

ದ್ರಾವಿಡಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರಾಯ, ವಜ್ರರೂಪಾಯ ಅರ್ಹಧ್ವಜಾಧಿಕಾರಾಯ
ಅಪಾರಜಿತ, ಕಲ್ಪಣ ಇಲ(ಲ್ಪ)ಲ್ಪದ ವಿಕಲ್ಪಕ ಯಕ್ಷಂ ಪೊಲೈಱೀಱಿ ಪೊತ್ತಂದೆಪ್ಪವಿಪ್ಪುಪ್ಪಾನ್, (ಪ್ರಾಪ್ಪಾನ್)
ತಿರಿ, ತಿಪ್ಪ, ಪಚ್ಚು (ಪ)ದುಕ್ಕಪ್ಪ ನಮೋವಾ ಯೆನಿತ್ತು ಪಟ್ಟಿನಿಲಲ್ಲಿ ದಕ್ಕ ಕಾಟ್ಟುಚ್ಚಿರ್ಪರ್ಗನ್ ಕೈಕೌತಾನ್
ಓರಾನ ತವಳು ವನಪ್ಪ ಟಪ್ಪನಕ್ಕೆ ದಪ್ಪನ ಪೆಟ್ಟುಪನ ಕುತ್ತವನ ಯಿರಿಯವನ ಪುಗೆವನ ಕಳ್ಳರಂ,
ಪಾಂಬುಂ, ಕಡುವಾವಿಲಂ, ಗುಯಿಷ್ಟನೊಟು ಉಂಟದಾನ್ ಶ್ರೇ(ಸೇ)ಯಿಸೆವನಂ ಇಡದಾಪರಿಟ್ಟಿನೋಳುಂ
ಯೆಡೆಯೂರಾರ್ ಸಿಯಸೆಪಲಂ ಕಲ್ಲದು(ಕಲ್ಪಿಡು)ರೆಯಿದು ಪೊಮಿದ(ಡು) ತೆರೆದು ಯೆಲುಂ
ಬಿಡುವರಪ್ಪದು(ಡು), ಚಿ(ಂ)ರತನೆ ಮುದಲೋನ ಕಿನ್ನರ ಕಿಂಪುರುಷ ಗುಡ ಗಂಧರ್ವ ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸಂಗಳಕ್ಕುಂ
ತೊಟ್ಟಿ (ಕುಟ್ಟಿನ್) ನಾ (ಕಾ) ಪು ಇಟ್ಟು ಸಿ(ನಿ)ಱುಪೊ(ಪು)ಗಾರವೆ ಪೊಗುದಾರಾದಡೇವರುನಿ
ನಿ(ವಿ)ಟ್ಟಜನಿಱದೆಱುಗೆ ನಿರದೆ ನಿರದೆಱುಗೆ ಬೊಲ್ಲದೆಱುಗೆ ಪುರುಳಾದೆಱುಗೆ, ಓಂ ಹ್ರೀಂ, ಶ್ರೀಂ,
(ಅರಂ) ಠಂ, ಠಂ, ಅಱಿಸಿ(ಪಿ) ಕುಳಿಱಿವಾಶಿ(ಲಿ)ಕ್ಕ ಸ್ವಾಹಾ - ಈ ಮಂತ್ರ ೧೨೦೦ ಬಾರಿ.

ಮ|| ಕುಶಲಾರ್ಥಂ ಜಿನಪಾರ್ಶ್ವನಾಥನ ಪದಾಬ್ಜದ್ವಂದ್ಯದೊಳ್ ಭಕ್ತಿಯಿಂ

ದ್ವಿಶತಾಧಿಕೃತಸಹಸ್ರಮಂ ಪ್ರಸವಮಂ ಪೇಟಿಕ್ಕಲೀ ಮಂತ್ರಮಂ

'ವಿಶದಂ' ಸಿದ್ಧಿಯನಿಷ್ಠಮಂತದಱಿನೆಲ್ಲಾ ಕರ್ಮದೊಳ್ ಕೂಡೆ ಲ

ಕ್ಷ ಶತೋಗ್ರೋಗ್ರತರಂಗಳಪ್ಪಪರವಿದ್ಯಾಚ್ಛೇದನಂ ಮಾಡುಗುಂ

೧೯

ಕಂ|| ಅಗೇಲೆಯ ಕಾಯ್ದದು ತಾಂ! ಗಣಜಿಲೆಯಂ ಬಿಳಿದೆನಿಪ್ಪದು ಬೆರಸಿರೇಚೆ

ಕ್ಷಣಕೆಯಡಕೆಯನು ತಿನಲಾ! ಕ್ಷಣಮಾ'ಮಾಂತ್ಯ'ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಕ್ಕುಂ ಬಲಿಯಂ

೨೦

ಅಚ್ಚಿತ್ತಿಲದೆಣ್ಣೆಯೊಳ್ ನೀಂ! ಬೆಚ್ಚದವೋಲ್ ಬರೆದು ಯಂತ್ರಮಂ ಮೂಮೆಯದುಂ

ಬೆಚ್ಚದದಿಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಕೊಂ! ಡೊಚ್ಚತದಿಂ ಪೀರ್ದು ಬಲಿಯುಮಂತೆಳನೀರೊಳ್

೨೧

ಬೆರಸುಗೆ ಜಂಬೀರದ ಫಲ! ವೆರಡರ ರಸಮಂ ಸಮಂತ್ರಕಂ ಕುಡಿಸೆ ಖಳರ್

ಬೆರಸಿಕ್ಕಿದ ಕೆಯ್ಯಸಕಂ! ಪರಿಪಡುಗುಂ ಪಸಿಯ ಗರ್ವಗಿನಂತದು ಬೀಳ್ಗುಂ

೨೨

ಉಚ್ಚರಿಸಲು ಪರವಿದ್ಯೆಯು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೮. ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ
ಸಾವಿರ ಹೋಮ, ಅದಕ್ಕಾಗುವ ತುಪ್ಪ ಲಕ್ಷ ಜಪಗಳಾಗಲು ಶತಭೋಜನದಿಂದ ಪರವಿದ್ಯೆ ನಾಶವಾಗುವುದು.

ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೯ ಸದಾ ಕ್ಷೇಮವನ್ನೇ ಬಯಸುವ ಪಾರ್ಶ್ವಜಿನನಾಥನ ಎರಡು ಪಾದಹುಮಳಗಳಲ್ಲಿ
ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ೧೨೦೦ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಈ ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಲು ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.
ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನೂರು ಲಕ್ಷ ಉಗ್ರೋಗ್ರತರ ಅಪರವಿದ್ಯೆಯು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

೨೦. ಐದು ಅಗೇಲೆಕಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಬಿಳಿಯ ಗಣಜಿಲೆಯನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕಣಕೆಯಡಕೆಯನ್ನೂ ಬೆರಸಿ ತಿನ್ನಲು
ಅಕ್ಷಣವೇ ಅಮಸಹಿತವಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ; ಅನಂತರ ೨೧. ಅಚ್ಚಿತ್ತಿನ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ದೃಢ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ
ಯಂತ್ರವನ್ನ ಬರೆದು ಮೂರು ಸಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಎಳನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿದು
೨೨. ಎರಡು ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ರಸವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾಗಿ ಕುಡಿಸಲು ನೀಚರು ಇಕ್ಕಿದ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಚೌ(ತಾ)ದರ್ಯ ಭೈರದಿಯಾ ಬಿಂದು ಪಾಯಾ(ಪುಡಿಯಾ) ಪುಡಿಜಕ್ಕು (ಲಾಪುಡಿ) ಅಸುನಿ(ಣಿ)ಯಾ ರಕಿತತ್ತನಿ ಮೋಹಿನೀತಕ್ತನಿ ಪಾಂಚುದಿವೆ ಪೆರಾಯ ಸಮುದ್ರಪ್ರಣೆ ಆಣೆ ಬಾಲೋ ಕೌಡಿಯಾ ಗದ ಗಡುಗ ಜ(ಗಿ)ಂತುಮ(ಮಾ)ಗರಿರೆಮಾಸ ಚರುದಿ ಇಂದ್ರಚೋರಬರುಟಿ ಮಿಯಾಕಿಯಾ ರೇವಂತು ದೋಯಾ ಪಡಲೆಯಾ ಅಕ್ಕೂರಾ ಕುತುರ ಕುತೋಕೆಣೆಗಾವ(ವಾ)ರಾಸಿರ ಕುಕೋ(ಲೋ)ಕೆಣೆ, ಗಾವಾ ದಾ(ರಾ)ಸಿರ ಕುತೋಕೆಣೆ, ಬಿಜಾ ಗೊದಿಟ್ಟು ಬಾಂ(ದ) ಬವಮೊಟಿ ಆಜುಗುರುರಾ ಗ(ಸಿ)ಜಸಿದ್ದಿ ಗರುಡಸಿಲ್ಲಟ(ಪ್ರಾ)ಕ್ಕುಲೆ ನಾಯಂದೆ ಪಕ್ಕಾಲೆ ತಾರೆ ಸದು(ಮ)ಗು(ಂ)ರುಂಚಿಸಿದ್ದಿ. ಹನುಮಂತ ವೀರಗೆ ವಿದ್ಯಾಧರಾ ಅತ್ತಿನ ಹರಿಣೆ ವಿರಬಲಿಯ ಕೊಡಿರಗಂ ಬಿಳಗಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟತುಮೆ ಸೂಂ ಚಿ(ತ್ರಿ)ಭುವನಿದುಕು ನಿವಾಸಂ ಚಿನಿನಾಉದೆಸು ಹನುಮಂತವೀರಹಾಡೆ ರುಷಲಿ(ರಿ)ಯಾ ದೂರಾಕೆಳಾ ಸಾಸಿರ ತೊಡೆಬಾರ ಸಂಕರ ತೊಡೆ ವತಿಳಾತೊಡೆ ನಾಗಹಾಳಿಂಗರಿ ನಾ(ರೊ) ಉದೆ ಸುತೆ ಪೋರಾಸಿ ಅವತ್ಯ ಮೋಹಿನಿ ಶ್ರೀಗುರುಪ್ರಸಾದ -

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರ(ದಿ)ಂಗಳಂ ಮೂಱುಸೂಟಿಣ್ಣೆಯಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಕುಡೆ ಕೆಯ್ಯಕ್ಕಂ ಮಾಣ್ಣಂ 'ಸಾವೆ ಓಗದ,' ಅಕ್ಕ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಪಕ್ಕ - ಹೀಗೆ ಮೂಱು ದಿನಂ ಮಾಡುವುದು ಬಲಿಯಂ

ಕಂ|| ಮಡುವಾಗಲ್ ಗಣಬೆಲೆಗಳಿ ಕಡಸಿಗೆ ಘನನಾದಿವುಲಿಗನೆಲೆ ಮೂಕೊಳತಿಯ

ಗಿಡುವಿನ ಪತ್ರಂಗಳಿವಂ! ಕುಡಿಸುಗೆ ಕೆಯ್ಯಕ್ಕದಂಗೆ ನಿಂಬೆಯ ಪುಳಿಯಂ

೨೩

ವ|| ಅದಲಿಂದೆ ಕೆಯ್ಯಕ್ಕಂ ಕಿಡುಗುಂ, ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ

ಕಂ|| ಉದಕವನೆ ತೀವಿ ಮೃದ್ವಾಂಡದೊಳೊಂದಿರುಳಿರೆ ಬಲಿಕ್ಕೆ ರೋಗಿಯ ಕೈಯಿ

ಟ್ಟುದಯದೊಳದಲೊಳ್ ಮಂತ್ರಿಸು! ವುದು ಶರದಂಡದೊಳೆ ಸುರಗಿಯಂ ತಟ್ಟಿರಮಂ

೨೪

ವ|| ಇಲಿಯೆ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು

ಮಂತ್ರಂ-ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ರುದ್ರಾಯ ರಕ್ತ ಶಂಬರಾಯ ಖುಖುಂದನ ಕೋ(೯)ರುದ್ರತತೇನ ಸರವಿಷ, ಪ್ರವಿಷ ಆಕ್ರಮಮರ ಭಂಜನಾರಯ ಧರಾಂ ವಿಷಜಾಯ ಭೂಮ್ಯಾಂಗೈ ಹಿಂ ಪ್ರವಿಶತು ಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಾಚ್ಛಾಮಂತ್ರಂ ವೃಷ್ಟಪ್ರತ್ಯಯಂ ಸಾಧ್ಯಮಸ್ತಕಮಂ ಮುಟ್ಟಿ ಇಲಿಯೆ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು

ಕಂ|| ಯುಕ್ತಮೆನೆ ಹಸ್ತಮಂ ಪೂ! ಪೋಕ್ತ ಜಲಾಂತಸ್ಥಮಾಗೆ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಮೂಮೆ ಸ

ದುಕ್ತಂ ಜಲಭಾಂಡದೊಳಂ! ವೃಕ್ತಂ ವಿಷಮಿಲಿದು ತೋರ್ಕುಮೇಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ

೨೫

ಕೆಯ್ಯಕ್ಕವು ನಾಶವಾಗಿ ಹಸಿಯ ಗಜ್ಜುಗದಂತೆ ಹೊರಬೀಳುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮೂರು ಬಾರಿ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿ ಕೊಡಲು ಕೆಯ್ಯಕ್ಕಂ ನಿವಾರಣೆ, ಸಾವೆಅನ್ನ ಹಸುವಿನ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಪಕ್ಕ, ಹೀಗೆ ಮೂರು ದಿನ ಮಾಡಬೇಕು, ಬಳಿಕ ೨೩. ಮಡುವಾಗಲು ಗಣಬೆಲೆ ಕಡಸಿಗೆ ಘನನಾದಿ ಉಲಿಗನೆಲೆ ಮೂಕೊರತಿಯ ಗಿಡುವಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನು ನಿಂಬೆಯಹುಳಿಯಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ಕೆಯ್ಯಕ್ಕ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ವ|| ಆದೂ ಅಲ್ಲದೆ ೨೪. ನೀರನ್ನು ಒಂದು ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯಿಟ್ಟು ಬಳಿಕ ಉದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದರೊಳಗೆ ರೋಗಿಯ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಸುರಗಿಯ ಕೊಲಿನಿಂದ ಆತನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು. ವ|| ಇಲಿಯೆ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೨೫. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೈಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮೂರು ಸಲ ಮಂತ್ರಿಸಲು ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿಷವಿಳಿದಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ತನ್ಮೂತ್ರಂ-೬೦ ಆದ್ಯಗರಂ (ಸಾನ್ಯ) ಮದ್ಯಗರಂ (ಧಾನ್ಯ) ಜಲಗರಂ, ಲೋಹ ಚೂರ್ಣಜಲಜಗರಂ, ಶಂಖಚೂರ್ಣಗರಂ, (ಶಂಕಾಗರಂ, ಅಜ್ಜರಗರಂ, ವಿಷಗರಂ, ಅಸಾದಾತ್ಯಗರಂ) ಪರಶಂಕಾಗರಂ, ಮಂಡೂಕಚೂರ್ಣಗರಂ, ಗೋನಸ ಚೂರ್ಣಗರಂ, (ವೃಶ್ಚಿಕಚೂರ್ಣಗರಂ) ಅಸ್ಥಿಗತಗರಂ, ಸ್ತುಹಿಕ್ಷೀರಗರಂ, ಹಾಸ್ಯಗರಂ, ಪರಹಾಸ್ಯಗರಂ, (ಹಾ)ಹಾಸ್ಯಗರಂ, ಅ(ಅ)ಸಸ(ರಾದಿ) ದಾತ್ಯಗರಂ, ಶಂಕಾಗರಂ ಅಜ್ಜರಗರಂ (ಅದ್ವಗರಂ) ವಿಜ್ಜರಗರಂ, ಪಾನೀಯಘನ(ಗರಂ) ಅಜ್ಜ(ಕ್ಷ) ರಚಿಗರಂ, ಮೇರು(ಗರಂ) ಜ್ಞಾಯಗರಂ, ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲೇ ಅ ಹರಾ(ಗ, ಗರಂ, ಎಂಬನೇಕ ಗರಂ ಕಲ್ಪಜ್ಞಾಮೀರವಾಲಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿವ್ಯಗರಂ(ಕಡ್ಡಾಮಿ ಫಾಲಗರಂ) ಕಡ್ಡಾಮಿ ಮಾಂಸ ಗರಂ) ಕಡ್ಡಾಮಿ ಶ್ರೋತ್ರಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಸ್ಕಂಧಗರಂ ಕಡ್ಡಾಮಿ ವೇತ್ರಗರಂ ಕಡ್ಡಾಮಿ ನೇತ್ರಗರಂ ಕಡ್ಡಾಮಿ ನಾಸಿಕಾಗರಂ ಕಡ್ಡಾಮಿ ಅಷ್ಟಾಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಜಿಹ್ವಾಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಗ್ರಾಹಾಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಬಾಹುಗರಂ ಕಡ್ಡಾಮಿ ಹಸ್ತಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ನಕ್ಷಾಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಪಕ್ಷಿ ಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಪ್ರದಹಿತಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಭಿಕ್ಷಾನಾಭಿಗರಂ, ? ಕಡ್ಡಾಮಿ ಲಿಂಗಗರಂ ಕಡ್ಡಾಮಿ ಊರುಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಕೊಟ್ಟಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಪಾದಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಸರ್ವಾಂಗ(ಗ)ಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಅಸ್ಥಿಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಶುಷ್ಕಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ ಜೀವಗತಗರಂ, ಕಡ್ಡಾಮಿ, ವಿದ್ವಾಮಿ ಹೂಂ ಘಟ್.

೬೦ ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ ಅಮೃತಕಳಿ(ಸಕಳಿ) ಶೀತ(ಕ)ಳಿಯಿಂದಲೇಖಿ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಾಸ ಶಬ್ದೇನ ಗರಂ ನಾಶಯ, ಭಂಜ, ಲೋಡ, ಕಿದ, ಹ, ಪ್ರಸ್ತಂದ, (ಪ್ರಚ್ಛಂದಯ) ಸರ್ವ ರೋಗಾತುರೇಷು, ಕುರು, ಮಾರ ವಲ್ಲ, ಹುದು, ಅವೇಶಯ, ಸಪ(ವ)ಣಾಗುಚ್ಛಾಪಯತಿ. ಹ್ರೀಂ, ಖ್ರೂಂ, ಖ್ವಿ(ಖಂ)(ಂ), ಖ್ವಿ, (ಖಂಡನ)ಹೂಂಘಟ್ ಸ್ವಾಹಾ - ಇತಿ ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರತ್ರಯಂ ಏಕೇನ ವಾ ತ್ರಿಭಿರ್ವಾ ಮಾರ್ಜಯೇತ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಜಲಭಂಡ ಮಧ್ಯೇ ವಿಷಮಾಯಾತಿ ಇಂತಿದು ದೃಷ್ಟಪ್ರತ್ಯಯಂ, ಸರ್ವ ಕೃತಿಮಹರಂ -

ಕಂ|| ವಮನಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಪವಾ| ಸಮ ಮುಖ್ಯಮೆನಿಕ್ಕುಮೆಲ್ಲಾ ವಿಷದೋಷಮನಳಿಗುಮಿದೆಯವರ್ಕಂ| ಕ್ರಮದಿಂ ಮಾಡ್ಬುದು ಬಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕೊಪ್ಪಿಯಂ ೨೬

ಚಂ|| ಚಿತ ಚಿರ ಶುದ್ಧ ಸೂತಮತಿಶುದ್ಧಮೆನಿಪ್ಪ ಸುರ್ಮಾಂಮಾಕ್ಷಿಕಂ ಮೃತ ಕಳಧೌತಮಿಂತಿವಟಿ ಮೂಱಿಣಿ 'ಸಾಮ್ಯದ' ಗಂಧಕಂ ಸುಸಂ ಗತಮೆನೆ ಕನ್ಯಕಾದ್ರವದೋಳೊಪ್ಪಿರೆ ಮರ್ದಿಸಿ ಮಾಷಮಾತ್ರಮಂ ಸಿತ ಮಧುಯುಕ್ತ ಲೇಹ್ಯಮದು ಭಂಗಿಸುಗುಂ ವಿಷಮಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ ೨೭

ವ|| ಅದರ್ಕ ಅನುಪಾನಂ

ಕಂ|| ಪಾವಕನೊಳ್ಳೂದ ರಸ| ಭಾವಿತವಕ್ಕೇರ ಸಿತಯುತಂ ಕುಡಿಯಲೋಡಂ ತೀವಿದ ಗರಮಂ ಕಳಿಗುಂ| ಭೂವಳಯದೊಳುದುವೆ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ ೨೮

ಆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೨೬. ವಮನ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಉಪವಾಸಗಳು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷದೋಷ ಪರಿಹರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ೨೭. ಶುದ್ಧವಾದ ಪಾದರಸ ಅತಿಶುದ್ಧವಾದ ಜೇನುತುಪ್ಪದ ಪುಡಿ ಒಣಗಿದ ದತ್ತೂರ ಈ ಮೂರರ ಸಮಭಾಗ ಗಂಧಕವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕನ್ನಿಗಡ (ಕನ್ಯಕಾ)ದ ರಸದಲ್ಲಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಸಕ್ಕರೆ ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಮಾಡಿದ ಮಾಷಮಾತ್ರ ಲೇಹ್ಯವು ವಿಷವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತದೆ, ಕೇಳು ಬುಧೋತ್ತಮಾ. ವ|| ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಪಾನವೆಂದರೆ ೨೮. ಕೆಂಪು ಚಿತ್ರಮೂಲದ ಬೇರಿನ ರಸದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿದ ಹಾಲನ್ನು ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ವಿಷವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದೆಂಬ ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಮತವು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಪಾಲುಂ ಶರ್ಕರೆಯುಂ ವರ! ಶಾಲೀಯಾನ್ನಂಗಳಿಂತಿವೇಂ ಪಘ್ಯಕರಂ
ಸಾಲದೆ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷನಿ! ಮೂಲನಮಂ ಮಾಲ್ಕುಮೆಂದಪಂ ಬುಧ ಮಂಗಂ ೨೯

ಬೆರಸುವುದು ಪುತ್ರಜೀವಿಯಿತಿರುಳೊಂದಂ ನಿಷ್ಕಮಾತ್ರಮಂ ಪಾಲೊಳದಂ
ಭರದಿಂದೀಂಟಿಸೆ ನಾನಾ! ಗರಳಂಗಳನಲಿಗುಮೆಂದನುಭಯಕವೀಶಂ ೩೦

ಕೆಯ್ಯಸಕಕ್ಕೆ

ಪಂಬಲಿಸದೆ ಪಲವಂ ತಾಂ! ನಿಂಬದಳಂ ವೃಷಭಮಾ ಪಟೋಲಂ ಪ್ರತ್ಯೇ
ಕಂ ಬೆರಸೊಪ್ಪಲ್ ಮಾಗ'ಧ'! ದಂಬುವಿನಿಂದಷ್ಟಗುಣಮದರ್ಕೆಂಬಿವಜಿಂ ೩೧

ಮಣುಗಿಸಿ ಪದಾವಶೇಷದೊ! ಇಳಿವುದು ಗೋಘೃತಮನದಜ ಸರಿಯಂ ಮತ್ತಂ
ಮೆಳೆವೊಲೆಯ ಚೂರ್ಣಮನಿ! ಟ್ಪುಟುವ ತದರ್ಥಮನೆ ಕಾಸುವುದು ಘೃತಮುಲೆಯಲ್ ೩೨

ಅದು ಕಳಿಗುಂ ಪಾತಕರಿ! ಕೈದ ವಿಷಮಂ ತುಪ್ಪಮಂತದಂ ಭಕ್ಷಿಸೆ ಸಾ
ಲದೆ ಪಲವೊಳೊಳೆಂ ಫಲಮೆಂ! ದು ಧೀವರಂ ಪೇಟ್ಟಿನಲ್ಲೆ ಮಂಗಕವೀಶಂ ೩೩

ಮ|| ಸಮಮಾಗಲ್ ಗೃಹಧೂಮದೊಳ್ ಜಲಯುತಂ 'ತತ್ತಂ'ಡುಲೀಮೂಲಮಂ
ಕ್ರಮದಿಂದಿಟ್ಟಿರೆ ತಚ್ಚತುರ್ಗುಣ 'ಫೃತ'ಕ್ಷೀರಾಡ್ಯದಿಂ ಕಾಸೆ ತ
ತ್ವಮಿತಂ ತುಪ್ಪದನಿತ್ತದಾಗಲದನೀಂಟಲ್ ಕೂರ ನಾರೀಜನಂ
'ಭ್ರಮೆಗಂ'ದಿಕ್ಕಿದನೇಕ ಭೇದದ ವಿಷಂ ತೀರ್ಗುಂ ಬುಧಾಳಿಪ್ಪಿಯಾ ೩೪

ಕಂ|| ಏಲಾತ್ಮೂಷಣ ಜೀರಕ! ತಾಲೀಸದಳಾಪ್ಪಮೆಂಬಿನಂ ಚೂರ್ಣಸಿ ಸ
ಲ್ಲಿಲೆಯೊಳಿಮ್ಮಡಿ ಸಿತದೆ ನಿ! ರಾಲಸ್ಯಂ ಮೆಲುವುದಖಿಳ ವಿಷಹರಮಕ್ಕುಂ ೩೫

೨೯. ಹಾಲು ಸಕ್ಕರೆ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಲ್ಲಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಪಘ್ಯವಾಗಿವೆ; ವಿಬುಧನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷನಿವಾರಣೆಗೆ ಇದಿಷ್ಟು ಸಾಲದೆ ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ೩೦. ಒಂದು ನಿಷ್ಕದಷ್ಟು ಪುತ್ರಜೀವಿಯ ತಿರುಳನ್ನು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಕುಡಿಸಲು ನಾನಾ ವಿಧದ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂದು ಉಭಯಕವೀಶನು ಹೇಳಿದನು. ೩೧. ಹಲವು ಔಷಧಗಳಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡದೆ ಬೇವಿನವಲೆ ವೃಷಭ (ಹೆರಿಗೆಹಾಲೆ) ಪಟೋಲಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಾಗಧಿರಸದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಗುಣಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುವು, ಅವುಗಳನ್ನು ೩೨. ಕಾಯಿಸಿ ಕಾಲು ಭಾಗ ಉಳಿದಾಗ ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಮ ಅಣೆಲೆಯ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದರರ್ಥ ತುಪ್ಪವುಳಿಯುವಂತೆ ಕಾಯಿಸಿ ೩೩. ಸೇವಿಸಲು ನೀಚರು ಹಾಕಿದ ವಿಷವು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು; ಇನ್ನು ಹಲವರೊಡನೆ ಪ್ರಯೋಜನ ? ಎಂದು ಮೇಧಾವಿ ಮಂಗಕವಿರಾಜನು ಹೇಳಿದನಲ್ಲವೆ? ೩೪. ಗೃಹಧೂಮ ಮತ್ತು ತೆಂಡುಲೀಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸಿ, ಅದರ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ನೀರು ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿ ತುಪ್ಪ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಕಾಯಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಕೂರ ನಾರಿಯರು ವಿಕಲಚಿತ್ತರಾಗಿ ಇಕ್ಕಿದ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ವಿಷವು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೩೫. ಏಲಕ್ಕಿ ತ್ರಿಕುಟ ಜೀರಿಗೆ ತಾಳೀಸಪತ್ರ ಎಂಬಿವನ್ನು ಚೂರ್ಣಿಸಿ ಇದರ ಎರಡರಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ವಿಷವೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು.

ಇನವಾರದಂದು ತಪ್ಪದು| ಜಿನಿಜಿನಿಯಂ 'ಹಸ್ತಿಕರ್ಣಯಂ' ತೊಳಸುಗೆ ನೀಂ ಪಿ
ಟ್ಟಿನೊಳಿಡಿದು ತುಪ್ಪದಿಂದಂ| ತಿನೆ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಮನಂತದಲಿಗುಮವತ್ಯಂ

೩೬

ಉ|| ಚುಂಚಿನ ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆಯ ಬಿತ್ತುಗಳಂ ಪುಡಿಮಾಡಿ ಮತ್ತದಂ
ಸಂಚಿತಮಪ್ಪವೋಲ್ ನವಣೆಯಕ್ಕಿಯೊಳಿಮೈಯು ತಕ್ರದಿಂದದಂ
ನೀಂ ಚರಿತಾರ್ಥಮಂತಡುವುದಂಬಲಿಯಿಂ ಬೆರಸುಂಬುದಾಧಿಕಂ
ಚುಂಚಿದೆನಿಪ್ಪ ತುಪ್ಪಮನೆ ವಾಂತಿಕರಂ ಹಿತಕ್ಕದ್ಧಾಪಹಂ

೩೭

ಕಂ|| ಅಪ್ಪತಲತೆ ಮಾದಳಿಫಳಂ^೧ ಕಮನೀಯಮೆನಿಪ್ಪ ಶುಂಠಿ ಸೈಂಧವಸಹಿತಂ
ಅಮರ್ದಿರೆ ಭಕ್ಷಿಸೆಯುಂ ಕೃ| ತ್ರಿಮವಿಷಹರಮಕ್ಕುಮೆಂದನಮಳಚರಿತ್ರಂ

೩೮

ಮಡುವಾಗಲಬೇರಿನೊಳರೆ| ಕೊಡ ನೀರಿನೊಳಗರೆದು ವಟಕಂಗಳನಮಾ
ದೊಡೆ ತಿನಲಾಗೊಂದೊಂದಂ| ತಡೆಯದೆ ಕೆಯ್ಯಸಕ ಕಿಡುಗು ದಿವಸಕ್ರಮದಿಂ

೩೯

ಫೃತಮಂ ಲೊಕ್ಕಿಯ ರಸಸಂಯುತಮನೆ ಸೇವಿಸಲದಲಿಗುಮಹಿತ್ವಾನಿ
ಮಿಫತಮೆನಿಸಿದ ಕೆಯ್ಯಸಕಂ| ನುತ ಮುಗುಳಿಯಧೀಶ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೪೦

ಶಂಕಿಸದೆ ಕುಡುವುದೊಪ್ಪದೊ| ಳಂಕೋಲೆಯ ಮೊಳಗಿನೆಸೆವ ಕೋರಕಮಂ ತಾಂ
ಬಿಂಕೆದೊಳಬಲಾ^೨ಕೃತಕಾತಂಕಂ ಕೆಯ್ಯಸಕಮಲಿಗುಮೆಂಬರಭಿಜ್ಞರ್

೪೧

ತುಣುವೆಯ ಕಾಯ್ಗುಮಂ ಮಂಗುಣುವಳ್ಳಿಯ^೩ನಿಡಿದೆ^೪ ಚೂರ್ಣಮಂ ಶರ್ಕರೆಯಿಂ
ನೆಣೆ ತಿಂದು ಬಿಸಿಯನೀರಂ| ಕಿಣಿದುಗೊಳ್ಳಲ್ಪಯಿದುಲಿಗುಮೇ ಕೆಯ್ಯಸಕಂ

೪೨

ವ|| ಇದಂ ಐದು ದಿನಂ ಕೊಂಬುದು

ವಿನುತ ಕುಬೇರಾಕ್ಷಿಯ ದಳ| ಮನೆ ಪಿಂಡಿದ ರಸದೊಳಿಟ್ಟು ಕಡಲೆಗಳಂ ತಾಂ
ನೆನೆಯಕ್ಕಿ ಪುರಿದು ಮೆಲೆ ದಶ| ದಿನದೊಳೆ ಕೆಯ್ಯಸಕಮೆಯ್ನೆ ಕಿಡುಗುಮಮೋಘಂ

೪೩

೩೬. ಸೋಮವಾರದಂದು ಜಿನಿಜಿನಿ ಮತ್ತು ಹಸ್ತಿಕರ್ಣಗಳನ್ನು ತೊಳಸಿ ಹಿಟ್ಟಾಗಿ ಕುಟ್ಟಿ ತುಪ್ಪದೊಡನೆ
ತಿನ್ನಲು ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷವು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ. ೩೭. ಚುಂಚು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು
ಪುಡಿಮಾಡಿ ನವಣೆಯಕ್ಕಿಯೊಡನೆ ಎಮ್ಮೆಯ ಮಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಅಂಬಲಿ ಮಾಡಿ ಸೇವಿಸಲು
ಚುಂಚವೆನಿಪ ತುಪ್ಪದಿಂದ ವಾಂತಿಯಾಗಿ ವಿಷಾಪಹಾರವಾಗುವುದು. ೩೮. ಅಪ್ಪತವಳ್ಳಿ ಮಾದಳಿಫಲ
ಹಿತವಾದ ಶುಂಠಿ ಸೈಂಧವಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಕೃತ್ರಿಮವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯೆಂದು ಉತ್ತಮ
ಚರಿತನು ಹೇಳಿದನು. ೩೯. ಮಡುವಾಗಲಬೇರನ್ನು ಕೊಡದ ನೀರಿನಲ್ಲರದು ವಟಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ
ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ದಿನಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೆಯ್ಯಸಕ ನಿವಾರಣೆ. ೪೦. ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಲೊಕ್ಕಿಯ
ರಸವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಸೇವಿಸಲು ಶತ್ರುಸ್ತ್ರೀಯಿಂದಂಟಾದ ಕೆಯ್ಯಸಕ ನಾಶವಾಗುವುದೆಂಬುದು ಮುಗುಳಿಯ
ಅಧಿಪತಿ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೪೧. ಅಂಕೋಲೆ ಮತ್ತು ಮೊಳಗುಗಳ ಹೂವುಗಳನ್ನು
ಸಂದೇಹಮಾಡದೆ ಕೊಡಲು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಾದ ಕೆಯ್ಯಸಕ ಅಳಿಯುವುದೆಂದು ತಿಳಿದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.
೪೨. ತುರುವೆಯ ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಮುಂಗುರುವಳ್ಳಿಯನ್ನು ಇಡಿದು ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ
ತಿಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಕೆಯ್ಯಸಕ ನಾಶವಾಗದೆ ಉಳಿಯುವುದು ? ವ|| ಇದನ್ನು ಐದು
ದಿನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ೪೩. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕುಬೇರಾಕ್ಷಿಯ ಎಲೆಯನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಬಂದ ರಸದಲ್ಲಿ
ಕಡಲೆಯನ್ನು ನೆನೆಹಾಕಿ ಹುರಿದು ತಿನ್ನಲು ಹತ್ತು ದಿನದಲ್ಲಿ ಕೆಯ್ಯಸಕ ನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಗರುಗದ ರಸಮವೃತಲತೋ! ತ್ವರ ರಸಮೋಪ್ಪವ ಫೃತಂ ಸಮಾನದೊಳಿರೆ ಶ
ಕರ್ವೆರಸಿ ಕುಡಿಯಲ್ಯಾ ಸ್ತೀ! ಚರಿತದ ಕೆಯ್ಯಸಕಮಲಿಗುಮೆಂಬುದಮೋಘಂ

೪೪

ಎಡೆಯಕ್ಕರ|| ಉತ್ತರಣೆಯೆಸೆವ ಬಿತ್ತಂ ಕಲೆಯೊಳಿಂಟಲ್
ಮತ್ತೆ ಪೆಟತೆಂ ವಮನಮಕ್ಕುಮದು ಬಲಿಯಂ
ಪತ್ತು ದಿನಮಂಗುರುವನಜದುಗ್ಧದಿಂದ
ಯೆತ್ತಿ ಕುಡಿಸಲ್ ಪರೆಗುಮಲ್ ಕೆಯ್ಯಸಕಂ

೪೫

ಕಂ|| 'ಹಿತ' ಕೃನ್ಮಯೂರಶಿಖಿಯಂ! ಕತಕದ ಬಿತ್ತುಗಳನೀಂಟುಗಾಡಿನ ಪಾಲಿಂ
ಕ್ಷಿತಿಯೊಳ್ 'ಮೂಕೊಟತಿಯನೆ'! ಚ್ಚಿಶಿಯದಿಂ ಕಣ್ಣೆ ಕೃತಕ ವಿಷಮದು ಕಿಡುಗುಂ

೪೬

ಬಾದೇಂ ಮಯೂರಶಿಖಿಯಂ! ಪಾದರಿಯಂ ಜನಿಸಿದುತ್ತರಾಸೆಯ ಬೇರಂ
ಭೇದಿಸಿ ಪಾಲಿಂ'ದೀಂಟಲ್ಯಾದರದಿಂ ಕೃತಿಮೋಗ್ರ ವಿಷಮಿರದಲಿಗುಂ

೪೭

ಅರೆದೀಂಟು ಕೆಂಪಿನಗೇಯ! ವರಮೂಲಮನೆಸೆವ ದುಗ್ಧದಿಂ ಪಾತಕಿಯರ್
ಬೆರಸಿಕ್ಕಿದ ವಿಷಮಲಿಗುಂ! ನಿರುಪಮಗುಣೆ ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ

೪೮

'ಅಂಚಿತಮಂ' ಶ್ವೇತಾರ್ಕನ! ಪಂಚಾಂಗಮನೆಸೆವ ತುಪ್ಪದಿಂ ಶಕರ್ವೆಯಿಂ
'ಸಂಚಿಸದ ಕುಡಿಸೆ ಕಿಡುಗುಂ! ಪಂಚಿತಮನೀವ ಕುಲಟೆಯರ ಕೆಯ್ಯಸಕಂ

೪೯

ಪೂರ್ಣರುಟಿಗಳ ಬೇರಂ! ತಗ್ಗಲದಿಂ ಬೆಳೆದ ಬಿಳಿಯ ಗುಳ್ಳದ ಬೇರಂ
'[ಕೊಗ್ಗಿ]ಲಳಿಯಂಬಲಿಯನಚ್ಚಿನ್ನಿಲ್ಲನುಣಲ್ಯೆ ಕೃತಕವಿಷಮಿರದಲಿಗುಂ

೫೦

ಅಂಕೋಲೆಯ ಮೂಲಮಂ ನಿ! ಶೃಂಗತೆಯಿಂ ಕುಡಿವುದೊಪ್ಪುಪಾಡಿನ ಪಾಲಿಂ
ಭೋಂಕನೆ ವಾಂತಿಯದಕ್ಕುಂ! ಸೋಂಕಿದರಂ ತಿನ್ನ 'ಬಿಳಿಯ' ಕೃತಿಮಮಲಿಗುಂ

೫೧

೪೪. ಗರುಗದ ರಸ ಅಮೃತಬಳ್ಳಿಯ ರಸಗಳನ್ನು ಸಮಾನ ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಸಕ್ಕರೆ ಸೇರಿಸಿ ಕುಡಿಯಲು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಾದ ಕೆಯ್ಯಸಕ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೪೫. ಉತ್ತರಣೆಯ ಬೀಜವನ್ನು ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ವಮನವಾಗುವುದು. ಅನಂತರ ಹತ್ತು ದಿನ ಅಂಗುರವನ್ನು ಆಡಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಲು ಕೈಮಸಕ ಪರಿಹರ. ೪೬. ಹಿತವಾದ ಮಯೂರಶಿಖಿಯನ್ನೂ ಕತಕದ ಬೀಜಗಳನ್ನೂ ಆಡಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಿ ಮೂಕೊರತಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜನ ಮಾಡಲು ಕೃತಕ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೪೭. ಹೆಚ್ಚು ವಾದದಿಂದೇನು? ಮಯೂರಶಿಖಿಯನ್ನು ಪಾದರಿ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಾಸೆಯ ಬೇರಿನೊಡನೆ ಮದೀಸಿ ಹಾಲಿನಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಕೃತಿಮ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೪೮. ಕೆಂಪು ಅಗಸೆಯ ಬೇರನ್ನು ಅರೆದು ಹಾಲಿನಿಂದ ಸೇವಿಸಲು ಪಾತಕಿಯರಿಕ್ಕಿದ ವಿಷನಾಶನವೆಂದು ಸದ್ಗುಣಿಯಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಮತ. ೪೯. ಶ್ವೇಷ್ಠವಾದ ಬಿಳಿವಕ್ಕೆಯ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ನೀಚ ಹೆಂಗಸರಿಂದಾದ ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಕೆಯ್ಯಸಕ ಕಿಡುವುದು. ೫೦. ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗಿಯ ಬೇರು ತಗ್ಗಲ (ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶ?)ದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಬಿಳಿಯ ಗುಳ್ಳದ ಬೇರು ಮತ್ತು ಕೊಗ್ಗಲಳಿಯನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ಅಂಬಲಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸೇವಿಸಲು ಕೃತಕವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೫೧. ಅಂಕೋಲೆಯ ಬೇರನ್ನು ಆಡಿನ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ವಾಂತಿಯಾಗಿ ಹತ್ತಿರ ಬಂದವರನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವ ನೀಚಿಯರ ಕೃತಿಮವಿಷ ನಿವಾರಣೆ.

1. ಹೃತ (ಫ) 2. ಕೊಟತಿಯ (ಕ) 3. ದರೆದೀಂಟಾ (ಕಶ್ರ) 4. ಪಂಚಿಸಲೀಂ (ಅ) ಅಂಚಿತದ (ಕ) ಅಂಚಿತದ (ಗ) 5. ಪಂಚಿ (ಕಗ) ಚಂತಿ (ಶ್ರ) 6. ಕೊಗ್ಗ (ಗ್ಗ) (ಅ) ಕೊಗ್ಗ (ಶ್ರ) 7. ಬಿಳಿಯ (ಕಫ)

'ಭಾನು'ದಿನದಲ್ಲಿ ನಯದಿಂ | ಮೌನದೊಳಂ ತಿಂಗೆ ಕಿಷ್ಕಿಯ ಕಡಸಿಗಿಯದಟೊಳ್
ಮಾನಿತ ಪೂರ್ವಮನಾಗಳ್ | ಮಾನಿನಿಯರ ಕುಬುದ್ಧ ಜನಿತ ವಿಷಮಿರದಟಿಗುಂ ೨೧೨

ಸಂಚಿಸಿ ತೊಡಿದವನಂಗಳ | ಪಂಚಾಂಗಮನರೆದು ಕುಡಿಯೆಯುಂ ಮೇಣ್ ಜಂಭಿ
ರಾಂಚಿತ ಬೀಜಂ ಪುಳಿ ಸಹಿತಂ ಚರಿಸಲ್ ಫಲಮನುಟಿಗುಮೇ ಕೆಯ್ಯಸಕಂ ೨೧೩

ಮೂಕೊಡತಿಯ ರಸಮೊಂದಂ | ಪ್ರಾಕೃತ ಶರ್ಕರೆಯೊಳಿಕ್ಕಿ ಕುಡಿಸಲ್ ಕಳೆಗುಂ
ಶಾಕಿನಿಯರ್ ಬೆರಸಿಕ್ಕಿ ವ | ಶೀಕರಿಸಿದ ಮದುರಗಳುಮದುಂ ಪ್ರಶಮಿಸುಗುಂ ೨೧೪

ಗುಳ್ಳದ ಮರವಸಲಂಗುರ | ?[ದೊಳ್ಳಿ]ಯ ಬೇರ್ಗಳನೆ ತಂದು ಬೆನ್ನೊಂದಂ
ಉಳ್ಳುದನೆ ಕುಡಿಯಲದಟಿಂ | ಕಳೆಯರಿಂ ಪುಟ್ಟಿದಿಕ್ಕುಗುತ್ತಂ ಕಿಡುಗುಂ ೨೧೫

ಉಲಿಗನ ಸೊಪ್ಪಿನ ರಸದೊಳ್ | ತಿಲತೈಲಮನೊಂದುಗೂಡಿ ಕುಡಿಸಲ್ ಕಿಡುಗುಂ
ಖಳ ಮಾಯಾವಿಗಳೆನಿಸಿದ | ಲಲನೆಯರಿಕ್ಕಿದ ಮಹಾಮಯಂ ಗುಣನಿಲಯಾ ೨೧೬

ಮೆಲುವುದು ಹುಳ್ಳಿಯ ವಿಲಸ | ಧೂಲಮಂ ಜಂಭೀರಫಲರಸಂಗೂಡಿ ಕೊಳಲ್
ಕುಲಟೆಯರಾ ಪಾತಕಿಯರ್ | ಮೆಲಿಸಿದ ಭೋಜ್ಯದ ಮದಂಗಳದಟಿಂ ಕಿಡುಗುಂ ೨೧೭

ಘನನಾದಿ ಪುನರ್ನವಿಯುಲಿಗನ ಬೇರ್ಗಳನೆಲೆಗಳಂ ಸಜಂಭೀರರಸಂ
ತಿನಲದಟಿಂ ಪುಂಶ್ಚಳಿಯರ್ | ಕುನಯಗಳಿಂ ಸಮೆದ ಕೃತ್ರಿಮಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ ೨೧೮

ರಾಗದೊಳಂ ಬೆರಸುಗೆ ಗೀಂ | ಮೂಗನಗಡ್ಡೆಯನೆ ಬೆಣ್ಣೆಯೊಳ್ ತಿಂಬುದದಂ
ಮೇಣ್ಕಿಯದಲಟಿಯರ್ | ಗತ | ರಾಗಿಗಳಾಗಿಸಿದ ಕೃತ್ರಿಮಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ ೨೧೯

ಉ|| ಮೆಲ್ಲಿದರಂತೆ ಬಂದು ಕರೆಯಲ್ ಖಳರುಣ್ಣೊಡೆ ಪೋಪೊಡಂತೆ ಕಾ
ಟೊಲ್ಲೆಯ ಬೀಜರಾಜಿಗಳ ನುಂಗುವುದುಣ್ಣುದು ಮೇಗೆಯಂತದಂ
ನಿಲ್ಲದೆ ವಾಂತಿಯಕ್ಕುಮದಟಿಂ ದವರಿಕ್ಕಿದ ಕೃತ್ರಿಮೋತ್ಕರಂ
ಪೊಲ್ಲಮೆಗೆಯ್ಯಲಾಡಿದಿದು ಮಂಗಬುಧಾಂಬುಜಭಾನುಭಾಷಿತಂ ೨೨೦

೨೧೨. ಭಾನುವಾರದಂದು ಕಿರಿಯ ಕಡಸಿಗೆ ಎಲೆಯನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ತಿನ್ನಲು ಹೀನಬುದ್ಧಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಾದ
ವಿಷವಳಿಯುವುದು. ೨೧೩. ತೊರೆದವನಗಳ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ಅರೆದು ಕುಡಿಯಲು ಇಲ್ಲವೆ ನಿಂಬೆಬೀಜವನ್ನು
ಹುಳಿಸಹಿತ ಸೇವಿಸಲು ಕೆಯ್ಯಸಕದ ಫಲ ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ೨೧೪. ಮೂಕೊರತಿಯ ರಸವನ್ನು
ಪ್ರಾಕೃತ ಸಕ್ಕರೆಯೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಶಾಕಿನಿಯರು ಪಶ್ಚಿಮರಾಕ್ಕಾಗಿ ಇಕ್ಕಿದ ಮದ್ದುಗಳು ನಾಶವಾಗುವುವು.
೨೧೫. ಗುಳ್ಳ ಅಮರ ಬಸಲೆ ಅಂಗುರದ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ತಂದು ಬಿಸಿನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು
ಕಳೆಯರಿಂದುಂಟಾದ ಇಕ್ಕುಮದ್ದು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ೨೧೬. ಉಲಿಗನ ಸೊಪ್ಪಿನ ರಸದಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯನ್ನು
ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಕುಡಿಸಲು ನೀಚಮಾಯಾವಿ ಹೆಂಗಸರಿಂದಾದ ಮಹಾವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೨೧೭. ಹುರುಳಿಯ
ಎಲೆಯನ್ನು ನಿಂಬೆರಸದೊಡನೆ ಸೇವಿಸಲು ನೀಚಸ್ತ್ರೀಯರು ತಿನ್ನಿಸಿದ ಆಹಾರವಿಷಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ.
೨೧೮. ಕಿರುಕುಸಾಲೆ ಪುನರ್ನವಿ ಉಲಿಗನ ಬೇರು ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳನ್ನು ನಿಂಬೆರಸದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು
ನೀಚಸ್ತ್ರೀಯರು ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಾಕಿದ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೨೧೯. ಗೀಂಮೂಗನ ಗಡ್ಡೆಯನ್ನು
ಬೆಣ್ಣೆಯೊಡನೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮರ್ದಿಸಿ ತಿಂದರೆ ವಿರಾಗಿಗಳಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಾದ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷನಾಶನ. ೨೨೦.
ಉತ್ತಮರಂತೆ ಬಂದು ಕರೆಯ ನೀಚರು ಇಕ್ಕಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ಕಾಡುಮೊಲ್ಲೆಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು
ನುಂಗಿ ಅನಂತರ ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ ಮಮನವಾಗಿ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷ

ಕೆಡುಕನ್ನುಂಟುಮಾಡದೆಂಬುದ ವಿಧಜ್ಞಾನಕಮಲಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನಂತಿರುವ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ.

ಕಂ|| ಕರ್ಪೂರದೊಂಡೆಯ ಕನಕದ| ವೋಪ್ಪವ ಕೊಳುಗುಳಿಕೆಯೆಲೆಹುರಿಯ 'ತನಿರಸಮು|
ತಪ್ಪದೆ ಮರ್ದಿಸಿ ತನುವಿಂ| ಗಪ್ಪುಕೆಯಾದಂತೆ ಕೊಳಲಖಳ ಕೃತ್ರಿಮಮಣಿಗುಂ

೬೧

ತೊಂಡಿನ 'ತೊಟ್ಟಿ' ಪಾಪದ^೨| ಪಿಂಡಮೆನಿಪ್ಪಂಗನಾಜನಂ ಬೆರಸಲ್ ತಾಂ
ಮುಂಡವಿಷಂ ಸಂಹರಿಕುಂ| ತೊಂಡೆಯ ರಸಮುಂ ಶರೀರದೊಳ್ ಮರ್ದಿಸಲುಂ

೬೨

ಉ|| ಭಂಡೆಯರಂಡ ಖಂಡ ರುಧಿರಾದಿಗಳುಂ ಬೆರಸಿಕ್ಕಿ ಭೋಜ್ಯದೊಳ್
ಕೊಂಡಿರದಾಗಳಂತೆ ತಲೆಗೇಟಿದೊಡಂ ಮರುಳಾದವಂಗೆ ಮುಂ
ಕೊಂಡರೆದೆಚ್ಚಿ ನೀಲಿಯ ರಸಂಗಳನೊತ್ತುವುದಂತೆ ನೆತ್ತಿಯೊಳ್
ಕೊಂಡದರುಳ್ಳ ಮೂಲಮನೆ ನೀರೊಳಮೀಂಟಿಸೆ ತದ್ವಿಷಾಪಹಂ

೬೩

ಬನ್ನಿಯ 'ಮೂಲಮುಂ' ಭರದೊಳರ್ಚಿಸಿ ಮೌನದೆ ಸಿದ್ಧಯೋಗದೊಳ್
ಸನ್ನಿಧಿಯುತ್ಪರಾಸೆಯ^೪ ತದೀಯ ಸುಕೋಮಳಮಪ್ಪ ಮೂಲಮುಂ
ಸನ್ನತಮಪ್ಪ ಯಂತ್ರಮನಿದಂ ಬರೆದಿಂತಿದುಂ ಬರೆದಿಯಂ
ನನ್ನಿಯನಲ್ಕಿ ಕಟ್ಟಿ ನಯಯೋಗದೊಳರ್ಚಿಸಿ ಭಾವಸಿದ್ಧಿಯಿಂ

೬೪

ರಕ್ಕೆ :

ಕಂ|| ಶುದ್ಧಾತರಂಗನಾಗಿಯೆ| ಸಿದ್ಧದಿನಂ ತಂದು ಕಾಡಮೊಲ್ಲೆಯ ಬೇರಂ
ಬದ್ಧಮನೆ ಸಮೆದ ರಕ್ಷೆಯೆ| ಸಿದ್ಧ ಕೆಯ್ಯಸಕದಂಗೆ ಹಿತಮುಂ ಮಾಲುಂ

೬೫

ದುಷ್ಟ ದುರಿತಾರಿಯಂ ಹರಿ| ವಿಷ್ಣುರನಂ ಯಂತ್ರಮಧ್ಯದೊಳ್ ಸ್ಥಾಪಿಸುತುಂ
ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತಸಮಮಂ| ಸ್ಪಷ್ಟಮನಳ್ಳಿಕ್ಕು ತತ್ಪದಾಂಬುಜಯುಗದೊಳ್

೬೬

೬೧. ಕರ್ಪೂರದೊಂಡೆ ಕನಕ ಕೊಳುಗುಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಎಲೆಹುರಿಗಳನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿ ಬಂದ ರಸವನ್ನು ಶರೀರ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನರಿತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷನಾಶನ. ೬೨. ಮನಬಂದಂತೆ ನಡೆಯುವ ಪಾಪದ ಪಿಂಡವನ್ನಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೂಡಲು ಅವರಿಂದಂಟಾದ ವಿಷವು ತೊಂಡೆಯ ರಸವನ್ನು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೬೩. ಭಂಡ್ರೀಯರು ಅಂಡ ಖಂಡ ರುಧಿರಾದಿಗಳನ್ನು ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿಕ್ಕಲು, ಅದು ತಲೆಗೇರಿ ಹುಚ್ಚನಾದವನಿಗೆ ನೀಲಿಯನ್ನರೆದು ರಸವನ್ನು ನೆತ್ತಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಅದರ ಬೇರನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಲು ಆ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು. ೬೪. ಬನ್ನಿಯಬೇರನ್ನು ಸಿದ್ಧಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮೌನವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ ತಂದು ಉತ್ತರಾಸೆಯ ಕೋಮಲ ಬೇರಿನಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಉತ್ತಮ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಿಂದರ್ಚಿಸಿ ನಿಜವೆಂದು ನಂಬಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು ೬೫. ಅಂತರಂಗಶುದ್ಧನಾಗಿ ಸಿದ್ಧದಿನದಲ್ಲಿ ಕಾಡಮೊಲ್ಲೆಯ ಬೇರನ್ನು ತಂದು ರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಕೆಯ್ಯಸಕದವನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ೬೬. ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹಿಯಾದ ಹರಿವಿಷ್ಣುರನನ್ನು ಯಂತ್ರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಎರಡು ಪಾದಕಮಲದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸು. ಯಂತ್ರ: ವಚನ:

ಯಂತ್ರ

ಕ್ರೋಂ ಕ್ರೋಂ ಕ್ರೋಂ
ಕ್ರೋಂ ದೇ ಕ್ರೋಂ
ಗ್ರೋಂ ಗ್ರೋಂ ಗ್ರೋಂ
(ಕ್ರೋಂ) (ಕ್ರೋಂ) (ಕ್ರೋಂ)

'ಯಂ' ತ್ರಾಧಿಪತಿಗೆ ಪ್ರಷ್ಟವನಿಕ್ಕುವ ಮಂತ್ರಂ :
ಓಂ ಆಂ ಕ್ರೋಂ ಎಂದರ್ಚಿಸಿ ರಕ್ಷೆಯಿಂ ಕಟ್ಟಲಾ
ದರಹಿತ ಬುದ್ಧಿಯಿಂ ಮಾಡಿದ ಕುಟಿಲಂಗಳ್
ಕಿಡುಗುಂ

ಕಂ|| ಮನುಜರ ಕೃತ್ರಿಮದಿಂದಂ| ದನಿಯೊಡೆಯಲ್ ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಗುಳ್ಳದ ಬಿತ್ತು
ತಿನಲದಜ್ಞಾನದಾತಂ ಪಿಕ| ನಿನಾದನೆನಿಕುಂ ಬುಧಾಬ್ಜವನಕಳಹಂಸಾ

೬೭

ಚಂ|| ಪೆಣರ ಕುಚೇಷ್ಟಿತಂ ಜ್ವರಮದಾದೊಡೆ ವರ್ಣಮದೊಂದಜಾಕಳಂ
ಕಣಿದದಜಾಜ್ಞಮಂ ತಲೆಯೊಳೊತ್ತಿ ಸಮಂತ್ರಕಮಲಿಯಾದಿಯಾ
ದಜ್ಞಿಕೆಯ ಪಾಲ್ಗಂಗಳೆಸೆವ ತ್ತಗಿಂದಿತಯುಕ್ತಮಾಗಿರಲ್
ನೆಣೆ ತೊಳೆಯಲ್ಕಮಟ್ಟ ಕಲಿಯಿಂ ಬಿಡುಗುಂ ಜ್ವರಮಾತನಂಗದಿಂ

೬೮

ತನ್ಮುತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಜ್ವಾಲಿನಿ ನೀರೇಜ(ವಾಸಿ)ನಿ (ಪಾ) ಪರಿಘೆ

ಮ|| ವಿಲಸಚ್ಚಂದನ ರಕ್ತಚಂದನ ರುಜಾವಾಳ ಪ್ರಿಯಂಗ್ವಾಖ್ಯಮಂ
ಜಲದಿಂ ತೇದು ಸಮಂತ್ರಕಂ ತನುಗೆ ಲೆಪ್ಪಂಗಯ್ಯಲಾ ಪಾತಕಲ್
ಕೊಲೆಗಿಂದಿಟ್ಟುಭಿಚಾರ ದುಷ್ಟತರಮುಂ ದಾಹಂ ಜ್ವರಂ ಸ್ತೋಟಕಂ
ನೆಲೆಗಿತ್ತೋಡುಗುಮಂದಿದಂ ತಿಳಿಸಿದಂ ಶ್ರೀಮಂಗರಾಜೋತ್ತಮಂ

೬೯

ತನ್ಮುತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಓಡ್ವಾಮರೇಶ್ವರಾಯ ಕಂ ಹಂ ನಿಮನಮುಕ್ತಂಚ
ದುರ್ಗಾಯ ಸ್ತುತಾ

ಕಂ|| ಮೊಸರಂ ಜೇನೆಯ್ಯಂ ಭಾ| ವಿಸಿ ಪೂಸಲ್ ಕೃತ್ರಿಮೋದ್ವವ ಸ್ತೋಟಕಮುಂ
ದೇಸೆಗಿಡುಗುಂ ದೇವಳಿಗೆಯ| ವಸುಧಾಜನ ಮುಖ್ಯ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೭೦

ಅತ್ರಿಯಪ್ಪಣ್ಣನ ರಸಮಂ| ಬಿತ್ತರದಿಂ ಬೆಳೆದ ಬಿಳಿಯ ಕರ್ಪಿನ ರಸಮಂ
ಮತ್ತೆನ್ನದೀಂಟಲಿಕ್ಕಿದ| ಬತ್ತಲೆ ಪರಿಸುವ ಮರುಳ್ಳನಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ

೭೧

ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ). ೬೭. ಮನುಜರ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷದಿಂದ ದನಿಯೊಡೆಯಲು ಗುಳ್ಳದ ಬೀಜವನ್ನು
ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ತಿನ್ನಲು ಕೋಗಿಲೆಯ ದನಿಯಂತಾಗುವುದು, ಕೇಳು ಬುಧಾಬ್ಜವನಕಳಹಂಸಾ ೬೮.
ಬೇರೆಯವರ ಕುಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದ ಜ್ವರ ಬಂದಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣದ ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪವನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಮಂತ್ರ
ಸಹಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದಂತಹ ಪಾಲ್ಗಂಗಳ ತೊಕ್ಕನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಅಟ್ಟಿ ಅಂಬಲಿಯಿಂದ ಆತನ
ಶರೀರದ ಜ್ವರ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ಆ ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೬೯. ಚಂದನ ರಕ್ತಚಂದನ
ರುಜಾವಾಳ ಪ್ರಿಯಂಗುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇದು ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಲೇಪ ಮಾಡಲು
ಪಾತಕಗಳು ಕೊಲ್ಲಲೆಂದು ದುಷ್ಟಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದುದರಿಂದಂಟಾದ ದಾಹಜ್ವರ ಸ್ತೋಟಕಗಳು
ನಿವಾರಣೆಯೆಂದು ಶ್ರೀ ಮಂಗರಾಜನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಆ ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೭೦. ಮೊಸರು
ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಭಾವಿಸಿ ಹಚ್ಚಲು ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷದಿಂದಂಟಾದ ಸ್ತೋಟಕ ವಾಸಿಯಾಗುವುದೆಂಬುದು
ದೇವಳಿಗೆ ನಾಡಿನ ಅಧಿಪತಿ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೭೧. ಅತ್ರಿಯಪ್ಪಣ್ಣನ ರಸವನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ

1. ವ|| ಯಂತ್ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವದತ್ತನ ಬರೆದು ಅದರ ಪೊರವಳಿಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಂ ಆಂ ಬರೆದು ಈ
ಮಂತ್ರಾಧಿದೇವತೆಗೆ ಯಂ (ಅ)

- ಶಮರಹಿತರ್ ಖಳರಿಕ್ಕಲ್ | ಬಮಗೊಂಡ ನರಗೆ ಮೀಯಲೆಹಿವುದು ಪಾಲಿಂ
ಕ್ರಮದಿಂ ಪಾಲಂ ಶರ್ಕರೆ | ಯುಮನೀಂಟಲ್ ತಿಳಿಗುಮಖಿಳ ಬುಧಜನಮಿತ್ರಾ ೨೨
- ಅಣಕಿಸಿ ಕೆಲಬರ್ 'ಕೆರ'ಹಿನ | ಕುಣಿಕೆಯೊಳಟ್ಟಿಯೊಳಿ ಸವೆಯೆ ಪಾದದ ಪುಣ್ಣಂ
ಕ್ಷಣದಿಂದಮಕ್ಕಿಗರ್ಚಿಂ | ಗಣನೆಯೊಳಂ ತೊಳೆಯಲವರ ಕೃತ್ರಿಮಮಲಿಗುಂ ೨೩
- ಪಿರಿದುಂ ತಂಬುಲದೆಯೊಳ್ | ಪರಿಣಮಿಸಲ್ ಮದರ್ ಮತ್ತದುಂ ತಲೆಗೇಪಲ್
ಮರುಳಾದವಂಗೆ ಮಾಡುವ | ಪುರುಷಾರ್ಥಪ್ರದಮಿದೊಂದನಾಂ ವಿವರಿಸುವೆಂ ೨೪
- ಘಟಲಿನ ನೇಪಾಲತೊಕ್ಕಂ | ಪಿಟಿದ ರಸಂ ಗೋಪ್ಯತಾನ್ವಿತಂ ಶರ್ಕರೆಯಿಂ
ವಿಲಸಿತಮೆನಿಸಿದ ಪಾಲಂ | 'ದಳಿದಾ ಮೊಘೆಯನಿತನಿತ್ತು' ಕೊಂಡ ಬಲಿಕ್ಕಂ ೨೫
- ನೀಡಿದ ತಲೆಯೊಳಂ ಹಿಮ^೧ಗೋಡುವ^೨ ನೀರ್ಗಳನೆ ಪೊಯ್ಯಲಂತದು ತಿಳಿಗುಂ
ಈಡಿತಮಿಂತಿರಲಿದಕಂ | ನಾಡಾಡಿಯ ಮದರ್ದೇವುದಮಳಚರಿತ್ರಾ ೨೬
- ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳಂ ಕುದಿಸುವು | ದೊಳ್ಳಿಹ ಜಾತಿಫಲಂಗಳಂ ಮೂಮೆಯದಂ
ಪುಳ್ಳಕ್ಷೀರದೊಳಂ ಸಿ | ಗ್ಲಿಲ್ಲದವೋಲ್ ಕುದಿಸುಗಂತ^೩ದುಂ ಪರಿಪಕುಗುಂ^೪ ೨೭
- ಕುದಿಗೊಂಡ ಪೊಟ್ಟಿಹೊಳ್ ಮ | ತ್ತದನಿಲಿಪಲದೊರ್ಮೆಗೊರ್ಮೆಯಂತದನಹಿಯ
ಲ್ಕದನಿಳಿಹಿ ಭಾಗಮಂ ಮಾ | ಟ್ಪುದು ಮಡಗಿರಿಸುವುದು ಬಲಿಯಮಾ ಪೊಟ್ಟಿಳುಮಂ ೨೮

ಬೆಳೆದ ಬಿಳಿಯ ಕಬ್ಬಿನ ರಸವನ್ನೂ ಕುಡಿಯಲು ಬತ್ತಲೆಯಾಗುವ ಹುಚ್ಚು ನಿವಾರಣೆ. ೨೨. ಸಂಯಮವಿಲ್ಲದ ಖಳರು ಹಾಕಿದ ವಿಷದಿಂದ ಚಿತ್ತವಿಹಾರತೆಯುಂಟಾದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹಾಲಿನಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಹಾಲು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಸ್ವಸ್ಥತೆಯುಂಟಾಗುವುದು, ಕೇಳು ಅಖಿಳ ಬುಧಜನಮಿತ್ರಾ. ೨೩. ಕೆಲವರು ಬಲವಂತದಿಂದ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಕೆರದಿಂದಾದ ಪಾದದ ಹುಣ್ಣನ್ನು ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚಿನಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆಯಲು ಆ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೨೪. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಾಗ ಮತ್ತು ತಲೆಗೆರಿ ಅಸ್ವಸ್ಥನಾದವನಿಗೆ ಪುರುಷಾರ್ಥ ರೂಪದ ಔಷಧವೊಂದನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ೨೫. ಕೂಡಲೆ ನೇರಿಲಚಕ್ಕೆಯನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಬಂದ ರಸಕ್ಕೆ ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಹಾಲನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಮೊಗೆಯಷ್ಟನ್ನು ಕುಡಿದ ಬಳಿಕ ೨೬. ಸುಮ್ಮನಿರದೆ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ತಣ್ಣನೆಯ ನೀರನ್ನು ಹೊಯ್ಯಲು ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವನು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಮದ್ದಾವುದು ಹೇಳು ಅಮಳಚರಿತ್ರಾ ೨೭. ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾತಿಫಲ (ನಲ್ಲಿ ಜಾಯುಕಾಯಿ) ಗಳನ್ನು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ, ಅನಂತರ ಮೂರು ಸಲ ಪುಳ್ಳಕ್ಷೀರ (ಪುಲ್ಲಂಪುರಚಿಯ ರಸ?) ದಲ್ಲಿ ಸಿಗ್ಗಿಲ್ಲದಂತೆ ಕುದಿಸುವುದು. ೨೮. ಕುದಿಗೊಂಡ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಳುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಳಿಕ ಆ

1. ತೆರ (ಗ) 2. ದಳದೊಳಮುಖಿಯನಿತ್ತು (ಕ) ದಳದೊಂ ಮೊಘೆಯನಿತ್ತುಕೊಂಡು (ಗ) 3 ಗಾಡುವ (ಗ) 4. ದಂ ಕುಡಿಯೊಳ್ (ಕ)

ಉದಯಾಸ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ! ಪುರು ಕೃತ್ರಿಮಜನ್ಯವಿಷದ ನಿರ್ಗುಂಡಲ್ ಸ
ತ್ವದ ಪವಣಾಹಿತು ಬಿಟ್ಟಿಕ್ಕುಣ್ಣುದು ಮಧುರಮೆನಿಸಿಪ್ಪ ಭೋಜ್ಯಮಂ ಹಿತಮಕ್ಕುಂ

೭೯

ಚಂ|| ಇದಖಿಳ ಕೃತ್ರಿಮೋಗ್ರವಿಷದರ್ಪಘನಾಶನ ಚಂಡಮಾರುತಂ
ವಿದಿತ ತನುವ್ಯಥಾ ಭಯ ಸರೋರುಹಮತ್ತಜಂ ಬುಧಾಳಿಯಿಂ
ತಿದನೊಲಿದಟ್ಟಿಯಿಂ ಬರೆವುದಾದರದಿಂದಮೆ ನೋಬ್ಬದೆಂದು ಕೋ
ವಿದರಿಗಮೋಘಮಾಗಲೊರೆದು ವಿಭು ಮಂಗಬುಧಂ ಧರಿತ್ರಿಯೋಳ್

೮೦

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲ ವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತಪಯಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ
ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ
ಕಲಾಗಮೋತ್ತುಂಗ ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷಹರಣಾ
ಚಿಕಿತ್ಸಾಧಿಕಾರಂ

ಚತುರ್ದಶಂ¹

ಹೋಳುಗಳನ್ನು ೭೯. ಉದಯಾಸ್ತಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕೃತ್ರಿಮಜನ್ಯ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
ಅನಂತರ ಹವಣರಿತು ಮಧುರವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ೮೦. ಇದು ಎಲ್ಲ
ವಿಧದ ಉಗ್ರ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷದ ಮೋಡಗಳಿಗೆ ಚಂಡಮಾರುತದಂತಿರುವ ಶರೀರವ್ಯಥೆಯ ಭಯವೆಂಬ
ಕಮಲಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆಗಜದಂತಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಬುಧರಿಂದ ತಿಳಿದು, ಅದರದಿಂದ ನೋಡಲೆಂದು
ಲೋಕದ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಅಪ್ಪಾಯಮಾನವಾಗುವಂತೆ ಮೇಧಾವಿ ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತವಾದ
ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ
ಕೃತ್ರಿಮ ವಿಷಹರಣಾ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿವರಣೆಯೆಂಬ

ಪದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ಪಂಚದಶಾಧಿಕಾರಂ

*ಬಾಷ್ಪಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪ್ರಕರಣಂ

ವ|| ಬಾಷ್ಪವಿಧಾನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಂ ಪೇಚ್ಚಿಂ

ಕಂ|| ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಾತ್ಮನೇ| ಪ್ಲಾ ಮದರತಿರಾಗದೋಷರಹಿತನನೋಸದಾಂ
ಪ್ರೇಮದೋಳಂ ವಂದಿಸಿಯೆ ಮ| ನೋಮುದದಿಂ ಬಾಷ್ಪಭೇದಮಂ ವಿವರಿಸುವೆಂ

೧

ಅಪ್ರಮಿತ ವೀರ್ಯನಾ ಜಗ| ತೀಪ್ರಿಯತಮವಾದಿಯಂಪ್ರಿಪದ್ಯಗಳ್ಳೊ
ಪ್ಲೆ ಪ್ರಣತನಾಗಿ ಬಾಷ್ಪವಿ| ಪಪ್ರಹರಣಮಪ್ಪ ವೈದ್ಯಮಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆಂ

೨

ಮ|| ಕ್ಷೀಯೋಳ್ ಬಾಷ್ಪಮ ಕೋಟಿಭೇದಮದು ತಾನೆಂಬತ್ತನಾಲ್ಕೊಬ ಸೂ
ಚಿತಮುಂಟಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತರಂ ತಿಳಿಪಲೆಂದಾನೆಲ್ಲಮಂ ಪೇಚ್ಚೊಡಂ
ವಿತತಂ ಶಾಸ್ತ್ರಮದಕ್ಕು! ಮಂತಜಿವ! ವರ್ಗಾಲಸ್ಯಮೆಂದಿಂತಿದ
ಪ್ರತಿಮಂ ತಾನೆನೆ ಪೇಚ್ಚಿನಾಂ ಕಿಜಿದಜಿಂ ತತ್ಸಾರಮಂ ಸಾಂಗದಿಂ

೩

ಶಾ|| ಪಿತ್ತ ಶ್ಲೇಷ್ಮ ಸಮೀರ ಸನ್ನಿಯರಿ ಕಾಸಂ ಭರ್ದಿ ಮೂರ್ಛಾಪ್ಪಯಂ
ಮತ್ತಾ ರಕ್ತ ಜಡಂ ಭ್ರಮಂ ಭ್ರಮಣೆಯುಂ ಶಲ್ಯಾಸ್ಥಿ ಶುಭ್ರಾಸಿತಾ
ಯತ್ತಂ ಖಂಡಿತ ಹಿಕ್ಕೆ ಸೊಕ್ಕು ಸಹಿತಂ ಸಿಂಗಿ ಕ್ರಿಮಿ ಪ್ರ(ದ್ರ)ಷ್ಟಮಂ
ತತ್ಸನ್ನದಮನಾ ಚಿಕಿತ್ಸಸಹಿತಂ ಪೇಚ್ಚಿಂ ಮನೋರಾಗದಿಂ

೪

ವ|| ಅದಂತೆಂದೊಡೆ

೧. ರಾಗದ್ವೇಷಾದಿಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಾತ್ಮ ವೀತರಾಗನಿಗೆ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ವಂದಿಸಿ
ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಾಷ್ಪಭೇದವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ೨. ಅಪ್ರತಿಮಶೂರನೂ ಜಗತ್ತೀತಿಯನ್ನು
ಹೊಂದಿದವನೂ ಆದವನ ಪಾದಪದ್ಮಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಬಾಷ್ಪವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವಂತಹ ವೈದ್ಯವನ್ನು
ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ೩. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಾಷ್ಪವೆಂಬುದು ಕೋಟಿ ತರನಾಗಿರುವುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ
ಹೆಸರಿಸಬಹುದಾದುವು ಎಂಬತ್ತನಾಲ್ಕಿವೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯಲೆಂದು ನಾನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದರೂ
ಇದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಾಸ್ತ್ರವಾದುದರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬವರಿಗೆ ಅಲಸ್ಯವಾಗಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ
ಅದರ ಸಾರವನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೪. ಪಿತ್ತ ಶ್ಲೇಷ್ಮ ವಾತಿಕ ಸನ್ನಿ ಉರಿ ಕಾಸ ಭರ್ದಿ
ಮೂರ್ಛ ರಕ್ತ ಜಡ ಭ್ರಮೆ ಭ್ರಮಣೆ ಶಲ್ಯ ಅಸ್ಥಿ ಶ್ಲೇತ ಅಸಿತ ಖಂಡಿತ ಹಿಕ್ಕೆ ಸೊಕ್ಕು ಸಿಂಗಿ ಕ್ರಿಮಿ
ಪ್ರಪ್ಪಯಂಬ ಮುಖ್ಯ ಭೇದಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸಾಸ್ವರೂಪಸಹಿತವಾಗಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

1. ಮಂತಜಿವ ಬಗೆ (ಕ) ಮಂಜರ (ಗ) 2. ಹಿಕ್ಕು (ಕ) * ಅಚ್ಚಿನ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಷ್ಪ ಎಂದಿದೆ.

೧. ಪಿತ್ತಂ

ಕಂ|| ಪಿತ್ತೋದ್ರೇಕಂ ಪುಗುಬುಂ| ಚಿತ್ತಭ್ರಮೆಯೆಂಬಿವಕ್ಕು^೧ಮಂಗಮ[ದುಂ] ತಾ^೧
ನೆತ್ತಂ ಹಳದಿಯ ವರ್ಣಂ| ಬೆತ್ತಿಪ್ಪದು ಪೈತ್ತಮೆನಿಪ ಬಾಷ್ಟದ ಭೇದಂ ೫
ಕಳ ಪುಣಸೆಯೆಲೆಯರಸದಿಂ| ತೊಳೆವುದು ಪುಣ್ಣಂ ಸಮುದ್ರಫಲಮಂ ಬಲಿಯಂ
ಕಳಿಯಿಂ ನಸ್ಯಾಂಜನಮಂ| ತಳಿವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡೆ ತದ್ವಿಷಂ ಪಟಿಪಡುಗುಂ ೬

೨ ಶ್ಲೇಷ್ಠಂ

ರಸಿಗಳೆಲೊಸಗುರ್ಗಂ ಗಾಯದ| ದೇಯಿಂ^೨ ಬಾಯಿಂದೆ ಲೋಳೆ^೨ ಸುರಿಗುಂ ಮತ್ತಂ
ಮುಸುಡೆಯ್ವೆ ಬಾವುದುಂ ಭಾ| ವಿಸೆ ಬಧಿರತೆಯಕ್ಕುಮದುವೆ ಕಫದ ವಿಶೇಷಂ ೭
ಅಮರ್ದಾ ತಗಚೆಯ ರಸದೊಳೆ| ಮಮರಿಯೊಳಂ ತೊಳೆದು ಗಾಯಮಂ ಹಾಲೆಯ ಬೀ
ಜಮನೆಚ್ಚಲಮರಿಯಿಂ ಕ| ಗ್ಲಮದು ನಸ್ಯಮನೊಡರ್ಚೆ ಬಾಷ್ಟಂ ಕಿಡುಗುಂ ೮

೩ ವಾತಿಕಂ

ವಾತಿಕಮೆನಿಸಿದ ಬಾಷ್ಟ| ಕೈತೊದಳಂಗದೊಳೆ ಶೂಲ ಪುಟ್ಟುಗುಮೆತ್ತಂ^೩
ಮಾತೇಂ ತೊಳೆವುದು ಕತ್ತೆಯ| ಗೋತದೊಳಂ ಮೇಘನಾದಿವರಸಂತದಜಿಂ ೯
ವ|| ಅಂತಾ ಪುಣ್ಣಂ ತೊಳೆದ ಬಲಿಕಂ ಮರ್ದು
ಆ ಮೇಘನಾದಿಯೆಂಬಭಿ| ರಾಮ^೪ತೆಯೊಷಧಿಯ^೪ ಮೂಲಮಂ ಮರ್ದಿಸಿ ಸು
ಪ್ರೇಮದೊಳಂ ಪಾನಾಂಜನ| ನಾಮಸ^೫ನಸ್ಯಮನೊಡರ್ಚೆ ತದ್ವಿಷಮಟಿಗುಂ ೧೦

೪ ಸನ್ನಿ

ಸಂನಿಯ ಬಾಷ್ಟದೆ ನಾಡಿಯೊಳಂ ನಸು ಮಿಡುಕ್ಕಿಲ್ಲ ಪುರ್ಬನಾಡಿಸುಗುಂ ಮ
ತ್ತಂ ನಾಲಗೆ ಬೀಚ್ಚುಂ ತಾಂ| ತಂನಂ ಮಜಿದಿರ್ಕುಮದಜಿ^೫ನಿಡುವೆ ನಿಡಾನಂ ೧೧

ವ|| ಅದೆಂತೆಂದರೆ ೫. ಪಿತ್ತೋದ್ರೇಕದಿಂದ ಗುಳ್ಳೆಗಳು ಚಿತ್ತಭ್ರಮೆಯೆಂಬಿವು ಉಂಟಾಗಿ ಶರೀರವು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣವಾಗಿರಲು ಪೈತ್ತಮೆಂಬ ಭಾಷ್ಟಭೇದವು ವ|| ಅದಕ್ಕೆ ೬. ಹಣ್ಣಾದ ಹುಣಸೆಯೆಲೆಯ ರಸದಿಂದ ಹುಣ್ಣನ್ನು ತೊಳೆದು ಬಳಕೆ ಸಮುದ್ರಫಲವನ್ನು ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ನಸ್ಯಾಂಜನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಆ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೭. ಗಾಯಗಳಿಂದ ರಸಿಗೆ ಹೊರಬರುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಯಿಂದ ಲೋಳೆ ಸುರಿದು, ಮುಸುಡಿ ಊದಿಕೊಂಡು ಕಿವುಡುಂಟಾಗುವುದು ಕಫದ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ವ|| ಅದಕ್ಕೆ ೮. ಚಗಚೆ ಮತ್ತು ಅಮರಿ (ನೆಲಾವರಿಕೆ)ಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಗಾಯವನ್ನು ತೊಳೆದು ಹಾಲೆಯ ಬೀಜವನ್ನು ಅಮರಿಯಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು, ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು (ಶ್ಲೇಷ್ಠದ) ಬಾಷ್ಟ ನಿವಾರಣೆ. ೯. ವಾತಿಕವೆನ್ನಿಸಿದ ಬಾಷ್ಟ ಉಂಟಾದಲ್ಲಿ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ನೋವು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ; ಉಳಿದ ಮಾತೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಕತ್ತೆಯ ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೇಘನಾದಿಯನ್ನು ಚೆರಿಸಿ ಅದರಿಂದ (ಹುಣ್ಣನ್ನು) ತೊಳೆಯಬೇಕು. ವ|| ಹೀಗೆ ಹುಣ್ಣನ್ನು ತೊಳೆದ ಮೇಲೆ ಮಧ್ಯೆಂದರೆ ೧೦. ಆ ಮೇಘನಾದಿಯೆಂಬ ಔಷಧಿಯ ಬೇರನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಪಾನ ಅಂಜನ ನಸ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೧. ಸನ್ನಿಯ ಬಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾಡಿ ಬಡಿತ ಕಡಮೆಯಾಗಿ, ಹುಟ್ಟನ್ನು ಆಡಿಸುತ್ತಾ ಮಾತನಾಡಲಾಗದೆ

1. ಮಂಗಮದ ತಾಂ, ಮಂಗವಾದಂತಾ (ಗ) 2. ದ ಆಲೋಳೆ (ಕೆ) 3. ಗೆ ಮತ್ತು (ಗಿ) 4. ದ ಮೂಲಿಕೆಯ (ಘ) 5. ನಾಮ (ಕಘ)

ಒಡಗೂಡಲ್ ಕುಲಿಗನ ರಸ! ದೊಡನಾಡಿನ ಮೂತ್ರವೆರೆದು ತೊಳೆವುದು ಪುಣ್ಯಂ
ಪಡಮಾತೇಂ ಸನ್ನಿಯ ಪು! ಇಡ್ಡದಂ ಜೀವಿಸುವುದರಿದು ಭೂಮಂಡಲದೊಳ್ ೧೨

೫. ಉರಿ

ಉರಿಯೆಂಬ ಬಾಷ್ಪದೊಳ್ ನೀರ್! ಸುರಿಗುಂ ಕಣ್ಣೆಂದೆ ದಂತಶೂಲೆಯುಮಕ್ಕುಂ
ಉರಿಗುಂ ಸರ್ವಾಂಗಂ ಬಾಯ್! ಕರಮಾಣುಗುಮಿಂತಿದರ್ಕೆ ಪೇಚ್ಚೆಂ ಮದರ್ಂ ೧೩

ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾಲಿವಾಣದ! ಗರುಗದ ರಸಮವಟಿಲೊಳೊಂದಿಸಮರಿಯನಂತಾ
ಯೆರಡಟಿ ಸರಿಯಿಂ ತೊಳೆವುದು! ನಿರುತಂ ಕೂಷ್ಠಾಡಫಲರಸಂಗಳೊಳಂ ಮೇಣ್ ೧೪

ರಾಜಿಸುವ ಕುಂಬಳಂಗಳ! ಬೀಜಂಗಳ ತಿರುಳನೆಸವ ಶರ್ಕರೆಯಿಂ ತ
ದ್ವಾಜಿತ ಫಲರಸದಿಂದ! ಯೋಜಿಸಿ ಕುಡಿಯಲ್ಕುಮಂತದುಪ [ವಿಷ]ಮಕ್ಕುಂ ೧೫

೬. ಕಾಸಂ

ಪರಿಕೆಸಿ ಕಾಸದ ಬಾಷ್ಪ! ಕೈರಡುಂ ದೃಷ್ಟಿಗಳ ಮಾಂದ್ಯಮಕ್ಕುಂ ಕೆಮ್ಮುಂ
ಪಿರಿದಕ್ಕುಂ ನಾಲಗೆ 'ತರೆ'! ದಿರದುಬ್ಬಸಮಕ್ಕುಮದಟ ತೆಜನಂ ನರರೊಳ್ ೧೬

ಆಕಳ ಮೂತ್ರದೊಳಂ ಸವಿ! ವೇಕಂ ಗಣಜಿಲೆಯ ಕೊನರನರೆದು ಬಟಿಕ್ಕಾ
ಲೋಕಿಸಿ ತೊಳೆವುದದಂ ನಿ! ವಾಙ್ಮುಕಳದಿಂ ಮಾಟೈ ನಸ್ಯ ಪಾನಾಂಜನಮಂ ೧೭

ವ|| ಅದಲಿಂದಾ ಬಾಷ್ಪಂ ಪ್ರತಮಿಸುಗುಂ

೭. ಭರ್ದಿ

ವಮನದ ಬಾಷ್ಪಕ್ಕುಂ ತಾಂ! ಕ್ರಿಮಿಗಳ್ ಬಾಯಿಂದ ಸುರಿಗುಮಡಿಗಡಿಗಂ ತಾಂ
ವಮನಮದಕ್ಕುಂ ಗಾಯಂ! ಸಮನಿಸಿದೆಯಿಂದೆ 'ಕೂಳೆ' ಸುರಿಗುಮವಶ್ಯಂ^೨ ೧೮

ಕರಿಮೂತ್ರದೊಳಂ ಬೆರಸುಗೆ! ಕುರುಟಿಗೆಯ ರಸಂಗಳಂ ಕ್ಷತಸ್ಥಾನಮುಮಂ
ಭರದಿಂದ ತೊಳೆದು ಫಾಯಮ! ನಿರದಾರೈವುದು ಬಟಿಕ್ಕೈ ನಿರ್ಮಾಕ್ಷಿಕದೊಳ್ ೧೯

ಮೈಮರತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇದು ಔಷಧವಾಗಿದೆ. ೧೨. ಕುಲಿಗನ ರಸದೊಡನೆ ಅಡಿನ ಗಂಜಲವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಹುಣ್ಣನ್ನು ತೊಳೆಯಬೇಕು; ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಯ ಹುಣ್ಣಾದವನು ಬದುಕುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವ ಮಾತಾಗಿದೆ. ೧೩. ಉರಿಯೆಂಬ ಬಾಷ್ಪ ಉಂಟಾದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಸುರಿಯುವುದು, ಹಲ್ಲು ನೋವಾಗುವುದು, ಶರೀರವೆಲ್ಲಾ ಉರಿಯುವುದು, ಬಾಯಿ ಒಣಗುವುದು ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೧೪. ಹಾಲಿವಾಣ ಮತ್ತು ಗರುಗದ ರಸವನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅಮರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ, ಆ ಎರಡರ ಸಮ ಕುಂಬಳಕಾಯರಸವನ್ನು ಹಾಕಿ ತೊಳೆಯುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ೧೫. ಕುಂಬಳಬೀಜಗಳ ತಿರುಳನ್ನು ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಕುಂಬಳಕಾಯ ರಸದೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಉರಿಯೆಂಬ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೧೬. ನರರಿಗೆ ಕಾಸದ ಬಾಷ್ಪವುಂಟಾದಲ್ಲಿ ಪೇಚ್ಚೆ ಸೇರಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ದೃಷ್ಟಿಮಾಂದ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಮ್ಮು ನಾಲಗೆ ತೆರೆದಿದೆ ಉಬ್ಬಸವಾಗುವುದು. ೧೭. ಆಕಳಗಂಜಲದಲ್ಲಿ ಗಣಜಿಲೆಯ ಚಿಗುರನ್ನರೆದು ಅದರಿಂದ ಹುಣ್ಣನ್ನು ತೊಳೆದು ನಸ್ಯ ಪಾನ ಅಂಜನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ವ|| ಅದರಿಂದ ಬಾಷ್ಪ ನಿವಾರಣೆ. ೧೮. ವಮನದ ಬಾಷ್ಪದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಂದ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಸುರಿಯುವುವು, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ವಮನವಾಗುವುದು; ಗಾಯದಿಂದ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕೀವು ಸುರಿಯುತ್ತದೆ. ೧೯. ಆನೆಯ ಗಂಜಲದಲ್ಲಿ ಕುರುಟಿಗೆಯ ರಸವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಗಾಯವಾದೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ

೮ ಮೂರ್ಛೆ

ಮುಚ್ಚಿಯ ಬಾಷ್ಟಕ್ಕಾಳೆ! ಮುಚ್ಚಿಯುಮಾರ್ಕ್ಕಾದೆ ಹಾಸ್ಯಮುಂ 'ಶೋಕಂ ತಂ'
ಬಿಚ್ಚತದ ನಟನಮುಂ ಪ! ಲ್ಲಚ್ಚನಮಪ್ಪುದುಮನೂನಮುಣ್ಣುದುಮಕ್ಕುಂ

೨೦

ಗಾಯಮನೀಕ್ಷಿಸಿ ತೊಳೆವುದು! ಪಾಯದೊಳಂತುಷ್ಟ ಮೂತ್ರದಿಂದ ತ್ರಿಕಟುಕಮಂ
ಶ್ರೇಯಸ್ಕರಮನಲೆಚ್ಚವು! ದಾಯತಮೇವಕ್ಷಿಗ್ಗೆ ಹಿತಕರಮಕ್ಕುಂ

೨೧

೯ ರಕ್ತಂ

ರಕ್ತದ ಬಾಷ್ಟಕ್ಕಂತಾ! ರಕ್ತಮೆ ತಂ ಸುರಿಗುಮೆಸೆವ ಬಾಯಿಂ ಮೂಗಿಂ
ವಕ್ತಂ ಲಿಂಗದೊಳೆಂಬುದಿ! ದುಕ್ತಂ ಕಣ್ ಪಚ್ಚನುಗುರ್ಗುಳುಂ ಬಿಳಿದಕ್ಕುಂ

೨೨

ಅದನೊಟ್ಟಿಯ ಮೂತ್ರದೊಳೊಂ! ದಿದ ಮೂತ್ರದೆ ಕನಕರಸದೊಳಂ ತೊಳೆವುದುಮಂ
ತದಜುಪಶಮಮಕ್ಕುಂ ಜಿನ! ಪದಪಂಕಜ ಮಧುಪನಿನಿವ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ

೨೩

೧೦ ಜಡಂ

ಜಡಬಾಷ್ಟದವನ ನಾಲಗೆ! ಜಡಮಕ್ಕುಂ ಸ್ತೋಟಕಂಗಳೆಂದೊಳಕ್ಕುಂ
ನುಡಿಯುಂ ಬಲಿಲ್ಲುಂ ಮೂಗಿನ! ಯೆಡೆ ತುಜಿಸುಗುಮಿಂತಿವೆಯ್ವೆ ತಚ್ಚಿಪ್ಪಂಗಳ್

೨೪

ಈಡಿತದಿಲುಮಿಚ್ಚಿಯ ಪುಳಿ! ಗೂಡಿದ ಸೌತೆಯ^೨ಫಲೋತ್ಪರಸದಿಂ ತೊಳೆಯಲ್
ಈಡಿತದರಿಸಿನಮಂ ಕರಿ! ಮಾಡಿ ನಿಯೋಜಿಸಿದ ನಸ್ಯದಿಂದುಪಶಮಿಕುಂ

೨೫

೧೧ ಭ್ರಮೆ

ಭ್ರಮೆಯೆಂಬ ಪೆಸರ ಬಾಷ್ಟಂ! ಭ್ರಮೆಯನೆ ಮಾಬ್ಬುಂ ಶರೀರಮುಂ ಕಂಪಿಸುಗುಂ
ಕ್ರಮದಿಂ ರೋಮಮದಿರ್ಗಂ! ಸಮನಿಸಿ ಜಲಮೋಸಗುರ್ಗುಮಂತಿರಲ್ ^೩ಕಡವಾಯಿಂ^೩

೨೬

ನಳನಳಪ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಯಬಿಳೆದಿರ್ದ ಕುಮಾರಿಯೆಸೆವ ರಸದಿಂ ಬೆರಸಾ

ಕುಳಮೇಂ ಮೂತ್ರದೊಳೊಂದಲ್! ತೊಳೆದು ಹರಿತಕೆಯನಮರಿಯಿಂದಿಸೆ ಮಾಣ್ಣುಂ

೨೭

ಸೇರದಂತೆ ಶುಶ್ರೂಷೆ ಮಾಡಬೇಕು. ೨೦. ಮೂರ್ಛೆಯ ಬಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗುವುದು, ಆಕ್ಷಣವೆ ಹಾಸ್ಯ ಶೋಕ ಅಧಿಕ ನಟನೆ ಹಲ್ಲು ಹಸುರಾಗುವುದು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಉಣ್ಣುವುದೂ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೨೧. ಗಾಯವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಒಂಟಿಯ ಮೂತ್ರದಿಂದ ತೊಳೆದು ತ್ರಿಕಟುಕವನ್ನು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚುವುದು ಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೨೨. ರಕ್ತದ ಬಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಮೂಗು ಲಿಂಗಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವುದು, ಕಣ್ಣು ಹಸುರಾಗಿ ಉಗುರು ಬಿಳಿದಾಗುವುದು. ೨೩. ಅದನ್ನು ಒಂಟಿಯ ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿದ ಮೂತ್ರ ಮತ್ತು ಕನಕರಸದಿಂದ ತೊಳೆಯುವುದರಿಂದ ಉಪಶಮವಾಗುವುದೆಂಬುದು ಜಿನಪದಕಮಲಪ್ಪಂಗನಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೨೪. ಜಡ ಬಾಷ್ಟದವನ ನಾಲಗೆ ಜಡವಾಗಿ, ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಗುಳ್ಳೆಗಳಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ, ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ತುರಿಯಾಗುವುದು ಇದರ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ. ೨೫. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ನಿಂಬೆಹುಳಿಯೊಡನೆ ಸೌತೆಯ ರಸ ಸೇರಿಸಿ ತೊಳೆದು, ಅರಿಸಿನವನ್ನು ಕರಿಮಾಡಿ ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು (ಜಡಬಾಷ್ಟ) ಉಪಶಮವಾಗುವುದು. ೨೬. ಭ್ರಮೆಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಬಾಷ್ಟವು ಭ್ರಮೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ, ಶರೀರದಲ್ಲಿ ನಡುಕವೂ ರೋಮಗಳು ಅದುರುವುದೂ ಕಟವಾಯಿಯಿಂದ ನೀರು ಬರುವುದೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ೨೭. ನಳನಳಿಸುವ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಯೊಡನೆ ಬಿಳೆದಿದ್ದ ಕುಮಾರೀ ರಸವನ್ನು ಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಬೆರಸಿ ತೊಳೆದು ಹರಿತಕೆ

೧೨ ಭ್ರಮಣೆ

ಭ್ರಮಣೆಯ ಬಾಷ್ಪಕ್ಕೆ ಶಿರೋ! ಭ್ರಮಣಂ ಬಲಿಲೆಗಳಕ್ಕುಮೀಕ್ಷಿಸೆ ಕೂಷ್ಠಾ
ಡಮಿರಲ್ ತತ್ಪಲರಸದಿಂ! ದಮ ತೊಳೆವುದು ತಥ್ಯಮಾಮಯಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ

೨೮

೧೩ ಶಲ್ಯಂ

ಶಲ್ಯವೆಸರಾದ ಬಾಷ್ಪದೊಳೆಲ್ಲಂ ಕೃಶಮಕ್ಕುಮಾ ಶರೀರಂ ನಖರು
ಕ್ಷಲ್ಪಪಿಸಿ ಪಚ್ಚನಕ್ಕುಂ! ಪೊಲ್ಲಂ ದ್ವರಮಕ್ಕು ಪರೆಯದಿಕ್ಕುಂ ಮೂತ್ರಂ

೨೯

ಅಂಗುರೇವಾಡುಸೋಗೆಯ! ಸಂಗತಮೆನೆ 'ಕಾಗೆದೊಂಡೆ'ಯೆಲೆಯಂ ಬೆರಸೇ
ಕಾಂಗದಜದುಗ್ಧದರೆ! ದಂಗದ ಗಾಯಮನೆ ತೊಳೆವುದಂತದನೆ ವಲಂ

೩೦

ಚಿಚ್ಚರದಕ್ಷಿದ್ವಿತಯದೊ! ಲೆಚ್ಚವುದಂತದನೆ ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಬ್ಬುದದೇ
ನಚ್ಚರಿ ಹಿತಮೆಂಬಿಳೆಯೋಳೆ! ಸಚ್ಚರಿತ ಮುನೀಂದ್ರವಚನಮುಂ ತಪ್ಪಗುಮೇ

೩೧

೧೪ ಅಸ್ಥಿ

ದುಷ್ಟತರಮೆನಿಸಿದ್ವಿಯ! ಬಾಷ್ಪದೊಳೆಲು ಕರಗಿ ಫಾಯದಿಂದಂ ಬೀಬ್ಬಂ
ಕಷ್ಟಪ್ರಮೇಹಮಕ್ಕುಮ! ರಿಪ್ಪಂ ತದ್ವ್ಯಷಣವಾತಮಂತದು ಕಷ್ಟಂ

೩೨

ಘನನಾದಿಯ ರಸದಿಂ ಕೂ! ಡಿ ನೃಮೂತ್ರದ^೨ ತೊಳೆವುದೇಜನಾಳೆ ಮತ್ತಾ
ಘನನಾದಿಯ ಮೂಲಮನಂ! ಜನ ಪಾನಾದಿಯೊಳೆ ರಚಿಸಲದು ಹಿತಮಕ್ಕುಂ

೩೩

೧೫ ಶ್ವೇತಂ

ಮಾತೇಂ ಪಟ್ಟಿಯ ತೊಳೆವೋಲ್! ಶ್ವೇತಾಖ್ಯದ ಬಾಷ್ಪದಿಂದಮಕ್ಕುಂ ಗಾಯಂ
ಪೀತಾಂಗರಕ್ತಮುಂ ಪುರು! ಹೂತಂಗಮಸಾಧ್ಯಮದು ಸದೇವನಿಬಿಗುಂ

೩೪

ಆನೆಯ ಲಂಡದ ರಸದಿಂ! ಜಾನಿಸಿ ವಟಫಲಮನರೆದು ತೊಳೆದಾ ಕ್ಷತಮಂ
ಭೂನುತಮೆನೆ ಕಣ ವಟೆಗಳೆನಾ ನೆಣಬ್ಬದಜಿಂದೆ ರಚಿಸು ನಸ್ಯಾಂಜನಮಂ

೩೫

ಮತ್ತು ಅಮರಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ನಿವಾರಣೆ. ೨೮. ಭ್ರಮಣೆಯ ಬಾಷ್ಪದಲ್ಲಿ ತಲೆಸುತ್ತುವಿಕೆ ಬಲಿಲೆಗಳಿಗಾಗುತ್ತವೆ. ಇದು ಕುಂಬಳಕಾಯನ್ನು ನೋಡುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ರಸದಿಂದ ತೊಳೆಯುವುದರಿಂದ ನಿವಾರಣೆ. ೨೯ ಶಲ್ಯವೆಂಬ ಬಾಷ್ಪದಲ್ಲಿ ಶರೀರ ಕೃಶವಾಗಿ ಉಗುರುಗಳ ಬಣ್ಣ ಬದಲುಗೊಂಡು ಹಸುರಾಗಿ, ಜ್ವರ ಬಂದು ಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನೆಯಾಗದು. ೩೦. ಅಂಗುರು ಆಡುಸೋಗೆ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಯೆಲೆಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಆಡಿನಹಾಲಿನಿಂದರೆದು ಶರೀರದ ಗಾಯವನ್ನು ತೊಳೆಯಬೇಕು, ಅದನ್ನು ೩೧. ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೂ ಹಚ್ಚಿ, ಅದನ್ನು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಅಚ್ಚರಿಯಾಗುವಂತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು; ಸಚ್ಚರಿತ ಮುನಿಗಳ ವಚನ ತಪ್ಪವುದುಂಟೇ? ೩೨. ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟುದಾದ ಅಸ್ಥಿಯ ಬಾಷ್ಪದಲ್ಲಿ ಘೂಳಿ ಕರಗಿ ಗಾಯವಾಗಿ ಸುರಿದು ಪ್ರಮೇಹವೆಂಬ ರೋಗವಾಗುವುದು; ವ್ಯಷಣ ಇಳಿಬಿದ್ದು ಇದರ ನಿವಾರಣೆ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು. ೩೩. ಘನನಾದಿಯ ರಸವನ್ನು ನರಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಗಾಯವನ್ನು ತೊಳೆದು, ಘನನಾದಿಯ ಬೇರನ್ನು ಅಂಜನ ಪಾನಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ೩೪. ಹತ್ತಿಯ ತೊಳೆಯಂತೆ ಬಿಳಿದಾದ ಬಾಷ್ಪದ ಗಾಯದಿಂದ ಹಳದಿಯಾಗಿ ರಕ್ತ ಒಸರಲು ಇದರ ನಿವಾರಣೆ ಇಂದ್ರನಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಆತನು ಸಾಯುತ್ತಾನೆ. ೩೫. ಆಲದ ಹಣ್ಣನ್ನರೆದು ಆನೆಯ ಲದ್ದಿಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಗಾಯವನ್ನು ತೊಳೆದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮತ್ತು ಬಚೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ.

೧೬ ಅಸಿತಂ

ಗಾಯಂ ಕರಿದಪ್ಪದು ತ! ತ್ವಾಯದ ನಿಜಕಾಂತಿ ಕಿಡುಗುಮಸಿತಾಕೃತಿಯಾ
'ಶ್ರೀಯಂ' ವಮನಂ ಪಿರಿದ! ನ್ಯಾಯದ ನೆಲೆ ಕೃಷ್ಣನೆಂಬ ಬಾಷ್ಪದಿನಕ್ಕೂ

೩೬

ಕುದುರೆಯ ಮೂತ್ರಂ ಜಂಭೀ! ರದ ಫಲರಸಯುಕ್ತಮಾಗೆ ತೊಳೆವುದು ತಾಂ ಗಾ
ಯದ ಬಾಯಂ ಗುಂಜಿಯನೊಳ್ಳಿದುದುಂ ಕಣ್ಣೆಸಲೆ ಬಾಷ್ಪದಾ ವ್ಯಥೆ ಕಿಡುಗುಂ

೩೭

೧೭ ಖಂಡಿತಂ

ಖಂಡವೆಸರೆಸೆವ ಬಾಷ್ಪದೆ! ಖಂಡಮನೇ ಕಾರುತಿರ್ಪನೇಜಿನ ಬಾಯಿಂ
ಖಂಡಂಗಳೆ ಬೀಟ್ಟುಂ ಬಸಿ! ಖಂಡವೊಲುಬ್ಬರಿಸೆ ನೇತ್ರಮುಂ ಬಿಳಿದಕ್ಕೂ

೩೮

ತೊಳಸಿಯ ರಸದೊಳ್ ಬೆರಸಲ್! ನಳನಳಿಸುವ ಲೋಯಿಸರದ ರಸಮಂತದಜಿಂ
ತೊಳೆಯಲ್ಪಂತಾ ಬಾಷ್ಪದೆ! ಮಲಮಲಿಗುಂ ಸುಖದೊಳಿರ್ಕುಮಂತಾ ಪುರುಷಂ

೩೯

೧೮ ಹಿಕ್ಕೆ

ಹಿಕ್ಕೆಯ ಬಾಷ್ಪಮದೆಂತೆನೆ! ಬಿಕ್ಕುಣಿಕೆಗಳಕ್ಕುಮಕ್ಕಿಯೊಳ್ ತಿಮಿರಂ ತುಂ
ಬಿರ್ಕುಂ ತನು ಕೆಯ್ ಕಾಲ್ಗೆಲೊಳಕ್ಕುಂ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟೆಯಂತದರ್ಕುಪಶಮನಂ

೪೦

ನಿಂಬೆಯ ಪುಳಿಯುಮನಮರಿಯು! ಮಂ ಬೆರಸುವುದವಜಿ ಗಾಯಮಂ ತೊಳೆವುದು ಮ
ತ್ತಂ ಬಿಡದಾರಯ್ದುದದ! ಕಿಂಜಿನ ಪಥ್ಯಕ್ರಮಂಗಳೆಂಬಿವು ಮುಖ್ಯಂ^೪

೪೧

೧೯ ಸೂರ್ಕು

'ಸೂರ್ಕಲ್' ಧನುರ್ವಾತದ! ತಕ್ಕನವೋಲ್ ತೆಗೆದುಮಂಗಮಂ ಪೆಜಿಗ್ಗಂ
ಪಕ್ಕದೊಳೆ ಶೂಲೆಗಳಲೆಗ! ಆಕ್ಕುಂ ಕೆಂಪುಗುರ್ಗಲೊಳ್ ಬಸಿಜ್ ತೆಗೆದಿರ್ಕುಂ

೪೨

ಸ್ಫುಟವಾದ ಮೂತ್ರದೊಳೆ ತಾಂ! ವಟಿವುಕ್ತದ ನಾರ ರಸಮನೊಂದಿಸಿ ತೊಳೆದುಂ
ಝಟಿತೆಯೊಳೆ ಪುತ್ರಜೀವಿಯ! ಘಟಿಯಿಸಿ ಲೋಚನದೊಳೆಚ್ಚಲಂತದು ಮಾಣ್ಣುಂ

೪೩

ನಸ್ಯಾಂಜನ ಮಾಡಬೇಕು. ೩೬. ಕೃಷ್ಣ (ಅಸಿತ)ನೆಂಬ ಬಾಷ್ಪದಿಂದ ಗಾಯವು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿದ್ದು ಶರೀರ ಕಾಂತಿಗೆಟ್ಟು ಕಪ್ಪಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ವಮನವಾಗುವುದು. ೩೭. ಕುದುರೆಯ ಮೂತ್ರ ಮತ್ತು ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ರಸಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಗಾಯದ ಬಾಯನ್ನು ತೊಳೆದು ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಲುಗುಂಜಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಬಾಷ್ಪದ ವ್ಯಥೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ೩೮. ಖಂಡವೆಂಬ ಬಾಷ್ಪದಲ್ಲಿ ಗಾಯದ ಬಾಯಿಂದ ಖಂಡಗಳೇ ಬೀಳುತ್ತವೆ; ಬಸಿರಾದಂತೆ ಹೊಟ್ಟೆಯುಬ್ಬಿ ಕಣ್ಣು ಬಿಳಿದಾಗುತ್ತವೆ. ೩೯. ತುಲಸಿಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಲೋಯಿಸರದ ರಸವನ್ನು ಬೆರಸಿ ತೊಳೆಯಲು ಬಾಷ್ಪದ ಕೊಳೆ ತೊಲಗಿ ಆ ಪುರುಷನು ಸುಖವಾಗಿರುವನು. ೪೦. ಹಿಕ್ಕೆಯ ಬಾಷ್ಪ ಹೇಗೆಂದರೆ ಬಿಕ್ಕುಣಿಕೆಯುಂಟಾಗಿ ಕಣ್ಣಿನ ನವೆಯಾಗಿ ಶರೀರ ಬಾತು ಕೈಕಾಲುಗಳು ಶಕ್ತಿಗುಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಶಮನವೆಂದರೆ ೪೧. ನಿಂಬೆಯ ಹುಳಿ ಮತ್ತು ಅಮರಿಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಅದರಿಂದ ಗಾಯವನ್ನು ತೊಳೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಪಥ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ೪೨. ಸೂಕ್ಕಿನ ಬಾಷ್ಪದಲ್ಲಿ ಶರೀರವು ಧನುರ್ವಾತಕ್ಕೊಳಗಾದಂತಾಗಿ, ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ನೋವುಂಟಾಗಿ, ಉಗುರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂಪುಂಟಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹತ್ತಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ೪೩. ಸ್ಫುಟವಾದ ಮೂತ್ರ ಮತ್ತು ಆಲದ ಮರದ ನಾರಿನ ರಸದಿಂದ ತೊಳೆದು, ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಪುತ್ರಜೀವಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ

-
1. ಶ್ರೀಯಂ (ಅ) 2. ಹಿಕ್ಕೆಂಬ ಬಾಷ್ಪಮಂ (ಗ) 3. ಉಮಕ್ಕುಂ (ಗ) 4. ಇವು ಮುಖ್ಯಂ(ಗಳ್) (ಅ)
5. ಸುರ್ಕು(ಅಕ) 6. ಸುರ್ಕಲ್ (ಅಕ)

೨೦ ಸಿಂಗಿ

ಸಿಂಗಿಯ ಬಾಷ್ಟದೆ ಕಣ್ಣಳ್! ಪೊಂಗಿರ್ಕುಂ ಬಾಯ್ಗೆ ಪೊಗೆಯ ನಾತಮದಕ್ಕುಂ
ಬಿಂಗದಪೋಲ್ 'ಬಿರಿದುರ್ಗಮ'! ದಂಗಜ್ಜರಮಕ್ಕುಮದು ಕರಂ ಕಷ್ಟತರಂ ೪೪

ಮೂತ್ರಂ ಜಂಭೀರಂ ಕರಿ! ಮೂತ್ರಂ ಲೇಸಪ್ಪ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲಿವಂ
ಮಿತ್ರಜನಮೆಹೆದು ತೊಳೆಯಲ! ಮಿತ್ರಂ ಬಾಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಂಗಿಗಳಮಳಚರಿತ್ರಾ ೪೫

೨೧ ಕ್ರಿಮಿ

ಕ್ರಿಮಿಬಾಷ್ಟದ ಗುಣದಿಂದಂ! ಭ್ರಮೆಯುಂ ಕ್ರೋಧಂಗಳಕ್ಕುಮುರಿಮೂತ್ರಂ ತಾಂ
ಕ್ರಿಮಿಕುಲಮುಬುರ್ಗುಮೇಱಿನೊ! ಕ್ರೋಧಾ[ಮನೆ] ಬಾಯಬಸಲೆಯುಂ ಸಂಭವಿಕುಂ ೪೬

ಒರಸುಗೆ ನಿಂಬೆಯ ಪ್ರಳಿಯೊಳ್! ಸುರಸುರಿಕೆಯ ಪತ್ರದಿಂದೆ ತೊಳೆವುದು ಬಿಳಿಕಂ
ತಿರದತಿಬೇಗದೊಳೆತ್ತಂ! ವಿರಚಿಸಿ ಗೋಮಯದ ಕಟ್ಟೆಯುಂ ಸುತ್ತವರಂ ೪೭

ಭ್ರಾಂತಿಲ್ಲದೆ ಕುರುಚಿಗೆಯೆಲೆಯುಂ ತೀವಿದ ರಸಸಮನ್ವಿತಂ ಸುಣ್ಣದ ಕ
ಲ್ಲಂ ತೀವಿ ಕಡೆದು ಗಾಯದೊಳಂ ತೊಳೆವುದು ಮುನ್ನಿನಂತೆ ತದ್ವಿಷಮಱಿಗುಂ ೪೮

೨೨ ಶೋಭೆ

ಭಾವಿಸೆ ಶೋಭೆಯ ಬಾಷ್ಟಂ! ಬಾವುದು ಮೆಯ್ಯೆಡೆ ನುಡಿಯುವ ನಾಲಗೆ ಬೀಚ್ಚುಂ
ಜೀವಿಸುಗುಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಿಯ ಸ! ದ್ವಾಪ ಗುಡೂಚಿಯ ರಸಂಗಳಂ ತೊಳೆಯಲೊಡಂ ೪೯

ಕಾಕೆಯ ಸೊಪ್ಪಿನ ರಸಮಂ! ಮೂಕೊಳತಿಯ ರಸಮನಾದೊಡಂ ಮೇಣ್ ಬೆಳೆದಿ
ದಾಳ್ ಕೌಡೆಯ^೨ ಫಲರಸಮಂ! ವ್ಯಾಕುಳಮೇನೆರೆದು ತೊಳೆಯ ವಿಷಬಾಷ್ಟಹರಂ ೫೦

ವ|| ಇಂ ಸರ್ವ ಭಾಷ್ಟಕ್ಕೆ

ಕರಿಮೂತ್ರದೊಳಂ ತೊಳೆವುದು ! ಪರಿಕೆಸೆ ಬಾಷ್ಟಂಗಳಾವುದಾದೊಡಂ ಮೇಣ್
ಕರಿಯಿಕ್ಕಿದ ಲಂಡದ ರಸ! ಮುರುಹಿತಮದಱಿಂದೆ ತೊಳೆದೊಡಂ ಹಿತಮಕ್ಕುಂ ೫೧

ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಅದು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೪೪. ಸಿಂಗಿಯ ಬಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಉದಿಕ್ಕೊಂಡು, ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಯ ನಾತವುಂಟಾಗಿ ಗಾಯದಿಂದ ಕಾಗೆಬುಂಗಾರದಂತೆ ಪುಡಿ ಉದುರಿ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಜ್ವರವುಂಟಾಗಿ ನಿವಾರಣೆ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೪೫. ಮೂತ್ರ ನಿಂಬೆ ಅನೆಯ ಗಂಜಲ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲಾಗನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತೊಳೆಯಲು ಸಿಂಗಿಯೆಂಬ ಬಾಷ್ಟಕ್ಕೆ ಶತ್ರುವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಕೀಳು ಆಮಲಚರಿತ್ರಾ. ೪೬. ಕ್ರಿಮಿಬಾಷ್ಟದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಭ್ರಮೆ ಕ್ರೋಧ ಮತ್ತು ಉರಿಮೂತ್ರವುಂಟಾಗಿ, ಗಾಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿ ಬಾಯಬಸಲೆ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೪೭. ನಿಂಬೆಯ ಹುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುರುಸುರಿಕೆ ಎಲೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಗಾಯವನ್ನು ತೊಳೆದು ಬಳಕೆ ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಸುತ್ತಲೂ ಗೋಮಯದ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ೪೮. ಮತ್ತೇನೂ ಯೋಚಿಸದೆ ಕುರುಚಿಗೆಯೆಲೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲು ಹಾಕಿ ಕಡೆದು ಗಾಯವನ್ನು ತೊಳೆದರೆ ಆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೪೯. ಶೋಭೆಯ ಬಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಶರೀರ ಬಾತುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಮಾತನಾಡಲು ನಾಲಗೆಯೆಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಿಯ ಗುಡೂಚಿಯ ರಸದಿಂದ ತೊಳೆಯಲು ಜೀವಿಸುವನು. ೫೦. ಕಾಕೆಯಸೊಪ್ಪಿನ ರಸ ಮೂಕೊಳತಿಯ ರಸ ಇಲ್ಲದೆ ಕೌಡೆಯುಂಟಾದಿಂದ ತೊಳೆಯಲು ವಿಷಬಾಷ್ಟನಿವಾರಣೆ. ವ|| ಇನ್ನು ಸರ್ವಬಾಷ್ಟಕ್ಕೆ ೫೧. ಬಾಷ್ಟಗಳಾವುದಾದರೂ ಸರಿ,

ನರರೇತೋ ಮಲಮೂತ್ರಾಂ ತರದೊಳೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕಮಾವುದಾದೊಡಮೊಂದು
ದೊರಕಿದುದನೊಳೆದು ತೊಳೆವುದು ಪರಿಹರಿಕುಂ ಬಾಷ್ಟದುಗ್ರವಿಷಮನಿತನಿತಂ ೨೧

ಹುಲಿಯ ಮಲ ಹುಲಿಯ ತುಪ್ಪಂ ಹುಲಿಯಂಗದ ರುಧಿರಮಿವೊಂದೊಂದು ತಂ
ದಲಸದೆ ತೊಳೆಯಲ್ ತನುವಿಂ ತೊಲಗುಗುಮಾವಾಪ ಬಾಷ್ಟಮಾದೊಡಮಚಿರಂ ೨೨

ಅಳುಕದೆ ಗಾಯದ ಬಾಯುಂ ತೊಳೆವುದು ನರಮೂತ್ರದಿಂದಮರೆವುದು ಮತ್ತಂ
ಮೊಟಗಿನ ತಿಗುಡಂ ಕಡಲೆಯು ಹುಳಿಯುಂ ಬೆರಸದೆನಿಪ್ಪ ಬಾಷ್ಟಂ ಕಿಡುಗುಂ ೨೩

ತೊಳೆವುದು ಕಡಲೆಯು ಗಿಡುವಿನ ಪುಳಿಯುಂ ಕರಿಮೂತ್ರದಿಂದ ತೊಯ್ವುಪ್ಪಂವೆಯೊಳಂ
ತೊಳೆದೊರಸಿ ಕರಿಯ ಲಂಡಂ ಗಳನಿಕ್ಕಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಬಾಷ್ಟಮೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ ೨೪

ಅಂಕೋಲೆಯ ಮೂಲಂ ನಿ ಶೃಂಕಂ ಜಂಬೀರರಸ ನೃಮೂತ್ರಸಮೇತಂ
ಭೋಂಕನಲರೆದುರೆ ತೊಳೆಯಲ್ ತಾಂ ಕಳೆಗುಂ ಸಕಲ ಬಾಷ್ಟದತ್ತುಗ್ರತೆಯುಂ ೨೫

ಚಂ|| ಮಿಟಮಿಟನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರದೆ ಕಳೆಯ ಪಾಲಿನೊಳಿಟ್ಟು ಮರ್ದಿಸಿಂ
ಕುಟಜದ ಮೂಲಮಂ ತೊಳೆವುದಂತದಜಿಂ ಪಗೆಯಸ್ತಧಾರೆಯುಂ
ಘಟಿಯಿಸಿದೊಳಬಾಯನದಜಿಂ ಚತುರುತ್ತರಮಪ್ಪಶೀತಿಯುಂ
ತಟ್ಟತರ ಬಾಷ್ಟಭೇದ ವಿಷಮೆಯ್ನೆ ಕರಂ ಕಿಡುಗುಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ ೨೬

ಕುರುಟಿಗೆ ಹಾರಿವಾಳದ ರಸಂಗಳೊಳಾಲದ ಪಾಲನಿಂಬಿನಿಂ
ಬೆರಸಿಡು ತಾವುನಾಳೆಯೊಳೆ ತುಂಬದಜಿಂ ದೊರಸುತ್ತೆ ಪುಣ್ಣಮುಂ
ಭರದೊಳಮೆಲ್ಲಮುಂ ತೊಳೆಯಲಸ್ತದೊಳೊಡಿದನೇಕ ಬಾಷ್ಟಮುಂ
ಪರಿಹರಿಕುಂ ನರಂ ಸುಖದೆ ಬಾಬ್ಬಮಿವುಂ ವಿಭು ಮಂಗಸುಕ್ತಿಯುಂ ೨೭

ಆನೆಯ ಗಂಜಳದಿಂದ, ಇಲ್ಲವೆ ಅದರ ಲದ್ವಿಯ ರಸದಿಂದ ತೊಳೆಯಲು ಹಿತವಾಗುವುದು. ೨೧. ನರರ ರೇತಸ್ಸು ಮಲ ಮೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ದೊರೆತ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಹಾಕಿ ತೊಳೆದಲ್ಲಿ ಬಾಷ್ಟದ ಉಗ್ರವಿಷ ಎಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಪರಿಹರ. ೨೨. ಹುಲಿಯ ಮಲ, ಅದರ ತುಪ್ಪ ಮತ್ತದರ ಶರೀರದ ರಕ್ತ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದನ್ನೂ ತಂದು ಅಲಸಿಕೆ ಮಾಡದೆ ಅದರಿಂದ ತೊಳೆಯಲು ಅವಾಪ ಬಾಷ್ಟವಾದರೂ ನಿವಾರಣೆ. ೨೩. ಅಂಜದೆ ಗಾಯದ ಬಾಯನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಿಂದ ತೊಳೆದು, ಮತ್ತೆ ಮೊಟಗಿನ ತಿಗುಡನ್ನು ಅರೆದು ಕಡಲೆಯ ಹುಳಿಯನ್ನು ಬೆರಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆನಿಸಿದ ಬಾಷ್ಟವೂ ಪರಿಹರ. ೨೪. ಕಡಲೆಗಿಡದ ಹುಳಿಯಿಂದ ತೊಳೆದು, ಕರಿಮೂತ್ರದಿಂದ ತೊಯ್ವು ಬಟ್ಟಿಯಿಂದ ತೊಳೆದು ಒರಸಿ ಆನೆಯ ಲದ್ವಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಟ್ಟಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಬಾಷ್ಟವೂ ನಾಶವಾಗುವುದು. ೨೫. ಅಂಕೋಲೆಯ ಬೇರನ್ನು ನಿಂಬೆಯ ರಸ ಮತ್ತು ನರಮೂತ್ರ ಸಮೇತ ಅರೆದು ತೊಳೆಯಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಬಾಷ್ಟದುಗ್ರತೆಯೂ ನಿವಾರಣೆ. ೨೬. ಮಿಟಮಿಟನೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿರದೆ ಕಳೆಯಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಟಜದ ಬೇರನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿ ಅದರಿಂದ ತೊಳೆದು, ಪರಿತವಾದ ಆಯುಧದಿಂದ ಗಾಯದ ಬಾಯನ್ನು ಚುಚ್ಚಲು ಆತಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಲವು ವಿಧ ಬಾಷ್ಟವಿಷಗಳೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ, ಕೇಳು ಬುಧೋತ್ತಮಾ. ೨೭. ಕುರುಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಪಾರಿವಾಳದ ರಸಗಳಲ್ಲಿ ಅಲದ ಹಾಲನ್ನು ಸನಿಯಾಗಿ ಬೆರಸಿ, ತಾವುದು ಪುತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ, ಅದರಿಂದ ಹುಣ್ಣನ್ನು ಒರೆಯುತ್ತಾ ಎಷ್ಟೊಮ್ಮೆ

ಮ|| ಇದು ಬಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಭೇದಮಿಂತಿದು ಚಿಕ್ಕಿತ್ತಾಸಾರಭೇದಂಗಳೆಂ
ಬುದನೆಲ್ಲಂದದೆ ಭಾವಿಸಿಂತು ನೆಹಿ ಪೇಚ್ಚಿ ಸರ್ವ ವಿದ್ಯಾಬಿಮು
ಧ್ಯದೊಳಿಷ್ಟಾರ್ಥಫಲಪ್ರದಾಯಿನಿಸಿದಾರ್ ಪಾರಿಜಾತಂ ದಯಾ
ಸ್ವದ ಮಂಗಂ ಮುಗುಳೇಪುರಪ್ರಭು ಲಸಚ್ಚಿತ್ರಸಂಗ ಮಂಗಾತ್ಮಜಂ

ಜಿ೯

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತಪಯಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನೀಂದ್ರ
ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತ ಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾಗಮೋತ್ತಂಗ ಮಂಗವಿಭು
ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ 'ಸರ್ವ'ಬಾಷ್ಟ್ರ ಚಿಕ್ಕಿತ್ತಾಧಿಕಾರಂ

ಪಂಚದಶಂ

ತೊಳೆಯಲು ಅಸ್ತದಿಂದಾದ ಅನೇಕ ಬಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಪರಿಹರವಾಗಿ ನರನು ಸುಖವಾಗಿರುವನೆಂಬುದು
ಮಂಗರಾಜನ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಜಿ೯. ಇದಿಷ್ಟು ಬಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಭೇದ ಮತ್ತು ಸಾರರೂಪವಾದ
ಚಿಕ್ಕಿತ್ತಾಭೇದಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸರ್ವವಿದ್ಯಗಳಿಂದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧನಿಸಿದ ದೇವತರುವೂ ದಯಾಪೂರಿತನೂ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಂಗತನೂ ಆದ ಮುಗುಳೇಪುರದ ಪ್ರಭು ಮಂಗರಾಜನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತಸಮುದ್ರವನ್ನು
ದಾಟಿದ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತವಾದ
ಮನಸ್ಸನ್ನಳ್ಳ ಶ್ರೀಮದಖಿಲಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ
ಸರ್ವ ಬಾಷ್ಟ್ರ ಚಿಕ್ಕಿತ್ತಾವಿವರಣೆಯೆಂಬ

ಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

○

ಮೋಡಶಾಧಿಕಾರಂ

ಸಮಸ್ತ ನಿರ್ವಿಷಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪುಸ್ತಕರಣಂ

ಸಂಕೀರ್ಣಾಧಿಕಾರಂ

•ಕಂ|| ಶ್ರೀರತ್ನತ್ರಯ ವಿಸುತಾ| ಧಾರಂ ಸುರರಾಜವಂದ್ಯನಮಗೀಗೆ ಮದೀ
ಯಾರೋಗ್ಯಮನೆ ಮನೋಹರ| ದೂರಂ ಶುದ್ಧೋಪಯೋಗಮಂ ವೀರಜಿನಂ

೧

•ಶಾ|| ನಾಗಾಕೃಷ್ಣಿಯಮಂ ಸಹಾಗಮನಮಂ 'ಸುಪ್ರೇಷಣಾಸ್ಯೋ'ದ್ವದು
ದ್ಯೋಗಾಲೋಕನ ಬಂಧನಗಳನಮೋಘಂ ಕುಂಡಲೀಕೃತ್ಯ ನಿ
ವೇಗತ್ತಂ ಘಟಿಸುಪ್ರವೇಶ ನವರೇಖಾಮಂತ್ರಮಂ ತದ್ವಿಷೋ
ದ್ಯೋಗೋದ್ಯೋಗ ಸುರಾವಧೂತ ವಿವಿಷತ್ವಾದ್ಯಂಗಳಂ ಮತ್ತಮುಂ

೨

•ಕಂ|| ನಾಗೋಚ್ಚಾಟನಮುಂ ನಯ| ಯೋಗದೆ ಸಂಕೀರ್ಣದೊಳ್ ಪರಿಕಿಸಿಯೆ ಪೇಚ್ಚಿ
ರಾಗದೊಳಂ ಮಂಗಬುಧಂ|ಯೋಗಾಮೃತಜಲಧಿ ಪೂಜ್ಯಪಾದರ ಮತದಿಂ

೩

ಮ|| ಸ್ತ|| ಕವಳಂ ಗಂಡೂಷೆಯುಂ ತದ್ವಿಹಿತಮೆನಿಪ ಭೇದಂ ದಲಾ ಪು
'ಣ್ಣೆ ವರ' ಪ್ರಕ್ಷಾಳನಂ ಭೇಷಜವಿಧಿ ಕರಿಯೆಂಬಿಂತಿವಂ ಪೇಚ್ಚಿನಾಂ ಪ
ತ್ತು ವಿಶೇಷಾರ್ಥಂಗಳಿಂದ ಜನಹಿತಮೆನೆ ಸಂಕೀರ್ಣದೊಳ್ ಕ್ಷೀರವಾರಾ
ಶಿವರಂ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಂಗಳನೆ ಪಡೆವ ಪುಣ್ಯಾತೃರ್ಗಿನ್ನಮೋಘಂ

೪

೧. ಶ್ರೀರತ್ನತ್ರಯಕ್ಕೆ ಆಧಾರನೂ ಸುರರಾಜವಂದ್ಯನೂ ಮನೋಹರದೂರನೂ ಆದ ವೀರಜಿನಪತಿಯು
ನಮಗೆ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಶುದ್ಧೋಪಯೋಗವನ್ನೂ ದಯಪಾಲಿಸಲಿ. ೨. ನಾಗಾಕೃಷ್ಣಿಯನ್ನೂ
ಸಹಾಗಮನವನ್ನೂ ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣೆಯನ್ನೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುವ ಬಂಧನಗಳನ್ನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ
ಕುಂಡಲೀಕೃತ್ಯ ನಿವೇಗತ್ತವನ್ನೂ ಘಟಿಸುಪ್ರವೇಶ ನವರೇಖಾಮಂತ್ರವನ್ನೂ ಆ ವಿಷನಿವಾರಣಾ ಕ್ರಮವನ್ನೂ
ದೇವತೆಗಳಿಂದ ವಿವಿಧ ಆಹಾರಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತೆ ೩. ನಾಗಗಳ ಉಚ್ಚಾಟನೆಯನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ಯೋಗದಲ್ಲಿ
ಸಂಕೀರ್ಣದಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಯೋಗಾಮೃತಜಲಧಿಯಾದ ಪೂಜ್ಯಪಾದರ ಮತದಂತೆ ವಿಬುಧ ಮಂಗರಾಜನು
ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದನು. ೪. ಕವಳ ಗಂಡೂಷೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಹಿತವಾದ ಭೇದ, ಹುಣ್ಣಿನ ಪ್ರಕ್ಷಾಳನ
ವೈದ್ಯವಿಧಿ ಕರಿ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಹತ್ತು ವಿಶೇಷಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಜನಹಿತಕ್ಕಾಗಿ, ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರದಂತೆ
ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪುಣ್ಯಾತೃಗೆ ಅಮೋಘವೆನ್ನಿಸುವಂತೆ ನಾನು ಹೇಳಿದೆನು.

ಚಂ|| 'ನಿಯತ'ಮೆನಿಪ್ಪ ಮಂತ್ರಜಪಲಕ್ಷ್ಯದೆ ಸಿದ್ಧಿಸುಗುಂ ದಶಾಂಶ ಹೋ
ಮ ಯಜನದಿಂ ಸಹಾಗಮನಮುಂ ಘನೆಯೊಪ್ಪುವುದೆಂದನಂತ ಚಿ
ನ್ಮಯ ಜಿನ ಸಿದ್ಧ ಸೂರಿ ಪರ ದೇಶಿಕ ಸಾಧುಪದಾಬ್ಜವೃಂಗನ
ದ್ವಯನ ಮಹಾವಿಲಾಸ'ಪದ' ಮಂಗಮಹಾವಿಭು ಪೇಜ್ಜಿ ಮಾಚ್ಚಿಯಿಂ

೫

ಕಂ|| ಪ್ರಣವಾದಿ ಸ್ತಾಹಾಂತಂ| ಭೂತಂ ತಾಂ 'ಚಿರಿಚಿರಿ' ಪ್ರಮುಖ ಮಂತ್ರಮಿದಂ
ಘನ'ಪಾ'ಕೃಷ್ಣಿಗೆ ಮಂತ್ರ'ಮದ'ಣಿಸುಗೆ ತತ್ತ್ವಮಿತ ಜಪಮನಿದು ಸಿದ್ಧಾಂತಂ

೬

ತನ್ಮೂಲೋದ್ಧಾರಂ -

ಓಂ ಚಿರಿಚಿರಿಂದ್ರವಾರುಣಂ ಪಟ ಕಡ್ಡ(ಕುಡ್ಡ)ಸ್ತಾಹಾ

ಮ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಆಹುತಿಯಿಂ ತ್ರಿಮಧು ಗುಗ್ಗದಿಂ ಮಾಡಲು ಈ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯುಳ್ಳುಂ

ಇನ್ನಾ ನಾಗಪ್ರೇಷಣ ಮಂತ್ರ

ಕಂ|| ಜಾತಿಘನಪ್ರೇಷಣವಹು| ದೇತೋದಳಿಂ ಹವನಮುಂ ದಶಾಂಶಂ ಜಾಪ್ಯಮ

ಶೀತಿ ಸಹಸ್ರಂ ಕರವೀ| ರಾತಿಶಯಾರುಣ ಲತಾಂತದಿಂ ಸಿದ್ಧಿಸುಗುಂ

೭

ನಾಗಪ್ರೇಷಣ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರಂ

ಓಂ ನಮೋ ನಾಗಪಿತೃಚಿ ರಕ್ಷಾಕ್ಷಿ ಭುಕುಟಿಮುಖಿ ಉಚ್ಚಿಷ್ಟ'ದಿಷ್ಟತೇಜಸ್ ಪಟ

ಭಗವತೀ ಹೂಂ ಘಟ್ ಸ್ತಾಹಾ

ಮ|| ಇದು ನಾಗಪ್ರೇಷಣ ಮಂತ್ರಮಿದಱಿಂದಂ

ಮ||೩|| ಸಿತ ದುಗ್ಧಾಜ್ಞ ಪ್ರಯುಕ್ತಂಗಳೊಳಿ ಹವನಮುಂ ಮಾಚ್ಚಿದೊಳ್ಳುಳ್ಳ ವಲ್ಕಿ

ಕ ತದೀಯಸ್ಥಾನಸಾನ್ನಿಧ್ಯದೊಳಿ ವಿನಯದಿಂದಂ ಪ್ರಸೂನಂಗಳಿಂ ಸಾ

ಧಿತ ಮಂತ್ರಂ ಮಾಡಿ ನಾಗಾಜ್ಞೆಯನುರಗನುಮಂ ತಿರ್ದಿ ತಾಂ ಪ್ರೇಷಿಸಲ್ಯಾ

ಪ್ರತಿಮಂ ತತ್ಪ್ರದ್ಧಾನಪ್ರಥಿತ ವಚನಮುಂ ಸೂಚಿಪೆಂ ಶ್ಲೋಕದಿಂದಂ

೮

ಶ್ಲೋಕ || ಪ್ರೇಷಿತೋಹವನೇ ನೇತಿ ಮಾ' ಕಸ್ಯಾಪಿಪುರೋವದೇತ್

ಅನ್ಯಮಂತ್ರೇಣಮಾಗಚ್ಛಮಾನಯಂ(?) ಭಕ್ಷಯಾಮುಖಂ(?)

೫. ಅನಂತ ಚಿನ್ಮಯರಾದ ಜಿನ ಸಿದ್ಧ ಸೂರಿ ದೇಶಿಕ ಸಾಧುಪದಾಬ್ಜವೃಂಗನೂ ಮಹಾವಿಲಾಸಪದನೂ
ಆದ ಮಂಗಮಹಾರಾಜನು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯತವಾದ ಲಕ್ಷ ಮಂತ್ರಜಪದಿಂದ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ದಶಾಂಗ ಹೋಮ ಯಜನಗಳಿಂದ ಘನೆಯ ಸಹಾಗಮನವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ೬. ಪ್ರಣವಾದಿ ಸ್ತಾಹಾಂತವನ್ನು

ಉಚ್ಚರಿಸುವವನು ತಾನು ಸಿದ್ಧವೆನಿಸಿದ ಚಿರಿ ಚಿರಿ ಪ್ರಮುಖ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಘನಪನ ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ

ಜಪಿಸುವುದು ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆ. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಮ||ಈ ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾಗಿ ಮಧು ಗುಗ್ಗದಿಂದ

ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಆಹುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಈ ಮಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ಇದು ನಾಗಾಕೃಷ್ಣ ಮಂತ್ರ.

ಇನ್ನು ನಾಗಪ್ರೇಷಣಮಂತ್ರ ವಿಧಾನ. ೭. ಕರವೀರದ ಅರುಣ ಲತಾಂತ ಸಹಿತವಾಗಿ ದಶಾಂಶ

ಹವನವನ್ನೂ ಎಂಬತ್ತು ಸಹಸ್ರ ಜಪವನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಜಾತಿ ಘನಪ್ರೇಷಣವಾಗುವುದು. ನಾಗಪ್ರೇಷಣ

ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಮ|| ಇದರಿಂದ ೮. ಒಳ್ಳೆಯ ಹುತ್ತದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ

ವಿನಯದಿಂದ ಹೂಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಲು ತುಪ್ಪಗಳ ಹವನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸಾಧಿತವಾದ

ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆಯಿಂದ ನಾಗಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಉರಗವನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲು

ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಶ್ಲೋಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ಲೋಕ : (ಮೇಲಿನಂತೆ)

ಮ|| ಎಂದು ಬಂದ ಸರ್ಪನಿಗೆ ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಕಳಿಸುವುದು. ಇದು ನಾಗಪ್ರೇಷಣ ವಿಧಾನ. ಇನ್ನು

1. ಅನಿ(ಯುತ) (ಅ) 2. ಪ [ರಿ] (ಅ) 3. ಚಿತಿಪತಿ (ಪ್ರ) 4. ವಾ (ಕಗ್ರ) 5. ನಿವಾ (ಪ್ರ) 6.

[ಉಚ್ಚಿಷ್ಟಾಧಿಪತೇಂದ್ರಜಾ] (ಅ) 7. ರೋಹ(ಪ್ರ) 8. ಕಸ್ಯಾಪಿರೇವದತ್(ಪ್ರ)

ವ|| ಎಂದು ಬಂದ ಸರ್ಪಂಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಕಳುಹುವುದು. ಇದು ನಾಗಪ್ರೇಷಣ ವಿಧಾನಂ.

ಇನ್ನು ನಾಗ ಸಹಾಗಮನ ವಿಧಾನಂ

ಕ|| ತೇಜೋಂ ನಮಃ ಪ್ರಮುಖಮಂತ್ರಾಜಿತ ಮಂತ್ರಮನೆ ಪಠಿಸುತುಂ ಪೋಗಲ್ ನಿ ವಾಘ್ರಜಮವನೊಡನೆ ಬರ್ಕುಂ| ಯೋಜಿಸಿ ತಾಂ ಯಾಹಿ ಎಂದೊಡಹಿ ತಾಂ ಮರಳುಂ ೯

ಮಂತ್ರಂ-ಓಂ ನಮೋ ಸಹಸ್ರ ಜಡೈ ಕುಮುದ್ಯಾಸಿ'ನಿ (ಕೋದ್ಯಾಸಿನಿ)' ದೀರ್ಘಕೇಶಿನಿ ಉಚ್ಚಿಷ್ಟ ಭಕ್ತೀಣೆ ಸ್ತಾಹಾ - ಏಹಿ ಯಾಹಿ ಎಂದು ಯೋಜಿಸಿ ಮಂತ್ರಿಸೆ ಮರಳಿ ಪೋಕುಂ

ಸರ್ಪಮುಖಸ್ತಂಭನ ಮಂತ್ರ

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಹೂಂ ಕ್ಲೂಂ ಠ (ಃ ಠಃ) ಘನಮುಖಂ ಸ್ತಂಭಯ

ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪಮುಖಸ್ತಂಭನಮಕ್ಕುಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಹ್ರೂ (ಹೂಂ) ಕ್ಲೂ (ಕ್ಲೂಂ), ಠ (ಃ ಠಃ) ಸ್ತಂಭಯ

ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪಗಮನಮುಖಸ್ತಂಭನಂ

ಹ್ರಾಂ (ಹಾಂ) ಕ್ಲೂಂ (ಕ್ಲೂಂ) ಠ (ಃ ಠಃ)

ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪಂಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಂ ಕಟ್ಟುವುದು

ಹಾ (ಹಾಂ) ಠ (ಃ ಠಃ)

ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪಮುಖಗತಿ ದೃಷ್ಟಿಸ್ತಂಭನಂ. ಇಲ್ಲಿ ಪೋಗನೆ ಮಾಡುಂ

ಇನ್ನು ಕುಂಡಲೀಕರಣವಿಧಾನಂ

ಕ|| ಸ್ವಯಮೋಂ ಸುವರ್ಣರೇಖಾ| ಮಯಮಂ ಬರೆದಿಂ ಬಲಿ'ಕೈಮದಜಗ್ರದೊಳಂ

'ನಯದಿಂ' ಗರುಡಾಜ್ಞಾಪಯ| ತಿಯೆಂಬುದುಂ ಕೂಡೆ ಸೂಚಿತಂ ಸ್ವಾಧಾಂತಂ ೧೦

ತಿಪದಿ|| ಬರೆ(ವು)ದು ಕುಂಡಲೀಕರಣ'ಮಂದ'ಗ್ರದೊಳ್

'ಕುರು' ಎಂದು ಪದಮನಜಿ'ದಿಟ್ಟು ಮಂತ್ರದ

ಚ್ಚರಿಯನಿಟ್ಟಿಪುದು ಬುಧರೆಯ್ಗೆ ೧೧

ನಾಗಸಹಾಗಮನ ವಿಧಾನ. ೯. 'ತೇಜೋಂ ನಮಃ' ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತ ಹೋಗಲು ಅವನೊಡನೆ ನಾಗನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಬರುವುದು; ಆತನು ಯೋಜಿಸಿ 'ಯಾಹಿ' ಎನ್ನಲು ಸರ್ಪವು ಹಿಂದಿರುಗುವುದು. ಆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಇದು ನಾಗಸಹಾಗಮನ.'ಯಾಹಿ' ಎಂದು ಯೋಜಿಸಿ ಮಂತ್ರಿಸಲು ಮರಳಿಹೋಗುವುದು. ಸರ್ಪಮುಖಸ್ತಂಭನ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪಮುಖ ಸ್ತಂಭನ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪಗಮನ ಸ್ತಂಭನ, ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪಗಳ ದೃಷ್ಟಿ ಕೆಡುವುದು. ಮಂತ್ರ: 'ಹಾ ಠಃ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸರ್ಪದ ದೃಷ್ಟಿಮುಖ ಗತಿಸ್ತಂಭನ. ಇಲ್ಲಿ ಹೋಗಿಂದರೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕುಂಡಲೀಕರಣ ವಿಧಾನ : ೧೦. ಸುವರ್ಣರೇಖಾಮಯವಾದ 'ಸ್ವಯಮೋಂ' ಎಂದು ಬರೆದು, ಅದರ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ಗರುಡಾಜ್ಞಾಪಯತಿ' ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿ 'ಸ್ತಾಹಾ' ಎಂಬುದರಿಂದ ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಬೇಕು. ೧೧. ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಂಡಲೀಕರಣವನ್ನು ಬರೆದು, 'ಕುರು' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ತಿಳಿದಿಟ್ಟು ಮಂತ್ರದಿಂದಾಗುವ ವಿಸ್ಮಯವನ್ನು ಬುಧರು ನೋಡಬೇಕು.

ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಓಂ ಸುವರ್ಣರೇಖಾಯ ಗರುಡಾಜ್ಞಾಪಯತಿ ಕುಂಡಲೀಕರಣಂ 'ಕುರು' ಸ್ವಾಹಾ - ಇದು
ನಾಗಕುಂಡಲೀಕರಣ ಮಂತ್ರಂ - ಬಿಟ್ಟಿವೆನೆ ಹೋಹುದು

ಇನ್ನು ಘಟಘಟಪ್ರವೇಶ ಮಂತ್ರಂ

ಕಂ|| ವಿಲಸತ್ ಪ್ರಣವ ಪುರಸ್ಕರ! ಲಲಲಲ ಲಾಯಂಬಿವಂ ಬಟಿಕ್ಕಂ ಪಠಿಸಲ್
ನಿಲಬಟಿಯದೆ ಘಟದೊಳಮಾಕುಲದಿಂ ಪೋಗುಗು ಮಹೀಶನಾದೊಡಮಚಿರಂ

೧೨

ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಓಂ ಲಲಲಲ ಲಲಾ ಸ್ವಾಹಾ - ಇದು ಘಟಘಟ ಪ್ರವೇಶಮಂತ್ರಂ

ಇನ್ನು ರೇಖಾಮಂತ್ರಂ

ಕಂ|| ಬರೆದೋಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಎನುತುಂ! ಗರುಡಾಜ್ಞಾ ರ ರ ಯೆನುತ್ರೆ ಮತ್ತಂತದಟಿಂ
ಗರುಡನ ಮುದ್ರೆಯನಾಗಿಸಿ! ಬರೆವುದು ಭೂರೇಖೆಯಂ ಘಟೇಶಂ ಮಣಿಗುಂ

೧೩

ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಗರುಡಾಜ್ಞಾ ರ ರ ರ ರ

ಇದಟಿಂ ಗರುಡನ ಮುದ್ರೆಯಂ ಹಿಡಿದು ಗೆರೆಯಂ ಬರೆಯೆ ಸರ್ಪಂ ದಾಂಟಿದು, ಬಿಟ್ಟಿವೆನೆ
ಹೋಹುದು. ಇದು ರೇಖಾಮಂತ್ರಂ

ವ|| ಇಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಮೂಲ ವಿಷಾದಾನಮುಂ ಪೇಟಲ್ಪಡುಗುಂ

ಕಂ|| ಬರೆದೋಂ ಕ್ರೋಂ ಪ್ರಾಂ ತ್ರುಂ ಈ! ಸ್ವರೂಪದಿಂ ಮೆಹಿವ ಮಂತ್ರಮಂ ಜಪಿಸಿ ಸ್ಥಾ
ವರವಿಷಮಂ ಹೂಂಕಾರಂ! ಕರದೊಳಗಿಟ್ಟುಂ ಸಮಂತಭೀಕ್ಷಿಸಿ ರವಿಯಂ

೧೪

ಪೂರಕಯೋಗದೊಳಿಕ್ಕಿದ! ದಾರುಣತರ ವಿಷಮನುಂಡೊಡಂ ತದ್ವಿಷದಾ

ಕ್ರೂರತೆಯುಂಟುಗುಮದೆಂದು! ದೂರೀಕೃತ ಕುಮತ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ

೧೫

ವ|| ತನ್ನ ಹಸ್ತದೊಳೆ ಹೂಂಕಾರಮಂ ಬರೆದು ಅದಟ ಮಧ್ಯದೊಳೆ ಮಂತ್ರಮಂ ಬರೆದು ಅದಟ
ಮೇಲೆ ಪರರಿಕ್ಕಿದ ಹಾಳಾಹಳ ವಿಷಮನಿಕ್ಕಿ ಈ ಮಂತ್ರಮಂ ಜಪಿಸುತ್ತುಂ ಸೂರ್ಯಾವಲೋಕನಂಗೆಯ್ತುಂ
ಪೂರಕಯೋಗದಿಂ ಭಕ್ತಿಸೆ ನಿರ್ವಿಷಂ

ಆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಇದು ನಾಗಕುಂಡಲೀಕರಣ ಮಂತ್ರ. ಬಿಟ್ಟಿವೆಂದರೆ ಹೋಗುವುದು. ಇನ್ನು
ಘಟಘಟ ಪ್ರವೇಶ ಮಂತ್ರ: ೧೨. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರಣವಪುರಸ್ಕರವಾದ 'ಲ ಲ ಲ ಲ ಲಾ' ಯೆಂಬವನ್ನು
ಉಚ್ಚರಿಸಲು ಅಹಿಪತಿಯಾದರೂ ಘಟದೊಳಗೆ ನಿಲ್ಲಲಾರದೆ ಗಲಿಬಲಿಗೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ನಿಶ್ಚಯ.
ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಇನ್ನು ರೇಖಾ ಮಂತ್ರ: ೧೩. ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಎಂದು
ಬಗೆದು ಪಠಿಸುತ್ತ ಗರುಡಾಜ್ಞಾಧಾರಕವಾದ ರರ ಎನ್ನುತ್ತ ಗರುಡ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಭೂರೇಖೆಯವನ್ನು
ಬರೆಯಲು ಸರ್ಪವು ಅದನ್ನು ದಾಟುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮಣಿಯುತ್ತದೆ. ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ)
ವ|| ಇದರಿಂದ ಗರುಡನಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಗೆರೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಸರ್ಪ ಅದನ್ನು ದಾಟುವುದಿಲ್ಲ
ಹಾಗೂ ಬಿಟ್ಟಿವೆಂದರೆ ಹೋಗುವುದು. ವ|| ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಮೂಲ ವಿಷಾದಾನವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗುವುದು.
೧೪. ಓಂ ಕ್ರೋಂ ಪ್ರಾಂ ತ್ರುಂ ಈ ಎಂದು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಜಪಿಸಿ ಸ್ಥಾವರ ವಿಷವನ್ನು
ಹೂಂಕಾರದಿಂದ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿ ೧೫. ಪೂರಕಯೋಗದಲ್ಲಿಕ್ಕಿದ ಘೋರವಾದ
ವಿಷವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೂ ಆ ವಿಷವಳಿಯುವುದೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ವ|| ತನ್ನ
ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಹೂಂಕಾರವನ್ನು ಬರೆದು, ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು, ಅದರ ಮೇಲೆ
ಬೇರೆಯವರಿಕ್ಕಿದ ಹಾಲಾಹಲ ವಿಷವನ್ನಿಕ್ಕಿ ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತ ಸೂರ್ಯಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿ

ತನ್ಮತ್ತೋದ್ಧಾರಂ

ಓಂ ಕ್ಷೋಂ 'ಪ್ರೋಂ ತ್ವಂ' ಠಃ - ಇದು ವಿಷಭಕ್ಷಣಮಂತ್ರಂ

ಕಂ|| ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಂಗೀವುದು ಸಂ| ಚಿತ ವಿಷಮಂ ನೀಲವರ್ಣಮಂ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಮಂ
ತ್ರಿತಮಂ ಗ್ಲೊಂ ಗ್ಲಾಮೆಂದೊ| ಚ್ಚತದಿಂದಾ ವಿಷಮನುಂಡೊಡಂ ವಿಷಮಲಿಗುಂ ೧೬

ವ|| ಇಂತು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಂಗೀವುದು ನೀಲಧ್ಯಾನಮಂ ಭಾವಿಸೆ ವಿಷಾದಾನಂ
ಕಂ|| ಕ್ಷಾರದ್ವಯದೊಡನಂಗುರ| ಬೇರಂ ತಾಂ ಮೆಲ್ಲು ವೈಯಿಕ್ಕಿದ ವಿಷಮಂ
ಧೀರಂ ತಿನೆ ನಿರ್ವಿಷಮಂ| ದಾರಾಧ್ಯರ್ ದಿವ್ಯಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರ್ ಪೇಟ್ಟುಂ ೧೭

ಚೊಚ್ಚಿಲೆಳಹೋರಿಯ ರ(ರಿ)ಣಂ| ಬೆಚ್ಚರದಿಂ ತಗರಮಂತದಂ ಸಂಯೋಗಿಸಿ
ಒಚ್ಚತದಿಂ ವಿಷಮಕ್ಕೊಂ| ದಚ್ಚಿರಿಯೇ ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ ೧೮

*ಬಾದಿಸೆ ಫಲವೇಂ ಚೊಚ್ಚಿಲೊಳೀದಾಗಳೆ ಹೋರಿಯ ರ(ರಿ)ಣಮಂ ಪಾಲಿಂದಾ
ಸ್ವಾದಿಸಿ ಕುಡಿಯಲ್ಪೆಲ್ಲಾ| 'ಮೇದಿನಿಯ ವಿಷಂಗಳಾಕ್ಷಣಂ ಪಳೆ'ಪಡುಗುಂ? ೧೯

ಬಿಂಕದೊಳೇಂ ಪಾವಿಂ ನಿ| ಶೃಂಕತೆಯಿಂ ಪಿಡಿಸಿಕೊಂಬೊಡಂ ಮೆಲುಮೆಲೆಯಂ
ಟಂಕಣಮಂ ಬೆರಸಿ ತಿನಲ್| ತಾಂ ಕುಳಿಕಂ ತಿಂದೊಡಂ ವಿಷಂ ಪ್ರಶಮಿಸುಗುಂ ೨೦

ತಿಂಬುದುಗಳುಶುಂಠಿಯುಮಂ| ತಂಬುಲದೆಲೆಯೊಡನೆ 'ಬಿಳಿಯಮಿಂ'ತೆಸೆವ ಫಣಾ
ಡಂಬರದ ಪಾವು ಕೊಂಡೊಡ| ಮಿಂ ಬಾಬ್ಲಮವಂ ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಿಲಕಾ ೨೧

ರಕ್ತಕರವೀರಮೂಲಂ| ಪಕ್ಷಮೆನಲ್ ತಿಂಬುದೆಸೆವ ತಂಬುಲದೊಳ್ ಪ್ರಾ
ಗುಕ್ತ ಕರವೀರ ಮೂಲಮ| ನುಕ್ತು ಫಣೆ ಕೊಂಡವರ್ಗ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೨೨

ತನ್ಮಂ ಕಚ್ಚಿದುದು ತಾಂ| ಪನ್ನಗನಂ ಮಗುಟ್ಟು ಕಚ್ಚಿ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ
ತನ್ಮಂ ಪಿಡಿದೆಡೆಯಂ ವಿ| ಚ್ಚಿನ್ನಮೆನಲ್ಪಿಡಿದಿಡಲ್ಪೆ ಜಂಗಮವಿಷಮುಂ ೨೩

ಪೂರಕಯೋಗದಿಂದ ಭಕ್ತಿಸಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ಆ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಇದು ವಿಷಭಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರ. ೧೬. ಸಂಚಿತ ವಿಷವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನೀಲವರ್ಣವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಗ್ಲೊಂ ಗ್ಲಾಂ ಎಂದು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಆ ವಿಷವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೂ ವಿಷನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ವ|| ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನೀಲಧ್ಯಾನ ಮಾಡಲು ವಿಷಾದಾನವಾಗುವುದು. ೧೭. ಎರಡು ಕ್ಷಾರದೊಡನೆ ಅಂಗುರದ ಬೇರನ್ನು ತಿಂದು ಶತ್ರುವಿಕ್ಕಿದ ವಿಷವನ್ನು ತಿಂದರೂ ನಿರ್ವಿಷವೆಂದು ಪೂಜ್ಯರಾದ ದಿವ್ಯಮುನಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ೧೮. ಚೊಚ್ಚಿಲ ಎಳಹೋರಿಯ ರಣ(ರಣ?) ವನ್ನೂ ತಗರವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಂಯೋಗಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಷವೇನೂ ಮಾಡಲಾರದೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೯. ಬರಿಯ ವಾದದಿಂದ ಫಲವೇನು? ಚೊಚ್ಚಿಲು ಈದಾಗಲೆ ಹೋರಿಗುವಿನ ರ(ರಿ)ಣವನ್ನು ಹಾಲಿನಿಂದ ಕುಡಿಯಲು ಮೇದಿನಿಯ ಎಲ್ಲ ವಿಷಗಳೂ ಆ ಕೂಡಲೆ ನಾಶವಾಗುವುವು. ೨೦. ಬಿಂಕದಿಂದೇನು? ಹಾವಿನ ಕಡಿತಕ್ಕೊಳಗಾದವನು ತಾಂಬೂಲದೆಲೆಯನ್ನು ಟಂಕಣದೊಡನೆ ಬೆರಸಿ ತಿನ್ನಲು ಕುಳಿಕನೆಂಬ ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದರೂ ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೨೧. ತಂಬುಲದೆಲೆಯೊಡನೆ ಅಗುಳು ಶುಂಠಿಯನ್ನು ತಿಂದರೆ ಬಿಳಿಯ ಹೆಡೆಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದರೂ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ, ಕೇಳು ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಿಲಕಾ. ೨೨. ಕೆಂಪು ಕಣಗಿಲೆಬೇರನ್ನು ತಂಬುಲದೊಡನೆ ತಿನ್ನಲು ಕರವೀರಬೇರಿನಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸರ್ಪದ ವಿಷ ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು ೨೩. ತನ್ನನ್ನು ಕಚ್ಚಿದ ಸರ್ಪವನ್ನು ತಾನು ತಿರುಗಿ

1. ಪ್ರಾಂ (ಹ್ರಾಂ) ತ್ವಂ (ರುಂ) (ಃ) 2. [ಭೇದದ] ವಿಷಂಗಳಾಕ್ಷಣಮಿಲಿಗುಂ (ಃ) 3. ಸಿಳಿಯ ಮೇಲೆಂ (ಗಿ) *ಗಿ' ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

- ಪ್ರಣು ಮುಟ್ಟಲ್ ಹೆಮ್ಮಿಟಲವ! ಬಿಳಿದನಿಸುವ ಗುಂಜಯೆಸವ ಮೂಲಮಿವಂ ತಾಂ
ಕಲೆಯಿಂ ಲೇಪಿಸಿ ಕರ್ಚಿಸೆ! ಕೂಲಿಪಾವಿಂ ನಿರ್ವಿಷಂ ಶ್ರುತಾಬ್ಧಿಶ್ರುತಾಂಕಾ ೨೪
- ಸೂತಮಪಾಮಾರಗರಸಂ! ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಳೆವೊಂದಲೊಡನೆ ಮರ್ದಿಸೆ ತನುವಿಂ
ಗೋತಲೆಯಂ ಫಿಡಿಸಲ್ (ತಾಂ)! ಮಾತೆಂ ವಿಷವೇಳದಂದನುಭಯಕವೀಶಂ ೨೫
- ಕಾಡವರೆ ಮಣಲು ಸುಣ್ಣಮಿ! ವೀಡಿತ ವಜ್ರೋಪಮಾನ ತಿವುರನಿಸಿರ್ಕುಂ
ಮಾಡಿದ ಸುಣ್ಣದೊಳಂ ಮಳಿ ಲೂಡಿದರೆ ರವಿದುಗ್ಧಮಿವಳಿ ತಿವುರೆ ವಿಷಪ್ಪಂ ೨೬
- ನವಿಲುಂ ಮುಂಗುರಿ ಪರ್ದಂ! ಬಿವಳುಗುರ್ಗಳನ್ನಿ ಕೈ ಮತ್ತೆ ಹೆದ್ದುಂಬೆಯ ಬೇರ್
ಪವಣಿಸೆ ಕಿಟಾದೆಗುವನಂ! ತೆವರು ಪಾತಾಳಗರುಡನಂ ಕೂಡಿದು ನೀಂ ೨೭
- ಯಂತ್ರಂ - ಕ್ಷಿ ಪ ಓಂ ಸ್ವಾ ಹಾ
- ಕಂ|| ಬರೆದಿದ ತಾವುದ ತಗಡಿನೊ! ಇರೆ ಯಂತ್ರಮದೊಂದೆ ಕೂಡಿ ತದ್ಯೋಗಮನುಂ
ಗುರಮಂ ಮಾಡಿಸಿ ತನ್ನಯ! ಬೆರಲೊಳ್ ತಳ್ಳಿ ಕೈ ಬಲೆಯಮಹಿಮಸ್ತಕದೊಳ್ ೨೮
- ಹಸ್ತಮನಿಂಬಿನೊಳಂ ತ! ದ್ವಿಸ್ವಾರದೊಳೆಕ್ಕಲಾತನಂ ಖಗಪತಿಯೆಂ
ದಸ್ತಮನಂ ಬಗೆದೊ ತ! ನಸ್ತಕಮಂ ನೆಗಪದಂತೆ ಸತ್ತವೊಲೆರ್ಕುಂ ೨೯
- ಒಡಮಂ ಪೆರ್ಗುರುಟಿಗೆಗಳ! ನಿಡುಬೇರಂ ಬೆರಸಿ ಕೊಂಡು ನೀಲಿಯ ಬೇರಿಂ
ದೊಡನಿಕ್ಕಿ ರಕ್ಷೆಯಂ ಕಟ್ಟಿ! ಲೊಡಂ ಶುಭತಿಥಿಯೊಳಹಿಗಳಂಜುಗುಮದವೊಂ ೩೦
- ನೋಡಿದರೆ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದೊಳಂ! ಕೂಡಿದ ದಿನದಲ್ಲಿ ತಂದ 'ಲಜ್ಜರಿಕೆ'ಯುಮಂ
ತಾಡಲ್ ರಕ್ಷೆಯನಾಗಿಯೆ! ಕ್ರೀಡಿಸುಗುಂ ಘಣೆಗಳೊಡನಿದೊಂದಬ್ಬರಿಯೇ ೩೧

ಕಚ್ಚಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು; ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದ ಭಾಗವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆಯಲು ಜಂಗಮವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು, ೨೪. ಹುಳು ಮುಟ್ಟಲು ಹೆಮ್ಮಿಟಲ ಬಿಳಿಯ ಗುರುಗುಂಜಿಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಅಂಬಲಿಯಿಂದ ಲೇಪಿಸಲು ಕೊಳೆಹಾವು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೨೫. ಪಾದರಸ ಮತ್ತು ಉತ್ತರೇಣಿಗಿಡದ ರಸಗಳನ್ನು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಹಾವು ಕಡಿದ ವಿಷವೇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಉಭಯಕವೀಂದ್ರನು ಹೇಳಿದನು. ೨೬. ಕಾಡವರೆ ಮಣಲು ಸುಣ್ಣಗಳು ಸೇರಿದ ಮಿಶ್ರಣವು ವಜ್ರೋಪಮಾನ ಲೇಪವೆನಿಸುವುದು, ಸುಣ್ಣ ಮಳಲು ಎಕ್ಕದ ಹಾಲು ಕೂಡಿದ ತಿವುರು ಲೇಪನ ವಿಷಘ್ನವಾಗಿರುವುದು. ೨೭. ನವಿಲು ಮುಂಗುರಿ ಹದ್ದುಗಳ ಉಗುರುಗಳನ್ನೂ ಹೆದ್ದುಂಬೆಯ ಬೇರು ಕಿರುದೇಗಿನ ತೆವರು ಮತ್ತು ಪಾತಾಳ ಗರುಡವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಲೇಪನಮಾಡುವುದು. ಯಂತ್ರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೨೮. ಇದನ್ನು ತಾವುದ ತಗಡಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಉಂಗುರ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಬೆರಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಳಕೆ ಹಾಕಿದ ತಲೆಯಮೇಲೆ ೨೯. ಹಸ್ತವನ್ನು ಅಗಲಮಾಡಿ ಇಡಲು, ಅತನನ್ನು ಖಗಪತಿಯೆಂದು ಬಗೆದ ಸರ್ಪವು ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತದೆ ಸತ್ತಂತಿರುತ್ತದೆ. ೩೦. ಮತ್ತು ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆಬೇರನ್ನೂ ನೀಲಿಯಬೇರನ್ನೂ ಬೆರಸಿ ಶುಭತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಆದಿಂದ ಅಹಿಗಳು ಬರಲು ಹೆದರುತ್ತವೆ. ೩೧. ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದ ದಿನದಲ್ಲಿ ಲಜ್ಜರಿಕೆ (ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿ)ಯನ್ನು ರಕ್ಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಘಣೆಗಳು

- ಲಜ್ಜರಿಕೆಯ ಬೇರಂ ತಂ! ದುಜ್ಜಗದಿಂ ಸಿದ್ಧಿನದೊಳಂ ಪೂಸಲದೊಂ
ಕಜ್ಜುಹಿಯೊಡನೆ ತಾಂ ನಿ! ಲಜ್ಜತೆಯಿಂ ರಮಿಯಿಸುತ್ತಮಿಹಂತು ಹಿತಂ ೩.೨
- ಸಿತ ಗಿರಿಕಣಿಕೆಯಂ ತಂ! ದು ತಿಷ್ಠರವಿಯಾದ ದಿನದೊಳಂ ರಕ್ಷೆಯನಂ
ದತಿ ಶೋಭಾನ್ವಿತಮಾಗ! ಪ್ರತಿಮಂ ಕಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಲಣ್ಣಪ್ಪ ಘಣಿಗಳ್ ೩.೩
- ಸಂಗತಮೆನೆ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದೊ! ಕಂಗುರವಂ ತಂದು ರಕ್ಷೆಯಂ ಕಟ್ಟಿಲ್ ಸ
ಪರ್ಣಗಳ್ ಮುಟ್ಟಪ್ಪ ಮುಟ್ಟಲೊಡಂ ಗಡ ವಿಷಮಿಲ್ಲಮಮಳಗುಣಗಣಿನಿಯಾ ೩.೪
- ಕರಡಿಯ ದಾಡೆಯೊಳಂ ಮೇಣ್! ಬೆರೆದೆಬ್ಬುವ ಪುಲಿಯದಾಡೆಯೊಳ್ ಮಾಡಿಸಿ ತಾಂ
ಗರುಡನ ರೂಪಂ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲಾರದೊಳವಂ ಗರುಡನೆಂದು ಘಣಿಗಳ್ ಮಡಿಗುಂ ೩.೫
- ಕರ್ಕಶತನಮಂ ಮಾಡದೆ! ತರ್ಕಂಗೊಳದೊಡ್ಡ ತಂದು ಮೋನದೊಳಂ ಹ
ಸ್ತಾರ್ಕದೊಳಂ ರಕ್ಷೆಯನಿರ! ದರ್ಕನ ಮೂಲಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೩.೬
- ಮ|| ದವನಂ ಕೇಸರ ನಾಗಕೇಸರ ಲವಂಗಂ ದಾರ್ವಿಯೆಂದಿಂತದೊ
ಪ್ಪುವ ನೀರಿಂದೆ ತಮಾಲಪತ್ರಮಗೊಂದಂ ಮರ್ದಿಸಾ ರಕ್ಷೆಯಂ
ಜವದಿಂ ನುಂಗುವ ರಕ್ತಸಂ ಘಣಿ ಮಹಾವ್ಯಾಪ್ತಂ ನೃಪಂ ತಸ್ಯದಾ
ಟವಿಕರ್ ಮುಖ್ಯಮೆನಿಪ್ಪ ಸರ್ವ ಭಯಮುಂ ಪೊರ್ದಲ್ಯಾಂ ಬರ್ಕುಮೇ ೩.೭
- ಇನ್ನು ಶಬ್ದನಿರ್ವಿಷ ಮಂತ್ರಂ**
ಕಂ|| ಆರ್ಯಂ ಪೇಟೀ ಮಂತ್ರಂ! ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಾದೊಳೆ ಮೋಕ್ಷಪರ್ಯಂತಂ ತಾ
ತ್ಪರ್ಯದೊಳಾದನಿತಂ ಬುಧ! ವರ್ಯಂ ಮಾಟ್ಟುದು ಜಪಂಗಳಂ ಸಿದ್ಧಿಸುಗುಂ ೩.೮
-
- ಆಟವಾಡುತ್ತವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅಶ್ಚರ್ಯವೇನಿದೆ? ೩.೨. ಲಜ್ಜರಿಕೆಯ ಬೇರನ್ನು ಸಿದ್ಧಿನದದಲ್ಲಿ ತಂದು
ಹಚ್ಚಲು ಯಾವ ಲಜ್ಜೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸುಖಪಡುವಂತೆ ಸುಖವಾಗಿರುವುದು. ೩.೩. ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದಿನದಲ್ಲಿ
ಬಿಳಿಯ ಗಿರಿಕಣಿಕೆಯನ್ನು ತಂದು ಅತಿಶೋಭಾನ್ವಿತವಾಗಿ ರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸರ್ಪಗಳು ಆತನನ್ನು
ಮುಟ್ಟಲಾರವು. ೩.೪. ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಂಗುರವನ್ನು ತಂದು ರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸರ್ಪಗಳು
ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ, ಮುಟ್ಟಿದರೂ ವಿಷವಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅಮಳಗುಣನಿಯಾ ೩.೫. ಕರಡಿ ಅಥವಾ ಹುಲಿಯ
ದಾಡೆಯಲ್ಲಿ ಗರುಡನ ರೂಪವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಉರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲು ಗರುಡನೆಂದು ತಿಳಿದ ಘಣಿಗಳು
ಸಾಯುವವು. ೩.೬. ಒರಟುತನ ಮಾಡದೆ ತರ್ಕಸದೆ ಹಸ್ತಾರ್ಕದಲ್ಲಿ ಮೌನವಾಗಿ ಎಕ್ಕೆಯಬೇರನ್ನು
ತಂದು ರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ೩.೭. ದವನ ಕೇಸರ ನಾಗಕೇಸರ ಲವಂಗ
ದಾರ್ವಿಗಳನ್ನು ತಮಾಲಪತ್ರ ಮತ್ತು ಅಗರುಗಳೊಡನೆ ನೀರಿನಿಂದ ಮರ್ದಿಸಿ ಆ ರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೆ
ನುಂಗಿದರೆ ರಕ್ತಸಘಣಿ ಮಹಾವ್ಯಾಪ್ತ ರಾಜ ಕಳ್ಳ ಆಟವಿಕರೇ ಮೊದಲಾದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸರ್ವ
ಭಯವೂ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಉಂಟಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಇನ್ನು ಶಬ್ದ ನಿರ್ವಿಷ ಮಂತ್ರ: ೩.೮. ಪೂಜ್ಯರಾದವರು
ಹೇಳಿದ ತಾತ್ಪರ್ಯದಿಂದಾದಷ್ಟು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಾದಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷಪರ್ಯಂತ ಬುದ್ಧಿವರ್ಯನು

ಶಾ|| ಪನ್ನಿರ್ಭಾಸಿರಮಪ್ಪಿನಂ ಜಪಮದುಂ ಸಾಧ್ಯಂ ಬಲಿಕ್ಕಂ 'ಸದೋ
ತ್ಸನ್ನೋದ್ಯೋಗದ' ಮೂಱು ಸಂಜೆಯೊಳೆ ತಾಂ ಪಂಚೋತ್ತರಾಹ್ನಂಗಳ
ಪ್ಪನ್ನಂ ತದ್ವಶಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ ಪರಿಸೆಯುಂ ತಚ್ಚೆಬ್ಬದಿಂ ನಿರ್ವಿಷಂ
ನನ್ನೆ ಕ್ಕಾ ತ್ತಳದೊಳ್ ಪ್ರಭಾವಭವನಂ ತಾನಲೆ ದೃಷ್ಟಂ ಬುಧಾ

೩೯

ತನ್ಮತೋದ್ಧಾರಂ

ಒಲೆಯ ಮುಟ್ಟೆ ಅಜಿತ ಉಚಿತ ಮಘಾನಾಸ್ತಿಶಯೆಂಬೊಕ್ಕು^೨ಲಿಗುಂ^೨ ಪ ಹರಹರ ಸ್ವಾಹಾ
ವ|| ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ

ಕಂ|| ಮುಂ ಪೇಟ್ಟಿಂತೀ ಮಂತ್ರಮು| ಮಂ ಪರಿಸಲ್ ಸಿದ್ಧಿಯುಕ್ಕುಮೇಲುಂ ಸೂಟ್ ನಿ
ಚ್ಚೆ ಪೇಟ್ಟಿರ್ಕುಡಿಂತೆಯ ನೀ| ರಂ ಪಾನಂಗೆಯ್ಗೆ ಶಬ್ದನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೪೦

ತನ್ಮತಂ - ಕಾಡದುಂಗೆಟ್ಟು ನಯಂಗಳ ಪಯಂಗೆಟ್ಟುಣಲ್ಪಾಸಿಯಂಗೆಟ್ಟು ಮಹದೇವಿಯ ಕೆಯ್ಯ
ಶೂಲಂ ಬೆತ್ತುಂಗೆಟ್ಟು ಯೆನ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟು ಪರಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಲ್ಲ ವೊಂಜುಂ ಬಾಳಿಗೆ ಹರ ಗುರುಪ್ರಸಾದ-
ಅಕ್ಕಿತಕ್ಕು- ಉಚಿತಕ್ಕು-ಕಾವಿಬಕ್ಕು-ವಿಷನಾಸ್ತಿ ಹರ ಶಬ್ದ ನಿರ್ವಿಷಂ ಗುರುಪ್ರಸಾದ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರಕ್ಕುಂ ಪೂರ್ವಕ್ರಮದಿಂದ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂಟೆಂಟು ಸೂಟ್ ಜಪಿಸಿಯೊ
ರ್ಕುಡಿಂತೆ ನೀರಂ ಕುಡಿಯುತ್ತುಂ ಬರೆ ಶಬ್ದನಿರ್ವಿಷಂ, ತನ್ನ ಮುಟ್ಟಿದ ಸರ್ಪಂ ಸಾಗುಂ
ಇನ್ನು ದೂತ ನಿರ್ವಿಷಂ

ಕಂ|| ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದುಂ ಸೂಟ್ಟಿರ| ಮೊಪ್ಪುವ ಮಂತ್ರದೊಳೆ ದೂತನಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ ತಂ
ದಪ್ಪುಮನೆ ಕುಡಿಸೆ ನಿರ್ವಿಷ| ಮಪ್ಪುದು ದಷ್ಟಂಗೆ ತಪ್ಪದಿದು ಪರಮಾರ್ಥಂ

೪೧

ತನ್ಮತಂ - 'ಆರೆಯ' ಮೇಲಣ ಪಾಂಬು ಲಾಗಿಸಿ ಲಂಘಿಸಿದಡೆ ಆರೆಗಳೊಡೆವುವು ಶಿಲೆಗಳೆರಡು
ಹೋಳಾದುವು. ತಳಮುಟ್ಟಿದು ನಾಗಲೋಕ ಕಾಳಿಂಗನಾಗನ ಕಂಠಮಂ ಸೀಲುಮೆ ಎಳೆಯನಾಗನ
ಹೆಡೆಯಂ ಸೀಲುಮೆ. ಎಪ್ಪತ್ತುಮೇಲುಕೋಟಿಯ ಹಾವನು ಸದವಿಯನೆ ಮಾಡಿ ನುಂಗಿದಂ. ಅಹಮೆರೆಯ
ಗುರುಡನು ಗುತ್ತಿ ಬಂದನ ವಿಷಮಿಲ್ಲ ವಿಷನಾಶನವಾಗಿ ಇಲೆಂದೋಡುಗುಂ ಗುರುಪ್ರಸಾದ

ಜಪಮಾಡಿದರೆ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ೩೯. ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ಜಪವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಉತ್ತಮ
ಸಮಯದ ಮೂರು ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಪರಮೇಷ್ವರಿಗಳನ್ನು ದಶಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಜಪಿಸಲು
ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಅದು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಭವನ (ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಸ್ಥಳ)
ವಾಗಿರುವುದು ದೃಷ್ಟಾಂತವಲ್ಲವೆ ಕೇಳು ಬುಧಾ. ಆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಅದಲ್ಲದೆ. ೪೦. ಈ
ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪರಿಸಲು ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ನಿತ್ಯವೂ ಏಳು ಸಲ
ಮಂತ್ರವನ್ನುಚ್ಚರಿಸಿ ಒಂದು ಬೊಗಸೆ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಶಬ್ದ ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ಆ ಮಂತ್ರ:
(ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪೂರ್ವಕ್ರಮದಿಂದ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂಟೆಂಟು ಬಾರಿ
ಜಪಿಸಿ ಒಂದು ಕುಡಿತ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಾ ಬರಲು ಶಬ್ದ ನಿರ್ವಿಷವಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ
ಸರ್ಪವು ಸಾಯುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ದೂತ ನಿರ್ವಿಷ. ೪೧. ಸೂಕ್ತಮಂತ್ರದಿಂದ ದೂತನನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು
ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ ತಂದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ದಷ್ಟಕನಿಗೆ ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಕೇಳು

1. ಸುಧೋತ್ಸನ್ನೋದ್ಯೋಗದ (ಕ) ಸುಧೋತ್ಸಂನೊಂದೂದ (ಗ) 2. ವಿನಗೂ (ಛ) 3. ಅರಿಯ (ಗಿ)

ಈ ಮಂತ್ರಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವಕ್ರಮ, ಪೂರ್ವಸೇವೆ - ಇದು ದೂತ ನಿರ್ವಿಷಂ.

ಇನ್ನು ಸರ್ಪೋಚ್ಚಾಟನ ಮಂತ್ರಮಂ ಪೇಚ್ಚಿಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಭೂಂ ಕ್ಕೂಂ ಹಂಸ ಮಹಾಹಂಸ ಪದ್ಮಹಂಸ ಶಿವಹಂಸ ಪರಮಹಂಸ ಜರಿಹಂಸ ಪಕ್ಷಿವಿಷಂ ಪಕ್ಷಿಯೇಣಾ ಮೇಣಾಂ ಜಾಂಗಳಿಂಮಂತೋಲಗಿಸು ಟ್ರೀಂತೋ ಜಯಪಕ್ಷಿಂ ಜಯ ಅಂಗಂ ತೋರೆ ಡಾಮರರಯಿತೋ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣಂ

ಕಂ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸಿ ದಾ ಮಳಲಂ ಮನೆಯೊಳೆಯ್ತೆ ತಳೆಯಲ್ ಪೋಕುಂ
ತಾಮಸಮಿಲ್ಲಂ ಸರ್ಪನ! ನಾಮಮುಮಿರದೆಂದು ಮಂಗರಾಜಂ ಪೇಚ್ಚಿಂ

೪೨

ಕೃತ ಹಂಸಬೀಜಮೋ ಪ್ಲಾಂ ಪ್ರತಿಸರ್ಪಕುಲಾಯ 'ಯೆಂದು ತಾಂ' ಸ್ವಾಹಾ ಮಂ
ತ್ರತ 'ಸಪ್ತ ವಾರದೊಳುದಕೆ' ದತಿಶಯದಿಂ ಸರ್ಪಮೋಡುಗುಂ ತದ್ಗೃಹದಿಂ

೪೩

ಕುರುಕುಲ್ಯಾಕ್ಷರಮಂ ತಾಂ! ಬರೆವುದು ಷಟ್ಕೋಣಭವನಮಧ್ಯದೊಳಂ ತ
ದ್ಗುಡಾಖ್ಯ ಬಂಧನದೊಳಿಡ! ಲುರಗಂ ಪೊಟಮಡುಗುಮೆಂದನುಭಯಕವೀಂದ್ರಂ

೪೪

ವ|| ತದ್ವಿವರಣಂ - ಮನೆಯ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಗರುಡನ ಯಂತ್ರಮಂ ಬರೆದು, ಅದಜ ಮಧ್ಯದೊಳೆ
'ಷಟ್ಕೋಣ' ಚಕ್ರಮಂ ಬರೆದು, ತನದ್ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಕುರುಕುಲ್ಯೆ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂಬ 'ಮಂತ್ರಮಂ' ಬರೆದಿಡೆ
ಸರ್ಪೋಚ್ಚಾಟನಂ

ಕಂ|| ಗರುಡನ ಬರ್ಹಿಯ ಗಜಿಯೋಂ ದಿರೆ ನಕುಲನ ದಂತದಿಂ ಲಸತ್ ಭುಜಪತ್ರಂ
ತರದೊಳ್ ಸುತ್ತುವುದತ್ತಂ! ಬೆರಸಿರೆ ತಾಳಿಸಪತ್ರಮಿಂತಿರಲೈದುಂ

೪೫

ಸೋಗಯಿಪ 'ಮಂತ್ರಂ' ತಾಮ್ರದ! ತಗಡಿನೊಳಂ ಬರೆದಿರಲಮ್ಮದಟೊಳವಂ ತೀ
ವುಗದುಂಗುರಮಂ ಮಾಡಿಸಿ! ಬಗೆ ಸರ್ಪೋಚ್ಚಾಟನಂ ವಿವರಾಭರಣಾಂ

೪೬

ಮಂತ್ರಂ - ಕ್ಲಿ ಪ ಓಂ ಸ್ವಾ ಹಾ

ವ|| ಎಲ್ಲಾ ನಿರ್ವಿಷಯೋಗಕ್ಕೂ ಉಚ್ಚಾಟನಕ್ಕೂ ಇದೆ ಮಂತ್ರಂ

ಪರಮಾರ್ಥ. ಆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಸೇವೆಯನ್ನು
ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಸರ್ಪೋಚ್ಚಾಟನಾ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೪೨. ಈ
ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸಿದ ಮಳಲನ್ನು ಮನೆಯೊಳಗೆ ತಳೆಯಲು ತಡವಿಲ್ಲದೆ ಸರ್ಪವು ಹೊರಹೋಗುವುದು;
ಇದರ ನಾಮಾವಶೇಷವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. ೪೩. ಕೃತ ಹಂಸ
ಬೀಜಮೋ ಪ್ಲಾಂ ಪ್ರತಿಸರ್ಪಕುಲಾಯ' ಯೆಂದುತಾಂ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸುವಾದ
ನಿರನ್ನು ಚಿಮುಕಿಸಲು ಸಪ್ತ(ರ್ಷ)ವಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಮನೆಯಿಂದ ಸರ್ಪ ಓಡುತ್ತದೆ. ೪೪. ಗರುಡ
ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಷಟ್ಕೋಣ ಮನೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುರುಕುಲ್ಯಾಕ್ಷರವನ್ನು ಬರೆಯಲು
ಸರ್ಪವು ಹೊರಹೋಗುವುದೆಂದು ಉಭಯಕವೀಂದ್ರನು ಹೇಳಿದನು. ವ|| ಇದರ ವಿವರಣೆಯೆಂದರೆ
ಮನೆಯ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಗರುಡನ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಷಟ್ಕೋಣ ಚಕ್ರವನ್ನು
ಬರೆದು, ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಕುರುಕುಲ್ಯೆ ಸ್ವಾಹಾ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿರಿಸಲು
ಸರ್ಪೋಚ್ಚಾಟನವಾಗುವುದು. ೪೫. ಗರುಡ ಮತ್ತು ನವಿಲುಗರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೊಲದ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು
ಭುಜಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ತಾಳಿಸಪತ್ರವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಈ ಐದನ್ನು ೪೬. ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದ ತಾಮ್ರದ
ತಗಡಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಉಂಗುರವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಪೋಚ್ಚಾಟನವಾಗುವುದು, ಕೇಳು

1. ಯೆಟತಾಂ (?) (ಅ) 2. ಸರ್ಪವಾರವಾಳಕ (ಪ್ರ) 3. ಷ(ಪ್ರ)ಚ್ಚಾಣ (ಅ) 4. ಯಂತ್ರಮಂ 5. (ಅ)
ಯಂತ್ರಂ (ಅ)

ಈ ಯೋಗಮಂ ಯುಗಾದಿಯ 'ಪೊದಿನಂ' ಮಾಲ್ಪುದು

ಕಂ|| ತರಿಸುಗೆ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದೊಳಿ| ಶ್ವರಿಯಂ ತಾಂ ಬಾಯೊಳಡೆ ಮಂತ್ರಮನಿತು
ಚ್ಚರಿಸಲ್ ವ್ಯಾಘ್ರೋರಗ ತ| ಸ್ವರ ನೃಪರಿಂದಪ್ಪ ಭಯಮದೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ

೪೭

ಆ ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಪ್ರೀಂ ಮಾಂ ರಕ್ಷ

ವ|| ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರಮಂ ಜಪಿಸುತ್ತಂ ಪೋಪುದು

ಕಂ|| ರಾಗದೊಳಂ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದ| ಯೋಗದೊಳಿಶ್ವರಿಯ ಮೂಲಮಂ ತರ್ಪುದು ಮೇಣ್
ದಾಗುಡಿಯುಂ ಮನೆಯೊಳಿರಲ್| ನಾಗಕುಲೋಚ್ಚಾಟನಂ ದಿಟಂ ಸಂಭವಿಕುಂ

೪೮

ಚಂ|| ಅತಿಬಜೆ ಲೊಕ್ಕಿ ಸಜ್ಜರಸಮಂ ಗುರುಗಿಂಗಳ ಬೇಳೆ ಬಾಳ ಸಂ
ಗತಮೆನೆ ಕೇರಗೊಟ್ಟಿ ಘನಮೆಂಬಿವನೊಪ್ಪಿರೆ ಕೂಡಿ ಧೂಪಮಂ
ಪ್ರತಿಮಮೆನಲ್ಗೆ ತದ್ಗುಹದೊಳಿರ್ಕ ಮಹೋರಗ ವೃತ್ತಿಕಾದಿ ಮು
ಖ್ಯತೆಯೆನಿಪಂಗಳೊಳ್ಳನೆಯನಾರ್ಕ್ಷಾದಿಂ ಬಿಡುಗುಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ

೪೯

ಕಂ|| ನವಿಲುಂ ಮುಂಗುರಿ ಪರ್ವಂ| ಬಿವಟ ಮಲಂ ಮೂತ್ರಮೊಂದಿರಲ್ ಮರ್ದಿಸಿ ತಂ
ದವನಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಇಟ್ಟಂ| ತವ ಸರ್ಪೋಚ್ಚಾಟನಂ ಲಸತ್ತಿಲಕದೊಳಂ

೫೦

•ತನ್ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಪಕ್ಷಿರಾಜಾಯ ಸರ್ಪಕುಲವಿದ್ವಂಸ
ನಾಯ ಸಮಸ್ತ ವಿಷಸಂಹರಣಾಯ ದೇವೇಂದ್ರಮರ್ದನಾಯ ಹೂಂ ಫಟ್ ಸ್ವಾಹಾ
ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಸಿ 'ಓಂ ಕ್ಷಿಪ ಸ್ವಾಹಾ' ಎಂದು ತಿಲಕಮನಿಡೆ ಸರ್ಪೋಚ್ಚಾಟನಂ

ಇನ್ನು ಕವಳಪ್ರಯೋಗಮಂ ಪೇಚ್ಚಿಂ

ಕಂ|| ಬಾವುಜಿಗೆ ನೀಲಿ ಮುತ್ತುದ| ಪೂವಾವರೆಯಮರ್ದವಳ್ಳಿ ಸೆಳೆಂಬಿವಟೊಳ್
ಭಾವಿತ ಗುಡಮೆಂದೊಂದನ| ಲೇವಣ್ಣೆವೆನಡೆ ಮೆಲೆ ವಿಷಾಪಹಮಕ್ಕುಂ

೫೧

ನೆಲದಾಳ್ ಗಿಳಿಯಿಂದೆಂಗಿ (?) | ಕಲಸುಗೆ ಬೆಲ್ಲದೊಳೆ ಮಾಟೆ ತಿಚ್ಚರ್ವಣಮಂ
ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದೆ ವಿಷಮಟೆಗುಂ| ಖಲಜನ ಸಂಸರ್ಗರಹಿತ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ

೫೨

ವಿದ್ವಾಂಸರಾ. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಎಲ್ಲ ನಿರ್ವಿಷಯೋಗಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಉಚ್ಚಾಟನೆಗೆ ಇದೇ ಮಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಗವನ್ನು ಯುಗಾದಿಯ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಮಾಡುವುದು. ೪೭. ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರಿಯನ್ನು ತರಿಸಿ ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಂತ್ರವನ್ನುಚ್ಚರಿಸಲು ಹುಲಿ ಹಾವು ಕಳ್ಳ ರಾಜರಿಂದಾಗುವ ಭಯವೆಲ್ಲ ನಿವಾರಣೆ. ಆ ಮಂತ್ರ (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಎಂಬೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವುದು. ೪೮. ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಈಶ್ವರಿಯ ಬೇರನ್ನು ತರುವುದು, ಇಲ್ಲವೆ ದಾಗುಡಿಯು ಮನೆಯಲ್ಲಿರಲು ನಾಗೋಚ್ಚಾಟನೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ೪೯. ಅತಿಬಜೆ ಲೊಕ್ಕಿ ಸಜ್ಜರಸ ಗುರುಗ ಇಂಗಳ ಬೇಳೆ ಬಾಳ ಕೇರಗೊಟ್ಟಿ ಘನನಾದಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಧೂಪ ಹಾಕಲು ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಘಟಸರ್ಪ ವೃತ್ತಿಕಾದಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಆ ಕೂಡಲೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಹೋಗುವವು. ೫೦. ನವಿಲು ಮುಂಗುರಿ ಹದ್ದುಗಳ ಮಲಮೂತ್ರಗಳು ಕೂಡಿದುದನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ತಿಲಕವೊಡಲು ಸರ್ಪೋಚ್ಚಾಟನವಾಗುವುದು. ಆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಇನ್ನು ಕವಳಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೫೧. ಬಾವುಜಿಗೆ ನೀಲಿ ಮುತ್ತುಗದ ಹೂವು ಅವುತವಳ್ಳಿ ಸೆಳೆಂ ಎಂಬಿವುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಿನ್ನಲು ವಿಷಾಪಹಾರವಾಗುವುದು. ೫೨. ನೆಲದಾಳು ಗಿಳಿಯಿಂದೆಂಗಿ(?) ಕಲಸಿ ಅಗಿಯಲು ವಿಷವು

1. ಜಾಳುದಿನಂ (ಅ) ಶ * ಇಲ್ಲಿಂದ ೬೫ನೇ ಪದ್ಯದವರೆಗಿನ ಪತ್ರ ಲುಪ್ತ (ಶ್ರ)

ಸಾರತರಮಪ್ಪ ಕುಟಜದ| ಬೇರಂ ತಾ ಕಱಿಕನೆಸೆವ ಬೀಜಗಳೊಳಂ
ಜೀರಗೆಯಂ ಪಲ್ಯಾಕೆ| ಮೋರಂತಿರೆ ಕುಡಿಯೆ ಮತ್ತೆ ದಿವ್ಯಾಪಧಿಗಳ್

೫೩

ಮ|| ಹುಲಿಗಲ್ ತಂಡಸು ನುಗ್ಗಿ ಶುಭ್ರವಿ ನೇಱಿಲ್ ತಾಱಿಯಂಕೋಲೆ ನಾಂ
ಗುಲಿಕಂ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಿಪ್ಪ ಕೈಪೆಸೊರೆಯಾಚ್ಚಂ ಕೈತಕಂ ದಾರ್ವಿ ನಿ
ಸ್ತುಲಮುಚ್ಚಿತ್ತರಿ ಬೇವುಮುತ್ತರಣೆಯಂ ಚೋರ್ಣಂಗಳು ಮಾಡಿ ತೀ
ವಿ ಲಲಾಮೋದ್ಧವ ಕುಂಡಿಕಾಂತರದೊಳಂ ಬೈತಿಟ್ಟು ಸುಸ್ಥಾನದೊಳ್

೫೪

ಕಂ|| ಸೂತಕ ಪಾತಕವಿಲ್ಲದ| ಪೂತಸ್ಥಾನದೊಳಮಿದುರ್ದಂ ಜಂಭೀರೋ
ದ್ಭೂತರಸದಿಂದೆ ಕುಡಿಸ| ಲೈ ತೊದಳೊಡೆಯಲ್ಕೆ ಪೂಸೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೫೫

ಉ|| ನೆಗ್ಗಲಗಪ್ಪ ಮುಂಡೆ(?)ಯೆಸಗಂ ಕೇಗಿಲ್ ಕಿಱುದೇಗು ಚಿತ್ರಕಂ
ನುಗ್ಗಿಲವುಂ(?)ಗುಲೀತ್ತರಿ ನೆಲಾವರೆಯಾವರೆ ಗುಳ್ಳ ನುಗ್ಗಿ ಕಾ
ಟ್ಟು ದಿನೇಶ ಜಾಂಗುಲಿ ಕುರುಟಿಗೆ ಸಂಪಿಗೆ ಬಳ್ಳಿಸೊಂಡೆಯುಂ
ಕೊಗ್ಗಿ ಸುಧಾತ್ರಿ ಮಾದಲ ನಿದಿಗ್ಗೆ ಕಂಕರಿ ಕಾಗದೊಂಡೆಗಳ್

೫೬

ಕಂ|| ಕಕ್ಕಿ ಎಳನಾಗ ಮಹಾ| ಮೆಕ್ಕೆಯಗುಳ್ಳುಂ ನಿಂಬಿ ಮೂಗೊಡತಿ ಕರಂ
ತಕ್ಕುದನಿಸಿದ್ ತಂಡಸು| ಲೊಕ್ಕಿಯೆನಿಪ್ಪವಳ ಬೇರ್ಗಳಂ ಕೊಂಡದವಂ

೫೭

ಮರಗಜಾಕೆಯ ಬಳ್ಳಿಯ ಪೆರ್ಗುರುಟಿಗೆಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡೆಯಂ ಕಳವಲ್ ಚುಂ
ಚುರುಚು ಗಿಣಿಮೂಗಿಯ ಚಂ| ಗರ ಹಿತಕರಮೆನಿಪ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಮಂ

೫೮

ಮ|| ನೆಲಮಾವುಂ ನೆಲದೊಟ್ಟಿ ತೊಟ್ಟಿ ಮಿಟಿಲು ಕಾಱೊಂಡೆಯುಂ ನಿಂಬಿ ಮಂ
ಡಲಮಾರಿ ಪ್ರಥಿತಂಗಳಪ್ಪ ಕುಟಜದ್ವಂದ್ಯಂ ವರಾನಿಂಬಮುಂ
ನೆಲಗೊಟ್ಟಿಯೆನಿಪ್ಪವಂ ಮೊಲಗಿವಿಕ್ವಾರಣ್ಯಕಂ ಜೀರಕಂ
ವಿಲಸನೂಲಮನಿಂತಿವೆಲ್ಲಮ ಸಮಂ ಕೂಡಿಟ್ಟು ತದ್ಯೋಗಮಂ

೫೯

ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೫೩. ಸಾರರೂಪವಾದ ಕುಟಜದ ಬೇರನ್ನು
ಗರಿಕೆಯ ಬೀಜಗಳೊಡನೆ ಜೀರಿಗೆ ಪಲ್ಯಾಕೆಗಳೊಡನೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ಉತ್ತಮ
ಔಷಧಗಳಿರುವವೇ? ೫೪. ಹುಲಿಗಲು ತಂಡಸು ನುಗ್ಗಿ ಬಿಳಿಯ ಎಕ್ಕಿ ನೇರಿಲು ತಾರೆ ಅಂಕೋಲೆ
ನಾಂಗುಲಿಕ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಇಪ್ಪೆ ಕಪಿಸೋರೆ ಆಜ್ಞ ಕೈತಕ (ಕೇದಿಗೆ) ದಾರ್ವಿ ಸರಿಸಾಟಿಯಿಲ್ಲದ ಈಶ್ವರಿ
ಬೇವು ಉತ್ತರಣೆಯ ಚೋರ್ಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟು
ಕಾಪಾಡಿ ೫೫. ಸೂತಕವೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಲ್ಲದ ಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ನಿಂಬೆಯ ರಸದಿಂದ
ಕುಡಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ೫೬. ನೆಗ್ಗಲು ಆಗಸೆ ಮುಂಡ (ಬೋಳತರ)
ಎಸಗ ಕೇಗಿಲು ಕಿರುದೇಗು ಚಿತ್ರಕ ಲವಂಗುಲಿ ಈಶ್ವರಿ ನೆಲಾವರೆ ಆವರೆ ಗುಳ್ಳ ನುಗ್ಗಿ ಕಾಡುನುಗ್ಗಿ
ದಿನೇಶ (ಎಕ್ಕಿ) ಜಾಂಗುಲಿ ಕುರುಟಿಗೆ ಸಂಪಿಗೆ ಬಳ್ಳಿಸೊಂಡೆ ಕೊಗ್ಗಿ ನೆಲ್ಲಿ ಮಾದಲ ಹೆಗ್ಗುಳ್ಳ ಕಂಕರಿ
ಕಾಗದೊಂಡೆಗಳೂ ೫೭. ಕಕ್ಕಿ ಎಳನಾಗ ಮಹಾಮೆಕ್ಕಿ ಅಗುಳುತುಂಬಿ ನಿಂಬೆ ಮೂಕೊರತಿ ಒಳ್ಳೆಯದೆನಿಸಿದ
ತಂಡಸು ಲೊಕ್ಕಿ ಇವುಗಳ ಬೇರುಗಳನ್ನು ತಂದು ೫೮. ಮರಗರುಕೆಯ ಬಳ್ಳಿ ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡೆ
ಕಳವಲು ಚುಂಚುರುಚಿ ಗಿಣಿಮೂಗ ಚಂಗರ ಹಿತಕರವಾದ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ೫೯.
ನೆಲಮಾವು ನೆಲದೊಟ್ಟಿ ತೊಟ್ಟಿ ಮಿಟಿಲು ಕಾಡುಮೊಂಡೆ ನಿಂಬೆ ಮಂಡಲಮಾರಿ ಎರಡು ಕುಟಜ
ಬೇವು ನೆಲಗೊಟ್ಟಿ ಮೊಲಗಿವಿ ಇಕ್ವಾರ ಆರಣ್ಯಕ ಜೀರಕ ಇಂತಿವೆಲ್ಲವರ ಮೂಲವನ್ನೂ ಸಮವಾಗಿ

ಕಂ|| ರಾಜಪೆರಲ್ಯಾಸರಿಕೆಯು| ಬೀಜಮುಮಂ ಕೈಪೆಸೋರೆಯ ಕಾಬ್ಬೀರೆಯ ಸ
ದ್ವೀಜಮುಮಂ ಗದುಗಿನೋಳಂ| ಯೋಜಿಸಿಯ ಸಮುದ್ರಫಳದ ಚುಂಚಿನ ಬಿತ್ತಂ ೬೦
ಇವನೆಯ್ಗೆ ಚೂರ್ಣಸುತ್ತುಂ| ಕವಳಂಗುಡು ಕೂಡಿ ಮೇಲ್ಯೊಳಲ್ ಪಾನದೊಳಂ
ತವೆ ಲೇಪನದಿನಲಿಗು ಸಕ| ಲವಿಷಂ ರವಿಕರದಿನಲಿಪವೋಲ್ ಘನತಿಮಿರಂ ೬೧
ಸುಟ್ಟುಂಬೆಯ ಬೆರಲಗ್ರದೊ| ಳಿಟ್ಟು ತ್ರಿಕಟುಕಮನೊರಸೆ ಕಿಞುನಾಲಗಿಯಂ
ಮೆಟ್ಟಿಲ್ಲವಮತಿವಿಷಂ| ಬಿಟ್ಟಡಗುಮೆಂದು ಮಂಗರಾಜಂ ನುಡಿದಂ ೬೨

ವಾಂತಿಗೆ

ಒಸೆದುಂಡನನುಹೊಂಡೊಡೆ| ಬಿಸಿನೀರಿಂ ಕೈಪೆಸೋರೆಯ ಬಿತ್ತುಮನುಪ್ಪಿಂ
ದಸಹಾಯಂ ಕುಡಿಸಲ್ ವಾಂ| ತಿಸಮೇತ ಕಿಡುಗುಂ ಚರಾಚರಗಳ ಗರಳಂ ೬೩
ನೀರಿಂ ಚುಂಚಿನ ಬಿತ್ತಂ| ನೀರಿಂದಂ ಬಿಳಿಯ ಬೇರುಮಂ ಕುಡಿಸಲ್ ಮೇಣಾ
ನೀರಗ್ನಿಯನೆಂತಂತೆ ನಿ| ವಾರಿಸುಗುಂ ವಾಂತಿಯಿಂದೆ ವಿಷದುಗ್ರತೆಯಂ ೬೪
ಕೋಪದೊಳುಹಿ ಪಿಡಿಯೆ ವೃಥಾ| ಲಾಪದೊಳೇಂ ಬೀಗಿ ಬೆಳೆದು ಪರ್ಬಿರೆ ತಂದಾ
ಕೈಪೆಸೋರೆಯಸೆವ ಮೂಲಂ| ತಾಪಹರಂ ಕಡಿತಮಾಗಿ ಕುಡಿಸಲಮೋಘಂ ೬೫
ಸ್ವೈರದೊಳಂ ಪರ್ವಿರ್ವಾ ಕಾ| ಲ್ವೀರೆಯ ಬೇರಿನ ಕಷಾಯಮಂ ಮಧುಪ್ಪತದಿಂ
ದಾರಯ್ದು ಕುಡಿಸೆ ಪೋಕುಂ| ದಾರುಣತರ ವಿಷ ವಿನಷ್ಟಮಕ್ಕುಮಮೋಘಂ ೬೬
ನೀರೋಳ್ ಮಜುಗಿಸಿ ಕುಡು ಕಾ| ಲ್ವೀರೆಯ ಕಾಯೊಂದನಾಕ್ಷಣಂ ಕುಡಿಸಲ್ ತಾಂ
ಭೋರನೆ ವಮನಮನಾಗಿಸೆ| ದಾರುಣತರ ಗರ ವಿನಷ್ಟಮಪ್ಪಿನಮಿಲಿಗುಂ ೬೭
ನೀರಿಂದರೆದೀಂಟುಗೆ ಕಾ| ಲ್ವೀರೆಯ ಬೀಜಮನದಲ್ಲದೊಡೆ ಕೈಪೆಯನಿ
ಪ್ಪಾರಗ್ನಾದ ಹಂಚಿಯ ಪು| ಲ್ವೀರಂ ಕುಡಿಸಲ್ವೆ ವಾಂತಿಯಿಂ ವಿಷಮಲಿಗುಂ ೬೮

ಕೂಡಿಸಿಟ್ಟು. ೬೦. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಎರಡು ಕಾಸರಿಕೆ ಕಹಿಸೋರೆ ಕಾಡುಹೀರೆಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಗಜ್ಜುಗೆ ಸಮುದ್ರಫಲ ಚುಂಚಿನ ಬೀಜಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿಸಿ. ೬೧. ಇವುಗಳನ್ನು ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ಕವಳ ಪಾನ ಲೇಪನ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ವಿಷವೂ ಸೂರ್ಯಕಿರಣಾದಿಂದ ದಟ್ಟ ಕತ್ತಲೆ ದೂರವಾಗುವಂತೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ೬೨. ತೋರುಬೆರಳಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕಟುಕವನ್ನಿಟ್ಟು ಕಿರುನಾಲಗಿಯನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿಲು ಅತಿಯಾದ ವಿಷವೂ ನಾಶವಾಗುವುದೆಂದು ಮಂಗರಾಜ ಹೇಳಿದನು. ೬೩. ಊಟ ಮಾಡಿದವನನ್ನು ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಲು ಕಹಿಸೋರೆಯ ಬೀಜವನ್ನು ಉಪ್ಪು ಸೇರಿಸಿದ ಬಿಸಿನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ವಾಂತಿಯಾಗಿ ಚರಾಚರ ವಿಷಗಳ ನಿವಾರಣೆ. ೬೪. ಚುಂಚಿನ ಬೀಜ ಅಥವಾ ಬಿಳಿಯ ಬೇರನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ನೀರು ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಆರಿಸುವಂತೆ ವಾಂತಿಯಾಗಿ ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೬೫. ಕೋಪದಿಂದ ಹಾವು ಕಚ್ಚಲು ಬರಿಯ ಪ್ರಲಾಪದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಹಬ್ಬಿದ ಕಹಿಸೋರೆಯ ಬೇರನ್ನು ತಂದು ಕುಡಿಸಲು ವಿಷದ ತಾಪ ನಿವಾರಣೆ. ೬೬ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಹಬ್ಬಿರುವ ಕಾಡುಹೀರೆಯ ಬೇರಿನ ಕಷಾಯವನ್ನು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಅತಿಉಗ್ರವಾದ ವಿಷವೂ ನಷ್ಟವೆಂಬುದು ಮಹತ್ತರ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ೬೭. ಕಾಡುಹೀರೆಯ ಕಾಯೊಂದನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ ಕುಡಿಸಲು ಮಮನವಾಗಿ ಉಗ್ರವಾದ ವಿಷವೂ ನಷ್ಟವಾಗುವುದು. ೬೮. ಕಾಡುಹೀರೆಯ ಬೀಜವನ್ನು ನೀರಿನಿಂದರೆದು ಇಲ್ಲವೆ ಕಾಡಿನ ಕಹಿಯಾದ ಹಂಚಿಹುಲ್ಲಿನ ಬೇರನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ವಾಂತಿಯಾಗಿ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುವುದು.

ಹಿತಮನಿಪ ತಗಚಿಯಾ ಚೂ! ಗೌತಮಂ ನೀರಿಂದೆ ಕುಡಿಸಲಾಕ್ಷಣದಿಂ ಭ
ದೀತಮಾಗದಿರೆ ವಿಷಂ ತಾಂ! ಪಿತ್ತಪತಿಖಿಳದೂತದಷ್ಟನೆಂದಜಿಗವನಂ

೬೯

ಉಪನಾಹಂ

ಚಂ|| ಸಿರಿಸ ತದಿಂದ್ರವಾರುಣಿ ನೃಪಾಂಘ್ರಿಪಮಂತಿರವಂತಿ ಲೋಕೈ ಈ
ಶ್ವರಿ ನೆಲಬೇವು ದೊಗ್ಗಲೆ ಕರಂಜಿಕೆ ತಿಂತ್ರಣಿ ಚುಂಚು ತಗೀಗ್
ವರ ಪಿಚುಮಂದಮೆಂಬಿವಳಿ ಪತ್ರದೊಳೊಗ್ಗಿದ ಮಂಡಸೀಗಿಯಾ
ತುರಿತಮೆನಿಪ್ಪ ಪಾಪಟಿಯ ಸದ್ವಳಮಂ ಬೆರಸುತ್ತಮಂತಣಿಂ

೭೦

ಕಂ|| ತೊಣಿಗಣಿಗಲೆ ಗಳವೊಂದಿರೆ! ಮಜುಗಿಸಿ ಕಟಿಯಿಂದಮಂತದಂ ಕಟ್ಟಲೊಡಂ
ನೆಣಿಯಳಿಗುಂ ಬಾಹುವಿಷಂ! ಪಣಿಪಡುಗುಂ ಮಂಗರಾಜನನುಮತದಿಂದಂ

೭೧

ನೆಣಿ ಕುದಿಸಿ ಕಟ್ಟು ಕಳಿಯುಂ! ತೊಣಿಗಣಿಗಲೆ ದಳಮನಾದೊಡಂ ಬಾತ ವಿಷ
ಕೃಣಿಸುಣಿಸಲ್ಪುಪನಾಹದೆ! ತೊಣಿಯಿಣಿಗುಂ ತಿಳಿಗುಮೆಂದನಮಲಿನ ವಚನಂ

೭೨

ಅವಿರಳಮರಳಿಯ ದಳದೊಳೆ! ನವನೀತಮನೆಯ್ನೆ ತೊಡೆದು ಕಾಸಿದುದು ಕ
ಟ್ಟುವುದು ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ! ಭುವನಜನಾನಂದಕರಣಪಟು ಮೃದುವಚನಾ

೭೩

ನೆಗ್ಗಿಲ್ ತಗಚಿ ನಿದಿಗ್ಗೆ! ತಗ್ಗಿಯಪಾಮಾರ್ಗದೊಡನೆ ಬೆರಸಿದುದು ತಾಂ
ಕೊಗ್ಗಿ ಕುಮಾರಿಗಳಂ ಕುದಿ! ಸೊಗ್ಗಿದಂಬಿಲದೆ ಬೇದುಗಟ್ಟು ವಿಷಪ್ಪಂ

೭೪

ವಿಷದಿಂಬಾತ ಬಾಹಿಂಗೆ

ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆಯ ಮಂಗುರು! ವಳ್ಳಿಯ ನಿಡುಲೋಯಿಸರದ ನಂದ್ರಾವರ್ತದೊ
ಳೊಳ್ಳುವೆರಸಾವರೆಯಂ! ಕೊಳ್ಳರೆದು ನೃಮೂತ್ರದಿಂದೆ ಕಟ್ಟು ವಿಷಪ್ಪಂ

೭೫

೬೯. ಹಿತಕಾರಿಯಾದ ತಗಚಿಯ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಕುಡಿಸಲು ಆಕೂಡಲೆ ವಾಂತಿಯಾಗದಿದ್ದರೆ
ಆತನನ್ನು ಯಮದೂತ ದಷ್ಟನೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. ೭೦. ಸಿರಿಸ ಇಂದ್ರವಾರುಣಿ ನೃಪಾಂಘ್ರಿಪ
(ರಾಜಗಿರಿ) ಇರವಂತಿ ಲೋಕೈ ಈಶ್ವರಿ ನೆಲಬೇವು ದೊಗ್ಗಲೆ ಕರಂಜಿಕೆ ತಿಂತ್ರಣಿ ಚುಂಚು ತಗ್ಗಿ
ಪಿಚುಮಂದ ಎಂಬಿವರ ಪತ್ರಗಳೊಡನೆ ಮಂಡಸೀಗೆ ತುರಿತೆಯನ್ನಂಟುಮಾಡುವ ಪಾಪಟಿಯ ಪತ್ರಗಳನ್ನು
ಬೆರಸಿ ೭೧. ತೊಣಿಗಣಿಗಲೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕುದಿಸಿ ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಕಟ್ಟಲು ಕಷ್ಟತರವಾದ
ಬಾಹುವಿಷ(ಊತದ ವಿಷ?) ನಾಶವೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ. ೭೨. ತೊಣಿಗಣಿಗಲೆ
ಎಲೆಯನ್ನು ಕುದಿಸಿ ವಿಷದಿಂದ ಊದಿದುದಕ್ಕೆ ಉರಿತಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಈ ಉಪನಾಹದಿಂದ ತೊರೆ(?)
ಇಳಿಯುವುದೆಂಬುದು ಉತ್ತಮ ವಚನವಾಗಿದೆ. ೭೩. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅರಳಿಯ ಎಲೆಗೆ ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು
ಹಚ್ಚಿ ಕಾಯಿಸಿದುದನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ನಿರ್ವಿಷವೆಂಬುದು ಭುವನಜನಾನಂದನ ಹಿತವಚನವಾಗಿದೆ. ೭೪.
ನೆಗ್ಗಿಲು ತಗಚಿ ಹೆಗ್ಗುಳ್ಳ ತಗ್ಗುಗಳನ್ನು ಉತ್ತರೇಣಿಯೊಡನೆ ಬೆರಸಿ ಕೊಗ್ಗಿ ಕುಮಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕುದಿಸಿ
ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಬೇದುಗಟ್ಟಲು ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೭೫. ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆ ಮಂಗುರುವಳ್ಳಿ ಲೋಯಿಸರ
ನಂದ್ರಾವರ್ತದೊಡನೆ ಅವರಿಕೆಯನ್ನು ನರಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕಟ್ಟಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ.

ಮುಱಿಕಾಯಿ ನುಗ್ಗಿನವಿಮಂ! ಗುರು ಜೇಪಾಳಂ ಗುಡೂಚಿ ಸೂರೂಮೆರಡುಂ
ವರ ದೇವದಾರು ಕೂಮೊಂ! ದಿರೆ ಮಾಂಸಿಯೊಳರೆದು ಬೇದುಗಟ್ಟು ವಿಷಪ್ಪಂ ೨೬

ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆಯಾಚಕತ್ತರಿ! ಮಡುವಾಗಲ್ ನೆಲ್ಲಿ ಗೋಣೆ ಕಿಱುನೆಲ್ಲಿಯ ಚಿ
ಲ್ವೊಡರಿಸಿದಲೆಯಂಕೋಲದ! ನಿಡುದಳಿರುಪನಾಹಮಖಳಿ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ ೨೭

ಕುರುಟಿಗೆ ಕಕ್ಕೆ ಪುನರ್ನವಿ! ವರಕರ್ಕೋಟಕಿಯಲಾಲು ಕಾಬ್ಬೀರೆಯಿವ
ಕ್ಕಿರದುದ್ವವಿಸಿದ ದಳಮಂ! 'ತರ'ದಿಂದಂ ಕುಡಿಸೆ ಕಟ್ಟೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೨೮

ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆಯೊಂದಣಿಲೆಯಂ! ತಡೆಯದೆ ಉಪನಾಹಮಿಕ್ಕೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ
ತೊಡೆದುಪ್ಪಳಿದುಪ್ಪಮ ತಾಂ! ಗಿಡುಕಳಿಯ ತೊವಡುಕಟ್ಟೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೨೯

ಆವರೆಯ ಸೊಪ್ಪುಮಂ ತಂ! ದಾವಿಲದೊಳೆ ಕಾಸಿ ಸುತ್ತಿ ಬಾಚೆಯ ನಾರಿಂ
ದಾ ವಿಧದೊಳೆ ಕಟ್ಟಿದೊ! ಡೇವೇಚ್ಚೆಂ ವಿಷದ ಬಾಡದಾಕ್ಷಣಮಲಿಗುಂ ೩೦

ನಿಂಬೆ ಸಹಕಾರ ತಿಂತ್ರಣೆ! ಜಂಬುಗಳೆಂಬಿವಜ ಸೊಪ್ಪುಮಂ 'ಕುಡಿಸುತ್ತಂ'
ತಂಬಿಲದಿಂದಪನಾಹಮಿ! ದೆಂಬಿನೆಗಂ ಮಾಡಲಂತೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೩೧

ಮೂಷಕೋಚ್ಚಾಟನಂ

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಚಿರಿ ಮುರಿ ತಿಷ್ಠ ಮೂಷಕಭಿನ್ನ ಗಜೇಂದ್ರವ ಪ್ಷಟ್ 'ರರರ'ಸ್ವಾಹಾ
ಕಂ|| ವಾಳುಕಮಂ ಸರ್ಪಪದೊಡ! ನಾಲಸ್ಯಮದಿಲ್ಲದೇಕವಿಂಶತಿ ವಾರಂ
ಮೂಲಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ ತಳಿದ ವಿ! ಶಾಲದ ಕೆಯ್ಯಲಿಯ ಭಯಮದಾಗದಮೋಘಂ ೩೨

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಆಸರಣೆ ಹೂಂ ಆಸರಣೆ ಹೂಂ ಖಾಣಂ ದಾಡಾಬಂಧನಂ ಮೂಷಕ
ಖಿಳಿಸುವೆ ಜಾವೆ

ಉ|| ಭಾವಿಸಿ ಮೋನದಿಂದ ರವಿವಾರದುಷಸ್ಸಮಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ
ದಾವಗೆಯೋಡ ಬೂದಿಯನೆ ತಂದದುಮಂ ಬೆಳೆಗೆಯ್ಯ ಮಧ್ಯದೊಳೆ

೨೬. ಮುರಿಕಾಯಿ ನುಗ್ಗಿನವಿ ಅಂಗುರು ಜೇಪಾಳ ಗುಡೂಚಿ ಎರಡು ಸೂರಣ ದೇವದಾರು ಕೂ
ಮಾಂಸಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅರೆದು ಬೇದುಗಟ್ಟಲು ವಿಷ ಪರಿಹರ. ೨೭. ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆ ಆಚ ಕತ್ತರಿ
ಮಡುವಾಗಲು ನೆಲ್ಲಿ ಗೋಣೆ ಕಿರುನೆಲ್ಲಿಯ ಎಲೆ ಮತ್ತು ಅಂಕೋಲೆಯ ಚಿಗುರುಗಳ ಉಪನಾಹವು
ಎಲ್ಲ ವಿಷವನ್ನೂ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ೨೮. ಕುರುಟಿಗೆ ಕಕ್ಕೆ ಪುನರ್ನವಿ ಕರ್ಕೋಟಕಿ ಅಲಾಲು ಕಾಡುಹೀರೆ
ಎಲೆಗಳ ರಸವನ್ನು ಕುಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ನಿರ್ವಿಷ ೨೯. ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆಯೊಂದ
ಎಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಮತ್ತು ಉಪ್ಪಳಿದುಪ್ಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಕಳೆಗಿಡುವಿನ ತೊವಡನ್ನು ಕಟ್ಟಲು
ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ೩೦. ಆವರಿಕೆಯ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ತಂದು ಅವಿಲದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಸಿ ಬಾಚೆಯ ನಾರಿನಿಂದ
ಸುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷದ ಊತ ಆಕ್ಷಣವೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ೩೧.
ನಿಂಬೆ ಮಾವು ಹಣೆಸೆ ನೇರಿಯ ಸೊಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕುಡಿಸಿ ಅಂಬಿಲದೊಡನೆ ಕಟ್ಟಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು.
ಮೂಷಕೋಚ್ಚಾಟನ : ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೩೨. ವಾಲುಕ (ಏಲಾವಾಲುಕ
ಸುರುಸುರಿಕೆ ಕಳ್ಳಗಡಲೆ)ವನ್ನು ಸಾವಿಯೊಡನೆ ಅಲಸ್ಯಮಾಡದೆ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನ ಮಂತ್ರಿಸಿ
ತಳಿದ ವಿಶಾಲ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಲಿಯ ಭಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ)

ತೀವಿರೆ ಮತ್ತಮೆಂಟಧಿಕಮಪ್ಪ ಶತಂಗಳವಾಗೆ ಮಂತ್ರಿಸಂ
ದೋವದೆ ಕೆಯ್ಯ ಗೋಂಟುಗಳೊಳಂ ತಳಿಯಲ್ಪಿಯೋಡುಗುಂ ದಿಟಂ

೮೩

ವ|| ಇಂತು ಮೂಟು ವಾರಂ ಮಾಡೆ ಮೂಷಕೋಚ್ಚಾಟನಂ

ಕಂ|| ನಗರೆಯ ಗೊಟ್ಟೆಯನರೆದಾ| ಮಿಗಳಿಕ್ಕಿದ ಹಿಕ್ಕಸಹಿತಮೆಣ್ಣೆಯೊಳೊಂದಲ್
ಬಗೆದೆಡೆಯೋಳ್ ಧೂಪಮನಿ| ಕ್ಕುಗೆ ತದ್ಗೃಹದಿಂದೆ ಮೂಷಕಂ ಪೊಟಮಡುಗುಂ

೮೪

ಅತಿಬಜೆಯುಂ ಮುಸ್ತಾಸಂ| ಯುತಮುಂ ಕೃತಧೂಪಮಾಗಲಿಲಿ ಹೆಗ್ಗಾದಿಂ
ಚ್ಯುತಮಕ್ಕು|ಮದಾ| ವೃಶ್ಚಿಕ| ತತಿಯಿಂದಹಿ ದಂಶ ಮಶಕ ಮಕ್ಕಿತತಿಯುಂ

೮೫

ಆರೆದಂತಾಡಿನ ಪಾಲಿಂ| ದರಿದಾಳ ಬಿಡಾಳ ವಿಷಯಂ ತೋಡದುಂ ಬಿಡು
ತಿರಲೊಂದಿಲಿಯದನೀಕ್ಷಿಸೆ| ಪಿರಿದುಂ ಭಯದಿಂದಮೋಡುಗುಂ ಪಲವಿಲಿಗಳ್

೮೬

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಧರಣೇಂದ್ರ ಪದ್ಮಾಂತೀ ಸಹಿತಾಯ
ಉದಗ್ರ ರುದ್ರಾಯ ಮುಖಂ ಬಂಧ ಕ್ರೂರಮುಖಂ ಬಂಧ ಜಿಹ್ವಾಂ ಬಂಧ ವಕ್ತ್ರಂ ಬಂಧ ಸಕಳಂ
ಬಂಧಯ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಏಟನೆಯ ಸೂಟ್ಟರಂ ತಾ| ಮೇಳಿಸದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದೆ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಮಣಲುಂ
ಪಾಳಿಸಿ ತಳಿಯಲ್ ಸುತ್ತಂ| ವ್ಯಾಳವ್ಯಾಗಾಮಿ ಪ್ರಭೇದಮುಂ ಪುಗದಿಕಾರಂ

೮೭

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಚಂಡಮರೀಚಿ ಟು ಚಂಡಾಲಿನಿ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಆವಿಗೆಯ ಬೂದಿಯಂ ಸಂ| ಭಾವಿತದೀ ಮಂತ್ರದಿಂದೆ ನೂಟುಂ ಸೂಟಿಂ
ದೋವಿರೆ ಮಂತ್ರಿಸಿ ತಳಿಯಂ| ಲ್ಲಾವರ ಮಂಚಕದ ತಗುಣೆಯೂಟದಮೋಘಂ

೮೮

೮೩. ರವಿವಾರದ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಆವಿಗೆಯ ಬೂದಿಯನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ
ತಂದು ಬೆಳೆದ ಹೊಲದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ನೂರೆಂಟು ಸಲ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಹೊಲದ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ
ತಳಿಯಲು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಲಿಗಳು ಓಡಿಹೋಗುತ್ತವೆ. ವ|| ಹೀಗೆ ಮೂರು ವಾರ ಮಾಡಲು
ಮೂಷಕೋಚ್ಚಾಟನವಾಗುವುದು. ೮೪. ನಗರೆಯ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನರೆದು ಇಲಿಗಳ ಹಿಕ್ಕೆಯ ಸಹಿತ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ
ಹೊಂದಿಸಿ ಬೆಕಾದ ಕಡೆ ಧೂಪ ಹಾಕಲು ಆ ಮನೆಯಿಂದ ಇಲಿಗಳು ಹೊರಹೋಗುವುವು. ೮೫.
ಅತಿಬಜೆಯನ್ನು ಮುಸ್ತೆಯೊಡನೆ ಧೂಪ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಇಲಿ ಹೆಗ್ಗಾ ವೃಶ್ಚಿಕ ದಂಶ ಮಸಕ
ಮಕ್ಕಿಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವುದು. ೮೬. ಅಡಿನ ಹಾಲಿನಿಂದ ಅರಿದಾಳ ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷ್ಣುಗಳನ್ನು
ಆರೆದು ಇಡಲು ಒಂದಿಲಿ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹು ಭಯದಿಂದ ಹಲವು ಇಲಿಗಳು ಓಡುತ್ತವೆ.
ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೮೭. ಏಳು ಬಾರಿಯವರೆಗೂ ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸಿದ ಮಣಲನ್ನು
ಸುತ್ತಲೂ ಚೆಲ್ಲಲು ದುಷ್ಟ ವ್ಯುಗ ಮತ್ತು ಇಲಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವು ಒಳಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರ :
(ಮೇಲಿನಂತೆ). ೮೮. ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆವಿಗೆಯ ಬೂದಿಯನ್ನು ನೂರು ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ ತಳಿಯಲು
ಮಂಚದಲ್ಲಿನ ತಗುಣೆ ಉರುಪ್ಪದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅಮೋಘ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ೮೯. ಬೇರುಸಹಿತವಾದ

ಎಕ್ಕೆಯ ಸಮೂಲ ಚಾರ್ಣಾಮ! ನಿಕ್ಕಲತಗಿಯೆಸೆವ ಬತ್ತಿಯೊಳ್ ದೀವಿಗೆಯಂ
ತೆಕ್ಕನೆ ಪೊತ್ತಿಸೆ ತಗುಣೆಗಿಳಿಕುಮೆ ತದ್ಗುಹದಿನೋಡುಗುಂ ದೆಸೆದಸೆಗಂ

೮೯

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಬುಧಾಯ ಗಿರಿ ಸ್ವಾಹಾ

ವ|| ಇದಱಿಂ ನಾಯ ಮುಖಬಂಧನಂ

ಮಂತ್ರಂ - ನಮೋ ವೃಷಭಮುಖ ಯಕ್ಷೇಶ್ವರಾಯ, ಸರ್ವಜನಪ್ರಮೋದನಾಯ, ಸಸ್ಯಪ್ರಮದನ
ವೃಷಭಯಕ್ಷನಾಚ್ಛೇ

ಕಂ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದಮೋಗಾದಿ! ಗೋಮಯಮಂ 'ತದ್ವ್ಯತಾಕ್ತಮಂ' ಯೋಜಿಸಿ ಮ
ತ್ತಾ ಮಾಂತ್ಸಿಯಿಂದ ತಳಿಯಲ್! ಭೂಮಿಯೊಳಾ ಕೆಯ್ಯ ಮೇಯಲೊಲ್ಲವು ವೃಷಭಂ

೯೦

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಕುಮಾರಿ ಚಾಂಡಾಳಿ ಕಾಮಸಹಿತ ಪ್ರಿಯಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಯಾ
ಮಯ ಮಾಯೆಯಂ ಕಟ್ಟಿ ದಿಶಾಂ ಬಂಧನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಶೋಭಿಸುವಿದಱಿಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ! ದಾ ಭಸ್ಮವನೆಯ್ ಕೆಯ್ಯ ಸುತ್ತಂ ತಳಿಯ

ಲ್ಯಾ ಭೀತಿಯಿಂದಮೋಡಿ ಮ! ಹಾಭಯ ಕೃತ್ಯಾಕರಂಗಳೇಂ ಪೊದುಗುಮೇ

೯೧

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಸಿದ್ಧಿ ಚಾಮುಂಡೆ 'ಮುಂಡೆ' ನೀಲಿ ಕಾಳರಾಕ್ಷಸಿ
ಏಹಿ ಭಿಂದ ಭಿಂದ ಉಚ್ಚೇನೆ ಮಸಣೆ 'ಅಪಿಂಡಂ ತಿಲಂತ ಭೂಮಿದಾಚಾ' ಸಿದ್ಧಿ ಶಿವ
ಭೋಗೇಶ್ವರಿ ಕಾಷ್ಠಂಗಾ ಶೂಲವೆ ಓ ಫಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ವಿಲಸನ್ಮೃತ್ತಯುತಂ ಕೂಂ! ದಲ ನೇಣೆಂ ಮುಸಲಮಂಥಮಂ ಪೊರೆವುದುಲೂ

ಖಿಲಮಂ ಮೇಣ್ ಬಾಸುಳ್ಳಣ್! ಪುಲುಗುಡಿತೆಯ ಮೆಯ್ಯೋಳೇಬುಗುಂ ತತ್ತ್ವಾದಿಂ

೯೨

ಮಂತ್ರಂ - ಆಡುವಲ್ಲಿಯ ಭೋರುಗುಗಾದಿಂದನುವಿಂದಂ ತಿಕ್ಕಿನಮಂ ತಿಕ್ಕಿ ಗುರು ಪಂಚಸಿದ್ಧಿ

ಒಸೆದೊ ಮಂತ್ರದೊಳಂ ಮಂ! ತ್ರಿಸಿ ಕೊಂಡಿದೆ ಭಸ್ಮಮಂ ತದೀಯಾಲಯದಾ

ದಸೆಗಂ ಹುಲುಗುಡಿತೆಗಳುಂ! ಮಿಸುಕದೆ ಚಕಿತಕಳಾಗಿ ತೊಲಗುಗುಮದಱಿಂ

೯೩

ಧೂಪಂ

ಎಕ್ಕೆಯ ಚಾರ್ಣಾವನ್ನು ಅರಗಿನೊಡನೆ ಬತ್ತಿಮಾಡಿ ದೀವಿಗೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಸಲು ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ
ತಗುಣೆಗಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿದೆ ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಓಡುತ್ತವೆ. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ||ಇದರಿಂದ
ನಾಯಿಯ ಮುಖಬಂಧನ. ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೯೦. ಈ ಮಂತ್ರ ಸಹಿತವಾಗಿ ಒಳಗಿಂದ
ಸೋಸೆಯೊಡನೆ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಮುಕಿಸಲು ಅಲ್ಲಿನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಎತ್ತುಗಳು
ಮೇಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೯೧. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸಿದ
ಭಸ್ಮವನ್ನು ಹೊಲದಸುತ್ತ ಚಿಮುಕಿಸಲು ಭಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಹಂದಿಗಳು ಭೀತಿಯಿಂದ
ಓಡಿಹೋಗುವುವು. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) : ೯೨. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಈ ಮಂತ್ರಪೂರಿತವಾದ ಕೂದಲ
ನೇಣಿನಿಂದ ಒನಕೆಯನ್ನೂ ಮರದ ಒರಳನ್ನೂ ತೂಗುಹಾಕಿದರೆ ಹುಲುಗುಡಿತೆಯ ಮೈಯಲ್ಲಿ
ಬಾಸುಂಡೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೯೩. ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯುತವಾಗಿ
ಮಂತ್ರಿಸಿ ಇಡಲು ಹುಲುಗುಡಿತೆಗಳು ಆ ಮನೆಯ ಕಡೆ ಬಂದೆ ಬೆಚ್ಚಿ ದೂರ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಮಂತ್ರ:

ಮಂತ್ರಂ - ಆಂಬರಿ ಕಿತ್ತಯ ಸಂಜಲೆ ಸ್ವಾಹಾ - ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ
ಕಂ|| ಮೊಕ್ಕಳೆಮನೆ ನವಿಲಿನ ಬೆ|| ಲ್ಲಕ್ಕಿಯ ಗಣಿಗಳನೆ ತುಪ್ಪದಿಂ ಚಂದನದಿಂ
ದಿಕ್ಕಲ್ ಧೂಪಮನದು ತಾಂ| ಧೂಕ್ಕನೆ ಘಣೆ ವೃಶ್ಚಿಕಾಯಿ ವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೯೪

ತರಣೆಯ ಪೂರ್ಣಂಗಳುಮಂ| ಬೆರಣೆಯ ಕಿಚ್ಚಿನೊಳಮಿಕ್ಕಿ ಕಾಸುಗೆ ಪೊಗೆಯಿಂ
ಗರಳದ ಪುಣ್ಣಂ ಬೇಗನೆ| ಪರಿಹರಿಕುಂ ವಿಷಮಶೇಷ ಬುಧಜನಮಿತ್ರಾ

೯೫

ಕಾಕೆಯ ಸೊಪ್ಪಿನ ಪೊಗೆಯಂ| ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ವಿಷದ ಪುಣ್ಣಂಗಳಿಗುಮಮೋಘಂ
ಮಾಕುಳದಾ ವಿಷಮುಂ ಭೂಲೋಕಸ್ತುತ ಸುಕವಿ ವನಜವನಕಳಹಂಸಾ

೯೬

ವ|| ವಿಷದಿಂದಾದ ಪುಣ್ಣಂ ಮಾಣಿಪ ಮರ್ದು

ಕಂ|| ಕರಿಯುಮತ್ತದ ಕಾಯ್ಲಳ| ಕರಿಯಂ ಬೆಣ್ಣೆಯೊಳೆ ಕಲಸಿಡಲ್ ಪುಣ್ಣಂ
ಪರಿಹರಿಕುಂ ತದ್ವಿಷಮಂ| ಗುರುಕುಲಕಮಲಾರ್ಕ ಪೂಜ್ಯಪಾದರ ಮತದಿಂ

೯೭

ವ|| ಪುಣ್ಣಂ ತೊಳೆವ ಔಷಧಂ

ಕೋಟಿಯ ಗಣಿಯಿಂ ವಿಷದಿಂ | ಬಾಳೆಸಿದಾ ಪುಣ್ಣನೊರಿಸಿ ತೊಳೆವುದು ಕಟಿಯಿಂ
ಮೇಳಿಸಿದ ರಜನಿಯಿಂದು| ನೂಲಿಸುಗುಂ ಕಾಸಿ ತೊಡೆದಿಡುತ್ತಿರೆ ಮದಂ

೯೮

ಹುಲಿಗಿಲ್ಲೆಡೆಯುಮಂ ಮಂ| ಡಲಮಾರಿಯೆನಿಪುದಿಪ್ಪೆಯರುತಾಳ ಫಲಂ
ಪಲ ತೊಳೆಗಣಿಗಿಲಿವಂ ತಾಂ| ಜಲದಿಂದರೆದೊಳೆಯ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ

೯೯

ವ|| ಪುಣ್ಣೆಗೆ ಪಿಂಡಿ

ಕಂ|| ಅಲಸದಿರು ಮಂ(ಮುಂ)ಡಸೀಗೆಯ| ದಲಮಂ ತಂದರೆದು ತೊಳೆದು ಪುಣ್ಣೆನ ಬಾಯೊಳ್
ನಿಲೆ ಪಿಂಡಿಯನಿಕ್ಕಲೊಡಂ| ತೊಲಗೆ ವಿಷಂ ಸುಖದಿನಿರ್ಪನಾ ದಷ್ಟನವಂ

೧೦೦

ಶಾ|| ಮಾತೆಂ ಪೋಗದೆ ತದ್ವಿಷಂ ನೆಲಸಿರಲ್ ಪುಣ್ಣಾಗಿ ಕೀತಿದೊಡಂ

(ಮೇಲಿನಂತೆ) ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ೯೪. ಹೆಚ್ಚಿನದಾದ ನವಿಲು ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಯ ಗರಿಗಳನ್ನು
ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಗಂಧದೊಡನೆ ಧೂಪ ಹಾಕಲು ಸರ್ಪ ವೃಶ್ಚಿಕ ಇಲಿಗಳ ವಿಷ ನಾಶನ. ೯೫. ತರಣೆ
(ಸ್ಥೂ ಗೋರಂಟೆ)ಯ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಬೆರಣೆಯ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಹೊಗೆಯಿಂದ ಕಾಯಿಸಲು
ವಿಷದ ಹುಣ್ಣು ಬೇಗ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ ವಿಷ ಪರಿಹರವಾಗುವುದು, ಕೀಳು ಅಶೇಷ ಬುಧಜನಮಿತ್ರಾ.
೯೬. ಕಾಕೆಯಸೊಪ್ಪಿನ ಹೊಗೆಯಿಂದ ವಿಷದ ಹುಣ್ಣುಗಳು ವಾಸಿಯಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಆತಿಯಾದ
ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು, ಕೀಳು ಸುಕವಿವನಜವನಕಳಹಂಸಾ ವ|| ವಿಷದಿಂದಾದ ಹುಣ್ಣನ್ನು
ವಾಸಿಮಾಡುವ ಮದ್ದು. ೯೭. ಕರಿಯ ಉಮ್ಮತ್ತದ ಕಾಯಿಗಳ ಕರಿಯನ್ನು ಬೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ
ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಆ ವಿಷವು ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಗುರುಕುಲಕಮಲಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನಂತಿರುವ ಪೂಜ್ಯಪಾದರ
ಮತವಾಗಿದೆ. ವ|| ಹುಣ್ಣನ್ನು ತೊಳೆಯುವ ಔಷಧ ೯೮. ಕೋಳಿಯ ಗರಿಯಿಂದ ವಿಷದಿಂದಾದ
ಹುಣ್ಣನ್ನು ಒರಿಸಿ ತೊಳೆದು ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಅರಿಸಿನವನ್ನು ಕಾಸಿ ತೊಡೆದು ಮದ್ದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ
ಆ ಹುಣ್ಣು ವಾಸಿಯಾಗುವುದು. ೯೯. ಹುಲಿಗಿಲ್ಲೆಡೆ ಮಂಡಲಮಾರಿ ಅರುತಾಳದ ಕಾಯಿ
ತೊರಗಣಿಗಿಲೆಗಳನ್ನು ನೀರಿನಿಂದರೆದು ಅದರಿಂದ ತೊಳೆಯಲು ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ವ|| ಹುಣ್ಣಿಗೆ
ಪಿಂಡಿ. ೧೦೦. ಕಾಲ ಕಳೆಯದೆ ಮಂಡಸೀಗೆಯ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತಂದು ಅರೆದು ಹುಣ್ಣನ್ನು
ತೊಳೆದು ಅದರ ಬಾಯಿಗೆ ಪಿಂಡಿಯನ್ನಿಕ್ಕಲು (ಕಟ್ಟಲು)ವಿಷ ತೊಲಗೆ ದಷ್ಟನಿಗೆ ಸುಖವಾಗುವುದು.

ಬಾಹ್ಯ ಚಾಪದ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಿಂದ ತುಳಿದು ಕೃಷ್ಣಾಕ್ಷರವಾದ ಮತ್ತೊಂದು
 ಚಾಪದ ತುದಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಸೆತೆ ಮಾಡಿದಾಗ ದೊರೆಯುವ
 ಚಾಪದ ಪೂರ್ವದಿಂದ [ವಿಷಂ] ತೋರುಗುಂ ಪುಣ್ಯಾಕ್ಷರವು ಕ್ಷಿಪ್ರದಿಂ ೧೦೧
 ಘಟಿಕೆಯನ್ನು ಪುಣ್ಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದ ಭೂತಮಾನವು ಮೂಲಮಂ ಗೋಕ್ಷರ
 ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ತುಳಿದು ದೊರೆಯುವುದು ವಿಷಮಾನದ ಸಂಭವತಾತ್ಪರ್ಯ ೧೦೨
 ಸಿರಿಸದ ಪಂಚಾಂಗಮುಖಂ ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕೆ ನೀಲಿಯಂಗುರಂ ಬಿವನಂ ಭೂ
 ಪರಿಮರ್ದಿತಮಂ ಪುಣ್ಯಾಕ್ಷರಂ ನಿರುತಂ ಪೂರ್ವ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲ ಕಿಡುಗುಂ ೧೦೩

ಎಣ್ಣೆ ಮುದ್ರೆ

ಚಂ|| ಮೇಣಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಾಕ್ಷರ ಕುಟಜಂ ನಿಡುಗೊಂಡೆಯೆ ನಿಶ್ಚಿವೆಲ್ಲಮಂ
 ಗುಣನಿಧಿ ಸಾಧಿಸಿಟ್ಟಿದಿಡು ಕತ್ತರಿಗೊಡಿದ ಚೂರ್ಣಮಾದೊಡಂ
 ದೂಕಿಸದ್ದೂ ಪುಣ್ಯಾಕ್ಷರದ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಳಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಮಲ್ಲಿ ತತ್
 ಕ್ಷಣದೊಳಿಟ್ಟು ಕರಿಯಂಬಿಡೆ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಮಾತನೊಳ್ ೧೦೪
 ಕಂ|| ಕಡೆಗೆ ಮೇಣಿಗೆಯಂಗುರು ಗಡದ 'ಕಾತ(ಸ)ರಿಕೆ' ತೊಟ್ಟಿಯೆಂಬಿವಳಿದೊಳೆ
 ಬಡಗಲ್ ಪರ್ವದ ಬೇರ್ಗಳೆ 2ನಡುಗೊಟ್ಟಿಯೊಳಿಟ್ಟು ಕರಿಯನಿಕ್ಕಿ ವಿಷವುಂ ೧೦೫
 ಕಾಸರಿಕೆ ತೊಟ್ಟಿಯಿಷ್ಟೆಯು ಮಾಸದಿ ಮೇಣಿಗೆಯ ಬೇರನಿಡಿದವುಮಾ
 ಸಾಸಿವೆಯೊಟ್ಟಿಯೊಳಿಟ್ಟು ನಾಸುರದ ಕ್ಷತದೊಳಿಟ್ಟು ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೧೦೬
 ವ|| ಇನ್ನು ಕರಿಯಂ ಮಾಲಿಟ್ಟು ಕ್ರಮಂ

೧೦೧. ಬೇರೆ ಮಾತೇ? ವಿಷವು ನೆಲಸಿ ಹುಣ್ಣಾಗಿ ಕೀತುಕೊಂಡು ಉದಿ ನೋವುಂಟಾಗಿರಲು ಕಷ್ಟ
 ಉಪದ್ರವವನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿ ಬಂದ ರಸವನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಸೆತೆ ಮಾಡಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಹುಣ್ಣು ಒಣಗಿ
 ಬೇಗನೆ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದೆಂಬುದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ೧೦೨. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದವನ ಹುಣ್ಣು
 ಉದಿದರೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಎಕ್ಕೆಯ ಬೇರನ್ನು ಸಮನಾದ ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು
 ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದು ಅಭಿನವ ತಾತ್ಪರ್ಯದ ಮಂಗರಾಜನ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ೧೦೩. ಸಿರಿಸದ
 ಪಂಚಾಂಗಗಳನ್ನೂ ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕೆ ನೀಲಿ ಅಂಗುರ ಎಂಬವನ್ನೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಲು
 ಎಲ್ಲ ವಿಷವೂ ನಿವಾರಣೆ. ಎಣ್ಣೆ ಮುದ್ರೆ ೧೦೪. ಮೇಣಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಾಕ್ಷರ ಕುಟಜ ನೀಡುಗೊಂಡೆ
 ಎಂಬಿವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಇಡಿದು ಕಸ್ಮಾರಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ
 ಎಣ್ಣೆಯನ್ನೂ ಕರಿಯನ್ನೂ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಲು ಆತನಿಗೆ ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ೧೦೫. ಕಡೆಗೆ
 ಮೇಣಿಗೆ ಅಂಗುರು ಕಾತರಿಕೆ ತೊಟ್ಟಿಲಬಳಿ ಎಂಬಿವುಗಳ ಬಡಗಳು ಹರಿದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ
 ಬೇಯಿಸಿ ಕರಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೦೬. ಕಾಸರಿಕೆ ತೊಟ್ಟಿ ಇಷ್ಟೆ ಆಸದಿ ಮೇಣಿಗೆಯ
 ಬೇರುಗಳನ್ನು ಇಡಿದು ಸಾಸಿವೆಯೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹಾಕಲು ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ ವ|| ಇನ್ನು

- ಕಂ|| ಗರುಡನ ಗೂಡಂ ಹಸ್ತಂ| ಬೆರಸಿರಲರ್ಕನೊಳೆ ತಂದು ಮಾಬ್ಬುದು ಕರಿಯಂ
ಕರಮರಿದನಿಸಿದ ಪುಣ್ಣಂಗಿರದಿಕ್ಕೆ ವಿಷಪ್ಪು 'ಹಂಸಶರ್ಮ'ಕಳಾಡ್ಯಾ ೧೦೭
- ಆಡಿನ ಹಿಕ್ಕೆಯನಾ ಹುಡಿಮಾಡಿಸಿದಭಯಾಖ್ಯಮಸೆವ ಹುಣಸೆಯ ದಳಮಂ
ನೋಡರಿದಪ್ರತಿಮಂ ಕರಿ| ಮಾಡುಗೆ ಪುಣ್ಣಡುಗೆ ವಿಷಮನಂತವು ಕಳೆಗುಂ ೧೦೮
- ತೊಟ್ಟಿಗಳೆಗಲೆ ನಾಯ್ವೆಲ ಪೆ| ಗುರುಟಿಗೆ ಹೊಡೆಮರಲ್ವ ಹಚ್ಚಿಯೆಲೆ ಮೆಣಸಿಗೆ ನಾ
ಗುರುಮಾರಿಯಜದ ಹಿಕ್ಕೆಗಿ| ಕುರುತರದ ವಿಷಪ್ರಹಾರಿಗಳ್ ಬೆರಸಲವಂ ೧೦೯
- ಮಗ್ಗರೆಯ ಪಣ್ಣಗಳನವ| ಟೊಗ್ಗಿನೊಳಾಗಿಸಿ ಬಲಿಕ್ಕೈಮಂತಾ ಕರಿಯಂ
ದಗ್ಗಲಿಕೆಡೆದ ವಿಷಮಂ| ಮಗ್ಗುಗುಮಾ ಪುಣ್ಣಳಾಜುಗುಂ ಗುಣನಿಳಯಾ ೧೧೦
- ಮರಿಚಂ ಬೊಬ್ಬಲಿ ಗುಳ್ಳಂ| ಮರದರಿಸಿನಮೆಸೆವ ಹುಣಸೆಯೊಳ್ಳುಗುಡುಗಳೊಂ
ದಿರೆ ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿಯುಮವಟೊಳೆ| ಬೆರಸಿಡೆ ಕಂಚ್ಯಾಲ^೨ಮಿದು^೨ ಹಿತಂ ಕರಿಯಕ್ಕುಂ ೧೧೧
- ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಹುಣಸೆಯ ತಿಗು| ಡೆಗ್ಗಿಲ್ಲದ ಚಿನ್ನಧಾರೆಯಲಿಯಿಕ್ಕಿದ ಸಂ
ದಗ್ಗಲದ ಹಿಕ್ಕೆಯಿವಟಿಂ| ತಗ್ಗದ ಕರಿಯಖಿಳ ವಿಷಮನಂತಳಿ^೨ಸುಗುಂ ೧೧೨
- ವರಮಿಂದ್ರವಾರುಣಿಯ ಬೇರ್| ಪರತರಮಾಬಿಂಡಿಗಂ ಲಸದ್ವರತರಮಾ
ಕರಿಗಂಡಂಗಿಯೆನಲ್ ಪರಿ| ಹರಿಕುಂ ವಿಷದುರುವ ಪುಣ್ಣಂ ತತ್ಕ್ಷಣಾದಿಂ ೧೧೩
- ಅಂಬಿಲದಿಂದರೆದರಿಸಿನ| ಮಂ ಬೆರಸಿಯೆ ತೊಳೆದು ಪುಣ್ಣ ಹೆಬ್ಬೆಯ ದಳಮಂ
ಕಿಂ ಬಹುನಾ ಚೂರ್ಣಿಸಿ ತಳಿ| ಯಂಬುರುಹಂ ಹಿಮದೊಳಗಿದವೋಲ್ ವಿಷಮಲಿಗುಂ ೧೧೪

ಕರಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ. ೧೦೭. ಗರುಡನ ಗೂಡನ್ನು ಹಸ್ತಾರ್ಕದಲ್ಲಿ ತಂದು ಕರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತೀವ್ರವಾದ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ನಿರ್ವಿಷ, ಕೇಳು ಹಂಸಶರ್ಮಕಳಾಡ್ಯಾ. ೧೦೮. ಆಡಿನ ಹಿಕ್ಕೆಯನ್ನು ಪುಡಿಮಾಡಿ ಅಗಲೆ ಮತ್ತು ಹುಣಸೆಯ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕರಿಮಾಡಿ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಲು ವಿಷ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ೧೦೯. ತೊರೆಗಳೆಗಲೆ ನಾಯ್ವೆಲ ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಹೊಡೆಂಬದ ಹಚ್ಚಿಯೆಲೆ ಮೆಣಸಿಗೆ ನಾಗುರುಮಾರಿ (ನಾಗುರಿಕು ಗಡ್ಡೆ?) ಮತ್ತು ಆಡಿನ ಹಿಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿದುದು ವಿಷಪ್ರಹಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೧೧೦. ಮಗ್ಗರೆಯ ಪಣ್ಣಗಳನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ಕರಿಮಾಡಿ ಹಚ್ಚಲು ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ ಹುಣ್ಣು ವಾಸಿಯಾಗುವುದು. ೧೧೧. ಮೆಣಸು ಬೊಬ್ಬಲಿ ಗುಳ್ಳ ಮರದರಿಸಿನ ಹುಣಸೆಯ ತೊಕ್ಕು ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿ ಕಂಚ್ಯಾಲಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ ಮಾಡಿದ ಕರಿಯು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿದೆ. ೧೧೨. ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಹುಣಸೆಯ ತಿಗುಡು ಚಿನ್ನಧಾರೆ ಮತ್ತು ಇಲಿಯ ಹಿಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಕರಿಯು ಎಲ್ಲ ವಿಷವನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ. ೧೧೩. ಇಂದ್ರವಾರುಣಿಯ ಬೇರು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಬಿಂಡಿಗ ಉತ್ತಮವಾದ ಕರಿಗಂಡಂ(?)ಗಳು ವಿಷದ ಹುಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ೧೧೪. ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದೇನಿದೆ? ಅರಿಸಿನವನ್ನರೆದು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಹುಣ್ಣನ್ನು ತೊಳೆದು ಹೆಬ್ಬೆಯ ಎಲೆಯನ್ನು ಚೂರ್ಣಿಸಿ ಹಾಕಲು ಹಿಮದಿಂದ ಕಮಲವು ಮುರುಟಿ ಹೋಗುವಂತೆ ವಿಷವಳಿಯುತ್ತದೆ.

'ಅನಂತ ಗಾರುಡಂ' - ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಕ್ಷಿಃ ಅಮೃತಮಾಹಿ ಸ್ವಾಹಾ
ಕಂ|| ಕೋಪದೊಳಹಿ ಪಿಡಿದಾ ಸಂ| ತಾಪಿತ ದೇಹಂಗೆ ಮಣ್ಣಿನೀ ಮಂತ್ರಮನಾ
ಳಾಪಿಸಿ ಕುಡೆ ತಿಂದಾತಂ| ಕೈಪೆಯೆನಲ್ ಕೊಳಕನೆಂಬುದಿನಿದನೆ ಕುರ್ಯಂ ೧೧೫

ಹಳಿಯಾದೊಡೆ ನಾಗನದುಂ| ತಿಳಿ ಸಹಜಂ ಸ್ವಾದುವಾದೊಡಂ ಶಂಕೆಯನಾ
ದೊಳ ವಿಷಮಂದೇ ಭಾವಿಪ್ಪ| ದಿಳಿಯೊಳ್ ಮಾಂತ್ರಿಕನತೇಷಬುಧಜನಮಿತ್ತಾ ೧೧೬

ತನ್ಮಂತ್ರಂ - [ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ] ಅಸ್ತಂಗತಪಾದಮ ಚೂದಿವಿ ಕರಿಯಾಗಿ ಜಳದೆ ಹರಿ
ಸರ್ಪ ಹರಿಮರಿ ಸ್ವಾಹಾ

ಕಂ|| ಈ ಮಂತ್ರದೊಳಂ ದಷ್ಟನ| ನಾಮವನಿಕ್ಕುವುದು ಪಠಿತಮಂತ್ರನ ಸಂಗಂ
'ನಾಮ'ಧ್ಯಾನದೊಳಂದಭಿ| ರಾಮಂ ತಂಬುಲಮನಿಕ್ಕಿ ನಿರ್ವಿಷಮಕ್ಕುಂ ೧೧೭

ತನ್ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ಪರಿಹರಿಕು (ತಾತಾಸಾ) ಸಾ ಪರಿಗರುಡಾ ಪರಿಗರುಡಾ ಅಟಕಂಠಾಪುರ ಗರುಡಾ
ಗರುಡ ಗರುಡಾ ಉಕ್ಕಿಂ (ಉಪ್ಪಲ) ಗರುಡಾ 'ತಲೆದಿಂಬು' ಗರುಡಾಹಿಣಿ ಗರುಡಾ ಪೊಡಿಕುದ ಓಂ
ಗರುಪ್ರಸಾದಾ ವಿಷ ಆತಿವಿಷ ನೀಲಕಂಠ ನಿರ್ವಿಷ ಸ್ವಾಹಾ - ಓಂ ಗರುಡಪ್ರಸಾದ
ಮಂದಾಕ್ಷಾಂತಂ| ಈ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣಾದಿನಚಿರಂ ಮಂತ್ರಿಸಲ್ಪುದು ದಷ್ಟಂ
ಕ್ಷೇಮಂ ಬಾಲ್ಯಂ ಕುಡುವುದು ಚಿರಂ ಮಾಂತ್ರಿಕಂ ವೀಟಿಕಾಖ್ಯಂ
ತಾಮಾಗಲ್ ತೇದೇಗೆ ಶುಚಿ ತಾಂ ಮಾನಸಂ ಪೇಚ್ಚಿನೆಂತುಂ
ಸಾಮಾನ್ಯಗಂ ತಿಳಿಗುಮೆ ಚಿರಂ ಭಾವಿಸಲ್ ಪದ್ಮಬಂಧೂ ೧೧೮

ತನ್ಮಂತ್ರಂ - 'ರಿದಳದ್ವಿ' ಧವಳವಸ್ತ್ರಂ ಧವಳಾಭರಣಂ ಶಂಖಪಾಳಧವಳಾಮಮ ಭೈರವಂ ಭೈರಿದ್ವಿ
ಕಾಳಿಸು(ರರಿ) ಬ(ಽ) ದ್ವರ ವಿಷಂ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಗುರುಂಚೆ ಸಿದ್ಧಿ ಕೆರವ ನಾಮುಘೇತಿ ಗುರುಂ ಚೆ ಸಿದ್ಧಿ
ಮಂದಾಕ್ಷಾಂತಂ|| ಪೇಚ್ಚಿ ಮಂತ್ರಧ್ವನಿಯನೆ ಕರಂ ಕರ್ಣದಿಂ ಚಿತ್ತಗೋಚ್ಛಂ
ಕೇಳ್ವಾ ದಷ್ಟಂಗಖಳ ವಿಕಳತ್ತಂ ದಿಟಂ ಪಿಂಗಿಪೋಕುಂ
ತಾಳ್ದು ತನ್ನಿಂ ತೊಲಗಿದ ಕಲಾದಗ್ಧಮಂ ಮತ್ತೆ ನಂಜಂ
ತೂಳ್ಳುಂ ಬಾಲ್ಯಂ ಸುಕವಿನಿಕರಾನಂದಕೃತ್ಯಗನಿಂದಂ ೧೧೯

ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ). ೧೧೫. ಕೋಪದಿಂದ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿ ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾದವನಿಗೆ ಈ ಮಂತ್ರಪೂರಿತ
ಮಣ್ಣನ್ನು ಕೊಡಲು ತಿಂದಾತನು ಕಹಿ ಎನ್ನಲು ಕೊಳಕಹಾವೆಂದೂ ಸಿಹಿ ಎನ್ನಲು ಕುರ್ಯನೆಂದೂ
ತಿಳಿಯುವುದು. ೧೧೬. ಹಳಿಯಾದರೆ ನಾಗನೆಂದೂ ಸಹಜವಾಗಿ ಸ್ವಾದು ಇಲ್ಲವೆ ಸಂದೇಹವುಂಟಾದಲ್ಲಿ
ವಿಷವೆಂದೂ ಮಾಂತ್ರಿಕನು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೧೭. ಈ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ದಷ್ಟನ
ಹೆಸರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮಂತ್ರ ಪಠನ ಮಾಡುವವನು ಅದೇ ನಾಮಧ್ಯಾನದಿಂದ ತಂಬುಲವನ್ನಿಕ್ಕಲು
ನಿರ್ವಿಷವಾಗುವುದು. ಆ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ). ೧೧೮. ಈ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣಾದಿಂದ ಅಚಿರನು
ಮಂತ್ರಿಸಲು ದಷ್ಟನು ಕ್ಷೇಮವಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ; ಚಿರನಾದ ಮಾಂತ್ರಿಕನು ಆತನಿಗೆ ವೀಳಿಯವನ್ನು
ಹಾಕಿಸುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವುದಾದರೆ ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳಿದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು
ಸಾಮಾನ್ಯರು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ, ಹೇಳು ಪದ್ಮಬಂಧೂ? ಈ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೧೯.
ಹೇಳಿದ ಈ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆಯ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದ ದಷ್ಟನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ
ವಿಕಳತೆಗಳೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ, ವಿಷ ತೊಲಗಿ ಆತನು ಬದುಕುವೆಂಬುದು ಸುಖ ಮಂಗವಾದ ಜೀವಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

1. ಮೃತ್ತಿಕೆಯ ಮಂತ್ರ ಅನಂತಾಗರುಡಂ (ಬ್ರ) 2. ಸೋಮ (ಬ್ರ) 3. ತಲಂಚು (ಬ್ರ) 4. ವಿವದ್ವಿ (ಖ)

ಸುಣ್ಣದ ಕಟ್ಟನಿಕುಪ ಮಂತ್ರಂ

ಓಂ ಇಂದ್ರ ಸುಣ್ಣ ಮೆಲೆಯಿರೆಯನಯ ಸುಣ್ಣ ಚಂದ್ರನ ಸುಣ್ಣ ಚಾಮುಂಡಿ ಸುಣ್ಣ ಮಂದ್ರನ ಸುಣ್ಣ ಶ್ರೀಮಹಾದೇವರ ಸುಣ್ಣ ಇನ್ನು ಸುಣ್ಣಂಗೊಂಡು ನಾನೋಡಿ ಕಟ್ಟನಿಕುಲು ವಿಷಂ ನಿರ್ವಿಷಮಾಗಿ ನೀರಂ ಕೊಂಡು ನೆಲಕ್ಕಿಡಿದು ಪೋಗು ಎನ್ನ ಗರುಡಾ-ಗುರುಪ್ರಸಾದ

ಮಂದಾಕ್ರಾಂತಂ || ಚೂರ್ಣಂ ತಾನೆಂಬಿನಮತಿಮುದಂಬೆತ್ತುಮೀ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತ ಚೂರ್ಣಂ 'ಸುಣ್ಣಂ ಬಳಸಿರೆ' ಮುರದ್ದಂಸಿಯಾ ಚಕ್ರದಂತಾ ಕೀರ್ಣಂ ಮಾಡಲ್ಪನುಪಮಮುದೀರ್ಣಾಂಗಮೆಂಬೊಪಧಂ ವಿ ಸ್ತೀರ್ಣಂ ಮತ್ತೊಂದೆನೆ ಸುಖಮುಖಂ ಜೀವಿಕುಂ ದಷ್ಟದೇಹಂ

೧೨೦

ಹೀಲಿಯ ಕಟ್ಟಿನ ಮಂತ್ರ

ಓಂ ತಿರಿ ವರಮೈಲು ಅಧ್ಯದಾ'ತನಡು' ನಾಗಂ ಪುಟ್ಟುವ ಚೆಪ್ಪಿ ಪಂಡ ಪೀಲಿ 'ವರ ಉಳ್ಳವಂ' ಚಕಿಲಸುಗುದಿಂದ್ರ ನೀಲಗಿರಿ ಸಾಧಾರಣೆ ನೀರಂ ಕೊಂಡು ನೆಲಕ್ಕೆ ವಿಷವಿಟಿದು ಪೋಕುಂ ಯೆನ್ನಂ ಗರುಡ ಗುರುಪ್ರಸಾದ

ಮಂದಾಕ್ರಾಂತಂ || ಲೋಕಚ್ಯುತಂ ನಿರುಪಮಗುಣಾಧಾರನೀ ಮಂತ್ರದಿಂದಂ ಕೇಕೀಪತ್ರಂಗಳೊಳಿಸೆ ಗುಣಂ ಕಟ್ಟನಿಕಲ್ ವಿಷಂ ಕೊಂ ಡೇಕಂ ತಾನೆಂ ಪ್ರಶಮಿಸುಗುಮಾ ಮಂಗರಾಜೋಕ್ತಿಯಿಂ ಸು ಶ್ಲೋಕಂ ತಾನಲ್ಲದೊಡೆ ನಗುಗುಂ ಸಜ್ಜನಾ ವ್ಯರ್ಥವಾಕ್ಯಂ

೧೨೧

ಮಂತ್ರಂ- ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ರಕ್ತಾಂಗಿ ರಕ್ತಲೋಚನೇ ರಕ್ತಜಟೀ ಕಪಿಳ ಶರೀರೇ ಹರ ಮದ ಭಂಜ ಶೂಲೋಗ್ರಪಾಣಿ ಉಗ್ರ ಚಡೆ ತಪಿ (ತ್ವಷ್ಟು) ಕೃಷ್ಣ ಅತಿಕ್ರಷ್ಣೇ ಇದಂ ಮಾನುಷಶರೀರಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಭ್ರಮ ಭ್ರಾಮಯ ನೃತ್ಯ ಬಹುರೂಪೆ ಸರೂಪೆ ವಿಲಾಸಿನಿ ರಕ್ತ ಕರಾಂಗಿ ಪೂರಯ ಭಂಜಯ ಆವೇಶಯ ವಿಶ್ವರೂಪಿಣಿ ರಕ್ತಪಟಿ ರುದ್ರಾಜ್ಞಾಪಯತಿ ಹೂಂ ಫಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

ಮಂದಾಕ್ರಾಂತಂ || ಸ್ವಸ್ಥಾವೇಶಕ್ತಿದುವೆ ತಿಳಿದಂಗಲ್ತೆ ಪದ್ಮಾಯಂ ಶು ದ್ವಸ್ಥಾನಸ್ಥಂ ಬಿಸುಟು ಮುಳಿಸಂ ಸ್ನೇಹಮಂ ಭಾವಿಸಲ್ ಕಾ ಮಸ್ಥಂ ಮಂತ್ರಂ ಜಪಿಸ ಮಳಿನಾಕಾರದಿಂದಕ್ಕುಮಾ ರಸ್ಥಂ ಜ್ಞೇಯಂಗಳನೆ ತಿಳಿಗುಂ ತತ್ತಭು ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದಂ

೧೨೨

ಸುಣ್ಣದ ಕಟ್ಟನಿಕುಪ ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ). ೧೨೦. ಸುಣ್ಣಕ್ಕಟ್ಟು ಉಂಟಾದಾಗ ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಸಲು ಆ ಸುಣ್ಣವನ್ನು ಕೃಷ್ಣಚಕ್ರದಂತೆ ಆಕ್ರಮಣಮಾಡಿ ಉತ್ಪಮವಾದ ಔಷಧವು ಹರಡಿ ದಷ್ಟನಿಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ಆತನು ಜೀವಿಸುವನು. ಹೀಲಿಯ ಕಟ್ಟಿನ ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೨೧. ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠಗುಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ನವಿಲುಗರಿಗಳ ಕಟ್ಟನಿಕುಲು ವಿಷವಿಳಿಯುವುದೆಂಬುದು ಮಂಗರಾಜನ ಉತ್ತಮ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ; ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜನ ವ್ಯರ್ಥವಾಕ್ಯವೆಂದು ನಗುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ). ೧೨೨. ತಿಳಿದಂತಹವನು ವಿಷನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಇದು ಪದ್ಮಾಯವಾಗಿದೆ; ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದವನು ಕೋಪವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಸ್ನೇಹದಿಂದಿರಬೇಕು; ಆಸೆ ಆಮಿಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಬಾರದು, ಮಂಗರಾಜನ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ಆರಸ್ಥನು ?

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಹ್ರಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೂಂ ಕಂಪ ಕಂಪ
ಧನ ಧನ ಪುರಾಣ ದಷ್ಟಮಾವೇಶಯ ಸ್ತುತಾ

ಕಂ|| ಈ ವಿವಿಧ ಮಂತ್ರದಿಂದೆಸೆ! ವಾವೇಶಂ ತತ್ಪುರಾಣದಷ್ಟಂಗಳ್ಕುಂ
ಭೂವಳಯದೊಳೆಂದಂ ತಾಂ! ದೇವಳಿಗೆಯ ಮುಖ್ಯನಿಪ ವಿಭು ಮಂಗರಸಂ ೧೨೩

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಚಂಡಗರುಡಾಯ ಪಕ್ಷಿರಾಜಾಯ ತೀಕ್ಷ್ಣದಂಷ್ಟಾಯ
ರೋಮಹರ್ಷಣಾಯ ಭಯಂಕರಾಯ ದುಷ್ಟನಾಶಕಾಯ ವಿಷ್ಣುವಾಹನಾಯ ಸುರ್ವಣಜಿಹ್ವಾಯ
ಹನಹನ - ದಹದಹ- ಪತಪತ - ಮಾರಯ - ಭಂಜ - ಗ್ರಾಣಾ ರೋಹಣಾ ರೋಹಣಾ - ಪಲ
ಹಲ ಛಿಂದ ಛಿಂದಿ - ಆವೇಶಯ ಆವೇಶಯ ಠಹಂ ಹೂಂ - ಕ್ಲೂಂ - ಕ್ಲೂಂ - ನಟನಟ - ನೃತ್ಯ
- ಬ್ರೂಹಿ - ಹೂಂ ಘಟ್ ಸ್ತುತಾ

ಕಂ|| ಗರುಡಾಂಕನ ಮುಂದರುಡಾದ! ಕರವೀರಲತಾಂತದಿಂದೆ 'ನೂಟಿಂಟಾಗಲ್'
ವಿರಚಿತ ಮಂತ್ರದ ದೆಸೆಯಿಂ! ನಿರುಪಮದಾವೇಶಮಪ್ಪದಹಿದಷ್ಟನೊಳಂ ೧೨೪

ವ|| ಇದು ಪಾವ ಕೆಳಕೊಳೆವಾವಿಂಗೆ ಆವೇಶದ ಕಾಲದಷ್ಟಮಂತ್ರಂ ೧೦೮ ಪುಷ್ಪದಂ ಸಿದ್ಧಿಗುಡು ಮುದ್ರೆ
ತನ್ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ, ಓಂ ನಮೋ ಸರ್ಪಖಂಡ, ಓಂ ಸರ್ಪ
ಖಂಡ, ಓಂ ಛಿಂದ, ಓಂ ಸರ್ಪಛಿಂದ, ಏಹಿ ಘೇಂ - ಹೂಂ-ಘಟ್-ಸ್ತುತಾ
ಇದು ಕಾಲದಷ್ಟಮಂತ್ರಂ - ೧೦೮ ಪುಷ್ಪದಂ ಗರುಡಮುದ್ರೆಯನಿಕ್ಕಿ ಸಿದ್ಧಿ

ಕಂ|| ಇದಜಿಂ ಕೆಳಕೊಳೆವಾವುಂ! ಮುದನಾಗರ್ ಮಂಡಲಾದಿ ದಷ್ಟನನಾಗಳ್
ಪದಪಿಂ ಮಂತ್ರಿಸೆ ನುಡಿಗುಂ ! ಉದಯಿಸಿದಾವೇಶದಿಂದಮಿದು ಪರಮಾರ್ಥಂ ೧೨೫

ಇನ್ನು ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖಸ್ತಂಭನಮಂತ್ರಂ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಧರಣೀಂದ್ರ ಪದ್ಮಾಪತೇ ಸಹಿತಾಯ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದವ್ಯಾಖ್ಯಾ
ನಿರೂಪದಿಂ ನಾನೋದಿ(ಡಿ) ಮಂತ್ರಿಸಿದೆನು. ಮಂತ್ರಂಚೆರಸು ಕೆಯ್ಯಲಿ ಕರ್ಬಾವ ಬಾಯಂ ಕುಪ್ಪವೆ,
ಕರಡಿಯ ಬಾಯಂ ಕುಪ್ಪವೆ, ಅಟ್ಟಿತಿಂಬ ಹುಲಿಯ ಬಾಯಂ ಕುಪ್ಪವೆ, ಸರ್ಪನ ಬಾಯಂ ಕುಪ್ಪವೆ,
ಚೋರನ ಬಾಯಂ ಕುಪ್ಪವೆ, ಅವ್ರ ನೋಡುವ ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕು ದೃಷ್ಟಿಯಂ ಕುಪ್ಪವೆ, ಕಂಭಕ್ಕೆ ಕುಪ್ಪವೆ,
ಹೂವಿನ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲಂ ಕೆಡೆಯ ಕುಪ್ಪವೆ, ನಾ ಕುಟ್ಟಿದ ಕುಪ್ಪ ಕುಪ್ಪ ಓಜದಿಂ ಬಾಲುಗೆ ಗುರುಪ್ರಸಾದ

ಉತ್ತಮತೆ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ). ೧೨೩. ಈ ವಿವಿಧ ಮಂತ್ರಗಳ ಕಾರಾದಿಂದ ದಷ್ಟನಿಗೆ
ಆವೇಶವುಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮುಂದೆ ದೇವಳಿಗೆಯ ರಾಜನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ)
೧೨೪. ಗರುಡನು ಮುದ್ರೆಯ ಮುಂದೆ ಕೆಂಪು ಕಣಿಲ ಬಳ್ಳಿ ಸಹಿತ ನೂಟಿಂಟು ಸಲ ಈ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರ
ಮಾಡಲು ಸರ್ಪದಷ್ಟನಿಗೆ ಆವೇಶ ಬರುವುದು. ವ|| ಇದು ನಾಗ ಕೊಳೆವಾವಿಂಗೆ ಆವೇಶದ ಕಾಲದಷ್ಟ ಮಂತ್ರ.
೧೦೮ ಹೂವುಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧಿ - ಗರುಡನ ಮುದ್ರೆ. ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ). ೧೨೫. ಈ
ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕೆರೆ ಕೊಳೆವಾವು ನಾಗರ ಮಂಡಲಾದಿ ಹಾವುಗಳು ಕಚ್ಚಿದವನನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿದರೆ
ಆವೇಶವುಂಟಾಗುವುದು; ಇದು ಪರಮಾರ್ಥ. ಇನ್ನು ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖಸ್ತಂಭನ ಮಂತ್ರ : (ಮೇಲಿನಂತೆ)

ಕಂ|| ಮೇಳಿಸಿ ಕಂಬಳಿಯೆಳೆಯಂ| ಪೀಲಿಯುಮಂ ಪೊಸದ ನೇಣನೀ ಮಂತ್ರದೊಳಂ
ದಾಳೋಚಿಸಿ ಗಂಟಿಪ್ಪ| ತ್ರೇಲಾಗಲ್ ಕಟ್ಟಿನಿಕ್ಕೊಪ್ಪುವ ಕೊರಲೊಳ್

೧೨೬

ಇಪ್ಪತ್ತೇಲ್ವರೆಂ ತಾ| ನೊಪ್ಪವ ಮಂತ್ರದೊಳೆ ಮಂತ್ರಿಸುತ್ತಂ ಕಟ್ಟಿ
ಲಿಪ್ಪತ್ತುಣುಗಳೆ ಹುಲಿಯಿಂ| ದಪ್ಪ ಭಯಂ ತಪ್ಪಗುಂ ವಿವೇಕನಿಧಾನಾ

೧೨೭

ಮಂತ್ರಂ - ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಚಂಡೋಗ್ರ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ಸಕಳ ಕ್ಷುದ್ರೋಪದ್ರವ
ನಿ(ರ್ನಾಶನಾ)ವಾರಣಾಯ ಓಂ ನಮೋ ಸದಾ ಭಿಂದಮುಂಚರದೋಮಯ ಸ್ವಾಹಾ
ಮಂತ್ರಂ - ಈ ಮಂತ್ರದಿಂ ಮೂಡಣೆಂ ಬಂದ ಹುಲಿಯ ಬಾಯಂ ಕಟ್ಟುವೆಂ, ಪಡುವಣೆಂ
ಬಂದ ಹುಲಿಯ ಬಾಯಂ ಕಟ್ಟುವೆಂ, ಬಡಗಣೆಂ ಬಂದ ಹುಲಿಯ ಬಾಯಂ ಕಟ್ಟುವೆಂ, ತೆಂಕಣೆಂ
ಬಂದ ಹುಲಿಯ ಬಾಯಂ ಕಟ್ಟುವೆಂ, ಯಮದೂತನ ಬಾಯಂ ಕಟ್ಟುವೆಂ, ಸುತ್ತಿ ಬಂದು [ತಿಂಬ]
ನಾಲ್ಕು ಕೋರದಾಡೆಯ [ಹುಲಿಯಂ] ಕಟ್ಟುವೆಂ ಓಂ ಗುರುಪ್ರಸಾದ

ವ|| ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದೊಂಬತ್ತು ಸೂಟ್ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು, ಬಿಡುವೊಡೆ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತೆಂದು ಮೂಱು
ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು.

ಅರಿಷ್ಟನೇಮಿ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರಂ - ಓಂ ಣಮೋ ಭಗವದೇ ಅರಿಂಠಣೆಮಿಸ್ಸ ಅರಿಂಠಿಣ ಬಂದೊ
ಬಂದಾಮಿ ರಕ್ಷಣಾಣಂ ಭೂಯಾಣಂ ಪೇಯರಾಣಂ ಚೋರಾಣಂ ಧಾರಯಣಂ ಸಾಯಣೆ ಬಂಞತ
ಮಹೋರಗಾಣಂ ಆಣೆಚೆಕೆ ವಿದುರುತ್ಥಂ ಭಟ್ಟಸ್ಸಂ ಭವಂತಿ ತೇಸದ್ವಿಪನಾಂ ಮಹಾಂಗಾಂ ದಿಠ್ಠಿ
ಬಂದಾಮಿ ದುಣು ಮಹಾದುಣು ಜ ಠ ಹೂಂ ಫಟ್ (ಸ್ವಾಹಾ) - ಇದರಿತ್ಥಣೇಮಿಮಂತ್ರಂ

ಕಂ|| ಎಂಟು ಲಘೂಫಲಮಂ ಪಿಡಿ| ದೆಂಟುಂ ದಿಕ್ಕಿನೊಳೆ ಜಪಿಸಿ ನಿಕ್ಷೇಪಿಸೆ ತ
ತ್ಯಂತಿಕ ಚೋರಾದಿಭಯಂ| ಗಂಟಿಱೊಳಿರದೋಡುಗುಂ ಮಹಾಕ್ರೂರವ್ಯಗಂ

೧೨೮

ಸಿರಿಸದ ಪೂ ಹುಲಿಗಿಲಿಕಾ| ಯ್ವರಸಿದ ಮಡುವಾಗಲೆಂಬಿವಂ ಗೋಮೂತ್ರಂ
ಬೆರಸರೆದು ನಸ್ಯಕರ್ಮ| ಕ್ಷಿದ್ರದೋಡರಿಸಲಹಿಕುಲೋಗ್ರವಿಷಮಂ ಕಳೆಗುಂ

೧೨೯

೧೨೬. ಕಂಬಳಿಯೆಳೆಯಿಂದ ನವಿಲುಗರಿಗಳನ್ನು ಹೆಣೆದು, ಆ ನೇಣನ್ನು ಈ ಮಂತ್ರದೊಡನೆ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು
ಗಂಟನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವುದು. ೧೨೭. ಇಪ್ಪತ್ತೇಳರವರೆಗೂ ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸುತ್ತ
ಕಟ್ಟಲು ಇಪ್ಪತ್ತು ಗಳೆ ಹುಲಿಯಿಂದಾಗುವ ಭಯ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ, ಕೇಳು ವಿವೇಕನಿಧಾನಾ. ಮಂತ್ರ :
(ಮೇಲಿನಂತೆ) ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಒಂಬತ್ತು ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು, ಬಿಡಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತೆಂದು
ಮೂರು ಬಾರಿ ಮಂತ್ರಿಸುವುದು. ಅರಿಷ್ಟನೇಮಿ ಮಂತ್ರ: (ಮೇಲಿನಂತೆ) ೧೨೮. ಎಂಟು ಸಣ್ಣ
ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎಂಟು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹೂಳಲು ಕಳ್ಳರೇ ಮೊದಲಾದವರ
ಹಾಗೂ ಮಹಾಕ್ರೂರವ್ಯಗಳ ಭಯ ದೂರವಾಗುವುದು. ೧೨೯. ಸಿರಿಸದ ಹೂವು ಹುಲಿಗಿಲಿಕಾಯಿ
ಮಡುವಾಗಲು ಎಂಬಿವನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರ ಬೆರೆಸಿ ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಲು ಆಹಿಹಿಲದ ಉಗ್ರವಿಷ ನಿವಾರಣೆ.

ಆಲಸ್ಯಂಗೆಯ್ದ ಪೊಸ! ನೀಲಿಯುಮಂ ನಸ್ಯವಿಧಿಗೆ ಮಾಟಕ್ಕೆ ಬುಧಂ ತ
ತ್ವಾಲದೊಳಂ ಮಣಶಿಲೆಯಂ! ಪಾಲಿತ ಗುಣನಿಳಯನೆನಿಪ ಮಂಗನ ಮತದಿಂ ೧೩೦

ನುಗ್ಗೆಯ ಬೇರ್ ಸಿತ ಮರಿಚದೊ! ಕೊಗ್ಗಿರಿಕೊಂಡರೆದು ಬಿಡದೆ ನಸ್ಯಂಗೆಯ್ಯ
ಲೃಗ್ಗಲಿಸಿದ ವಿಷಮಟಿಗುಂ! ಸುಗ್ಗಿಯ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳಿದಿರ ಕಟ್ಟಲೆವೊಲದುಂ ೧೩೧

ಮಾತೇನಂಬಲದಿಂದಂ! ಪಾತಾಳ ಗರುತ್ಮನೇವ ಗೆಡ್ಡೆಯನರೆದಿ
ನ್ನೇ ತೊಡಳೊತ್ತಿಯಲೊಡಂ! ವಾತಾಹತ ಮೇಘದಂತೆ ವಿಷಮಟಿದಿಕ್ಕುಂ ೧೩೨

ರೇವತಿ^೧ಯುಂಭರೆ^೨ ಸಿರಿಸದ! ಭಾವದ ಬಂದಳಿಕೆ ಚಂದನ ಪ್ರಯುಕ್ತಮೆನ
ಲೋವದರೆದು ತೀವೃತಿರ! ಲೈವೇಟ್ಟಿಂ ವಿಷಮತರ ವಿಷಂ ಪಜೆ^೩ಪಡಗುಂ ೧೩೩

ಮುಚ್ಚಿಹಿಡಿಗ್^೨

ಕನಕದ ಬೇರುಗುನಿಯ ಎಳಗೊನರಂ ಜಂಭೀರಫಲಸಮೇತಂ ಲವಣಂ
ಸನಯಂ ತಡಸಿನ ದಳಮಂ! ಬಿನಿತುಮನರೆದು ಗಜೆಯಿಂದೆ ಪೂಸುಗೆ ತನುವಂ ೧೩೪

ಇಂತಿದಜಿಂ ಮುಚ್ಚಿಹಿಡಿಕೆಯ! ಭ್ರಾಂತಿನೊಳದಟಲಿದು ಕಾಲ್ಗುಂ ಕೆಟ್ಟೊಡಮಂ
ಗಂ ತಳುವಿಲ್ಲದೆ ತಕ್ಕಿಯ! ಯಂ ತಾಂ ಮಾಡಲಿಟಿಗುಮದು ಮುನ್ನಿನವೋಲ್ ೧೩೫

ನೀಲಿಯ ಬೇರಂ ಪೂಸಲ್! ಸಾಲದೆ ತಾಂ ಪಲವುಮುಳ್ಳ ವಿಷಮಂ ಕಿಡಿಸಲ್
ಭೂಲೋಕದೊಳಂ ಸದ್ಗುಣ! ಪಾಲಂ ತಾನೆನಿಪ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ ೧೩೬

ಹುಲುಗಿಲ ಮೂಲಿಕೆಯಂ ತಾ! ನಲಸದೆ ಕಾಂಜಿಕದೊಳರೆದು ಪೂಸಲೊಡಂ ಭೂ
ತಳದೊಳತಿ ದುಷ್ಟ^೩ ಗೋನಸ! ಕುಲದ ವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಮಲ್ಲಿ ಸಂದೆಗಮುಂಟೇ ೧೩೭

ತಂಡುಲವಾರಿಯೊಳಂ ನೀಂ! ಕೊಂಡರೆ ಲಜ್ಜಾಲು ಮೂಲಿಕಾ ನೀಲಿಗಳಂ
ಮಂಡಲಸಂಭವ ವಿಷಮಂ! ಖಂಡಿಸುಗುಂ ಸಕಳ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವಿಳಾಸಾ ೧೩೮

೧೩೦. ತಾತ್ಪರ ಮಾಡದೆ ತಿಳಿದಂತಹವರು ಹೊಸನೀಲಿಯನ್ನೂ ಮಣಶಿಲೆಯನ್ನೂ ಆ ಕೂಡಲೆ
ನಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಗುಣನಿಳಯನಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೩೧. ನುಗ್ಗೆಯ ಬೇರು
ಬಿಳಿಯ ಮೇಣಸುಗಳನ್ನು ಅರೆದು ನಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಸುಗ್ಗಿಯ ಬೆಳಂದಿಂಗಳಿನಿಂದ ಕತ್ತಲೆ ಓಡುವಂತೆ
ಹೆಚ್ಚಾದ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆ. ೧೩೨. ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಿನಿಂದೆನು? ಪಾತಾಳಗುಡನ ಗೆಡ್ಡೆಯನ್ನು ಅಂಬಲದಲ್ಲಿದ್ದು
ಕೊಡಲು ಗಾಳಿಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಮೋಡ ಚದುರುವಂತೆ ವಿಷ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ. ೧೩೩. ರೇವತಿಯಲ್ಲಿ
ಸಿರಿಸದಲ್ಲಿನ ಬಂದಳಿಕೆಯನ್ನು ಚಂದನದೊಡನೆ ಅರೆದು ಹಚ್ಚುತ್ತಿರಲು ವಿಷಮತರ ವಿಷವೂ ಪರಿಹರ.
ಮರಚಿಹಿಡಿಗ್. ೧೩೪. ಕನಕದ ಬೇರು ಉಗುನಿಯ ಎಳೆಯ ಚಿಗುರು ಜಂಭೀರಫಲ ಲವಣ ತಡಸಿನ
ಎಲೆಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಗರಿಯಿಂದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ೧೩೫. ಇದರಿಂದ ಮರವೆ ಭ್ರಾಂತಿಗಳು
ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ, ನಿಶ್ಚಕ್ರವಾದ ಕಾಲುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಶರೀರಕ್ಕಿಯ ಮೊದಲಿನಂತಾಗುತ್ತದೆ. ೧೩೬.
ನೀಲಿಯ ಬೇರನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಹಲವು ವಿಧ ವಿಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತದೆಂಬುದು ಭೂಲೋಕದ
ಸದ್ಗುಣಿಯನ್ನಿರಿಸುವ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೩೭. ಅಲಸಿಕೆ ಮಾಡದೆ ಹುಲುಗಿಲ ಮೂಲಿಕೆಯನ್ನು
ಕಾಂಜಿಕದೊಡನೆ ಅರೆದು ಹಚ್ಚಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಅತಿದುಷ್ಟ ಗೋನಸಕುಲದ ವಿಷ ಪರಿಹರವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ
ಸಂದೇಹವುಂಟೇ? ೧೩೮. ಮುಟ್ಟಿದರೆಮುನಿ ಮತ್ತು ನೀಲಿಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕಿಕಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ
ಮಂಡಲಹಾವಿನಿಂದಾಗಬಹುದಾದ ವಿಷವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತದೆ, ಕೇಳು ಸಕಲವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವಿಳಾಸಾ.

ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲಂ ತಾ! ನಂಜದೆ ಗೋಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲ್ ಪಡೆಮಾ
ತೇಂ ಜವದೊಳೆ ಗೋನಸಕುಲ! ಮೆಂಜಲಿಸಿದ! ವಿಷಗಳಲಿಗುಮೆಂಬರ್ ಪಿರಿಯರ್ ೧೩೯

ಮತ್ತೆನಿಸಿದೆತ್ತನಾಲಗೆ! ಯುತ್ತಮತರ ಹೀರೆ ಮೇಣ್ ತ್ರಿಶೂಲಿಯುಮಂ ತಾಂ
ಬಿತ್ತರದಿಂ ಗೋಮೂತ್ರದೊ! ಇತ್ತೊಡೆ ಕಳೆಗುಂ ಸಮಸ್ತ ಗೋನಸವಿಷಮಂ ೧೪೦

ಹಯಗಂಧಿಯ ಬೇರಂ ಕ್ಷೇ! ರಯುತಂ ಮುಂ ಕುಡಿದು ತಿಂಗೆ ವಿಷಮಂ ಬಲಿಯಂ
ಕ್ಷಯಮಕ್ಕುಂ ಗರಳಂ ದು! ನಳಯದೂರನೆನಿಪ್ಪ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ ೧೪೧

ನಿರ್ವಿಷದ ಉಂಗುರ

ಮ|| ಅಹುದೆಬ್ಬಿಂಡದ ತಾಮ್ರದುಂಗುರಮದೇ ತಾಂ ನಿರ್ವಿಷಂ ಬಂದೊಡಾ
ಗ್ರಹಣಂ ಕಾಲದೊಳಂದು 'ಕಾಡಗೇಯಾ' ಪಂಚಾಂಗಮಂ ದುಗ್ಧದಿಂ
ವಿಹಿತಂ ತಾನೆನಿ ಪಾರದಾಖ್ಯದಿನದಂ ಸಮರ್ಥಿತಂ ಮಾಡಿ ಕಿಂ
ಬಹುನಾ ದ್ವಾದಶವಾರಮಂತದಱಿಸೊಳಂ ಕಾಸಲ್ ಮೋಕ್ಷಾಂತಮುಂ ೧೪೨

ಕಂ|| ಆವುಂಗುರಮಂ ಮುಟ್ಟಿಸಿದಾವುದಕಮನೀಂಟಲಲಿಗುಮೆಲ್ಲಾ ವಿಷಮೀ
ಭೂವಳಯದೊಳೆಂದಂ ವಿಖಾ! ಧಾವಳಿ 'ವಿನುತಂ' ಮನೋಜನಿಭ ಮಂಗಬುಧಂ ೧೪೩

ಉ|| ದೀಪದೆ ನಂಬಿರಲ್ಪಿದಱಿ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳೊಳಲ್ಲದಂದು ನಿ
ಷ್ಠಾಪನೆಯಾದೊಡಂ ಗ್ರಹಣದಂದನುರಾಗದೆ ತಂದು ಮೌನಿ ನಿ
ಷ್ಠಾಪಮೆನಿಪ್ಪ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲ ಗೆಡ್ಡೆಯನಂತೆ ಸ್ಥಳಿಸಲ್
ತಾಪಿತ ತಾಮ್ರದೊಳ್ ತಗಡನ್ನದ್ದಗೆ ಕಾಸುಗೆಯಂತೆ^೧ [ದ್ರಂ ಪುನಃ]^೨ ೧೪೪

ಕಂ|| ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆಯಂ ತುಳುಚಿಯ! ನೊಗ್ಗರೆ ತಾಂ ಕೈಪೆಸೊರೆಯ ಬೇರ್ಗೊಳೊಳೆಲ್ಲಂ
ತಗ್ಗಲ ಮೂರ್ಸೂಲ್ಪರೆಗಂ! ತೆಗ್ಗಿಲ್ಲದೆ ರಚಿಸಿ ಯಜಿಸಿ ತಂದದನೆ ವಲಂ ೧೪೫

೧೩೯. ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಗಳನ್ನು ಹೆದರದೆ ಗೋಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಕುಡಿಸಲು ಕೂಡಲೆ
ಗೋನಸ ಜಾತಿ ಕಟ್ಟಿದ ವಿಷ ನಾಶವೆಂದು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ೧೪೦. ಎತ್ತನಾಲಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ
ಹೀರೆ ಮತ್ತು ತ್ರಿಶೂಲಿಗಳನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರದೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲಾ ಗೋನಸವಿಷವೂ ಪರಿಹರ.
೧೪೧. ಅಶ್ವಗಂಧಿಬೇರನ್ನು ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ತಿನ್ನಲು ವಿಷನಾಶನವೆಂಬುದು ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಾದ
ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ನಿರ್ವಿಷದ ಉಂಗುರ: ೧೪೨. ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದೇನು? ಎಬ್ಬಿಂಡದ
(ಒಂದು ಸುತ್ತಿನ ಅಥವಾ ಅಖಂಡವಾದ) ತಾಮ್ರದುಂಗುರವೇ ನಿರ್ವಿಷಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಕಾಡಗೇಯ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ತಂದು ಹಾಲಿನೊಡನೆ ಪಾದರಸದೊಡನೆ ಮರ್ದನ ಮಾಡಿ ಹನ್ನೆರಡು
ವಾರ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಸಿ ಜೀವಿತದವರೆಗೂ ೧೪೩. ಆ ಉಂಗುರವನ್ನು ಅದ್ದಿದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು
ಭೂಮಿಯ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷ ನಿವಾರಣೆಯೆಂದು ವಿಖ್ಯಾತನಾದ ಸ್ವತಃನಾದ ಮನ್ಮಥಸದೃಶ ಮಂಗರಾಜನು
ಹೇಳಿದನು. ೧೪೪. ದೀಪವನ್ನೆ ನಂಬಿದ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಗ್ರಹಣವಾದ ದಿನ
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲಿಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ತಂದು ಸ್ಥಾನಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಕಾಯಿಸಿದುದರಲ್ಲಿ
ತಾಮ್ರದ ತಗಡನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅದ್ದಿ ಕಾಯಿಸಬೇಕು. ೧೪೫. ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ತುರುಚಿ
ಕಹಿಸೋರೆಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಮೂರು ಬಾರಿಯವರೆಗೂ ರಚಿಸಿ ಯಜಿಸಿ ಅದನ್ನು ತಂದು.

ನೀರೊಳಗಿಟ್ಟಾ ನೀರಿಂ| ದಾನಾನುಂ ಸ್ನಾನ ಪಾನಮಂ ಮಾಡಿದೊಡಂ
ಭೋರನೆ ಕಳೆಗುಂ ವಿಷಮುಂ| ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಾನ ಮಂಗರಾಜನ ಮತದಿಂ ೧೪೬

ಕೆಂಪಿನ ಕಣಿಗಿಲೆಯಿತ್ತುಂ| ಕೆಂಪಿನಪಾಮಾರ್ಗ ದಾಗುಡಿಗಳೆಂಬವಿಹೊಳೆ
ಸೊಂಪುಳ್ಳ ಬೇರ್ಗಳಂ ತಂ| ಮಂ'ಪುಡಿ' ಧನ್ವಂತರಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾಪ್ತದಿಗಳ್ ೧೪೭

ರಕ್ಷೆಯನಾಗಿಸಿ ಶುಭದಿನ| ನಕ್ಷತ್ರದೊಳನುಪಮಾನಮಂತದ ನೀನಿಂ
ತೀಕ್ಷ್ಣಿಸಿ ಜಲದೊಳಮಿರಿಸಿದ| ನಾಕ್ಷಾಣದೊಳ್ ಕುಡಿಸೆ ನಿರ್ವಿಷಂ ಸ್ನಾನದೊಳಂ ೧೪೮

ಮ|| ಬರೆ ತತ್ವಿದ್ವಾದಿನಂಗಳಂತವಹೊಳಂ ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿಯೊಳ್ಕೂಲ್ಮುಮುಂ
ಗುರದೊಳ್ ತೀವಿರಲಿಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟುವುದದಂ ಕರ್ಪೊನ್ನಳುಂ ಮುಟ್ಟದಂ
ತಿರಲಾವುಂಗುರಮಂ ಜಲಾಂತರದೊಳಿಟ್ಟಾ ವಾರಿಯಿಂ ಸ್ನಾನಮಂ
ಗರುಡಧ್ಯಾನದಿನಾಗಿಸಲೈ ಕುಡಿಸಲ್ವಾ ವಾರಿಯಿಂ ನಿರ್ವಿಷಂ ೧೪೯
ಲಲಿತ ವೃತ್ತಂ|| ಟಂಕಾ ನಿಶಾ ಮಧುಕಮಿಲ್ಲಾ ರುಜಾಖ್ಯಮಿವೆ| ತಾಂ ಕರಮಿರಲ್ ಸಮದೊ(ಳೊಂ)
ದೇನಿಪ ಭಾಂ

ಸಂಕಸದೆ ಮೋನೊಳೆ ತಂದು ಘನನಾದಿಯನ| ದು ಕರಮೆ ರಕ್ಷಿತಮದೆಲ್ಲವು ತೂಕು
ತಾಂ ಕರಮಿರಲ್ 'ಬೆರಸಿ[ಸೇವಿಪುದು]' ಗೋಪ್ತತದೊ| ಳಂ ಕಲಿಸಿದಂತದೂಮಾಗಲದು ಕರ್ಷಂ
'[ತಾಂ ಕರ]' ಘನಂ ಗಡ ಬದುಂಕನವನೆನ್ನದಿರು| ಬಿಂಕದ ಚರಾಚರವಿಷಂ ಪರಿಗುಮೆಲ್ಲಂ ೧೫೦

ಕಂ|| ಬರೆ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ದಶಿ ಪು| ಟ್ಪರೆ ನೀಲಿ ಪ್ರೇತಘೂಮಿಯೊಳ್ ತಂದದನಿಂ
ತಿರಿಸರೆದು ನೀರೊಳೀಂಟಲ್| ಚರಾಚರಂಗಳ ವಿಷಂಗಳಂ ನಿಂದಪ್ರವೇ ೧೫೧

ಕರಕರ್ಣ ದೇವದಾಳಿಯ| ವರಬೀಜಂ ನೀಲಿ ಗದುಗಿನೆಲೆ ಒಂಜೆಗೆಯಂ
ಸರಿಮಾಡಿ ಕೂಡಿ ಮೆಲಲಾ| ಪುರುಷಂ ಖಗರಾಜನೆಂದುವಂಜುಗುಮಹಿಗಳ್ ೧೫೨

೧೪೬. ನೀರಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆ ನೀರಿನಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ಸ್ನಾನ ಪಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ವಿಷನಿವಾರಣೆಯೆಂಬುದು ದಯಾಮಯನಾದ ಮಂಗರಾಜನ ಮತವಾಗಿದೆ. ೧೪೭ ಕೆಂಪುಕಣಿಗಿಲೆ ಈಶ್ವರಿ ಕೆಂಪು ಉತ್ತರಾಣಿ ದಾಗುಡಿಗಳೆಂಬವರ ಸೊಂಪಾದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ತಂದು ಮಾಡಿದ ಪುಡಿ ಧನ್ವಂತರೀ ಔಷಧಗಳಾಗಿವೆ. ೧೪೮. ಇವುಗಳನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿ ಶುಭದಿನ ಶುಭನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಆಕ್ಷಣ ಕುಡಿಯಲು, ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ನಿರ್ವಿಷ. ೧೪೯. ಸಿದ್ಧದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿಯ ಬೇರನ್ನು ಉಂಗುರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿ, ಕಟ್ಟಿರುವನ್ನು ತಾಕಿಸದೆ ಆ ಉಂಗುರವನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಆ ನೀರಿನಿಂದ ಗರುಡಧ್ಯಾನ ಸಹಿತ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಕುಡಿಸಲು ವಿಷನಾಶನ. ೧೫೦. ಬೆಳುಗಾರ ಅರಿಸಿನ ಮಧುಕ ಇಲ್ಲಾ ಕೋಷ್ಠಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಈ ಎಲ್ಲದರ ಸಮಭಾಗದಷ್ಟು ಘನನಾದಿಯನ್ನು ಮೊನವಾಗಿ ತಂದು ಬೆರಸಿ, ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಕರ್ಷಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಲು ಬದುಕಲಾರನೆಂಬ ಮೂರ್ತೇ ಇಲ್ಲ; ಚರಾಚರ ವಿಷಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಿಹರವಾಗುವುವು. ೧೫೧. ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನೀಲಿಗಿಡವನ್ನು ಕೃಷ್ಣಚಕ್ಷುರ ಚತುರ್ದಶಿಯಂದು ತಂದು ಅರೆದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಲು ಚರಾಚರ ವಿಷನಿವಾರಣೆ. ೧೫೨. ಕರಕರ್ಣ ದೇವದಾಳಿಬೀಜ ನೀಲಿ ಗದುಗಿನೆಲೆ ರಂಜಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿ

ಮರಿಚಂ ಸ್ಯಂಧವಮೆಂಬೀ ಯೆರಡಂ ಸಮಮಾಗಿ ಕೊಂಡು ನಿಂಬದ ಬೀಜೋ
ತ್ಯರಮಂ ಪಯೋಘೃತಂಗಳ್ ಬೆರಸೀಂಟೆ ಚರಾಚರಂ ವಿಷಂ ಪೆರದಳಿಗುಂ

೧೫೩

ರಘೋದ್ಧತಂ|| ನಂಜೆ ಬೆಟ್ಟಿತ್ತು ಗಡೆಂಬ ಶಂಕೆಯಿಂ
ದಂಜಲೆಕೆ ಮಡುವಾಗಲೆಂಬುದಂ
ಬಂಜೆಯಪ್ಪದನೆ ನಸ್ಯದಿಂದೆ ಮ
ತ್ತಂಜದೀಂಟೆ ತೊಡೆಯಲ್ ವಿಷಾಪಹಂ

೧೫೪

ಒಂದೆಯಪ್ಪ ಮಡುವಾಗಲೊಂದಣಿಂ
ಸಂಧಿಸಿದ್ ವಿಷಮೆಯ್ನೆ ಪಿಂಗುಗುಂ
ಸಿಂಧುವೆಲ್ಲವರಮೆಯ್ನೆ ಭವ್ಯರೋಳ್
ಬಂಧುವಪ್ಪ ವರ ಮಂಗನಾಚ್ಚಿಯಿಂ

೧೫೫

ಉ|| ಮಾಳತಿ ದೇವದಾರಮದರ್ವಳ್ಳಿ ಕುರುಂಟಗೆ ದೇವದಾಳಿ ಸ
ದ್ವಾಳವಜಾಮೋದವರುರಾಳ ಘನಂ ಸದಲಾಬು ನಿಂಬಮುಂ
ವಾಳುಕಿ ಲುಂಗ ಭಾಸ್ಕರ ಲವಂಗ ತಮಾಳಕ ನಾಗಕೇಸರಂ
ಮೇಳಿಸಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ನವಹಿಪ್ಪಲಿಯಂ ಕರಿಯಾವಿಕಾಖ್ಯದಿಂ

೧೫೬

ಕಂ|| ಅಡುವುದದಂ ತತ್ ಕ್ಷೀರದೆ| ತಡೆಯದೆ ಉಣ್ಣುದು ಬಟಿಕ್ಕೆ ಕಾಳೋರಗನಿಂ
ಮಡಿಯ ನರನೆಂದು ಕರುಣದೆ| ನುಡಿದಂ ಗಡ ಗರುಡನೆಂಬರಿದು ಕೇವಳಮೇ

೧೫೭

ಗಿರಿಕನ್ನೆಕುಮಾರಿಯ ಬೇರ| ಗಿರಿಮಲ್ಲಿಗೆಗಳ ಕೊನರ್ ಗುಡೂಚಿಗಳೊಂದಾ
ಗಿರೆ ಸಿದ್ಧಿನದೊಳಡುವುದು| ಪರಮಾನ್ಯಮನೊಸೆದು ಕಾಳಿಯಾವಿನ ಪಾಲಿಂ

೧೫೮

ಘನಸಾರಯುಕ್ತಮನಲುಂ| ಡ ನರಂಗಂ ವತ್ಸರಂಬರಂ ನಿರ್ವಿಷಮೆಂ
ದನುಪಮ ಗುಣನಿಧಿ ಮಂಗಂ| ಜಿನಮತದಿಂ ಪೇಚ್ಚಿನಖಿಳ ಜನಮುಪವಿನೆಗಂ

೧೫೯

ಸೇವಿಸಿದ ಪುರುಷನನ್ನು ಖಗರಾಜನೆಂದು ತಿಳಿದು ಅಹಿಗಳು ಹೆದರುತ್ತವೆ. ೧೫೩. ಮೇಗಸು ಸ್ಯಂಧವ
ಈ ಎರಡನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೇವಿನಬೀಜವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹಾಲು ತುಪ್ಪದೊಡನೆ
ಸೇವಿಸಲು ಚರಾಚರಾದಿ ವಿಷ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ೧೫೪. ವಿಷ ಅತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಸಂದೇಹದಿಂದ
ಹೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಮಡುವಾಗಲು ಮತ್ತು ಬಂಜೆಗಳ ನಸ್ಯ ಲೇಪನ ಪಾನಗಳಿಂದ ವಿಷ ಪರಿಹರ.
೧೫೫. ಮಡುವಾಗಲೊಂದರಿದಲೇ ಒದಗಿದ ವಿಷ ನಾಶವೆಂದು ಸಿಂಧುವಿನವರೆಗೂ ಇರುವ
ಭವ್ಯಜನರ ಬಂಧುವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಂಗರಾಜನ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಿದೆ. ೧೫೬. ಮಾಲತಿ ದೇವದಾರು
ಅಮೃತವಳ್ಳಿ ಕುರುಂಟಿಗೆ ದೇವದಾಳಿ ಬಾಳ ಬಜೆ ಅಜಮೋದ ಅರುರಾಳ ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ ಅಲಾಬು ನಿಂಬ
ವಾಲುಕಿ ಲುಂಗ ಭಾಸ್ಕರ ಲವಂಗ ತಮಾಳಕ ನಾಗಕೇಸರ ಹೊಸ ಹಿಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು
ಕರಿಯಾವಿಕಾಖ್ಯದಿಂದ (ಕರಿಯ ಆಕಳ ಹಾಲು?) ೧೫೭. ಬೇಯಿಸಿ ಆ ಹಾಲಿನಿಂದ ಸೇವಿಸಲು
ಆನಂತರ ಮಾನವನು ಕಾಳೋರಗನಿಂದಲೂ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕರುಣೆಯಿಂದ ಗರುಡನು
ಹೇಳಿದನೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯವೇ? ೧೫೮. ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕೆ ಕುಮಾರಿಯ ಬೇರು ಗಿರಿಮಲ್ಲಿಗೆಗಳ ಚಿಗುರು
ಗುಡೂಚಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸಿದ್ಧಿನದದಲ್ಲಿ ಕರಿಯ ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪರಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿ ೧೫೯.
ಸಾರವತ್ತಾದ ಈ ಪರಮಾನ್ಯವನ್ನುಂಡ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೂ ಯಾವ ವಿಷವೂ
ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣವಂತನಾದ ಮಂಗರಾಜನು ಜಿನಮುನಿಗಳ ಆದೇಶದಂತೆ ಎಲ್ಲ

ಉ|| ಎಕ್ಕೆಯ ಮಾದಲಗಳ ಮೊದಲಕ್ಕನೊಂದನೊಂದಕ್ಕೋಳ್
ತಕ್ಕುದೆನಲ್ವೆ ಪಲ್ಲಟಿಸಿ ತನ್ನ(ದ್ವ ?)ವಸಂಭವ ಮೂಲಮಪ್ಪಮಂ
ಚಿಕ್ಕನೆ ಮೋನದಿಂ ತರಿಸಿ ಕೂಡಡುಗಾಡಿನ ತಕ್ಕಮೊಂದೆ ಕೂ
ಡಕ್ಕೆಯಡಲ್ಪಮಂಬಲಿಯುಮಂ ಕೊಱೆಯಕ್ಕಿಯೊಳಂ ಬಟಿಕ್ಕದಂ ೧೬೦
ಕಂ|| ಎಂಬುದು ಸಿದ್ಧಿದಿನಂ ಕೊಱೆ! ಯಂಬಲಿಯನದು ಬಟಿಕ್ಕಮಿಮ್ಮಡಿ ಪಣ್ಣಾ
ಸಂಬರ ವಿಷಮಿಲ್ಲವನಂ! ತಿಂಬುದುಮಾ ತಿಂದ ಘನೆಯದಾಗಳೆ ಸಾಯ್ಗಂ ೧೬೧
ಕಿಣುದೇಗಿನ ಬೇರಂ ತಾಂ! ಕೊಱೆಯಕ್ಕಿಯೊಳಾಡಿನಳೆಯೊಳಟ್ಟಂಬಲಿಯಂ
ಸುಱಿ ವರುಷಂಬರಮುಂ ಜನ! ಮಱಿಯಲ್ ವಿಷಮಿಲ್ಲಮವನನಹಿ ಕೊಳೆ ಮಡಿಗುಂ ೧೬೨
ಎಕ್ಕೆಯ ಬೇರ್ ಪೂವುಮನೊಡ! ನಿಕ್ಕೆ ಸಮಂ ಚೂರ್ಣಮಾಗಿ ಜಲದಿಂ ಕುಡಿಯಲ್
ನಿಕ್ಕುಮವೇನಱುದಿಂಗಳ್! ಬರ್ಕಮದೆಂಬಿನೆಗಮಾ ನರಂ ವಿಷದೂರಂ ೧೬೩
ಬಿಳಿಯುಗುನಿಯ ಬೇರಂ ನಿ! ಶ್ಲಘಮತಿಯಿಂ ತಂದು ಪುಷ್ಪ ತಾರೆಯೊಳಂ ನೀ
ರೊಳೆ ಬೆರಸಿ ಕುಡಿಯೆ ವಿಷದಿಂ! ದಳೆಯಂ ತನ್ನರನೆ ವತ್ಸರಂ ಬರ್ಪಿನೆಗಂ ೧೬೪
ವರ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದ ದಿವಸಂ! ಸಿರಿಸದ ಮೂಲಮನೆ ತಂದು ತಂಡುಲಜಲದಿಂ
ದರೆದೀಂಟಿ'ಲೊಡಂ! ವರ್ಷಂ! ಬರಮುಂ ತತ್ತಾ[ಯಿ]ಗೆಯ್ವಲಾಳದು ಗರಳಂ ೧೬೫
ಪೂರ್ಣಹುತಂ ತಚ್ಚೇತ ಪು! ನರ್ನವಿಯಂ ಪುಷ್ಪತಾರೆಯೊಳ್ ತಂದುದುಮಂ
ಚೂರ್ಣಸಿ ನೀರೊಳ್ ಕುಡಿಗಾ! ಪೂರ್ಣಂ ಸಂವತ್ಸರಂಬರಂ ನಿರ್ವಿಷದಂ! ೧೬೬
ಇನವಾರದಮಾಪ್ತೆಯ! ದಿನದೊಳ್ ದಾಗುಡಿಯ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲ'ಸೊ
ಪ್ಪಿನ^೨ ಕಿಱಿದಡಸಿಗೆಯೆಲೆಯಂ! ತಿನಲಾತಂಗಿಲ್ಲ ವಿಷಮದಾ ವರ್ಷಾಂತಂ ೧೬೭

ಜನರೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳಿದನು. ೧೬೦. ಎಕ್ಕೆ ಮಾದಲಗಳ ಹೊಸ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಮೌನದಿಂದ ತರಿಸಿ ಒಂದರೊಡನೊಂದನ್ನು ಪಲ್ಲಟಿಸಿ ಆಡಿನ ಮಜ್ಜೆಯೊಡನೆ ಬೇಯಿಸಿ ಕೊರೆಯಕ್ಕಿಯ ಅಂಬಲಿಯೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ, ೧೬೧. ಅದನ್ನು ಸಿದ್ಧಿದಿನದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಲು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೂ ವಿಷವುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಆತನನ್ನು ಕುಡಿದ ಸರ್ಪವೇ ಸಾಯುವುದು. ೧೬೨. ಕಿರುದೇಗಿನ ಬೇರನ್ನು ಕೊರೆಯಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಅಡಿನ ಮಜ್ಜೆಯೊಡನೆ ಅಂಬಲಿ ಮಾಡಿ ಸೇವಿಸಲು ವರ್ಷತನಕ ವಿಷವುಂಟಾಗದು; ಹಾವು ಕಚ್ಚಲು ಅದೇ ಸಾಯುವುದು. ೧೬೩. ಎಕ್ಕೆಯ ಬೇರು ಮತ್ತು ಹೂವುಗಳನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ಹಾಕಿ ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ನರನಿಗೆ ಆರು ತಿಂಗಳು ವಿಷ ದೂರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೧೬೪. ಬಿಳಿ ಉಗುನಿಯ ಬೇರನ್ನು ಕುದ್ದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪುಷ್ಪ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ತಂದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಕುಡಿದ ನರನು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೂ ವಿಷದಿಂದ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ೧೬೫. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದ ದಿವಸದಂದು ಸಿರಿಸದ ಬೇರನ್ನು ತಂದು ಅಕ್ಕಿಚಿಟ್ಟಿನಲ್ಲರಿದು ಸೇವಿಸಲು ವರ್ಷದವರೆಗೂ ವಿಷವು ಆ ಬಡಪಾಯಿಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಲಾರದು. ೧೬೬. ಬಿಳಿಯ ಪುನರ್ನವಿಯನ್ನು ಪುಷ್ಪ ನಕ್ಷತ್ರದಂದು ತಂದು ಚೂರ್ಣಸಿ ನೀರಿನೊಡನೆ ಕುಡಿಯಲು ಒಂದು ಸಂವತ್ಸರದವರೆಗೂ ನಿರ್ವಿಷನಾಗುವನು. ೧೬೭. ಭಾನುವಾರದ ಆಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನ ದಾಗುಡಿ ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲು ಕಿರು ತಡಸಿಗೆಯೆಲೆಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದಾತನಿಗೆ

ದೀವಳಿಗೆಯ 'ಬಾವುದಿನಂ'। ಭಾವಿಸಿ ಶುದ್ಧಾತ್ಮನಾಗಿ ವೃಕ್ಷಾದಿಯ ಪ
ತ್ರಾವಳಿಯಂ ಬಲ್ಲಂ ಸಮ! ನೇವೇಚ್ಛೆಂ ಮೆಲುಗೆ ನಿರ್ವಿಷಂ ವರ್ಷಾಂತಂ ೧೬೮

ತರಳ|| ಬಿಳಿಯ ಕನ್ನೆಕುಮಾರಿಯಂ ರವಿಪುಷ್ಪಮಂ ಬೆರಸಂಬುವಿಂ
ಚಳೆಯದಿಂದರೆದಂತದಂ ಕುಡಿಸಲ್ಕೆ ತದ್ವರುಷಂಬರಂ
ಖಳಘನೇಪ್ರಮುಖಿಂಗಳಾ ವಿಷ?ಮಿಲ್ಲಮಾತನೊಳಲ್ತೆ ದೇ
ವಳಿಗೆ ನಾಡ ಮಹಾಪ್ರಭು ಪ್ರಥಿತೋಕ್ತಮಿಂತಿದು ಲೋಕದೊಳ್ ೧೬೯

ಚಂ|| ಧರೆಯ ಜನೋಪಕಾರಮನಿಂತಿದನೆನ್ನ ಮನೋನುರಾಗದಿಂ
ವಿರಚಿಸಿದಂ ಖಗೆಂದ್ರಮಣದರ್ಪಣಮೆಂಬಭಿಧಾನದಿಂದೆ ಮ
ಚ್ಚರಿಸದಿದಂ ಪರೀಕ್ಷಿಪುದು ಮಾಬ್ಬುದು ನಿಮ್ಮಯ ಭಾವಹಸ್ತದಿಂ
ಸುರುಚಿರಮಾಗೆ ಮಂಗಳಾಬುಧಂಗೆ ಸಹಾಯರೆನಲ್ಕೆ ಪಂಡಿತರ್ ೧೭೦

ಮ|| ನೃಪಶಾರ್ದೂಲ ಸಘಾಂತರಾಳದೊಳಶೇಷಪ್ರಜ್ಞರುಂ ಸರ್ವಶಾ
ಸ್ತಪಯೋರಾಶಿಗಳಸ್ಥದೀಯ ಕೃತಿಯಂ ಸದ್ಭಾವದಿಂ ನೋಡಿ [ನೋ
ಡಿ] ಪ್ರರೋವೃದ್ಧಿಯನೆಯ್ದುವಂತಿರಲಿದಂ ಮಾಬ್ಬುದ್ದುಗಂ ನಿಮ್ಮದೊಂ
ದು ಪದದ್ವಂದ್ವದೊಳಿಕ್ಕುವೆಂ ಕುಸುಮಮಂ ಮನ್ಮಾತೆ ವಾಗ್ಗೇವಿಯಾ ೧೭೧

*ಕಂ|| ಷೋಡಶ ಭಾವನೆಯಂತೀ! ಷೋಡಶವಧಿಕಾರವೆಲ್ಲವಂ ಭಾವಿಸುತುಂ
ನೋಡೆ ಮನದಟಕದಿಂದಂ! ಮಾಡುಗೆ ತಾಂ ಯಂತ್ರ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಂಗಳುಮಂ ೧೭೨

ಇಂತೀ ಪ್ರಯೋಗಮಂ ತಾಂ! ಸಂತತ ದಯೆವೆರಸಿ ಮಾಡೆ ಸಫಲಮದಕ್ಕುಂ
ಕಂತುಹರ ಪೂಜ್ಯಪಾದರು! ಮಂತೀ ಮಂಗಳನೆ ಪೇಜ್ಜಿರಮಳ ಗುಣಾಡ್ಯರ್ ೧೭೩

ವರ್ಷದವರೆಗೂ ವಿಷವುಂಟಾಗದು. ೧೬೮. ದೀಪಾವಳಿ ಬಲಿಪಾಡ್ಯಮಿ ದಿವಸ ಬಲ್ಲವನು ಶುದ್ಧಾತ್ಮನಾಗಿ
ವೃಕ್ಷಾದಿಯ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಲು ವರ್ಷಾಂತದವರೆಗೂ ನಿರ್ವಿಷನಾಗುತ್ತಾನೆ. ೧೬೯. ಬಿಳಿಯ ಕನ್ನೆಕುಮಾರಿ
ಎಕ್ಕೆಹೂವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಸಲು ವರ್ಷದವರೆಗೂ ದುಷ್ಟ ಸರ್ಪಾದಿ
ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳಿಂದ ಆತನಿಗೆ ವಿಷವುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ದೇವಳಿಗೆ ನಾಡ ಪ್ರಭು ಲೋಕಕ್ಕೆ
ಹೇಳಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾತಾಗಿದೆ. ೧೭೦. ಭೂಲೋಕದ ಜನೋಪಕಾರಿಯಾದ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ
ಖಗೆಂದ್ರಮಣದರ್ಪಣವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ರಚಿಸಿದನು; ಮಂಗಳಬುಧನಿಗೆ ಸಹಾಯಕರೆನ್ನಿಸುವ ಪಂಡಿತರು
ಮತ್ತರಪಡದೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಭಾವಹಸ್ತದಿಂದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಲು ಸುಖಕರವಾಗುವುದು. ೧೭೧.
ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳಿರುವ ಈ ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿನ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಪಾರಂಗತರೂ ನನ್ನ ಈ
ಕೃತಿಯನ್ನು ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರಲು ಇದನ್ನು ಮಾಡುವ
ಕಾರ್ಯವು ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟಿಯೆಂದು ನನ್ನ ಮಾತೆಯಾದ ವಾಗ್ಗೇವಿಯ ಪಾದವ್ಯಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಪುಷ್ಪವರ್ಷಿಸುವೆನು.
೧೭೨. ಷೋಡಶ ಭಾವನೆಯಂತೆ ಈ ಹದಿನಾರು ಅಧಿಕಾರವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಭಾವಿಸುತ್ತಾ ವಿಚಾರ
ಮಾಡಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಯಂತ್ರ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ೧೭೩. ಈ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು
ಸತತವಾಗಿ ದಯಾಪೂರ್ಣನಾಗಿ ಮಾಡಿದಾತನು ಸಫಲನಾಗುವನು. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣವಂತರೂ
ಮನಸ್ತುಷ್ಟಂಸಿಗಳೂ ಆದ ಪೂಜ್ಯಪಾದರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಮಂಗಳರಾಜನೂ ಹೇಳಿರುವರು

ಗುರುಜನ ಪಿರಿಯರ್ ನೋಡಿಯೆ! ಉರುತರ ಗುಣೆಗಳ್ಗೆ ಪೇಟೆ ಸಾಧ್ಯಂ ವಿದ್ಯಂ
ಕರಧೂರ್ತ ಕಷ್ಟದುಷ್ಟಂ! ಗಿರದೀಯಲ್ ನಷ್ಟವಿದ್ಯೆಯಪ್ಪದು ಪುಸಿಯೇ ೧೭೪

ಸೊಲ್ಲಿನೆ ಕಿಡುಗುಂ ಮಂತ್ರಂ! ಸೊಲ್ಲಿಸಿದೊಡೆ ಕಿಡುಗು ಯಂತ್ರ ತಂತ್ರಂಗಳ್ ತಾಂ
ಮಲ್ಲನೆ ಯೋಚಿಸಿ ಮಾಡ! ಲೈಲ್ಲಾ ಕರ್ಮಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರ್ಕುಂ ಕ್ರಮದಿಂ ೧೭೫

ಸಾರಾಸಾರಮನಣಿಯದೆ! ಯಾರಾನುಂ ಕೇಳಿ ಪೇಟೊಡಾ ಭೇಷಜಮಂ
ಸಾರಂಗಿಡುಗುಂ ಮತ್ತಾ! ಧೀರಂ ಸಾರಂಗೆ ಪೇಟ್ಟುದೀ ಗ್ರಂಥಮುಮಂ ೧೭೬

ವ|| ಅಂತು ಪ್ರಯತ್ನಪರನಾಗಿ ಗ್ರಂಥಮಂ ಸಾಧ್ಯಂ ಮಾಡ್ತುದು

ಚಂ|| ಪರಪುರುಷಾರ್ಥಮಪ್ಪವೊಲಿದಂ ಮುದದಿಂ ತಿಳಿದೊಪ್ಪೆ ಪೇಟೊನಾಂ
ಪುರುಪರಮಾತ್ಮನುಕ್ತಿಯಿನಶೇಷಬುಧರ್ ನೆಟೆ ನೋಡೆ ಪೇಟೆ[ನಾಂ]
ಹರಿಹರ ಭೂಭುಜಪ್ರಥಿತ ಕೀರ್ತಿ ರಮಾರಮಣೀಯದಂತೆ ಸ
ಚ್ಚಿ'ತದಿನಿ'ತಿದುಂ ಪರೆಗೆ ಲೋಕದೊಳೆಲ್ಲೆಡೆಗಂ ನಿರಂತರಂ ೧೭೭

ಸ್ತ|| ಸೋಮಂ ಪ್ರೇಮಾಸ್ತದಂ ಬೀರುಗುಮಿಳೆಗೆ ಸುಧಾಸಾರಮಂ ಚಂದ್ರನೆಂತಂ
ತೀ ಮಂತ್ರಾದಿ ಪ್ರಯೋಗಂ ಕೃತಿ ವಿಷದಹನಾಘೋಷಮಂ ಮಾಡುಕುಂ ಸು
ಕ್ಷೇಮಂ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಂಗಳ ನಿಳಯಮಿಳಾಬ್ಬಾರ್ಕರುಳನ್ನೆಂ ಶ್ರೀ
ಧಾಮಂ ತಾವಿಂತಿವೆಂದು ನೆಲಸುಗೆ ವಸುಧಾಚಕ್ರದೊಳ್ ಮಾನನೀಯಂ ೧೭೮

೧೭೪. ಗುರುಜನರೂ ಹಿರಿಯರೂ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಸದ್ಗುಣಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ವಿದ್ಯೆಯು ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಧೂರ್ತರಿಗೆ ಕಡುದುಷ್ಟರಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ವಿದ್ಯೆಯು ನಷ್ಟವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ೧೭೫. ಕಾಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರೆ ಮಂತ್ರ ಯಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳಾವುವೂ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತವೆ. ೧೭೬. ಸಾರಾಸಾರವಾದುದನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಯಾರಾದರೂ ಸರಿಯೆಂದು ಕೇಳಿದವರಿಗಲ್ಲಾ ವೈದ್ಯವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸತ್ಯವೂ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತೆ ಉತ್ತಮನಾದವನು ವಿವೇಕಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಗ್ರಂಥವಿಷಯವನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸಬೇಕು. ವ|| ಹೀಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಬೇಕು. ೧೭೭. ಮೋಕ್ಷವು ಸಾಧಿತವಾಗುವಂತೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಿಳಿದು ಈ ಗ್ರಂಥದ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಇದು ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಪುರುಷನಿಂದೂ ಹಿತವಚನವೆಂದೂ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು ತಿಳಿಯಲೆಂದೂ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹರಿಹರರಾಜನ ಕೀರ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವಂತೆ ಉತ್ತಮ ವಿಷಯವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಇದು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನೆಲಸಲಿ. ೧೭೮. ಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ಬೆಳುದಿಂಗಳಿಂದ ಲೋಕವನ್ನು ಬೆಳಗುವಂತೆ ಮಂತ್ರಾದಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಈ ಕೃತಿಯು ಕಷ್ಟತರವಾದ ವಿಷದಹನ ಮಾಡಿ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ; ಧರ್ಮ ಅರ್ಥ ಕಾಮಗಳ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರಿರುವವರೆಗೂ ಮಾನನೀಯನೂ ಪ್ರೇಮ ಪೂರಿತನೂ ಆದ ಸೋಮರಾಜನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರಲಿ.

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸಕಲವಿದಮಲ ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಯಃಪಯೋನಿಧಿಪಾರಗ ಶ್ರೀ ಪೂಜ್ಯಪಾದ ಮುನೀಂದ್ರ ಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದ ಗಂಧಗುಣಾನಂದಿತ ಮಾನಸಂ ಶ್ರೀಮದಖಿಲ ಕಲಾಗಮೋತ್ತಮ ಮಂಗವಿಭು ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದೋಳ್ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿವರಣಂ

ಪೋಡಶಾಧಿಕಾರಂ

ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣಂ

ಸಮಾಪ್ತಂ

ಗದ್ಯ|| ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಜಿನೇಂದ್ರರಿಂದ ಉಪದೇಶಿತವಾದ ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಿದ ಶ್ರೀಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಗಳ ಉನ್ನತ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಆನಂದಿತವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನುಳ್ಳ ಶ್ರೀ ಮದಖಿಲಕಲಾನಿಪುಣನಾದ ಮಂಗರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿಷೀಕರಣ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿವರಣೆಯೆಂಬ

ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು

(ಈ ಗದ್ಯಾನುವಾದವು ಭೋಗನಹಳ್ಳಿ ಸಣ್ಣೇಗೌಡ ಸ್ವಲ್ಪಾಯು ಅವರಿಂದ ೯.೨.೧೯೯೩ ರಂದು ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು)

○

1942

1942-1943

1943-1944

1944-1945

1945

1946-1947

1947-1948

1948-1949

1949

1950-1951

1951-1952

Q

ವಿಷಯ ಸೂಚಿತ ಪದಗಳ ಅಕಾರಾದಿ

(ಕೆಲವು ಪದಗಳ ಮುಂದೆ ವಿಷಕ್ಕೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಂಕೋಲೆ=ಅಂಕೋಲೆ ವಿಷಕ್ಕೆ
ಎಂಬಂತೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರಕರಣ ಮತ್ತು ಪದ್ಯಸಂಖ್ಯೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ)

ಅಂಕೋಲೆ	೨-೧೧೭-೮	ಉಂಗುರ	೧೬-೧೪೧-೩
ಅಂಗನ್ಯಾಸ ಲಕ್ಷಣ	೩-೫	ಉಡು	೧೩-೮೩-೫
ಅಂಗುರು	೨-೫೫	ಉದ್ದು	೨-೧೬೪-೬
ಅಂಜನ	೬-೧-೪೪	ಉಪ್ಪು	೨-೭೯
ಅಂಜನ ಪಾನ ನಸ್ಯ	೯-೧-೨೪	ಉಮ್ಮತ್ತ	೨-೪೮
ಅರ್ಜೇಣ	೨-೧೭೩	ಉರಿ	೧೫-೧೩-೫
ಅಣೆಲು	೧೩-೮೧	ಉರಿಸೆಕೆ	೨-೧೮೨-೩
ಅಣೆಲೆ	೨-೯೫	ಉಳ್ಳಿ	೨-೭೮
ಅಧಿಕಾನ್ಯ	೨-೧೩೭	ಎಕ್ಕೆಯ ಹಾಲು	೨-೫೧-೨
ಅನ್ನ	೨-೧೩೩	ಎಣ್ಣೆ	೨-೧೨೦, ೧೪೬
ಅಧ್ಯಕ	೨-೬೮-೯	ಎಯ್ಯಮುಳ್ಳು	೨-೧೩೦-೧
ಅಮಾವು	೧೩-೬೩	ಎಯ್ಯಮೃಗ	೧೩-೭೯-೮೦
ಅರುಟಾಳ	೨-೧೧೮	ಎಳ್ಳಗಸೆ	೨-೧೪೮
ಅಲಸಂದೆ	೨-೧೬೮	ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ	೨-೧೪೫, ೧೪೭
ಅವರೆ	೨-೧೬೪-೬	ಎಡಿ	೧೩-೧೦೧
ಅಶ್ವ	೧೩-೬೪-೫	ಎಲಕ್ಕಿ	೨-೭೭
ಅಶ್ವಗಂಧಿ	೨-೫೬	ಒಂಟೆ	೧೩-೬೬
ಅಶ್ವಮಾರಿ	೨-೩೯	ಓತಿ	೧೩-೮೬
ಅಷ್ಟಾಂಗವಿಧಾನ	೩-೨-೩	ಓವು	೨-೭೬
ಅಷ್ಟಾಂಗಸಂಗ್ರಹ	೩-೪	ಔಡಲವೆಣ್ಣೆ	೨-೧೪೯
ಅಸಿತ	೧೫-೩೬-೭	ಕಂಕುಷ್ಕ	೨-೬೮
ಅಸ್ಥಿ	೧೫-೩೨-೩	ಕಂಗುಂಗಿ ಎಣ್ಣೆ	೨-೧೪೫
ಅಸ್ತತ್ವದಿಂದಾದ ಗಾಯ	೧೫-೫೭-೮	ಕಂಬಳಿಹುಳು	೧೩-೧೧೯
ಆಡು ಹೋತು ಕುರಿ	೧೩-೭೭	ಕಂಬು	೨-೧೬೦
ಆನೆ	೧೩-೬೧	ಕಕ್ಕೆ	೨-೧೧೪
ಇಂಗು	೨-೭೧	ಕಡಂದುರು	೧೩-೧೧೧
ಇಟ್ಟಿಯಬೀಜ	೨-೪೬	ಕಡಲೆ	೨-೧೬೩
ಇರುವೆ	೧೩-೧೨೧	ಕಡವು	೧೩-೭೦-೧
ಇಲಿಮಾಲ	೨-೫೦	ಕಡಸಿಗೆ	೨-೯೭
ಈರುಳ್ಳಿ	೨-೭೫	ಕಣಜ	೧೩-೧೧೧

ಕಣಿಗಿಲು	೨-೩೪-೮
ಕತ್ತೆ	೧೩-೬೭-೮
ಕಪ್ಪುರಹುಳಿ	೨-೬೪
ಕಪ್ಪೆ	೧೩-೧೦೨-೬
ಕಬ್ಬಿನರಸ	೨-೮೮
ಕರಡಿ	೧೩-೧೮-೯
ಕರಡಿ ಹುಲಿ ಇತ್ಯಾದಿ	೧೩-೪-೫, ೧೩-೧೨-೧೬
ಕರ್ತೃ	೧-೫೯-೬೩
ಕರ್ಪೂರ	೨-೫೯-೬೦
ಕರ್ಪೂರಮಿಶ್ರ ತೈಲ	೨-೬೧-೨
ಕರ್ಪೂರಮಿಶ್ರಬೆಲ್ಲ	೨-೬೩
ಕರ್ಪೂರ ಶಿಲಾಧಾತು	೨-೬೭
ಕರ್ಮಭೇದ	೧೬-೨-೩
ಕಲ್ಲೊತ್ತು	೨-೨೦೦-೧
ಕಹಿಸೋರೆ	೨-೪೨
ಕಹಿಹೀರೆ	೨-೪೩-೪
ಕಳ್ಳಿಯ ಹಾಲು	೨-೫೩
ಕಾಂಜೀರ	೨-೪೫
ಕಾಗಿದೊಂಡೆ	೨-೫೪
ಕಾಡೆಮೆಕ್ಕೋಣ	೧೩-೭೪
ಕಾಸ	೧೫-೧೬-೭
ಕಿತ್ತಳೆ	೨-೮೯
ಕೀಟಕ	೧೩-೧೩೩-೪
ಕುರುಟಿಗೆ	೨-೧೧೫
ಕೃತಿ ಕರ್ತೃ	೧೬-೧೬೯-೭೭
ಕೃತಿಮವಿಷ	೧೪-೧-೮೦
ಕೃತಿಮವಿಷಪರಿಹಾರ	೧೪-೧೨-೬೬
ಕೃತಿಮವಿಷಾಕ್ರಾಂತನ ಲಕ್ಷಣ	೧೪-೬-೧೧
ಕೆಂಜಿಗ	೧೩-೧೨೨
ಕೆರೆಹಿನ ಪಾದದ ಹುಣ್ಣು	೧೪-೭೩
ಕೆಸವ ಸೂರಣ	೨-೧೨೧
ಕೊತ್ತುಂಬರಿ	೨-೭೭
ಕೋಡಹುಳು	೧೩-೧೨೦

ಕ್ರಿಮಿ	೧೫-೪೬-೮
ಕ್ಷೀರ	೨-೧೩೮
ಖಂಡ	೧೫-೩೮-೯
ಗಂಧಕ	೨-೬೬
ಗುಂಗುರು	೧೩-೧೨೪-೫
ಗುರುಗುಂಜಿ	೨-೧೧೬
ಗುರುಸ್ತುತಿ	೧-೧೧-೨೬
ಗೇರಹುಣ್ಣು	೨-೧೦೧-೧೩
ಗೋಧಿ	೨-೧೬೧-೨
ಗೋಸುಂಬೆ	೧೩-೮೭
ಚಗಚೆ	೨-೧೧೯
ಚರಾಚರ	೨-೧೯೩-೯
ಚಿಕಿತ್ಸಾಭೇದ	೧೬-೪-೫
ಚಿಕ್ಕಮುಗುಳಿಪುರ	೧-೩೯-೪೨
ಚಿತ್ರಮೂಲ	೨-೯೪, ೧೧೬
ಚೆಲ್ಲ	೨-೫೮
ಭರ್ದಿ	೧೫-೧೮-೯
ಜಂಗಮವಿಷಾಪಹ	೧೩-೧೬-೭
ಜಡ	೧೫-೨೪-೫
ಜಿಗುಳೆ	೧೩-೧೦೭
ಜಿನೇಂದ್ರೋಕ್ತಿ	೧-೫೬
ಜೀರಗೆ	೨-೭೬
ಜೇನನೋಣ	೧೩-೧೧೫
ಜೇನುತುಪ್ಪ	೨-೧೪೩-೪
ಜೇಪಾಳ	೨-೪೭
ಜೋಳ	೨-೧೫೨-೩
ಜ್ವರ	೧೪-೬೮
ತಂಬುಲ	೧೪-೭೪-೯
ತಗರು	೧೩-೭೬
ತಗುಣೆ	೧೩-೧೨೧
ತಾಂಬೂಲ	೨-೧೭೪-೬
ತುಂಬಿ	೧೩-೧೦೯-೧೦
ತುಂಬುರು	೨-೧೨೭-೮

ತುಂಬೆ	೨-೧೨೬	ನಿರ್ವಿಷಪಾನ	೫-೧-೪೯
ತುಪ್ಪ	೨-೧೪೨, ೧೪೪	ನೀಲಿ	೨-೯೬
ತುರುಚಿ	೨-೧೦೦	ನುಗ್ಗೆ	೨-೫೫
ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ	೨-೮೬-೭	ನೆಲಗುಳ್ಳ	೨-೧೨೨
ತೊಗರಿ	೨-೧೬೯	ನೆಲ್ಲಿ	೨-೯೪
ತೋಳ	೧೩-೨೧-೨	ನೆರಲಹಣ್ಣು	೨-೮೧-೩
ತ್ರಿಕಟುಕ	೨-೭೧	ನೋಣ	೧೩-೧೧೪-೧೬
ದಂತಿ	೨-೧೧೫	ನೊರಜು	೧೩-೧೨೪-೫
ದನಿಯೊಡೆದುದು	೧೪-೬೭	ಪಲ್ಲಿ	೧೩-೯೦-೫
ದಾಹಜ್ವರ ಸ್ಫೋಟಕಾದಿ	೧೪-೬೯	ಪಾದರಸ	೨-೬೫
ದಾಳಿಂಬ	೨-೯೦	ಪಾನ	೧೬-೧೩೨-೩
ದೀಪದ್ರಾಕ್ಷಿ	೨-೧೨೪	ಪಾನಾಪಧ	೧೬-೧೪೯-೫೨
ದೇವತಾಸ್ತುತಿ	೧-೧-೧೦	ಪಾವರಣೆ	೧೩-೮೮-೯
ದೇವದಾಳಿ	೨-೫೭	ಪಿತ್ತ	೧೫-೫-೬
ದೇವಳಿಗೆ	೧-೩೫-೮	ಪೆರ್ಮಲೆ	೧-೪೬-೭
ದೊಡ್ಡನಮ್ಮಗ	೧೩-೬೯	ಪೇಂಕುಳಿನಾಯಿ	೧೩-೨೪-೪೬
ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹ	೧-೭೮-೮೮	ಫಣಿಪಾಕೃಷ್ಟಿಮಂತ್ರ	೧೬-೬
ನರಿ	೧೩-೪೭-೮	ಫಣಿ ವೃಶ್ಚಿಕಾಯಿ ವಿಷಾಪಹಾರ	೧೬-೯೪-೬
ನವಣೆ	೨-೧೫೭	ಬಚ್ಚಲುಹುಳು	೧೩-೧೨೩
ನಸುಗುನ್ನಿ	೨-೯೮-೯	ಬಜೆ	೨-೭೦
ನಸ್ಯ	೨-೧-೯೬	ಬತ್ತದ ಬೇರು	೨-೪೦-೧
ನಸ್ಯ ಪಾನ ಲೇಪನ	೫-೫೦-೧೨೯	ಬರಗು	೨-೧೫೮
ನಸ್ಯ ಲೇಪ	೧೬-೧೫೩-೪	ಬಳ್ಳಿರಕ್ಕಸಿ	೨-೧೨೨
ನಾಂಗುರಿಕ	೨-೩೦-೩೩	ಬಾಗೆ	೨-೯೬
ನಾಗಕುಂದಲೀಕರಣಾದಿ	೧೬-೧೦-೧೭	ಬಾಪ್ಪದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ	೧೫-೧-೫೮
ನಾಗಕೃಷ್ಣಾದಿ ಸಂಕೀರ್ಣ	೧೬-೧-೧೬೮	ಬಾಪ್ಪ ಭೇದ, ಸಂಗ್ರಹ	೧೫-೩-೪
ನಾಗಪ್ರೇಷಣ	೧೬-೭-೮	ಬಾಳೆಹಣ್ಣು	೨-೮೫, ೯೨
ನಾಗ ಸಹಾಗಮನ	೧೬-೯	ಬಿದಿರಕಳೆಲೆ	೨-೧೫೧
ನಾಗಸ್ತಂಭನ	೧೬-೯೮	ಬಿದಿರಕಳೆಲೆ ಹಾಲು	೨-೧೫೦
ನಾಯಮುಖಬಂಧನ	೧೬-೮೯	ಬಿಸಿಲಬಾಧೆ	೨-೧೮೮-೧೯೨
ನಾಯ ಹಾಲು	೨-೧೮೧	ಬೆಕ್ಕು	೧೩-೪೯-೫೩
ನಾರಂಗ	೨-೮೯	ಬೆಲ್ಲ	೨-೧೭೧
ನಿಂಬೆ	೨-೯೧	ಬೆಳುಗಾರ	೨-೬೬

ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ	೨-೭೫	ಮೆಂಥೆ	೨-೭೬
ಬೇವಿನಾಣ್ಣೆ	೨-೧೪೯	ಮೇಣಸು	೨-೭೧
ಬೇವು	೨-೯೩	ಮೊಲ	೧೩-೭೮
ಬೇಳಲ	೨-೯೭	ಮೊಸರು	೨-೧೩೯-೪೧
ಭಂಗಿ	೨-೧೭೮	ಮೊಸರೋಗರ	೨-೧೨೭-೨೯
ಭ್ರಮಣೆ	೧೫-೨೭-೮	ಮೊಸಳೆ	೧೩-೯೬
ಮಂಗರಾಜ	೧-೪೪-೫	ರಕ್ತ	೧೫-೨೨-೩
ಮಂಗವರ್ಣನೆ	೧-೪೮-೫೫	ರಕ್ತಶೃಂಗಿ	೨-೨೬
ಮಂಗುರವಳ್ಳಿ	೨-೧೨೩	ರಕ್ತಾವಿಧಿ	೨-೬-೯
ಮಂಡಲಸರ್ಪಭೇದ	೧೦-೧-೮	ರಾಗಿ	೨-೧೫೫-೬
" ವಿಷಾಪಹಾರ	೧೦-೮-೭೮	ರಾಜವಂಶ	೧-೪೩
ಮಂತ್ರತಂತ್ರಾಕ್ಷಧಗಳು	೩-೯೯-೧೦೪	ಲೇಪನ	೮-೧-೬೪, ೧೬-೧೩೬-೪೦
ಮಂತ್ರಪ್ರಕರಣ	೪-೧-೭೯	ಲೋಕೈ	೨-೧೧೪
ಮಗ್ಗರೆ	೨-೫೮	ವತ್ಸನಾಭಿ	೨-೨೭-೯
ಮಜ್ಜಿಗೆ	೨-೧೪೦-೧	ವಾತಿಕ	೧೫-೯-೧೦
ಮದ್ಯ	೨-೧೭೯-೮೧	ವಾನರ	೧೩-೫೯
ಮನುಷ್ಯರ ಉಗುರು	೧೩-೧೩೧	ವಿದಳಾನ್ನ	೨-೧೩೫-೬
" ನಖದಂತಾದಿಗಳು	೧೩-೩೧೩-೧೨೮-೩೦	ವಿಷದ ಮುಳ್ಳು	೨-೨೦೨-೧೪
ಮರುಳ್ಳನ	೧೪-೭೦-೭೨	" ಹಲ್ಲುಗಳು	೩-೨೪-೯
ಮರೆ	೧೩-೭೨	" ಹಣ್ಣು	೧೬-೯೮-೧೦೮
ಮರೆಹಿಡಿಗೆಮದ್ದು	೧೬-೧೩೪-೫	ವಿಷಭೇದಗಳು	೧-೬೧-೭೦
ಮಾಂಸ	೨-೧೭೮, ೧೮೧	ವಿಷವ್ಯಾಪನಬಂಧನ	೧೬-೧೫೫-೬೮
ಮಾದಲ	೨-೯೧-೨	ವಿಷಾಪಹರಣ	೧೬-೧೮-೪೧
ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು	೨-೮೦		೧೬-೫೧-೮೧
ಮಾನು	೧೩-೯೭-೧೦೦	ವಿಷಾಪಹಾರ ಮಂತ್ರ	೧೬-೧೧೭-೨೮
ಮುಂಗುರಿ	೨-೧೧೯, ೧೩-೫೮-೫೯	ವಿಷಾಚಿ	೨-೧೭೨
ಮುನಿಜನಸ್ತುತಿ	೧-೨೭	ವೃಕ	೧೩-೨
ಮುಸು	೧೩-೬೦	ವೃಶ್ಚಿಕವಿಷ	೧೧-೧-೫೨
ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ	೧೩-೭೯-೮೦	ವೃಷಭಾದಿ ಪಶು ಮುಖಬಂಧನ	೧೬-೯೦
ಮೂರ್ಛೆ	೧೫-೨೦-೨೧	ವ್ಯಾಘ್ರೋರಗಾದಿ ವಿಷಪರಿಹರ	೧೬-೪೭-೫೦
ಮೂಷಕದವ್ಯ	೧೨-೪	ವ್ಯಾಳ ಮೃಗಾಖು	೧೬-೮೭-೯
" ಭೇದ	೧೨-೧-೩	ಶಲ್ಯ	೧೫-೨೯-೩೦
" ವಿಷಾಪಹಾರ	೧೨-೫-೫೩	ಶಸ್ತ್ರಾಗ್ರಾಯು	೨-೨೧೫
ಮೂಷಕೋಚ್ಚಾಟನ	೧೬-೮೨-೬	ಶಾಕಾನ್ನ	೨-೧೩೪

ಶೋಭೆ	೧೫-೪೯-೫೦
ಶ್ಲೇಷ್ಠ	೧೫-೭-೮
ಶ್ವೇತ	೧೫-೩೪-೫
ಷಡ್ವಿಂದು	೧೩-೧೧೩
ಸಂಗ್ರಹ	೩-೧೦೪
ಸೂಯ	೨-೪೯
ಸ್ನಿ	೧೫-೧೧-೨
ಸುಖಕಾರ	೨-೭೨-೩
ಸುಬ್ಬಸಿಗೆ	೨-೭೭, ೧೪೭
ಸರ್ವಕುಲ ತಪ್ಪೆಪ್ಪಾದಿ	೧-೭೨-೭
ಸರ್ವ ಕೊಲ್ಲ ಕಾಲ, ಕಾರಣ	೩-೩೦-೪೦
ಸರ್ವಗಳಿರ್ಪ ಸ್ಥಾನ, ಸೂಚನೆ	೩-೪೧-೫
ಸರ್ವೋಚ್ಚಾಟನ	೧೬-೪೧-೬
ಸರ್ವಜಂಗಮ	೧೩-೧೫೨-೩
" ವಿಷ	೧೩-೧-೧೫೫
ಸರ್ವ ಪಕ್ಷಿ ಮಲಮೂತ್ರ	೧೩-೧೦೮
ಸರ್ವ ಬಾಷ್ಪ	೧೫-೫೧-೬
ಸರ್ವ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ	೧೩-೧೩೨
ಸಾವೆ	೨-೧೫೪
ಸಾಸಿವೆ	೨-೭೪
" ಎಣ್ಣೆ	೨-೭೫
ಸಿಂಗಳೇಕ	೧೩-೬೨
ಸಿಂಗಿ	೧೫-೪೪-೫
ಸೀಳುಯಿ	೧೩-೨೩
ಸುಣ್ಣ	೨-೯೪, ೧೭೭
ಸುರೆ	೨-೧೭೮
ಸುರ್ಕು	೧೫-೪೨-೩
ಸೂಜಿಕಲ್ಲು	೨-೬೯
ಸೂರಣ	೨-೧೨೦
ಸೆಲಂಬೆ	೧೩-೧೧೬-೮
ಸೋಡವರೆ	೨-೧೬೭
ಸ್ಥಾವರವಿಷ	೨-೧-೭
" ಚಿಕಿತ್ಸೆ	೨-೯-೨೧೬

" ವಿಷಪ್ರಮಾಣ ಮಂತ್ರಗಳು	೨-೧೦-೧೨
ಸ್ನಾನ	೧೬-೧೪೬-೮
ಸ್ಫೋಟಕ	೧೪-೭೦-೧
ಹಂದಿ	೧೩-೨೦
ಹಂದಿಗಳ ಉಚ್ಚಾಟನೆ	೧೬-೯೧ ವ
ಹಣ್ಣುಗಳು	೨-೧೨೫
ಹರಿಹರ	೧-೩೨-೪
ಹಲವು ಹುಳು	೧೩-೧೨೬-೭
ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು	೨-೮೪
ಹಲ್ಲಿ	೧೩-೯೦-೫
ಹಸು	೧೩-೭೫
ಹಾಗಲ	೨-೧೨೩
ಹಾರಕ	೨-೧೫೮
ಹಾಲಾಹಲ	೨-೨೫
ಹಾವಿನ ಜಾತಿ ತಿಳಿಯುವುದು	೧೬-೧೧೫-೬
ಹಾವು ಕೊಂಡ ಸೂಚಕಗಳು	೩-೪೬-೯೮
ಹಾವುಗಳ ಕುಲಭೇದ	೩-೧೧-೨೭
ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆ	೨-೧೧೯
ಹಿಕ್ಕಾ	೧೫-೪೦-೧
ಹಿಟ್ಟು	೨-೧೩೨
ಹಿಪ್ಪಲಿ	೨-೭೮
ಹುಚ್ಚುನಾಯಿ	೧೩-೨೪-೪೬
ಹುರುಳಿ	೨-೧೭೦
ಹುಲಿ	೧೩-೫೧-೧೧
ಹುಲಿಗಿಲು	೨-೫೪
ಹುಲುಗುಡಿತೆ	೧೬-೯೨-೩
ಹುಲ್ಲೆ ಸಾರಗ	೧೩-೬೩
ಹೆಬ್ಬಳ ಬೆಕ್ಕು	೧೩-೫೫-೬
ಹೆಸರು	೨-೧೬೪-೬
ಹೇರಿಳೆ	೨-೮೯
ಹೊಗೆಯ ಬಾಧೆ	೨-೧೮೪-೭
ಹೊನ್ನೆ	೨-೯೬
ಹೊಯ್ಯಳವಂಶ	೧-೩೧

ಪದ್ಯಗಳ ಅಕಾರಾದಿ

(ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಪದ್ಯಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ)

ಅ

ಅಂಕದೊಳತಸೀ ಪುಷ್ಪವ	೧೦-೧೫	ಅಣಕಿಸಿ ಕೆಲಬರ್ ಕೆರಟನ	೧೪-೭೩
ಅಂಕೋಲೆ ಚವ್ಯ ವಿಳಂಗ	೫-೫೯	ಅಣಲೆ ಬಜೆ ಹಿಂಗು	೭-೪೨
ಅಂಕೋಲೆಯ ಮೂಲಮಂ	೧೪-೫೧	ಅಣಲೆ ಬೆಳುವಾಲ	೨-೯೬
ಅಂಕೋಲ ಚವ್ಯ ಮರಿಚಂ	೧೩-೧೪೧	ಅಣಲೆಯ ಕಾಯ್ದುಂ	೧೪-೨೦
ಅಂಕೋಲ ಮೂಲದಿಂ	೧೩-೯೯	ಅತಿರೋಗಾಹಿ ಗ್ರಹಪೀಡಿತ	೩-೭೧
ಅಂಕೋಲೆ ಕೋಪ್ಯ ಮಧುಕ	೧೨-೩೬	ಅತಿಬಜೆ ಕರ್ಪುರ	೧೩-೮೫
ಅಂಕೋಲೆಯಮೂಲಂ ನಿಶ್ಶಂಕಂ	೧೫-೫೬	ಅತಿಬಜೆಯುಂ ಮುಸ್ತಾ	೧೬-೮೫
ಅಂಗಂಗಳೊಳಗೆ ಸಂಗ್ರಹ	೩-೧೦	ಅತಿಬಜೆ ಲೋಕೈ ಸಜ್ಜರಸ	೧೬-೪೯
ಅಂಗವಿಲೇಪನದಿಂ ಪಾನಾಂಗ	೧೩-೧೫೩	ಅತಿರಕ್ತಮಂಡಳ	೧೦-೯
ಅಂಗುರದ ಮೂಲದೋಳ್	೧೩-೧೨೦	ಅತಿಸಾರಂ ಮೂರ್ಛೆ	೨-೮
ಅಂಗುರಮಂ ನೀಲಿಯುಮಂ	೫-೮೭	ಅತ್ತಿಯಪ್ಪಣ್ಣಜ್ಜಂ	೧೩-೨೭
ಅಂಗುರಮತಿಬಜೆ	೯-೧೪	ಅತ್ತಿಯಪ್ಪಣ್ಣನ ರಸಮಂ	೧೪-೭೧
ಅಂಗುರಸೆವಾಡುಸೋಗಿಯ	೧೫-೩೦	ಅದನರೆದು ಗುಣಿಗಿಯಂ	೭-೫೧
ಅಂಚಿತವಂ ಶ್ವೇತಾರ್ಕನ	೧೪-೪೯	ಅದನೊಟ್ಟಿಯ ಮೂತ್ರದೊಳೊಂ	೧೫-೨೩
ಅಂಜಲದೇಕೆ ಪೇಟ	೯-೧೩	ಅದಜಿಧಿಪನಬ್ಬಗರ್ಭನ	೧-೪೩
ಅಂಜಿಕೆಯೆಂಬುದೇಕೆ	೬-೯	ಅದಜಿಂ ಪಾನಾಂಜನ	೯-೫
ಅಂತಲದಂಕುಶಾಕೃತಿ	೩-೨೮	ಅದು ಕಳೆಗುಂ ಪಾತಕ	೧೪-೩೩
ಅಂತಾ ಜಯ ವಿಜಯಯುಗ	೩-೨೫	ಅದು ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರದಿಂ	೧೪-೧೧
ಅಂಬಿಲದಿಂದರಿಸಿನಮಂ	೧೬-೧೧೪	ಅದುವುಂ ಮತ್ತಂ	೧೧-೧೭
ಅಂಬಿಲದೊಳೆಣ್ಣೆ	೨-೧೭೭(೬)	ಅಧಿಗತ ತತ್ವರುಂ	೧-೧೧
ಅಂಬಿಲ ಲವಣ ಹರೀತಕಿ	೨-೪೦	ಅನುಪಮಮೆನಿಸಿದ ಮೊಲೆವಾಲ್	೧೨-೧೮
ಅಂಬುವಿಮಿಶ್ರ ಪುನರ್ನವಿ	೨-೭೫	ಅನಿತು ಪುಳಿಯೆಣ್ಣೆಯ	೮-೫೨
ಅಗರುಂ ಬೋಲಿ ವಿಳಂಗಂ	೧೩-೧೩೪	ಅನುಪಮನನಂತ ಕುಳಿಕಂ	೩-೧೨
ಅಗಸೆಯ ಬೇರಾಗಲಿ	೭-೭೯	ಅನುಪಮ ಭಾನುಕೀರ್ತಿ	೧-೧೬
ಅಗುರಗು ಬೋಲಿ	೫-೨೧	ಅನುಪಮ ರಕ್ತಸ್ರವವೇದನೆ	೧೦-೩೭
ಅಗುರಲವ ಮಧುಕ	೮-೪೭	ಅನುಯೋಗ ಚತುಷ್ಟಯ	೯-೩
ಅಚ್ಚತಿಲದೊಣ್ಣೆಯೋಳ್	೧೪-೨೧	ಅಪರಿಮಿತಮಪ್ಪ ವಿದಳಾನ್ನ	೨-೧೩೬
ಅಜಮೂತ್ರದಿಂದೆ ತೇವುದು	೭-೮೧	ಅಪ್ರಮಿತವೀರ್ಯನಾ	೧೫-೨
ಅಟವಿಯೊಳಹಿಕೊಂಡೊಡದು	೫-೬೬	ಅಭಯ ಕಟುತ್ರಿಕಂ	೭-೩೮
ಅಡುವುದುಂ ತತ್ಕ್ಷೀರದೆ	೧೬-೧೫೭	ಅಭಯ ನಿಶೆ ಮರಿಚ	೨-೩೫
		ಅಭಯಾಮಲಕಾಕ್ಷಂಗಳ್	೨-೨೯

ಅಮರ್ಧ ತಗಚೆಯ	೧೫-೮	ಅರೆದೀಪ್ತಿಯಂ	೫-೧೨೦
ಅಮರ್ಧಪುತ್ರಮ	೫-೩೬	ಅರೆದಿಂಟು ಕೆಂಪಿನಗಡೆ	೧೪-೪೮
ಅಮೃತದೊಳೆ ಪೂರಕಂ	೩-೭೦	ಅರೆದು ಕುಡು ಮೇಘ	೨-೬೧
ಅಮೃತಲತೆ ಮಾದಳಫಳಂ	೧೪-೩೮	ಅರೆವುದಜಮೂತ್ರದಿಂ	೧೦-೫೪
ಅರಗು ನವನೀತ	೨-೧೮೨	ಅಜುಮತ್ತು ಮತ್ತೆ	೩-೩೮
ಅರವಿಂದದಳಂ	೨-೯೩	ಅಲರಂ ಬಸಂತದೊಳ್	೧-೭೯
ಅರಿದಾಳಂ ಗಂಧಕಂ	೭-೩	ಅಲಸದಿರು ಮಂಡಸೀಗೆಯ	೧೬-೧೦೦
ಅರಿದಾಳ ಸೂತ ಟಂಕಣ	೭-೬	ಅಲಸದಿರೊಯ್ಯನೆ	೮-೫೯
ಅರಿದೀ ಹಾಲಾಹಲಾದ್ಯಂ	೨-೨೨	ಅಲಸದೆ ನಾಯ್ಕಳ	೭-೨೦
ಅರಿದನಿಪ ರಕ್ತಶೃಂಗಿಯ	೨-೨೬	ಅಲಸದೆಯಗಡೆ ಕಪಾಯ	೨-೧೫೪
ಅರಿದನಿಸಿದ ವೃಕ್ಷ	೪-೬೪	ಅವರಿವರನ್ನರಿನ್ನರುಸಿದರ್	೪-೫೭
ಅರಿಸಿನ ಕಾಗಿದೊಂಡೆ	೧೩-೧೫೨	ಅವಿರಳಮರಳಿಯ ದಳದೊಳ್	೧೬-೭೩
ಅರಿಸಿನ ಗೋಕ್ಷೀರಂ	೨-೨೩	ಅವು ದಿವ್ಯಮಪ್ಪವಟಿಗೆ	೫-೫೩
ಅರಿಸಿನದ ಚೂರ್ಣದಿಂ	೧೧-೧೮	ಅವು ಹಿತಮಿವು ಹಿತ	೭-೮೩
ಅರಿಸಿನ ದೇವದಾರು ಕಟುಕತ್ರಯ	೯-೧೯	ಅಷ್ಟಕುಲಸರ್ಪ ಕೀಟಕ	೧೩-೧೪೦
ಅರಿಸಿನಮಂ ನೀಲಿಯುಮಂ	೭-೧೪	ಅಷ್ಟದಳ ಬದ್ಧಮಾಗಿ	೪-೩೬
ಅರಿಸಿನಮಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯಂ	೧೦-೬೭	ಅಷ್ಟಮಿ ನವಮಿ	೩-೪೪
ಅರಿಸಿನಮಂ ಮೇಣಸಂ	೨-೧೮೧	ಅಷ್ಟಾದಶ ಸಂಖ್ಯಾತಂ	೧೧-೧೪
ಅರಿಸಿನಮಂ ಶರ್ಕರೆಯಿಂ	೨-೩೭	ಅಸದೃಶದ ಶಿಗ್ರಮಂ	೧೨-೩೭
ಅರಿಸಿನಮಂ ಸಮುದ್ರಫಳ	೭-೯	ಅಸಹಿಷ್ಣುತನದೊಳಂ	೧೩-೧೧೦
ಅರಿಸಿನಮಿಂದ್ರಾಕ್ಷಂ	೧೩-೭೨	ಅಸಿತಾಂಬರದರುಣಾಂಬರ	೩-೫೯
ಅರಿಸಿನಮುಂ ಸ್ಯಂಧವ	೫-೧೧೦	ಅಹುದೆಖ್ಯಂಡದ	೧೬-೧೪೨
ಅರಿಸಿನಮುಮಂಬಿಲ	೨-೧೭೪	ಅಳಿನಿಕರಮೂಜಿದೆಡೆಗಂ	೧೩-೧೦೯
ಅರಿಸಿನ ಶಿಗ್ರದ್ವಯ	೯-೧೦	ಅಳುಕದೆ ಗಾಯದ ಬಾಯಂ	೧೫-೫೪
ಅರಿಸಿನ ಸುಗಂಧಿಶಾಲಿ	೧೩-೧೧೭	ಅಳೆಯಾರನಾಳಮೆಂಬಿವ	೧೨-೪೯
ಅರಿಸಿನ ಸೋಮೆಯ	೧೨-೩೮	ಆ	
ಅರುತಾಳದ ಪರ್ಣ ನೆಲ್ಲಿಯ	೭-೧೬	ಆಕಳ ಮೂತ್ರದೊಳಂ	೧೫-೧೭
ಅರುತಾಳದ ಪೊಳ್ಳೊಳಂ	೭-೬೪	ಆಗಲೆ ದಷ್ಟಜೀವಿತ	೧-೬೭
ಅರುಣಂ ಹೇಮಾಭಿಪೀತಂ	೧೧-೩	ಆ ಜನಪದಕಾಂತಾಮುಖ	೧-೪೦
ಅರುಣಾಭಂ ಪುಷ್ಪ	೭-೧೨	ಆಡಿನ ಹಿಕ್ಕೆಯನಾಹುಡಿ	೧೬-೧೦೮
ಅರೆದಂತಾಡಿನ ಪಾಲಿಂ	೧೬-೮೬	ಆದರದಿಂದೂಲೆ	೨-೧೭೯
ಅರೆದಿಂದ್ರಮಾರುಣಿಯೊಳಂ	೫-೮೬	ಆದಿತ್ಯರಥವೇಗೇನ (ಸಂ. ಶ್ಲೋಕ)	೧೧-೧೪
ಅರೆದುಂ ಪೂಸುಗೆ ದಷ್ಟನ	೭-೨೫	ಆದಿಯ ದಿನದೊಳನಂತಂ	೩-೩೧

ಆದ್ಯರೂಪತತ್ವದೊಳಗಾಂ	೧-೬೬	ಇಂತೀ ಪ್ರಯೋಗಮಂ ತಾಂ	೧೬-೧೭೩
ಆ ನಾಡೋಳ್ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ	೧-೩೯	ಇಂತೆಂಟಧಿಕಾರಂಗಳ್	೩-೯
ಆನೆಯ ಲಂಡದ ರಸದಿಂ	೧೫-೩೫	ಇಂದನಕಂದಮು	೨-೨೦೪
ಆನೆ ರಥ ಕುದುರೆ ಕಾಲಾಳ್	೯-೪	ಇಂದು ಮಡುವಾಗಲೊಪ್ಪವ	೮-೧೦
ಆಪತ್ಯರಸೆಯೊಂದು	೩-೩೬	ಇಂಬಿನೊಳೀವುದು	೨-೨೧೨
ಆ ಮುನಿಮುಖ್ಯಶಿಷ್ಯ	೧-೧೯	ಇಂಬಿನೊಳೆ ಕೈಪೊರೆ	೧೩-೯೨
ಆ ಮೇಘಸಾದಿಯೆಂಬ	೧೫-೧೦	ಇಡೆ ದಷ್ಟಂಗೊಸೆವಿಷ್ಟಮಂತ್ರ	೫-೭೦
ಆರಿಂದಮರಿದು ಬಾರಿಪಾರ್	೮-೫೦	ಇದಖಿಳ ಕೃತ್ತಿಮೋಗ್ರವಿಷ	೧೪-೮೦
ಆರ್ಗಮಸಾಧ್ಯಂ ಬಗೆ	೩-೮೦	ಇದಮೋಘಮಪ್ಪ	೫-೪೮
ಆರ್ಯರ್ ಪೇಟೆಯೆಂತ್ರಂ	೧೬-೩೮	ಇದಮೋಘಂ ಪೈದ್ಯ	೮-೬೪
ಆಲಸ್ಯಂಗೆಯ್ಯದೆ ಪೊಸ	೧೬-೧೩೦	ಇದಮೋಘಂ ಸರ್ಪಾದಿ	೭-೯
ಆಲೋಚಿಸಲೇಂ ಕಣಮಂ	೧೬-೪೧	ಇದಪಿಂ ಕೆಲೆ ಕೊಳೆವಾವುಂ	೧೬-೧೨೫
ಆವರೆ ನೆಲ್ಲಿ ಯಷ್ಟಿಮಧುಕಂ	೨-೫೩	ಇದು ತಾಂ ಸುಮಾರೇಖಾ	೪-೪೭
ಆವರೆಯ ಸೊಪ್ಪಮಂ	೧೬-೮೦	ಇದು ಬಾಷ್ಟಂಗಳ ಭೇದಮಿಂತಿದು	೧೫-೫೯
ಆವರೆಯಲೆಯಂ	೮-೩೯	ಇದು ಸದ್ವಿದ್ಯಾನಿಧಾನಂ	೪-೭೯
ಆವಾವ ಪೂಳಂ ಮೆಲ	೨-೧೨೫	ಇದು ಸಾತಾವೇದನೀಯಾಸ್ತದ	೧೧-೫೩
ಆವಾವ ಮುಳ್ಳು ನೆಟ್ಟೊ	೨-೨೧೪	ಇದು ಸಿದ್ಧಂ ಸಾರಮಪ್ಪಾ	೬-೪೪
ಆವಿಗೆಯ ಬೂದಿಯಂ	೧೬-೮೮	ಇನದಿನದೊಳಂದ್ರವಾರುಣಿ	೫-೧೧೭
ಆವಿನ ಮೊಲೆವಾಲಿಂದಂ	೧೩-೭೫	ಇನದುಗ್ಧದ ಮುತ್ತದ	೮-೩೪
ಆವುಂಗುರಮಂ	೧೬-೧೪೩	ಇನದುಗ್ಧದ ಮುತ್ತದ	೧೧-೩೬
ಆಸಡಿ ನೆಲದಾಬುಳಮಂ	೧೩-೮೭	ಇನವಾರದಂದು	೧೪-೩೬
ಆಸಡಿಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯುಮಂ	೧೩-೮೧	ಇನವಾರದಮಾವಾಸ್ಯೆಯ	೧೬-೧೬೭
ಆ ಸಮೃಕ್ತನಿಧಾನೆಗೆ	೧-೪೭	ಇನವಾರದೊಳಂಗುರುಸಿತ	೧೧-೪೪
ಆ ಸರ್ಪದಷ್ಟನಂಗ	೩-೫	ಇನವಾರ ಭೂಮವಾರಂ	೩-೪೫
ಇ		ಇಪ್ಪತ್ತೇಟ್ಟರೆಗಂ ತಾನೊಪ್ಪವ	೧೬-೧೨೭
ಇಂಗುಳದ ಪಾಣಿ ನಿಶಾನ್ವಿತ	೧೩-೭೬	ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದುಂ ಸೂಚ್ಚಿರ	೧೬-೪೧
ಇಂಗುಳದೊಳ್ಳಿದಪ್ಪ	೧೦-೪೨	ಇರದಟ್ಟಿ ಹತ್ತುಮಂ	೨-೧೫೭
ಇಂಗುಳಮಂ ದಾಂಗುಡಿ	೫-೧೨೪	ಇರಲವಟಿ ಚೂರ್ಣಮಂ	೫-೭೮
ಇಂತಧಿಕಸ್ಥಾವರ	೨-೯	ಇರುಗಪಮಂತ್ರಿಯ	೧-೩೦
ಇಂತಷ್ಟವಿಧದ ಘಣಿ	೩-೧೩	ಇರಿಸಿ ಮೊಲೆವಾಲೊಳೆ	೬-೩೫
ಇಂತಿದಪಿಂ ಮಹಿಷಿಡಿಕೆಯ	೧೬-೧೩೫	ಇರೆ ಮುಳ್ಳುಸೌತೆ ನುಗ್ಗಿಯ	೨-೧೬೧
ಇಂತೀ ಗೋನಸ ಭೇದದೊಳಂ	೧೦-೫	ಇರ್ದಿಲುಮಂ ನೀರಿದಂ	೨-೬೨
ಇಂತೀ ಪೇಟೋಚಿಯೊಳಂ	೩-೧೦೧	ಇಲಿಗಳ್ ಕಟ್ಟಿದ ಮನುಜಂ	೧೨-೧೧

ಇಲಿಪಾಷಾಣ ಮಯೂರತುತ್ಥ	೬-೮
ಇಲಿಪಾಲದ ವಿಷಮಂತದ	೨-೫೦
ಇವನಯ್ಯ ಚೂರ್ಣಸುತ್ತು	೧೬-೬೧
ಇವರ ವಿಪರೀತದಿಂದ	೩-೩೯
ಇಳಿಯೊಳಗೆ ಹಸಿಕ್ಕರ್ಣ	೨-೧೨೨
ಇಳಿಯೊಳಿವೆ ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಂ	೪-೭೧
ಇಳಿಯೊಳಿವೆ ಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಂ	೧೩-೧೬

ಈ

ಈಗ್ಗಿ ನಭೋಂಬುಪಟ್ಟಿ	೪-೪೪
ಈ ಗ್ರಂಥಮಖಿಳಪುರುಷ್	೭-೯೫
ಈತದಿಲುಮಿಚ್ಚಿಯ	೧೫-೨೫
ಈ ಪರಿತ ಮಂತ್ರದಿಂದ	೪-೨೪
ಈ ಭೂಲೋಕದೊಳೊಪ್ಪೆ	೩-೩
ಈ ಭೇರುಂಡಮಹಾ	೪-೪೬
ಈ ಮಂತ್ರಂಗಳೊಳಾವುದೊಂ	೨-೧೧
ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದಮೋಗಿದ	೧೬-೯೦
ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದಮೋಸೆದಂ	೧೧-೯
ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತೊಳೆದಿಂತೀ	೧೨-೫
ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸಿದಾ	೧೬-೪೨
ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸಾಸಿರ	೧೪-೧೮
ಈ ಮಂತ್ರದೊಳಂ ದಷ್ಟನ	೧೬-೧೧೭
ಈ ಮಂತ್ರಮನೆಸೆವಾ	೧೪-೧೬
ಈ ಮಂತ್ರಯುಗಮೊಳೊಂದಂ	೨-೨೦೧
ಈ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣದಿ	೧೬-೧೧೮
ಈ ವಿದ್ಯಯಧಿಕತೇಜಂ	೪-೬೫
ಈ ವಿವಿಧ ಮಂತ್ರದಿಂ	೧೬-೧೨೩

ಉ

ಉಗುನಿಯಪಾಲ್	೧೩-೧೩೦
ಉಗುನಿಯಪಾಲಂ	೧೩-೧೨೧
ಉತ್ತಮಮಂದನಿಸುವುದಿ	೪-೬೨
ಉತ್ತರಣೆಯರ್ಕಮೂಲಂ	೫-೭
ಉತ್ತರಣೆಯಸೆವ ಬಿತ್ತಂ	೧೪-೪೫
ಉದಕಂ ಪಡೆದೊಡಮೇಂ	೧-೫೯

ಉದಕದೊಳೆ ಬಿಳಿಯ	೨-೧೪
ಉದಕಮನೆ ತೀವಿ	೧೪-೨೪
ಉದಯಾಸ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ	೧೪-೭೯
ಉದ್ಭವಿಸುವುದಮೃತಾಕ್ಷರ	೪-೩೨
ಉಪಯುಕ್ತಮುಪ್ಪ	೨-೧೮೪
ಉಬ್ಬಿದ್ ವಿಷ ಮರಳೊಂದುದುಬ್ಬಿಗ	೨-೧೯೭
ಉರಗಂ ಕೊಂಡೊಡೆ	೫-೮೧
ಉರಗಂ ಮೊದಲಾದ	೮-೧೮
ಉರಗಂ ವೃಕ್ಷಿಕ	೧-೬೯
ಉರಗದಹರಿ ನಗರೆಯ	೧೨-೨೩
ಉರಗ ಮೃಗಮಾಖು	೧-೬೮
ಉರಗವಿಷಹರಂ ತತ್ತ್ವದ್ಧ	೪-೭೮
ಉರಗಸುದುಷ್ಟನಾದನೇಮತಂ	೪-೫೨
ಉರಿಯಂಬ ಬಾಷ್ಪದೊಳೆ	೧೫-೧೩
ಉರ್ವಿಯೊಳಿಹದಷ್ಟಂಗಂ	೪-೭೫
ಉಲಿಗನ ಸೊಪ್ಪಿನ ರಸದೊಳೆ	೧೪-೫೬
ಉಳ್ಳಿ ಸಿತಂ ವ್ಯೋಷಂ	೨-೧೩೦
ಉಬ್ಬಿದಿತ್ತುತ್ತುಂ	೨-೭

ಊ

ಊಟದೊಳಂ ಶಯನದೊಳಂ	೧೪-೧೦
ಊರಹಿಗ್ಗ ಪಿಡಿಯಲ್	೫-೬೫
ಊಹಾಪ್ರೋಹಾಭಿಯುಕ್ತರ್	೪-೩೩

ಎ

ಎಂಜಲಿಸಿತ್ತೊಪತಿ	೭-೬೦
ಎಂಟು ಲಘೂಫಲಮುಂ	೧೬-೧೨೮
ಎಂಬೇ ಮಂತ್ರಮನೋದುತ್ತುಂ	೧೪-೧೭
ಎಂಬುದು ಸಿದ್ಧಿನಂ	೧೬-೧೬೧
ಎಕ್ಕೆಯ ಕನಕದ ಬೇರ್ಗಳ	೧೧-೨೮
ಎಕ್ಕೆಯ ಕೋರಕಮಂ	೧೩-೨೬
ಎಕ್ಕೆಯ ದಳಂಗಳೊಳೆ	೧೧-೪೨
ಎಕ್ಕೆಯ ಪಣ್ಣೆಲೆಯಂ	೭-೫೨
ಎಕ್ಕೆಯ ಪತ್ರದ ರಸದಿಂ	೭-೬೨
ಎಕ್ಕೆಯ ಪಾಲೆಣ್ಣೆ ಗುಡಂ	೧೩-೩೨

ಎಕ್ಕೆಯ ಪಾಲ್ಗಳ ವಿಷಮಂ	೨-೫೧
ಎಕ್ಕೆಯಬೇರ್‌ಪೂವುಮ	೧೬-೧೬೩
ಎಕ್ಕೆಯಬೇರ್ ಮಯೂರಶಿಖಿ	೧೧-೩೨
ಎಕ್ಕೆಯ ಮಾದಲಂಗಳ	೧೬-೧೬೦
ಎಕ್ಕೆಯ ಸಮೂಲಚಾರ್ಣಮಂ	೧೬-೮೯
ಎಕ್ಕೆಯ ಹಿಡುಹಿಡುಕೆಯ	೧೦-೬೦
ಎಣ್ಣೆಯೊಳಂ ಕುಡಿ(ದಿ)ಸು	೧೪-೭೭
ಎತ್ತಾನುಂ ಜೀವಿಸುಗುಂ	೧೦-೨೪
ಎನಿತಸ್ಥನೆಯಪದಮುಂ	೧-೫೮
ಎನೆ ನೆಗಲ್ಲಾ ತ್ರಿಲೋಕಪತಿ	೧-೪೮
ಎರಡರಿಸಿನಂಗಳೊಳೆ	೫-೫೮
ಎರಡರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮ	೮-೬
ಎರಡರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮಶಿಲೆ	೮-೩೦
ಎರಡರಿಸಿನ ತಿಲಸರ್ಪಪ	೮-೨೫
ಎರಡರಿಸಿನ ಸುಗ್ಗಿಳೊಳ್	೧೩-೯೩
ಎರಡರಿಸಿನಮಂ ಜಾಬುಮನರೆ	೧೩-೯
ಎರಡರಿಸಿನಮಂ ಜಾಬುಮನರೆ	೧೩-೫೭
ಎರಡರಿಸಿನಮಂ ಬಿಲ್ವಂ	೬-೩೭
ಎರಡರಿಸಿನಮಿಶ್ರರಿ ಹತ್ತರಿಕೆ	೮-೨೬
ಎರಡರಿಸಿನಮುಂ ಪಿಪ್ಪಲಿ	೧೩-೧೪೨
ಎರಡರಿಸಿನಮುಂ ಜಾಬುಂ	೧೩-೩೭
ಎರಡರಿಸಿನಮೆರಡುಂ ಬಜೆ	೮-೨೮
ಎರಡುಂ ಪೋಲ್ಗಳ	೫-೯೨
ಎರಡೊಂದು ಭಾಗಮಾಗಿರಲರೆ	೧೨-೧೬
ಎರ್ಗಿಲ್ಲದೆ ಪಾದರಿಯಲೆ	೧೩-೨೧
ಎಲವದ ಬಂದಣಿಕೆಯ	೧೩-೩೩
ಎಲೆ ನಿನ್ನ ಗೋವನೀಗಳ್	೪-೫೧
ಎಲೆ ಮರುಳೆ ಮನುಜ	೭-೬೩
ಎಲ್ಲಾ ಧೂಪಮುಮಂ	೧೧-೧೫
ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಂ ಮರ್ದುಂ	೧೦-೩೪
ಎಲ್ಲಾ ಮದಿನೋಳೆಂ	೯-೧೭
ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವರಕೂಟಂಗಳಿನೊ	೪-೯
ಎಸೆವ ವನಲತೆಯ	೫-೧೦೫

ಎಸೆವಾ ಪಾಗಲ ತುಂಬೆಯ	೭-೭೪
ಎಸೆವಾ ಮಾಹೇಂದ್ರಮುಂ	೩-೭೬
ಎಸೆವಾ ಸ್ವರಂಗಳಾಟುಂ	೩-೭೮
ಎಸೆವಾಹ್ವಾನಂ ಸ್ಥಾಪನ	೪-೧೩
ಎಸೆವೀ ಮಂತ್ರದಿ	೫-೪
ಎಸೆವೇರಂಡೆ ಮೊಗ್ಗಯ	೭-೮೮
ಎಳದೆನಿಸಿರ್ಪ ಕೈಪೆ	೨-೧೬
ಎಳನೀರಿಂ ಕ್ಷೀರದಿಂ	೨-೫೨
ಎಳನೀರುಂ ಸಕ್ಕರೆ	೨-೧೫೧
ಎಳ್ಳಗಸೆಯ ತೈಲಕ್ಕಂ	೨-೧೪೭
ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಮೇಣಸುಮುಂ	೨-೧೬೯
ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳಂ ಕುದಿ	೧೪-೭೭

ಎ

ಎಕಾನೇಕಮತಸ್ತತ್ವ	೧-೫೬
ಎಕೆ ಬಸವೊಂದು	೨-೧೯೬
ಎನ್ನಣ್ಣ ಪಲವು ಮರ್ದುಂ	೮-೪೩
ಎನಯ್ಯ ಪ್ಲತದೊಳುರಣ	೧೦-೬೧
ಎಪಡೆಮಾತೋ ಸರ್ವವಿಷಾಪಪ	೬-೧೯
ಎಪಡೆವಾತಮಹಿಯುತಂ	೧೦-೭೧
ಎಪಡೆವಾತೊ ಕೋಷ್ಠ	೫-೭೭
ಎಮಾತಿನಿಲ್ಲಂ ನೀ	೭-೭೩
ಎಱಿಸಲೇಱಿದ ಮುಳ್ಳಿಂ	೧೧-೫೨
ಎಲಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟು	೨-೯೫
ಎಲಾತ್ಯೂಷಣ	೧೪-೩೫
ಎಱಿನೆಯ ಸೂರ್ಯರಂ	೧೬-೮೭
ಎಱಿಸದಿಲುಮಿಚ್ಚೆಯ	೭-೧೭

ಒ

ಒಂದುಂ ಮೂಱಯ್ಯೇಱ್	೧೧-೫
ಒಂದೆಯಪ್ಪ ಮಡುವಾಗ	೧೬-೧೫೫
ಒಕ್ಕುಳಮಪ್ಪ ಚಿಲ್ಲೆಯ	೭-೨೬
ಒಟ್ಟಿ ಲುಲಾಯ ಗರ್ವಭರಥಂ	೩-೫೬
ಒಡಗೂಡಲ್ ಕುಲಿಗನ	೧೫-೧೨
ಒಡಗೇಱಿ ಜೀರ್ಣಕೂಪ	೩-೪೧
ಒಡವಂ ಪೊರ್ವವಂಟಿಕೆಗಳ	೧೬-೩೦

ಒಡವತ್ತಿಯ ತೊಕ್ಕಿನೊಳಂ	೧೨-೫೨
ಒಪ್ಪುವ ಪಟ್ಟಿಯ	೧೩-೧೩೭
ಒಮ್ಮಡಿ ಹೆಮ್ಮಿಟ್ಟಿಯೊಳಂ	೭-೪೮
ಒರಸುಗೆ ನಿಂಬೆಯ ಪುಳಿಯೊಳ್	೧೫-೪೭
ಒರ್ಮೊದಲೊಳಮರಿ	೧-೨೬
ಒಸಗುಣ ನಾಸಿಕ	೫-೨೯
ಒಸದೀ ಮಂತ್ರದೊಳಂ	೧೬-೯೩
ಒಸೆದುಂಡನನಹಿ ಕೊಂಡೊಡೆ	೧೬-೬೩
ಓ	
ಓರೊಂದಕ್ಕೊಂದೆ ಪಲ್ಲಾಗಿ	೩-೨೯
ಕ	
ಕಂಗುಗೆಯೆಣ್ಣೆ	೨-೧೪೫
ಕಂಗಳ ಶೋತ್ರಂಗಳೆ	೫-೮
ಕಂಚಿನ ಕಿಲುಬಂ ಪೂಸಲ್	೧೩-೯೧
ಕಂಚಾಸನೆಯಂ ವಿಷಭಯ	೬-೨
ಕಂಟಕವಿಷ ವೃಷ್ಟಿಕತತಿ	೧೧-೪೮
ಕಿಂ ಬಹುನೋತ್ಪಲರುಜೆ	೧೦-೩೦
ಕುಂದಕುವಲಯದರಲ್ಲಳಿಂ	೪-೨೨
ಕುಂದೇಂದೀವರಜಾತಿ	೧-೮೧
ಕುಂಬಳದ ಫಲರಸಂ	೨-೧೪೩
ಕುಂಬಾಟರ ತಿಗುರಿ	೨-೧೯೦
ಕೆಂಕರಿಸಿಯುಗುಟ್ಟಿ	೮-೪೪
ಕೆಂದಲೆಯ ಸರಟನಂ	೧೧-೭
ಕೆಂದೇಟ್ ಮಿಡಿದೊಡೆ	೧೧-೪೧
ಕೆಂಪಿನ ಕಣಿಗಿಲೆಯಾಶ್ವರಿ	೧೬-೧೪೭
ಕೊಂಬುದು ಕಟುಕತ್ರಯಮುಂ	೨-೧೬೦
ಕಕ್ಕೆ ಮಾದಲ ಪೆರ್ಗುರುಂಟಿಗೆ	೫-೭೯
ಕಕ್ಕೆಯೊಳನಾಗ ಮಹಾಮೆಕ್ಕೆ	೧೬-೫೭
ಕಗ್ಗೊಲ್ಲಲೆ ಬುಗುಡಿ	೫-೮೨
ಕಟ್ಟುಮೊಸರಿಂ ಜಳೂಕಂ	೧೩-೧೦೭
ಕಡಮಜುಗಳ್ ಕಡಿದ	೧೩-೧೧೧
ಕಡವದ ತಿಗುಡುಂ ಕುಸುಬೆಯ	೧೨-೪೨
ಕಡಸಿಗೆ ಮೊಸಿಗೆ	೧೬-೧೦೫

ಕಡಸಿಗೆಯೆಸಜಂ	೨-೮೫
ಕಡಸಿಗೆಯ ಬೇರ	೨-೮೮
ಕಡಸಿಗೆಯುಂ ನೆಯ್ವಿಲ್	೧೩-೭೭
ಕಡುಮುಳಿದೆಯ್ ಪಿಡಿದೆಡೆ	೧೩-೭೯
ಕಣಮಧು ಸಿಂಧುವಾರ	೧೦-೧೧
ಕಣ್ಣೆ ಕಾಣದೊಡಂ	೩-೯೭
ಕತ್ತಗಿರಿಯವಳಮೂಲಂ	೧೩-೬೭
ಕನಕದಕೊನರಂ ತಾಳಿಸಿ	೧೨-೨೫
ಕನಕದ ಬೀಜಪತಂಗಳ	೧೩-೩೦
ಕನಕದಬೇರುಂ ಶರ್ಕರೆ	೧೩-೨೪
ಕನಕದ ಬೇರುಗುನಿಯ	೧೬-೧೩೪
ಕನಕದರಸಮಂ ಗುಡಮಂ	೧೩-೨೮
ಕನಕದ ರಸಮುಂ	೧೩-೮೪
ಕನಕಮದಂಗುರಂ	೫-೧ (೬೩)
ಕನಕಾಖ್ಯಮೆಕ್ಕೆ ಗೀನೆ	೫-೯೯
ಕನ್ನಡದಿಂ ಸಮಸ್ತಜನ	೧-೫೭
ಕಪಟ ಪ್ರಪಂಚರಹಿತಂ	೧೦-೩೮
ಕಪಿಳ ಶ್ಯಾಮಳಧವಳಂ	೧೦-೨೨
ಕಪಿಳಾಕ್ಷಂ ಕಳಧೌತ	೪-೨೬
ಕಪ್ಪುರದೊಳ್ ಪುಳಿವೆರಸಿದೊಡ	೨-೬೪
ಕಪ್ಪುರದೊಡೆಯ ಕನಕದ	೧೪-೬೧
ಕರಕರ್ಣಿಯೊಂದ	೫-೧೦೯
ಕರಡಿ ಪುಲಿ ಕುದುರೆ	೧೩-೪
ಕರಡಿ ಪುಲಿ ಬೆಕ್ಕು	೧೩-೧೨
ಕರಡಿಯ ದಾಡೆಯೊಳಂ	೧೬-೩೫
ಕರದಿಂ ಮುಟ್ಟಿದ ತೊಳೆ	೨-೧೦೪
ಕರಮೆಸೆವಾಜ್ಯಂ ಕಟಿಯುಂ	೧೩-೧೪೮
ಕರವೀರಂ ಮಡುವಾಗಲ್	೧೩-೬೪
ಕರವೀರದ ಸೊಕ್ಕಿಂಗರೆ	೨-೩೪
ಕರವೀರ ಲಶುನ ದಾಗುಡಿ	೭-೪೦
ಕರಕರ್ಣ ದೇವದಾಳಿ	೧೬-೧೫೨
ಕರಿಕರ್ಣಿಯೊಂದನಿಂಬಿಂ	೫-೧೦೯
ಕರಿಕರ್ಣ ಸುರಸಿಯೆರಡ	೫-೬೨

ಕರಿದಾಸ ಕರ್ತೃಕ	೩-೨೨	ಕಾಳಿ ಯಮದೂತಿ ಯಸವ	೩-೨೭
ಕರಿಮೂತ್ರದೊಳಂ ತೊಳೆವುದು	೧೫-೫೧	ಕಿಜುಕುಂಸಾಲೆಯ	೫-೮೦
ಕರಿಮೂತ್ರದೊಳಂ ಬೆರಸುಗೆ	೧೫-೧೯	ಕಿಜುದೇಗಿನಬೇರಂ	೧೬-೧೬೨
ಕರಿ ಮೊದಲಾಗಿಜುಂಪೆ ಕಡೆ	೧೩-೧೬	ಕಿಜುನಾಲಗೆ ಮುಟ್ಟಲೊಡಂ	೩-೯೪
ಕರಿಯುಮತ್ತವನೊತ್ತಿ	೧೨-೫೦	ಕಿಜುನೆಲ್ಲಿಯಕ್ಕಿರ್ಬೆ	೨-೪೧
ಕರಿಯುಮತ್ತವ ಕಾಯ್ಗಳ	೧೬-೯೭	ಕಿಜುನೆಲ್ಲಿಯಗಸೆ ಮಳಯಜ	೨-೬೫
ಕರಿಯೆಲೆಯ ರಸದೊಳಂ	೨-೧೩೭	ಕುಡಿಯಲ್ಯೂಮಾಜದೊಡಂ	೫-೫೪
ಕರಿಯೆಳ್ಳಂ ಗೋಕ್ಷೀರ	೨-೧೧೨	ಕುಡಿಸಲ್ಪಂತಾ ಜಳಮಂ	೧೨-೭
ಕರಿಯೆಳ್ಳೆಮೈಯ ಬೆಣ್ಣೆ	೨-೧೧೧	ಕುಡು ಚೊಕ್ಕುಕೆಯ	೨-೪೯
ಕರುಣನಿಧಿಯಾಗಮಜ್ಜಂ	೧-೮೬	ಕುಡುವುದು ಶುಂಠಿ	೨-೯೭
ಕಜುಕೆಯ ರಸಭಾಗಂ	೨-೧೧೦	ಕುಡು ಶರ್ಕರೆಯಂ ಮೊಸರಿಂ	೨-೧೪೦
ಕರ್ಕಟಕನದರತಾಳಕ	೮-೨೨	ಕುದಿಗೊಂಡ ಪೊಟ್ಟಪೊಳ್	೧೪-೭೮
ಕರ್ಕಶತನಮಂ ಮಾಡದೆ	೧೬-೩೬	ಕುದುರೆಯ ಮೂತ್ರಂ	೧೫-೩೭
ಕರ್ಕಟಕಿಯವರೋಧಂ	೧೩-೬೩	ಕುಮುದಂ ಮಳಯಜ	೮-೧೫
ಕರ್ಪೂರ ದೊಂಡೆಯ	೧೪-೬೧	ಕುರುಕುಲ್ಲಾಕ್ಷರಮಂ	೧೬-೪೪
ಕರ್ಪೂರಂ ಗುಡವರಸಿ	೨-೬೩	ಕುರುಟಿಗೆ ಕಕ್ಕೆ	೧೬-೭೮
ಕಲನಿನದಂ ಪಿಕಸ್ತನಮೆ	೧-೪೬	ಕುರುಟಿಗೆ ಕುಮಾರಿ	೫-೭೦
ಕಲ್ಲುಗಳೊತ್ತಿ ಕಾಲ್ಕಳುಜೆ	೨-೨೦೦	ಕುರುಟಿಗೆ ಬುಗುಡಿಯ	೧೩-೪೭
ಕಲ್ಲೊಳಗಿಟ್ಟು ಮರ್ದಿಸುಗೆ	೧೨-೨೬	ಕುರುಟಿಗೆ ಮಗ್ಗುಲೆ	೫-೯೮
ಕವಳಂ ಗಂಡೂಷೆಯಂ	೧೬-೪	ಕುರುಟಿಗೆಯತಿಬಜೆ	೧೩-೧೦೮
ಕವಿತಾ ಕಾಮಿತಕಾಮಧೇನು	೬-೩	ಕುರುಟಿಗೆಯ ಬೇರ್ಗಳಂ	೨-೨೦೨
ಕಶ್ಚಿತ್ತುರಾಷಂ ಪಿಡಿದೊಡೆ	೧೧-೪೬	ಕುರುಟಿಗೆಯೆಲೆಯಂ	೧೩-೫೯
ಕಷ್ಟತರಜ್ವರದಾಹೋ	೧೦-೧೬	ಕುರುಟಿಗೆಯೆಲೆಯಂ	೬-೨೧
ಕಷ್ಟಮನಿಸಿದರ್ ವಾಮಂ	೩-೯೩	ಕುರುಟಿಗೆ ವರತುತ್ಥಂ	೧೩-೭
ಕಳಿಪುಣಿಸೆಯೆಲೆಯ ರಸದಿಂ	೧೫-೬	ಕುರುಟಿಗೆ ಹಾರಿವಾಳದ	೧೫-೫೮
ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆಯುಮಂಗುರು	೧೬-೭೫	ಕುರುಣೆಗಳಂ	೧೨-೫೧
ಕಟಿಯಿಂದರೆದಿರದೀಂಟೆ	೫-೬೮	ಕುರುವಿಂದಂ ಕಟುಕ	೨-೧೭೧
ಕಾಕೆಯ ಸೊಪ್ಪಿನ ಪೊಗೆಯಂ	೧೬-೯೬	ಕುರ್ಕುರದಷ್ಟಂಗಂ ಮಲ	೧೩-೩೬
ಕಾಕೆಯ ಸೊಪ್ಪಿನ ರಸಮಂ	೧೫-೫೦	ಕುರ್ಕುರನ ಬೀಜ ಮರಿಚಂ	೧೩-೩೫
ಕಾಡವರೆ ಮಣಲುಸುಣ್ಣ	೧೬-೨೬	ಕುಜುಣೆಗಳಂ ಕಾಜು	೧೨-೫೧
ಕಾಣದ ಮುನ್ನಂ ದಷ್ಟ	೧-೭೪	ಕುಶಲಾರ್ಥಂ ಜಿನಪಾರ್ಶ್ವ	೧೪-೧೯
ಕಾರಸೆ ಜಂಬಿಗೆ	೧೩-೧೪೪	ಕುಸುಬೆಯ ರಸವಜ	೨-೧೧೭
ಕಾರಸೆ ಜಂಬಿಗೆ	೫-೫೦	ಕುಳಿಕಂ ವಾಸುಗಿ	೩-೩೦
ಕಾರೆಯ ಸೊಪ್ಪಿನ ಪೊಗೆಯಂ	೧೬-೯೬	ಕುಳಿಮಾವು ಗಂಧಕಂಗಳ್	೧೨-೨೯
ಕಾಸರಿಕೆ ತೊಟ್ಟಿಯಿಪ್ಪೆ	೧೬-೧೦೬	ಕೂಟದ ತಕ್ಷಕಂ ಕುಳಿಕ	೧-೭೨

ಕೂಡಿರೆ ಛಾಯಾಶುಷ್ಕಂ	೮-೫
ಕೂಡುವುದೆಲ್ಲವರ್ಧ	೮-೮
ಕೂರಿದುವೆನಿಸಿದ	೧೩-೧೦೧
ಕೃತಹಂಸಬೀಜಮೋಂ	೧೬-೪೩
ಕಣಕೆ ನಖಾನಖಿಯಿಂ	೧೩-೧೩೧
ಕೆಯ್ಯೊಳೆ ಕಾಷ್ಟಮಂ	೩-೫೮
ಕಸವಿನ ಸೂರಣದಸಕ	೨-೧೨೧
ಕೇಳ ಯಮದೂತಿ ರಾಕ್ಷಸಿ	೩-೨೪
ಕೈಪೆಸೋರೆ ಯೆಸೆವಮೂಲಮ	೫-೪೧
ಕೊಗ್ಗಿಯಕಷಾಯಮೊಂದುಂ	೨-೫೫
ಕೊಡಸಿಗೆ ನಾಗದಾಳಿ	೬-೩೪
ಕೋಪಂ ಶ್ವಾಸಂ ಕಾಸಂ	೧೪-೬
ಕೋಪದೊಳಹಿಪಿಡಿದಾ	೧೬-೧೧೫
ಕೋಪದೊಳಹಿ ಪಿಡಿಯು	೧೬-೬೫
ಕೋಪಾಟೋಪದೆ	೮-೨
ಕೋಮಳಲತಾಂಗ	೧-೮
ಕೋಟಿಯಗಜೆಯಿಂ	೧೬-೯೮
ಕೌಶಲ್ಯಯುತಂ	೫-೨
ಕ್ರಮದಿಂ ಕಂಡೂಷ	೫-೨೪
ಕ್ರಮದಿಂದ ಸಪ್ತಪಾತು	೫-೫
ಕ್ರಮದೋನ್ನಮೋ ಭಗವತಿ	೪-೪೯
ಕ್ರಿಮಿಬಾಷ್ಟದ ಗುಣದಿಂದಂ	೧೫-೪೬
ಕ್ರೂರವ್ಯುಗಂಗಳ ವಿಷಮಂ	೧೩-೧೩
ಕ್ರೂರತ್ರಯ ಕಟುಕತ್ರಯ	೨-೭೨
ಕ್ರೂರದ್ವಯದೊಡನಂಗುರ	೧೬-೧೭
ಕ್ಷಿತಿಯೊಳ್ ಕ್ರೀಡಾರೂಪೋನ್ನತ	೯-೨
ಕ್ಷಿತಿಯೊಳ್ ಬಾಷ್ಟಮ	೧೫-೩
ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾದಾ ಎನಿಪ್ಪ	೩-೯೧
ಕ್ಷಿಪ ಓಂ ಸ್ವಾದಾಕ್ಷರಂಗಳ್	೪-೩೪
ಕ್ಷೀರಂ ಮೇಣ್ ಮಾರಿ	೨-೮೦
ಕ್ಷೀರದ್ವಯದೊಳ್ ಸಾರಂ	೧೨-೪೩
ಕ್ಷೀರಾನ್ನ ಹೆಸಲು	೨-೧೯೩
ಕ್ಷೀತ್ರಾಧಿಪತಿಯ ಮುಂದೆ	೪-೭೩
ಕ್ಷೋಣೆಯೊಳೆ ಬೇವಿನೆಣ್ಣೆ	೨-೧೪೯

ಖಂಡವೆಸರೆಸೆವ	೧೫-೩೮
ಖಂಡಿಸಿ ಮಿಥ್ಯಾತಮಮಂ	೨-೨೨
ಖದಿರಪ್ರಸೂನ	೨-೩೮
ಖಳವೃತ್ತಿಕ ವಿಷದುಗ್ರಂ	೧೧-೩೪
ಖಳಸರ್ಪಂ ಕೊಂಡುದಿನ್ನೇ	೩-೮೬
ಖಳಸರ್ಪಂಗಳ ಲೋಕೆ	೧೧-೪
ಖ್ಯಾತಿವಡೆದಿಂದ್ರವಾರುಣೆ	೧೦-೫೩

ಗ

ಗಗನಜಳಧೂಮಿ ಶಿಖಿ	೩-೬೮
ಗಗನಮನಾದಿಪ ನರ	೩-೨೩
ಗಜಜಿಪ್ಪಲಿ ಮದನಫಲಂ	೧೦-೮
ಗರಳಂ ಬೆರಸಿದ	೨-೨೧೦
ಗರುಗದಬೇರ್ ಗಣಜಲೆ	೫-೧೧೮
ಗರುಗುದ ರಸಮಮೃತೋತ್ಪರ	೧೪-೪೪
ಗರುಡನ ಗೂಡಂ	೧೬-೧೦೭
ಗರುಡನ ಬರ್ಹಿಯಗಜೆ	೧೬-೪೫
ಗರುಡಾಂಕನ ಮುಂದರುಗದ	೧೬-೧೨೪
ಗರ್ಮಗು ನೆಲಾವರೆ ತುಂಬೆ	೭-೮೭
ಗಾಯಂ ಕರಿದಪ್ಪದು	೧೫-೩೬
ಗಾಯಮನೀಕ್ಷಿಸಿ ತೊಳೆವುದು	೧೫-೨೧
ಗಾಳವಮಂಜನ	೨-೫
ಗಿರಿಕನ್ನೆ ಕುಮಾರಿಯ	೧೬-೧೫೮
ಗಿರಿಕನ್ನೆಯ ಸೀವನ್ನಿಯ	೧೩-೧೩೮
ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆ ಕಟುಕತ್ರಯ	೨-೧೭೨
ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯಂ ಕಟೆಯಿಂ	೫-೪೪
ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯಂಕೊಲೆ	೫-೧೧೨
ಗಿರಿಕರ್ಣಕೇಂದ್ರವಾರುಣೆ	೫-೯೭
ಗಿರಿಶನೀರ್ಕ್ಷಣಾವಧಿಯೊಳಂ	೧-೭೮
ಗುಡ ರಾಮರ ಪ್ಪತ	೨-೭೭
ಗುಣನಿಧಿ ಬಿಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣ	೧-೬೪
ಗುಣಮಂ ಕಂಡೂಡೆ	೧-೬೧
ಗುಣಸಮ ಸೈಂಧವಮಧುಕಂ	೭-೪೯
ಗುರುಕುಚಿಯರ ಮಜೆಯಿಂ	೧-೨೩

ಗುರುಗುಂಜಿಯುಮಂ
ಗುರುಜನಪಿರಿಯರ್
ಗುರುದಿನದೊಳ್
ಗುಳ್ಳದಮರವಸಲಂಗುರ
ಗೃಹಧಾಮ ಮೇಘನಾದಿ
ಗೋಜೆಡ್ಡೆ ವಿಷ್ಣುಶ್ರಾಂತೆ
ಗೋಮೂತ್ರದಿಂದಮರವೃದು
ಗೋರಕ್ಷನ ಮೂಲಿಕೆ
ಗೋರೋಚನ ಕುಂಕುಮಮಂ
ಗೋವಿನ ತುಪ್ಪದೊಳಂ

ಫ

ಫಟಿಯಿಸಿದುದು
ಫನನಾದಿ ಕರಿಯ ಕನಕದ
ಫನನಾದಿ ಕಾಗೆದೊಂಡೆ
ಫನನಾದಿ ಪುನರ್ನವಿಯು
ಫನನಾದಿಯ ರಸದಿಂ
ಫನನಾದಿ ರಸಾಂಜನ
ಫನಮಪ್ಪೀ ಜನ್ಮಶಾಂತಾರದ
ಫನಸಾರಯುಕ್ತಮನಲುಂ
ಫಮೈಲಶೃಗಂಧಿ
ಫಮೈ ಧಾತ್ರಿಯುಮಿಶ್ವರಿ
ಫಟಿಲನೆ ಕೊಡುವುದು
ಫಟಿಲನೆ ಚಿಕ್ಕಾಂಗಿಯುಮಂ
ಫಟಿಲನೆ ನೇಣಲ ತೊಕ್ಕಂ
ಫೃತದಿಂ ತೃಗ್ಗತಮಾ
ಫೃತದಿಂದಮೃತಲತಾ
ಫೃತಮಂ ಪಾಲಂ ಕುಡಿ
ಫೃತಮಂ ಲೋಕ್ಕಿಯ ರಸ

ಚ

ಚಂದನಕುಷ್ಠಂ ತ್ರಿಫಲೆ
ಚುಂಚಿನ ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ
ಚಿಕ್ಕಣಿಕೆಯ ಪುಲ್ಲರಸಂ
ಚಿಕ್ಕಣಿಕೆಯ ರಸಮಂ
ಚಿತ್ರಾರ್ಧಕೇಂದ್ರವಾರುಣಿ

೮-೨೭
೧೬-೧೭೪
೩-೩೫
೧೪-೫೫
೮-೩೧
೫-೧೨೧
೭-೨೨
೭-೫೪
೨-೫೯
೧೩-೧೩೨

೨-೪೪
೧೨-೨೪
೫-೭೬
೧೪-೫೮
೧೫-೩೩
೧೨-೩೧
೫-೧೨೯
೧೬-೧೫೯
೧೩-೭೪
೫-೫೨
೨-೧೭೫
೧೨-೨೧
೧೪-೭೫
೫-೧೭
೫-೧೬
೧೩-೧೧೨
೧೪-೪೦

ಚಿನ್ನಯರನಿರ್ವರಂ
ಚಿರಮಸೆವ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಯ
ಚೋರ್ಣಂ ತಾನೆಂಬಿನಮತಿ
ಚಿಕ್ಕನೆಬಿಲ್ಲಂ ಲೋಕ್ಕಿಯ
ಚಿಚ್ಚರದಕ್ಷಿದ್ವಿತಯ
ಚೀಲಮುಮಂ ಪಿಂಡಿದುದೇಂ
ಚೋಚ್ಚಲೆಳದೋರಿಯ ರಣಂ
ಚೋರಾಂಗತ್ವ ನಿಷೇಧಮಾರ್ಗಂ

ಜ

ಜಂಬಿರ ಪುತ್ರಜೀವಿಯ
ಜಂಬೂರಸಮಂ ಕುಡು
ಜಡಬಾಷ್ಪದವನ ನಾಲಗೆ
ಜಲಜದ ಕುಟಜದ
ಜಲದಿಂದ ತೇಬ್ಬುತಿಗನ
ಜಾತಿಫಣಿಪ್ರೇಷಣ
ಜಾದುಂ ತಕ್ಕಂ ಲೋದ್ಧಂ
ಜಾಲಂ ಕತ್ತರಿಕಾಮನ
ಜಿತಚಿರ ಶುದ್ಧ ಸೂತ
ಜಿತರತಿರೂಪಯಂ
ಜೀರಕಮತಿಬಜೆ
ಜೀರಗೆ ಸೇವಂತಿಗೆ
ಜೇನೋಳ್ ಗೋಜೆಡ್ಡೆಯುಮಂ
ಜ್ಯೋತಿಷ್ಕರ್ಪಸಿತಂಗಳ
ಜ್ವರಪೀಡಾದಿಗಳಕ್ಕುಂ
ಜ್ವಲದೋಂಕಾರ

ಝ

ಝಟಿತೆಯೊಳಂ ಕೋಶಾತಕಿ
ಝಡಿತ್ತೆಯೊಳೆ ನಿಂಬಬೀಜಂ

ಟ

ಟಂಕಣ ನಿಶಾಮಧುಕ
ಟಂಕಣ ಮುಸಲೀ
ಟಂಕಣ ಸಹದೇವಿಗಳಂ
ಟಂಕಣ ಸೈಂಧವ ತಕ್ರದೊಳಂ

೧೧-೨
೧೦-೪೮
೧೬-೧೨೦
೧೦-೬೪
೧೫-೩೧
೭-೨೭
೧೬-೧೮
೧-೩೭
೨-೪೭
೨-೪೩
೧೫-೨೪
೧೩-೪೯
೧೧-೨೭
೧೬-೭
೨-೫೮
೫-೧೦೨
೧೪-೨೭
೪-೨೦
೨-೨೮
೨-೧೮೩
೮-೧೩
೩-೯೨
೧೦-೭
೪-೧೦
೯-೧೮
೫-೧೧೧
೧೬-೧೫೦
೫-೩೯
೫-೧೨೫
೨-೮೩

ತ		ತಾವರೆಯಕ್ಕದಲ್ಲದೊಡ	೨-೪೮
ತಂಡುಲವಾಯಿಲೊಳಂ	೧೬-೧೩೮	ತಾಜಿ ಮಣಿಶಿಲೆಗಳಂ	೫-೪೫
ತಂಬುಲದ ಚೋಣದಧಿಕತೆ	೨-೧೭೭	ತಿಲಜಮುಮಂ ಗೊಬ್ಬರ	೧೩-೪೨
ತಿಂಬುದುಗುಳುತುಂಠಿಯ	೧೬-೨೧	ತಿಲಜಯುತಂ ಕುಡಿ	೫-೧೧೪
ತಿಂಬುದು ಕಾಪಾಸದ	೧೧-೨೫	ತಿಲತೈಲಸೈಂಧವಂ	೨-೧೬೮
ತುಂಗುಣರೆನಿಪ	೩-೧೦೩	ತಿಲದನಿತು ವತ್ಸನಾಭನ	೧೨-೧೦
ತುಂಬುರಬಿತ್ತುಂ	೨-೧೧೩	ತಿಲದನಿತೆ ವತ್ಸನಾಗನ	೧೧-೨೬
ತುಂಬುವುದುದಕಮುಮಂ	೧೨-೬	ತಿಲದೂವೆ ಸೊಗದೆ	೨-೧೦೭
ತೊಂಡಿನ ತೊಟ್ಟಿರ್ ಪಾಪದ	೧೪-೬೨	ತಿಲಮಾಪ ಟಂಕಣಾವನಿ	೨-೭೪
ತಗರು ಚಾತುರ್ಜಾತಕ	೧೩-೧೪೩	ತಿಲಸಂಯುಕ್ತಮನಾಗಳೆ	೧೩-೧೧೮
ತಗರು ದಂತಿ ಪುನರ್ನವಂ	೧೦-೧೭	ತುಪ್ಪದೊಳಂ ಬೆರಸುವುದೆಸೆ	೧೩-೧೧೬
ತಜ್ಜಲಸೇಕದಿಂ	೪-೧೨	ತುಪ್ಪಮನೀಂಟುಪು	೨-೧೮೭
ತಡೆಯದೆ ತಕ್ರವಿಷ	೨-೧೪೧	ತುಣುವೆಯ ಕಾಯ್ಗುಮಂ	೧೪-೪೨
ತನು ತಾನಲ್ಲೆಂಬಾಧೆ	೪-೭೭	ತುಲಸಿ ಮರಮಿಟಿಲ	೧೩-೧೦೨
ತನುವಿಂ ದಷ್ಟನಜೀವಂ	೩-೪	ತುಲಸಿಯರಸದಿಂ	೧೩-೬೮
ತನುವಿಂದಾನನಮಲ್ಲಿಯುಂ	೬-೪	ತುಲಸೀಪಾರ ಪುನರ್ನವೋತ್ತರಣೆ	೯-೮
ತನ್ನಂ ಕಚ್ಚಿದುದಂ	೧೬-೨೩	ತುಷಮಾತ್ರಮೆಂಬ ರೆಲ್ಲಾ	೫-೨೬
ತನ್ನಂಗೆಂ ಬಿಗರಾಜನೆಂದು	೪-೬೧	ತುಳಸೀರಸ ಧಾತ್ರೀಘಳ	೨-೭೯
ತನ್ನಮನಿಂದುವೆಂದು	೪-೨೯	ತೂಗುವುದು ಮೂಜು	೫-೪೭
ತಪದೊಳ್ಳಿಂ ಮನಮೊಲ್ಲು	೧-೧೪	ತ್ಯೂದಸಂ ಕಾಷ್ಠಹಸ್ತಂ	೩-೫೫
ತಪ್ಪುವೊಡೆ ರಾಮಬಾಣಂ	೮-೬೩	ತೇಜೋನ್ನಮಃ ಪ್ರಮುಖಿ	೧೬-೯
ತರದಿಂದಿಂಗಳಮಗ್ನಿ	೨-೩೨೧	ತೈಲಗುಡಂಗಳೊಳೆಕ್ಕೆಯ	೧೩-೩೯
ತರಣಿಯ ಪೂರ್ಣಗಳುಮಂ	೧೬-೯೫	ತೊಡೆ ಕವೀರದ ಶಾಯೆಯ	೧೧-೮
ತರಣಿಯಮೂಲಂ	೨-೩೯	ತೊಡೆವುದು ಮಿಂಗಳ್	೧೩-೧೦೦
ತರಿಸುಗೆ ಪುಷ್ಕಾರ್ಕದೊಳಿತ್ತರಿ	೧೬-೪೭	ತೊಲಗಲ್ ವ್ಯಾಮೋಹಂ	೧-೨
ತರಿಸುವುದಿಂದ್ರವಾರುಣಿ	೮-೨೪	ತೊಳಸಿಯ ಕರಿ	೨-೧೦೦
ತರ್ಕದೊಳೆಂ ಫೃತದಿಂದಂ	೧೨-೩೪	ತೊಳಸಿಯ ರಸದೊಳ್	೧೬-೩೯
ತರ್ಕಮದೇವುದಿಲ್ಲ	೭-೨೩	ತೊಳೆವುದು ಕಡಲೆಯ	೧೫-೫೫
ತಲೆನವಿರುಂ ಜನೆಯೆಳ್ಳಂ	೧೩-೯೮	ತೊಣಿಗಣಿಗಲೆಗಳ	೧೬-೭೧
ತಲೆಯಂ ತೂಗುತ್ತೆ ಮೇಗಂ	೩-೬೦	ತೊಣಿಗಣಿಗಲೆ ನಾಯ್ವಿಲ	೧೬-೧೦೯
ತಲೆಯಿಂ ಚರಣಾಂಬರ	೧೧-೧೩	ತೊಣಿಗಿಂಗಳೊಪ್ಪಿ	೭-೮೫
ತಲ್ಲನೆಸಲೆಕೆ ಪಲ್ಲಿಯ	೧೩-೯೦	ತೊಣಿಮಲ್ಲಿಗೆ ಪುನ್ನಾಗಂ	೫-೯೪
ತಾಪಿಸುವ ದಷ್ಟದೊಳೆ	೧-೭೬	ತೊಣಿಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಸಮೂಲ	೫-೧೨೩

ತ್ರಿಕಟುಕಮುಂ ಬಜೆ	೧೦-೩೨
ತ್ರಿಕಟುಕಮುಂ ಸಮುದ್ರ	೭-೯೩
ತ್ರಿಕಟುಕ ದಾರ್ವಿ ಸುಗ್ಗಿ	೧೩-೯೪
ತ್ರಿಕಟುಕಮಂಗುರುಂ	೭-೯೪
ತ್ರಿಕಟುಕಮುಂ ಚಾತುರ್ಜಾತಕ	೧೨-೩೫
ತ್ರಿಭುವನ ಜನಮೋಹನಕರಿ	೪-೧೮

ದ

ದಂತಿಗದಕ್ಕುಂ ಪ್ರತಿಗರ	೨-೧೧೫
ದಂಶದಿನೋಸಗುಂ	೧೦-೨೩
ದಕ್ಷಿಣಾಭಾಗದ ತೇಲ	೧೧-೨೪
ದಧಿ ನವನೀತಂ ಮರಿಚಂ	೫-೫೬
ದಯೆಯಿಂ ಜೀವಂಗಳನೋವಿ	೧-೨೭
ದರಿಗಳ ಕೋಷ್ಠಾಗಾರದ	೧೩-೧೨೬
ದವನಂ ಕೇಸರ ನಾಗಕೇಸರ	೧೬-೩೭
ದಷ್ಟನನೀಕ್ಷಿಸಲ್ಯೆ ನಡೆವಾಗ	೩-೮೨
ದಷ್ಟಪುರುಷಂಗೆ	೩-೬
ದಷ್ಟವಿಪರಕ್ತಮೋಚನ	೫-೩
ದಷ್ಟಾವೇಶಂ ತಾನುಪದಿಷ್ಟ	೪-೩೮
ದಹನಾದ್ಯಂಗಳ ಮುಂದೆ	೪-೩೭
ದಳಮಂ ಶಿರೀಷಸಂಭವ	೫-೬೪
ದಾಗುಡಿ ಪಿಷ್ಟಲಿಯುಂ	೭-೩೯
ದಾಗುಡಿ ಮಡುವಾಗಲ್	೧೦-೪೯
ದಾಗುಡಿಯುಂ ಜಲದಿಂ	೭-೯೦
ದಾಗುಡಿಯುಂ ಬಜೆಯುಂ	೭-೩೦
ದಾಗುಡಿಯ ಕಾಗಿದೊಂಡೆಯ	೭-೨೪
ದಾಗುಡಿಯ ಬೇರ್ಗಳಂ	೭-೩೩
ದಾನ ಮಹಾಪೂಜೆ ಶುಭ	೧೪-೧೩
ದಾರಿದ್ರ್ಯಾಂಬುಧಿ ಶೋಷಣಂ	೧-೫೧
ದಿನಕರನೋಳಾಯಮಾಗಲ್	೩-೭೨
ದಿನಕರಭಕ್ತಂ ದಾಂಗುಡಿ	೫-೧೦೬
ದಿನಕರ ವಾರದೊಳಂ	೮-೪೧
ದೀಪದನಿಂದ್ರವಾರುಣಿಯ	೧೧-೪೭
ದೀಪದೆ ನಂಬಿರಲ್ಪಿಪಟ	೧೬-೧೪೪

ದೀಪದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಮದಮು	೨-೧೨೪
ದೀವಳಿಗೆಯ ಬಾವುದಿನಂ	೧೬-೧೬೮
ದುಷ್ಟತರಮನಿಸಿದ್ಧಿಯ	೧೫-೩೨
ದುಷ್ಟದುರಿತಾರಿಯುಂ	೧೪-೬೬
ದೂತಂ ಪೇಬ್ಬಕ್ಕರ ಸಂಘಾತ	೩-೭೫
ದೂತಂ ಪೇಬ್ಬಕ್ಕರಂಗಳ್	೩-೬೬
ದೂತಂ ಮಾರ್ತೆಯನಜಿಪಿ	೩-೬೨
ದೂತನ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಂ	೩-೫೨
ದೂತಿಕರಾಳಕಾಳಿ	೧-೭೩
ದೂರೋತ್ತಾರಿತವೈರಿಭೂಪ	೧-೩೪
ದೇವ ಜಿನೇಂದ್ರಭಾಷಿತ	೨-೨
ದೇವದಾಳಿ ಮಚೇಂದ್ರವಾರುಣಿ	೧೩-೧೩೫
ದೇವಾದಿದೇವನಂ	೨-೧
ದೇವೇಂದ್ರಸ್ತುತ್ಯ	೪-೫೮
ದೇಹದತಿಮೂರ್ಛೆ	೫-೩೦
ದೊರೆಕೊಳೆ ಚಕ್ರಾಂಕಿಯ	೭-೬೬
ದ್ವಿ ಚತುರ್ಥಂ ಷಷ್ಠ	೪-೭

ಧ

ಧರಣಿಜಲವೃಕ್ಷಿ	೩-೧೬
ಧರೆಯುಂಶಕದ ವಿಷಂಗಳ್	೩-೧೮
ಧರೆಯ ಜನೋಪಕಾರ	೧೬-೧೭೦
ಧರೆಯೊಡನೆ ವಾರಿ	೪-೪೮
ಧರೆಯೊಳ್ ಕುಕ್ಕುಟತನು	೧೦-೩೫
ಧರೆಯೊಳ್ ದರ್ವೀಕರೋಗ್ರ	೫-೨೭
ಧರೆಯೊಳ್ ಸಕಳ	೨-೧೯೫
ಧರೆಯೊಳಿದೊಂದು ಚಿತ್ರತರ	೫-೫೧
ಧರ್ಮಪರಗ್ ದಾಸಗುಣ	೧-೮೮
ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೆಂಬಿವ	೧-೬೨
ಧ್ಯಾನತಪೋರತ್ನ	೧-೨೦

ನ

ನಂಜತಿವಿಷಮಮದಕಟೆಂ	೯-೧೧
ನಂಜದತಿವಿಷಮಮಂದೇ	೭-೭೧
ನಂಜುಗ್ರಮೆಂದು ನೀಂ	೫-೧೧೬

ನಂಜು ತಗುಳ್ಳುದೆಂದೆನಿಸು
 ನಂಜೆ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ಗಡೆಂಬ
 ನಂದೆಯೊಳಂ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ
 ನಂದ್ಯಾವರ್ತದ ಪೂವಂ
 ನಿಂಬದ ಪೂರ್ವಮುಂ ಸೊಗದೆ
 ನಿಂಬಫಳಂ ಫನಂ
 ನಿಂಬಸುಪತ್ರದೊಳಂ
 ನಿಂಬೆಗೆ ಮತ್ತಿಯ
 ನಿಂಬೆಯ ಪುಳಿಯುಮನಮರಿ
 ನಿಂಬೆ ಸದಕಾರ ತಿಂತ್ರನೆ
 ನಗರೆಯಗೊಟ್ಟೆಯನರೆ
 ನಡುನೆತ್ತಿಯುದರ
 ನಡೆವೊಡೆ ನಿಲ್ಲೊಡೆ
 ನರಮೂತ್ರದಿಂದೆ
 ನರಮೂತ್ರದ ಸಸ್ಯಂ
 ನರಮೂತ್ರದೊಳಂ
 ನರಮೂತ್ರದೊಳುರಾಳದ
 ನರರಂ ಕೋಪದೆ
 ನರರೇತೋಮಲಮೂತ್ರಾಂತರ
 ನರಗರುಜತೆ ಭೇಷಜದಿಂ
 ನಟುವಂಜಿ ನೆಲಾವರೆ
 ನಟುವರ್ ಮಗ್ಗುರೆಯ
 ನವಣೆಯ ಪಿಟ್ಟನೊಳಂ
 ನವಿಲಕೊಟ್ಟು ಕರಂಜ
 ನವಿಲರವೊಳಿಸಿನ
 ನವಿಲುಂ ಚರಣಾಯುಧ
 ನವಿಲುಂ ಮುಂಗುರಿ
 ನಸುಗುನ್ನಿಯ ಕರಿಯಂ
 ನಸುಗುನ್ನಿಯ ಸೊಕ್ಕಿಂಗಂ
 ನಸ್ಯಂಗಳಿಂದೆ ತನುಸಾರಸ್ಯ
 ನಳನಳವ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಯ
 ನಾಗರ ತುಪ್ಪಕೀರೆ
 ನಾಗರ ಪುತ್ರಜೀವಿ

೨-೧೮
 ೧೬-೧೫೪
 ೩-೪೮
 ೧೩-೧೧೫
 ೧೩-೧೧
 ೧೧-೨೧
 ೧೧-೨೩
 ೨-೯೧
 ೧೫-೪೧
 ೧೬-೮೧
 ೧೬-೮೪
 ೩-೪೩
 ೩-೬೯
 ೬-೭
 ೭-೪೬
 ೬-೩೩
 ೭-೮
 ೧೨-೪
 ೧೫-೫೨
 ೧-೬೫
 ೨-೯೯
 ೫-೧೦೪
 ೨-೨೦೭
 ೧೦-೬೯
 ೧೧-೩೮
 ೧೧-೧೬
 ೧೬-೫೦
 ೧೩-೧೧೯
 ೨-೯೮
 ೭-೨
 ೧೫-೨೭
 ೭-೫
 ೧೩-೫೮

ನಾಗರಮಂ ಜಲದಿಂದಂ
 ನಾಗರಮಂ ದಧಿಯೊಳ್
 ನಾಗರಮಂ ಮಧುಕಮುಮಂ
 ನಾಗರಮಾಗಧಂ ಮರಿಚಮುಂ
 ನಾಗರಶಿವೆಯುಪ್ಪೆಂಬಿವ
 ನಾಗರ ಹಿಂಗುಮನರೆ
 ನಾಗರುಮಾರಿಯೆಂಬಿವ
 ನಾಗಾಕೃಷ್ಣಿಯುಮಂ
 ನಾಗೋಚ್ಚಾಟನಮುಂ
 ನಾನಾ ಜೀವವಿಷಂಗಳ
 ನಾನಾ ಮಂಡಲವಿಷಮಂ
 ನಾನಾಸ್ಯ ರೋಮಕೂಪದಿ
 ನಾರಂಗಕ್ಕೊಪ್ಪಸ
 ನಿತ್ತರಿಸಲೀಯದುಳ್ಳಿ
 ನಿಯತಮನಿಪ್ಪ
 ನಿರುತಂ ಕಾಕೋಟಗಂಗಂ
 ನಿರುಪಮಗುಣ ಪಾರ್ಶ್ವ
 ನಿರುಪಮಮಪ್ಪ ಕೊಗ್ಗಿ
 ನಿರುಪಮಪ್ಪ ಧಾತ್ರಿ
 ನಿಲೆ ದೂತಂ ಮುಂದೆ
 ನಿಲ್ಲದೆ ಮೊಲೆವಾಲಿಂ
 ನೀಡಿದೆ ತಲೆಯೊಳಂ
 ನೀರಂ ತ್ರಿವಾರಮಸೆವಿನ
 ನೀರಂ ನೆಯ್ಯಂ ಪೊಯ್ಪು
 ನೀರಸನತಿ ನಿರ್ಘೋನ
 ನೀರಸ ಸುಣ್ಣಕೆ
 ನೀರಿಂ ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆಯ
 ನೀರಿಂ ಚುಂಚಿನ ಬಿತ್ತಂ
 ನೀರಿಂದರೆದೀಂಟುಗೆ
 ನೀರಿಂದೆ ಬಿಳಿಯಗುಂಜಿಯ
 ನೀರಿಂ ನಸ್ಯಂಗಯಿ
 ನೀರಿಂ ಶುಂಠಿಯುಮಂ
 ನೀರುಮನಾಕಂಠಾಂತಂ

೧೧-೨೦
 ೨-೯೦
 ೨-೩೩
 ೯-೨೧
 ೨-೧೯೧
 ೨-೧೬೩
 ೫-೯೦
 ೧೬-೨
 ೧೬-೩
 ೧೪-೩
 ೧೦-೩೯
 ೧೦-೧೦
 ೨-೮೯
 ೨-೭೮
 ೧೬-೫
 ೩-೧೫
 ೪-೬೭
 ೧೩-೧೮
 ೧೦-೫೧
 ೩-೬೫
 ೧೩-೭೩
 ೧೪-೭೬
 ೧೧-೧೦
 ೨-೧೦೯
 ೧-೮೭
 ೨-೯೪
 ೮-೪೯
 ೧೬-೬೪
 ೧೬-೬೮
 ೨-೨೪
 ೭-೪೭
 ೨-೧೩೮
 ೨-೧೮೯

ನೀರೊಳ್ ಮಜುಗಿಸಿ ಕುಡು ೨-೧೬
 ನೀರೊಳ್ ಮಜುಗಿಸಿ ಕುಡು ೨-೧೫
 ನೀರೊಳ್ ಮಜುಗಿಸಿ ಕುಡು ೧೬-೬೭
 ನೀರೊಳಗಿಟ್ಟಾನೀರಿಂ ೧೬-೧೪೬
 ನೀರ್ಕಲಸಿರದೆ ವಂಧ್ಯಾ ೧೩-೧೨೫
 ನೀಲಿಮಾದಲಮಾಕ್ಷಿಕಂ ೬-೨೮
 ನೀಲಿಯ ಕನಕದಬೇರಂ ೧೩-೨೯
 ನೀಲಿಯ ಬೇರಂ ಪೂಸಲ್ ೧೬-೧೩೬
 ನೀಲಿ ಸುದೇವದಾಳಿ ೧೩-೧೫೦
 ನುಗ್ಗೆಯ ಬೇರ್ ಸಿತ ೧೬-೧೩೧
 ನುತಕುಷ್ಠ ಶುಭ್ರಗೋಪಿತ್ತ ೧೦-೨೩
 ನೃಪಶಾರ್ದೂಲ ಸಭಾಂತರಾಳ ೧೬-೧೭೧
 ನೆಗಟ್ಟಿ ವಿಷಕಂಟಕಮುಮಂ ೨-೨೦೯
 ನೆಗ್ಗಿಲಗತ್ತ ಮುಂದೆ? ೧೬-೫೬
 ನೆಗ್ಗಲ್ ತಗಚೆ ನಿದಿಗ್ಗಿತ್ತೆ ೧೬-೭೪
 ನೆಹು ಕುದಿಸಿ ಕಟ್ಟುಗಿಂ ೧೬-೭೨
 ನೆಲಗೋಣೆ ಪುಣೆಸೆ ೨-೨೧೧
 ನೆಲದಾಟ್ಟುಟುಕರೋಹಣೆ ೧೩-೮೦
 ನೆಲದಾಟು ಗಿಳಿಯಿಂದಂಗಂ ೧೬-೫೨
 ನೆಲದಾಳ್ ದಾಗುಡಿ ೫-೯೬
 ನೆಲದಾಟು ಮಧುವೆರಸಿರೆ ೧೩-೩೪
 ನೆಲನಿಂ ದೂತನಿನಾದ ೧-೭೫
 ನೆಲಬೇವು ಬೇವುಮುಸ್ತೆ ೫-೧೦೩
 ನೆಲಮಾವು ನೆಲದೊಟ್ಟಿ ೧೬-೫೯
 ನೆಲಸಲ್ಯಾ ಪಾಟಲಂ ೧೦-೨೯
 ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ಕಿಟುಕುಸಾಲೆ ೨-೧೦೮
 ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಯುಮಂ ೨-೮೬
 ನೆಲ್ಲಿ ಬೆಳುಹೂಲಿಗಳ ೭-೫೩
 ನೆಲ್ಲಿಯಬೀಜಂ ಗುಂಜಿಯು ೬-೧೭
 ನೆಲ್ಲಿಯ ಬೇರಂ ನೀರಿಂ ೧೨-೪೬
 ನೋಡಿರೆ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದೊಳಂ ೧೬-೩೧
 ನೋಡುವನೆಲ್ಲರೊಳಂ ೮-೫೫

ಪ

ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರದ ೪-೫
 ಪಂಚಮ ವೇಗದೊಳಂ ೫-೩೨
 ಪಂಡಿತ ಜೈನೋತ್ತಮ ೧-೨೮
 ಪಂಬಲಿಸದೆ ಪಲವಂ ೧೪-೩೧
 ಪಿಂಗದೆ ಕಡಲೆ ೨-೮೭
 ಪಿಂತುಸಿದ್ಧಂ ಸ್ವಾವರ ೩-೨
 ಪತ್ತಿರೆ ಪಲ್ಲ ವಿವರ್ಣತೆ ೩-೯೫
 ಪತ್ರಾಚ್ಚಾದನದಿಂದಂ ೩-೮
 ಪದ್ಯಂಗಳ ರಸಪುಷ್ಟಿ ೧-೫೫
 ಪನ್ನಗದಷ್ಟನಾದನೆನುತಂದು ೩-೬೩
 ಪನ್ನಿಭಾಸಿರಮಪ್ಪಿನಂ ೧೬-೩೯
 ಪರಪುರುಷಾರ್ಥಮಪ್ಪ ೧೬-೧೭೭
 ಪರಿಕಿಪ್ಪೊಡರ್ಥಚಂದ್ರನ ೧೦-೨೦
 ಪರಿಕಿಸಿ ನೀಂ ಮರ್ದುಗಳಂ ೮-೪೨
 ಪರಿಕಿಸಿ ನೋಡಿನೋಡಿ ೧೦-೭೭
 ಪರಿಕಿಸೆ ಕಾಸದಬಾಪ್ಪ ೧೫-೧೬
 ಪರಿಪೂರ್ಣೇಂದುಸಮಾನ ೪-೬೩
 ಪರಿಮರ್ದಿಸಿ ಕೈಪೆಯೆನಿಪ್ಪ ೧೩-೧೩೯
 ಪರಿಮರ್ದಿಸಿ ಪೂಸಲ್ ೮-೧೭
 ಪರಿವಿಡಿಯೊಳಂದ್ರವಪ್ಪಂ ೨-೪
 ಪರಿವೃತಮಾದ ವಾರ್ಧಿ ೧-೩೨
 ಪರಿಹರಿಕುಂ ಬೆಕ್ಕಿನ ೧೩-೫೦
 ಪರ್ಪಾಟಕದ ಕಷಾಯ ೨-೧೦೧
 ಪಣದಿಬ್ಬರಳನಿತಂ ೭-೨೧
 ಪಲತೆಜದ ಮರ್ದುಗಳೊಳೆಂ ೧೩-೫೬
 ಪಲವಂದದ ಮರ್ದುಗಳಂ ೧೧-೩೩
 ಪಲವೌಷಧಿ ಮಂತ್ರ ೨-೧೦
 ಪವನವೈಷಮಯುತಾಕ್ಷರ ೪-೫೫
 ಪಸಿಯದೆನಿಸಿದ ಪೊಸ ೮-೫೬
 ಪಸುವಿನಪಾಲೊಳ್ ೨-೧೭೮
 ಪಟನೀರಿಂದಂ ಮರ್ದಿಸಿ ೧೦-೬೮
 ಪಟವದನೆಯಮೂಲ ೧೦-೭೦

ಪಾಗಲಬೇರ್ ತ್ರಿಕಟುಕ	೭-೫೭
ಪಾಗಲು ಲೋಕೈ ಚಿಕ್ಕಣಿಕೆ	೭-೮೬
ಪಾತಾಳಗರುಡನಲವಂ	೬-೭
ಪಾತಾಳಗರುಡ ಪಿಪ್ಪಲಿ	೬-೩೦
ಪಾನಮದರ್ಕಂಜನ	೮-೩
ಪಾರದೆ ಪೆಜತಂ ತಾಳಕ	೧೦-೪೧
ಪಾರಿವದೇಚ್ಚಂ ಕುಸುಬೆಯು	೧೨-೩೯
ಪಾರೋಪದಾಕ್ಷಿ ತಾಳಕ	೫-೨೩
ಪಾಲಿಂದ ಪುತ್ರಜೀವಿಯು	೭-೭೨
ಪಾಲಿಂ ಮರ್ದಿಸಿ	೧೩-೨೩
ಪಾಲುಂ ನೇಱಿಲ ಪ್ಗಾಳ	೨-೮೧
ಪಾಲುಂ ಶರ್ಕರೆಯುಂ	೧೪-೨೯
ಪಾವಕನೊಳ್ಳೂದ	೧೪-೨೮
ಪಿಡಿಯಲೈ ದಪ್ಪದೇಹಿ	೧೦-೨೧
ಪಿತ್ತತವಾಗೆ ವಿಷಮದು	೫-೧೮
ಪಿತ್ತಶ್ಲೇಷ್ಠಮಿರ	೧೫-೪
ಪಿತ್ತೋದ್ರೇಕಂ ಪುಗುಲುಂ	೧೫-೫
ಪಿಪ್ಪಲಿ ಚಿತ್ರಕ ಶಿವೆ	೬-೫
ಪಿಪ್ಪಲಿ ತುತ್ಥಂ ಸೈಂಧವ	೬-೧೦
ಪಿಪ್ಪಲಿಮೂಲಂ ಪಾಟಲಿ	೮-೨೧
ಪಿಪ್ಪಲಿ ಶೃಂಗಿವೇರ	೫-೪೩
ಪಿರಿದುಂ ತಂಬುಲದಲೆ	೧೪-೭೪
ಪಿರಿದುಂ ನೀರಚ್ಚಿ	೧೪-೯
ಪಿರಿದು ಭವಂಗಳೋಳ್	೩-೧೦೨
ಪಿರಿದಾಷಧಗಳನುಪಿಯೆ	೧೩-೪೦
ಪಿರಿಯಾಚಲಪ್ಪಾಣಂ	೫-೧೦೮
ಪುಣುಗಿನ ಬೆಕ್ಕಗಿದೊಡೆ	೧೩-೫೫
ಪುಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತವರಂ	೧೦-೫೮
ಪುತ್ತಿನೊಳೆ ಬೆಳೆದ ತುಣುಚಿಯು	೧೧-೪೯
ಪುತ್ರಜೀವಿಯು ದಾಂಗುಡಿ	೬-೧೬
ಪುನ್ನಾಗಂ ನೀಲಿ	೭-೩೧
ಪುರುಜಿನಪತಿಮುಖ್ಯರ್	೫-೧೨೮
ಪುರುಜಿನವಚನಾಂಭೋರಾಶಿ	೨-೨೧೬

ಪುರುತೀರ್ಥಂಕರನಿಂದ	೧೦-೧
ಪುಳ್ಳಂಪುಣಿಸೆಯುಮಂ	೨-೩೬
ಪುಲುಮುಟ್ಟಲ್ ಹೆಮ್ಮಿಟ್ಟಿಲ	೧೬-೨೪
ಪೂತಾಂಗಂ ಬರೆ ಮಂತ್ರದಿಂ	೪-೩೫
ಪೂರಕಯೋಗದೊಳಿಕ್ಕಿದ	೧೬-೧೫
ಪೂರಕದಿಂದಂ ಬಾಬ್ಬಂ	೩-೭೪
ಪೂರಕಮಾಹ್ವಾನಕ್ಕಾ	೪-೧೫
ಪೂರ್ಣಹಿತಂ ತಚ್ಚೇತ	೧೬-೧೬೬
ಪೂಸುವುದು ಭಸಿತ	೨-೧೯೨
ಪೆಡತಲೆ ಕಣ್ಣೊಸಲ್	೩-೪೨
ಪೆಡತಲೆ ಕೀಲಿಸಿದಂತಿರೆ	೩-೯೬
ಪೆರ್ಗುರುಚೆಗಳ ಬೇರಂ	೧೪-೫೦
ಪೆಜರ ಕುಚೇಷ್ಟಿತಂ ಜ್ವರ	೧೪-೬೮
ಪೇಟಲಿವೇ ಲಕ್ಷಣ	೩-೨೬
ಪೇಟೈ ಮಂತ್ರಧ್ವನಿಯನೆ	೧೬-೧೧೯
ಪೊಕ್ಕಿರೆ ಕಣ್ಣೊಳ್ ನೊಜಜು	೧೩-೧೨೪
ಪೊಲ್ಲದುವೆನಿಸುವ	೧೩-೧೨೭
ಪೊಸತಪ್ಪ ಕೋಷ್ಠ	೨-೩೧
ಪೊಸತನಲಿಕ್ಕಿದ ಗೋಮಯು	೧೩-೫೩
ಪೊಸತನಿಪ ಸಿಂಧುವಾರದ	೧೨-೧೨
ಪೊಸ ಪೆಸುಕಟ್ಟುಮಂ	೨-೧೩೯
ಪೊಸವೆಸರ್ಗಟ್ಟೆಳನೀರ್	೨-೧೮೮
ಪೊಸಶುರಿ ಸೈಂಧವಂ	೨-೧೬೫
ಪೂವಾದಿ ಸ್ವಾಹಂತಂ	೧೬-೬
ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಂಗೀವುದು	೧೬-೧೬
ಪ್ರಸವಕ್ಕೆ ಪತ್ರ ಪತ್ರಕ್ಕೆವೆ	೧-೮೨
ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಂತಿಕರ್ಮಂ	೧೪-೧೪
ಪ್ರಸ್ತುತಮಿದುವೆ ವಿಷಪ್ಪಂ	೪-೬೮
ಪ್ರೇಷಿತೋಹವನೇನತಿ (ಶ್ಲೋಕ)	೧೬-(೮)
ಫ	
ಫಣಿಕೊಂಡ ತಾಣದೊಳಮಾಕ್ಷಣ	೮-೨೩
ಫಣೆ ಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟ	೮-೫೮
ಫಣದಪ್ಪನ ಪುಣ್ ಬಾತೊಡೆ	೧೬-೧೦೨

ಘಟವಿಷಮುಕ್ತನಾಗಿ ಸುಖಿಯಪ್ಪ	೪-೫೬
ಫಲಪ್ರಪ್ತಾಂಕಿತಹಸ್ತ	೩-೫೪
ಫಲಮಾಗದ ಮಡುವಾಗಲ	೭-೪೩

ಬ

ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲ್	೬-೨೫
ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲಂ	೭-೬೯
ಬಂಜೆ ಮಡುವಾಗಲುಂ	೧೬-೧೩೯
ಬಂಧವಿದೂರನಂ	೧-೧೩
ಬಿಂಕದೊಳೆಂ ಪಾವಿಂ	೧೬-೨೦
ಬಿಂಬಾಧರೆಯರ್ ಕೆಲಬರ್	೧೪-೪
ಬಗೆಗೊಂಡು ಕೆಲಂಬರ್	೫-೨೫
ಬಜೆ ಕಟುಕತ್ರಯಂ ವರಸಮುದ್ರ	೭-೧೫
ಬಜೆ ತುತ್ಥ ಟಂಕಣಾಖ್ಯಂ	೨-೨೦
ಬಜೆ ಮಂಜಿಷ್ಣುಖ್ಯೆ	೭-೩೪
ಬಜೆ ಮಡುವಾಗಲ್ಗಳ	೭-೧೧
ಬಜೆಯಜಮೋದಮಂ	೧೩-೬೬
ಬಜೆಯತಿಬಜೆಯಂ	೮-೨೦
ಬಜೆಯತಿಬಜೆಯೆರಡ	೧೩-೧೩೩
ಬಜೆಯಶ್ವಗಂಧಿ	೫-೮೪
ಬಜೆಯೆರಡುಂ ಪಿಪ್ಪಲಿ	೧೩-೧೫೧
ಬದರೋದ್ಯಚ್ಚಾಯೆಯಂ	೧೧-೫೧
ಬನ್ನಿಯುಮನಿಪ್ಪೆಯು	೭-೪೧
ಬನ್ನಿಯುಮೂಲಮಂ	೧೪-೬೪
ಬರಗಿನ ವಿಷ್ಣು	೨-೧೫೮
ಬರಿವಡಣೆಯ ಕೆಂಬಜುಹೆಯ	೧೩-೧೯
ಬರೆ ಕೃಷ್ಣಚತುರ್ದಶಿ	೧೬-೧೫೧
ಬರೆ ತತ್ತ್ವಿದ್ಧನಂಗಳಂ	೧೬-೧೪೯
ಬರೆದಿದ ತಾಮ್ರದ	೧೬-೨೮
ಬರೆದೋಂ ಕ್ರೋಂ ಪ್ರಾಂ	೧೬-೧೪
ಬರೆದೋಂ ಹ್ರಾಂ ಪ್ರೀಂ	೨೬-೧೩
ಬರೆವುದು ಕುಂಡಲೀಕರಣ	೧೬-೧೧
ಬಜುಮದಣೆ ತುಣುಚೆ	೬-೨೬
ಬಲಿದುದು ತದ್ವಿಷೂಚಿ	೬-೧೮

ಬಹ್ವಾಲಾಪದೊಳೆಂ	೧೩-೫೪
ಬಟಿಯಂ ನಿರ್ಮಳ	೪-೧೪
ಬಾದೇಂ ನಿಂಬೆಯಪ್ಪಳಿ	೬-೪೩
ಬಾದೇಂ ಪಿಟ್ಟಿಂಗಿ	೨-೧೩೨
ಬಾದೇಂ ಮಯೂರಶಿಖಿಯಂ	೧೩-೪೭
ಬಾಧಕವೇಗೇಕಂಠಂ	೧೦-೩
ಬಾಧಿಸೆ ಫಲವೆಂ	೧೬-೧೯
ಬಾಲಕರೋಳ್ ನಿರ್ಲಜ್ಜತೆ	೧-೩೮
ಬಾವುಜಿಗೆ ನೀಲಿ ಮುತ್ತದ	೧೬-೫೧
ಬಾವುಜಿಗೆಯ ಬಿತ್ತಂ	೫-೩೮
ಬಾಷ್ಪಂಗಳೆಂಬನಿತ್ತಣ	೧-೭೦
ಬಾಳಮದಕ್ಕುಂ ಬಜೆಗಂ	೨-೭೦
ಬಾಟಿಯಪ್ಪಣ್ಣೇಟಿಲ	೨-೪೬
ಬಿಡುಲವಣಂ ಸುವರ್ಣಲ	೯-೧೨
ಬಿಲ್ಲುರಿಗಂ ಕೊಂಡೊಡೆ	೧೦-೬೨
ಬಿಸಿನೀರೋಳ್ ಕಡೆದಳೆ	೨-೬೯
ಬಿಸಿನೀರೋಳಣಿಲೆ	೨-೬೦
ಬಿಳಿದೆನಿಸಿರ್ಪ ಮಂಡಲದ	೧೦-೧೨
ಬಿಳಿಯ ಕನ್ನಿಕುಮಾರಿಯಂ	೧೬-೧೬೯
ಬಿಳಿಯ ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯ	೫-೮೨
ಬಿಳಿಯ ಪುನರ್ನವಿ ಮೇಣಸಿಂ	೨-೧೭೩
ಬಿಳಿಯುಗುನಿಯ ಬೇರಂ	೧೬-೧೬೪
ಬುಧನೋಳ್ ಕಾರ್ಕೋಟಕ	೩-೩೪
ಬೆಚ್ಚನೆ ಮಾಪ್ಪುದೊಪ್ಪುವ	೧೦-೫೭
ಬೆಚ್ಚಿರೆ ದಾಗುಡಿ	೧೩- ೧೨೩
ಬೆರಸಂತಲೆ ಕಟುತ್ರಿಕಂ	೬-೪೧
ಬೆರಸದಜೋಳ್ ಜೇಪಾಳದ	೧೦-೪೩
ಬೆರಸರ್ಕಂ ದೇವದಾರು	೯-೭
ಬೆರಸಿದ್ರಮಾರುಣಿಯೊಳೊಂದಿರೆ	೬-೧೪
ಬೆರಸಿದೊಡೆ ನುಗ್ಗಿ	೨-೧೧೮
ಬೆರಸಿ ಫಲತ್ರಯಂಗಳ	೧೩-೫೨
ಬೆರಸಿ ಬೆಳುಗಾರ	೨-೧೭೬
ಬೆರಸಿರಲುಶೀರ	೫-೯

ಬೆರಸಿರೆ ಗಾಂಧಾರಿ	೬-೨೯
ಬೆರಸಿರೆ ನರಮೂತ್ರದೊಳಂ	೧೩-೬೯
ಬೆರಸಿರೆ ಪುತ್ರಜೀವಿ	೧೩-೬೫
ಬೆರಸಿರೆ ಪುಳ್ಳಂಬುಣಸೆಯು	೧೦-೪೬
ಬೆರಸುಗೆ ಜಂಬೀರದ	೧೪-೨೨
ಬೆರಸುಗೆ ಪುತ್ರಜೀವಿ	೨-೧೨೬
ಬೆರಸುವುದು ಪುತ್ರಜೀವಿಯ	೧೪-೩೦
ಬೆರಸೆಲವದ ಹಗಿನೆಲ	೫-೮೮
ಬೆಲ್ಲದೊಡಗೂಡಿ	೮-೧೧
ಬೆಲ್ಲದೊಡಗೂಡಿ	೮-೧೪
ಬೆಲ್ಲದೊಳೆಕ್ಕೆಯಪಾಲಂ	೧೩-೩೧
ಬೆಳದಿರಲಾಚ ಕಕ್ಕೆ	೫-೮೯
ಬೆಳುಹೂಲಿಯಬೇರಂ	೮-೧೨
ಬೆಳೆದು ನಳನಳಿಸುತಿಪಾಳ	೧೩-೧೪೮
ಬೆಟನೆರಡರ	೮-೩೮
ಬೆಟಲೆರಡರ ಬೇರಂ	೧೩-೧೪೭
ಬೆಟಲೆಸೆವೆಕ್ಕೆ ಲೊಕ್ಕಿ	೧೦-೪೫
ಬೇಗದೊಳಂ ಶೋಧಿಸುವುದು	೧೦-೨೫
ಬೇವಿನ ಬನ್ನಿಯ	೧೩-೧೨೯
ಬೇವಿನೆಲೆ ಬಿಳಿಯಗಣೆಜಿಲು	೨-೭೬
ಬೇಸಟದಾ ಕ್ಷಿಪಾದಿ ಪರಮಂತ್ರ	೩-೯೦
ಬೇಳಾಗದೆ ಜಿಹ್ವಾಪಂ	೧೩-೪೧
ಬೇಳೆಯ ಪತ್ರಂಗಳೊಳಂ	೧೦-೭೪

ಭ

ಭಂಡೆಯರಂ ಖಂಡ	೪೧-೬೩
ಭಯಮಂ ಮನಃಪ್ರ	೧-೧೫
ಭರಣಿಯೊಳಾಶ್ವೇಷ	೩-೪೬
ಭರದಿಂದಮಿಂದ್ರವಾರುಣಿ	೧೨-೨೨
ಭರದಿಂದ ಕೈಪಸೋರೆಯೊಳ್	೧೨-೪೪
ಭಲ್ಲಾತಕ ತರುಮೂಲಂ	೧೩-೮೩
ಭವಮಾ ಸರಟೀ ಗರ್ಭೋದ್ಭವ	೧೦-೩೩
ಭಸಿತದೊಡನಾಲಿಕಲ್ಲೀ	೨-೭೩
ಭಾಗಮಿದಿಂತುಟೆನ್ನದುವುಮಂ	೧-೮೩

ಭಾವಿಪುದಜಪಿತ್ತದೊಳಂ	೮-೫೩
ಭಾವಿಪುದನಿಂದ್ಯಮೆನಿಸಿದ	೧೪-೧೨
ಭಾವಿಸಲರಿದದಜಿರವಂ	೧-೩೫
ಭಾವಿಸಿ ಮೋನದಿಂದೆ	೧೬-೮೩
ಭಾವಿಸೆ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಕೃತ	೧೦-೧೯
ಭಾವಿಸೆ ಶೋಭೆಯಬಾಷ್ಟಂ	೧೫-೪೯
ಭಿನ್ನ ಗುಣಪ್ರದಮಿಂತಿಪು	೫-೧೨೨
ಭುಜಗಂ ಕೊಂಡೊಡೆ	೭-೭೦
ಭುಜಗಂ ಕೊಂಡೊಡೆ	೭-೭೬
ಭೂತಳವಸ್ತಾದ್ರಂಗಳ್	೫-೧೦
ಭೂನುತಮಪ್ಪ ಬಂಜೆ ಮಡು	೧೩-೧೧೩
ಭೂಭುವನಾಗ್ರದೊಳ್	೪-೬೯
ಭೂಮಿಜನೋಳ್ ತಕ್ಷಕ	೩-೩೩
ಭೂಮಿನುತಮಪ್ಪ ಮುಗುಳೀ	೭-೬೫
ಭೂಮಿಹಿತಂ ಸ್ತಂಭನ	೪-೪೦
ಭೂಲೋಕದೊಳೊಂದೊಪಧಿ	೫-೮೩
ಭೇದ್ಯಾಭೇದ್ಯಮನಜಿಯದೆ	೩-೯೯
ಭೇರುಂಡಾಪ್ಪಿ ವಿಷಪ್ಪೆ	೪-೪೫
ಭೋಜ್ಯಮೆನಿಪುಗುಳುಶುಂಠಿಯ	೭-೭೭
ಭೋರನೆ ನೇಜಿಲ	೨-೪೫
ಭೋರೆಂದು ಬಂದು	೮-೪೮
ಭೌಮದಿನದಲ್ಲಿ ನಯದಿಂ	೧೪-೫೨
ಭ್ರಾಂತಿಲ್ಲದೆ ಕುರುಟೆಗೆಯೆಲೆ	೧೫-೧೮
ಭ್ರಮಣೆಯ ಬಾಷ್ಟಕ್ಕೆ	೧೫-೨೮
ಭ್ರಮೆಯೆಂಬ ಪೆಸರ ಬಾಷ್ಟಂ	೧೫-೨೬

ಮ

ಮಂಗವಿಭುರಚಿತಮಿಂತಿದು	೪-೩೧
ಮಂಗಳ ದೇವತಾ	೧-೯
ಮಂಗುರ(ಉ)ವಳ್ಳಿಯವಿಷಮಂ	೨-೧೨೩
ಮಂಡಲಮಾರಿಯುಮಂ	೧೨-೭೩
ಮಂಡಲಮಾರಿ ಸುವಾರುಣಿ	೧೦-೭೨
ಮಂಡಿತಗುಣಮೆನಿಸಿದ	೧೩-೯೭
ಮಂದನೊಳೆ ಶಂಖಪಾಳಂ	೩-೩೧

ಮಂದಮತಿಯಾಗಿ ಬೀಚ್ಚು	೧೦-೩೧	ಮನುಜರ್ಗೇ ಗೇರಪ್ಪಣ್ಣ್	೨-೧೦೬
ಮಂದಾರ ಸಿಂಧುವಾರಂ	೧೩-೬೦	ಮರಗಜುಕೆಯ ಬಳ್ಳಿಯ	೧೬-೫೮
ಮುಂಡಿಯ ಪಂಚಾಂಗಮುಮುಂ	೧೨-೪೮	ಮರನಂ ಗಾಳಿಯ ಧಾಳಿಯಂ	೧-೬೩
ಮುಂ ಪೇಚ್ಚಿಂತೀ ಮಂತ್ರ	೧೬-೪೦	ಮರವಜುಹೆ ಕಡವು	೧೨-೨೮
ಮುಂ ಪೇಚ್ಚಿ ಪಾನಾದಿ	೮-೨	ಮರಿಚಂ ಕುಂಬಳದಲೆ	೨-೧೫೯
ಮಗ್ಗಣಿಯ ಪಣ್ಣ	೧೬-೧೧೦	ಮರಿಚಂ ದಾಗುಡಿಯೆಂಬಿವ	೧೩-೪೮
ಮಡಗಿರಿಸಿ ಸರ್ಪದಪ್ಪ	೯-೧೬	ಮರಿಚಂ ದೊಗ್ಗಲೆ ಮಾಲತೀ	೧೩-೮
ಮಡುವಾಗಲ್ ಗಣಜಲೆ	೧೪-೨೩	ಮರಿಚಂ ನಾಗರಮುಂ	೬-೩೯
ಮಡುವಾಗಲ್ ತ್ರಿಕಟುಕಮಂ	೧೦-೪೪	ಮರಿಚಂ ಪಿಪ್ಪಲಿ	೧೦-೭೬
ಮಡುವಾಗಲ್ ತ್ವಚ	೫-೧೦೧	ಮರಿಚಂ ಬಜೆ ಪತ್ರಕ	೭-೧೮
ಮಡುವಾಗಲ್ ನೀಲಿಪಾತಾಳ	೮-೩೭	ಮರಿಚಂ ಬೊಪ್ಪಲಿ	೧೬-೧೧೧
ಮಡುವಾಗಲ್ ಮಾದಲ	೫-೧೧೫	ಮರಿಚಂ ಮಡುವಾಗಲ್	೧೦-೫೦
ಮಡುವಾಗಲ ಬೇರಿನೊಳರೆ	೧೪-೩೯	ಮರಿಚಂ ಮಾಕ್ಷಿಕ ಕೂಷ್ಮಾಂಡ	೨-೧೪೨
ಮಣೆಯುಂ ಮಂತ್ರಂ ಮದುರ್ಂ	೪-೨	ಮರಿಚಂ ಮಾಗಧಿಯಿದ್ದ	೭-೧೯
ಮಣೆ ಸಮದಾಗಿರೆ	೧೧-೬	ಮರಿಚ ಶಿಖಿಶುಂಠಿ	೨-೧೩೩
ಮತ್ತಂ ಕಾಂಜಿಕ	೫-೯೫	ಮರಿಚಂ ಸುಣ್ಣಮಿವೆರಡು	೨-೨೦೫
ಮತ್ತಂ ಹ್ರಾಂ ವಂ ಕ್ಷಂ	೩-೮೮	ಮರಿಚಂ ಸೈಂಧವಮೆಂಬೀ	೧೬-೧೫೩
ಮತ್ತರ್ಧಚಂದ್ರಮುದ್ರೆ	೪-೫೦	ಮರಿಚ ತವಕ್ಷೀರಮನಿಂತರೆ	೧೩-೭೦
ಮತ್ತನಿಸದತ್ತನಾಲಗೆ	೧೬-೧೪೦	ಮರಿಚಮನುಳ್ಳಿಯ	೭-೪೪
ಮದನಫಲ ಮೂತ್ರಯುತ	೭-೬೭	ಮರಿಚಮುಮಂ ಜೇಪಾಳ	೮-೫೧
ಮದನಫಲ ಲೋಧ್ರ	೨-೧೩	ಮರಿಚಮುಮಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯುಂ	೧೧-೩೫
ಮದನಫಲ ಲೋಧ್ರ	೨-೧೯೮	ಮರಿಚಮೆರಡರಿಸಿನಂ	೧೨-೨೭
ಮದನಶರಂಗಗಳಂತೆಸೆವ	೧-೪೧	ಮರಿಚಯುತಂ ಗುರುಗುಂಜಿ	೭-೧೩
ಮದ ಮದನಾಂಗಗೋಷ್ಠಿ	೧-೧೮	ಮರಿಚ ವೆಚಾ ಲವಣಂಗಳ್	೭-೨೯
ಮದಮುಖಮಾಗಿ ಕಂಜಮದು	೧-೭	ಮರಿಚ ಸುತಕ್ರಂಗಳ್	೨-೧೨೭
ಮಧುಕದ ಕಷಾಯತೋಯಂ	೨-೮೨	ಮರಿಚಾವೃತಲತೆ ಘನರವ	೫-೧೧೩
ಮಧು ರುಜೆ ಮದನಸಮಾಗಧ	೧೦-೧೪	ಮರುದಗ್ನಿ ಜಲಧರಾಂಬರ	೪-೪೩
ಮಧುವಿಂ ಮುಸಲೀಕಂದಂ	೨-೨೧	ಮರ್ಕಟನ ಕೆಯ್ಯಸುಂಕಂ	೧೧-೩೭
ಮಧುವುಂ ಗೋಷ್ಠತಮುಂ	೨-೧೪೪	ಮರಗಜುಕೆ ಮೂಕೋಷಿತಿ	೮-೧೬
ಮನದುದ್ದೇಗಂ ದೃಗ್ಗಂತ	೧೪-೭	ಮಜುಗಿಸಿ ಪದಾವತೇಷ	೧೪-೩೨
ಮನಮೆಂಬೊಂದು	೧-೩	ಮಲಯರುಹಂ ನಿಂಬದಳಂ	೨-೧೮೫
ಮನುಜರ ಕೃತ್ರಿಮದಿಂದಂ	೧೪-೬೭	ಮಲಯರುಹ ನಿಂಬಬೀಜಂ	೧೩-೫೧
ಮನುಜರ ರದನಮುಮಂ	೧೩-೨೨	ಮಹದಾಪತ್ಯಡೆ	೩-೮೩

ಮಳೆಯರುಹ ನಾಗಕೇಸರ	೨-೧೪೭
ಮಳೆಯರುಹ ರಸಾಂಜನ	೮-೪೬
ಮಾಗಧ ಮಯೂರಶಿಖಿ	೬-೩೧
ಮಾಗಧಮೊಂದಲ್ಲದೊಡಾ	೬-೩೨
ಮಾಡುವುದು ಬಟ್ಟೆಕ್ಕದಜಿಂ	೧೦-೪೭
ಮಾಣಿಕ್ಯನಂದಿಮುನಿಪದ	೧-೨೪
ಮಾತೇನಂಬಿಲದಿಂದ	೧೬-೧೩೨
ಮಾತೇನ ಸ್ಯಮೂತ್ರದಿಂದ	೬-೩೮
ಮಾತೇನ ಪಟ್ಟಿಯತೊಳೆವೋಲ್	೧೫-೩೪
ಮಾದುಂ ಪೋಗದೆ ತದ್ವಿಷಂ	೧೬-೧೦೧
ಮಾರುತನುಶದ ವಿಷ	೩-೧೯
ಮಾಳತಿ ದೇವದಾರಮರ್ದುವಳ್ಳಿ	೧೬-೧೫೬
ಮಿಕ್ಕಾ ವಿಷವೈದ್ಯದೊಳಂ	೭-೭೫
ಮಿಟಮಿಟನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರದೆ	೧೫-೫೭
ಮಿಸುಗುತ್ತಿರ್ಪರಸಂ	೭-೪
ಮಿಸುಗುವ ಸೈಂಧವ	೧೧-೨೯
ಮಿಸುಪ ಸುರ್ವಣಪ್ರಾಕಾರ	೪-೮
ಮುಂಗುರುವಳ್ಳಿಯ	೨-೧೨೩
ಮುಚ್ಚಿಯ ಬಾಷ್ಪಕ್ಕಾಳಿ	೧೫-೨೦
ಮುದದಿಂ ಕ್ರಮದಿಂ	೪-೬
ಮುದದಿಂದ ಬಚೆಯೆರಡುಂ	೧೨-೪೫
ಮುದದಿಂದ ನೆಲಾವರೆಯಂ	೫-೧೨೭
ಮುನಿಮತವಿದಾವು	೧೪-೧೫
ಮುರಿಕೆಯಕಾಯ್ ಮಡುವಾಗಲ್	೧೩-೭೧
ಮುಜಿಕಾಯಿ ನುಗ್ಗಿನಖಿ	೧೬-೭೬
ಮುಶಲೀಕಂದಂ	೫-೪೦
ಮೂಕಾಂಧರಂದದಿಂ	೫-೨೦
ಮೂಕೊಳತಿಯ ರಸಮೊಂದಂ	೧೪-೫೪
ಮೂತ್ರಂ ಜಂಭೀರಂ ಕರಿ	೧೫-೪೫
ಮೂಳುಂ ಪತ್ರರಮಪ್ಪಿನಂ	೬-೧೧
ಮೂಲಫಲಪತ್ರಸಂಭವ	೨-೧೯
ವೃದ್ಧತರಸೂಕ್ತಿಯಿಂದೆ	೧-೫೪
ವೃದ್ಧಮಧುರವಾಕ್ಯ	೩-೬೧

ಮೆಣಸಿಂದುದಯಿಸಿದ	೨-೭೧
ಮೆಣಸಿಗೆ ಕೃಷ್ಣನೀಲಿ	೧೬-೧೦೪
ಮೆಣಸಿನೊಳಂ ಬೆರಸೊಪ್ಪವ	೧೩-೮೮
ಮೆಣಸುಂ ಹೊಮ್ಮುಗುಳಂ	೧೩-೧೧೪
ಮೆಲುಪುದು ಹುಳ್ಳಿಯವಿಲಸ	೧೪-೫೭
ಮೆಲ್ಲದರಂತೆ ಬಂದು ಕರೆಯಲ್	೧೪-೬೦
ಮೆಟಿಪುರುವಳ್ಳಿ	೭-೮೯
ಮೇಳಸದಿಪ್ಪತ್ತೊಂದೇ	೧೦-೧೨
ಮೇಳಿಸಿ ಕಂಬಳಿಯೆಳೆಯಂ	೧೬-೧೨೬
ಮೊಕ್ಕಳಮೆನೆ ನವಿಲಿನ	೧೬-೯೪
ಮೊಗಮಂ ಮುಟ್ಟಲೆ ವಿಪ್ರನೆಗೆ	೩-೬೪
ಮೊದಲೊಳ್ ಮಾಬ್ಬುದು	೫-೩೧
ಮೊಲಕಿವಿ ಕಲ್ಲಾರು	೮-೪೫
ಮೊಲಗಿವಿಗನಗೆಡ್ಡೆಯುಮಂ	೧೩-೭೮
ಮೊಲಗಿವಿಗನಜದುಗ್ಧ	೧೩-೮೨
ಮೊಸರಂ ಜೇನೆಯ್ಯಂ	೧೪-೭೦
ಮೊಸರರಸದಿಂದೆ	೨-೧೮೬
ಮೊಸರ್ವರಸುಂಡೋಗರದ	೨-೧೨೯
ಯ	
ಯಮಘಂಟಮರ್ಧಯಾಮಂ	೩-೫೧
ಯುಕ್ತ ಕಪಿತ್ಥದ	೧೨-೩೦
ಯುಕ್ತಮೆನೆ ಹಸ್ತಮಂ	೧೪-೨೫
ಯೋಗದೊಳೇನೆಲ್ಲೊಳಂ	೧೩-೪೫
ಯೋಜಿಸಿ ವಿಜಾರಂಗಳ	೧೩-೧೦೩
ರ	
ರಕ್ತಕರವೀರಮೂಲಂ	೧೬-೨೨
ರಕ್ತದ ಬಾಷ್ಪಕ್ಕಂ	೧೫-೨೨
ರಕ್ತಿಸು ರಕ್ತಿಸು ಎಂದು	೧೩-೪೩
ರಕ್ತಿಯನಾಗಿಸಿ ಶುಭದಿನ	೧೬-೧೪೮
ರಜತಾದ್ರಿಯಂತೆ ಭಾವಿಸಿ	೪-೩೦
ರಜನಿ ಸುದಾರ್ವಿ ಬಾವುಜಿಗೆ	೧೩-೧೪
ರಜನೀವೈಷಯತಂ	೭-೫೫
ರವಿಯೊಪ್ಪುವ ಪಣ್ಣಲೆ	೮-೩೬

ರವಿವಾರದೊಳಂ ಲುಂಗದ	೧೧-೪೩
ರವಿವಾರ ಹಸ್ತಪಂಚಮಿ	೩-೪೯
ರಸಗಂಧಕ ಮಾಕ್ಷಿಕ	೬-೬
ರಸಪ್ರಸಂಗಂಧಕಂ	೫-೩೭
ರಸಮಂ ಪೆರ್ಬಲಿಯಂ	೮-೬೧
ರಸಮರುತಾಳದ	೬-೧೨
ರಸಹಾಕ್ಷರಮಂತ್ರ	೩-೮೭
ರಸಿಗಳೊಳಗಾರ್ಗಂ	೧೫-೭
ರಾಗದೊಳಂ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದ	೧೬-೪೮
ರಾಗದೊಳಂ ಬೆರಸುಗೆ	೧೪-೫೯
ರಾಜಿಪ ಸಮುದ್ರಪಲಮಂ	೧೩-೧೨೩
ರಾಜಿಪೆರೊಳುಸರಿಕೆಯ	೧೬-೬೦
ರಾಜಿಸುವ ಕುಂಬಳಗಳ	೧೫-೧೫
ರಾಸಭ ಗೋಮಹಿಷಜ	೬-೪೦
ರಿಪುರ್ವಗಂಗಳಿನಾವಿರಕ್ತ	೧೪-೨
ರುಚಿರಮಣಿಸಿನದ್ದ	೧೩-೧೫೫
ರುಚಿಯಡೆಸಿತ್ತು ರಾಜಭಯಮುಂ	೩-೮೫
ರೇವತಿಯುಂಭರೆ ಸಿರಿಸದ	೧೬-೧೩೩
ಉ	
ಲಜ್ಜರಿಕೆಯ ಬೇರಂ	೧೬-೩೨
ಲವಣಸಮೇತಂ ಜಲದಿಂ	೧೨-೧೭
ಲಶುನಂ ನಾಗರಹಿಂಗು	೨-೧೫೫
ಲಾಲೆ ಬಹುದಂಶಮುಂ	೫-೧೧
ಲೋಕ್ಕಿಗೆ ತಕ್ಕಂ ವಿಶ್ವಂ	೨-೧೧೪
ಲೋಕ್ಕಿಯ ಬಂದಣೆಗೆಯುಮಂ	೨-೨೦೬
ಲೋಕಖ್ಯಾತಂ ನಿರುಪಮ	೧೬-೧೨೧
ವ	
ವಂಚಿಸಲೆಂ ಹೊಮ್ಮುಗುಳಿನ	೭-೪೫
ವಂಧ್ಯಾ ಕರ್ಕೋಟಿಕೆ	೭-೯೧
ವಾಂತಿ ಶಿರೋರೋಗ	೧೪-೮
ವಿಂಧ್ಯದೊಳೊಪ್ಪರೆ ಬೆಳೆದಾ	೧೨-೮
ವಜ್ರಾಸ್ತ್ರ ಮೇಷಮುಖ	೧೦-೪
ವದನಂ ನೀಲೋತ್ಪಲಾಭಂ	೪-೨೭

ವದನದ ದುರ್ಗಂಧಂ	೫-೧೩
ವನಹಿಪ್ಪಲೆ ಗುಣಂ	೭-೩೭
ವಮನಪ್ರಪ್ತ	೧೪-೨೬
ವಮನದ ಬಾಷ್ಪಕ್ಕಂ	೧೫-೧೮
ವಮನೋಪಮಾಸಮಂ	೨-೧೨
ವಮನೋಪಮಾಸಮೇ	೨-೩೦
ವರಕೋಷ್ಯ ರಾಮರಂಗಳ	೨-೧೫೬
ವರ ತಿಗುಡೆಗೂಡಿ ಕೊತ್ತುಬರಿ	೨-೨೫
ವರಪದಕ್ಷೇಸರಂ	೬-೨೩
ವರಪದಾಕ್ಷರದಿಂದೆ	೧-೪೨
ವರ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದ	೧೧-೧೯
ವರ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕದ ದಿವಸಂ	೧೬-೧೬೫
ವರ ಮಂಜುಷ್ಠಿಗೆ ದೇವದಾರು	೯-೬
ವರಮನುಮುನಿಗಳ್	೧೨-೫೩
ವರಮಿಂದ್ರವಾರುಣಿಯ	೧೬-೧೧೩
ವರಮಿಟುಣೆ ಸುಗಂಧಿ	೧೦-೬೩
ವರಮೆನಿಸಿದ ದೇವದಾಳಿ	೧೦-೪೦
ವರಮೆನಿಸಿದಿವೆಯಾಬಲು	೫-೧೦೦
ವರಮೇಘನಾದಿ ಕೊತ್ತುಬರಿ	೫-೧೦೭
ವರಮೇಘಕುಂಠಿ	೨-೧೫೩
ವರವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದೊಳ್	೧೩-೧೫೪
ವರಸೊಗದೆ ಸಿತಂ ಮೇಣ್	೨-೧೦೩
ವರ್ಣಾನ್ನಮಿಶ್ರಿತಂ	೨-೧೩೪
ವಶಮಲ್ಲಂ ವಿಷಮ	೭-೮೪
ವಸುಧೆಯೊಳಂ ವಿಷಮಂ	೩-೭
ವಸ್ತುಕೆ ತೆಗೆದು ನಾನಾ	೧೦-೭೮
ವಟೆಗಳೆಂ ಮಾಬ್ಬಿದು	೬-೨೪
ವಾತಿಕಮೆನಿಸಿದ ಬಾಷ್ಪದ	೧೫-೯
ವಾದಿಚಮತ್ಕೃತಿ ಸತ್ಯಕೃತಿ	೧-೬೦
ವಾಮಕರಾಂಗುಷ್ಠದಿ	೪-೪
ವಾರಿಧಿಘಟಮುಂ	೬-೧೫
ವಾಳುಕಮಂ ಸರ್ವಪದೊಡ	೧೬-೮೨
ವಿಕಸಿತ ಕಮಳನಿವಾಸೆಯ	೪-೨೩

ವಿದಳಾನ್ವ ಸರ್ವಶಾಕಂ	೨-೧೩೫	ವೈಷಂ ಸಪ್ತಾಕ್ಷಿ ನಿರ್ಗುಂಡಿ	೬-೨೭
ವಿದ್ಯಾದೇವತೆಯಿದೆ	೪-೧೭	ವ್ರಣಮೋಸಗುಣಂ ಮಹಾಜ್ವರ	೧೦-೧೩
ವಿಧಿಯಿಂದಂಗುರಮಂ	೧೩-೧೦೬	ಶ	
ವಿನಯನಿಧಾನಸಾರ್ಯಜನ	೧-೮೪	ಶಂಕಿಸದೆ ಕುಡುವುದೊಪ್ಪದೊಳಂ	೧೪-೪೧
ವಿನುತಂ ಗ್ರಹತತಿಗುಚ್ಚುಟನ	೪-೭೪	ಶಂಖಾಖ್ಯ ತುಂಡದಂತುರ	೧೦-೩೬
ವಿನುತ ಕಳಾಗಮಜ್ಜ	೧-೫೩	ಶುಂಭದ್ಗುಣನೆನಿಸಿದ	೪-೫೯
ವಿನುತ ಕುಬೇರಾಕ್ಷಿಯ	೧೪-೪೩	ಶೆಂಬೆಯಲೆ ಲಶುನ	೭-೩೫
ವಿನುತ ರಸಾಂಜನಮುಂ	೧೨-೩೩	ಶಕಟಂ ಶಕಟಾಕೃತಿಯಿಂ	೧೦-೨೭
ವಿನುತಂ ರಸಾಂಜನಂ ಮೇಘ	೧೨-೩೨	ಶನಿ ರೋಹಿಣಿ ಯೇಕಾದಶಿ	೩-೫೦
ವಿನುತಮಲಾಬುವಿನೊಪ್ಪುವ	೧೨-೨೦	ಶಮರಹಿತರ್ ಖಳರಿಕ್ಕಲ್	೧೪-೭೨
ವಿಮಳಮೆ ಪಿಂಧ್ರವಾರುಣಿ	೧೦-೫೯	ಶರಪುಂಬಿಯ ಬೇರಂ	೨-೨೦೮
ವಿಲಸಚ್ಚಂದನ ರಕ್ತಚಂದನ	೧೪-೬೯	ಶರಪುಂಬಿಯ ಬೇರೊಂದಂ	೧೨-೧೫
ವಿಲಸತ್ಯುಮಾರಿಯೊಪ್ಪುವ	೧೩-೪೪	ಶರಪುಂಬಿಯಿಂದ್ರವಾರುಣಿ	೫-೬೩
ವಿಲಸತ್ಯೂವ ಪುರಸ್ಸರ	೧೬-೧೨	ಶರಭೂಮಿವಚ್ಚಿ	೪-೪೧
ವಿಲಸತ್ಯಾಮುದ್ರಮನಿಪ್ಪ	೧೩-೮೬	ಶಲ್ಯವೆಸರಾದ ಬಾಪ್ಪ	೧೫-೨೯
ವಿಲಸರ್ಡ್ ಜ್ಞಾನದೃಗಾದಿ	೪-೭೬	ಶಶಿಯಂ ಭಾನುಕೃಶಾನುವಂ	೩-೯೮
ವಿಲಸದ್ಯೋಗಪ್ರಯೋಗಾ	೧-೫	ಶಶಿವಾರದಂದು ವಾಸುಗಿ	೩-೩೨
ವಿಲಸನ್ನಾಗರಮುಂ	೧೦-೨೮	ಶಸ್ತಮನಿಸಿರ್ಪ	೯-೬
ವಿಲಸನ್ಮತ್ರಯುತಂ	೧೬-೯೨	ಶೀತದ್ರವ್ಯಾಲೇಪಂ	೫-೩೩
ವಿಲಸನ್ಮರಿಚಂ ಕಣ	೮-೩೩	ಶುದ್ಧಾಂತರಂಗಗಾತ್ರಿಯೆ	೧೪-೬೫
ವಿಲಸಿತ ಸೈಂಧವ	೨-೯೨	ಶುಭಕಮಲಾಖ್ಯೆ	೪-೧೬
ವಿವರಿಸಿನೋಡೆ ಬಂಜೆ	೯-೧೫	ಶುಭತರಭಾವನಾ	೧-೨೧
ವಿವಿಧ ಶಸ್ತ್ರದ ಫಾಯದೊಳ್	೨-೨೧೫	ಶೋಧಿಸಿ ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯ	೩-೧೦೦
ವಿಷಮವಿಷಂಗಳ್ಳಂ	೨-೧೯೯	ಶೋಭಿಸುವಿದಜಿಂ	೧೬-೯೧
ವಿಷಮುಂ ತೃಗ್ಗತಮಾಗಿರೆ	೫-೬	ಶ್ರವಣವಿಶಾಖೆ ಚಿತ್ತೆ	೩-೪೭
ವಿಷಮೆಳ್ಳಿಗೆ ಗಿಣಿಮೂಗಂ	೨-೧೧೯	ಶ್ರೀಕರುಣಾಕರನಂ	೧೧-೧
ವಿಷಯ ವಿಷರಹಿತರಪ್ರೀ	೧೨-೨	ಶ್ರೀಗಂಧಂ ಸಬ್ಬಿಗೆ	೨-೬೬
ವಿಸ್ತರ ಧಾತ್ತಂಗವಿಷ	೫-೩೫	ಶ್ರೀ ಜಿನಪದಾಬ್ಜ ಮಧುಕರ	೪-೨೧
ವಿಹಿತಮುದಂ ಕುಡಿಸಾಗಿ	೫-೯೩	ಶ್ರೀಜಿನಪಾದಪದ್ಮ ಮಧುಪಂ	೧-೪೪
ವಿಳಸತ್ಸೈಂಧವಲೋದ್ರಂ	೮-೨೯	ಶ್ರೀಜಿನಯೋಗಿಯಂ	೧-೩೧
ವಿಳಸಿತ ಲುಂಗ ನೀರಯುತ	೧೩-೬೧	ಶ್ರೀದಮನಿಸಿದರ್	೮-೧
ವೃಕ ಶಾದೂಲ ಮದೇಭ	೧೩-೨	ಶ್ರೀದಿವಿಜವಂದಿತಸ್ತಾದ್ವಾದ	೧೪-೧
ವೇಗದೊಳಾ ಸಪ್ತಮದೊಳ್	೫-೩೪	ಶ್ರೀನಿಳಯನೆನಿಪಂ	೭-೧

ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಾತ್ಮನಿಪ್ಪಾ	೧೫-೧	ಸಗೌದ ರಸಮಂ	೨-೧೯೪
ಶ್ರೀಮದ್ಗೀರ್ವಾಣ	೧-೧	ಸಣಬಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ	೨-೪೯
ಶ್ರೀಮನ್ನಾಗರಾಮರೆಂದ್	೩-೧	ಸತಿಲಕ್ಷ್ಮೀರಮುಮಂತು	೨-೧೦೫
ಶ್ರೀಮನ್ಮೃಗಾವರ್ಯನಾ	೧-೪೯	ಸತ್ಯಸಹಿಷ್ಣುರಾದೆಂದ್	೮-೬೦
ಶ್ರೀಮನ್ಮುಕ್ತೀರಮಾಪ್ರಿಯಂ	೧೩-೧	ಸತ್ಯನಿವಸೆಂಬ ಪದ್ಮೋಳ್	೮-೫೪
ಶ್ರೀರತ್ನತ್ರಯ	೧೬-೧	ಸದ್ ಜ್ಞಾನೋಪದ್ಧಾ ಧರ್ಮ	೧-೨೯
ಶ್ರೀರಮಣಂ ಶುಭಕೀರ್ತಿ	೫-೧	ಸನ್ನಿಯಬಾಷ್ಟದೆ	೧೫-೧೧
ಶ್ರೀಲಲಿತ ಶಕ್ರಮಣಮಯ	೯-೧	ಸನ್ನತ ಕಳಮಾಕೃತ ಸೀಮ್ನಿ	೧೩-೧೨೮
ಶ್ರೀವರಸಪತ್ನಿತೋರಗ	೪-೧	ಸನ್ನತಮಪ್ಪ ತನ್ನ	೪-೧೧
ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಪ್ರಕೃತಿಯಿನಿಪ್ಪಾ	೬-೧	ಸನ್ನತಮಪ್ಪ ದೇವಳೆಗನಾಡಿಳಿ	೧-೩೬
ಶ್ರೀವೀರಜನಾಧೀಶಂ	೧೨-೧	ಸಮದೋಳಜದುಗ್ಧಮಂ	೮-೯
ಶ್ವಾಸಂ ಕ್ಷೋಭಮಹಾ	೫-೧೫	ಸಮಮಾಗಲ್ ಗೃಹಧಾಮ	೧೪-೩೪
ಶ್ವಾಸಮತಿಮೂರ್ಛಿ	೫-೨೨	ಸರದೋಳ್ ಮಿಕ್ಕಿದ	೩-೭೯
ಶ್ವೇತಂ ಕೃಷ್ಣಲಕ್ಷಕಂ	೧೧-೩	ಸರಸಮೆನಿಪ್ಪ ಕೈಪೆ	೭-೨೮
ಶ್ವೇತಂ ದ್ವಿಜಾತೀಶ್ವೋಜೇತಂ	೩-೨೧	ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾಲಿವಾಣದ	೧೫-೧೪
ಶ್ವೇತಾರ್ಕದ ಕೋರಕ	೧೨-೧೪	ಸರ್ವಸುಖಾಂಬುರಾಶಿ	೪-೬೬
ಷ		ಸಲಿಲಯುತಮರಳಗಂಜಿ	೨-೪೨
ಷೋಡಶಭಾವನೆಯಂತೀ	೧೬-೧೭೨	ಸಲಿಲಾಂಶಕ ಗರಳ	೩-೨೦
ಸ		ಸಲೆ ಮರಿಚ ನಾಗರು	೨-೧೫೨
ಸಂಕೋಚ ಕಾಳಕೂಟ	೨-೬	ಸಲೆ ಮುಸ್ತಿ ವತ್ಸನಾಭಂ	೨-೩
ಸಂಗತಮೆನೆ ಪ್ರವ್ಯಾಕರದೊಳಂ	೧೬-೩೪	ಸಲೆ ವಜ್ರ ಸುವೈಡೂರ್ಯಾ	೧೦-೧೮
ಸಂಗಳಿಸಲ್ಪೆ ಶಿರೋರುದ	೫-೨೮	ಸವಿನಯದಿಂದ ಮಂತ್ರಮನಿದಂ	೧೩-೫
ಸಂಗಳಿಸಿದ ಬೀಜಾಖ್ಯ	೪-೪೨	ಸಸಿ ಯಕ್ಕೆ ಭಾನುವಕ್ಕಿಂತು	೩-೬೭
ಸಂಗಳಿಸಿದುಗಳೆಸವ	೩-೧೧	ಸಸಿ ದಿನಪರೂಡನೆ	೩-೭೩
ಸಂಚಿಸಿ ತೊಟ್ಟಿದವನಂಗಳ	೧೪-೫೩	ಸಾರಂ ಸಾರತ್ರಿಯಂ	೧-೨೫
ಸಂತರ್ ಮುಂ ಮಂತ್ರ	೪-೭೨	ಸಾರ ಕರಂಜದ ಪೊಸ	೫-೪೯
ಸಂಧಿಸಿ ಮಂತ್ರದೆ	೧೧-೧೧	ಸಾರತರಂ ಗೋಧಿಯ	೨-೧೬೨
ಸಿಂಗಿಯಬಾಷ್ಟದೆ ಕಣ್ಣ್	೧೫-೪೪	ಸಾರತರ ತುಳಸಿಯುಂ	೭-೬೮
ಸಿಂಧುಜ ರಾಮರಮುಂ	೨-೧೬೬	ಸಾರತರಮಪ್ಪ ಕುಟದದ	೧೬-೫೩
ಸಕಲಸ್ವರದೋಳ್	೩-೮೯	ಸಾರತರಮೆನಿಪ	೮-೭
ಸಕಳ ಕಳಾಕಳಾವ	೧-೩೩	ಸಾರತರಮೆನಿಪ್ಪ ಬೇಳೆ	೧೨-೪೦
ಸಕಳ ಮುನಿಗಳಂತದ್ವೈ	೯-೨೪	ಸಾರತರಮೆನಿಸಿ ಮೆಣ್ಣಿವೀ	೧೦-೬೬
ಸಕ್ಷೀರಕಂಚುಕಂ	೫-೯೧	ಸಾರಮೆನಿಪ್ಪ ಬಂಜೆ	೬-೨೨

ಸಾರಾಮಿದೊಂದನೆ ಪೇಟ್ಟಿಂ	೧೩-೪೬
ಸಾರಾಸಾರಮನಿಂಯದೆ	೧೬-೧೭೬
ಸಾಲದೆ ಕುಕುಷ್ಕಂ	೨-೬೮
ಸಾಲದೆ ತಂಬುಲದಲೆಯಂ	೬-೭೮
ಸಾಲದೆ ತೇಲೂಪಿದೊಡಾ	೧೧-೩೦
ಸಾಲದೆ ಪಲವೌಷಧ	೭-೫೯
ಸಾಲದೆ ಪಾಲ್ವನಯ್ಯ	೧೩-೧೩೬
ಸಾಲದೆ ಘನೆಯವಿಷಕ್ಕಂ	೫-೧೧೯
ಸಾಲದೆ ಘನವಿಷಮಂ	೫-೭೫
ಸಾಲದೆ ಮಧುಘೃತ	೮-೧೯
ಸಾಲದೆ ಮೆಣಸಿಮುಡಿ	೭-೫೦
ಸಾಸಿವೆ ಮೆಣಸುತ್ತರಣೆಯ	೨-೨೭
ಸಾಸಿವೆ ಮೆಣಸುಳ್ಳಿಯ	೮-೬೨
ಸಿತಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯಂ	೧೬-೩೩
ಸಿತದುಗ್ಧಾಜ್ಯ ಪ್ರಯುಕ್ತಂ	೧೬-೮
ಸಿತಮಂ ಬೆರಸುಗೆ	೨-೧೮೦
ಸಿತಮಾಹಿಷಮಂ ಫೃತದೊಳ್	೧೩-೨೫
ಸಿತಮೆನಿಸಿದ ತುಣುವೆಯ	೮-೪೦
ಸಿತಯುತದ ಪಯುಪಾನ	೨-೧೪೬
ಸಿದ್ಧುದೀಂಲೋಮೋಂಫಟ್	೪-೫೪
ಸಿದ್ಧಿನಿಂಗಳೊಳ್ ತಹುದು	೧೧-೪೫
ಸಿರದೊಳೆ ನಾಸಿಕಂಬರ	೩-೧೪
ಸಿರಿಸ ಗುಡೂಚಿ ರಂಜಿಗೆ	೫-೪೬
ಸಿರಿಸ ತದಿಂದ್ರವಾರುಗೆ	೧೬-೭೦
ಸಿರಿಸದ ಪಂಚಾಂಗಂ	೧೩-೧೪೯
ಸಿರಿಸದ ಪಂಚಾಂಗದೊಳಂ	೧೩-೩೮
ಸಿರಿಸದ ಬಿತ್ತುಗಳಂ	೧೩-೧೦೪
ಸಿರಿಸದ ಪಂಚಾಂಗಮುಮಂ	೧೬-೧೦೩
ಸಿರಿಸದ ಪುಷ್ಪ	೮-೪
ಸಿರಿಸದ ಪುಷ್ಪದೊಳಂ	೧೨-೧೩
ಸಿರಿಸದ ಪೂವಂ	೭-೫೬
ಸಿರಿಸದ ಪೂವಿನರಸದಿಂ	೯-೨೦
ಸಿರಿಸದಪೂ ಹುಲಿಗಿಲ	೭-೧೦

ಸಿರಿಸದಪೂ ಹುಲಿಗಿಲ	೧೬-೧೨೯
ಸಿರಿಸದ ಬೀಜಮಂ ಭರದೆ	೯-೨೨
ಸಿರಿಸ ಸುಗಂಧಿಬುಜೆ	೫-೭೪
ಸುಖಸುಗೋಷ್ಠಿಯೊಳಂ	೧೩-೩
ಸುಗಮಮೆನಿಸಿರ್ಪ	೫-೧೨೬
ಸುಜ್ಞಾನ ತ್ರಿತಯಾಬ್ಧಿಗಳ್	೭-೯೬
ಸುಟ್ಟುಂಬೆಯ ಬೆರಲ	೧೬-೬೨
ಸುತಜೀವಿ ಕೃಷ್ಣಜೀರಕ	೨-೧೨೮
ಸುಪಥನಭಿಮಾನಿಯಪ್ಪಂ	೪-೧೯
ಸುಪವಿತ್ರಫಲ	೨-೧೦೨
ಸುಯ್ಯದೆ ಪೊಯ್ಯದಂದು	೩-೫೭
ಸುರತಾರ್ಥಿ ಕ್ಷೋಧದಿಂ	೩-೪೦
ಸುರದಾರುವರ್ಕ	೫-೪೨
ಸುರದಾಳಿ ಕಾಡುಜೀರಗೆ	೫-೭೩
ಸುರದಾಳಿ ಕೈಪೆಸೊರೆಯೊಳ್	೧೨-೪೭
ಸುರದಾಳಿ ನೀಲಿಯಾಪ್ತರಿ	೨-೨೧೩
ಸುರದಾಳಿ ನೀಲಿ ಟಂಜಿಗೆ	೫-೬೦
ಸುರದಾಳಿ ನೀಲಿ ಟಂಜಿಗೆಯರ	೫-೬೧
ಸುರದಾಳಿಯ ಸೊರ್ಕಿಂಗಂ	೨-೫೭
ಸುರದುಂಬೆಯೆಕ್ಕೆ	೭-೩೬
ಸುರದುಂಬೆ ಸಿಂಧು	೭-೩೨
ಸುರಪತಿಯಾಸೆಗೆ	೨-೨೦೩
ಸುರಪ ಸುರಾರಿಯಬ್ಬಿ	೩-೫೩
ಸುರಪ ಹುತಾಶನಾನಿಲ ಹರಾಸೆ	೩-೮೪
ಸುರವಾರುಣಿಬರ	೫-೫೭
ಸುರಸಿಯಬೇರ್ ನಿಶಿ	೧೩-೧೪೫
ಸುರುಚಿರ ಗರುಡೇಂದ್ರಂ	೪-೨೮
ಸುರುಚಿರ ಪಾರ್ಶ್ವಾಚೈತ್ಯ	೧-೧೦
ಸುರುಚಿರ ಮೇರುವಂ	೧-೫೦
ಸುರುಚಿರ ವರವಿದ್ಯಾ	೩-೧೦೪
ಸುರುಚಿರ ವೃತ್ತರತ್ನ	೧-೪೫
ಸುರ್ಕಲ್ಗೆ ಧನುರ್ವಾತದ	೧೫-೪೨
ಸುಲಲಿತ ದೇವದಾರು	೧೩-೯೬

ಸುಲಲಿತಮೆನಿಸಿದ ನಿಂಬೆಯ	೬-೨೦
ಸುಲಲಿತ ಸಿಂಧುವಾರ	೧೨-೯
ಸುವಿತಾಸಂ ಚಾಮರಂ	೩-೮೧
ಸುಷಮಮೆನಿಪ್ಪದಿದೊಂದೇ	೧೦-೫೨
ಸುಸ್ವರದಿಂ ಜಪಿಸುತ್ತಂ	೪-೫೩
ಸೂತಕಪಾತಕವಿಲ್ಲದ	೧೬-೫೫
ಸೂತಮಪಾಮಾರ್ಗರಸಂ	೧೬-೨೫
ಸೂರಣಕೆ ನೆಲ್ಲಿ	೨-೧೨೦
ಸೂರಣದ ಕಂದಮಂ	೮-೩೫
ಸೇಗುಡಿತೆಯಮುಳ್	೮-೩೨
ಸೇರಿಪ್ಪದೀಶ್ವರಿ	೧೦-೬೫
ಸೋಗಯಿಪ ಟಂಕಣಮುಂ	೧೩-೬೨
ಸೋಗಯಿಪ ನುಗ್ಗುಂಬೇರ್	೭-೮೦
ಸೋಗಯಿಪ ಮಂತ್ರಂ ತಾಮ್ರದ	೧೬-೪೬
ಸೋಗಯಿಪ ಹಿತಕರಮಪ್ಪಾ	೨-೧೫೧
ಸೋಡರ್ಗಡಿಯ ತೈಲದೊಳ್	೧೧-೩೯
ಸೋಡರಿದೊಸರ್ವಣ್ಣೆಯುಮಂ	೧೧-೪೦
ಸೋಡರಿಯ ಬೇರರುರಾಳ	೫-೬೭
ಸೊತೆವೊಯ್ಯಾವುಸಮೇತಂ	೮-೫೭
ಸೊಲ್ಲಿಸೆ ಕಿಡುಗುಂ	೧೬-೧೭೫
ಸೋಡವರೆಯ ಸೊರ್ಕಿಂಗಂ	೨-೧೬೭
ಸೋದಿಸಿ ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯಾ	೩-೧೦೦
ಸೋಮಂ ಪ್ರೇಮಾಸ್ವದಂ	೧೬-೧೭೪
ಸ್ತಂಭನಮಂತ್ರಮೆಂತೆನೆ	೪-೩೯
ಸ್ವಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮ	೧-೭೭
ಸ್ವಾವರವಿಷಮಿರ್ಪತ್ತಯ್ತು	೧-೭೧
ಸ್ಥಿರತರ ಬುದ್ಧಿ ಭಾವ	೧-೮೫
ಸ್ಥಿರಮಾರ್ಗಕೆ	೧-೧೨
ಸ್ಥೂಲನತಿದೀರ್ಘನಾ ದುಃಖಿಲಂ	೧೦-೨೬
ಸ್ಥಾನಾದ್ಯಂಗಳಿನಂಗಶುದ್ಧನೆ	೪-೩
ಸ್ಥುಟಮಾದ ಮೂತ್ರದೊಳೆ	೧೫-೪೩
ಸ್ವರತಾಪದೊಳಂ	೧೪-೫
ಸ್ವರಪರಿತಾಪದಿಂ ನೆಣೆ	೧-೫೨

ಸ್ವರರಿಪ್ಪ ಜನೇಂದ್ರ	೪-೨೫
ಸ್ವಪರೋಪಕಾರ ದಕ್ಷಂ	೧೨-೧೯
ಸ್ವಯಮೋಂ ಸುಮಾರೋಚಾ	೧೬-೧೦
ಸ್ವರದೊಳಮೈ ಬೈ	೩-೭೭
ಸ್ವಲ್ಪನಂತಾಗುಳಿಗೆ	೬-೪೨
ಸ್ವಸ್ಥಾವೇಶಕ್ಕಿಮವೆ ತಿಳಿದಂಗಲ್ಲೆ	೧೬-೧೨೨
ಸ್ವಾಧೀನಮದೊಂದೆ	೨-೬೭
ಸ್ವೈರದೊಳಂ ಪರ್ವಿದಾರ್	೧೬-೬೬
ಹ	
ಹಂದಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ	೧೩-೨೦
ಹಂಸಜ್ಞಾನದಿನಾದಿನಾಥ	೧-೬
ಹಂಸಪದಿಯಸೇವ	೧೧-೨೨
ಹಿಂಗಿನೊಳಂ ಬೆರಸುವುದಾ	೧೩-೯೫
ಹಿಂಗುಂ ವಿಶ್ವಂಬೆರಸಿರ	೨-೧೧೬
ಹಿಂಗುಫಲತ್ರಯಂ	೧೩-೧೦೫
ಹಿಂಗುಮಧುಮಧುಕ	೫-೧೨
ಹಿಂಗು ವಿಳಂಗವಟ್ಟಿ	೫-೭೨
ಹಿಂಗೊಂದನೆ ಲೇಪಿಸ	೧೩-೮೯
ಹತ್ತರಿಕೆಯ ರಸಮೊಂದಂ	೧೩-೧೦
ಹತ್ತರಿಕೆ ಹಾಲೆ	೫-೫೫
ಹಯಗಂಧಿಯ ಬೇರಂ	೧೬-೧೪೧
ಹಯಗಂಧಿಯ ಸೋರ್ಕು	೨-೫೬
ಹರಿಕರಿ ಬಭ್ರುಬೆಕ್ಕು	೧೩-೧೫
ಹರಿವಾರಂ ಹಸ್ತತಾರಾಯುತ	೫-೭೯
ಹಲಸಿನಹಣ್ಣಿನ ವಿಷ	೨-೮೪
ಹಸ್ತಮನಿಂಬಿನೊಳಂ	೧೬-೨೯
ಹಸ್ತಾರ್ಕಯೋಗದೊಳ್	೧೧-೫೦
ಹಾಲೆಯ ಪೂರ್ಣಮಂ	೧೩-೬
ಹಿಕ್ಕಿಯ ಬಾಷ್ಪಮದೆಂತೆನೆ	೧೫-೪೦
ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆಯಾಚಕತ್ತರಿ	೧೬-೭೭
ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆಯೊಂದಣ್ಣಲೆಯಂ	೧೬-೭೯
ಹಿತಕೃನ್ಮಯೂರಶಿಖೆಯಂ	೧೪-೪೬
ಹಿತಮೆನಿಪ ತಗಚಿಯಾ	೧೬-೬೯

ಹುತವಹನಶಕದ ವಿಷಂ
ಹುರುವಳ್ಳಿಯ ಸೂರ್ಕಿಂಗಂ
ಹುಲಿಗಲ್ ತಂಡು
ಹುಲಿಗಲ ಪುತ್ರಜೀವಿಗಳ
ಹುಲಿಗಲ ಬೀಜ ಸೃಂಧವ
ಹುಲಿಗಲ ಮೂಲಿಕೆಯಂ
ಹುಲಿಗಲರುಟಾಳ
ಹುಲಿಗಲ ವಿಷಕ್ಕೆ
ಹುಲಿಗಲು ಹುಣಸೆ
ಹುಲಿಗಲೇರುಂಡ
ಹುಲಿಗಲ್ಲೆಡೆಯುಮಂ
ಹುಲಿಯ ಮಲ ಹುಲಿಯ

೩-೧೭
೨-೧೭೦
೧೬-೫೪
೧೧-೩೧
೬-೧೩
೧೬-೧೩೭
೫-೮೫
೨-೫೪
೧೦-೫೬
೬-೩೬
೧೬-೯೯
೧೫-೫೩

ಹುಳಿಯಾದೊಡೆ ನಾಗ
ಹೂರು ತ್ರಿಕಟುಕಮಂ
ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಕಡಸಿಗೆ
ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆಯಂ ತುಣುಚೆಯ
ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ ಹುಣಸೆಯ
ಹೆಮ್ಮರನ ತಿಗುಡು ಹಲಿನಿ
ಹೆಸಪ್ಪಿಂಗಂ ಧಾತ್ರೀಫಲ
ಹೇಮಂತದೊಳಂ ಪೂಳ
ಹೇಮಾಂತಂ ತರ್ಕಾಂತಂ
ಹೇಯೋಪಾದೇಯ ತತ್ವಂ
ಹೇರೀಚಲ ಪೂವೊಂದೆ
ಹ್ರೀಂಕಾರಮೊಂದುಮಂ

೧೬-೧೧೬
೨೫೩೧
೫೭೧
೧೬-೫೪೫
೧೬-೧೧೩
೧೦-೫೫
೨-೧೩೪
೧೬-೮೦
೧೦-೧೭
೧೬-೪
೭-೫೩
೪-೫೩

“ಶುಭವಾಗಲಿ”

ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣಂ ವಿಷವೈದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೃತಿ.
ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪ ಎನಿಸಿದ ಈ ಕೃತಿ,
ಸ್ಥಾವರ , ಜಂಗಮ , ಕೃತ್ರಿಮ , ವಿಷಭೇದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ; ಹಾಗೂ
ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರ ಸ್ಥಾನಗಳಿಸಿ
ಕೊಂಡಿದೆ . ಬಹುತೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೇ ಗಮನಿಸುವ ನಮ್ಮ
ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿ , ಕನ್ನಡದ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿ ,
ಆಳ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದರೆ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿಗೆ ಹೊಸದೊಂದು ಆಯಾಮ
ದೊರೆತಂತಾಗುತ್ತದೆ . ಮೂಲಪಾಠ , ಸರಳ ಗದ್ಯಾನುವಾದದೊಂದಿಗೆ
ಈ ಕೃತಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ , ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗರಿಗೂ ಹಾಗೂ
ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ತಜ್ಞರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ .
ಖರೀದಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಕೃಪೆಮಾಡಿ .

ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಹುನರೂರು

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು